ОСНОВНА ШКОЛА „ВЕЉКО ДУГОШЕВИЋ“ ТУРИЈА

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ

ЗА ПЕРИОД ОД ШКОЛСКЕ 2023/2024. ДО 2026/2027. ГОДИНЕ

Јун 2023. године

ЛИЧНА КАРТА ШКОЛЕ

ОПШТИНА	Кучево
ОКРУГ	Браничевски
ИМЕ ШКОЛЕ	„Вељко Дугошевић“
АДРЕСА	12257 Турија
ДИРЕКТОР	Јелена Живановић
ТЕЛЕФОН/ФАКС	012/884-088
ЕЛЕКТРОНСКА ПОШТА	osturija@gmail.com
ШИФРА ДЕЛАТНОСТИ	8520, 8510
ПИБ	102025855
МАТИЧНИ БРОЈ	17031775
САЈТ ШКОЛЕ	vdugosevic.edu.rs

Основна школа „ Вељко Дугошевић“ у Турији основана је 1889. године. Времена су се мењала, године пролазиле, а основна школа у Турији је расла и развијала се. Јула месеца 1947. године отпочело је зидање садашње зграде Спомен школе која носи име Вељка Дугошевића – народног хероја – учитеља ове школе. Године 1959. школа је свечано отворена.

Рејонизацијом школске мреже 1968. године школа постаје централна и њу похађају ученици из седам насеља и то : Турије, Ракове Баре, Каоне, Сене, Љешнице, Мишљеновца и Српца. У периоду од 1968. до 1988. године школа је у просеку имала преко 500 ученика. Од тог периода број ученика се нагло смањује тако да данас школу похађа 62 ученика.

Школа постоји преко 130 година на овим просторима, похађају је ученици од припремно – предшколске групе до осмог рауреда из Турије и суседних села: Каоне, Ракове Баре, Сене, Српце и Љешнице. За све ово време у овој школи су своја прва знања стекли будући лекари, инжињери, професори... Али најбитније је да су сви у овој школи стекли довољно знања да би у свом животу били поштени и вредни људи.

У саставу школе је и подручно одељење у Каони где се настава реализује од припремно – предшколске групе до четвртог разреда.

ЗАКОНСКИ ОКВИР ЗА ИЗРАДУ ШКОЛСКОГ ПРОГРАМА

- Закон о основном образовању и васпитању ("Службени гласник РС", бр. 55/2013, 101/2017,10/2019, 27/2018 - др. закон и 129/2021);
- Закона о основама система образовања и васпитања ("Службени гласник РС", бр. 88/2017,27/2018 - др. закон, 10/2019, 27/2018 - др. закон, 6/2020 и 129/2021) ;
- Оцењивање оријентисано на исходе, приручник за наставнике 1. разреда обавезногобразовања, Просветни преглед 2003.
- Правилник о наставном плану и програму предмета грађанско васпитање за 7. разредОШ.(Сл.Гл. бр.7-06.08.2007.)
- Правилник о наставном плану за други циклус основног образовања и васпитања и наставном програму за 5. разред основног образовања и васпитања (Сл.Гл. бр.6-25.06.2007.; 8/2017. и 9/2017.)
- Правилник о стандардима компетенција за професију наставника и њиховог професионалног развоја („Сл. гласник РС – Просветни гласник“, бр. 3/2021-55);
- Правилник о општим стандардима постигнућа за крај основног образовања за страни језик
  („Службени гласник РС“, број 78/17**)**;

- Правилник о програму за остваривање екскурзије у првом и другом циклусу основногобразовања и васпитања („Просветни гласник“, број 30/2019-46);
- Правилник о образовним стандардима за крај првог циклуса обавезног образовања запредмете српски језик, математика, природа и друштво („Просветни гласник“, број 5/11);
- Правилник о општим стандардима постигнућа – образовни стандарди за крај обавезногобразовања („Просветни гласник“, број 78/2017-41);
- Правилник о сталном стручном усавршавању и напредовању у звања наставника, васпитача истручних сарадника ("Службени гласник РС", број 109/2021).
- Правилник о вредновању квалитета рада установе (Службени гласник РС 10/2019-81);
- Правилник о стандардима квалитета рада установе (Службени гласник РС - Просветнигласник, бр. 14/2018);
- Правилник о ближим условима за остваривање и начин осигурања квалитета и вредновањанаставе код куће за ученике основне школе ("Сл. гласник РС", бр. 109/2020);
- Правилник о оцењивању ученика у основном образовању и васпитању („Службени гласникРС”, број 34/2019, 59/2020 и 81/2020);
- Правилник о Протоколу поступања у установи у одговору на насиље, злостављање изанемаривање („Службени гласник РС“, број 46/2019 і 104/2020);
- Правилнико додатној образовној, здравственој и социјалној подршци детету, ученику иодраслом ("Службени гласник РС", број 80/2018);
- Правилнико ближим упутствима за утврђивање права на индивидуални образовни план,његову примену и вредновање ("Службени гласник РС", број 74/ 2018);
- Правилник о плану наставе и учења за ученике седмог и осмог разреда основног образовања иваспитања обдарене за математику („Службени гласник РС – Просветни гласник”, број 12/19);
- Правилник о наставном плану и програму предмета верска настава за

средње школе(“Сл. гласнику РС” - Просветни гласник, број 6/2003, 23/2004, 9/2005 и 11/2016);

- Правилник о програму наставе и учења за седми разред основног образовања и васпитања:("Службени гласник РС", 5/2019-61, 1/2020-60, 6/2020-99, 8/2020-597, 5/2021-4, 17/2021-42);
- Правилник о програму наставе и учења за четврти разред основног образовања и васпитања:("Службени гласник РС", 11/2019-1, 6/2020-20, 7/2021-671);
- Правилник о програму наставе и учења за осми разред основног образовања и васпитања: ("Службени гласник РС", 11/2019-61, 2/2020-6, 6/2020-118, 5/2021-8, 17/2021-58);
- Правилник о програму наставе и учења за трећи разред основног образовања и васпитања: ("Службени гласник РС", 5/2019-6, 1/2020-1, 6/2020-1);
- Правилник о плану наставе и учења за седми и осми разред основног образовања и васпитања ("Сл. гласник РС - просветни гласник", бр. 18/2018);
- Правилник о степену и врсти образовања наставника, стручних сарадника и васпитача у основној школи за ученике са сметњама у развоју и инвалидитетом: ("Службени гласник РС", 17/2018-1, 6/2020-202);
- Правилник о измени Правилника о степену и врсти образовања наставника и стручних сарадника у основној школи („Службени гласник РС – Просветни гласник”, бр. 11/12, 15/13, 2/16, 10/16, 11/16, 2/17, 3/17, 13/18, 11/19, 2/20, 8/20, 16/20, 19/20, 3/21, 4/21, 17/21, 18/21, 1/22 и2/22);
- Правилник о програму наставе и учења за други разред основног образовања и васпитања:("Службени гласник РС", 16/2018-47, 3/2019-1, 5/2021-1);
- Правилник о плану наставе и учења за пети и шести разред основног образовања и васпитања и програму наставе и учења за пети и шести разред основног образовања и васпитања: ("Службени гласник РС", 15/2018-77, 18/2018-1, 3/2019-83, 3/2020-3, 6/2020-94, 17/2021-1);
- Правилник о плану наставе и учења за први циклус основног образовања и васпитања и програму наставе и учења за први разред основног образовања и васпитања: ("Службени гласник РС", 10/2017-1, 12/2018-1, 15/2018-1, 18/2018-1, 1/2019-18, 2/2020-1);
- Правилник о изменама и допуни Правилника о плану наставе и учења за први циклус основног образовања и васпитања и програму наставе и учења за први разред основног образовања и васпитања („Службени гласник РС – Просветни гласник”, бр. 10/17, 12/18, 15/18,18/18 и 1/19);
- Правилник о наставном плану и програму за ученике седмог и осмог разреда основног образовања и васпитања обдарене за математику ("Службени гласник РС", 2/2013-17, 12/2019-4);
- Правилник о програму завршног испита у основном образовању и васпитању: ("Службенигласник РС", 1/2011-1, 1/2012-1, 1/2014-1, 12/2014-1, 2/2018-1, 3/2021-54);
- Правилник о наставном програму за осми разред основног образовања и васпитања: ("Службени гласник РС", 2/2010-13, 3/2011-129 (др. правилник), 8/2013-7, 5/2014-85, 11/2016- 505, 11/2016-586, 7/2017-12, 12/2018-64, 10/2019-1, 3/2020-4);
- Правилник о наставном програму за седми разред основног образовања и васпитања: ("Службени гласник РС", 6/2009-1, 3/2011-129 (др. правилник), 8/2013-

1, 11/2016-461, 11/2016-584, 12/2018-55, 3/2019-189, 12/2019-1, 3/2020-4);

- Правилник о наставном плану за други циклус основног образовања и васпитања и наставном програму за пети разред основног образовања и васпитања: ("Службени гласник РС", 6/2007-1, 2/2010-5, 7/2010-9 (др. правилник), 3/2011-129 (др. правилник), 1/2013-18, 4/2013-177, 11/2016- 364, 11/2016-580, 6/2017-7, 8/2017-1, 9/2017-1, 12/2018-36, 15/2018-77 (др. правилник);
- Правилник о наставном програму за четврти разред основног образовања и васпитања: ("Службени гласник РС", 3/2006-4, 15/2006-1 (др. правилник), 2/2008-24 (др. правилник), 3/2011-124 (др. правилник), 7/2011-1 (др. правилник), 7/2011-7 (др. правилник), 1/2013-12, 11/2014-8, 11/2016-322, 11/2016-577, 7/2017-1, 12/2018-27);
- Правилник о наставном плану и програму за четврти разред („Службени гласник РС”, бр. 88/17, 27/18 – др. закон и 10/19);
- Правилник о допунама Правилника о плану наставе и учења за пети и шести разред основног образовања и васпитања -(„Службени гласник РС – Просветни гласник”, бр. 15/18, 18/18, 3/19, 3/20 и 6/20);
- Правилник о допуни Правилника о програму наставе и учења за седми разред основног образовања и васпитања -(„Службени гласник РС – Просветни гласник”, бр. 5/19, 1/20, 6/20, 8/20 и 5/21);
- Правилник о допуни Правилника о програму наставе и учења за осми разред основног образовања и васпитања -(„Службени гласник РС – Просветни гласник”, бр. 11/19, 2/20, 6/20 и5/21);
- Правилник каталог уџбеника за четврти и осми разред основног образовања и васпитања: ("Службени гласник РС", 2/2021-24, 17/2021-91, 18/2021-103);
- Правилник каталог уџбеника на језицима националних мањина за предшколску установу, основну и средњу школу за школску 2020/2021. годину („Службени гласник РС”, број 27/18)
- Правилник о плану уџбеника: ("Службени гласник РС", 9/2016-161, 10/2016-276 (исправка), 10/2017-51, 11/2019-206, 7/2021-674);
- Правилник о оцењивању ученика у основном образовању и васпитању ("Сл. гласник РС", бр. 34/2019, 59/2020 и 81/2020);
- Закон о основном образовању и васпитању (“Службени гласник РС”, бр. 18/2018);
- Правилник о програму наставе и учења за четврти разред основног образовања и васпитања("Службени гласник РС" - "Просветни гласник", бр.11/2019);
- Правилник о допуни правилника о програму наставе и учења за други разред основногобразовања и васпитања ("Службени гласник РС" - "Просветни гласник", бр.5/2021);
- Правилник о вредновању квалитета рада установе ("Службени гласник РС", број 10, 2019);
- Правилник о плану наставе и учења за први циклус образовања и васпитања и програму наставе и учења за први разред образовања и васпитања („Сл.гласник РС- Просветни гласник",бр. 10/2017.);
- Правилник о наставном плану за други циклус образовања и васпитања и програму наставе и учења за пети разред образовања и васпитања („Сл.гласник РС- Просветни гласник", бр. 6/2007, 2/2010, 7/2010-др.правилник, 3/2011-др.правилник,1/2013, 4/2014, 11/2016, 6/2017, 8/2017, 9/2017.);
- Правилник о наставном програму за шести разред основног образовања и васпитања („Сл.гласник РС- Просветни гласник", бр. 5/2008, 3/2011- др.правилник,

1/2013, 5/2014, 11/2016, 6/2017. и 3/2018.);

- Правилник о општим стандардима постигнућа за крај основног образовања за страни језик ("Службени гласник РС", 78/2017);
- Правилник о наставном програму за шести разред основног образовања и васпитања („Сл.гласник РС- Просветни гласник", бр. 7/2022, допуне програма за трећи разред основне школе-дигитални свет);
- Правилник о основама програма предшколског васпитања и образовања ("Службени гласник РС", 16/2018);
- Правилник о поступању установе у случају сумње или утврђеног дискриминаторног понашања и вређања угледа, части или достојанства личности ("Сл. гласник РС", бр. 65/2018);

САДРЖАЈ ШКОЛСКОГ ПРОГРАМА

1.Назив, врста и трајање школског програма: Школски програм ОШ "Вељко Дугошевић" из Турије урађен је за школску 2023/2024. годину и важиће до краја школске 2026/2027. године. (од 1.9.2023 до 31.8.2027. године). Програм се реализује на српском језику.

2.Сврха, циљеви и задаци школског програма – одређују се на основу сврхе образовања као и дефинисаних циљева и задатака који чине основу образовном процесу.

СВРХА ПРОГРАМА ОБРАЗОВАЊА

- Квалитетно образовање и васпитање које омогућава стицање знања кроз обавезне, изборне и факултативне предмете и њихове обавезне и слободне садржаје
- Развијање знања, вештина, ставова и вредности које оспособљавају ученике да успешно
задовоље сопствене и друштвене потребе и интересе у складу са савременим тенденцијама модерног друштва .
-На крају основног образовања и васпитања ученици ће овладати потребним знањима и вештинама у складу са утврђеним стандардима који су прописани за предмете

Школски програм утемељен је на начелима:

1) усмерености на процесе и исходе учења;
2) заснованости на стандардима, уз систематско праћење и процењивање квалитета програма;
3) уважавања узрасних карактеристика у прпцесу стицања знања и вештина, формирања ставова и усвајања вредности код ученика;
4) хоризонталне и вертикалне повезаности у оквиру предмета и између различитих наставних предмета;

5) поштовања индивидуалних разлика међу ученицима у погледу начина учења и брзине напредовања, као и могућности личног избора у слободним активностима;
6) заснованости на партиципативним, кооперативним, активним и искуственим методама наставе и учења;
7) уважавања искуства, учења и знања која ученици стичу ван школе и њихово повезивање са садржајима наставе;
8) развијања позитивног односа ученика према школи и учеоу, као и подстицања ученичког интересовања за учење и образовање у току целог
живота;
9) коришћења позитивне повратне информације, похвале и награде као средства за мотивисање ученика;
10) уважавање узрасних карактеристика у процесу психофизичког развоја обезбеђивањем услова за живот и рад у школи.

ЦИЉЕВИ ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА

Циљеви образовања и васпитања су:

1) обезбеђивање добробити и подршка целовитом развоју ученика;
2) обезбеђивање подстицајног и безбедног окружења за целовити развој ученика, развијање ненасилног понашања и успостављање нулте толеранције према насиљу;
3) свеобухватна укљученост ученика у систем образовања и васпитања;
4) развијање и практиковање здравих животних стилова, свести о важности сопственог здравља и безбедности, потребе неговања и развоја физичких способности;
5) развијање свести о значају одрживог развоја, заштите и очувања природе и животне средине и еколошке етике, заштите и добробити животиња;
6) континуирано унапређивање квалитета процеса и исхода образовања и васпитања заснованог на провереним научним сазнањима и образовној пракси;
7) развијање компетенција за сналажење и активно учешће у савременом друштву које се мења;
8) пун интелектуални, емоционални, социјални, морални и физички развој сваког ученика, у складу са његовим узрастом, развојним потребама и интересовањима;
9) развијање кључних компетенција за целоживотно учење, развијање међупредметних компетенција за потребе савремене науке и технологије;
10) развој свести о себи, развој стваралачких способности, критичког мишљења, мотивације за учење, способности за тимски рад, способности самовредновања, самоиницијативе и изражавања свог мишљења;
11) оспособљавање за доношење ваљаних одлука о избору даљег образовања и занимања, сопственог развоја и будућег живота;

12) развијање осећања солидарности, разумевања и конструктивне сарадње са другима и неговање другарства и пријатељства;
13) развијање позитивних људских вредности;
14) развијање компетенција за разумевање и поштовање права детета, људских права, грађанских слобода и способности за живот у демократски уређеном и праведном друштву;
15) развој и поштовање расне, националне, културне, језичке, верске, родне, полне и узрасне равноправности, развој толеранције и уважавање различитости;
16) развијање личног и националног идентитета, развијање свести и осећања припадности Републици Србији, поштовање и неговање српског језика и матерњег језика, традиције и културе српског народа и националних мањина, развијање интеркултуралности, поштовање и очување националне и светске културне баштине;
17) повећање ефикасности употребе свих ресурса образовања и васпитања, завршавање образовања и васпитања у предвиђеном року са минималним продужетком трајања и смањеним напуштањем школовања;
18) повећање ефикасности образовања и васпитања и унапређивање образовног нивоа становништва Републике Србије као државе засноване на знању.

ИСХОДИ И СТАНДАРДИ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА

Општи исходи образовања и васпитања резултат су целокупног процеса образовања и васпитања којим се обезбеђује да ученици стекну знања, вештине и вредносне ставове који ће допринети њиховом развоју и успеху.

Систем образовања и васпитања мора да обезбеди све услове да ученици постижу опште исходе, односно буду оспособљени да:

- усвајају и изграђују знање, примењују и размењују стечено знање;
- науче како да уче и користе свој ум;
- идентификују и решавају проблеме и доносе одлуке користећи критичко икреативно мишљење;
- раде ефикасно са другим члановима тима, групе, организације и заједнице;
- одговорно и ефикасно управљају собом и својим активностима;
- пикупљају, анализирају, организују и критички процењују информације;
- ефикасно комуницирају користећи се разноврсним вербалним, визуелним и симболичким средствима;
- ефикасно и критички користе науку и технологију, уз показивање одговорностипрема свом животу, животу других и животној средини;
- схватају свет као целину повезаних система и приликом решавања конкретних проблема разумеју да нису изоловани;
- покрећу и спремно прихватају промене, преузимају одговорност и имају предузетнички приступ и јасну оријентацију ка остварењу циљева и постизању успеха.

Остваривање општих исхода образовања и васпитања обезбеђује се укупним образовно-васпитним процесом на свим нивоима образовања, кроз све облике, начине и садржаје рада.

Након завршетка основног образовања и васпитања ученици ће:

1) имати усвојен интегрисани систем научно заснованих знања о природи и друштву и бити способни да тако стечена знања примењују и размењују;

2) умети да ефикасно усмено и писмено комуницирају на српском, односно на српском и језику националне мањине и најмање једном страном језику користећи се разноврсним вербалним, визуелним и симболичким средствима;

3) бити функционално писмени у математичком, научном и финансијском домену;

4) умети да ефикасно и критички користе научна знања и технологију, уз показивање одговорности према свом животу, животу других и животној средини;

5) бити способни да разумеју различите форме уметничког изражавања и да их користе за сопствено изражавање;

6) бити оспособљени за самостално учење;

7) бити способни да прикупљају, анализирају и критички процењују информације;

8) моћи да идентификују и решавају проблеме и доносе одлуке користећи критичко и креативно мишљење и релевантна знања;

9) бити спремни да прихвате изазове и промене уз одговоран однос према себи и својим активностима;

10) бити одговорни према сопственом здрављу и његовом очувању, усвојене здравствене навике неопходне за активан и здрав животни стил;

11) умети да препознају и уваже људска и дечја права и бити способни да активно учествују у њиховом остваривању;

12) имати развијено осећање припадности сопственој породици, нацији и култури, познавати сопствену традицију и доприносити њеном очувању и развоју;

13) знати и поштовати традицију, идентитет и културу других заједница и бити способни да сарађују са њиховим припадницима;

14) бити способни да ефикасно и конструктивно раде као чланови тима, групе, организације и заједнице.

Стандарди образовања и васпитања обухватају:

- опште и посебне стандарде знања, вештина и вредносних ставова ученика
- стандарде компетенција директора, просветног инспектора и просветног саветника
- стандарде квалитета уџбеника и наставних средстава;
- стандарде квалитета рада установе.

Стандарди постигнућа јесу скуп исхода образовања и васпитања који се односе насваки ниво, циклус, врсту образовања, разред, предмет.

Општи стандарди постигнућа утврђују се на основу општих исхода образовања и васпитања по нивоима, циклусима и врстама образовања и васпитања.

Посебни стандарди постигнућа утврђују се према разредима, предметима а на основу општих исхода образовања и васпитања и општих стандарда постигнућа.

ЦИЉЕВИ ШКОЛСКОГ ПРОГРАМА

1. Унапређивање квалитета наставе и постизање бољих постигнућа ученика

- **Осигуравање високог квалитета редовне наставе** кроз примену савремених наставних метода, дигиталних алата и међупредметног повезивања (корелације) које подстиче трајно и функционално знање ученика.
- **Континуирано праћење и објективно вредновање** напретка ученика у складу са образовним стандардима, са посебним фокусом на подизање општег успеха на крају класификационих периода и на завршном испиту (малој матури).
- **Развијање кључних међупредметних компетенција**, нарочито компетенције за целоживотно учење, решавање проблема, дигиталне писмености и рада са подацима и информацијама.
- **Утемељивање и развој Демократских компетенција (у складу са Референтним оквиром Савета Европе)** кроз све наставне и ваннаставне активности. То подразумева развијање вредности (људско достојанство, људска права, културна разноликост, демократија, правда, једнакост), ставова (отвореност за културну другост, поштовање, грађанска свест, одговорност, самоефикасност, толеранција на двосмисленост), вештина (аутономно учење, аналитичко и критичко мишљење, вештине слушања и посматрања, емпатија, флексибилност, сарадња, решавање сукоба) и знања/критичког разумевања језика, комуникације, света, политике, права и историје.

2. Диференцијација наставе и разноврсни облици подршке ученицима

- **Успешно спровођење индивидуализације и диференцијације наставе** којом се темпо, садржај и методе рада прилагођавају индивидуалним могућностима, стиловима учења и предзнању сваког детета.
- **Системско организовање допунске наставе** и појачаног васпитног рада за брзо и ефикасно отклањање празнина у знању и превенцију раног осипања ученика, уз коришћење ресурса Обогаћеног једносменског рада.

- **Препознавање, подстицање и праћење талентованих и даровитих ученика** кроз напредне садржаје додатне наставе, припрему за такмичења и подршку њиховом научном, уметничком и спортском потенцијалу.
- **Пружање свеобухватне инклузивне подршке** за децу из осетљивих друштвених група и ученике са сметњама у развоју, кроз квалитетну израду и евалуацију Индивидуалних образовних планова (ИОП-а) и развој вршњачког учења, чиме се у пракси примењују принципи социјалне правде и једнакости.
- **Олакшавање транзиције ученика** при преласку из предшколског програма у први разред, као и из четвртог у пети разред, ради смањења стреса и бржег прилагођавања новој средини.

3. Развијање припадности школи — партнерство са родитељима и локалном заједницом

- **Креирање сигурног, подстицајног и инклузивног школског амбијента** у коме се сваки ученик, родитељ и запосени осећа као уважен, вреднован и равноправан део школске заједнице, без обзира на националну, верску или социјалну припадност.
- **Трансформација сарадње са породицом у активно партнерство**, увођењем отворених дана школе, заједничких креативних радионица, анкетирања родитеља при самовредновању и њиховим активним консултовањем и учешћем у демократском доношењу важних одлука.
- **Јачање демократске културе, активизма и вршњачког суделовања** кроз пуну подршку раду Ученичког парламента, Вршњачког тима и Дечјег савеза. Ученици се кроз симулације, форуме и предавања оспособљавају да аргументовано бране своје ставове, али и да активно слушају и уважавају туђе мишљење („нападај проблем, а не особу“).
- **Учвршћивање веза са локалном самоуправом и институцијама** (МУП, Дом здравља, Центар за социјални рад, установе културе у Кучеву и Пожаревцу, као и Национални савет Влаха), чиме школа деловањем у заједници промовише инклузију и интеркултуралност.

4. Развој животних вештина, безбедности и заштите животне средине

- **Формирање позитивног система вредности** и хуманистичких врлина (емпатија, солидарност, захвалност, толеранција, истинољубивост) кроз слободне наставне активности, волонтерски рад, филантропију и доброчинство.
- **Изградња високе културе безбедности и заштите здравља** превентивним деловањем против свих облика насиља, злостављања и занемаривања, учењем метода ненасилне комуникације и конструктивног решавања конфликата, као и обуком за правилну реакцију у ванредним ситуацијама.
- **Развијање еколошке свести и одговорности према околини** кроз практичне акције уређења ентеријера и екстеријера школе, компостирање, рециклажу и разумевање принципа одрживог развоја и одговорног коришћења природних ресурса као дела глобалне грађанске одговорности.

НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРИНЦИПА И ЦИЉЕВА ОБРАЗОВАЊА И СТАНДАРДА ПОСТИГНУЋА

Остваривање дефинисаних принципа, циљева и стандарда постигнућа у ОШ „Вељко Дугошевић“ обезбеђује се кроз целокупан образовно-васпитни процес, применом следећих стратегија и мера:

- **Савремени образовни приступи:** Настава се заснива на исходима учења, где је ученик у центру процеса. Инсистира се на активним, кооперативним и искуственим методама рада (интерактивно учење, рад у малим групама, пројектна настава, симулације и метод дебате).
- **Диференцијација и индивидуализација:** Препознавањем и поштовањем индивидуалних разлика међу ученицима у погледу темпа напредовања и стилова учења. Настава се прилагођава кроз израду ИОП-а (1, 2 и 3), прилагођавање наставних листића и кроз флексибилне форме рада у допунској и додатној настави.
- **Развој демократске културе и компетенција:** Кроз реализацију часова редовне наставе (посебно Грађанског васпитања, језика и друштвених наука), рад Ученичког парламента и Вршњачког тима, увођењем форум-театра и трибина, чиме се развијају ставови отворености, емпатије, поштовања људских права и културне разноликости.
- **Међупредметно повезивање и хоризонтална корелација:** Кроз тематско планирање и реализацију интегративних наставних дана где се исти феномени проучавају кроз призму различитих предмета (нпр. биологија, географија, техника), чиме се спречава фрагментација знања.
- **Подстицајна и безбедна средина:** Кроз доследну примену Протокола за заштиту од насиља, промовисање ненасилне комуникације, вршњачку медијацију и коришћење позитивне повратне информације, похвале и награде као кључних мотивационих алата.
- **Праћење и проверавање остварености исхода и стандарда:**
  - *Формативно оцењивање:* Континуирано праћење активности на часу, преглед ученичких портфолија, дневника рада, израде макета и практичних радова, есеја и домаћих задатака. Формативна оцена служи као смерница ученику за даљи напредак.
  - *Сумативно оцењивање:* Кроз усмена излагања, петнаестоминутне тестове, писмене задатке и контролне вежбе, потпуно усклађене са Правилником о оцењивању.
  - *Екстерно и интерно тестирање:* Крос-курикуларна тестирања, пробни завршни испити и финални завршни испит у јуну, који служе као објективни показатељ остварености образовних стандарда на крају циклуса.

КЉУЧНЕ, МЕЂУПРЕДМЕТНЕ И ДЕМОКРАТСКЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ

Кључне компетенције за целоживотно учење

Кључне компетенције представљају скуп интегрисаних знања, вештина и ставова који су потребни сваком појединцу за лично испуњење и развој, укључивање у друштвени живот и запошљавање.

Кључне компетенције за целоживотно учење су:

1) комуникација на матерњем језику: способност изражавања и тумачења концепата, мисли, осећања, чињеница и мишљења у усменој или писаној форми;

2) комуникација на страном језику: способност изражавања и тумачења концепата, мисли, осећања, чињеница и мишљења у усменој или писаној форми укључујући вештине посредовања сумирањем, тумачењем, превођењем, парафразирањем и на друге начине, као и интеркултурално разумевање;

3) математичке, научне и технолошке компетенције: основно нумеричко резоновање, разумевање света природе, способност примене знања и технологије за људске потребе (медицина, транспорт, комуникације и др.);

4) дигитална компетенција: самопоуздано и критичко коришћење информационих и комуникационих технологија за рад, одмор и комуникацију;

5) учење учења: способност да се ефективно управља сопственим учењем: планирање, управљање временом и информацијама, способност да се превазиђу препреке како би се успешно учило, коришћење претходних знања и вештина, примена знања и вештина у различитим ситуацијама, индивидуално и/или у групи;

6) друштвене и грађанске компетенције: способност да се ефикасно и конструктивно учествује у друштвеном и радном животу и да се ангажују у активном и демократском учешћу, посебно у све разноврснијим заједницама;

7) осећај за иницијативу и предузетништво: способност да се идеје претворе у акцију кроз креативност, иновативност и преузимање ризика, као и способност за планирање и управљање пројектима;

8) културолошка освешћеност и изражавање: способност да се схвати значај креативних идеја, искустава и емоција у различитим медијима - музика, књижевност, плес, ликовна уметност и друго.

Компетенције из става 1. овог члана, осим оквира традиционалних школских предмета, обухватају и ангажују школска знања на припреми ученика да буду конкурентни и функционални у садашњем и будућем образовном и професионалном простору и да компетентно и активно остварују своје грађанске улоге.

Опште међупредметне компетенције

Циљ оријентације ка општим међупредметним компетенцијама и кључним компетенцијама је динамичније и ангажованије комбиновање знања, вештина и ставова релевантних за различите реалне контексте који захтевају њихову функционалну примену.

Опште међупредметне компетенције заснивају се на кључним компетенцијама, развијају се кроз наставу свих предмета, примењиве су у различитим ситуацијама и контекстима при решавању различитих проблема и задатака, неопходне су свим ученицима за лично остварење и развој, као и укључивање у друштвене токове и запошљавање и чине основу за целоживотно учење.

Опште међупредметне компетенције за крај обавезног основног образовања и васпитања у Републици Србији, су:

1) компетенција за учење;

2) одговорно учешће у демократском друштву;

3) естетичка компетенција;

4) комуникација;

5) одговоран однос према околини;

6) одговоран однос према здрављу;

7) предузимљивост и оријентација ка предузетништву;

8) рад са подацима и информацијама;

9) решавање проблема;

10) сарадња;

11) дигитална компетенција.

Опште међупредметне компетенције за крај средњег образовања и васпитања у Републици Србији, су:

1) компетенција за целоживотно учење;

2) комуникација;

3) рад са подацима и информацијама;

4) дигитална компетенција;

5) решавање проблема;

6) сарадња;

7) одговорно учешће у демократском друштву;

8) одговоран однос према здрављу;

9) одговоран однос према околини;

10) естетичка компетенција;

11) предузимљивост и предузетничка компетенција.

Демократске компетенције

Вредности

- Вредновање (цењење) људског достојанства и људских права
- Вредновање културне различитости
- Вредновање демократије, правде, правичности, једнакости и владавине закона

Ставови

- Отвореност ка другим културама и веровањима, погледима на свет и пракси
- Поштовање
- Грађанска свест
- Одговорност
- Самоефикасност
- Толеранција на нејасноћу

Вештине

- Аутономне вештине учења
- Вештине аналитичког и критичког мишљења
- Вештине слушања и посматрања
- Емпатија
- Фкелсибилност и прилагодљивост
- Језичке, комуникационе и вишејезичне вештине
- Сарадничке ветине
- Вештине решавања конфликата

Знање и критичко разумевање

- Знање и критичко разумевање себе
- Знање и критичко разумевање језика и комуникације
- Знање и критичко разумевање света

ОБАВЕЗНИ И ИЗБОРНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ И ЊИХОВИ ОБАВЕЗНИ И СЛОБОДНИ САДРЖАЈИ

Наставни план основног образовања и васпитања

Школски програм остварује се у складу са прописани наставним планом и програмом у два циклуса:

1. План наставе и учења за први циклус основног образовања и васпитања
2. Наставни план за други циклус основног образовања и васпитања Први циклус траје у I, II, III и IV разреду, а други циклус у V, VI, VII и VIII разреду.

Ова два циклуса су у посебном документу.

Програми обавезних и изборних предмета по разредима, са начинима и поступцима за њихово остваривање

Ови програми сачињени су посебно за сваки разред и сваки предмет и посебан су део Школског програма.

Програм допунске, додатне наставе и припремне наставе

У склопу програма обавезних и изборних предмета дати су (по разредима и предметима) и програми допунске и додатне наставе, са условно планираним садржајима. Садржаји се могу мењати према потребама подршке ученицима. Фонд је дат у табелама за 16 сваки предмет и разред. У школи се реализује припремна настава за ученике осмог разреда минимум десет часова по одељењу за предмете који се полажу на завршном испиту.

ПЛАН НАСТАВЕ И УЧЕЊА ЗА ПРВИ ЦИКЛУС ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА

А. ОБАВЕЗНИ ПРЕДМЕТИ	ПРВИ РАЗРЕД		ДРУГИ РАЗРЕД		ТРЕЋИ РАЗРЕД		ЧЕТВРТИ РАЗРЕД	
	нед.	**год.**	**нед.**	**год.**	**нед.**	**год.**	**нед.**	**год.**
Српски језик	5	180	5	180	5	180	5	180
Страни језик – Енглески језик	2	72	2	72	2	72	2	72
Математика	5	180	5	180	5	180	5	180
Свет око нас	2	72	2	72	-	-	-	-
Природа и друштво	-	-	-	-	2	72	2	72

Ликовна култура	1	36	2	72	2	72	2	72
Музичка култура	1	36	1	36	1	36	1	36
Физичко и здравствено васпитање	3	108	3	108	3	108	3	108
Б. ИЗБОРНИ ПРОГРАМИ								
Верска настава/Грађанско васпитање	1	36	1	36	1	36	1	36
ОБЛИК ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА	ПРВИ РАЗРЕД		ДРУГИ РАЗРЕД		ТРЕЋИ РАЗРЕД		ЧЕТВРТИ РАЗРЕД	
	нед.	**год.**	**нед.**	**год.**	**нед.**	**год.**	**нед.**	**год.**
Дигитални свет	1	36	1	36	1	36	1	36
Допунска настава	1	36	1	36	1	36	1	36
Додатна настава	-	-	-	-	-	-	1	36
ОСТАЛИ ОБЛИЦИ ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА	ПРВИ РАЗРЕД		ДРУГИ РАЗРЕД		ТРЕЋИ РАЗРЕД		ЧЕТВРТИ РАЗРЕД	
	нед.	**год.**	**нед.**	**год.**	**нед.**	**год.**	**нед.**	**год.**
Час одељењског старешине	1	36	1	36	1	36	1	36
Ваннаставне активности	1	36	1	36	1	36	1	36
Екскурзија	1 дан годишње							

ПЛАН НАСТАВЕ И УЧЕЊА ЗА ДРУГИ ЦИКЛУС ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА

А. ОБАВЕЗНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ	пети разред		шести разред		седми разред		осми разред	
	нед.	**год.**	**нед.**	**год.**	**нед.**	**год.**	**нед.**	**год.**
Српски језик и књижевност	5	180	4	144	4	144	4	136
Страни језик-енглески језик	2	72	2	72	2	72	2	68
Историја	1	36	2	72	2	72	2	68
Географија	1	36	2	72	2	72	2	68
Биологија	2	72	2	72	2	72	2	68
Математика	4	144	4	144	4	144	4	136

Информатика и рачунарство	1	36	1	36	1	36	1	34
Техника и технологија	2	72	2	72	2	72	2	68
Ликовна култура	2	72	1	36	1	36	1	34
Музичка култура	2	72	1	36	1	36	1	34
Физичко и здравствено васпитање	2	72 - 54	2	72- 54	3	108	3	102
Физика	-	-	2	72	2	72	2	68
Хемија	-	-	-	-	2	72	2	68
Б. ИЗБОРНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ	**пети разред**		**шести разред**		седми разред		осми разред	
	нед.	**год.**	**нед.**	**год.**	**нед.**	**год.**	**нед.**	**год.**
Верска настава/Грађанско васпитање	1	36	1	36	1	36	1	34
Други страни језик – Немачки језик	2	72	2	72	2	72	2	68
В. ОБЛИЦИ ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА	**пети разред**		**шести разред**		седми разред		осми разред	
	нед.	**год.**	**нед.**	**год.**	**нед.**	**год.**	**нед.**	**год.**
Слободне наставне активности	1	36	1	36	1	36	1	34
Допунска настава	1	36	1	36	1	36	1	34
Додатна настава	1	36	1	36	1	36	1	34
Г. ОСТАЛИ ОБЛИЦИ ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА	**пети разред**		**шести разред**		седми разред		осми разред	
	нед.	**год.**	**нед.**	**год.**	**нед.**	**год.**	**нед.**	**год.**

Час одељењског старешине	1	36	1	36	1	36	1	34
Ваннаставне активности	1	36	1	36	1	36	1	34
Екскурзија	2 дана годишње							

Индивидуални образовни план

Саставни део Школског програма је индивидуални образовни план. Ради се сваке школске године као додатна подршка у образовању и васпитању за ученике који имају потешкоћа усавладавању градива или за ученике који постижу резултате који превазилазе очекивани ниво образовних постигнућа. ИОП је посебан акт који има за циљ оптимални развој детета и ученика прилагођавњем начина остваривања школског програма. ИОП израђује Тим за пружање додатне подршке ученику, а остварује се након сагласности родитеља, односно другог законског заступника ученика. Врсте ИОП-а су: ИОП-1- прилагођавање начина рада и услова у којима се одвија образовно-васпитни рад; ИОП-2- прилагођавање циљева, садржаја и начина остављивања програма настеве и учења и исхода образовно-васпитног рада и ИОП-3-проширивање и продубљивање садржаја образовно-васпитног рада за ученика са изузетним способностима. Тим за инклузивно образовање, односно Тим за пружање додатне подршке детету и ученику, у склопу годишњег плана рада прецизираће појединости око прописаних процедура.

Школски програм ОШ „Вељко Дугошевић“ Турија састоји се од следећих програма:

- Предшколски програм
- Школски програм за први циклус образовања и васпитања
- Школски програм за други циклус образовања и васпитања
- Школски програм осталих активности у оквиру кога је и Програм допунске и додатне наставе са начинима провере исхода и носиоцима активностима
- Школски програм функционалног основног образовања одраслих

Предмет: **Српски језик и књижевност**	Разред: **пети**	Недељни фонд часова: **5**	Годишњи фонд часова: **180**

Циљ наставног предмета:

Циљеви наставе и учења *српског језика и књижевности* јесу да се ученик оспособи да правилно користи српски језик у различитим комуникативним ситуацијама, у говору и писању, тако што ће овладати основним законитостима српског књижевног језика, да стиче основна знања оулози и значају језика у националној култури и изградњи националног идентитета; да кроз читање и тумачење књижевних дела из српске и светске баштине развија читалачке компетенције које, уз књижевно знање, обухватају емоционално и фантазијско уживљавање, живо памћење, истраживачко посматрање, подстичу имагинацију и уметнички сензибилитет, естетско доживљавање и критичко мишљење, морално просуђивање и асоцијативно повезивање; да се одговарајућим врстама читања оспособљава да усмерено приступа делу и приликом тумачења открива различите слојеве и значења; да стиче основна знања о месту, улози и значају језика и књижевности у српској и светској култури, негује љубав према српском језику и књижевности; да стиче и развија најшира хуманистичка знања и да научи како функционално да повезује садржаје предметних области.

Корелација са другим предметима :
Страни језик, Историја, Географија, Музичка култура, Ликовна култура, Верска настава, Грађанско васпитање

Начин провере остварености исхода:
Писмени задаци, контролни задаци, тестови, усмено одговарање, наставни листови, квизови, активност на часу

ОБЛАСТ/ ТЕМА	НАСТАВНИ САДРЖАЈИ	ОБЛАСТ СТАНДАРДА/СТАНДАРДИ	ИСХОДИ	ОПШТЕ МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ
КЊИЖЕВНОСТ	**ЛИРИКА** **Књижевни термини и појмови** Песник и лирски субјекат. Мотиви и песничке слике као елементи композиције лирске песме. Врста строфе према броју стихова у лирској песми: катрен; врста стиха по броју слогова (десетерац и	СЈ.1.4.1. повезује наслове прочитаних књижевних дела (предвиђених програмом за 5. разред) са именима аутора тих дела; СЈ.1.4.2. разликује типове књижевног стваралаштва (усмена и ауторска књижевност); СЈ.1.4.3. разликује основне	**По завршеној теми/области ученик ће бити у стању да:** – разликује књижевни и некњижевни текст; упоређује одлике фикционалне и нефикционалне књижевности – чита са разумевањем и опише свој доживљај	✓ Компетенција за целоживотно учење, ✓ комуникација, ✓ рад са подацима и информацијама ✓ сарадња ✓ решавање проблема ✓ дигитална компетенција

	осмерац). Одлике лирске поезије: сликовитост, ритмичност, емоционалност. Стилске фигуре: епитет, ономатопеја. Врсте ауторске и народне лирске песме: описне (дескриптивне), родољубиве (патриотске); митолошке, песме о раду (посленичке) и породичне. **ЕПИКА** **Књижевни термини и појмови** Писац и приповедач. Облици казивања: приповедање у првом и трећем лицу. Фабула: низање догађаја, епизоде, поглавља. Карактеризација ликова – начин говора, понашање, физички изглед, животни ставови, етичност поступака. Врсте епских дела у стиху и прози: епска народна песма, бајка (народна и ауторска), новела (народна и ауторска), шаљива народна прича. Врста стиха према броју слогова: десетерац.	књижевне родове: лирику, епику и драму; СЈ.1.4.4. препознаје врсте стиха (римовани и неримовани; осмерац и десетерац); СЈ.1.4.5. препознаје различите облике казивања у књижевноуметничком тексту: нарација, дескрипција, дијалог и монолог; СЈ.1.4.6. препознаје постојање стилских фигура у књижевноуметничком тексту (епитет, поређење, ономатопеја); СЈ.1.4.7. уочава битне елементе књижевноуметничког текста: мотив, тему,фабулу, време и место радње, лик... СЈ.1.4.8. има изграђену потребу за читањем књижевноуметничких текстова и поштује национално, књижевно и уметничко наслеђе; СЈ.2.4.1. повезује дело из обавезне лектире са временом у којем је настало и са временом које се узима за оквир приповедања;	различитих врста књижевних дела – чита са разумевањем одабране примере осталих типова текстова – одреди род књижевног дела и књижевну врсту – разликује карактеристике народне од карактеристика уметничке књижевности – разликује реалистичну прозу и прозу засновану на натприродној мотивацији – анализира елементе композиције лирске песме (строфа, стих); епског дела у стиху и у прози (делови фабуле – поглавље, епизода; стих); драмског дела (чин, сцена, појава) – разликује појам песника и појам лирског субјекта; појам приповедача у односу на писца – разликује облике казивања – увиђа звучне, визуелне, тактилне, олфакторне елементе песничке слике – одреди стилске фигуре и разуме њихову улогу у књижевно-уметничком тексту – процени основни тон певања, приповедања или	✓ одговорано учешће у демократском друштву ✓ естетичка

	ДРАМА **Књижевни термини и појмови** Позоришна представа и драма. Чин, појава, лица у драми, драмска радња. Сцена, костим, глума, режија. Драмске врсте:једночинка, радио- -драма.	СЈ.2.4.2. повезује наслов дела из обавезне лектире и род, врсту и лик из дела; препознаје род и врсту књижевноуметничког дела на основу одломака, ликова, карактеристичних ситуација; СЈ.2.4.4. разликује књижевнонаучне врсте: биографију, аутобиографију, дневнички путопис и научно-популарне текстове; СЈ.2.4.7. разликује облике казивања у књижевноуметничком тексту: приповедање, описивање, монолог/унутрашњи монолог, дијалог; СЈ.2.4.8. уочава разлику између препричавања и анализе дела; СЈ.3.4.1. наводи наслов дела, аутора, род и врсту на основу одломака, ликова, карактеристичних тема и мотива; СЈ.3.4.2. издваја основне одлике књижевних родова и врста у конкретном тексту; СЈ.3.4.4. проналази и именује стилске фигуре; одређује функцију стилских фигура у	драмске радње (шаљив, ведар, тужан и сл.) – развија имагинацијски богате асоцијације на основу тема и мотива књижевних дела – одреди тему и главне и споредне мотиве – анализира узрочно-последично низање мотива – илуструје особине ликова примерима из текста – вреднује поступке ликова и аргументовано износи ставове – илуструје веровања, обичаје, начин живота и догађаје у прошлости описане у књижевним делима – уважава националне вредностии негује српску културноисторијску баштину – наведе примере личне добити од читања – напредује у стицању читалачких компетенција – упореди књижевно и филмско дело, позоришну представу и драмски текст	

		тексту; CJ.3.4.5. одређује и именује врсту стиха и строфе; CJ.3.4.6. тумачи различите елементе књижевноуметничког дела позивајући се на само дело; CJ.3.4.7. изражава свој став о конкретном делу и аргументовано га образлаже		
ЈЕЗИК-ГРАМАТИКА	**Промењиве речи**: именице, заменице, придеви, бројеви (с напоменом да су неки бројеви непромењиви), глаголи; **непромењиве речи:** прилози (с напоменом да неки прилози могу имати компарацију) и предлози. **Именице** – значење и врсте (властите, заједничке, збирне, градивне; мисаоне, глаголске). Промена именица (деклинација): граматичка основа, наставак за облик, појам падежа. **Основне функције и значења падежа** (с предлозима и без предлога): номинатив (субјекат); генитив (припадање и део нечега); датив (намена и усмереност); акузатив	CJ.1.3.4. препознаје врсте речи; зна основне граматичке категорије промењљивих CJ.1.3.6. препознаје синтаксичке јединице (реч, синтагму, предикатску реченицу и комуникативну реченицу) речи; примењује књижевнојезичку норму у вези с облицима речи CJ.1.3.8. одређује реченичнеи синтагматске чланове у типичним (школским) примерима CJ.1.3.9. правилно употребљава падеже у реченици и синтагми CJ.2.3.3. познаје врсте речи; препознаје подврсте речи; уме да одреди облик промењљиве речи CJ.3.3.4. познаје подврсте речи; користи терминологију у вези са врстама и	**По завршеној теми/области ученик ће бити у стању да:** – разликује промењљиве речи од непромењљивих – разликује категорије рода, броја, падежа речи које имају деклинацију – разликује основне функције и значења падежа – употребљава падежне облике у складу са нормом – употребљава глаголске облике у складу са нормом – разликује основне реченичне чланове (у типичним случајевима)	✓ Компетенција за целоживотно учење, ✓ рад са подацима и информацијама ✓ сарадња ✓ решавање проблема

	(објекат); вокатив (дозивање, обраћање); инструментал (средство и друштво); локатив (место). **<u>Придеви</u>** – значење и врсте придева (описни, присвојни, градивни; месни и временски); род, број, падеж и компарација придева. Слагање придева са именицом у роду, броју и падежу. **Заменице** – личне заменице: промена, наглашени и ненаглашени облици, употреба личне заменице сваког лица *себе, се*. **<u>Бројеви</u>** – врсте и употреба: главни (основни, збирни бројеви, бројне именице на -*ица*) и редни бројеви. **<u>Глаголи –</u>** глаголски вид (несвршени и свршени); глаголски род (прелазни, непрелазни и повратни глаголи); глаголски облици (грађење и основно значење): инфинитив (и инфинитивна основа), презент (презентска основа, наглашени и ненаглашени облици презента помоћних глагола), перфекат, футур И. **<u>Предикатска реченица</u>** –	подврстама речи и њиховим граматичким категоријама СЈ.3.3.6. познаје главна значења падежа и главна значења глаголских облика (уме да их објасни и зна терминологију у вези с њима)		

	предикат (глаголски; именски); слагање предиката са субјектом у лицу, броју и роду; прави и неправи објекат; прилошке одредбе (за место, за време, за начин; за узрок и за меру и количину); апозиција.			
ЈЕЗИК - ПРАВОПИС	Велико слово у вишечланим географским називима; у називима институција, предузећа, установа, организација (типични примери); велико и мало слово у писању присвојних придева. Заменица *Ви* из поштовања. Одрична речца *не* уз именице, придеве и глаголе; речца *нај* у суперлативу; вишечлани основни и редни бројеви. Интерпункцијски знаци: запета (у набрајању, уз вокатив и апозицију); наводници (наслови дела и називи школа); црта (уместо наводника у управном говору).	СЈ.1.2.7. зна да се служи Правописом (школским издањем); СЈ.1.2.8. примењује правописну норму(из сваке правописне области) у једноставним примерима; СЈ.2.2.5. зна правописну норму и примењује је у већини случајева;	**По завршеној теми/области ученик ће бити у стању да:** – доследно примењује правописну норму у употреби великог слова; састављеног и растављеног писања речи; интерпункцијских знакова – користи правопис (школско издање)	✓ Компетенција за целоживотно учење, ✓ комуникација, ✓ сарадња
ЈЕЗИК - ОРТОЕПИЈА	Место акцента у вишесложним речима (типични случајеви). Интонација и паузе везане за интерпункцијске	СЈ.3.2.1. организујетекст у логичне и правилно распоређене пасусе; одређује прикладан наслов тексту и поднаслове	**По завршеној теми/области ученик ће бити у стању да:** – правилно изговара речи водећи рачуна о месту	✓ комуникација,

	знакове; интонација упитних реченица. Артикулација: гласно читање брзалица, најпре споро, а потом брже (индивидуално или у групи)	СЈ.1.3.2. уочава разлику између књижевне и некњижевне акцентуације; СЈ.1.3.3. одређује место реченичног акцента у једноставним примерима;	акцента и интонацији реченице – говори јасно поштујући књижевнојезичку норму – течно и разговетно чита наглас књижевне и неуметничке текстове	
ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА	Препричавање, причање, описивање – уочавање разлике између говорног и писаног језика; писање писма (приватно, имејл) Богаћење речника: синоними и антоними; некњижевне речи и туђице – њихова замена језичким стандардом; уочавање и отклањање безначајних појединости и сувишних речи у тексту и говору. Техника израде писменог састава (тежиште теме, избор и распоред грађе, основни елементи композиције и груписање грађе према композиционим етапама); пасус као уже тематске целине и његове композицијско-стилске функције. Осам домаћих писмених задатака. Четири школска писмена задатка	СЈ.1.2.1. зна и користи оба писма (ћирилицу и латиницу) СЈ.1.2.2. саставља разумљиву, граматички исправну реченицу СЈ.1.2.3. саставља једноставан експозиторни, наративни и дескриптивни текст и уме да га организује у смисаоне целине (уводни, средишњи и завршни део текста) СЈ.1.2.4. уме да преприча текст СЈ.2.2.1. саставља експозиторни, наративни и дескриптивни текст, који је целовит и кохерентан СЈ.2.2.4. зна основне особине говорног и писаног језика; СЈ.3.2.1. организује текст у логичне и правилно распоређене пасусе; одређује прикладан наслов тексту и поднаслове	**По завршеној теми/области ученик ће бити у стању да:** – користи различите облике казивања: дескрипцију (портрет и пејзаж), приповедање у 1. и 3. лицу, дијалог – издваја делове текста (наслов, пасусе) и организује га у смисаоне целине (уводни, средишњи и завршни део текста) – саставља говорени или писани текст о доживљају књижевног дела и на теме из свакодневног живота и света маште – проналази експлицитно и имлицитно садржане информације у једноставнијем књижевном и некњижевном тексту – напамет говори одабране књижевне текстове или одломке	✓ Компетенција за целоживотно учење, ✓ комуникација, ✓ сарадња ✓ решавање проблема ✓ одговорано учешће у демократском друштву ✓ естетичка

Предмет: **ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК**	Разред: 5.	Недељни фонд часова: 2	Годишњи фонд часова: 72

Циљ наставног предмета:

Циљ наставе страног језика у основном образовању заснива се на потребама ученика које се остварују овладавањем комуникативних вештина и развијањем способности и метода учења страног језика.

Циљ наставе страног језика у основном образовању стога јесте: развијање сазнајних и интелектуалних способности ученика, његових хуманистичких, моралних и естетских ставова, стицање позитивног односа према другим језицима и културама, као и према сопственом језику и културном наслеђу, уз уважавање различитости и навикавање на отвореност у комуникацији, стицање свести и сазнања о функционисању страног и матерњег језика. Током основног образовања, ученик треба да усвоји основна знања из страног језика која ће му омогућити да се у једноставној усменој и писаној комуникацији споразумева са људима из других земаља, усвоји норме вербалне и невербалне комуникације у складу са специфичностима језика који учи, као и да настави, на вишем нивоу образовања и самостално, учење истог или другог страног језика.

Корелација са другим предметима :
Српски, математика, физика, хемија, ликовна и музичка култура, физичко васпитање, историја,

Начин провере остварености исхода:
Посматрање и праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима, тестови вештина и различите технике формативног оцењивања, пројекти ученика, , задаци у радној свесци, усмена и писмена провера кроз задатке

ОБЛАСТ/ ТЕМА	НАСТАВНИ САДРЖАЈИ	ОБЛАСТ СТАНДАРДА/СТАНДАРДИ	ИСХОДИ	КОМПЕТЕНЦИЈЕ ОПШТЕ И МЕЂУПРЕДМЕТНЕ
1. Hello	Речи и изразе који се односе на тему; језичке структуре *What's your name? I'm…*	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.6. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.15. 1.1.16. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.20. 1.1.21. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 2.1.1.	- разумеју и користе исказе који се односе на поздрављање, представљање и тражење/давање информација личне	1. компетенција за учење 3. естетичка 4. комуникација 9. решавање проблема 10. сарадња

	What's your phone number? *Two bins.* ***(Plurals, regular – s)*** *a door, an apple* ***(a vs an)*** *This is an umbrella. What's that? It's a chair.* ***(this/that)*** *What colour is this? It's…* *Open your books.* ***(Imperative)*** Именовање предмета и боја	2.1.2. 2.1.3. 2.1.5. 2.1.6. 2.1.8. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.15. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.22. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.1. 2.3.2.	природе; - поздраве и отпоздраве, представе себе и другог користећи једноставна језичка средства; - у неколико везаних исказа саопште информације о себи и другима; - уз дуже паузе, описују предмете из непосредног окружења - разумеју једноставнији опис живих бића, предмета и места и положаја у простору; - опишу жива бића, предмете и места и положаја у простору, користећи једноставнија језичка средства; - постављају и одговарају на 2-3 повезана питања, о познатим темама - разумеју и реагују на једноставне молбе.	11.дигитална компетенција
2. School days	Речи и изразе који се односе на тему; језичке	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.6. 1.1.7.	- препознају и именују појмове који се односе на	1. компетенција за учење

	структуре *Family members, animals, parts of the body, I'm… You're… My, your* *Where… from?* *am, is, are* ***(the verb be),*** *How old…? Who? What?* текстове и дијалоге који се односе на тему и интеркултурне садржаје (слушају, читају, говоре и пишу).	1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.15. 1.1.16. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.19. 1.1.20. 1.1.21. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 1.3.2. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.5. 2.1.6. 2.1.8. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.15. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.22. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.1. 2.3.2.	тему; - поставе и одговоре на једноставнија питања личне природе; - разумеју, траже и дају једноставнија обавештења о хронолошком времену у ширем комуникативном контексту - размене информације које се односе на дату комуникативну ситуацију; - поставе и одговоре на једноставнија питања личне природе; - у неколико везаних исказа саопште информације о себи и другима; - разумеју и реагују на једноставније исказе који се односе на изражавање допадања и недопадања; - изразе допадање и недопадање уз једноставно образложење; -уочавају сличности и разлике у култури становања у БВ и САД.	2. одговорно учешће у демкратском друштву 4. комуникација 5. одговоран однос према околини 8. рад са подацима и информацијама 9. решавање проблема 10. сарадња

3. People	Речи и изразе који се односе на тему; језичке структуре *My best friend's name is Anya.* ***(possessive case)*** *Whose?Whose bag is that? Is that your brother?* ***(possessive adjectives)*** *He's got dark brown hair.* ***(the verb have got)*** *These are caps.* ***(these/those),*** *The children have got lots of bikes.* ***(plurals, regular/irregular)*** текстове и дијалоге који се односе на тему и интеркултурне садржаје (слушају, читају, говоре и пишу).	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.6. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.15. 1.1.16. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.20. 1.1.21. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.5. 2.1.6. 2.1.8. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.15. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.22. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.1. 2.3.2.	- препознају и именују појмове који се односе на тему; - разумеју и формулишу једноставније изразе који се односе на поседовање и припадност; -разумеју једноставнији опис живих бића, предмета и места и положаја у простору; - питају и кажу шта неко има / нема и чије је нешто; - у неколико везаних исказа саопште информације о себи и другима; - размене информације које се односе на дату комуникативну ситуацију; - разумеју једноставније текстове у којима се описују сталне и уобичајене радње/активности; - уочавају сличности и разлике у култури становања.	1. компетенција за учење 2. одговорно учешће у демкратском друштву 3. естетичка 4. комуникација 5. одговоран однос према околини 8. рад са подацима и информацијама 9. решавање проблема 10. сарадња

4. Time out	Речи и изразе који се односе на тему; језичке структуре *My brother rides his bike every day. Do you like comedies? We don't play basketball every day.* ***(The Present Simple Tense)*** *at the weekend* ***(prepositions of time)***, *I love listening to pop music.* ***(like, love, hate, enjoy + noun/-ing form)*** *Helen is often late for school.* ***(adverbs of frequency)*** текстове и дијалоге који се односе на тему и интеркултурне садржаје (слушају, читају, говоре и пишу).	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.6. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.15. 1.1.16. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.19. 1.1.20. 1.1.21. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 1.3.2. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.5. 2.1.6. 2.1.8. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.15. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.22. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.1. 2.3.2.	- препознају и именују појмове који се односе на тему; - разумеју једноставније текстове у којима се описују сталне и уобичајене радње/активности; - размене информације које се односе на дату комуникативну ситуацију; - опишу сталне, уобичајене радње/активности користећи неколико везаних исказа; - разумеју, траже и дају једноставнија обавештења о хронолошком времену у ширем комуникативном контексту; - у неколико везаних исказа саопште информације о себи и другима; - опишу дневни / недељни распоред активности; - разумеју и реагују на	5. одговоран однос према околини 6. одговоран однос према здрављу 7. предузимљивост и оријентација ка предузетништву 8. рад са подацима и информацијама 9. решавање проблема 11.дигитална компетенција

			једноставније исказе који се односе на изражавање допадања и недопадања; - изразе допадање и недопадање уз једноставно образложење.	
5. The first written test	Лексику и језичке структуре које се односе на тему и наведене комуникативне функције, а које су се радиле у темама 1, 2, 3 и 4; задатке слушања, читања и вођеног писања.	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.6. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.18. 1.1.19. 1.1.20. 1.1.21. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.6. 2.1.8. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.14. 2.1.15. 2.1.16. 2.1.17. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.22. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3.	- опишу сталне, уобичајене и тренутне догађаје / активности користећи неколико везаних исказа; - разумеју и реагују на једноставније исказе који се односе на жеље, интересовања и изражавање допадања и недопадања; - опишу своје и туђе жеље и интересовања и изразе допадање и недопадање уз једноставно образложење.	1. компетенција за учење 2. одговорно учешће у демкратском друштву 3. естетичка 4. комуникација 5. одговоран однос према околини 8. рад са подацима и информацијама 9. решавање проблема
6. Places	Речи и изразе који се односе на тему; језичке структуре *The TV is on the table.* ***(prepositions of place)*** *There's a cinema in the city. There are two banks near my house.* ***(There is.../There are...)*** *There is a fire station in my town. The fir station is in Bond Street.* ***(a/an vs the)***	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.6. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.15. 1.1.16. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.20. 1.1.21. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.5. 2.1.6. 2.1.8. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.15. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.22. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3.	- препознају и именују појмове који се односе на тему; - разумеју једноставне описе живих бића, појава и места и опишу их користећи једноставна језичка средства;	1. компетенција за учење 3. естетичка према околини 6. одговоран однос према здрављу 7. предузимљивост и оријентација ка предузетништву 9. решавање проблема

	She can swim. ***(the verb can)*** *Let's go to the zoo.* ***(Let's)*** текстове и дијалоге који се односе на тему и интеркултурне садржаје (слушају, читају, говоре и пишу).	2.2.4. 2.3.1. 2.3.2.	-упореде и опишу карактеристике живих бића, појава и места, користећи једноставнија језичка средства; - разумеју једноставније предлоге и одговоре на њих; - упуте једноставан предлог; -разумеју једноставније текстове у којима се описују способности у садашњости; - размене информације које се односе на способности; - опишу сталне способности у садашњости користећи неколико везаних исказа.	10. сарадња
7. Food	Речи и изразе који се односе на тему; језичке структуре *There are some apples, too. (**countable and uncountable nouns),** There's an orange and some ice cream in the fridge. **(a(n)/some)** There is some*	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.6. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.19. 1.1.20. 1.1.21. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 1.3.2. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.4. 2.1.5. 2.1.6.	- препознају и именују појмове који се односе на тему; - разумеју и реагују на свакодневне изразе у вези са непосредним и конкретним потребама и	1. компетенција за учење 2. одговорно учешће у демкратском друштву 3. естетичка 7. предузимљивост и оријентација ка предузетништву

	*bread on the table. Is there any milk in the fridge? **(some/any)** Would you like some soup? **(would like + noun)** How much water do you drink? How many eggs have we got? **(How much… / How many…)** Can you see him? **(object personal pronouns)*** текстове и дијалоге који се односе на тему и интеркултурне садржаје (слушају, читају, говоре и пишу).	2.1.7. 2.1.8. 2.1.9. 2.1.10. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.14. 2.1.15. 2.1.16. 2.1.17. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.21. 2.1.22. 2.1.23. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.3.1. 2.3.2.	осећањима; - изразе, основне потребе, осете и осећања једноставнијим језичким средствима; - разумеју једноставне исказе који се односе на присуство/одсуство нечега и реагују на њих; -разумеју и реагују на једноставније исказе који се односе на описвање допадања и недопадања; - изразе допадање и недопадање уз једноставно образложење; - разумеју и једноставне молбе и захтеве и реагују на њих; - упуте једноставне молбе и захтеве; - затраже и пруже кратко обавештење; - разумеју једноставније изразе који се односе на количину нечега; - питају и кажу колико нечега има/ нема,	9. решавање проблема 10. сарадња

			користећи једноставија језичка средства; - на једноставан начин наруче јело и/или пиће у ресторану; - уоче сличности и разлике у начину исхране у различитим земљама света.	
8. Celebrations	Речи и изразе који се односе на тему; језичке структуре *They are sitting outside in the garden.* ***(Present Progressive Tense)*** *Why are you wearing that old jacket? Because I like it.* ***(Why…? / Because…)*** *I ususally read comics in my free time. I'm reading a great book now.* ***(Present Simple Tense vs Present Progressive Tense)*** *Police officers have to wear wear a uniform.* ***(have to)*** текстове и дијалоге који се односе на тему и интеркултурне садржаје (слушају, читају, говоре и пишу).	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.6. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.18. 1.1.19. 1.1.20. 1.1.21. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.6. 2.1.8. 2.1.9. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.14. 2.1.15. 2.1.16. 2.1.17. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.22. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3.	- препознају и именују појмове који се односе на тему; - разумеју једноставније текстове у којима се описују тренутне радње; - размене информације које се односе на тренутне радње/активности; - разумеју и и размене информације које се односе на тренутне и сталне /уобичајене радње/активности - опишу сталне, уобичајене и тренутне догађаје / активности користећи неколико везаних исказа; - разумеју и реагују на своје и туђе обавезе;	1. компетенција за учење 2. одговорно учешће у демкратском друштву 4. комуникација 5. одговоран однос према околини 9. решавање проблема 10. сарадња

			- размене једноставније информације које се односе на своје и туђе обавезе и правила понашања; - разумеју и реагују на једноставније исказе који се односе на жеље, интересовања и изражавање допадања и недопадања; - разумеју честитку и одговоре на њу; - упуте пригодну честитку; - разумеју и, примењујући једноставнија језичка средства, опишу начин прославе рођендана, као и време и начин прославе празника у земљама енглеског говорног подручја; - разумеју, траже и дају једноставнија обавештења метеоролошким приликама у ширем комуникативном контексту; - опишу метеоролошке прилике и климатске услове.	

9. Holiday	Речи и изразе који се односе на тему; језичке структуре *He visited his grandparents last week. We went swimming yesterday.* ***(Past Simple Tense – regular and irregular verbs)****, Where was Charlie two days ago? He was at the cinema.* ***(time expressions)*** *They travelled by car.* ***(by+ means of transport)*** *I lived in France in 2015.* ***(in+years)*** текстове и дијалоге који се односе на тему и интеркултурне садржаје (слушају, читају, говоре и пишу).	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.6. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.18. 1.1.19. 1.1.20. 1.1.21. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.6. 2.1.8. 2.1.9. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.14. 2.1.15. 2.1.16. 2.1.17. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.22. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3.	препознају и именују појмове који се односе на тему; - разумеју краће текстове у којима се описују догађаји и способности у прошлости; - размене информације у вези са догађајима и способностима у прошлости; - опишу у неколико везаних исказа догађај из прошлости; - опишу неки историјски догађај.	1. компетенција за учење 2. одговорно учешће у демкратском друштву 4. комуникација 5. одговоран однос према околини 6. одговоран однос према здрављу
10. The second written test	Лексику и језичке структуре које се односе на тему и наведене комуникативне функције, а које су се радиле у темама 6, 7, 8 и 9; задатке слушања, читања и вођеног писања.	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.6. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.19. 1.1.20. 1.1.21. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 1.3.2. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.4. 2.1.5. 2.1.6. 2.1.7. 2.1.8. 2.1.9. 2.1.10. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.14. 2.1.15. 2.1.16. 2.1.17. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.21. 2.1.23. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3.	- разумеју једноставне описе живих бића, појава и места и опишу их користећи једноставна језичка средства; -упореде и опишу карактеристике живих бића, појава и места, користећи једноставнија језичка средства; - разумеју, траже и дају	1. компетенција за учење 3. естетичка 4. комуникација 9. решавање проблема

		2.3.1. 2.3.2. 2.3.5. 2.3.6.	једноставнија обавештења метеоролошким приликама у ширем комуникативном контексту; - опишу метеоролошке прилике и климатске услове.	

Предмет: **ИСТОРИЈА**	Разред: 5	Недељни фонд часова:1	Годишњи фонд часова: 36
Циљ наставног предмета: – развијање историјске свести, културни развој и хуманистичко образовање ученика – да допринесе разумевању историјског простора и времена, историјских догађаја, појава и процеса – развијање националног и европског идентитета и духа толеранције код ученика			
Корелација са другим предметима : **српски језик и књижевност, географија, верска настава**			
Начин провере остварености исхода: **Формативно, свакодневно оцењивање усмених одговора ученика** **Посматрањем наставника** **Самоевалуација и евалуација на крају месеца и током појединих часова** **Домаћи задатак**			

ОБЛАСТ/ ТЕМА	НАСТАВНИ САДРЖАЈИ	ОБЛАСТ СТАНДАРДА/СТАНДАРДИ	ИСХОДИ	КОМПЕТЕНЦИЈЕ ОПШТЕ И МЕЂУПРЕДМЕТНЕ

1. Увод у историју	Основни садржаји Појам прошлости и историја као наука о прошлости људског друштва. Хронологија - рачунање времена. Подела прошлости и периодизација историје. Историјски извори - дефиниција, основна подела и установе у којима се чувају. Проширени садржаји Сродне науке и помоћне историјске науке. Историја око нас. Историјско наслеђе - тековине	ИС 1.1.1; ИС 1.1.2; ИС 1.1.3; ИС 1.1.4; ИС 1.1.5; ИС 1.1.6;	- разликује основне временске одреднице (годину, деценију, век, миленијум, еру); - лоцира одређену временску одредницу на временској ленти; - разликује начине рачунања времена у прошлости и садашњости; - именује периоде прошлости и историјске периоде и наведе граничне догађаје; - разврста историјске изворе према њиховој основној подели; - повеже врсте историјских извора са установама у којима се чувају (архив, музеј, библиотека);	1. компетенција за учење 4. комуникација 8. рад са подацима и информацијама 9. решавање проблема 10. сарадња
2. Праисторија	Основни садржаји Основне одлике праисторије (начин живота људи, проналасци). Подела праисторије (камено, метално доба). Проширени садржаји Најважнији праисторијски локалитети у Европи и Србији (Ласко, Алтамира, Лепенски Вир, Винча...).	ИС 1.1.2; ИС 1.1.3; ИС 1.1.6; ИС1.1.7; ИС 1.1.8; ИС 1.2.3; ИС 1.2.4;	- наведе главне проналаске и опише њихов утицај на начин живота људи у праисторији; - разликује основне одлике каменог и металног доба	1. компетенција за учење 4. комуникација 8. рад са подацима и информацијама 9. решавање проблема 10. сарадња
3. Стари Исток	Основни садржаји Појам Старог истока - географске одлике, најзначајније цивилизације (Месопотамија, Египат, Јудеја, Феникија).	ИС 1.1.4; ИС 1.1.6; ИС 1.1.8;	- лоцира на историјској карти најважније цивилизације и државе Старог истока; - користећи историјску карту, доведе у везу особине рељефа и	1. компетенција за учење 2. одговорно учешће у демкратском друштву 3. естетичка

	Друштвени односи (робовласничко и теократско друштво) и државно уређење (монархија - царства/краљевства) у цивилизацијама Старог истока. Основне одлике привреде и свакодневни живот - обичаји, занимања, култура исхране и становања. Култура и историјско наслеђе народа Старог истока - религија (монотеизам и политеизам), писмо, књижевност, уметност, наука, цивилизацијске тековине (математика, архитектура, календар, иригациони систем, саобраћајна средства, медицина, закони...). Проширени садржаји Специфичности египатске религије. Специфичности религија цивилизација Месопотамије. Основне одлике јудаизма. Најважније цивилизације Далеког истока (Индија, Кина).	ИС 1.1.9; ИС 1.2.1; ИС 1.2.3; ИС 1.2.4;	клими са настанком цивилизација Старог истока; - одреди место припадника друштвене групе на графичком приказу хијерархије заједнице; - пореди начин живота припадника различитих друштвених слојева на Старом истоку; - наведе најважније одлике државног уређења цивилизација Старог истока; - идентификује основна обележја и значај религије у цивилизацијама Старог истока; - разликује врсте писама цивилизација Старог истока; - илуструје примерима важност утицаја привредних, научних и културних достигнућа народа Старог истока на савремени свет; - користећи дату информацију или ленту времена, смести историјску појаву, догађај и личност у одговарајући миленијум или век; - изложи, у усменом или писаном облику, историјске догађаје исправним хронолошким редоследом; - прикупи и прикаже податке из различитих извора информација везаних за одређену историјску тему; - визуелне и текстуалне информације повеже са	4. комуникација 8. рад са подацима и информацијама 9. решавање проблема 10. сарадња

			одговарајућим историјским периодом или цивилизацијом;	
4. Стара Грчка	Основни садржаји Појам античке Грчке - географске одлике. Најстарији период грчке историје (Критска и Микенска цивилизација). Грчки митови (појам, примери) и хомерски епови. Колонизација и основне одлике привреде. Полиси - Спарта и Атина (појам полиса, структура друштва, државно уређење). Грчко-персијски ратови. Пелопонески рат - узроци и последице. Култура и свакодневни живот (религија, олимпијске игре, митологија, уметност, наука, обичаји, занимања). Хеленистичко доба и његова култура. Историјско наслеђе (институције, закони, књижевност, позориште, филозофија, демократија, медицина, уметност, архитектура, беседништво, олимпијске игре). Проширени садржаји Пелопонески рат (ток рата, најважнији догађаји и личности). Најистакнутије личности: Драконт, Перикле, Филип Македонски, Аристотел, Архимед... Грчка	ИС 1.1.4; ИС 1.1.6; ИС 1.1.8; ИС 1.1.9; ИС 1.2.1; ИС 1.2.3; ИС 1.2.4; ИС 1.2.8; ИС 2.1.1; ИС 2.2.2; ИС 3.1.5;	- опише особености природних услова и географског положаја античке Грчке; - лоцира на историјској карти најважније цивилизације и државе античке Грчке; - приказује друштвену структуру и државно уређење грчких полиса на примеру Спарте и Атине; - пореди начин живота припадника различитих друштвених слојева у античкој Грчкој; - идентификује узроке и последице грчкоперсијских ратова и Пелопонеског рата; - истражи основна обележја и значај религије старих Грка; - разликује легенде и митове од историјских чињеница; - наведе значај и последице освајања Александра Великог; - илуструје примерима важност утицаја привредних, научних и културних достигнућа античке Грчке и хеленистичког доба на савремени свет; - користећи дату информацију или ленту времена, смести историјску појаву, догађај и	1. компетенција за учење 2. одговорно учешће у демкратском друштву 3. естетичка 4. комуникација 8. рад са подацима и информацијама 9. решавање проблема 10. сарадња

	митологија, пантеон. Седам светских чуда античког доба.		личност из историје античке Грчке и хеленизма у одговарајући миленијум, век или деценију; - израчуна временску удаљеност између појединих догађаја; - користи основне историјске појмове;	
5. Стари Рим	Основни садржаји Појам античког Рима - географске одлике и периодизација. Оснивање Рима (легенда о Ромулу и Рему). Структура друштва и уређење Римске републике. Ширење Римске државе (освајања и провинције, привреда). Рим у доба царства - принципат и доминат. Култура и свакодневни живот (религија, уметност, наука, обичаји, занимања). Хришћанство - појава и ширење. Пад Западног римског царства (почетак Велике сеобе народа, подела царства и пад Западног царства). Историјско наслеђе (абецеда, календар, медицина, уметност, архитектура, путеви, водовод, канализација, терме, римски бројеви, хришћанство, римско наслеђе на територији Србије). Проширени	ИС 1.1.4; ИС 1.1.6; ИС 1.1.8; ИС 1.1.9; ИС 1.1.10; ИС 1.2.1; ИС 1.2.3; ИС 1.2.4; ИС 2.1.1; ИС 3.1.1.	- лоцира на историјској карти простор настанка и ширења Римске државе; - наведе основне разлике између античке римске републике и царства; - разликује узроке од последица најзначајнијих догађаја у историји античког Рима; - истражи основна обележја и значај религије античког Рима; - илуструје примерима важност утицаја привредних, научних и културних достигнућа античког Рима на савремени свет; - пореди начин живота припадника различитих друштвених слојева у античком Риму; - наведе најзначајније последице настанка и ширења хришћанства; - лоцира на карти најважније римске локалитете на територији Србије; - користећи дату информацију или ленту	1. компетенција за учење 2. одговорно учешће у демкратском друштву 3. естетичка 4. комуникација 8. рад са подацима и информацијама 9. решавање проблема 10. сарадња

	садржаји Етрурци. Римска војска. Римски градови на територији Србије. Најистакнутије личности: Ханибал, Цицерон, Јулије Цезар, Клеопатра, Октавијан Август, Константин Велики...). Римски пантеон. Гладијаторске борбе.		времена, смести историјску појаву, догађај и личност из историје античког Рима у одговарајући миленијум, век или деценију.	

Предмет: **Географија**	Разред: 5	Недељни фонд часова: 1	Годишњи фонд часова: 36
Циљ наставног предмета: Циљ учења географије је да ученик појмовно и структурно овлада природно-географским, демографским , насеобинским, политичкогеографским, економско-географским, интеграционим и глобалним појавама и процесима у Србији и свету уз неговање вредности мултикултуралности и патриотизма.			
Корелација са другим предметима : Природа и друштво, историја, биологија, математика, информатика и рачунарство, ликовна култура, техника и технологија.			
Начин провере остварености исхода: Иницијално тестирање, формативно,свакодневно оцењивање усмених одговора ученика , самоевалуација и евалуација на крају месеца и током појединих часова.			

ОБЛАСТ/ ТЕМА	НАСТАВНИ САДРЖАЈИ	ОБЛАСТ СТАНДАРДА/СТАНДАРДИ	ИСХОДИ	КОМПЕТЕНЦИЈЕ ОПШТЕ И МЕЂУПРЕДМЕТНЕ
Човек и географија	Увод у географију Назив и историјски развој географије; предмет проучавања; подела и значај	ГЕ 1.2.3. именује Земљине сфере (литосферу, атмосферу, хидросферу, биосферу) и препознаје њихове основне одлике	- повеже постојећа знања о природи и друштву са географијом као науком; - повеже географска знања о свету са историјским развојем људског друштва и научно-техничким прогресом; - на примерима покаже значај учења географије за свакодневни	-Компетенција за учење -Сарадња -Комуникација -Рад са подацима и информацијама -Дигитална -Одговоран однос према околини -Решавање проблема

			живот човека; - разликује одговорно од неодговорног понашања човека према природним ресурсима и опстанку живота на планети Земљи	
Васиона	Васиона, звезде, сазвежђа, галаксије, Млечни пут Сунчев систем	ГЕ 1.2.1. именује небеска тела у Сунчевом систему и наводи њихов распоред ГЕ 2.2.1. описује небеска тела и њихова кретања	– разликује појмове васиона, галаксија, Млечни пут, Сунчев систем, Земља; – објасни и прикаже структуру Сунчевог система и положај Земље у њему; – разликује небеска тела и наводи њихове карактеристике; – одреди положај Месеца у односу на Земљу и именује месечеве мене;	Компетенција за учење -Сарадња -Комуникација -Рад са подацима и информацијама -Дигитална -Естетичка -Решавање проблема
Планета земља	Облик Земље, Структура Земљине површине, Земљина кретања, Унутрашња грађа, Рељеф земље, Ваздушни омотач Земље, Воде на Земљи, Биљни и животињски свет на Земљи	ГЕ 1.2.2. описује облик Земље и препознаје појаве и процесе везане за њена кретања ГЕ 2.2.1. описује небеска тела и њихова кретања ГЕ 3.2.1. препознаје димензије Земље и објашњава последице Земљиног облика и њених	- помоћу глобуса опише облик Земље и наведе доказе о њеном облику; – помоћу карте опише распоред копна и воде на Земљи и наведе називе континената и океана; – примерима објасни деловање Земљине теже на географски омотач; – разликује и објасни Земљина кретања и њихове последице; – повеже смер ротације са сменом дана и ноћи; – повеже нагнутост земљине осе са различитом осветљеношћу површине Земље; – повеже револуцију Земље	-Компетенција за учење -Сарадња -Комуникација -Рад са подацима и информацијама -Дигитална -Естетичка -Одговоран однос према околини -Решавање проблема -Одговоран однос према здрављу -Одговорно учешће у демократском друштву -Предузимљивост и оријентација ка предузетништву

		Кретања ГЕ 1.2.3. именује Земљине сфере (литосферу, атмосферу, хидросферу, биосферу) и препознаје њихове основне одлике ГЕ 2.1.3. препознаје и објашњава географске чињенице – објекте,појаве,процесе и односе који су представљени моделом,сликом, графиком,табелом и схемом ГЕ 2.2.2. разликује и објашњава географске чињенице – објекте,појаве, процесе и односе у Земљиним	са сменом годишњих доба на северној и јужној полулопти и појавом топлотних појасева; – разликује деловање унутрашњих сила (сила Земљине теже, унутрашња топлота Земље); – разликује основне омотаче унутрашње грађе Земље; – наведе спољашње силе (ветар, вода) Земље; – помоћу карте и цртежа опише начине и последице кретања литосферних плоча (вулканизам, земљотреси, набирање и раседање); – разликује хипоцентар и епицентар и наведе трусне зоне у свету и у Србији; – наведе поступке које ће предузети за време земљотреса ; – опише процес вулканске ерупције и њене последице; – разликује ерозивне и акумулативне процесе; – наведе примере деловања човека на промене у рељефу (бране, насипи, копови); – опише структуру атмосфере; – наведе климатске елементе и чиниоце и основне типове климе; – уочава и разликује на	

		сферама (литосфери, атмосфери,хидросфери и биосфери) ГЕ 2.1.4. приказује понуђене географске податке: на немој карти, картографским изражајним средствима (бојама,линијама, простим геометријским знацима, симболичким знацима...), графиком,табелом и схемом ГЕ 3.2.2. објашњава физичко – географске законитости у географском омотачу(климатску и биогеографску зоналност) и наводи мере за његову заштиту,обнову и унапређивање	географској карти океане, већа мора, заливе и мореузе; – наведе и опише својства морске воде; – помоћу карте прави разлику између речне мреже и речног слива; – наведе и опише елементе реке (извор, ушће, различити падови на речном току); – разликује типове језерских басена према начину постанка; – наведе узроке настанка поплава и бујица и објасни последице њиховог дејства; – наведе поступке које ће предузети за време поплаве и након ње; – наведе примере за заштиту живог света на Земљи	

Предмет: **Биологија**	Разред: Пети	Недељни фонд часова: 2	Годишњи фонд часова: 72

Циљ наставног предмета:
Циљ наставе и учења биологије је да ученик изучавањем живих бића у интеракцији са животном средином и биолошких процеса развије одговоран однос према себи и природи и разумевање значаја биолошке разноврсности и потребе за одрживим развојом

Корелација са другим предметима :
Математика, физичко и здравствено васпитање, информатика и рачунарство, географија, техника и технологија, ликовна култура, српски језик и књижевност

Начин провере остварености исхода:
Контролни задаци, кратке провере, тестови, наставни листићи, усмена одговарања, ПП презентације

ОБЛАСТ/ ТЕМА	НАСТАВНИ САДРЖАЈИ	ОБЛАСТ СТАНДАРДА/СТАНДАРДИ	ИСХОДИ	КОМПЕТЕНЦИЈЕ ОПШТЕ И МЕЂУПРЕДМЕТНЕ
1. Порекло и разноврсност живота	- Жива бића, нежива природа и биологија. Особине живих бића, ћелијска грађа, исхрана, дисање,излучивање, надражљивост, покретљивост, размножавање - једноћелијски и вишећелијски организми -основе, класификације: главни (морфолошки), карактери и особине везане за класификацију - Формирање скупова карактера који се уклапају једни у друге (груписање живих бића). Исхрана. Храна као извор енергије И	**Основни ниво:** Б.И.1.1.1. Уме да наведе основне карактеристике живог света. Б.И.1.1.2. Разликује живу и неживу природу у непосредном окружењу и у типичним случајевима Б.И.1.1.4.-Уме да наведе називе пет царства и познаје типичне представнике истих. Б.И.1.2.1.-Зна да су најмањи организми изграђени од једне ћелије у којој се одвијају сви карактеристични животни процеси и да зна основне карактеристике грађе тих ћелија.	живих бића према упутсвима наставника и воде рачуна о безбедности током рада -групише жива бића према њиховим заједничким особинама -одабира макро-морфолошки видљиве одособине важне за класификацију живих бића	1. компетенција за учење 2. одговорно учешће у демкратском друштву 3.комуникација 4. одговоран однос према околини 5. одговоран однос према здрављу 6. рад са подацима и информацијама 7. решавање

	градивних супстанци потребних за обављање свих животних процеса. Дисање као размена гасова у различитим срединама Излучивање. Надражљивост. Покретљивост – кретање Размножавање, бесполно и полно. Раст и развиће. Дужина живота. Промене које човек пролази током развића; пубертет и полна зрелост.	Б.И.1.2.3.-Зна основне карактетристике грађе биљака, животиња и човека и основне функције које се обављају на нивоу организма. Б.И.1.2.4.-Познаје основну организацију органа у којима се одвијају различити животни процесиБ.И.1.2.5.-Разуме да је за живот неопходна енергија коју организми обезбеђују исхраном Б.И.1.2.6.-Разуме да су поједини процеси заједнички за сва жива бића (дисње, надражљивост, покретљивост, раст, развиће) Б.И.1.2.7.-Зна да организми функционишу као независне целине у сталној интеракцији са окружењем **Средњи ниво**: Б.И.2.1.1.Примењује критеријуме за разликовање живог од неживог на карактеристичном биолошком материјалу Б.И.3.1.2.Уме да објасни зашто је несшто класификовано као живо или неживо Б.И.2.2.1.-Разуме да постоје одређене разлике у грађи ћелије у зависности од функције коју обављају у вишећелијским организмима		проблема 8. сарадња

		(разлике између биљних и животињских ћелија Б.И.2.2.2-Зна и упоређује сличности и разлике између нивоа организације: зна да се ћелије које врше исту ф-ју групишу и образују ткива, ткива са истом ф-јом органе а органи са истом ф-јом система органа **Напредни ниво:** Б.И.3.1.2.Уме да објасни зашто је несшто класификовано као живо или неживо Б.И.3.1.1.-Примењује критеријуме за разликовање живог од неживог у граничним случајевима и у атипичним примерима (вируси, делови организма, плодови и сл.) Б.И.3.1.4.-Познаје критеријуме по којима се царства међусобно разликују на основу њихових својства до нивоа класе/реда најважнијих група. Б.И.3.1.5.-Уме да објасни везу између промена у просторном и временском окружењу и промена које се дешавају код живих бића у комплексним ситуацијама у сложенијим заједницама		
2. Јединство грађе и	живот у воденој и копненој	**Основни ниво:**	-идентификује основне	1. компетенција за

функције као основе живота	средини- изглед, прилагођености на начин живота -живот у води- изглед, прилагођености на начин живота -живот на копну- изглед, прилагођености на начин живота. под земљом-изглед прилагођености на начин живота	Б.И.1.1.4.-Уме да наведе називе пет царства и познаје типичне представнике истих. Б.И.1.4.1.-Препозна основне еколошке појмове и зна најопштије чињенице о њима Б.И.1.4.2-Препозна утицаје абиотичких и биотичких фактора на организме и популације Б.И.1.4.3.-Уме да на задатом примеру одреди материјалне и енергетске токове у екосистему, чланове ланаца исхране и правце кружења материје и енергије **Средњи ниво:** Б.И.2.4.1.-Употребљава еколошке појмове у опису типичних ситуација Б.И.2.4.2.-Зна да правилно именује делове екосистема, заједница и популација **Напредни ниво:** Б.И.3.4.1-Уме да објасни како различити делови екосистема утичу једни на други као и међусобне односе популација у биоценози Б.И.3.4.4.-Разуме просторну и временску организацију животних заједница и популацији Б.И.3.4.2. разуме да се уз	прилагођености спољашње грађе живих бића на услове животне средине, укључујући и основне односе исхране и распрострањење -јединственим цртежом прикаже биолошке објекте које посматра и истражује и означи као кључне детаље	учење 2. одговорно учешће у демкратском друштву 3.комуникација 4. одговоран однос према околини 5. одговоран однос према здрављу 6. рад са подацима и информацијама 7. решавање проблема 8. сарадња 9.дигитална компетенција

		материјалне токове увек преноси и енергија (и обрнуто) и инетрпретира односе исхране у екосистему		
3.Наслеђивање и еволуција	преношење особина са родитеља на потомке. Разлике родитеља и потомка. Разлике полног и бесполног размножавања у настанку варијабилности. Јединe унутар једне врсте се међусобно разликују (варијабилност) - узроци варијабилности: Наслеђивање и утицају средине на развиће сваке јединке. Варијабилност оргранзма унутар врсте је предуслов за еволуцију	**Основни ниво:** Б.И.1.3.10.-Зна да је природно одабирање основни механизам прилагођавања организма **Средњи ниво**: Б.И.2.3.5.- Уочава да постоје разлике између јединки исте врсте и различитих врста и да зна да су оне настале деловањем еволуционих механизма Б.И.2.3.6.-Уочава прилагођеност организма и разуме да током еволуције природно одабирање доводи до прилагођавања организма на услове животне средине **Напредни ниво**: Б.И.3.3.6.-Разуме да човек може да утиче на смер и брзину еволуционих промена својих популација и популација других врста	прикупља податке о варијабилности организма унутар једне врсте, табеларно и графички их представља и изводи једноставне закључке -разликује наследне особине и особине које су резултат деловања средине, на моделима из свакодневног живота поставља једноставне предпоставке, огледом испитује утицај средињских фактора на ненаследне особине живих бића и критички сагледава резултате -користи доступни ИКТ и другу опрему у истраживању и обради података и приказу резултата	1. компетенција за учење 2. одговорно учешће у демкратском друштву 3.комуникација 4. одговоран однос према околини 5. одговоран однос према здрављу 6. рад са подацима и информацијама 7. решавање проблема 8. сарадња
4.Живот у екосистему	-жива бића из непосредног окружења. Позитиван и негативан утицај људи на жива бића и животну средину. Заштита живих бића и животне средине. Пројекат очувања природе	**Основни ниво:** Б.И.1.1.5.- Зна да постоје просторне и временске промене код живих бића и познаје основне чињенице о томе Б.И.1.2.7.-Зна да организми функционишу као независне	-доведе у везу промене у спољашњој средини (укључујући утицај човека) са губитком разноврсности живих бића на земљи. -направи разлику између одговорног и неодговорног односа према живим	1. компетенција за учење 2. одговорно учешће у демкратском друштву

	у мом крају. Дивље животиње као кућни љубимци- да или не. Значај врста за човека (самоникло, јестиво,лековито отровно биље), животиње као храна и могући преносиоци болести отровне животиње	целине у сталној интеракцији са околином **Средњи ниво**: Б.И.2.1.4.- Уме да објасни везу између промена у просторном и временском окружењу и промена које се дешавају код живих бића у околностима када делује мањи број чинилаца на типичне заједнице живих бића или организм **Напредни ниво**: Б.И.3.1.5. - Уме да објасни везу између промена у просторном и временском окружењу и промена које се дешавају код живих бића у комплексним ситуацијама у сложенијим заједницама Б.И.3.3.6.-Разуме да човек може да утиче на смер и брзину еволуционих промена својих популација и популација других врста Б.И.3.4.7.-Познаје механизме деловања мера заштита животне средине природе и биодиверзитетаа	бићима у непосредном окружењу. -предлаже акције бриге о биљкама и животињама у непостедном окружењу, учествујеу њима, -сарађује са осталим учесницима решава конфликте на ненасилан начин. -илуструје примерима деловање људи на животну средину и процењује последице таквих дејстава.	3.комуникација 4. одговоран однос према околини 5. одговоран однос према здрављу 6. рад са подацима и информацијама 7. решавање проблема 8. сарадња
5. Човек и здравље	здрава храна и унос воде. Енергетски напици. Штетност дуванског дима и психоактивних супстанци. Физичка активност и здравље. Промене у пубертету и последице прераног ступања у сексуалне односе	**Основни ниво:** Б.И.1.5.1-зна основне мере за одржавање личне хигијене и хигијене околине и разуме зашто је важно да их се придржава Б.И.1.5.2.-Разуме значај примене хигијенских навика у исхрани а посебно значај	идентификује елементе здравог начина живота и у односу на њих уме да процени сопствене животне навике и избегава ризична понашања	1. компетенција за учење 2. одговорно учешће у демкратском друштву

		термичке обраде хране Б.И.1.5.6.-Разуме предности и недостатке употребе додатака у храни и исхрани (конзерванси, неконтролисана употреба витамина, антиоксиданата, минерала итд) и опасности до којих може да доводе неуравнотежена исхрана (редукционе дијете, претерано узимање хране и сл) и познаје основне принципе правилног комбиновања животних намирница **Средњи ниво:** Б.И.2.5.1- Познаје основне механизме деловања превентивних мера у очувању здравља Б.И.2.5.2.-Разуме значај и зна основне принципе правилног комбиновања животних намирница Б.И.2.5.3.-Зна како се чува хранљива вредност намирница Б.И.2.5.4.-Зна механизме којима загађење животне средине угрожава здравље човека Б.И.2.5.5.-Зна механизме деловања хемијских материја на физиолошке процесе у организму и на понашање (утицаја алкохола, различитих врста дрога, енергетских напитака и сл.)		3.комуникација 4. одговоран однос према околини 5. одговоран однос према здрављу 6. рад са подацима и информацијама 7. решавање проблема 8. сарадња 9.дигитална компетенција

		Напредни ниво: Б.И.3.5.1.-Познаје узроке и физиолошке последице заразних болести Б.И.3.5.2.-Познаје основне принципе лечења заразних и других болести Б.И.3.5.3.Разуме основне биолошке процесе који леже у основи физиолошки правилне исхране Б.И.3.5.4.-Познаје главне компоненте намирница и њихову хранљиву вредност Б.И.3.5.6.- Разуме механизме поремећаја ф-ја појединих органа Б.И.3.5.7.-Познаје основне биолошке механизме који доводе до развијања болести зависности Б.И.3.5.8.-Разуме механизме стресног стања и утицаја јаких емотивних емоција на физиолошке процесе у организму и непонашање појединаца		

Предмет: **МАТЕМАТИКА**	Разред: ПЕТИ	Недељни фонд часова: 4	Годишњи фонд часова: 144
Циљ наставног предмета: Циљ учења математике је да ученик, овладавајући математичким концептима, знањима и вештинама, развије основе апстрактног и критичког мишљења, позитивне ставове према математици, способност комуникације математичким језиком и писмом и примени стечена знања и вештине у даљем школовању и решавању проблема из свакодневног живота, као и да формира основ за даљи развој математичких појмова.			

Корелација са другим предметима : Корелација са градивом изучаваним у претходним разредима, ликовном културом, техником и технологијом, информатиком и рачунарством, српским језиком, географијом .
Начин провере остварености исхода: -посматрање -праћење ангажовања ученика -писмена провера -усмено испитивање -домаћи задаци -однос према раду -истраживачки задатак -заинтересованост и мотивација -поступност и кратки одговори пред таблом у циљу објашњења тока израде задатка -предавање ученика

ОБЛАСТ/ ТЕМА	НАСТАВНИ САДРЖАЈИ	ОБЛАСТ СТАНДАРДА/СТАНДАРДИ	ИСХОДИ	КОМПЕТЕНЦИЈЕ ОПШТЕ И МЕЂУПРЕДМЕТНЕ
ПРИРОДНИ БРОЈЕВИ И ДЕЉИВОСТ	-Својства операција сабирања, множења, одузимања и дељења у скупу N0. -Дељење са остатком у скупу N0 (једнакост a=bq+r, 0≤ r<b). -Својства дељивости; чиниоци и садржаоци природног броја. -Дељивост са 2, 5 и декадним јединицама. -Дељивост са 4 и 25. -Дељивост са 3 и 9. -Скупови и скуповне операције: унија, пресек и разлика. -Прости и сложени бројеви. Ератостеново сито -Растављање природних бројева на просте чиниоце. Заједнички делилац и највећи заједнички делилац. Еуклидов алгоритам за	Основни ниво • Читају елементе задатих скупова • Раде четири основне рачунске операције на скупу N (природних бројева) и скупу N0 (природних бројева са нулом) Средњи ниво • Умеју да формирају и графички прикажу скупове, знају урадити унију и пресек два скупа • Раде четири основне рачунске операције на скупу N (природних бројева) и скупу N0 (природних бројева са нулом) са вишечланим изразима Напредни ниво • Умеју да формирају и графички приказују скупове и њихове подскупове • Изводе скуповне операције и правилно употребљавају одговарајуће ознаке	− израчуна вредност једноставнијег бројевног израза и реши једноставну линеарну једначину или неједначину (у скупу природних бројева) − реши једноставан проблем из свакодневног живота користећи бројевни израз, једначину или неједначину − примени правила дељивости са 2, 3, 4, 5, 9, 25 и декадним јединицама − разликује просте и сложене бројеве и растави број на просте чиниоце − одреди и примени НЗС и НЗД − изводи скуповне операције уније, пресека, разлике и	-Компетенција за учење - Рад са подацима и информацијама -Комуникација -Сарадња -Дигитална компетенција

	налажење НЗД. Веза између НЗД и НЗС	• Схватају смисао речи "и", "или", "не", "сваки", "неки" • Одреди вредност сложенијег бројевног израза • Користи бројеве и бројевне изразе у реалним ситуацијама Основни ниво • Знају да деле са остатком једноцифреним бројем и знају када је један број бељив другим Средњи ниво • Знају шта је дељеник, делилац и количник • Познају правила дељивости, знају такође који су прости а који сложени бројеви • Користе бројеве и бројевне изразе у једноставнијим реалним ситуацијама Напредни ниво • Познају дељивост природних бројева и основна правила дељивости и оперише са појмом дељивости у проблемским ситуацијама • Умеју да одређују најмањи заједнички садржалац и највећи заједнички делилац као и да их примене на текстуалне задатке	правилно употребљава одговарајуће скуповне ознаке − правилно користи речи и, или, не, сваки у математичкологичком смислу	
ОСНОВНИ	-Тачке и праве; односи	Основни ниво	анализира односе	-Компетенција

ПОЈМОВИ ГЕОМЕТРИЈЕ	припадања и распореда. -Однос правих у равни; паралелност. -Мерење дужине и једнакост дужи. -Кружница и круг. --Кружница и права. -Преношење и надовезивање дужи. -Централна симетрија. -Вектор и транслација.	• Распознају геометријске објекте(права, паралелне и нормалне праве, дуж, полуправа, раван, кружница, круг, угао и др.) Средњи ниво • Цртају геометријске објекте (права, паралелне и нормалне праве, дуж, полуправа, раван, кружница, круг, угао и др.) Напредни ниво • Цртају и конструишу, по потреби, геометријске објекте (права, дуж, полуправа, раван, кружница, круг, угао и др.)	датих геометријских објеката и запише их математичким писмом − опише основне појмове у вези са кругом (центар, полупречник, тангента, тетива) и одреди положај тачке и праве у односу на круг − нацрта праву паралелну датој правој користећи геометријски прибор − упореди, сабира и одузима дужи, конструктивно и рачунски − преслика дати геометријски објекат централном симетријом и транслацијом − правилно користи геометријски прибор	за учење - Рад са подацима и информацијама -Комуникација -Сарадња -Дигитална компетенција
УГАО	-Угао, централни угао; једнакост углова. -Надовезивање углова (суседни углови, конструктивно упоређивање, сабирање и одузимање углова). -Упоредни углови; врсте углова. -Мерење углова,	Основни ниво • Користе одговарајуће јединице за мерење дужине, површине, запремине, масе, времена и углова али и знају да измере дужину дужи лењиром, величину угла угломером	идентификује врсте и опише својства углова (суседни, упоредни, унакрсни, углови на трансверзали, углови са паралелним крацима) и примени њихове узајамне односе − нацрта праву нормалну на дату	-Компетенција за учење - Рад са подацима и информацијама -Комуникација -Сарадња -Дигитална компетенција

	сабирање и одузимање мере углова. -Угао између две праве; нормалне праве; унакрсни углови. -Углови на трансверзали. -Транслација и углови.	Средњи ниво • Одређују суплементне и комплементне углове, упоредне и унакрсне углове и рачунају са њима ако су изражени у целим степенима Напредни ниво • Рачунају са угловима укључујући и претварање угаоних мера • Познају углове уз трансверзалу паралелних правих, углове с паралелним крацима и њихова својства, такође умеју да цртају праву паралелну датој правој	праву користећи геометријски прибор − измери дати угао и нацрта угао задате мере − упореди, сабере и одузме углове рачунски и конструктивно − реши једноставан задатак применом основних својстава паралелограма (једнакост наспрамних страница и наспрамних углова)	
РАЗЛОМЦИ	-Појам разломка облика a/b (a, b□N). -Придруживање тачака бројевне полуправе разломцима. -Проширивање, скраћивање и упоређивање разломака. -Децимални запис разломка и превођење у запис облика a/b(b≠ 0). Упоређивање бројева	Основни ниво • Решавају једноставне једначине у скуповима N , N0 и Q+ • Претварају веће јединице дужине, масе и времена у мање, заокругљују величине исказане датом мером • Користе различите апоене новца Средњи ниво • Решавају мање сложене једначине у скуповима N , N0 и Q+	− прочита, запише, упореди и представи на бројевној полуправој разломке у оба записа и преводи их из једног записа у други − одреди месну вредност цифре у запису децималног броја − заокругли број и процени грешку заокругљивања; − израчуна вредност	-Компетенција за учење - Рад са подацима и информацијама -Комуникација -Сарадња -Дигитална компетенција

	у децималном запису. -Заокругљивање бројева. -Основне рачунске операције с разломцима (у оба записа) и њихова својства. Изрази. -Једначине и неједначине у скупу разломака. -Примене разломака (проценти, аритметичка средина, размера). Основна неједнакост $p < (p+q)/2 < q$.	• Претварају веће јединице дужине, масе и времена у мање и обрнуто, заокругљују величине исказане датом мером • Упоређују величине(дужину и масу) изражене различитим мерним јединицама • Знају израчунати аритметичку средину бројева Напредни ниво • Умеју да решавају једначине и неједначине с разломцима • По потреби претварају и друге јединице мере, рачунајући са њима • Знају израчунати аритметичку средину бројева • Знају шта је размера и умеју да је примене • Увиђају математички садржај у текстуалним задацима и изражавају га математичким језиком Основни ниво • Решавају једноставне једначине у скуповима N , N0 и Q+ • Претварају веће јединице дужине, масе и времена у мање, заокругљују величине исказане датом мером • Користе различите апоене новца Средњи ниво • Решавају мање	једноставнијег бројевног израза и реши једноставну линеарну једначину и неједначину − реши једноставан проблем из свакодневног живота користећи бројевни израз, линеарну једначину или неједначину − одреди проценат дате величине − примени размеру у Једноставним реалним ситуацијама − примени аритметичку средину датих бројева − сакупи податке и прикаже их табелом и кружним дијаграмом и по потреби користи калкулатор или расположиви софтвер	

		сложене једначине у скуповима N , N0 и Q+ • Претварају веће јединице дужине, масе и времена у мање и обрнуто, заокругљују величине исказане датом мером • Упоређују величине(дужину и масу) изражене различитим мерним јединицама • Знају израчунати аритметичку средину бројева Напредни ниво • Умеју да решавају једначине и неједначине с разломцима • По потреби претварају и друге јединице мере, рачунајући са њима • Знају израчунати аритметичку средину бројева • Знају шта је размера и умеју да је примене • Увиђају математички садржај у текстуалним задацима и изражавају га математичким језиком		
ОСНА СИМЕТРИЈА	Осна симетрија у равни и њене особине. Оса симетрије фигуре. Симетрала дужи и конструкција нормале. - Симетрала угла	Основни ниво • Конструишу симетралу дужи и симетралу угла Средњи ниво • Конструишу симетралу дужи и симетралу угла, конструишу симетричне тачке, једноставније симетричне фигуре у односу на дату	− идентификује осносиметричну фигуру и одреди њену осу симетрије − симетрично преслика тачку, дуж и једноставнију фигуру користећи геометријски прибор − конструише симетралу дужи, симетралу	-Компетенција за учење - Рад са подацима и информацијама -Комуникација -Сарадња -Дигитална компетенција

		праву Напредни ниво • Познају осну симетрију и њена својства, а умеју да конструишу и симетрале дужи, симетрале угла, конструишу симетричне тачке, симетричне фигуре у односу на дату праву као и нормале на дату праву кроз дату тачку.	угла и примењује њихова својства -конструише праву која је нормална на дату праву или паралелна датој прави	

Предмет: **Информатика и рачунарство**	Разред: Пети	Недељни фонд часова: 1	Годишњи фонд часова: 36
Циљ наставног предмета: Циљ наставе и учења *информатике и рачунарства* је оспособљавање ученика за управљање информацијама, безбедну комуникацију у дигиталном окружењу, производњу дигиталних садржаја и креирање рачунарских програма за решавање различитих проблема у друштву које се развојем дигиталних технологија брзо мења.			
Корелација са другим предметима : Сви предмети			
Начин провере остварености исхода: активност на часу, пројекти и практичан рад			

ОБЛАСТ/ ТЕМА	НАСТАВНИ САДРЖАЈИ	ОБЛАСТ СТАНДАРДА/СТАНДАРДИ	ИСХОДИ	КОМПЕТЕНЦИЈЕ ОПШТЕ И МЕЂУПРЕДМЕТНЕ
ИКТ	Предмет изучавања информатике и рачунарства ИКТ уређаји, јединство хардвера и софтвера Подешавање радног окружења	///	- наведе примену информатике и рачунарства у савременом животу - правилно користи ИКТ уређаје - именује основне врсте и компоненте ИКТ уређаја - прави разлику између	1. компетенција за учење 2. одговорно учешће у демкратском друштву 3. естетичка 4. комуникација 5. одговоран однос према околини

	Организација података Рад са сликама Рад са текстом Рад са мултимедијом Рад са презентацијама		хардвера, софтвера и сервиса - прилагоди радно окружење кроз основна подешавања - креира дигитални слику и примени основне акције едитовања и форматирања (самостално и сарадднички) - креира текстуални документ и примени основне акције едитовања и форматирања (самостално и сарадднички) - примени алате за снимање и репродукцију аудио и видео записа - креира мултимедијалну презентацију и примени основне акције едитовања и форматирања (самостално и сарадднички) - сачува и организује податке разликује основне типове датотека	6. одговоран однос према здрављу 7. предузимљивост и оријентација ка предузетништву 8. рад са подацима и информацијама 9. решавање проблема 10. сарадња 11.дигитална компетенција
Дигитална писменост	Употреба ИКТ уређаја на одговоран и сигуран начин Правила безбедног рада на Интернету Претраживање Интернета, одабир резултата и преузимање садржаја	///	- реагује исправно када дође у потенцијално небезбедну ситуацију у коришћењу ИКТ уређаја; - доводи у везу значај правилног одлагања дигиталног отпада и заштиту животне средине - разликује безбедно од небезбедног, пожељно од	1. компетенција за учење 2. одговорно учешће у демкратском друштву 3. естетичка 4. комуникација 5. одговоран однос према околини 6. одговоран однос

	Заштита приватности личних података Заштита здравља, ризик зависности од технологије и управљање временом		непожељног понашања на Интернету - реагује исправно када дођу у контакт са непримереним садржајем или са непознатим особама путем Интернета - приступа Интернету, самостално претражује, проналази информације у дигиталном окружењу и преузима их на свој уређај - информацијама на интернету приступи критички - спроводи поступке за заштиту личних података и приватности на Интернету - објасни појам ауторских права и разликује основне лиценце за дељење садржаја - препознаје ризик зависности од технологије и доводи га у везу са својим здрављем рационално управља временом које проводи у раду са технологијом и на Интернету	према здрављу 7. предузимљивост и оријентација ка предузетништву 8. рад са подацима и информацијама 9. решавање проблема 10. сарадња 11.дигитална компетенција
	Увод у тему Радно окружење изабраног софтвера за визуелно програмирање Алати за рад са графичким	///	- наведе редослед корака у решавању једноставног логичког проблема - креира једноставан рачунарски програм у визуелном окружењу - сврсисходно примењује	1. компетенција за учење 2. одговорно учешће у демкратском друштву 3. естетичка 4. комуникација

Рачунарство	објектима, текстом, звуком и видеом Програм – категорије, блокови наредби, инструкције Програмске структуре (линијска, циклична, разграната)		програмске структуре и блокове наредби - користи математичке операторе за израчунавања - објасни сценарио и алгоритам пројекта - анализира и дискутује програм проналази и отклања грешке у програму	5. одговоран однос према околини 6. одговоран однос према здрављу 7. предузимљивост и оријентација ка предузетништву 8. рад са подацима и информацијама 9. решавање проблема 10. сарадња 11.дигитална компетенција
Пројектна настава	Фазе пројектног задатка од израде плана до представљања решења Израда пројектног задатка у групи у корелацији са другим предметима Представљање резултата пројектног задатка	///	- сарађује са осталим члановима групе у одабиру теме, прикупљању и обради материјала у вези са темом, формулацији и представљању резултата и закључака - одабира и примењује технике и алате у складу са фазама реализације пројекта - наведе кораке и опише поступак решавања пројектног задатка - вреднује своју улогу у групи при изради пројектног задатка и активности за које је био задужен поставља резултат свог рада на Интернет, ради дељења са другима, уз помоћ наставника	1. компетенција за учење 2. одговорно учешће у демкратском друштву 3. естетичка 4. комуникација 5. одговоран однос према околини 6. одговоран однос према здрављу 7. предузимљивост и оријентација ка предузетништву 8. рад са подацима и информацијама 9. решавање проблема 10. сарадња 11.дигитална компетенција

Предмет: Техника и технологија	Разред: Пети	Недељни фонд часова: 2	Годишњи фонд часова: 72
Циљ наставног предмета: Циљ наставе и учења *технике и технологије* је да ученик развијајући техничко-технолошку писменост буде прилагођен друштвеним и економским променама, да изгради одговоран однос према раду и производњи, животном и радном окружењу, коришћењу техничких и технолошких ресурса, стекне бољи увид у сопствена професионална интересовања и поступа предузимљиво и иницијативно			
Корелација са другим предметима : Информатика и рачунарство, математика, биологија, географија, ликовна култура			
Начин провере остварености исхода: активност на часу, пројекти и практичан рад			

ОБЛАСТ/ ТЕМА	НАСТАВНИ САДРЖАЈИ	ОБЛАСТ СТАНДАРДА/СТАНДАРДИ	ИСХОДИ	КОМПЕТЕНЦИЈЕ ОПШТЕ И МЕЂУПРЕДМЕТНЕ
Животно и радно окружење	Појам, улога и значај технике и технологије на развој друштва и животног окружења. Подручја човековог рада и производње, занимања и послови у области технике и технологије. Правила понашања и рада у кабинету. Организација радног места у кабинету и примена мера заштите на раду. Коришћење техничких апарата и ИКТ уређаја у	///	- описује улогу технике, технологије и иновација у развоју заједнице и њихово повезивање - разликује основна подручја човековог рада, производње и пословања у техничко-технолошком подручју - наводи занимања у области технике и технологије - процењује сопствена интересовања у области технике и технологије - организује радно окружење у кабинету правилно и безбедно користи техничке апарате и ИКТ уређаје у животном и	1. компетенција за учење 2. одговорно учешће у демкратском друштву 3. естетичка 4. комуникација 5. одговоран однос према околини 6. одговоран однос према здрављу 7. предузимљивост и оријентација ка предузетништву 8. рад са подацима и информацијама 9. решавање проблема 10. сарадња 11.дигитална

	животном и радном окружењу.		радном окружењу	компетенција
Саобраћај	Улога, значај и историјски развој саобраћаја. Врсте саобраћаја и саобраћајних средстава према намени. Професије у подручју рада саобраћај. Употреба информационих техологија у савременом саобраћају Саобраћајна сигнализација – изглед и правила поступања. Правила и прописи кретања пешака, возача бицикла и дечијих возила (ролери, скејт, тротинет) у саобраћају – рачунарска симулација и саобраћајни полигон. Обавезе и одговорност деце као учесника у саобраћају. Заштитна опрема потребна за безбедно управљање бициклом и дечијим возилима	///	- процени како би изгледао живот људи без саобраћаја - класификује врсте саобраћаја и саобраћајних средстава према намени - наводи професије у подручју рада саобраћај - направи везу између савременог саобраћаја и коришћења информационих технологија - разликује безбедно од небезбедног понашања пешака, возача бицикла и дечијих возила - правилно се понаша као пешак, возач бицикла и дечијих возила у саобраћају - користи заштитну опрему за управљање бициклом и дечијим возилима - аргументује неопходност коришћења сигурносних појасева на предњем и задњем седишту аутомобила и увек их користи као путник - повеже место седења у аутомобилу са узрастом ученика - одговорно се понаша као путник у возилу - показује поштовање према другим учесницима	1. компетенција за учење 2. одговорно учешће у демкратском друштву 3. естетичка 4. комуникација 5. одговоран однос према околини 6. одговоран однос према здрављу 7. предузимљивост и оријентација ка предузетништву 8. рад са подацима и информацијама 9. решавање проблема 10. сарадња 11.дигитална компетенција

			у саобраћају анализира симулирану саобраћајну незгоду на рачунару и идентификује ризично понашање пешака и возача бицикла	
Техничка и дигитална писменост	Прибор за техничко цртање (оловка, гумица, лењир, троуглови, шестар). Формати цртежа (А3, А4). Размера. Типови и дебљине линија (пуна дебела линија; пуна танка линија; пуна танка линија извучена слободном руком; испрекидана танка линија; црта-тачка-црта танка линија). Геометријско цртање (цртање паралелних правих, цртање нормале на дату праву, цртање углова помоћу лењира и троуглова). Елементи котирања (помоћна котна линија, котна линија, показна линија, котни завршетак, котни број – вредност). Цртање одговарајуће фигуре са елементима	///	- самостално црта скицом и техничким цртежом фигуру - правилно чита технички цртеж - преноси податке између ИКТ уређаја - примењује основне поступке обраде дигиталне слике на рачунару - користи текст процесор за креирање документа са графичким елементима - користи Интернет сервисе за претрагу и приступање online ресурсима - преузима одговорност за рад представи идеје и планове за акције које предузима користећи савремену информационо-комуникациону технологију и софтвер	1. компетенција за учење 2. одговорно учешће у демкратском друштву 3. естетичка 4. комуникација 5. одговоран однос према околини 6. одговоран однос према здрављу 7. предузимљивост и оријентација ка предузетништву 8. рад са подацима и информацијама 9. решавање проблема 10. сарадња 11.дигитална компетенц

	(типови линија, размера и котирање). Пренос података између ИКТ уређаја (рачунар, таблет, smartphone, дигитални фотоапарат). Апликација за дигиталну обраду слике. Операције подешавања осветљености и контраста слике. Промена величине/резолуције слике, издвајање дела слике. Креирање документа у текст процесору. Форматирање текста, уметање слике и графике. Интернет претрага и приступ online ресурсима			
Ресурси и производња	Природни ресурси на Земљи. Управљање отпадом (рециклажа; заштита животне средине). Врсте, својства и примена природних материјала. Технологија прераде и обраде дрвета.	///	- повезује својства природних материјала са применом - објасни технологије прераде и обраде дрвета и коже, производње текстила и папира - сече, спаја и врши заштиту папира, текстила, коже и дрвета - правилно и безбедно користи алате и прибор за ручну механичку обраду	1. компетенција за учење 2. одговорно учешће у демкратском друштву 3. естетичка 4. комуникација 5. одговоран однос према околини 6. одговоран однос према здрављу 7. предузимљивост и оријентација ка

	Технологија прераде и обраде коже. Текстилна технологија. Технологија производње папира. Поступци ручне обраде и спајања папира, текстила, коже и дрвета – сечење/резање, спајање (лепљење) и заштита (лакирање). Коришћење алата и прибора за ручну обраду и спајање папира, текстила, коже и дрвета – маказе, моделарска тестера, брусни папир, стега.		(маказе, моделарска тестера, брусни папир, стега) - направи план израде једноставног производа и план управљања отпадом - самостално израђује једноставан модел	предузетништву 8. рад са подацима и информацијама 9. решавање проблема 10. сарадња 11.дигитална компетенц
Конструкторско моделовање	Израда предмета/моделручном обрадом и спајањем папира и/или дрвета, текстила, коже коришћењем одговарајућих техника, поступака и алата. Приказивање идеје, поступка израде и решења/производа. Тимски рад и подела задужења у тиму	///	- самостално проналази информације потребне за израду предмета/модела користећи ИКТ и Интернет сервисе - одабира материјале и алате за израду предмета/модела - мери, обележава и оцртава предмет/модел - ручно израђује једноставан предмет/модел користећи папир и/или дрво, текстил, кожу и одговарајуће технике, поступке и алате	1. компетенција за учење 2. одговорно учешће у демкратском друштву 3. естетичка 4. комуникација 5. одговоран однос према околини 6. одговоран однос према здрављу 7. предузимљивост и оријентација ка предузетништву 8. рад са подацима и информацијама 9. решавање

			- користи текст процесор за креирање документа реализованог решења - самостално представља пројектну идеју, поступак израде и решење/производ - показује иницијативу и јасну оријентацију ка остваривању циљева и постизању успеха - планира активности које доводе до остваривања циљева укључујући оквирну процену трошкова - активно учествује у раду пара или мале групе у складу са улогом и показује поштовање према сарадницима - пружи помоћ у раду другим ученицима процењује остварен резултат и развија предлог унапређења	проблема 10. сарадња 11.дигитална компетенц

Предмет: **Ликовна култура**	Разред: пети	Недељни фонд часова: 2	Годишњи фонд часова: 72
Циљ наставног предмета: **Циљ** наставе и учења ликовне културе је да се ученик развијајући стваралачко и креативно мишљење и естетичке критеријуме кроз практични рад, оспособљава за комуникацију и решавање проблема и да изграђује позитиван однос према уметничком наслеђу и културној баштини свог и других народа			
Корелација са другим предметима : сви предмети			
Начин провере остварености исхода:			

Практичан рад; евалуација остварености наставних садржаја кроз разговор, ликовне изложбе радова ученика, чек- листе.

ОБЛАСТ/ ТЕМА	НАСТАВНИ САДРЖАЈИ	ОБЛАСТ СТАНДАРДА/СТАНДАРДИ	ИСХОДИ **По завршетку теме ученик ће бити у стању да:**	КОМПЕТЕНЦИЈЕ ОПШТЕ И МЕЂУПРЕДМЕТНЕ
РИТАМ	**Поступци за безбедно и одговорно коришћење** и одржавање прибора и радне површине; **Материјал** из природе, вештачки материјал, материјал за рециклажу, рециклирани материјал, импровизовани прибор, школски прибор и материјал, професионални прибор; **Ритам у природи** **Ритам у простору** **Ритам у текстури** природних и вештачких материјала; **Врсте ритма.** **Функције ритм**а **Ритам као принцип компоновања** у делима ликовних уметности. Ритам у другим врстама уметности. Примена визуелног ритма у свакодневном животу; Различити ритмови као подстицај за стваралачки рад **Уметничко наслеђе -** значај праисторијског наслеђа на простору Србије и у свету**.**	ЛК.1.1.1. разликује и користи (у свом раду) основне медије, материјале и технике (цртање, сликање, вајање) визуелних уметности. ЛК.1.1.2. изводи дводимензионалне и тродимензионалне радове. ЛК.1.1.3. описује свој рад и радове других (нпр. исказује утисак). ЛК.1.3.4 зна неколико примера примене визуелних уметности у свакодневном животу ЛК.2.1.1. познаје и користи (у свом раду) основне изражајне могућности класичних и савремених медија, техника и материјала визуелних уметности. ЛК.2.2.1. одабира адекватан садржај да би представио неку идеју или концепт. ЛК.3.1.1. познаје и користи различите изражајне могућности класичних и савремених медија, техника и	- опише ритам који уочава у природи, окружењу и уметничким делима; - пореди утисак који на њега/њу остављају различите врсте ритма; - гради правилан, неправилан и слободан визуелни ритам, спонтано или с одређеном намером; - користи, у сарадњи са другима, одабране садржаје као подстицај за стварање оригиналног визуелног ритма; - разматра, у групи, како је учио/ла о визуелном ритму и где та знања може применити; - направи, самостално, импровизовани прибор од одабраног материјала; - искаже своје мишљење о томе зашто људи стварају	- естетичка - комуникација - одговоран однос према околини - рад са подацима и информацијама - решавање проблема - сарадња

		материјала визуелне уметности.	уметност;	
ЛИНИЈА	**Врсте линија** и изражајна својства линија. Линије у природи и окружењу. Линија као ивица тродимензионалних облика; **Изражајн**а својства линија у односу на прибор, материјал, притисак и угао под којим се држи прибор/материјал. Савремена средства за цртање - дигитална табла и оловка за цртање, 3Д оловка, апликативни програми за цртање... Својства линије у апликативном програму за цртање . Цртање светлом; **Уметнички цртеж**, аматерски цртеж дечји цртеж, схематски цртеж , технички цртеж, научне илустрације... Врсте уметничког цртежа - скица, студија, илустрација, стрип, карикатура, графити... Занимања у којима је неопходна вештина слободоручног цртања; Поступци грађења цртежа додавањем и одузимањем линија. Лавирани цртеж. Линеарни цртеж. цртеж у боји; **Текстура** (ликовни елемент). Поступци грађења текстуре линијама. Ритам линија; **Различити садржаји** као подстицај за стваралачки рад (облици из природе и окружења, звуци из природе и окружења , музика, кретање у природи и окружењу, текст, писмо...); **Читање (декодирање**) цртежа, стрипа, карикатуре, графита, рекламних порука...	ЛК.1.1.1. разликује и користи (у свом раду) основне медије, материјале и технике (цртање, сликање, вајање) визуелних уметности. ЛК.1.1.2. изводи дводимензионалне и тродимензионалне радове. ЛК.2.1.1. познаје и користи (у свом раду) основне изражајне могућности класичних и савремених медија, техника и материјала визуелних уметности. ЛК.2.2.2. образлаже свој рад и радове других (нпр. наводи садржај, тему, карактеристике технике...) ЛК.3.1.1. познаје и користи различите изражајне могућности класичних и савремених медија, техника и материјала визуелне уметности. ЛК.3.1.2. одабира адекватна средства (медиј, материјал, технику, поступак) помоћу којих ће на најбољи начин реализовати своју (одабрану) идеју. ЛК.3.2.2. изводи радове са одређеном намером користећи основне визуелне елементе и принципе да би постигао одређени ефекат.	- опише линије које уочава у природи, окружењу и уметничким делима; - пореди утисак који на њега/њу остављају различите врсте линија; - гради линије различитих вредности комбинујући материјал, угао и притисак прибора/материјала; - користи одабране садржаје као подстицај за стварање оригиналних цртежа; - црта разноврсним прибором и материјалом изражавајући замисли, машту, утиске и памћење опаженог; - разматра, у групи, како је учио/ла о изражајним својствима линија и где се та знања примењују; - искаже своје мишљење о томе како је развој цивилизације утицао на развој уметности;	- естетичка - комуникација - сарадња - одговоран однос према околини - решавање проблема - одговоран однос према здрављу

	Уметничко наслеђе - значај наслеђа првих цивилизација.	ЛК.3.3.3. користи друга места и изворе (нпр. библиотека, интернет...) да би проширио своја знања из визуелних уметности. ЛК.3.3.4. разуме међусобну повезаност и утицај уметности и других области живота.		
ОБЛИК	**Дводимензионални и тродимензионални облици**. Правилни геометријски облици (геометријске фигуре и тела). Правилни облици у природи и у ликовној уметности. Неправилни облици; **Својства облика**. Величина облика. Боја облика. Реална и имагинарна функција облика. Карактеристични детаљи и својства по којима је облик препознатљив. Светлост као услов за опажање облика. Изглед облика посматраног из различитих углова. Стилизовање облика; **Статични облици**. Кретање облика (кретање статичних облика помоћу ветра и воде, карактеристично кретање бића и машина); Распоред облика у простору и њихово дејство на посматрача. Положај облика у равни - линија хоризонта, планови и величина облика у односу на растојање од посматрача. Преклапање, прожимање, додиривање облика; Поступци грађења **апстрактних** и **фантастичних обли**ка (превођење реалних облика у апстрактне одузимањем карактеристичних детаља, превођење реалних облика у фантастичне додавањем неочекиваних детаља, грађење имагинарних и	ЛК.1.1.1. разликује и користи (у свом раду) основне медије, материјале и технике (цртање, сликање, вајање) визуелних уметности. ЛК.1.1.2. изводи дводимензионалне и тродимензионалне радове. ЛК.1.1.3. описује свој рад и радове других (нпр. исказује утисак) ЛК.2.1.1. познаје и користи (у свом раду) основне изражајне могућности класичних и савремених медија, техника и материјала визуелних уметности. ЛК.2.2.1. одабира адекватан садржај да би представио неку идеју или концепт ЛК.2.2.2. образлаже свој рад и радове других (нпр. наводи садржај, тему, карактеристике технике...) ЛК.3.1.1. познаје и користи	- пореди облике из природе, окружења и уметничких дела према задатим условима; - гради апстрактне и/или фантастичне облике користећи одабране садржаје као подстицај за стваралачки рад; - наслика реалне облике у простору самостално мешајући боје да би добио/ла жељени тон; - обликује препо - знатљиве тродимензионалне облике одабраним материјалом и поступком; - преобликује предмет за рециклажу дајући му нову употребну вредност; - комбинује ритам, линије и облике стварајући оригиналан орнамент за одређену намену; - објасни зашто је дизајн важан	- сарадња - решавање проблема - компетенција за учење - дигитална компетенција - одговорно учешће у демкратском друштву - одговоран однос према здрављу - одговоран однос према околини

	апстрактних облика на основу једне, две и три информације...); **Луминообјекти**. ЛЕД технологија у савременој уметности. Обликовање простора светлом; **Обликовање (дизајн) употребних предмета**. Преобликовање материјала и предмета за рециклажу; Различити садржаји као подстицај за стваралачки рад (облици из природе и окружења, кретање у природи и окружењу, уметничка дела, етно наслеђе, садржаји других наставних предмета...); **Орнамент** и орнаментика. Функција орнамента. Симетрија. Ритам линија, боја и облика у орнаменту; **Уметничко наслеђе** - наслеђе етно културе. Значајни римски споменици на тлу Србије.	различите изражајне могућности класичних и савремених медија, техника и материјала визуелне уметности. ЛК.3.3.3. користи друга места и изворе (нпр. библиотека, интернет...) да би проширио своја знања из визуелних уметности. ЛК.3.3.4. разуме међусобну повезаност и утицај уметности и других области живота.	и ко дизајнира одређене производе; - разматра, у групи, како је учио/ла о облицима и где та знања примењује; - искаже своје мишљење о томе зашто је уметничко наслеђе важно;	
ВИЗУЕЛНО СПОРАЗУМЕВАЊЕ	Различите **врсте комуникације** од праисторије до данас; **Невербална комуникација** - читање информација; израз лица и карактеристичан положај тела; **Читање визуелних информација** (декодирање). **Визуелно изражавање**; **Уметничко наслеђе** - значај наслеђа за туризам и за познавање сопственог порекла.	ЛК.1.1.1. разликује и користи (у свом раду) основне медије, материјале и технике (цртање, сликање, вајање) визуелних уметности. ЛК.1.1.2. изводи дводимензионалне и тродимензионалне радове. ЛК.1.1.3. описује свој рад и радове других (нпр. исказује утисак) ЛК.1.3.2.зна да наведе различита занимања за која су потребна знања и вештине стечени учењем у визуелним уметностима (нпр. костимограф, дизајнер, архитекта...)	- пореди различите начине комуницирања од праисторије до данас; - обликује убедљиву поруку примењујући знања о ритму, линији, облику и материјалу; - изрази исту поруку писаном, вербалном, невербалном и визуелном комуникацијом; - тумачи једноставне визуелне информације; - објасни зашто је наслеђе културе важно.	- рад са подацима и информацијама - решавање проблема - естетичка

		ЛК.1.3.4. зна неколико примера примене визуелних уметности у свакодневном животу ЛК.2.1.1. познаје и користи (у свом раду) основне изражајне могућности класичних и савремених медија, техника и материјала визуелних уметности. ЛК.2.2.2. образлаже свој рад и радове других (нпр. наводи садржај, тему, карактеристике технике...) ЛК.3.1.1. познаје и користи различите изражајне могућности класичних и савремених медија, техника и материјала визуелне уметности. ЛК.3.1.2. одабира адекватна средства (медиј, материјал, технику, поступак) помоћу којих ће на најбољи начин реализовати своју (одабрану) идеју. ЛК.3.2.2. изводи радове са одређеном намером користећи основне визуелне елементе и принципе да би постигао одређени ефекат. ЛК.3.3.3. користи друга места и изворе (нпр. библиотека, интернет...) да би проширио своја знања из визуелних уметности.		

Предмет: **Музичка култура**	Разред: пети	Недељни фонд часова: 2	Годишњи фонд часова: 72

Циљ наставног предмета: Општи циљ наставе музичке културе је развијање интересовања за музичку уметност и упознавање музичкетрадиције и културе свога и других народа.
Остали циљеви и задаци наставе музичке културе су:
- Оспособљавање за разумевање могућности музичког изражавања;
- Развијање осетљивости за музичке вредности;
- Неговање могућности извођења музике (певање / свирање);
- Стицање навике слушања музике, подстицање доживљаја и оспособљавање за разумевање музичких порука;
- Подстицање стваралачког ангажовања у свим музичким активностима (извођење, слушање, истраживање и стварање музике);
- Развијање критичког мишљења;
- Упознавање основа музичке писмености и изражајних средстава музичке уметности;
- Упознавање занимања музичке струке.

Корелација са другим предметима: -Историја
- Страни језици
- Математика
- Биологија
- Географија
- Ликовна култура
- Физичко и здравствено васпитање
- Информатика и рачунарство
- Верска настава
- Грађанско васпитање
- Српски језик и књижевност

Начин провере остварености исхода:
1. Наставник упознаје и идентификује музичке способности сваког ученика, 2. Праћење посебног развоја сваког ученика (рад, залагање,интересовање, став…), 3. Развој личности ученика у целини, 4. Објективно оцењивање ученика 5. Мотивација ученика на музичке активности и на бављење музиком у складу са њиховим стварним способностима и потребама 6. Мотивација ученика на активности из других области које су у уској вези са музиком (фолклор, плес, балет, аеробик, рецитовање уз музику …).

ОБЛАСТ/ ТЕМА	НАСТАВНИ САДРЖАЈИ	ОБЛАСТ СТАНДАРДА/СТАНДАРДИ	ИСХОДИ	КОМПЕТЕНЦИЈЕ ОПШТЕ И МЕЂУПРЕДМЕТНЕ
Човек и музика	Улога музике у првобитном друштву -Улога музике у ритуалу -Магијска моћ музике -Елементи музичког тока: покрет,ритам,плес у групи -Слушање/доживљај ритма телом; Најстарија фолклорна музичка традиција у Србији и светске баштине. Човек Антике -Божанска природа музике: митолошка свест античког човека; музички атрибути богова; музика и држава. -Музика у храму и музика на двору; -Примери различитих инструмената и музичких облика у античким цивилизацијама	1.1.1 1.1.2 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 1.3.2. 1.4.2. 1.4.3. 1.4.4 2.1.2. 2.2.1. 2.2.2 3.2.1. 3.2.2. 3.2.3. 3.3.1. 3.4.1. 3.4.2.	У оквиру теме/ области , ученик ће бити у стању да : -наведе начине и средства музичког изражавања у праисторији и античком добу; -објасни како друштвени развој утиче на начине и облике музичког израђђжавања; -искаже своје мишљење о значају и улози музике у животу човека; -реконструише начин комуникације у обредима и ритуалима кроз музику и упореди са музиком савременог доба	компетенција за учење, естетичка компетенција, комуникација, предузимљивост и оријентација ка предузетништву, рад са подацима и информацијама, решавање проблема, сарадња, дигитална компетенција анализирање, самостално примена стеченог знања закључивање, практична, истраживање
Слушање музике	Елементи музичке изражајности: темпо, динамика, тонске боје различитих гласова и инструмената. Слушање музике у праисторији и старом веку. Слушање вокалних,	1.1.1 1.1.2 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4 2.1.2.	Слушање, упоређивање, анализирање, самостално закључивање, прктична примена, истраживање, примена стеченог знања	компетенција за учење, естетичка компетенција, комуникација, предузимљивост и оријентација ка предузетништву, рад са подацима и

	вокално-инструменталних и инструменталних композиција домаћих и страних композитора. Слушање дела традиционалне народне музике. Слушање дела инспирисаних фолклором.	2.2.1. 2.2.2. 3.2.1. 3.2.2. 3.2.3.		информацијама, решавање проблема, сарадња, дигитална компетенција анализирање, самостално примена стеченог знања закључивање, практична, истраживање
Стварање музике	Слушање, упоређивање.	1.1.1 1.1.2 1.2.1. 2.1.2. 2.2.1. 2.2.2 3.2.1. 3.2.2. 3.2.3	Слушање, упоређивање, анализирање, самостално закључивање, прктична примена, истраживање, примена стеченог знања	компетенција за учење, естетичка компетенција, комуникација, предузимљивост и оријентација ка предузетништву, рад са подацима и информацијама, решавање проблема, сарадња, дигитална компетенција анализирање, самостално примена стеченог знања закључивање, практична, истраживање
Извођење музике са основама музичке писмености	Певају песме по слуху; - обраде просте и сложене тактове; - Усвајају нове елементе музичке писмености; - Свирају на дечјим	1.3.2. 1.4.2. 1.4.3. 1.4.5. 3.4.1. 3.4.2.	У оквиру области/теме ученик ће бити у стању да: -класификује инструменте по начину добијања тона	компетенција за учење, естетичка компетенција, комуникација, предузимљивост и оријентација ка

	музичким инструментима; - Изводе Дечје, Народне и уметничке игре;		-опише основне карактеристике удараљки -препозна везу између избора врсте инструмента и догађаја -користи доступне апликације у примени знања о музичким инструментима	предузетништву, рад са подацима и информацијама, решавање проблема, сарадња, дигитална компетенција анализирање, самостално примена стеченог знања закључивање, практична, истраживање
Музички инструменти	-Најстарији инструменти: тело, удараљке,дувачки и жичани -Удараљке – настанак, првобитни облик и развој -Ритмичке удараљке -Мелодијске удараљке	1.1.1 1.1.2 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4 2.1.2. 2.2.1. 2.2.2 3.2.1. 3.2.2. 3.2.3.	У оквиру области/теме ученик ће бити у стању да: -класификује инструменте по начину добијања тона -опише основне карактеристике удараљки -препозна везу између избора врсте инструмента и догађаја -користи доступне апликације у примени знања о музичким инструментима	компетенција за учење, естетичка компетенција, комуникација, предузимљивост и оријентација ка предузетништву, рад са подацима и информацијама, решавање проблема, сарадња, дигитална компетенција анализирање, самостално примена стеченог знања закључивање, практична, истраживање

Предмет: **Физичко и здравствено васпитање**	Разред: пети	Недељни фонд часова: 2 + 1,5	Годишњи фонд часова: **72 часа + 54 часа** (обавезне физичке активности ученика)
Циљ наставног предмета: **Циљ** наставе и учења *физичког и здравственог васпитања* је да ученик унапређује физичке способности, моторичке вештине и знања из области физичке и здравствене културе, ради очувања здравља и примене правилног и редовног физичког вежбања у савременим условима живота и рада.			
Корелација са другим предметима : Биологија ,Географија, Музичка култура, Ликовна култура ,Информатика, Математика ,Српски језик			
Начин провере остварености исхода: Евалуација у току наставних активности.			

ОБЛАСТ/ ТЕМА	НАСТАВНИ САДРЖАЈИ	ОБЛАСТ СТАНДАРДА/СТАНДАРДИ	ИСХОДИ	КОМПЕТЕНЦИЈЕ ОПШТЕ И МЕЂУПРЕДМЕТНЕ
ФИЗИЧКЕ СПОСОБНОСТИ	**Обавезни садржаји** Вежбе за развој снаге Вежбе за развој покретљивости Вежбе за развој аеробне издржљивости Вежбе за развој брзине Вежбе за развој координације Примена националне батерије тестова за праћење физичког развоја и моторичких способности	ФВ.1.3.1. испољава позитиван став према физичком вежбању у свакодневном животу ФВ.1.3.2. испољава заинтересованост за физичко вежбање ФВ.1.3.3. доказује се кроз физичко вежбање ФВ.1.3.4. испољава позитиван став према сарадњи са другима у реализацији различитих задатака Физичког васпитања	**По завршетку теме ученик ће бити у стању да:** - примени једноставне комплексе простих и општеприпремних вежби - изведе вежбе (разноврсна природна и изведена кретања) и користи их у спорту, рекреацији и различи - тим животним ситуација-ма - упореди резултате тестирања са вредности- ма за свој узраст и сагле да	1. компетенција за учење 2. одговорно учешће у демкратском друштву 6. одговоран однос према здрављу 10. сарадња

			сопствени моторички напредак	
МОТОРИЧКЕ ВЕШТИНЕ, СПОРТ И СПОРТСКЕ ДИСЦИПЛИНЕ **Атлетика**	**Обавезни садржаји** Техника истрајног трчања Истрајно трчање - припрема за крос Техника спринтерског трчања Техника високог и ниског старта Скок увис (прекорачна техника) Бацање лоптице (до 200 г) **Препоручени садржаји** Техника штафетног трчања Скок удаљ Бацања кугле 2 кг , Бацање "вортекс-а", Тробој	ФВ.1.1.3. правилно трчи варијантама технике трчања на кратке, средње и дуге стазе и мери резултат ФВ.1.1.4. зна терминологију, значај трчања, основе тренинга и пружа прву помоћ ФВ.1.1.7. зна правилно да скаче увис варијантом технике маказице ФВ.1.1.8. зна терминологију, основе тренинга и пружа прву помоћ ФВ.1.1.9. правилно баца куглу из места и мери дужину хица ФВ.1.1.10. зна правила за такмичење, сигурносна правила, влада терминологијом, основама тренинга и пружа прву помоћ	- комбинује и користи достигнути ниво усвојене технике кретања у спорту и свакодневном животу - доводи у везу развој физичких способности са атлетским дисциплинама	1. компетенција за учење 2. одговорно учешће у демкратском друштву 6. одговоран однос према здрављу
МОТОРИЧКЕ ВЕШТИНЕ, СПОРТ И СПОРТСКЕ ДИСЦИПЛИНЕ **Спортска гимнастика**	**Обавезни садржаји** Вежбе на тлу , Прескоци и скокови, Вежбе у упору , Вежбе у вису, Ниска греда, Гимнастички полигон **Препоручени садржаји** Вежбе на тлу (напредне варијанте) Висока греда , Трамболина , Прескок, Коњ са хватаљкама, Вежбе у упору (сложенији састав), Вежбе у вису (сложенији састав)	ФВ.1.1.11. ученик/ученица правилно изводи вежбе на тлу ФВ.1.1.12. ученик/ученица правилно изводи прескоке ФВ.1.1.13. ученик/ученица изводи вежбе и комбинације вежби на греди ФВ.1.1.14. ученица правилно изводи основне вежбе на двовисинском разбоју ФВ.1.1.15. ученик правилно изводи основне вежбе на	одржава стабилну и динамичку равнотежу у различитим кретањима, изводи ротације тела користи елементе гимнастике у свакодневним животним ситуацијама и игри - процени сопствене могућности за вежбање у гимнастици	1. компетенција за учење 2. одговорно учешће у демкратском друштву 3. естетичка 4. комуникација 6. одговоран однос према здрављу

		коњу са хватаљкама ФВ.1.1.16. ученик правилно изводи основне вежбе на круговима ФВ.1.1.17. ученик правилно изводи основне вежбе на паралелном разбоју ФВ.1.1.18. ученик правилно изводи основне вежбе на вратилу		
МОТОРИЧКЕ ВЕШТИНЕ, СПОРТ И СПОРТСКЕ ДИСЦИПЛИНЕ **Основе тимских и спортских игара**	**Обавезни садржаји** **Рукомет/минирукомет:** Основни елементи технике и правила; - вођење лопте, - хватања и додавања лопте, - шутирања на гол, - финтирање, - принципи индивидуалне одбране- основна правила рукомета/минирукомета , - Спортски полигон **Препоручени садржаји** Напредни елементи технике, тактике и правила игре: - хватања котрљајућих лопти, - дриблинг, - шутирања на гол, - финтирање, - основни принципи колективне одбране.	ФВ.1.1.1. игра спортску игру примењујући основну технику, неопходна правила и сарађује са члановима екипе изражавајући сопствену личност уз поштовање других ФВ.1.1.2. зна функцију спортске игре, основне појмове, неопходна правила, основне принципе тренинга и пружа прву помоћ ФВ.1.2.4. безбедност током вежбања ФВ.1.3.3. доказује се кроз физичко вежбање ФВ.1.3.4. испољава позитиван став према сарадњи са другима у реализацији различитих задатака Физичког васпитања ФВ.2.1.1. игра спортску игру примењујући виши ниво технике, већи број правила, једноставније тактичке комбинације и уз висок	- пимењује основна правила рукомета - користи елементе технике у игри у игри - учествује на унутародељенским такмичењима	1. компетенција за учење 2. одговорно учешће у демкратском друштву 6. одговоран однос према здрављу 9. решавање проблема 10. сарадња 11.дигитална компетенција

		степен сарадње са члановима екипе изражава сопствену личност уз поштовање других ФВ.2.1.2 зна функцију и значај спортске игре, већи број правила, принципе и утицај тренинга ФВ.3.1.1. игра спортску игру примењујући сложене елементе технике, испуњавајући тактичке задатке, учествује у организацији утакмице и суди на утакмицама ФВ.3.1.2. зна тактику игре, систем такмичења, начин организовања утакмице и суди		
МОТОРИЧКЕ ВЕШТИНЕ, СПОРТ И СПОРТСКЕ ДИСЦИПЛИНЕ **Плес и ритмика**	**Обавезни садржаји** Покрети уз ритам и уз музичку пратњу ,Ритмичка вежба без реквизита, Скокови кроз вијачу, Народно коло "Моравац", Народно коло из краја у којем се школа налази , Основни кораци друштвених плесова	ФВ.1.1.19. се успешно креће у ритму и темпу музичке пратње у простору основним облицима кретања (ходање, трчање)	- изведе кретања, вежбе и кратке саставе уз музичку пратњу - игра народно кол - изведе кретања у различитом ритму - изведе основне кораке плеса из народне традиције других култура	3. естетичка 4. комуникација 6. одговоран однос према здрављу
ФИЗИЧКА И ЗДРАВСТВЕНА КУЛТУРА **Физичко вежбање и спорт** (Реализује се кроз све наставне области и	Циљ и сврха вежбања у физичком и здравственом васпитању Основна правила Рукомета/минирукомета и Малог фудбала Понашање према осталим субјектима у игри(према судији,		- објасни својим речима сврху и значај вежбања - користи основну терминологију вежбања - поштује правила понашања у и на просто - рима за вежбање у школи и	1. компетенција за учење 2. одговорно учешће у демкратском друштву 6. одговоран однос према здрављу

теме уз практичан рад)	играчима супротне и сопствене екипе) Чување и одржавање материјалних добара која се користе у физичком и здравственом васпитању Уредно постављање и склањање справа и реквизита неопходних за вежбање Упознавање ученика са најчешћим облицима насиља у физичком васпитању и спорту "Ферплеј" (навијање, победа, пораз решаванје конфликтних ситуација) Писани и електронски извори информација из области физичког васпитања и спорта		ван ње, као и на спортским манифеста- цијама - примени мере безбед ности током вежбаа - одговорно се односи према објектима, справа- ма и реквизитима у просторима за вежбање - примени и поштује правила тимске и спорт- ске игре у складу са етич- ким нормама - навија и бодри учес- нике на такмичењима и решава конфликте на социјално прихватљив начин - користи различите изворе информација за упознавање са разн врс- ним облицима физичких и спортско-рекреативних активности - прихвати сопствену победу и пораз у складу са "ферплејом" - примењује научено у физичком и здравстве-ном васпитању у ванред –ним ситуацијама - препозна лепоту покрета и кретања у физичком вежбању и спорту- направи план дневних активности	11.дигитална компетенција
ФИЗИЧКА И ЗДРАВСТВЕНА КУЛТУРА	Физичка активност, вежбање и здравље Основни принципи		- наведе примере утицаја физичког вежбања на здравље	1. компетенција за учење 2. одговорно учешће

Здравствено васпитање	вежбања и врсте физичке активности Одржавање личне опреме за вежбање и поштовање здравствено-хигијенских мера пре и после вежбања Лична и колективна хигијена пре и после вежбања Утицај правилне исхране на здравље и развој људи Исхрана пре и после вежбања Прва помоћ: - значај прве помоћи, - врсте повреда. Вежбање и играње на чистом ваздуху - чување околине приликом вежбања		- разликује здраве и нездраве начине исхране - направи недељни јеловник уравнотежене исхране уз помоћ настав-ника. - примењује здравстве- но - хигијенске мере пре, у току и након вежбања - препозна врсту повреде - правилно реагује у случају повреде - чува животну средину током вежбања	у демкратском друштву 6. одговоран однос према здрављу

Предмет: Грађанско васпитање	Разред: 5	Недељни фонд часова: 1	Годишњи фонд часова: 36
Циљ наставног предмета: Циљ предмета је да ученици стекну сазнања, формирају ставове, развију вештине и усвоје вредности које су претпоставка за компетентан, одговоран и ангажован живот у демократском друштву			
Корелација са другим предметима : српски језик и књижевност, историја, географија, информатика и рачунарство			
Начин провере остварености исхода: Формативно, недељно оцењивање усмених одговора ученика и рада у групи Самоевалуација и евалуација на крају месеца и током појединих часова, домаћи задатак, оцена продуката рада и презентације			

ОБЛАСТ/ ТЕМА	НАСТАВНИ САДРЖАЈИ	ОБЛАСТ СТАНДАРДА/СТАНДАРДИ	ИСХОДИ	КОМПЕТЕНЦИЈЕ ОПШТЕ И МЕЂУПРЕДМЕТНЕ
Људска права Права детета	Потребе и жеље. Потребе и права. Права и правила у учионици. Правила рада у учионици, доношење групних	///	- разликује жеље од потреба и наведе примере везе између потреба и људских права; - препозна своје потребе, као и	Компетенција за учење, рад са подацима и информацијама, комуникација и сарадња, дигитална,

	правила. Посебност права детета и људска права. Конвенција о правима детета. Врсте права. Показатељи остварености и кршења дечијих права. Конвенција о правима детета у документима која се односе на школу.		потребе других и да их уважава; - штити своја права на начин који не угрожава друге и њихова права; - учествује у доношењу правила рада групе и поштује их; - аргументује потребу посебне заштите права детета; - на примеру препозна уграђеност права деце у основним документима која уређују рад школе; - наводи примере и показатеље остварености и кршења дечијих права; - наводи чиниоце који утичу на остварење дечијих права; - поштује права и потребе ученика који су у инклузији у његовом одељењу/школи; - препозна ситуације кршења својих права и права других; - идентификује кршење људских права на примеру неког историјског догађаја;	одговорно учешће у демократском друштву
ДЕМОКРАТСКО ДРУШТВО Школа као заједница	Права и функционисање заједнице Моје заједнице. Школа као заједница.	///	- поштује правила одељенске заједнице и правила на нивоу	Компетенција за учење, рад са подацима и информацијама,

	Одлучивање у учионици и школи. Гласање и консензус као демократски начини одлучивања. Одговорности и обавезе у заједници . Одговорност деце. Одговорности одраслих (родитеља, наставника). Кршење и заштита права . Шта могу и коме да се обратим у ситуацијама насиља.		школе; - поступа у складу са моралним вредностима грађанског друштва; - искаже свој став о значају правила у функционисању заједнице; - понаша се у складу са правилима и дужностима у школи; - наводи начине демократског одлучивања; - препозна одговорност одраслих у заштити права деце; - објасни улогу појединца и група у заштити дечијих права; - реално процени сопствену одговорност у ситуацији кршења нечијих права и зна коме да се обрати за помоћ;	комуникација и сарадња, дигитална, одговорно учешће у демократском друштву
ПРОЦЕСИ У САВРЕМНОМ СВЕТУ Сукоби и насиље	Наше сличности и разлике (раса, пол, национална припадност, друштвено порекло, вероисповест, политичка или друга уверења, имовно стање, култура, језик, старост и инвалидитет). Стереотипи и предрасуде. Дискриминација. Толеранција. Сукоби и начини решавања сукоба. Предности конструктивног решавања сукоба.	///	- препозна и анализира сличности и разлике између ученика у групи; - прихвата друге ученике и уважава њихову различитост; - проналази примере моралних поступака у књижевним делима које чита, у медијима и у свакодневном животу; - наводи примере из свакодневног живота предрасуда, стереотипа,	Компетенција за учење, рад са подацима и информацијама, комуникација и сарадња, дигитална, одговорно учешће у демократском друштву

	Врсте насиља: физичко, активно и пасивно, емоционално, социјално, сексуално, дигитално. Реаговање на насиље. Начини заштите од насиља.		дискриминације, нетолеранције по различитим основама; - проналази примере нетолеранције и дискриминације у књижевним делима која чита; - у медијима проналази примере предрасуда, стереотипа, дискриминације, нетолеранције по различитим основама и критички их анализира; - препозна и објасни врсте насиља; - прави разлику између безбедног и небезбедног понашања на друштвеним мрежама; - заштити од дигиталног насиља; - анализира сукоб из различитих углова (препознаје потребе учесника сукоба) и налази конструктивна решења прихватљива за све стране у сукобу; - аргументује предности конструктивног начина решавања сукоба;	
Грађански активизам	Учешће ученика у школи. Избор проблема. Тражење решења проблема. Израда плана акције. Анализа могућих ефеката	///	- препознаје примере грађанског активизма у својој школи и исказује позитиван став према томе;	Компетенција за учење, рад са подацима и информацијама, комуникација и

	акције. Планирање и извођење акције. Завршна анализа акције и вредновање ефеката. Приказ и анализа групних радова		- идентификује проблеме у својој школи; - прикупља податке о проблему користећи различите изворе и технике; - осмишљава акције, процењује њихову изводљивост и предвиђа могуће ефекте; - активно учествује у тиму, поштујући правила тимског рада (у групној дискусији показује вештину активног слушања, износи свој став заснован на аргументима, комуницира на неугрожавајући начин); - учествује у доношењу одлука у тиму/групи поштујући договорене процедуре и правила; - учествује у извођењу акције; - процењује ефекте спроведене акције и идентификује пропусте и грешке; - презентује, образлаже и аргументује изабрану акцију и добијене резултате за унапређивање живота у школи.	сарадња, дигитална, одговорно учешће у демократском друштву

Предмет: **Верска настава**	Разред: пети	Недељни фонд часова: 1	Годишњи фонд часова: 36
Циљ наставног предмета: Да се посведоче садржаји вере и духовно искуство православне цркве.Подстаћи потребу и способност за постављање питања о смислу постојања света и човека.Подстаћи ученике да негују,чувају и одржавају свој национални и културни индетитет.Да се развије и негује тежња ка одговорном и заједничком животу са другим људима.			
Корелација са другим предметима : Историја, Музичка култура, Српски језик и књижевност, Ликовна култура, Географија, Биологија, Грађанско васпитање			
Начин провере остварености исхода: усмени одговори, рад на часу, пројекти			

ОБЛАСТ/ ТЕМА	НАСТАВНИ САДРЖАЈИ	ОБЛАСТ СТАНДАРДА/СТАНДАРДИ	ИСХОДИ **По завршетку теме ученик ће бити у стању да:**	КОМПЕТЕНЦИЈЕ ОПШТЕ И МЕЂУПРЕДМЕТНЕ
УВОД **1. Упознавање садржаја програма и начина рада**	Упознавање са садржајем програма и начином рада Прелиминарна систематизација	///	□ моћи да сагледа садржаје којима ће се бавити настава Православног катихизиса у току 5. разреда основне школе; □ моћи да уочи какво је његово предзнање из градива Православног катихизиса обрађеног у претходном циклусу школовања. □ бити мотивисан да похађа часове Православног катихизиса.	Компетенција за учење, рад са подацима и информацијама, комуникација и сарадња,
РЕЛИГИЈА И КУЛТУРА СТАРОГ СВЕТА **2. Религија и култура старог света**	□ Религија и култура старог света □ Човекова жеђ за Богом и вечним животом	///	моћи да именује неке политеистичке религије. □ моћи да наведе неке	

3. Човек тражи Бога	Митови и легенде		од карактеристика политеистичких религија и културе старог века	
ОТКРИВЕЊЕ - СВЕТ БИБЛИЈЕ **4. Божије Откровење** **5. Свето Писмо (настанак, подела)**	Божије Откровење Свето Писмо (настанак, подела)	///	моћи да уочи да се Бог откривао изабраним људима, за разлику од паганских божанстава; моћи да објасни да је рођење Христово догађај који дели историју на стару и нову еру; моћи да наведе неке од библијских књига, њихове ауторе и оквирно време настанка моћи да разликује Стари и Нови Завет бити подстакнут да се односи према Библији као светој књизи;	
СТВАРАЊЕ СВЕТА И ЧОВЕКА **6. Стварање света** **7. Стварање човека** **8. Прародитељски грех** **9. Човек изван рајског врта**	Шестоднев Стварање човека „по икони и подобију“ Прародитељски грех Човек изван рајског врта (Каин и Авељ, Ноје, Вавилонска кула)	///	моћи да преприча библијску причу о постању и доживи је као дело љубави Божије моћи да увиди да је Бог поред видљивог света створио и анђеле моћи да преприча библијску приповест о стварању човека и	

			уочи да је човек сличан Богу јер је слободан □ бити подстакнут на развијање осећаја личне одговорности према природи; □ моћи да наведе неке од последица првородног греха по човека и читаву створену природу; □ моћи да преприча неку од библијских прича до Аврама; □ моћи да повеже причу о Нојевој барци са Црквом бити подстакнут на послушност као израз љубави према Богу;	
СТАРОЗАВЕТНА ИСТОРИЈА СПАСЕЊА . **10. Аврам и Божији позив** **11. Исак и његови синови** **12. Праведни Јосиф** **13. Мојсије** **14. Пасха**	□ Аврам и Божији позив □ Исак и његови синови □ Праведни Јосиф □ Мојсије □ Пасха	///	□ моћи да наведе неке од најважнијих старозаветних личности и догађаја □ моћи да уочи везу старозаветних праотаца и патријараха са Христом □ моћи да исприча да јеврејски народ прославља Пасху као успомену на излазак из Египта □ моћи да извуче моралну поуку из библијских приповести	

			□ моћи да препозна старозаветне личности и догађаје у православној иконографији.	
ЗАКОН БОЖИЈИ **15. На гори Синају** **16. Десет Божјих заповести** **17.Закон Божији као педагог за Христа**	□ моћи да преприча библијски опис давања Десет Божијих заповести Мојсију; □ моћи да наведе и протумачи на основном нивоу Десет Божјих заповести; □ моћи да разуме да је од односа према Заповестима зависила и припадност Божијем народу; □ бити подстакнут да примени вредности Декалога у свом свакодневном животу.	///	□ моћи да преприча библијски опис давања Десет Божијих заповести Мојсију; □ моћи да наведе и протумачи на основном нивоу Десет Божјих заповести; □ моћи да разуме да је од односа према Заповестима зависила и припадност Божијем народу; □ бити подстакнут да примени вредности Декалога у свом свакодневном животу.	
МЕСИЈАНСКА НАДА **18. „Земља меда и млека“** **19. Цар Давид** **20. Соломон и јерусалимски храм** **21. Псалми Давидови** **22. Старозаветни пророци** **23. Месијанска нада**	□ Насељавање Обећане земље (Исус Навин, Самсон...) □ Цар Давид □ Соломон и јерусалимски храм □ Псалми Давидови □ Старозаветни пророци □ Месијанска нада	///	□ моћи да препозна на слици Ковчег Завета и Скинију и да у једној реченици каже шта је мана □ моћи да именује најважније личности јеврејског народа у Обећаној земљи □ моћи да уочи да је Светиња над светињама посебно место Божијег	

			присуства □ знати да је цар Давид испевао Псалме у славу Божију □ моћи да наведе неке од старозаветних пророка □ моћи да уочи да су старозаветни пророци најављивали долазак Месије □ увидети значај покајања и молитве као „жртве угодне Богу“ на основу одељака поучних и пророчких књига □ моћи да уочи у којој мери је напредовао и савладао градиво Православног катихизиса у 5. разреду.	

Предмет: Немачки језик	Разред: пети	Недељни фонд часова: 2	Годишњи фонд часова: 72

Циљ наставног предмета:
Циљ наставе немачког језика заснива се на потребама ученика које се остварују овладавањем комуникативних вештина и развијањем способности и метода учења страног језика. Циљ наставе страног језика у основном образовању стога јесте: развијање сазнајних и интелектуалних способности ученика, његових хуманистичких, моралних и естетских ставова, стицање позитивног односа према другим језицима и културама, као и према сопственом језику и културном наслеђу, уз уважавање различитости и навикавање на отвореност у комуникацији, стицање свести и сазнања о функционисању како страног тако и матерњег језика. Током основног образовања ученик треба да усвоји основна знања из страног језика која ће му омогућити да се у једноставној усменој и писаној комуникацији споразумева са људима из других земаља, усвоји норме вербалне и невербалне комуникације у складу са специфичностима језика који учи, као и да настави, на вишем нивоу образовања и самостално, учење истог или другог страног језика. Кроз наставу страних језика ученик богати себе упознајући другог, стиче свест о значају сопственог језика и културе у контакту са другим језицима и културама. Ученик развија радозналост, истраживачки дух и отвореност према комуникацији са говорницима других језика

Корелација са другим предметима :
- Енглески језик ,Српски језик и књижевност, Музичка култура, Ликовна култура, Грађанско васпитање, Географија, Информатика

Начин провере остварености исхода:
Евалуациони листићи, провере знања, домаћи задаци, разговор и усмено одговарање, наставни материјали за вежбање

ОБЛАСТ/ ТЕМА	НАСТАВНИ САДРЖАЈИ	ОБЛАСТ СТАНДАРДА/СТАНДАРДИ	ИСХОДИ	КОМПЕТЕНЦИЈЕ ОПШТЕ И МЕЂУПРЕДМЕТНЕ
Erste Kontakte	Das ist mein Vater/mein Bruder. Das ist meine Mutter/meine Schwester. Freut mich. Meine Eltern heißen Zorica und Drago. Sie ist Bäckerin. Er ist Verkäufer. Woher kommst du? Woher kommt ih? Woher kommen Sie? - Ich komme aus Serbien. Ich wohne in Smederevo. Wo wohnst du? Wie ist deine Adresse/Telefonnummer?	**ДСТ.1.1.1. Разуме најједноставније речи, имена, бројеве (нпр. цене, датуме, изразе за количину и меру) и успева да их запише, уколико му се саопштавају или диктирају полако и разговетно и уколико су јасно контектуализовани.** **ДСТ.1.1.2. Разуме значење најфреквентнијих речи, фраза и других основних лексичких елемената у оквиру једноставних, кратких , јасно**	- разуме краће текстове који се односе на поздрављање, представљање и тражење/давање информација личне природе - поздрави и отпоздрави, представи себе и другог користећи једноставна језичка средства - постави и одговори на једноставнија питања личне природе - у неколико везаних исказа	1. компетенција за учење 2. одговорно учешће у демократском друштву 4. комуникација 9. решавање проблема 10. Сарадња

	Hast du eine E-Mail-Adresse? Wie ist deine E-Mail-Adresse? Kannst du Tennis spielen? Nein, leider nicht, aber ich kann sehr gut Fußball spielen. Könnt ihr schwimmen, Kinder? Ja klar. Wo bist du geboren? Ich bin in Wien geboren. Wie alt bist du? Ich bin 11. Wann hast du Geburtstag? Am Montag. Imenice u nominativu uz odgovarajući član (određen, neodređen, prisvojni, nulti). Prezent slabih, jakih i modalnih glagola. Upitne zamenice (wer, was) i upitni prilozi (wo, wann, wie, warum). (in, aus, an) (Inter)kulturni sadržaji: ustaljena pravila učtivosti; titule uz prezimena osoba (Frau, Herr, Doktor, Professor); imena i nadimci; način pisanja adrese. Ich mag Rockmusik. Ich liebe meine Familie und meine Freunde. Ich schwimme gern. Was ist dein Hobby? Meine Lieblingsaktivität ist Wandern. Mein Lieblingssport ist Volleyball.	**контекстуализованих усмених исказа.** **ДСТ.1.1.3. Разуме и прати једноставна упутства и обавештења која се односе на познате ситуације, а исказана су спорим темпом и разговетно.** **ДСТ.1.1.4. Разуме споро и разговетно артикулисана јасно контекстуализована питања која се односе на непосредне личне потребе и интересовања, породицу, блиско окружење.** **ДСТ.1.1.5. Разуме основни смисао најједноставније конверзације, тј. предмет разговора који прати, уколико саговорници говоре довољно разговетно и споро.** **РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА** **ДСТ.1.1.6. Препознаје лична и друга имена, као и најуобичајеније интернационализме, разуме фреквентне речи и изразе.** **ДСТ.1.1.13. Најједноставнијим језичким средствима тражи од саговорника одређени предмет.** **ДСТ.1.1.14. Најједноставнијим језичким средствима, уз употребу увежбаних фраза, именује и описује људе и ствари из свог непосредног окружења**	саопшти информације о себи и другима - разуме и реагује на једноставније исказе који се односе на описивање интересовања, хобија и изражавање допадања и недопадања - опише своја и туђа интересовања и хобије и изрази допадање и недопадање уз једноставно образложење	

	Skifahren finde ich doof. Glagoi mögen, gefallen, etwas finden... (Inter)kulturni sadržaji: interesovanja, hobiji, zabava, razonoda, sport i rekreacija; um	**или везане за лична искуства. ДСТ.1.1.17. Пише најједноставније податке о себи и лицима из свог блиског окружења, у обрасцима, упитницима или табелама. ДСТ.1.2.1. Препознаје и разумљиво изговара једноставније гласове и најчешће гласовне групе и познаје основне интонацијске схеме (нарочито упитну).**		
Famlie	Das ist mein Vater/mein Bruder. Das ist meine Mutter/meine Schwester. Freut mich. Meine Eltern heißen Zorica und Drago. Meine Tante ist schlank. Mein Onkel ist fleißig. Was hast du an? Ich habe meinen blauen Regenschirm an. Peters Nase ist krumm. Pridevska promena - receptivno Kennst du den Mann mit langem Bart und einer modischen Brille? Pridev u predikativnoj funkciji - produktivno Poređenje prideva Lina ist groß. Petra ist gräßer als Lina. Lina ist am größten. Serbien liegt auf dem Balkan. Die Schüler sind traurig.	**ДСТ.2.1.1. Разуме фреквентне речи и изразе као главне носиоце значења у кратким саопштењима на блиске теме. ДСТ.2.1.2. Разуме једноставније поруке личне природе. ДСТ.2.1.3. Разуме једноставнија упутства и поступа у складу с њима.ДСТ.2.1.8. Разуме појединачне речи, једноставне фразе и предвидљиве конструкције у модерној музицДСТ.2.1.16. Успева да на кратко поведе и/или одржи разговор на блиске и познате теме. ДСТ.2.1.17. У оквиру размене информација са саговорником о темама од непосредног личног интереса повезује неколико реченица у смислену целину.ДСТ.2.1.27. Пише**	разуме једноставнији опис особа, биљака, животиња, предмета, појава или места - упореди и опише карактеристике живих бића, предмета, појава и места, користећи једноставнија језичка средства - разуме и формулише једноставније исказе којима се тражи мишљење, изражава слагање/неслагање.	1. компетенција за учење 2. одговорно учешће у демкратском друштву 4. комуникација 5. одговоран однос према околини 9. решавање проблема 10. сарадња

	Wie findest du diesen Film? Ich finde ihn gut. Teilst du meine Meinung? Findest du ihn auch gut? Nein, den Film finde ich gar nicht interessant. Das stimmt! Das stimmt nicht! Upotreba direktnog objekta u akuzativu. (Inter)kulturni sadržaji: poštovanje osnovnih normi učtivosti u komunikaciji sa vršnjacima i odraslima.	**кратке текстове на блиске теме у којима описује себе, своју породицу и окружење, користећи фреквентне кохезивне елементе.** **ДСТ.3.1.15. Објашњава зашто му се нешто допада или не допада, зашто се слаже или не слаже, зашто нешто воли или не; на једноставан начин износи и образлаже своје ставове и мишљење.**		
Schule	Wann fährst du ans Meer, in die Berge, aufs Land, nach Köln, nach Polen? Kommst du ins Kino (mit)? Leider nicht. Es tut mir leid, ich kann nicht (mitkommen). Ich glaube, der Film ist langweilig. Kaufen wir zwei Liter Milch und eine Flasche Öl? Upotreba glagola kretanja sa akuzativom. Upotreba predloga (an, in, auf, nach, für, aus, von). (Inter)kulturni sadržaji: prikladno pozivanje i prihvatanje/odbijanje poziva Du musst Hausaufgaben schreiben. Du darfst nicht zu viel Cola trinken. Du sollst	**ДСТ.1.1.16. Најједноставнијим језичким средствима саопштава шта воли, а шта не и поставља иста/таква питања саговорнику.** **ДСТ.1.1.19. Писаним путем доставља информације о себи или тражи информације о другима.** **ДСТ.1.1.23. На матерњем језику саопштава основну тему и најопштији садржај кратког усменог исказа на страном језику.** **ДСТ.1.2.1. Препознаје и разумљиво изговара једноставније гласове и најчешће гласовне групе и познаје основне интонацијске схеме (нарочито упитну).** **ДСТ.1.2.2. Правилно**	разуме једноставније предлоге и одговори на њих - упути једноставан предлог - пружи одговарајући изговор или одговарајуће оправдање. - разуме и реагује на једноставније забране, своје и туђе обавезе - размени једноставније информације које се односе на забране и правила понашања у школи и на јавном месту (у превозном средству, спортском центру, биоскопу, зоолошком врту и сл.) као и на своје и туђе обавезе - представи правила понашања, забране и листу својих и туђих обавеза користећи	1. компетенција за учење 2. одговорно учешће у демкратском друштву 3. естетичка 4. комуникација 5. одговоран однос према околини 6. одговоран однос према здрављу 9. решавање проблема 10. сарадња 11.дигитална компетенција

	mehr Sport machen. Du kannst nicht immer Freunde anrufen. Musik bitte nicht zu laut aufdrehen! Dreh bitte die Musik nicht so laut auf! Vorsicht! Aufgepasst! Upotreba modalnih glagola sa negacijom i bez nje. Upotreba imperativa i supletivnih oblika imperativa. (Inter)kulturni sadržaji: ponašanje na javnim mestima; značenje znakova i simbola. Wo warst du gestern? Ich war zu Hause. Was hast du heute früh gefrühstückt? Wo hast du deine Ferien verbracht? Hast du mit Freunden gespielt? Wann bist du gestern ins Kino gegangen? Bist du heute früh aufgestanden? Upotreba preterita pomoćnih glagola. Upotreba perfekta slabih i najfrekventnijih jakih glagola. (Inter)kulturni sadržaji: istorijski događaji i otkrića; važnije ličnosti iz prošlosti (istorijske ličnosti, pisci, književnice, naučnici/e, umetnici/e, i sl.)	**записује познату лексику. ДСТ.1.2.3. Познаје и/или користи ограничени број правилних морфолошких облика и синтаксичких структура у оквиру наученог репертоара језичких средстава. ДСТ.2.1.1. Разуме фреквентне речи и изразе као главне носиоце значења у кратким саопштењима на блиске теме. ДСТ.2.1.2. Разуме једноставније поруке личне природе. ДСТ.2.1.7. Разуме основни смисао кратких телевизијских емисија (или других аудио-визуелних записа) о познатим темама, с предвидљивим информацијама, уколико се говори споро и разговетно. ДСТ.2.1.8. Разуме појединачне речи, једноставне фразе и предвидљиве конструкције у модерној музици. ДСТ.2.1.12. Разуме општи садржај различитих врста нелинеарних интернет текстова, прилагођених узрасту и интересовањима. ДСТ.2.1.13. Разуме најопштији смисао једноставних прозних и поетских текстова прилагођених узрасту и интересовањима.**	одговарајућа језичка средства - разуме краће текстове у којима се описују догађаји и способности у прошлости - размени информације у вези са догађајима и способностима у прошлости - опише у неколико краћих, везаних исказа догађај у прошлости - опише неки историјски догађај, историјску личност и сл.	

		ДСТ.2.1.22. Размењује основне информације о плановима и обавезама. **ДСТ.2.1.23. Формулише љубазне молбе и извињења.** **ДСТ.2.1.27. Пише кратке текстове на блиске теме у којима описује себе, своју породицу и окружење, користећи фреквентне кохезивне елементе.** **ДСТ.2.1.29. На матерњем језику саопштава основну тему и најважније информације краћег усменог исказа.** **ДСТ.2.2.3. Познаје и/или користи једноставније граматичке елементе и конструкције.** **ДСТ.2.3.5. Познаје основне одлике регија и држава у којима се страни језик користи као већински.** **ДСТ.2.3.6. Познаје животне услове који владају у појединим екосистемима света (клима, географске одлике и сл.) где се користи страни језик.** **ДСТ.3.1.4. Разуме основни смисао и главне информације радио и телевизијских емисија (или других аудио визуелних записа) о блиским темама, као и тему и основу поруку кратких телевизијских репортажа и документарних**		

		филмова помажући се визуелним информацијама. ДСТ.3.1.5. Разуме општи смисао и фреквентне фразе и изразе једноставнијих текстова модерне музике. ДСТ.3.1.13. Описује себе и околину, школски контекст и приватан живот, свакодневне навике, претходне и планиране активности и догађаје.		
Jahreszeiten	Wie spat ist es? Es ist Viertel nach neun. Es ist einundzwanzig Uhr fünfzehn. Wann beginnt die Schule? Am ersten September. Am Donnerstag. Um 8 Uhr. Wie war das Wetter gestern? Regnerisch und windig. Wann kommt ihr? Am 22. April. Upotreba fraza za zvanično i nezvanično iskazivanje satnice. Upotreba predloga (am, um, nach, vor). Redni brojevi do 100. (Inter)kulturni sadržaji: klimatski uslovi u zemljama nemačkog govornog područja.	**ДСТ.1.1.4. Разуме споро и разговетно артикулисана јасно контекстуализована питања која се односе на непосредне личне потребе и интересовања, породицу, блиско окружење. ДСТ.1.1.5. Разуме основни смисао најједноставније конверзације, тј. предмет разговора који прати, уколико саговорници говоре довољно разговетно и споро. ДСТ.1.1.9. Разуме општи смисао и главне информације у најједноставнијим врстама текстова (натписи, огласи, вести, кратки извештаји, сервисне информације, временске прогнозе, брошуре, проспекти, рекламе, стрипови), уколико су праћени илустративним елементима и**	- разуме, тражи и даје једноставнија обавештења о хронолошком времену и метеоролошким приликама у ширем комуникативном контексту - опише дневни/недељни распоред активности - опише метеоролошке прилике и климатске услове у својој земљи и једној од земаља циљне културе једноставним језичким средствима	1. компетенција за учење 3. естетичка 4. комуникација 5. одговоран однос према околини 6. одговоран однос према здрављу 10. сарадња 11.дигитална компетенција

		препознатљивим начином графичког обликовања. **ДСТ.1.1.10. Чита наглас (изражајно) кратке и једноставне текстове (показујући да прати њихов општи смисао).** **ДСТ.1.1.12. Саопштава саговорнику основне информације о себи и најближем окружењу (породица, кућни љубимци, место становања, школа, хоби).** **ДСТ.1.1.19. Писаним путем доставља информације о себи или тражи информације о другима.** **ДСТ.1.1.24. На матерњем језику саопштава основну тему и најопштији садржај кратког писаног текста на страном језику.** **ДСТ.1.2.4. Користи елементарне и најфреквентније речи и изразе за обављање основних комуникативних активности** **ДСТ.1.3.2. Зна за регије и државе у којима се страни језик користи као већински.** **ДСТ.2.1.6. Разуме спорији, јасно артикулисани монолошки исказ од неколико реченица, уз одговарајуће паузе и понављања.** **ДСТ.2.1.10. Разуме најједноставније савете и**		

		упутства која се тичу непосредних потреба (оријентација у простору, употреба апарата, правило игре), праћена визуелним е ДСТ.2.1.21. Исказује допадање и недопадање, слагање и неслагање. лементима. **ДСТ.2.1.27. Пише кратке текстове на блиске теме у којима описује себе, своју породицу и окружење, користећи фреквентне кохезивне елементе.** **ДСТ.2.1.28. На матерњем језику преноси саговорнику општи смисао и појединачне информације краћих и једноставнијих писаних текстова опште информативне природе.** **ДСТ.2.2.3. Познаје и/или користи једноставније граматичке елементе и конструкције.** **ДСТ.2.3.1. Разуме и описује сличности и разлике у свакодневном животу (нпр. начин исхране, радно време, навике, празници, разонода)** **ДСТ.3.1.2. Разуме основни смисао и главне информације из разговора двоје или више (са)говорника, уколико се говори разговетно и умереним темпом.**		

		ДСТ.3.1.8. Разуме општи смисао и појединачне информације у узрасно примереним информативним текстовима различитих врста и разноврсне тематике, примерене узрасту. **ДСТ.3.1.9. Разуме општи садржај и главне информације различитих врста нелинеарних интернет текстова, прилагођених узрасту и интересовањима.** **ДСТ.3.1.14. Поставља неколико повезаних питања у низу, на познате теме у вези са личним потребама, интересовањима, обавезама, жељама, уз евентуалну помоћ и понављање; одговара на слична питања саговорника.** **ДСТ.3.1.17. Једноставним средствима пореди људе, ствари и појаве.** **ДСТ.3.1.22. Пише кратке приче од понуђеног језичког материјала на узрасно адекватне теме.** **ДСТ.3.2.4. Користи фреквентне лексичке елементе који се односе на теме и ситуације из његовог непосредног искуства** **ДСТ.3.3.3. Разуме и избегава основне облике непримереног/неприкладног понашања у контексту**		

		циљних култура. **ДСТ.3.3.8. Препознаје повезаност најважнијих појава из историје циљних култура и опште историје.**		
Ich und meine Freunde	Kann ich dir/Ihnen helfen? Möchtest du eine Orange? Kannst du mir bitte eine Orange rüberreichen? Ich möchte eine Tasse Tee.Kannst du mir ein Stück Torte rüberreichen? Vielen Dank. Ich danke dir. Upotreba neodređenog člana u nominativu i akuzativu. Upotreba modalnih glagola u prezentu. (Inter)kulturni sadržaji: pravila učtive komunikacije. Wann fährst du ans Meer, in die Berge, aufs Land, nach Köln, nach Polen? Kommst du ins Kino (mit)? Leider nicht. Es tut mir leid, ich kann nicht (mitkommen). Ich glaube, der Film ist langweilig. Kaufen wir zwei Liter Milch und eine Flasche Öl? Upotreba glagola kretanja sa akuzativom. Upotreba predloga (an, in, auf, nach, für, aus, von). (Inter)kulturni sadržaji: prikladno pozivanje i prihvatanje/odbijanje poziva. Zum Geburtstag, viel Glück, zum Geburtsag viel Glück,	**ДСТ.1.1.16. Најједноставнијим језичким средствима саопштава шта воли, а шта не и поставља иста/таква питања саговорнику.** **ДСТ.1.1.19. Писаним путем доставља информације о себи или тражи информације о другима.** **ДСТ.1.1.23. На матерњем језику саопштава основну тему и најопштији садржај кратког усменог исказа на страном језику.** **ДСТ.1.2.1. Препознаје и разумљиво изговара једноставније гласове и најчешће гласовне групе и познаје основне интонацијске схеме (нарочито упитну).** **ДСТ.1.2.2. Правилно записује познату лексику.** **ДСТ.1.2.3. Познаје и/или користи ограничени број правилних морфолошких облика и синтаксичких структура у оквиру наученог репертоара језичких средстава.** **ДСТ.2.1.1. Разуме фреквентне речи и изразе**	- разуме и једноставне молбе и захтеве и реагује на њих - упути једноставне молбе и захтеве - затражи и пружи кратко обавештење - захвали и извине се на једноставан начин - саопшти кратку поруку (телефонски разговор, дијалог уживо, СМС, писмо, имејл) којом се захваљује - разуме једноставније предлоге и одговори на њих - упути једноставан предлог - пружи одговарајући изговор или одговарајуће оправдање - разуме честитку и одговори на њу - упути пригодну честитку - разуме и, примењујући једноставнија језичка средства, опише начин прославе рођендана, празника и важних догађаја - пита и каже шта неко има/нема и чије је нешто	1. компетенција за учење 2. одговорно учешће у демкратском друштву 3. естетичка 4. комуникација 5. одговоран однос према околини 6. одговоран однос према здрављу 7. предузимљивост и оријентација ка предузетништву 8. рад са подацима и информацијама 9. решавање проблема 10. сарадња 11.дигитална компетенција

	zum Geburtstag, liebe Lina, zum Geburtstag Viel Glück... Ich gratuiere dir. Ich bin stolz auf dich. Upotreba ličnih zamenica u nominativu, dativu i akuzativu. (Inter)kulturni sadržaji: značajni praznici i događaji i način obeležavanja/proslave; čestitanje. Ist das deine Katze? Nein, das ist Marias Katze. Mein Hund ist nicht da. Das ist das Haus meiner Eltern. Hast du einen Kugelschreiber? Ich brauche einen Regenschirm. Upotreba prisvojnih članova. Upotreba posesivnog genitiva. - receptivno (Inter)kulturni sadržaji: porodica i prijatelji; odnos prema svojoj i tuđoj imovini.	**као главне носиоце значења у кратким саопштењима на блиске теме. ДСТ.2.1.2. Разуме једноставније поруке личне природе.** **ДСТ.2.1.7. Разуме основни смисао кратких телевизијских емисија (или других аудио-визуелних записа) о познатим темама, с предвидљивим информацијама, уколико се говори споро и разговетно.** **ДСТ.2.1.8. Разуме појединачне речи, једноставне фразе и предвидљиве конструкције у модерној музици.** **ДСТ.2.1.12. Разуме општи садржај различитих врста нелинеарних интернет текстова, прилагођених узрасту и интересовањима.** **ДСТ.2.1.13. Разуме најопштији смисао једноставних прозних и поетских текстова прилагођених узрасту и интересовањима.** **ДСТ.2.1.22. Размењује основне информације о плановима и обавезама.** **ДСТ.2.1.23. Формулише љубазне молбе и извињења.** **ДСТ.2.1.27. Пише кратке текстове на блиске теме у којима описује себе, своју породицу и окружење, користећи фреквентне**		

		кохезивне елементе. **ДСТ.2.1.29. На матерњем језику саопштава основну тему и најважније информације краћег усменог исказа.** **ДСТ.2.2.3. Познаје и/или користи једноставније граматичке елементе и конструкције.** **ДСТ.2.3.5. Познаје основне одлике регија и држава у којима се страни језик користи као већински.** **ДСТ.2.3.6. Познаје животне услове који владају у појединим екосистемима света (клима, географске одлике и сл.) где се користи страни језик.** **ДСТ.3.1.4. Разуме основни смисао и главне информације радио и телевизијских емисија (или других аудио визуелних записа) о блиским темама, као и тему и основу поруку кратких телевизијских репортажа и документарних филмова помажући се визуелним информацијама.** **ДСТ.3.1.5. Разуме општи смисао и фреквентне фразе и изразе једноставнијих текстова модерне музике.** **ДСТ.3.1.13. Описује себе и околину, школски контекст и приватан живот, свакодневне навике,**		

		претходне и планиране активности и догађаје.		
Mein Zuhause	Ich möchte nach Wien fahren. Wir alle wollen mehr Freizeit haben. Ich mache meine Hausaufgaben morgen. Was machst du am Nachmittag? Was möchtet ihr werden, Kinder? Ich möchte Arzt/Ärztin werden. Upotreba modalnog glagola wollen i möchte. Prezent i futur glagola. (Inter)kulturni sadržaji: svakodnevni život i razonoda; porodični odnosi. Wo ist dein Sportzeug? Wo liegt die Schweiz auf der Landkarte? Wo ist die Bank? Ich bin vor/neben/hinter der Garage. Meine Mutter ist auf dem Wochenplatz/im Supermarkt/bei ihrer Frisörin. Die Bäckerei ist neben der Schule. Meine Stadt ist in Nordostserbien. Upotreba dativa uz glagole mirovanja u prostoru. (Inter)kulturni sadržaji: javni prostor; tipičan izgled školskog i stambenog prostora; priroda.	**ДСТ.1.1.5. Разуме основни смисао најједноставније конверзације, тј. предмет разговора који прати, уколико саговорници говоре довољно разговетно и споро.** **ДСТ.1.1.9. Разуме општи смисао и главне информације у најједноставнијим врстама текстова (натписи, огласи, вести, кратки извештаји, сервисне информације, временске прогнозе, брошуре, проспекти, рекламе, стрипови), уколико су праћени илустративним елементима и препознатљивим начином графичког обликовања.** **ДСТ.1.1.11. Успоставља и одржава друштвени контакт користећи најједноставнија језичка средстава приликом поздрављања, представљања, добродошлице, окончања комуникације, захваљивања, извињавања, давања података о себи, распитивања о основним подацима који се тичу саговорника.** **ДСТ.1.1.15. Поставља најједноставнија питања личне природе (о блиским темама, потребама,**	- разуме жеље планове и намере и реагује на њих - размени једноставне исказе у вези са својим и туђим жељама, плановима и намерама - саопшти шта он/она или неко други жели, планира, намерава разуме једноставнија питања и одговори на њих - разуме обавештења о простору и величинама - опише специфичније просторне односе и величине једноставним, везаним исказима	1. компетенција за учење 2. одговорно учешће у демкратском друштву 3. естетичка 4. комуникација 5. одговоран однос према околини 8. рад са подацима и информацијама 9. решавање проблема 10. сарадња

		интересовањима, предметима у нечијем поседу) и одговара на слична питања саговорника. **ДСТ.1.1.16. Најједноставнијим језичким средствима саопштава шта воли, а шта не и поставља иста/таква питања саговорнику.** **ДСТ.1.1.24. На матерњем језику саопштава основну тему и најопштији садржај кратког писаног текста на страном језику.** **ДСТ.1.2.3. Познаје и/или користи ограничени број правилних морфолошких облика и синтаксичких структура у оквиру наученог репертоара језичких средстава.** **ДСТ.1.3.1. Познаје основне појаве свакодневног живота циљних култура (нпр. начин исхране, радно време, навике, празници, разонода).** **ДСТ.2.1.6. Разуме спорији, јасно артикулисани монолошки исказ од неколико реченица, уз одговарајуће паузе и понављања.** **ДСТ.2.1.7. Разуме основни смисао кратких телевизијских емисија (или других аудио-визуелних записа) о познатим темама, с предвидљивим**		

		информацијама, уколико се говори споро и разговетно. ДСТ.2.1.8. Разуме појединачне речи, једноставне фразе и предвидљиве конструкције у модерној музици. ДСТ.2.1.9. Разуме краће поруке личне природе са неколико суштинских информација (писма, мејлови итд.) ДСТ.2.1.10. Разуме најједноставније савете и упутства која се тичу непосредних потреба (оријентација у простору, употреба апарата, правило игре), праћена визуелним елементима. ДСТ.2.1.14. Разуме општи смисао једноставнијих текстова модерне музике. ДСТ.2.1.15. Разуме садржај једноставних рекламних порука уколико не садрже игру речи или неко конотативно/скривено/мета форично ДСТ.2.1.20. Поставља једноставнија питања о темама које одговарају његовим интересовањима (слободно време, хоби, школа, породица, другови) и одговара на слична питања саговорника. ДСТ.2.1.21. Исказује допадање и недопадање,		

		слагање и неслагање. значење. **ДСТ.2.1.27. Пише кратке текстове на блиске теме у којима описује себе, своју породицу и окружење, користећи фреквентне кохезивне елементе.** **ДСТ.2.1.30. На матерњем језику саопштава основну тему и најважније информације краћег писаног текста.** **ДСТ.2.2.1. Препознаје и разумљиво изговара већину гласова и гласовних група, уз одређена прозодијска ограничења (акценти, интонација, дужина).** **ДСТ.2.3.6. Познаје животне услове који владају у појединим екосистемима света (клима, географске одлике и сл.) где се користи страни језик.** **ДСТ.3.1.2. Разуме основни смисао и главне информације из разговора двоје или више (са)говорника, уколико се говори разговетно и умереним темпом.** **ДСТ.3.1.3. Разуме кратко и једноставно монолошко излагање на узрасно адекватне и блиске теме, као и презентације праћене визуелним елементима.**		

		ДСТ.3.1.13. Описује себе и околину, школски контекст и приватан живот, свакодневне навике, претходне и планиране активности и догађаје. **СТ.3.1.19. Пише обична и електронска писма у којима с пријатељима и познаницима договара активности и једноставним језичким средствима обрађује/спомиње узрасно релевантне теме.** **ДСТ.3.1.20. Саставља краће текстове од неколико повезаних реченица о себи, друштвеном и природном окружењу, аспектима приватног и школског живота.** **ДСТ.3.2.2. Записује речи и изразе с релативном ортографском тачношћу (тако да не долази до неспоразума) и познаје и примењује фреквентна правописна правила.** **ДСТ.3.2.3. Познаје и/или користи одређени број граматичких елемената и конструкција, укључујући и најчешће изузетке, као и основне начине творбе и флексије именица, глагола, придева, прилога.**		
Essen und Trinken / Feste	Eier trennen und das Eiweiß schaumig schlagen. Mehl,	**ДСТ.1.1.5. Разуме основни смисао најједноставније**	- разуме и следи једноставнија упутства у	1. компетенција за учење

und Bräuche	Milch und Zucker in eine Schüssel geben und mit einem Mixer mischen, danach den Eischnee unterheben. Nun etwas Öl in einer Pfanne erhitzen und den Teig beiderseitig ausbacken, bis der Pfannkuchen goldbraun ist Imenice sa nultim članom. Upotreba veznika i priloga (und, aber, oder; dann, danach) (Inter)kulturni sadržaji: tradicionalne/omiljene vrste jela. Ich bin durstig. Ich habe Hunger. Mir ist kalt. Ich bin müde. Möchtest du schlafen? Einen Tee nehmen? Etwas Wasser 67 trinken? Imperativ Lične zamenice u nominativu, dativu i akuzativu (Inter)kulturni sadržaji: mimika i gestikulacija; upotreba emotikona. Wie viele Menschen stehen da? Wieviel Butter brauchst du für den Kuchen? Gibt es etwas Butter im Kühlschrank? Nein, es gibt nichts da. Ich kaufe eine Flasche Öl, eine Packung Salz, einen Beutel Reis, einen Becher Joghurt, eine Schachtel Pralinen. Was kostet das? Das macht 15,50 Euro. Meine Einkaufsliste: zwei Kilo Äpfel, drei Liter	**конверзације, тј. предмет разговора који прати, уколико саговорници говоре довољно разговетно и споро.** **ДСТ.1.1.9. Разуме општи смисао и главне информације у најједноставнијим врстама текстова (натписи, огласи, вести, кратки извештаји, сервисне информације, временске прогнозе, брошуре, проспекти, рекламе, стрипови), уколико су праћени илустративним елементима и препознатљивим начином графичког обликовања.** **ДСТ.1.1.11. Успоставља и одржава друштвени контакт користећи најједноставнија језичка средстава приликом поздрављања, представљања, добродошлице, окончања комуникације, захваљивања, извињавања, давања података о себи, распитивања о основним подацима који се тичу саговорника.** **ДСТ.1.1.15. Поставља најједноставнија питања личне природе (о блиским темама, потребама, интересовањима, предметима у нечијем поседу) и одговара на слична питања саговорника.**	везе с уобичајеним ситуацијама из свакодневног живота (правила игре, рецепт за припремање неког јела и сл.) са визуелном подршком без ње - да једноставна упутства (нпр. може да опише како се нешто користи/прави, напише рецепт и сл.) - разуме и реагује на свакодневне изразе у вези са непосредним и конкретним потребама, осетима и осећањима - изрази, основне потребе, осете и осећања једноставнијим језичким средствима - разуме једноставније изразе који се односе на количину нечега - пита и каже колико нечега има/нема, користећи једноставнија језичка средства - на једноставан начин затражи артикле у продавници једноставним изразима за количину, наручи јело и/или пиће у ресторану и пита/каже/израчуна колико нешто кошта - састави списак за куповину - намирнице и количина намирница (две векне хлеба, пакет тестенине, три конзерве	2. одговорно учешће у демкратском друштву 3. естетичка 4. комуникација 5. одговоран однос према околини 6. одговоран однос према здрављу 7. предузимљивост и оријентација ка предузетништву 8. рад са подацима и информацијама

	Milch, ein Pfund Kaffee. Upotreba jezičkih sredstava kvantifikacije. Upotreba leksike kojom se imenuje ambalaža. Iskazivanje količine i cene. 69 (Inter)kulturni sadržaji: društveno okruženje; merne jedinice i valute u zemljama nemačkog govornog područja.	**ДСТ.1.1.16. Најједноставнијим језичким средствима саопштава шта воли, а шта не и поставља иста/таква питања саговорнику.** **ДСТ.1.1.24. На матерњем језику саопштава основну тему и најопштији садржај кратког писаног текста на страном језику.** **ДСТ.1.2.3. Познаје и/или користи ограничени број правилних морфолошких облика и синтаксичких структура у оквиру наученог репертоара језичких средстава.** **ДСТ.1.3.1. Познаје основне појаве свакодневног живота циљних култура (нпр. начин исхране, радно време, навике, празници, разонода).** **ДСТ.2.1.6. Разуме спорији, јасно артикулисани монолошки исказ од неколико реченица, уз одговарајуће паузе и понављања.** **ДСТ.2.1.7. Разуме основни смисао кратких телевизијских емисија (или других аудио-визуелних записа) о познатим темама, с предвидљивим информацијама, уколико се говори споро и разговетно.** **ДСТ.2.1.8. Разуме појединачне речи,**	тућевине и сл.) - изрази количину у мерама - 100 гр шећера, 300 гр брашна и сл.	

		једноставне фразе и предвидљиве конструкције у модерној музици. **ДСТ.2.1.9. Разуме краће поруке личне природе са неколико суштинских информација (писма, мејлови итд.)** **ДСТ.2.1.10. Разуме најједноставније савете и упутства која се тичу непосредних потреба (оријентација у простору, употреба апарата, правило игре), праћена визуелним елементима.** **ДСТ.2.1.14. Разуме општи смисао једноставнијих текстова модерне музике.** **ДСТ.2.1.15. Разуме садржај једноставних рекламних порука уколико не садрже игру речи или неко конотативно/скривено/мета форично ДСТ.2.1.20. Поставља једноставнија питања о темама које одговарају његовим интересовањима (слободно време, хоби, школа, породица, другови) и одговара на слична питања саговорника.** **ДСТ.2.1.21. Исказује допадање и недопадање, слагање и неслагање. значење.** **ДСТ.2.1.27. Пише кратке текстове на блиске теме у**		

		којима описује себе, своју породицу и окружење, користећи фреквентне кохезивне елементе. **ДСТ.2.1.30. На матерњем језику саопштава основну тему и најважније информације краћег писаног текста.** **ДСТ.2.2.1. Препознаје и разумљиво изговара већину гласова и гласовних група, уз одређена прозодијска ограничења (акценти, интонација, дужина).** **ДСТ.2.3.6. Познаје животне услове који владају у појединим екосистемима света (клима, географске одлике и сл.) где се користи страни језик.** **ДСТ.3.1.2. Разуме основни смисао и главне информације из разговора двоје или више (са)говорника, уколико се говори разговетно и умереним темпом.** **ДСТ.3.1.3. Разуме кратко и једноставно монолошко излагање на узрасно адекватне и блиске теме, као и презентације праћене визуелним елементима.** **ДСТ.3.1.13. Описује себе и околину, школски контекст и приватан живот, свакодневне навике,**		

		претходне и планиране активности и догађаје. **СТ.3.1.19. Пише обична и електронска писма у којима с пријатељима и познаницима договара активности и једноставним језичким средствима обрађује/спомиње узрасно релевантне теме.** **ДСТ.3.1.20. Саставља краће текстове од неколико повезаних реченица о себи, друштвеном и природном окружењу, аспектима приватног и школског живота.** **ДСТ.3.2.2. Записује речи и изразе с релативном ортографском тачношћу (тако да не долази до неспоразума) и познаје и примењује фреквентна правописна правила.** **ДСТ.3.2.3. Познаје и/или користи одређени број граматичких елемената и конструкција, укључујући и најчешће изузетке, као и основне начине творбе и флексије именица, глагола, придева, прилога.** **ДСТ.3.3.3. Разуме и избегава основне облике непримереног/неприкладног понашања у контексту циљних култура.** **ДСТ.3.3.4. Препознаје да постоји пристрасност у**		

		тумачењу културних појава и негује критичко мишљење у њиховом посматрању и разумевању.		
Hier lebe ich	Ich wohne ganz oben im Haus/im fünften Stock. Hast du eine Wohnung oder ein Haus? Wann gehst du schlafen? Hast du freitags immer Deutsch? Was machst du jetzt? Ich lese einen Krimiroman. Üblicherweise lese ich Romane. Upotreba priloga (donnerstags). Red reči u iskaznoj, upitnoj i uzvičnoj rečenici (Inter)kulturni sadržaji: porodični život; život u školi - nastavne i vannastavne aktivnosti; raspusti i putovanja.	**ДСТ.2.1.1. Разуме фреквентне речи и изразе као главне носиоце значења у кратким саопштењима на блиске теме. ДСТ.2.1.2. Разуме једноставније поруке личне природе. ДСТ.2.1.3. Разуме једноставнија упутства и поступа у складу с њима.ДСТ.2.1.8. Разуме појединачне речи, једноставне фразе и предвидљиве конструкције у модерној музицДСТ.2.1.16. Успева да на кратко поведе и/или одржи разговор на блиске и познате теме. ДСТ.2.1.17. У оквиру размене информација са саговорником о темама од непосредног личног интереса повезује неколико реченица у смислену целину.ДСТ.2.1.27. Пише кратке текстове на блиске теме у којима описује себе, своју породицу и окружење, користећи фреквентне кохезивне елементе. ДСТ.3.1.15. Објашњава зашто му се нешто допада или не допада, зашто се слаже или не слаже, зашто нешто воли или не; на**	- разуме једноставније текстове у којима се описују сталне, уобичајене и тренутне радње и способности - размени информације које се односе на дату комуникативну ситуацију - опише сталне, уобичајене и тренутне догађаје/активности и способности користећи неколико везаних исказа	1. компетенција за учење 2. одговорно учешће у демкратском друштву 3. естетичка 4. комуникација 5. одговоран однос према околини 6. одговоран однос према здрављу 7. предузимљивост и оријентација ка предузетништву 8. рад са подацима и информацијама 9. решавање проблема 10. сарадња 11.дигитална компетенција

		једноставан начин износи и образлаже своје ставове и мишљење.		

Предмет: Влашки говор са елементима националне културе	Разред: пети	Недељни фонд часова: 2	Годишњи фонд часова: 72
Циљ наставног предмета: Циљ наставе влашког говора са елементима националне културе је да се путем усменог изражавања богате, усавршавају и негују специфичности влашког говора; да се упознају културне тековине Влаха. Настава влашког говора има за циљ да оспособи ученике за слушање и разумевање влашког говора. У овом узрасту нагласак је на усменом изражавању.			
Корелација са другим предметима : **Историја, географија, српски језик, енглески језик, немачки језик, верска настава, ликовна и музичка култура**			
Начин провере остварености исхода: **Наставни материјали**			

ОБЛАСТ/ ТЕМА	НАСТАВНИ САДРЖАЈИ	ОБЛАСТ СТАНДАРДА/СТАНДАРДИ	ИСХОДИ	КОМПЕТЕНЦИЈЕ ОПШТЕ И МЕЂУПРЕДМЕТНЕ

ВЛАШКИ ГОВОР	- А мијаље нуме йс...представљање на влашком - Поздравиту –поздрављање на влашком - Дијалекти и влашко писмо - Специфични гласови у влашком говору - Вуорбиљи дй йнтрабат – речи којима питамо - Спун, йнтраб, збјер шй командуј - врсте реченица на влашком - ДА-НУ шй фарбурљи-потврдан и одричан облик реченица и боје - Маре-мик,речи супротног значења - . Нумарату пйна ла 10 -	///	ученици разумеју конверзацију на влашком језику; разликујуизјавне, упитне и узвичне реченице; - Разликују потврдне и одричне реченице; - Уочавају речи супротног значаја; - Научили су називе бројева за прву десетицу, односно бројање до 10.	1. компетенција за учење 2. одговорно учешће у демкратском друштву 4. комуникација 5. одговоран однос према околини 6. одговоран однос према здрављу 7. предузимљивост и оријентација ка предузетништву 8. рад са подацима и информацијама 9. решавање проблема 10. сарадња 11.дигитална компетенција
КУЛТУРА ИЗРАЖАВАЊА	- Коле калу йнвацъ̆ сă фије ку лумња йн рйнд - Коле калу йнвацъ̆ сă фије ку лумња йн рйнд - Муошу Думитру - Ӂуокаријиљи - Уому - Кйнд пикă ђинћиљи алдйнтйњ - Пују шй алуј фамељија - Љеамну шй ӥе крјеашће йн башће - Астрнсу ла фйн - Ше ам лукрат дй вреамја дй ферије-говорна	///	Препричају краће текстове; - Причају о догађајима и доживљајима из свог живота; - Описују људе, предмете, биљаке и животиње. - Овладали вокабуларом који је у функцији поздрављања других људи и исказују лепо понашање, односно учтивост; - Имају културу слушања саговорника	1. компетенција за учење 2. одговорно учешће у демкратском друштву 4. комуникација 5. одговоран однос према околини 6. одговоран однос према здрављу 9. решавање проблема 10. сарадња

НАРОДНО СТВАРАЛАШТВО	- Песма о цвету - Бројалица за прсте - Нани, нани, пују мами - Три загонетке - Стан Мъртан - Лупу шй стйрку (барза)	///	Упознати су са народним песмама, причама, загонеткама; Рецитују и певају народне песме	1. компетенција за учење 2. одговорно учешће у демкратском друштву 4. комуникација 5. одговоран однос према околини 6. одговоран однос према здрављу 9. решавање проблема 10. сарадња
ЕЛЕМЕНТИ НАЦИОНАЛНЕ КУЛТУРЕ	- Инструментурљи - ӂуоку - Пуорту Влахилор дйн Омуољ - Пуорту Влахилор дйла Буор - Пуорту Влахилор дйн Крајна - Извођење припремљене приредбе - Професија лу ануоштри ај батрйњ - Цасуту шй кусуту - Мйнкарје каре са војашће мăј мулт - Васйљи дйн каре са мйнкат - Љагйн - Празњику - Завјећина йн Дйлбуока-Русаљиљи - Краш́уну - Кум са ја Пашћиљи - Симдзијана - Симци - Сăнтоаћери	///	Познају празнике, народне обичаје, значајне догађаје у животу Влаха, обичаје којима се обележавају значајне етапе у животи појединца и заједнице; - Препознају народне игре и влашке народне инструменате; Познају елемене традиционалне народне кухиње.	1. компетенција за учење 2. одговорно учешће у демкратском друштву 3. естетичка 4. комуникација 5. одговоран однос према околини 6. одговоран однос према здрављу 7. предузимљивост и оријентација ка предузетништву 9. решавање проблема 10. сарадња

	- Урсйторијьи - Нунта - Помана			

Предмет: **Српски језик и књижевност**	Разред: **шести**	Недељни фонд часова: **4**	Годишњи фонд часова: **144**

Циљ наставног предмета:
Циљеви наставе и учења *Српског језика и књижевности* јесу да се ученик оспособи да правилно користи српски језик у различитим комуникативним ситуацијама, у говору и писању, тако што ће овладати основним законитостима српског књижевног језика, да стиче основна знања о улози и значају језика у националној култури и изградњи националног идентитета; да кроз читање и тумачење књижевних дела из српске и светске баштине развија читалачке компетенције које, уз књижевно знање, обухватају емоционално и фантазијско уживљавање, живо памћење, истраживачко посматрање, подстичу имагинацију и уметнички сензибилитет, естетско доживљавање и критичко мишљење, морално просуђивање и асоцијативно повезивање; да се одговарајућим врстама читања оспособљава да усмерено приступа делу и приликом тумачења открива различите слојеве и значења; да стиче основна знања о месту, улози и значају језика и књижевности у српској и светској култури, негује љубав према српском језику и књижевности; да стиче и развија најширa хуманистичка знања и да научи како функционално да повезује садржаје предметних области.

Корелација са другим предметима :

Страни језик, Историја, Географија, Биологија, Музичка култура, Ликовна култура, Верска настава, Грађанско васпитање

Начин провере остварености исхода:
Писмени задаци, контролни задаци, тестови, усмено одговарање, наставни листови, квизови, активност на часу

ОБЛАСТ/ ТЕМА	НАСТАВНИ САДРЖАЈИ	ОБЛАСТ СТАНДАРДА/СТАНДАРДИ	ИСХОДИ	ОПШТЕ МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ
КЊИЖЕВНОСТ	**ЛИРИКА** **Књижевни термини и појмови** Врста строфе према броју стихова у лирској песми: дистих, терцет. Врста стиха по броју слогова (лирски и епски десетерац). Одлике лирске поезије:	СЈ.1.4.1. повезује наслове прочитаних књижевних дела (предвиђених програмима 5. И 6. разреда) са именима аутора тих дела; СЈ.1.4.2. разликује типове књижевног стваралаштва (усмена и ауторска књижевност);	**По завршеној теми/области ученик ће бити у стању да:** - повеже књижевне термине и појмове обрађене у претходним разредима са новим делима која чита; - чита са разумевањем; парафразира	✓ Компетенција за целоживотно учење, ✓ комуникација, ✓ рад са подацима и информацијама ✓ сарадња ✓ решавање проблема ✓ дигитална компетенција

	нагласак речи и ритам, рима – парна, укрштена, обгрљена; улога риме у обликовању стиха. Стилске фигуре: контраст и хипербола. Врста ауторске и народне лирске песме – социјалне, дитирамб, елегија, обредне (коледарске, краљичке, додолске, божићне). **ЕПИКА** **Књижевни термини и појмови** Основна теме и кључни мотиви. Облици казивања: нарација(хронолошко приповедање), дескрипција, дијалог,монолог. Фабула/радња, редослед догађаја. Врсте епских дела: приповетка, роман. Културно-историјско предање. **ДРАМА** **Књижевни термини и појмови** Драмске врсте: комедија – основне одлике. Монолог и дијалог у	CJ.1.4.3. разликује основне књижевне родове: лирику, епику и драму; CJ.1.4.4. препознаје врсте стиха (римовани и неримовани; осмерац и десетерац); CJ.1.4.5. препознаје различите облике казивања у књижевноуметничком тексту: нарација, дескрипција, дијалог и монолог; CJ.1.4.6. препознаје постојање стилских фигура у књижевноуметничком тексту (епитет, поређење, ономатопеја); CJ.1.4.7. уочава битне елементе књижевноуметничког текста: мотив, тему,фабулу, време и место радње, лик... CJ.1.4.8. има изграђену потребу за читањем књижевноуметничких текстова и поштује национално, књижевно и уметничко наслеђе; CJ.2.4.1. повезује дело из обавезне лектире са временом у којем је настало и са временом које се узима	прочитано и описује свој доживљај различитих врста књижевних дела и научно-популарних текстова; - одреди род књижевног дела и књижевну врсту; - прави разлику између дела лирског, епског и драмског карактера; - разликује ауторску приповетку од романа; - анализира структуру лирске песме (строфа, стих, рима) - уочава основне елементе структуре књижевноуметничког дела: тема, мотив, радња, време и место радње; - разликује заплет и расплет као етапе драмске радње: - појам песника и лирског субјекта; појам приповедача у односу на писца; - разликује облике казивања; - увиђа звучне, визуелне, тактилне и олфакторне елементе песничке слике; - одреди стилске фигуре и разуме	✓ одговорано учешће у демократском друштву ✓ одговоран однос према здрављу ✓ одговоран однос према околини ✓ естетичка

	драми. Дидаскалије, реплика. Етапе драмске радње (заплет и расплет)	за оквир приповедања; CJ.2.4.2. повезује наслов дела из обавезне лектире и род, врсту и лик из дела; препознаје род и врсту књижевноуметничког дела на основу одломака, ликова, карактеристичних ситуација; CJ.2.4.4. разликује књижевнонаучне врсте: биографију, аутобиографију, дневнички путопис и научно-популарне текстове; CJ.2.4.7. разликује облике казивања у књижевноуметничком тексту: приповедање, описивање, монолог/унутрашњи монолог, дијалог; CJ.2.4.8. уочава разлику између препричавања и анализе дела; CJ.3.4.1. наводи наслов дела, аутора, род и врсту на основу одломака, ликова, карактеристичних тема и мотива; CJ.3.4.2. издваја основне одлике књижевних родова и врста уконкретном тексту; CJ.3.4.4. проналази и именује	њихову улогу у књижевноуметничком тексту; - анализира узрочно-последичне односе и вреднује истакнуте идеје; - анализира поступке ликова служећи се аргументима из текста; - уочава хумор у књижевном делу; - разликује хумористички и дитирамбски тон од елегичног тона; - илуструје веровања, обичаје, начин живота и догађаје у прошлости описане у књижевним делима; - уважава националне вредности и негује културноисторијску баштину; - препоручи књижевно дело уз кратко образложење; - упореди књижевно и филмско дело,позоришну представу, драмски текст;	

		стилске фигуре; одређује функцију стилских фигура у тексту; CJ.3.4.5. одређује и именује врсту стиха и строфе; CJ.3.4.6. тумачи различите елементе књижевноуметничког дела позивајући се на само дело; CJ.3.4.7. изражава свој став о конкретном делу и аргументовано га образлаже		
ЈЕЗИК-ГРАМАТИКА	**<u>Подела речи по настанку</u>**:просте речи и творенице, породица речи,уочавање корена речи. Саставни делови твореница (творбена основа ,префикси и суфикси).Граматичка основа и граматички наставци у поређењу са творбеном основом и суфиксима. **<u>Настанак гласова и говорни огргани:</u>** подела гласова : самогласници и сугласници (прави сугласници и сонанти); подела сугласника по звучности и по месту изговора. **<u>Подела речи на слогове,</u>** слоготворно р. **<u>Гласовне промене</u>**- уочавање у грађењу и	CJ.1.3.1. зна особине и врсте гласова; дели реч на слогове у једноставнијим примерима; примењује књижевно језичку норму у вези са гласовним променама; CJ.1.3.2. уочава разлику између књижевне и некњижевне акцентуације; CJ.1.3.3. одређује место реченичног акцента у једноставним примерима; CJ.1.3.4. препознаје врсте речи; зна основне граматичке категорије променљивих речи; примењује књижевнојезичку норму у вези с облицима речи; CJ.1.3.5. разликује просте речи од твореница; препознаје корен речи; гради	**По завршеној теми/области ученик ће бити у стању да:** - повеже граматичке појмове обрађене у претходним разредима са новим наставним садржајима; - препозна делове речи у вези са њиховим грађењем; - разликује гласове српског језика по звучности и месту изговора; - разликује врсте гласовних промена у једноставним примерима и примењује књижевнојезичку норму; одреди врсте и подврсте заменица, као и њихов облик; - препозна глагоска	✓ Компетенција за целоживотно учење, ✓ рад са подацима и информацијама ✓ сарадња ✓ решавање проблема ✓ дигитална компетенција

	промени речи. Непостојано а, промена л у о, палатализација, сибиларизација, јотовање, једначење сугласника по звучности, једначење сугласника по месту изговора, губљење сугласника. **Заменице:** неличне именичке (односно-упитне, неодређене, опште , одричне) придевске заменице: присвојне (са нагласком на употребу заменице свој) , показне, односно-упитне, неодређене, опште , одричне. Граматичке категорије заменица: род, број, падеж, лице. **Грађење и основна значења глаголских времена:** аорист, имперфекат (само на нивоу препознавања, имперфекат глагола бити), плусквамперфекат. **Независне предикатске реченице** – појам комуникативне функције, подела на обавештајне, упитне, заповедне, жељне и узвичне реченице.	реч према задатом значењу на основу постојећих творбених модела; СЈ.1.3.6. препознаје синтаксичке јединице (реч, синтагму, предикатску реченицу и комуникативну реченицу); СЈ.1.3.7. разликује основне врсте независних реченица (обавештајне, упитне, заповедне); СЈ.1.3.8. одређује реченичне и синтагматске чланове у типичним (школским) примерима; СЈ.1.3.9. правилно употребљава падеже у реченици и синтагми; СЈ.1.3.10. правилно употребљава глаголске облике (осим имперфекта); СЈ.2.3.2. препознајегласовне промене; СЈ.2.3.3. познаје врсте речи; препознаје подврсте речи; уме да одреди облик променљиве речи; СЈ.2.3.4. познаје основне начине грађења речи (извођење, слагање, комбинована творба, претварање);	времена и употребљава их у складу са нормом; - разликује реченице по комуникативној функцији;	

		СЈ.2.3.5. препознаје подврсте синтаксичких јединица (врсте синтагми, независних и зависних предикатских реченица); СЈ.2.3.6. одређује реченичне и синтагматске чланове у сложенијим примерима; СЈ.2.3.7. препознаје главна значења падежа у синтагми и реченици; СЈ.2.3.8. препознаје главна значења и функције глаголских облика; СЈ.2.3.10. зна значења речи и фразеологизама који се јављају у школским текстовима(у уџбеницима, текстовима из лектире и сл.), као и литерарним и медијским текстовима намењеним младима, и правилно их употребљава; СЈ.3.3.1. дели реч на слогове у сложенијим случајевима; СЈ.3.3.2. познаје гласовне промене (уме да их препозна, објасни и именује); СЈ.3.3.3. зна и у свом говору примењује акценатску норму; СЈ.3.3.4. познаје подврсте		

		речи; користи терминологију у вези са врстама и подврстама речи и њиховим граматичким категоријама; CJ.3.3.6. познаје главна значења падежа и главна значења глаголских облика (уме да их објасни и зна терминологију у вези с њима);		
ЈЕЗИК - ПРАВОПИС	Писање имена васионских тела. Растављање речи на крају реда (основна правила). Правописна решења у вези са гласовним променама. Писање именичких и придевских одричних заменица са предлозима. Писање заменице Ваш великим почетним словом. Правописна решења у вези са писањем обрађених глаголских облика.	CJ.1.2.7. зна да се служи Правописом (школским издањем); CJ.1.2.8. примењује правописну норму(из сваке правописне области) у једноставним примерима; CJ.2.2.5. зна правописну норму и примењује је у већини случајева;	**По завршеној теми/области ученик ће бити у стању да:** - доследно примењује правописну норму ; - користи правопис (школско издање)	✓ Компетенција за целоживотно учење, ✓ комуникација, ✓ сарадња
ЈЕЗИК - ОРТОЕПИЈА	Правилан изговор гласова ђ,ћ,џ,ч, р Дуги и кратки акценти	CJ.1.3.15. одређује значења непознатих речи и израза на основу њиховог састава и/или контекста у коме су употребљени (једноставни случајеви); CJ.1.3.21. разуме важност књижевног језика за живот заједнице и за лични развој;	**По завршеној теми/области ученик ће бити у стању да:** - разликује дуги и кратки акценат у изговореној речи	✓ Компетенција за целоживотно учење, ✓ Комуникација

		СЈ.2.3.1. одређује место акцента у речи; зна основна правила акценатске норме;		
ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА	Текстови у функцији унапређивања језичке културе. Анализа снимљених казивања и читања (звучна читанка) Говорне вежбе на унапред задату тему. Учтиве форме обраћања. Лексикологија: агументативи (са пејоративима) и деминутиви (са хипокористицима) Прсавописне вежбе: диктат, допуњавање текста, уочавање и објашњавање научених правила у тексту; Богаћење речника: лексичко-семантичке вежбе (избегавање сувишних речи и туђица, фигуративна значења речи, проналажење изостављених реченичних делова), стилске вежбе(текст као подстицај за сликовито казивање, ситуациони предложак за тражење погодног израза) . Писмене вежбе и домаћи	СЈ.1.1.1. разуме текст (ћирилични и латинични) који чита наглас и у себи СЈ.1.1.2. разликује уметнички и неуметнички текст; уме да одреди сврху текста експозиција (излагање), дескрипција (описивање), нарација приповедање),аргументација, пропаганда 1* СЈ.1.1.5. проналази и издваја основне информације из текста према датим критеријумима СЈ.1.1.6. разликује у тексту битно од небитног,главно од споредног СЈ.1.1.7. повезује информације и идеје изнетеу тексту, уочава јасно исказане односе (временски след, средство – циљ, узрок – последица и сл.) и изводи закључак заснован на једноставнијем тексту СЈ.1.2.1. зна и користи оба писма (ћирилицу и латиницу) СЈ.1.2.2. саставља разумљиву, граматички	**По завршеној теми/области ученик ће бити у стању да:** - користи различите облике усменог и писменог изражавања; препричавање различитих типова текстова, без сажимања и са сажимањем; причање (о догађајима и доживљајима) и описивање; - разликује и гради агументативе и деминутиве; - саставља обавештење, вест и извештај; - разуме основно значење књижевног и неуметничког текста; - проналази , повезује и тумачи експлицитно и имплицитно садржане информације у краћем,	✓ Компетенција за целоживотно учење, ✓ комуникација, ✓ сарадња ✓ решавање проблема ✓ одговорано учешће у демократском друштву ✓ одговоран однос прама околини ✓ естетичка

	задаци и њихова анализа на часу; Четири школска писмена задатка – по два у сваком полугодишту.	исправну реченицу СЈ.1.2.3. саставља једноставан експозиторни, наративни и дескриптивни текст и уме да га организује у смисаоне целине (уводни, средишњи и завршни део текста) СЈ.1.2.4. уме да преприча текст СЈ.1.2.5. свој језик прилагођава медијуму изражавања* (говору, односно писању),теми, прилици и сл.; препознаје и употребљава одговарајуће језичке варијетете (формални или неформални) СЈ.2.1.1. чита текст користећи различите с тратегије читања: „летимично читање“ (ради брзог налажења одређених информација);читање „с оловком у руци“ (ради учења, радиизвршавања различитих задатака, ради решавања проблема); читање ради уживања* СЈ.2.2.1. саставља експозиторни, наративни и дескриптивни текст, који је целовит и кохерентан СЈ.2.2.4. зна основне особине говорног и писаног језика;	једноставнијем књижевном и неуметничком тексту; - драматизује одломак одабраног књижевноуметничког текста; - говори јасно, поштујући стандарднојезичку норму: - изражајно чита обрађене текстове.	

		СЈ.2.2.5. зна правописну норму и примењује је у већини случајева; СЈ.3.1.1. проналази, издваја и у поређује информације из два дужа текста сложеније структуре или више њих (према датим критеријумима) СЈ.3.1.2. издваја кључне речи и резимира текст СЈ.3.2.1. организујетекст у логичне и правилно распоређене пасусе; одређује прикладан наслов тексту и поднаслове		

Предмет: **Енглески језик**	Разред: 6.	Недељни фонд часова: 2	Годишњи фонд часова: 72
Циљ наставног предмета: Циљ наставе страног језика у основном образовању заснива се на потребама ученика које се остварују овладавањем комуникативних вештина и развијањем способности и метода учења страног језика. Циљ наставе страног језика у основном образовању стога јесте: развијање сазнајних и интелектуалних способности ученика, његових хуманистичких, моралних и естетских ставова, стицање позитивног односа према другим језицима и културама, као и према сопственом језику и културном наслеђу, уз уважавање различитости и навикавање на отвореност у комуникацији, стицање свести и сазнања о функционисању страног и матерњег језика. Током основног образовања, ученик треба да усвоји основна знања из страног језика која ће му омогућити да се у једноставној усменој и писаној комуникацији споразумева са људима из других земаља, усвоји норме вербалне и невербалне комуникације у складу са специфичностима језика који учи, као и да настави, на вишем нивоу образовања и самостално, учење истог или другог страног језика.			
Корелација са другим предметима : Српски, математика, физика, хемија, ликовна и музичка култура, физичко васпитање, историја,			
Начин провере остварености исхода:			

Посматрање и праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима, тестови вештина и различите технике формативног оцењивања, пројекти ученика, , задаци у радној свесци, усмена и писмена провера кроз задатке

ОБЛАСТ/ ТЕМА	НАСТАВНИ САДРЖАЈИ	ОБЛАСТ СТАНДАРДА/СТАНДАРДИ	ИСХОДИ	КОМПЕТЕНЦИЈЕ ОПШТЕ И МЕЂУПРЕДМЕТНЕ
Hello	Речи и изразе који се односе на тему; језичке структуре *How old…? / What? Where… from? / When? How many?, I'm Julie. My name's Natalie.* ***(the verb be)*** *I've got one sister.* ***(have got)*** *Tigers can swim.* ***(the verb can)*** *There is a magazine. There are watches.* ***(there is/are)****, family, days, months, countries, nationalities,* текстове и дијалоге који се односе на тему и интеркултурне садржаје (слушају, читају, говоре и пишу).	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.6. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.16. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.20. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.6. 2.1.8. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.15. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.22. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.1. 2.3.2.	- препознају и именују појмове који се односе на тему; - поздраве и отпоздраве, представе себе и другог користећи позната језичка средства; - поставе и одговоре на позната питања личне природе; - у неколико везаних исказа саопште информације о себи и другима; - разумеју и примењују правила учтиве комуникације. - размене информације које се односе на дате комуникативне ситуације.	1. компетенција за учење 3. естетичка 4. комуникација 9. решавање проблема 10. сарадња 11.дигитална компетенција
My life	Речи и изразе који се односе на тему; језичке структуре *Betty always tidies*	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.6. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13.	- препознају и именују појмове који се односе на	1. компетенција за учење 2. одговорно учешће

	her room at the weekend. ***(Present Simple)*** *Mike usually watches TV in the evening.* ***(Adverbs of frequency)*** *How often do you do the washing up?* ***(How often?)*** *on Fridays/in the afternoon* ***(Prepositions of time)*** *They are painting now.* ***(Present Progressive)*** *I usually play football every day, but today I'm playing computer games.* ***(Present Simple vs. Present Progressive)*** *see, like, love, hate, want, think, need, understand* ***(Stative verbs)*** *I need some help with this project.* ***(Some/Any/No/Every and their compounds)*** *They are rollerblading.* ***(Subject pronouns)*** *Look at them.* ***(Object pronouns)*** *His name is Tony.* ***(Possessive adjectives)*** *It's theirs.* ***(Possessive pronouns)*** *That's my cousin's skateboard.* ***(Possessive case)*** текстове и дијалоге који се односе на тему и интеркултурне садржаје (слушају, читају, говоре и пишу).	1.1.14. 1.1.15. 1.1.16. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.19. 1.1.20. 1.1.21. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 1.3.2. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.4. 2.1.5. 2.1.6. 2.1.8. 2.1.9. 2.1.10. 2.1.11. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.14. 2.1.15. 2.1.16. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.21. 2.1.22. 2.1.23. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.1. 2.3.2. 2.3.3.	тему; - разумеју краће и дуже текстове у којима се описују сталне, уобичајене и тренутне радње; - размене информације које се односе на дате комуникативне ситуације; - поставе и одговоре на питања личне природе; - у неколико везаних исказа саопште информације о себи и другима; - разумеју и реагују на дуже исказе који се односе на изражавање допадања/недопадања; - размене информације које се односе на допадање/недопадање уз образложење; - у неколико везаних исказа саопште информације о себи и другима; - опишу сталне, уобичајене и тренутне догађаје / активности и способности користећи неколико	у демкратском друштву 4. комуникација 5. одговоран однос према околини 8. рад са подацима и информацијама 9. решавање проблема 10. сарадња

			везаних исказа.	
Believe it or not	Речи и изразе који се односе на тему; језичке структуре *Two astroanuts walked there for the first time in 1969.* ***(Past Simple)*** *I couldn't sleep.* ***(Could)*** *Last night we were watching TV.* ***(Past Progressive)*** *While I was listening to music, my mum came home.* ***(Past Simple-Past Progressive)*** *The children were playing in the garden while their mother was cooking.* ***(Time clauses: when, while)*** *She sings terribly.* ***(Adverbs of manner)*** *I used to play football when I was a child.* ***(Used to)*** текстове и дијалоге који се односе на тему и интеркултурне садржаје (слушају, читају, говоре и пишу).	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.6. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.16. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.19. 1.1.20. 1.1.21. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 1.3.2. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.4. 2.1.5. 2.1.6. 2.1.8. 2.1.9. 2.1.10. 2.1.11. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.14. 2.1.15. 2.1.16. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.21. 2.1.22. 2.1.23. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.1. 2.3.2. 2.3.3.	- препознају и именују појмове који се односе на тему; - разумеју краће и дуже текстове у којима се описују догађаји у прошлости; - размене информације у вези са догађајима у прошлости; - опишу у неколико везаних исказа догађај из прошлости/историјску личност и сл. - разумеју и реагују на дуже исказе који се односе на допадање/недопадање; - изразе допадање/недопадање познатим језичким средствима.	1. компетенција за учење 2. одговорно учешће у демкратском друштву 3. естетичка 4. комуникација 5. одговоран однос према околини 8. рад са подацима и информацијама 9. решавање проблема 10. сарадња
A visit to a city	Речи и изразе који се односе на тему; језичке структуре *Could I help you? My mum may be at home now, but I'm not sure.* ***(can/could/may/might)*** *It's behind a bank.* ***(Prepositions of place)*** *Go down this road.* ***(Prepositions of movement)*** *Let's…, How about…?, Why*	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.6. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.18. 1.1.20. 1.1.21. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.5. 2.1.6. 2.1.7. 2.1.8. 2.1.9. 2.1.11. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.14. 2.1.15. 2.1.16. 2.1.17.	- препознају и именују појмове који се односе на тему; - разумеју дужи опис места (знаменитости, институције и сл.); - упореде и опишу карактеристике места,	5. одговоран однос према околини 6. одговоран однос према здрављу 7. предузимљивост и оријентација ка предузетништву 8. рад са подацима

	don't we…? My room is cleaner than my brother's. ***(Comparative forms)*** *Sarah is as beautiful as her mother.* ***(as+adjective+as)*** *Barcelona is one of the most beautiful cities in the world.* ***(Superlative forms)*** *Which is the most expensive means of transport?* ***(Which)*** текстове и дијалоге који се односе на тему и интеркултурне садржаје (слушају, читају, говоре и пишу).	2.1.18. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.21. 2.1.22. 2.1.23. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.1. 2.3.2. 2.3.3. 2.3.5. 2.3.7. 2.3.8.	користећи позната језичка средства; - опишу места користећи позната језичка средства (знаменитости, занимљивости и сл.); - разумеју појединачне и везане исказе који се односе на просторне односе и смер кретања; - питају и кажу где се нешто налази користећи примерена језичка средства; - затраже и у неколико везаних исказа саопште смер кретања; - поштују правила учтиве комуникације; - опишу значајније градове циљних култура и њихове знаменитисти.	и информацијама 9. решавање проблема 11.дигитална компетенција
The first written test	Лексику и језичке структуре које се односе на тему и наведене комуникативне функције, а које су се радиле у темама 1, 2, 3 и 4;	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.6. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.18. 1.1.20. 1.1.21. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.5. 2.1.6. 2.1.7. 2.1.8.	- разумеју краће и дуже текстове у којима се описују сталне, уобичајене и тренутне радње; - размене информације у вези са догађајима у	1. компетенција за учење 2. одговорно учешће у демкратском друштву 3. естетичка 4. комуникација

		2.1.9. 2.1.11. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.14. 2.1.15. 2.1.16. 2.1.17. 2.1.18. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.21. 2.1.22. 2.1.23. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.1. 2.3.2. 2.3.3. 2.3.5. 2.3.7. 2.3.8.	прошлости; - упореде и опишу карактеристике места, користећи позната језичка средства.	5. одговоран однос према околини 8. рад са подацима и информацијама 9. решавање проблема
Science matters	- Речи и изразе који се односе на тему; језичке структуре *He's going to look for information on the Internet.* ***(Future be going to)*** *I'll do it later. I think it'll rain tomorrow.* ***(Future will)*** текстове и дијалоге који се односе на тему и интеркултурне садржаје (слушају, читају, говоре и пишу).	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.6. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.16. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.19. 1.1.20. 1.1.21. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 1.3.2. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.4. 2.1.5. 2.1.6. 2.1.8. 2.1.9. 2.1.10. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.14. 2.1.15. 2.1.16. 2.1.17. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.21. 2.1.22. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.1. 2.3.2. 2.3.3.	- препознају и именују појмове који се односе на тему; - разумеју краће и дуже текстове који се односе на исказивање предвиђања, понуда/одлука, планова и намера у будћности; - разумеју и размене информације које се односе на предвиђање, понуде/одлуке, и намере у будућности; - изразе своја и туђа предвиђања, понуде/одлуке, и намере у будћности; - разумеју и примењују правила учтиве комуникације.	1. компетенција за учење 3. естетичка према околини 6. одговоран однос према здрављу 7. предузимљивост и оријентација ка предузетништву 9. решавање проблема 10. сарадња
Danger	- Тражење и давање савета - Давање мишљења - Тражење и давање потврде - Слагање и неслагање	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.6. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.16. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.19. 1.1.20. 1.1.21.	- препознају и именују појмове који се односе на тему; разумеју и реагују на свакодневне изразе у вези	1. компетенција за учење 2. одговорно учешће у демкратском друштву 3. естетичка

	- Изражавање сврхе - Разговор о здравој исхрани - Наручивање хране - Исказивање проблема - Описивање осећања и осета	1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 1.3.2. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.4. 2.1.5. 2.1.6. 2.1.8. 2.1.9. 2.1.10. 2.1.11. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.14. 2.1.15. 2.1.16. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.21. 2.1.22. 2.1.23. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.1. 2.3.2. 2.3.3.	са непосредним и конкретним потребама, осетима и осећањима; - изразе, основне потребе, осете и осећања познатим језичким средствима; - разумеју и реагују на савете, присуство/одсуство обавезе; - размене информације које се односе на савете, забране, присуство/одсуство обавезе; - саопште савете, забране, присуство/одсуство обавезе користећи одговарајућа језичка средства; - разумеју и формулишу исказе којима се тражи мишљење, изражава слагање/неслагање.	7. предузимљивост и оријентација ка предузетништву 9. решавање проблема 10. сарадња
Nowadays	- Речи и изразе који се односе на тему; језичке структуре *This shirt is too big for me. James can't drive a car yet. He isn't old enough.* ***(Too/Enough)*** *Which jumper is red? The red one.* ***(One/Ones)*** *How many hours did you sleep*	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.6. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.15. 1.1.16. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.19. 1.1.20. 1.1.21. 1.1.22. 1.1.23. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 1.3.3. 1.3.4. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.4. 2.1.5. 2.1.6. 2.1.7. 2.1.8. 2.1.9.	- препознају и именују појмове који се односе на тему; - у неколико везаних исказа саопште информације о себи и другима; - разумеју предлоге и	1. компетенција за учење 2. одговорно учешће у демкратском друштву 4. комуникација 5. одговоран однос према околини 9. решавање проблема

	last night? ***(How much? / How many? /Much/Many/A lot of/Lots of/Loads of/A few/A little)*** *That's the girl who/that lives next door.* ***(Relative pronouns: who/which/that)*** *I must/have to learn how to use a computer.* ***(Must/Have to)*** текстове и дијалоге који се односе на тему и интеркултурне садржаје (слушају, читају, говоре и пишу).	2.1.10. 2.1.11. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.14. 2.1.15. 2.1.17. 2.1.18. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.21. 2.1.22. 2.1.23. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.1. 2.3.2. 2.3.7. 2.3.8.	одговоре на њих; - разумеју и реагују на дуже исказе који се односе на допадање/недопадање; - изразе допадање/недопадање познатим језичким средствима; - опишу у неколико везаних исказа предмете, као и радње, стања и појаве у садашњости, прошлости и будућности; - разумеју и саопште исказе који се односе на изражавање количина и цена.	10. сарадња
The second written test	- Лексику и језичке структуре које се односе на тему и наведене комуникативне функције, а које су се радиле у темама 6, 7 и 8;	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.6. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.15. 1.1.16. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.19. 1.1.20. 1.1.21. 1.1.22. 1.1.23. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 1.3.3. 1.3.4. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.4. 2.1.5. 2.1.6. 2.1.7. 2.1.8. 2.1.9. 2.1.10. 2.1.11. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.14. 2.1.15. 2.1.17. 2.1.18. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.21. 2.1.22. 2.1.23. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.26.	- разумеју краће и дуже текстове који се односе на описивање радњи, стања и појава у садашњости, прошлости и будућности; - опишу у неколико везаних исказа стања и појаве у садашњости, прошлости и будућности.	1. компетенција за учење 2. одговорно учешће у демкратском друштву 4. комуникација 5. одговоран однос према околини 6. одговоран однос према здрављу

		2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.1. 2.3.2. 2.3.7. 2.3.8.		
Feeling good	- Речи и изразе који се односе на тему; језичке структуре *You should hold the hairdryer about 30cm from your ear.* ***(Should)*** *Kate is a secretary, isn't she?* ***(Question tags)*** *I've decided to visit Germany this year. We may get a hamster for a pet.* ***(Full infinitive/Bare infinitive)*** *Mike's good at playing chess.* ***(-ing form)*** текстове и дијалоге који се односе на тему и интеркултурне садржаје (слушају, читају, говоре и пишу).	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.6. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.19. 1.1.20. 1.1.21. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 1.3.2. 1.3.5. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.4. 2.1.5. 2.1.6. 2.1.7. 2.1.8. 2.1.9. 2.1.10. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.14. 2.1.15. 2.1.16. 2.1.17. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.21. 2.1.23. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.3.1. 2.3.2. 2.3.5. 2.3.6.	- препознају и именују појмове који се односе на тему; разумеју и реагују на свакодневне изразе у вези са непосредним и конкретним потребама, осетима и осећањима; - изразе, основне потребе, осете и осећања познатим језичким средствима; - разумеју и реагују на савете, присуство/одсуство обавезе; - размене информације које се односе на савете, забране, присуство/одсуство обавезе; - саопште савете, забране, присуство/одсуство обавезе користећи одговарајућа језичка средства; - разумеју и формулишу исказе којима се тражи мишљење, изражава	1. компетенција за учење 3. естетичка 4. комуникација 9. решавање проблема

			слагање/неслагање.	

Предмет: ИСТОРИЈА	Разред: 6	Недељни фонд часова: 2	Годишњи фонд часова: 72
Циљ наставног предмета: **Циљ изучавања наставног предмета историја је културни развој и хуманистичко образовање ученика. Циљ наставе историје је и да допринесе разумевању историјског простора и времена, историјских процеса и токова, као и развијању националног и европског идентитета и духа толеранције код ученика. Задаци наставе историје су да ученици, уочавајући узрочно-последичне везе, разумеју историјске процесе и токове, улогу истакнутих личности у развоју људског друштва и да познају националну и општу историју (политичку, економску, друштвену, културну...) као и историју суседних народа и држава**			
Корелација са другим предметима : **Географија, српскијезик и књижевност, версканастава** **ликовнакултура, техника и технологија.**			
Начин провере остварености исхода: **Формативно, свакодневно оцењивање усмених одговора ученика** **Посматрањем наставника** **Самоевалуација и евалуација на крају месеца и током појединих часова** **Домаћи задатак**			

ОБЛАСТ/ ТЕМА	НАСТАВНИ САДРЖАЈИ	ОБЛАСТ СТАНДАРДА/ СТАНДАРДИ	ИСХОДИ	КОМПЕТЕНЦИЈЕ ОПШТЕ И МЕЂУПРЕДМЕТНЕ
Основи проучавања прошлости	Основне одлике периода средњегвека и новог века (појмови средњи век, нови век, прединдустријско доба, хронолошки и просторни оквири). Историјски извори за историју средњег века и раног новог века и њихова сазнајна вредност (писани и материјални).	ИС.1.1.1. ИС.1.1.2. ИС.1.1.3. ИС.1.1.7. ИС.1.2.1. ИС.1.2.2.	На **крају часа** ученик ће бити у стању да: – приказује на историјској карти динамику различитих историјских појава и промена; – на понуђеним примерима, разликује легенде и митове од историјских чињеница, као и историјске од	• компетенција за учење • рад са подацима и информацијама • решавање проблема • сарадња

		ИС.1.2.3. ИС.1.2.8. ИС.2.1.5. ИС.2.2.3. ИС.2.2.4. ИС.3.1.1. ИС.3.1.4. ИС.3.1.6. ИС.3.2.2.	легендарних личности; – илуструје примерима значај прожимања различитих цивилизација; – разликује споменике различитих епоха, са посебним освртом на оне у локалној средини; – илуструје примерима важност утицаја политичких, привредних, научних и културних тековина средњег и раног новог века у савременом друштву; користећи ИКТ, самостално или у групи, презентује резултате елементарног истраживања заснованог на коришћењу одабраних историјских извора и литературе	
Европа, Средоземље и српске земље у раном средњем веку	Великасеобанарода и стварањеновихдржава у Европи (германска и словенскаплемена, Бугари, Мађари, Викинзи). Најзначајниједржавераногсредњегвека (Франачкадржава, Византијскоцарство, Арабљани). Религија у раномсредњемвеку (христијанизација и хришћанскацрква, Великираскол, ислам). Феудалнодруштво (структура, друштвенекатегорије,	ИС.1.1.1. ИС.1.1.2. ИС.1.1.3. ИС.1.1.5. ИС.1.1.7. ИС.1.1.9. ИС.1.2.1.	На **крају часа** ученик ће бити у стању да: – образложи узроке и последице историјских догађаја на конкретним примерима; – пореди историјске појаве; – наведе најзначајније последице настанка и развоја држава у Европи и Средоземљу у средњем и раном новом веку;	• Компетенција за целоживотно учење • Вештине за живот у демократском друштву • Вештина комуникације • Дигитална компетенција • Решавање проблема • Рад с подацима и

	вазалниодноси). Српскеземље и Балканскополуострво (досељавањеСрба и Хрвата, односисастароседеоцима и суседима, формирањесрпскихземаља, христијанизација, ширењеписмености). Истакнуте личности: Јустинијан, КарлоВелики, кнезВластимир, царСимеон, ЈованВладимир, Василије II, крањМихаило, Ћирило и Методије.	ИС.1.2.2. ИС.1.2.3. ИС.1.2.7. ИС.2.1.1. ИС.2.1.3. ИС.2.1.4. ИС.2.1.5. ИС.2.1.6. ИС.2.2.2. ИС.2.2.3. ИС.3.1.1. ИС.3.1.2. ИС.3.1.4. ИС.3.1.5. ИС.3.1.6. ИС.3.2.1. ИС.3.2.2. ИС.3.2.5.	– на основу датих примера, изводи закључак о повезаности националне историје са регионалном и европском (на плану политике, економских прилика, друштвених и културних појава); – сагледа значај и улогу истакнутих личности у датом историјском контексту; – приказује на историјској карти динамику различитих историјских појава и промена; – на историјској карти лоцира правце миграција и простор насељен Србима и њиховим суседима у средњем и раном новом веку; – идентификује разлике између типова државног уређења у периоду средњег и раног новог века; – изводи закључак о значају српске средњовековне државности и издваја најистакнутије владарске породице; – пореди положај и начин живота жена и мушкараца, различитих животних доби, припадника постојећих друштвених слојева, у средњем и раном новом веку; – разликује основна обележја	информацијама

			и идентификује најзначајније последице настанка и ширења различитих верских учења у средњем и раном новом веку; – на понуђеним примерима, разликује легенде и митове од историјских чињеница, као и историјске од легендарних личности; – образлаже најважније последице научно-техничких открића у периоду средњег и раног новог века; – идентификује основне одлике и промене у начину производње у средњем и раном новом веку; – илуструје примерима значај прожимања различитих цивилизација; – разликује споменике различитих епоха, са посебним освртом на оне у локалној средини; – илуструје примерима важност утицаја политичких, привредних, научних и културних тековина средњег и раног новог века у савременом друштву; – користећи ИКТ, самостално или у групи, презентује резултате елементарног истраживања заснованог на	

			коришћењу одабраних историјских извора и литературе; – повеже визуелне и текстуалне информације са одговарајућим историјским контекстом (хронолошки, политички, друштвени, културни); – учествује у организовању и спровођењу заједничких школских активности везаних за развој културе сећања.	
Европа, Средоземље и српске земље у позном средњем веку	Државноуређење (типовиевропскихмонархија; република). Сусрети и прожимањацивилизација и народа (хришћанство, ислам, јудаизам, Крсташкиратови, најзначајнијипутописци и њиховапутовања – МаркоПоло, ИбнБатута и др). Српскеземље и суседи (краљевина и царство, деспотовина, аутокефалнацрква, односисаВизантијом, Угарском, Бугарском, Венецијом, османскаосвајања у југоисточнојЕвропи). Свакодневниживот у Европи и српскимземљама (двор и дворскиживот, животнаселу и граду – занимања, родниодноси, правоверје и јереси, куга). Општеодликесредњовековнекултуре (верскикарактеркултуре,	ИС.1.1.1. ИС.1.1.2. ИС.1.1.3. ИС.1.1.5. ИС.1.1.7. ИС.1.1.9. ИС.1.2.1. ИС.1.2.2. ИС.1.2.3. ИС.1.2.7. ИС.2.1.1. ИС.2.1.3.	На **крају часа** ученик ће бити у стању да: – образложи узроке и последице историјских догађаја на конкретним примерима; – пореди историјске појаве; – наведе најзначајније последице настанка и развоја држава у Европи и Средоземљу у средњем и раном новом веку; – на основу датих примера, изводи закључак о повезаности националне историје са регионалном и европском (на плану политике, економских прилика, друштвених и културних појава); – сагледа значај и улогу истакнутих личности у датом историјском	• Компетенција за целоживотно учење • Вештине за живот у демократском друштву • Вештина комуникације • Дигитална компетенција • Решавање проблема • Рад с подацима и информацијама

	витешкакултура, културнеобласти, школе и универзитети, проналасци; писана и визуелнакултуракодСрба, легенде – Косовска, о краљуАртуру...). Истакнутеличности: ФридрихБарбароса, РичардЛављеСрце, Саладин, СтефанНемања, СтефанПрвовенчани, СаваНемањић, краљМилутин, СтефанДушан, кнезЛазар и кнегињаМилица, Твртко I Котроманић, СтефанЛазаревић, деспотЂурађ, султанијаМара, ЂурађКастриотСкендербег, Балшићи, Црнојевићи, Мехмед II Освајач.	ИС.2.1.4. ИС.2.1.5. ИС.2.1.6. ИС.2.2.2. ИС.2.2.3. ИС.3.1.1. ИС.3.1.2. ИС.3.1.4. ИС.3.1.5. ИС.3.1.6. ИС.3.2.1. ИС.3.2.2. ИС.3.2.5.	контексту; – приказује на историјској карти динамику различитих историјских појава и промена; – на историјској карти лоцира правце миграција и простор насељен Србима и њиховим суседима у средњем и раном новом веку; – идентификује разлике између типова државног уређења у периоду средњег и раног новог века; – изводи закључак о значају српске средњовековне државности и издваја најистакнутије владарске породице; – пореди положај и начин живота жена и мушкараца, различитих животних доби, припадника постојећих друштвених слојева, у средњем и раном новом веку; – разликује основна обележја и идентификује најзначајније последице настанка и ширења различитих верских учења у средњем и раном новом веку; – на понуђеним примерима, разликује легенде и митове од историјских чињеница, као и историјске од легендарних личности;	

			– образлаже најважније последице научно-техничких открића у периоду средњег и раног новог века; – идентификује основне одлике и промене у начину производње у средњем и раном новом веку; – илуструје примерима значај прожимања различитих цивилизација; – разликује споменике различитих епоха, са посебним освртом на оне у локалној средини; – илуструје примерима важност утицаја политичких, привредних, научних и културних тековина средњег и раног новог века у савременом друштву; – користећи ИКТ, самостално или у групи, презентује резултате елементарног истраживања заснованог на коришћењу одабраних историјских извора и литературе; – повеже визуелне и текстуалне информације са одговарајућим историјским контекстом (хронолошки, политички, друштвени, културни); – учествује у организовању и спровођењу заједничких	

			школских активности везаних за развој културе сећања.	
Европа, свет и српске земље у раном новом веку	Прединдустријскодоба (хронолошкиоквири, научна и техничкаоткрића, штампа, промене у начинупроизводње, банкарство, успонградова – примериФиренце, Венеције, Антверпена...). Великагеографскаоткрића и колонизација (истакнутиморепловци и њиховапутовања, сусретсаваневропскимцивилизацијама – Северна и ЈужнаАмерика, Индија, Африка, Кина, Јапан, Аустралија; последице). Општеодликекултурераногновогвека (основнаобележјахуманизма и ренесансе; књижевност, политичкамисао, промене у свакодневномживоту, обичаји и веровања – прогон „вештица”...). Реформација и противреформација (узроци, протестантизам, католичкареакција – улогајезуита; верскисукоби и ратови). Појаваапсолутистичкихмонархија (промене у државномуређењу, централизацијадржаве, положајвладара). ВрхунацмоћиОсманскогцарства (освајања, држава и друштво). ЖивотСрбаподосманском, хабзбуршком и млетачком влашћу (обноваПећкепатријаршије; мењањеверског и културногидентитета – исламизација, покатоличавање, унијаћење; учешће у	ИС.1.1.1. ИС.1.1.2. ИС.1.1.3. ИС.1.1.5. ИС.1.1.6. ИС.1.1.7. ИС.1.1.9. ИС.1.1.10. ИС.1.2.1. ИС.1.2.2. ИС.1.2.3. ИС.1.2.7. ИС.2.1.1. ИС.2.1.3. ИС.2.1.4. ИС.2.1.5. ИС.2.1.6. ИС.2.2.2.	На **крају часа** ученик ће бити у стању да: – образложи узроке и последице историјских догађаја на конкретним примерима; – пореди историјске појаве; – наведе најзначајније последице настанка и развоја држава у Европи и Средоземљу у средњем и раном новом веку; – на основу датих примера, изводи закључак о повезаности националне историје са регионалном и европском (на плану политике, економских прилика, друштвених и културних појава); – сагледа значај и улогу истакнутих личности у датом историјском контексту; – приказује на историјској карти динамику различитих историјских појава и промена; – на историјској карти лоцира правце миграција и простор насељен Србима и њиховим суседима у средњем и раном новом веку; – идентификује разлике	• Компетенција за целоживотно учење • Вештине за живот у демократском друштву • Вештина комуникације • Дигитална компетенција • Решавање проблема • Рад с подацима и информацијама

	ратовима, отпори и сеобе, положај и привилегије, Војнакрајина). Истакнуте личности: ЈоханГутенберг, ИзабелаКастиљска, КристифорКолумбо, ФернандоМагелан, ЛеонардодаВинчи, МикеланђелоБуонароти, НиколоМакијавели, НиколаКоперник, ИсакЊутн, МартинЛутер, Карло V и Филип II Хабзбуршки, Елизабета I, ВилијамШекспир, Луј XIV, СулејманВеличанствени, Мехмед-пашаСоколовић, Арсеније III Црнојевић, Арсеније IV Јовановић.	ИС.2.2.3. ИС.3.1.1. ИС.3.1.2. ИС.3.1.4. ИС.3.1.5. ИС.3.1.6. ИС.3.2.1. ИС.3.2.2. ИС.3.2.3. ИС.3.2.4. ИС.3.2.5.	између типова државног уређења у периоду средњег и раног новог века; – изводи закључак о значају српске средњовековне државности и издваја најистакнутије владарске породице; – пореди положај и начин живота жена и мушкараца, различитих животних доби, припадника постојећих друштвених слојева, у средњем и раном новом веку; – разликује основна обележја и идентификује најзначајније последице настанка и ширења различитих верских учења у средњем и раном новом веку; – на понуђеним примерима, разликује легенде и митове од историјских чињеница, као и историјске од легендарних личности; – образлаже најважније последице научно-техничких открића у периоду средњег и раног новог века; – идентификује основне одлике и промене у начину производње у средњем и раном новом веку; – илуструје примерима значај прожимања различитих	

			цивилизација; – разликује споменике различитих епоха, са посебним освртом на оне у локалној средини; – илуструје примерима важност утицаја политичких, привредних, научних и културних тековина средњег и раног новог века у савременом друштву; – користећи ИКТ, самостално или у групи, презентује резултате елементарног истраживања заснованог на коришћењу одабраних историјских извора и литературе; – повеже визуелне и текстуалне информације са одговарајућим историјским контекстом (хронолошки, политички, друштвени, културни); – учествује у организовању и спровођењу заједничких школских активности везаних за развој културе сећања.	

Предмет: **Географија**	Разред: 6	Недељни фонд часова: 2	Годишњи фонд часова: 72
Циљ наставног предмета: Циљ учења географије је да ученик појмовно и структурно овлада природно-географским, демографским , насеобинским, политичкогеографским, економско-географским, интеграционим и глобалним појавама и процесима у Србији и свету уз неговање вредности мултикултуралности и патриотизма.			

Корелација са другим предметима : Биологија, Историја, Математика, Српски језик и књижевност, Техника и технологија, Ликовна култура.
Начин провере остварености исхода: Иницијално тестирање Формативно, свакодневно оцењивање усмених одговора ученика Самоевалуација и евалуација на крају месеца и током појединих часова, Домаћи задатак.

ОБЛАСТ/ ТЕМА	НАСТАВНИ САДРЖАЈИ	ОБЛАСТ СТАНДАРДА/СТАНДАРДИ	ИСХОДИ	КОМПЕТЕНЦИЈЕ ОПШТЕ И МЕЂУПРЕДМЕТНЕ
Друштвена географија	-Друштвена географија, предмет проучавања и подела	ГЕ1.3.1.. познаје основне појмове о становништву и насељима и уочава њихов просторни распоред	Успоставља везе између физичкогео-графских и друштвеногеографских објеката, појава и процеса;	Географија (5 разред)
Географска карта	-Географска (картографска) мрежа, географска ширина и географска дужина, часовне зоне -Појам географске карте и њен развој кроз историју -Елементи карте (математички, географски и допунски) -Картографски знаци, географски називи и представљање рељефа на картама -Подела карата према размери и садржини -Оријентација у простору, оријентација карте помоћу компаса, сателитски навигациони системи и мерења на карти	ГЕ1.1.1. разуме појам оријентација и наводи начине оријентисања ГЕ1.1.2. наводи и описује начине представљања Земљине површине (глобус и географска карта) ГЕ1.1.3. препознаје и чита географске и допунске елементе карте ГЕ2.1.1. одређује стране света у простору и на географској карти ГЕ2.1.2. одређује положај места и тачака на географској карти ГЕ 2.1.3. препознаје и	- одређује математичко-географски положај на Земљи; - анализира, чита и тумачи општегеографске и тематске карте; -оријентише се у простору користећи компас, географску карту и сателитске навигационе системе;	Историја Математика Ликовна култура

		објашњава географске чињенице – објекте, појаве, процесе и односе који су представљени моделом, сликом, графиком, табелом и шемом		
Становништво	-Географско проучавање становништва, насељавање света у праисторији и појава првих цивилизација -Број становника на Земљи и насељеност Земљине површине -Природно кретање становништва -Миграције становништва -Структуре становништва -Неравномеран популациони развој, популациона политика и развијеност	ГЕ2.1.4. приказује понуђене географске податке: на немој карти, картографским изражајним средствима (бојама, линијама, простим геометријским знацима, симболичким знацима ...), графиком, табелом и шемом ГЕ3.1.1. на основу анализе географске карте доноси закључке о просторним (топографским) и каузалним везама географских чињеница – објеката, појава, процеса и односа	-доводи у везу размештај светског становништва с природним карактеристикама простора; - анализира компоненте популационе динамике и њихов утицај на формирање укупних демографских потенцијала на примерима Србије, Европе и света; -анализира различита обележја светског становништва и развија свест о солидарности између припадника различитих социјалних, етничких и културних група	Историја Математика

Насеља	-Појам, појава, положај и размештај насеља на Земљи -Величина, функције и типови насеља -Појам и одлике, типови села и процеси у руралном простору -Појам и одлике града, урбанизација, функције и привлачност градова -Унутаргрaдски простор, град и околина, конурбације и мегалополиси -Сеоски и градски простор, конурбације и мегалополиси	ГЕ2.1.4. приказује понуђене географске податке: на немој карти, картографским изражајним средствима (бојама, линијама, простим геометријским знацима, симболичким знацима ...), графиком, табелом и шемом ГЕ3.1.1. на основу анализе географске карте доноси закључке о просторним (топографским) и каузалним везама географских чињеница – објеката, појава, процеса и односа ГЕ1.3.1. познаје основне појмове о становништву и насељима и уочава њихов просторни распоред. ГЕ2.3.1. разликује и објашњава кретање становништва (природно и механичко) и структуре становништва ГЕ2.1.4. приказује понуђене географске податке: на немој карти, картографским изражајним средствима (бојама, линијама, простим геометријским знацима, симболичким знацима ...), графиком, табелом и шемом ГЕ3.3.1. објашњава утицај природних и друштвених	- анализира географски положај насеља; - објашњава континуиране процесе у развоју насеља и даје примере у Србији, Европи и свету; доводи у везу типове насеља и урбане и руралне процесе са структурама становништва, миграцијама, економским и глобалним појавама и процесима; помоћу географске карте анализира утицај природних и друштвених фактора на развој и размештај привредних делатности; - доводи у везу размештај привредних објеката и квалитет животне средине; вреднује алтернативе за одрживи развој у својој локалној средини, Србији, Европи и свету; - објасни политичко-географску структуру државе; представи процесе који су узроковали формирање савремене политичко-географске карте света - објасни како се издвајају географске регије; илуструје помоћу карте најважније географске	Историја Ликовна култура Техника и технологија

		фактора на развој и размештај становништва и насеља ГЕ1.3.1. познаје основне појмове о становништву и насељима и уочава њихов просторни распоред 2.3.1. разликује и објашњава кретање становништва (природно и механичко) и структуре становништва ГЕ2.1.4. приказује понуђене географске податке: на немој карти, картографским изражајним средствима (бојама, линијама, простим геометријским знацима симболичким знацима ...), графиком, табелом и шемом ГЕ3.3.1. објашњава утицај природних и друштвених фактора на развој и размештај становништва и насеља ГЕ1.3.2. дефинише појам привреда и препознаје привредне делатности и привредне гране ГЕ3.3.2. објашњава утицај природних и друштвених фактора на развој и размештај привреде и привредних делатности ГЕ1.4.1 препознаје основне природне и друштвене	објекте, појаве и процесе на простору Европе	

		одлике наше државе ГЕ2.3.2. именује међународне организације (EU, UNICEF, UN, UNESCO, FAO, Црвени крст) ГЕ.3.1.1. на основу анализе географске карте доноси закључке о просторним (топографским) и каузалним везама географских чињеница – објеката, појава, процеса и односа ГЕ1.4.1. препознаје основне природне и друштвене одлике наше државе ГЕ.2.4.2. описује природне и друштвене одлике континената и наводи њихове географске регије ГЕ2.1.1. одређује стране света у простору и на географској карти ГЕ2.1.2. одређује положај места и тачака на географској карти ГЕ2.1.4. приказује понуђене географске податке: на немој карти, картографским изражајним средствима (бојама, линијама, простим геометријским знацима, симболичким знацима ...), графиком, табелом и шемом		

		ГЕ3.4.2. објашњава географске везе (просторне и каузалне, директне и индиректне) и законитости (опште и посебне) у Европи и уме да издвоји географске регије ГЕ3.1.1. на основу анализе географске карте доноси закључке о просторним (топографским) и каузалним везама географских чињеница – објеката, појава, процеса и односа		

Предмет: Биологија	Разред: Шести	Недељни фонд часова: 2	Годишњи фонд часова: 72
Циљ наставног предмета: Циљ учења биологије да је ученик, изучавањем биолошких процеса и живих бића у интеракцији са животном средином, развија одговоран однос према себи и природи и разумевање значаја биолошке разноврсности и потребе за одрживим развојем.			
Корелација са другим предметима : Математика, физичко и здравствено васпитање, информатика и рачунарство, географија,физика, техника и технологија, ликовна култура, српски језик и књижевност.			
Начин провере остварености исхода: Контролни задаци, кратке провере, тестови, наставни листићи, усмена			

ОБЛАСТ/ ТЕМА	НАСТАВНИ САДРЖАЈИ	ОБЛАСТ СТАНДАРДА/СТАНДАРДИ	ИСХОДИ	КОМПЕТЕНЦИЈЕ ОПШТЕ И МЕЂУПРЕДМЕТНЕ

1.Јединство грађе и функције као основа живота	- грађа живих бића - спољашња и унутрашња грађа. -грађа људског дела: хијерархијски низ од организма до ћелије. -једноћелијски организми – бактерије, амеба, ћелија квасца. удруживање ћелија у колоније. вишећелијски организми – одабрани примери гљива бактерија и животиња. основне животне ф-је на нивоу организма: исхрана, дисање, транспорт и елиминација штетних супстанци, размножавање. Разлике у грађи биљака, гљива, и животиња на начин функционисања, као и сличности и разлике у обављању основних животних процеса Откриће ћелије и микроскопа Основна грађа ћелије (мембрана, цитоплазма, једро, митохондрије, хлоропласт) Разлика између бактеријске биљне и животињске ћелије. Ћелијско дисање, стварање енергије, основне чињенице о фотосинтези.	**Основни ниво:** Б.И.1.1.1. Уме да наведе основне карактеристике живог света. Б.И.1.1.2. Разликује живу и неживу природу у непосредном окруженњу и у типичним случајевима Б.И.1.2.1.-Зна да су најмањи организми изграђени од једне ћелије у којој се одвијају сви карактеристични животни процеси и да зна основне карактеристике грађе тих ћелија. Б.И.1.2.3.-Зна основне карактетристике грађе биљака, животиња и човека и основне функције које се обављају на нивоу организма. Б.И.1.2.4.-Познаје основну организацију органа у којима се одвијају различити животни процеси Б.И.1.2.5.-Разуме да је за живот неопходна енергија коју организми обезбеђују исхраном Б.И.1.2.6.-Разуме да су поједини процеси заједнички за сва жива бића (дисње, надражљивост, покретљивост, раст, развиће) Б.И.1.2.7.-Зна да организми функционишу као независне	упореди грађу животиња, биљака и бактерија на нивоу ћелија и нивоу организма. -повеже грађу и животне процесе на нивоу ћелије и нивоу организма; одреди положај органа човека и њихову улогу; цртежом или моделом прикаже основне елементе грађе ћелије једноћелијских и вишећелијских организама -користи лабораторијски и школски микроскоп за израду и посматрање готових и самостално израђених препарата; -хумано поступа према организмима које истражује	1. компетенција за учење 2. одговорно учешће у демкратском друштву 3.комуникација 4. одговоран однос према околини 5. одговоран однос према здрављу 6. рад са подацима и информацијама 7. решавање проблема 8. сарадња

		целине у сталној интеракцији са окружењем **Средњи ниво**: Б.И.2.1.1.Примењује критеријуме за разликовање живог од неживог на карактеристичном биолошком материјалу Б.И.2.2.1.-Разуме да постоје одређене Б.И.2.1.1.Примењ разлике у грађи ћелије у зависности од функције коју обављају у вишећелијским организмима (разлике између биљних и животињских ћелија) Б.И.2.2.2-Зна и упоређује сличности и разлике између нивоа организације: зна да се ћелије које врше исту ф-ју групишу и образују ткива, ткива са истом ф-јом органе а органи са истом ф-јом система органа. Б.И.2.2.3.-Зна карактеристичне и основне ф-је спољашње грађе биљака Б.И.2.2.4. -Разуме да је за живот неопходна енергија која се производи, складишти и одаје у специфичним процесима у ћелији и да се то зове Метаболизам Б.И.2.2.5.-Разуме да биљне ћелије захваљујући специфичној грађи могу да		

		везују енергију и стварају (синтетишу) сложене (хранљиве) материје. **Напредни ниво**: Б.И.3.1.2.Уме да објасни зашто је несшто класификовано као живо или неживо Б.И.3.1.1.-Примењује критеријуме за разликовање живог од неживог у граничним случајевима и у атипичним примерима (вируси, делови организма, плодови и сл.) Б.И.3.1.4.-Познаје критеријуме по којима се царства међусобно разликују на основу њихових својства до нивоа класе/реда најважнијих група. Б.И.3.1.5.-Уме да објасни везу између промена у просторном и временском окружењу и промена које се дешавају код живих бића у комплексним ситуацијама у сложенијим заједницама Б.И.3.2.1-Зна карактеристичне и основне ф-је унутрашње грађе биљака Б.И.3.2.2.-Разуме морфолошку повезаност појединих нивоа организације и њихову међусобну функционалну условљеност Б.И.3.2.5.-Разуме сличност и		

		разлике у интеграцији грађе и ф-је јединке током животног циклуса Б.И.3.2.6.-Зна и разуме морфолошке и функционалне карактеристике органа.		
2. Живот у екосистему	-популација, станиште, екосистем, еколошке нише, адаптација, животне форме, трофички односи – ланци исхране. абиотички и ботички фактори. значај абиотичких и биотичких фактора. антропогени фактори и облици загађивања. угрожавање живох бића и њихова заштита	**Основни ниво:** Б.И.1.1.4.-Уме да наведе називе пет царства и познаје типичне представнике истих. Б.И.1.4.1.-Препозна основне еколошке појмове и зна најопштије чињенице о њима Б.И.1.4.2-Препозна утицаје абиотичких и биотичких фактора на организме и популације Б.И.1.4.3.-Уме да на задатом примеру одреди материјалне и енергетске токове у екосистему, чланове ланаца исхране и правце кружења материје и енергије **Средњи ниво**: Б.И.2.4.1.-Употребљава еколошке појмове у опису типичних ситуација Б.И.2.4.2.-Зна да правилно именује делове екосистема, заједница и популација **Напредни ниво:** Б.И.3.4.1-Уме да објасни како различити делови екосистема утичу једни на други као и међусобне односе популација у биоценози Б.И.3.4.4.-Разуме просторну	направи разлику између животне средине, станишта, популације, екосистема и еколошке нише -размотри односе међу члановима једне популације, као и односе између различитих популација на конкретним примерима -илуструје примерима међусобни утицај живих бића и узајамни однос са животном средином -истражује утицај средине на испољавање особина поштујући принципе научног метода	1. компетенција за учење 2. одговорно учешће у демкратском друштву 3.комуникација 4. одговоран однос према околини 5. одговоран однос према здрављу 6. рад са подацима и информацијама 7. решавање проблема 8. сарадња

		и временску организацију животних заједница и популацији Б.И.3.4.2. разуме да се уз материјалне токове увек преноси и енергија (и обрнуто) и инетрпретира односе исхране у екосистему		
3.Наслеђивање и еволуција	- постанак живота на земљи (прве ћелије без једра, постанак ћелија са једром и појава вишећеличности) -“дрво живота” (заједничко порекло и основни принципи филогеније, сродност и сличност) -организми без једра. -организми са једром. -положај основних група једноћелијских и вишећелијских организама на дрвету живота	**Основни ниво:** Б.И.1.3.10.-Зна да је природно одабирање основни механизам прилагођавања организма **Средњи ниво:** Б.И.2.3.5.- Уочава да постоје разлике између јединки исте врсте и различитих врста и да зна да су оне настале деловањем еволуционих механизма Б.И.2.3.6.-Уочава прилагођеност организма и разуме да током еволуције природно одабирање доводи до прилагођавања организма на услове животне средине **Напредни ниво:** Б.И.3.3.6.-Разуме да човек може да утиче на смер и брзину еволуционих промена својих популација и популација других врста	идентификује примере природне и вештачке селекције у окружењу и у задатом тексту/илустрације -повеже еволутивне промене са наследном варијабилношћу и природном селекцијом	
4. Порекло и разноврсност живота	постанак живота на земљи (прве ћелије без једра, постанак ћелија са једром и појава вишећеличности) -“дрво живота” (заједничко	**Основни ниво:** Б.И.1.1.5.- Зна да постоје просторне и временске промене код живих бића и познаје основне чињенице о	- групише организме према особинама које указују на заједничко порекло живота на земљи -одреди положај непознате	1. компетенција за учење 2. одговорно учешће у демкратском

	порекло и основни принципи филогеније, сродност и сличност) -организми без једра. -организми са једром. -положај основних група једноћелијских и вишећелијских организама на дрвету живота	томе Б.И.1.2.7.-Зна да организми функционишу као независне целине у сталној интеракцији са околином Б.И.1.3.8.- зна основне научне чињенице о еволуцији живота на земљи Б.И.1.3.9.-зна да живот на земљи има заједничко порекло са чијом се историјом можемо упознати на основу фосилних записа. Б.И.1.3.10.-зна да је природно одабирање основни механизам прилагођавања организма **Средњи ниво**: Б.И.2.1.4.- Уме да објасни везу између промена у просторном и временском окружењу и промена које се дешавају код живих бића у околностима када делује мањи број чинилаца на типичне заједнице живих бића или организма **Напредни ниво:** Б.И.3.1.5. - Уме да објасни везу између промена у просторном и временском окружењу и промена које се дешавају код живих бића у комплексним ситуацијама у сложенијим заједницама Б.И.3.3.5.-разуме као различите еволуциони организми, мењајући учесталост особина у	врсте на “дрвету живота” на основу познавања општих карактеристика једноћелијских и вишећелијских организама.	друштву 3.комуникација 4. одговоран однос према околини 5. одговоран однос према здрављу 6. рад са подацима и информацијама 7. решавање проблема 8. сарадња

		популацијама, доводе до еволуције Б.И.3.3.6.-Разуме да човек може да утиче на смер и брзину еволуционих промена својих популација и популација других врста Б.И.3.4.7.-Познаје механизме деловања мера заштита животне средине природе и биодиверзитета		
5.Човек и здравље	обољења која изазивају, односно преносе бактерије и животиње. бактерије и антибиотици. путеви преношења заразних болести. повреде и прва помоћ: повреде коже убоди инсекта и других безкичмењака, тровање храном, сунчаница,топлотни удар. превенција и понашање у складу са климатским параметрима. последице болести зависности – алкохолизам..	**Основни ниво:** Б.И.1.5.1-зна основне мере за одржавање личне хигијене и хигијене околине и разуме зашто је важно да их се придржава Б.И.1.5.2.-Разуме значај примене хигијенских навика у исхрани а посебно значај термичке обраде хране Б.И.1.5.4-разуме зашто је важно да се придржава званих упутства која се односе на заразне болести (епидемија и пандемија) В.И.1.5.5.-препознаје основне знаке поремећаја ф-је појединих органа и основне симптоме инфекције и разликује стање у коме може сам да интервенише од стања кад мора да се обрати лекару Б.И.1.5.6.-Разуме предности и недостатке употребе додатака у храни и исхрани (конзерванси,	прикупи податке о раду научника који су допринели изучавању људског здравља и износе свој став о значају њиховог истраживања; -одржава личну хигијену и хигијену животног простора у циљу спречавања инфекције -доводе у везу измењено понашање људи са коришћењем психоактивних супстанци; -збрине површинске озледе коже, укаже прву помоћ у случају убода инсеката. Сунчанице и топлотног удара и затражи лекарску помоћ кад процени да је потребна: -повеже узроке нарушавања животне средине са последицма по животну средину и људско здравље и делује личним примером у циљу заштите животне	

		неконтролисана употреба витамина, антиоксиданата, минерала итд) и опасности до којих може да доводе неуравнотежена исхрана (редукционе дијете, претерано узимање хране и сл) и познаје основне принципе правилног комбиновања животних намирница **Средњи ниво:** Б.И.2.5.1- Познаје основне механизме деловања превентивних мера у очувању здравља Б.И.2.5.2.-Разуме значај и зна основне принципе правилног комбиновања животних намирница Б.И.2.5.3.-Зна како се чува хранљива вредност намирница Б.И.2.5.4.-Зна механизме којима загађење животне средине угрожава здравље човека Б.И.2.5.5.-Зна механизме деловања хемијских материја на физиолошке процесе у организму и на понашање (утицаја алкохола, различитих врста дрога, енергетских напитака и сл) **Напредни ниво:** Б.И.3.5.1.-Познаје узроке и физиолошке последице заразних болести Б.И.3.5.2.-Познаје основне	средине; користи ИКТ и другу опрему у истраживању, обради података и приказу резулатата. Табеларно и графички представи прикупљене податке и изведе одговарајуће методе; -разматра, у групи, шта и како је учинио/учинила и где то знање може да примени	

		принципе лечења заразних и других болести Б.И.3.5.3.Разуме основне биолошке процесе који леже у основи физиолошки правилне исхране Б.И.3.5.4.-Познаје главне компоненте намирница и њихову хранљиву вредност Б.И.3.5.6.- Разуме механизме поремећаја ф-ја појединих органа Б.И.3.5.7.-Познаје основне биолошке механизме који доводе до развијања болести зависности Б.И.3.5.8.-Разуме механизме стресног стања и утицаја јаких емотивних емоција на физиолошке процесе у организму и непонашање појединаца		

Предмет: **МАТЕМАТИКА**	Разред: ШЕСТИ	Недељни фонд часова: 4	Годишњи фонд часова: 144
Циљ наставног предмета: Циљ учења у настави математике је да ученик, овладавајући математичким концептима, знањима и вештинама, развије основе апстрактног и критичког мишљења, позитивне ставове према математици, способност комуникације математичким језиком и писмом и примени стечена знања и вештине у даљем школовању и решавању проблема из свакодневног живота, као и да формира основ за даљи развој математичких појмова.			
Корелација са другим предметима : Корелација са градивом изучаваним у претходним разредима, ликовном културом, техником и технологијом, информатиком и рачунарством, српским језиком, физиком, географијом			
Начин провере остварености исхода: -посматрање -праћење ангажовања ученика -продукти ученикових активности -писмена провера -усмено испитивање -домаћи задаци -			

однос према раду -ангажовање на креативном домаћем задатку -ангажовање у групном раду

ОБЛАСТ/ ТЕМА	НАСТАВНИ САДРЖАЈИ	ОБЛАСТ СТАНДАРДА/СТАНДАРДИ	ИСХОДИ	КОМПЕТЕНЦИЈЕ ОПШТЕ И МЕЂУПРЕДМЕТНЕ
ЦЕЛИ БРОЈЕВИ	- Скуп целих бројева (Z). - Супротан број. Апсолутна вредност - целог броја. - Приказ целих бројева на бројевној - правој. - Упоређивање целих бројева. - Основне рачунске операције у скупу Z - и њихова својства. - Изрази са целим бројевима..	Основни ниво • Схвате појам и потребу негативног броја • Умеју да представе целе бројеве на бројевној прави и да их упоређују • Умеју да саберу и одузму два цела броја Средњи ниво • Знају да одреде супротан број и апсолутну вредност броја • Примењује особине збира Напредни ниво • Решавају сложеније задатке комбинујући операције сабирање и одузимања целих бројева Основни ниво • Умеју да помноже и поделе два цела броја Средњи ниво • Израчунавају вредност једноставнијег израза са операцијама множења и дељења целих бројева, укључујући ослобађање од заграда • Користе целе бројеве и бројевне изразе у једноставним реалним ситуацијама	Ученик ће бити у стању да: прочита, запише, упореди и представи на бројевној правој целе бројеве; одреди супротан број и апсолутну вредност целог броја; израчуна вредности једноставнијих бројевних израза; реши једноставан проблем из свакодневног живота користећи бројевни израз.	Компетенција за целоживотно учење Комуникација Рад с подацима и информацијама Дигитална компетенција Решавање проблема Сарадња

		Напредни ниво • Решавају бројевне изразе са више рачунских операција различитог приоритета и ослобађање од заграда Примењује бројеве и бројевне изразе у реалним ситуацијама		
ТРОУГАО	1. ДЕО: - Појам троугла. Обим троугла. - Једнакокраки и једнакостранични - троуглови. - Висина троугла. - Углови троугла. Збир углова - троуглова. Врсте троуглова према - угловима. - Однос између страница и углова - троугла. Неједнакост троугла. - Конструкције неких углова (60°, - 120°, 30°, 45°, 75°, 135°). 2. ДЕО - Основне конструкције троуглова. - Појам подударности и ставови - подударности.	Основни ниво • Разумеју појам троугла и његових елемената • Умеју да разликују основне врсте троуглова и да их нацртају • Знају колики је збир углова у троуглу Средњи ниво • Знају да одреде однос углова и страница у троугла • Израчунавају непознати угао троугла ако су дата друга два. Напредни ниво • Користе основна својства троугла у решавању задатака • Примењују особине различитих троуглова Основни ниво • Конструишу основне углове (60º, 120º, 30º, 90º, 45º...) • Интуитивно схватају појам подударних фигура (кретањем до поклапања) Средњи ниво • Разликују ставове	Ученик ће бити у стању да: класификује троуглове на основу њихових својстава; конструише углове од 90 ° и 60° и користи њихове делове за конструкције других углова; уочи одговарајуће елементе подударних троуглова; утврди да ли су два троугла подударна на основу ставова подударности; конструише троугао на основу задатих елемената (странице и углови); примени својства троуглова у једноставнијим задацима; одреди центар описане и уписане кружнице троугла; примењује особине осне симетрије, централне симетрије и транслације у	Компетенција за целоживотно учење Комуникација Рад с подацима и информацијама Дигитална компетенција Решавање проблема Сарадња

	- Централна симетрија и подударност. - Осна симетрија и подударност. - Центар описане и уписане кружнице - троугла	подударности троугла • Знају да дефинишу и конструишу значајне тачаке трогла Напредни ниво • Користе основна својства троугла и умеју да их конструишу Примењују ставове подударности у решавању сложенијих задатака	једноставнијим задацима; правилно користи геометријски прибор.	
РАЦИОНАЛНИ БРОЈЕВИ	1.ДЕО Скуп рационалних бројева. Супротан број. Апсолутна вредност рационалног броја. Приказ рационалних бројева на бројевној правој. Упоређивање рационалних бројева. Основне рачунске операције у скупу Q и њихова својства. Изрази са рационалним бројевима. Једначине и неједначине: 2.ДЕО: Координатни систем. Приказ података у координатном систему. Приказ зависности	Основни ниво • Схватају појам и потребу рационалног броја • Умеју да представе рационалне бројеве на бројевној правој • Упореди по величини рационалне бројеве истог записа • Умеју да саберу и одузму два рационална броја истог записа Средњи ниво • Упоређују по величини рационалне бројеве различитог записа • Умеју да саберу и одузму рационалне бројеве различитог записа	Ученик ће бити у стању да: прочита, запише, упореди и представи на бројевној правој рационалне бројеве у облику разломка и у децималном запису; одреди супротан број и апсолутну вредност рационалног броја; израчуна вредности једноставнијих бројевних израза и реши једноставну линеарну једначину и неједначину у скупу	Компетенција за целоживотно учење Комуникација Рад с подацима и информацијама Дигитална компетенција Решавање проблема Сарадња

	међу величинама. Размере, пропорције и проценти. Директна пропорционалност. Обрнута пропорционалност.	Напредни ниво • Решавају сложеније изразе комбинујући операције сабирање и одузимања рационалних бројева Основни ниво • Знају да одреде вредност рационолног броја • Умеју да да помноже и поделе два рационална броја истог записа Средњи ниво • Израчунавају вредност једноставнијих израза са више рачунских операција различитог приоритета, укључујући ослобађање од заграда, са рационалним бројевима истог записа • Решавају једноставније једначина са рационалним бројевима • Користе рационалне бројеве и бројевне изразе у једноставним реалним ситуацијама	рационалних бројева; реши једноставан проблем из свакодневног живота користећи бројевни израз, линеарну једначину и неједначину у скупу рационалних бројева; примени пропорцију и проценат у реалним ситуацијама; прикаже податке у зависности између две величине у координатном систему (стубичасти, тачкасти и линијски дијаграм); тумачи податке приказане табелом и графички.	

		Напредни ниво • Решавају сложеније бројевне изразе са рационалним бројевима различитог записа • Користи рационалне бројеве и бројевне изразе у реалним ситуацијама Решавају једначине и неједначине, примењујући их у сложенијим текстуалним задацима		
ЧЕТВОРОУГАО	Углови четвороугла. Збир углова четвороугла. Паралелограм. Особине паралелограма. Услови да четвороугао буде паралелограм. Ромб, правоугаоник и квадрат. Конструкција паралелограма. Сабирање и одузимање вектора. Множење вектора бројем. Трапез. Особине трапеза. Средња линија троугла и трапеза. Конструкције трапеза. делтоид		Ученик ће бити у стању да: класификује четвороуглове на основу њихових својстава; конструише паралелограм и трапез на основу задатих елемената (странице, углови и дијагонале четвороугла); примени својства четвороуглова у једноставнијим задацима; сабира и одузима векторе и користи их у реалним ситуацијама; примењује особине осне симетрије, централне симетрије и транслације у једноставнијим задацима	Компетенција за целоживотно учење Комуникација Рад с подацима и информацијама Дигитална компетенција Решавање проблема Сарадња
ПОВРШИНА	Појам површине	Основни ниво	Ученик ће бити у	Компетенција за

ТРОУГЛА И ЧЕТВОРОУГЛА	фигуре, површина правоугаоника и квадрата. Једнакост површина подударних фигура. Површина паралелограма, троугла, трапеза. Површина четвороугла с нормалним дијагоналама	• Схватају појам површине троугла и четвороугла као и мерне јединице • Знају формуле за обим и површину троуглова и четвороуглова Средњи ниво • Рачунају њихове обиме и површине на основу елемената који су непосредно дати у задатку Напредни ниво • Рачунају њихове обиме и површине на основу елемената који нису непосредно дати у задатку • Претварају јединице мере, рачунајући са њима	стању да: израчуна површину троугла и четвороугла користећи обрасце или расположиву једнакост.	целоживотно учење Комуникација Рад с подацима и информацијама Дигитална компетенција Решавање проблема Сарадња

Предмет: **Физика**	Разред: шести	Недељни фонд часова: 2	Годишњи фонд часова: 72
Циљ наставног предмета: Циљ учења Физике је упознавање ученика са природним појавама и основним законима природе, стицање основне научне писмености, оспособљавање за уочавање и распознавање физичких појава и активно стицање знања о физичким феноменима кроз истраживање, усвајање основа научног метода и усмеравање према примени физичких закона у свакодневном животу и раду.			
Корелација са другим предметима : Математика, Географија, Биологија, Техника и технологија, Информатика и рачунарство, Физичко и здравствено васпитање, Ликовна култура.			
Начин провере остварености исхода: Евалуација у току наставних активности.			

ОБЛАСТ/ ТЕМА	НАСТАВНИ САДРЖАЈИ	ОБЛАСТ СТАНДАРДА/СТАНДАРДИ	ИСХОДИ	КОМПЕТЕНЦИЈЕ ОПШТЕ И МЕЂУПРЕДМЕТНЕ

УВОД У ФИЗИКУ	Физика као природна наука. Физика иматематика. Физика и техника. Физика и медицина. Методе истраживања у физици (посматрање, мерење, оглед...). Огледи који илуструју различите физичке појаве из свакодневног живота.	ФИ.1.4.3. Ученик зна да користи основне јединице за дужину и време.ФИ.2.7.2. Ученик уме да врши једноставна уопштавања и систематизацију резултата. ФИ.2.7.3. Ученик уме да реализује експеримент по упутству .	**По завршетку теме ученик ће бити у стању да:** - разликује врсте кретања према облику путање и према промени брзине и одређује средњу брзину. - решава квалитативне, квантитативне и графичке задатке (брзина, тежина, густина, притисак чврстих тела и течности).	- компетенција за учење - одговорно учешће у демократском друштву
КРЕТАЊЕ	Кретање у свакодневном животу. Релативност кретања. Појмови и величине којима се описује кретање. Променљиво и праволинијско кретање. Средња брзина.	ФИ.1.2.1. Ученик уме да препозна врсту кретања према облику путање. ФИ.1.2.2. Ученик уме да препозна равномерно кретање. ФИ.1.2.3. Ученик уме да израчуна средњу брзину, пређени пут или протекло време ако су му познате друге две величине. ФИ.1.4.3. Ученик зна да користи основне јединице за дужину и време. ФИ.1.4.4. Ученик уме да препозна јединицу за брзину. ФИ.2.2.2. Ученик зна шта је механичко кретање и које га физичке величине описују. ФИ.2.4.3 Ученик уме да користи префиксе и претвара бројне вредности физичких величина из једне јединице у другу. ФИ.2.6.1. Ученик разуме и примењује основне математичке формулације односа и законитости у	-разликује врсте кретања према облику путање и према промени брзине и одређује средњу брзину. - објашњава узајамно деловање тела у непосредном додиру (промена брзине, правца и смера кретања, деформација тела) и узајамно деловање тела која нису у непосредном додиру (гравитационо, електрично и магнетно деловања).	- компетенција за учење - комуникација - дигитална компетенција

		физици. ФИ.2.6.2. Ученик уме да препозна векторске физичке величине. ФИ.2.6.3. Ученик уме да користи табеларни приказ зависности физичких величина. ФИ.3.4.1. Ученик уме да претвара јединице изведених физичких величина у одговарајуће јединице SI система.		
СИЛА	Узајамно деловање два тела у непосредном додиру и последице таквог деловања. Покретање, заустављање и промена брзине тела. Деформације тела (истезање, сабијање, савијање). Сила земљине теже.. Тежина тела као последица деловања силе Земљине теже.	ФИ.1.1.1 Ученик уме да препозна гравитациону силу и силу трења које делују на тела која мирују или се крећу равномерно. ФИ.1.1.2. Ученик уме да препозна смер деловања магнетне и електростатичке силе. ФИ.2.1.1. Ученик уме да препозна еластичну силу. ФИ.2.1.2. Ученик зна основне особине гравитационе и еластичне силе. ФИ.2.4.1. Ученик уме да користи важније изведене јединице SI и зна њихове ознаке. ФИ.2.4.3. Ученик уме да користи префиксе и претвара бројне вредности физичких величина из једне јединице у другу . ФИ. 2.6.1.Ученик разуме и примењује основне математичке формулације односа и законитости у физици. ФИ.2.6.2. Ученик уме да препозна векторске физичке величине. ФИ.2.6.3.	- разликује деловање силе Земљине теже од тежине тела. - повезује масу и инерцију, разликује масу и тежину тела, препознаје их у свакодневном животу и решава различите проблемске задатке. - демонстрира утицај трења и отпора средине на кретање тела и примењује добре и лоше стране ових појава у свакодневном животу.	- компетенција за учење - решавање проблема - дигитална компетенција

		Ученик уме да користи и интерпретира табиларни приказ физичке величине. ФИ.3.1.2 Ученик зна какав је однос сила које делује на тело које мирује или се равномерно креће. ФИ.3.4.1. Ученик уме да претвара јединице изведених физичких величина у одговарајуће јединице SI система		
МЕРЕЊЕ	Основне и изведене физичке величине и њихове јединице. Мерила и мерни инструменти. Појам средње вредности.	ФИ.1.4.1 Ученик уме да чита мерну скалу и зна да одреди вредност најмањег подеока. ФИ.1.4.2. Ученик уме да препозна мерила и инструменте за мерење дужине, времена и запремине.ФИ.1.4.3. Ученик зна да користи основне јединице за дужину, запремину и време. ФИ.1.4.6. Ученик зна да мери дужину, запремину и време. Фи.1.7.1. Ученик поседује мануелне способности потребне за рад у лабораторији. ФИ.1.7.2. Ученик уме да се придржава основних правила понашања у лабораторији. ФИ.2.4.1 Ученик уме да користи важније изведене јединице SI и зна њихове ознаке. ФИ. 2.4.2 Ученик уме да препозна козвољене јединице мере изван SI. ФИ.2.4.3 Ученик уме да користи префиксе и	- изражава физичке величине у одговарајућим мерним јединицама ССИ система и разликује основне и изведене физичке величине, претвара веће јединице у мање и обрнуто. - процењује вредност најмањен подеока код мерних инструмената, - мери тежину, дужину, време, запремину и масу на основу мерних вредности одређене густине и притисак, одређује густину и притисак, - одређује средњу вредност мерене величине и грешку мерења,	- компетенција за учење - решавање проблема - дигитална компетенција - рад са подацима и информацијама

		претвара бројне вредности физичких величина из једне јединице у другу. ФИ.2.4.4 Ученик зна каква мерења понављамо више пута.. ФИ.2.6.3. Ученик уме да користи табеларни приказ зависности физичких величина.ФИ.2.7.1 Ученик уме табеларно и графички да прикаже резултате посматрања или мерења. ФИ.2.7.2. Ученик уме да врши једноставна уопштавања и систематизацију резултата. ФИ.2.7.3. Ученик уме да реализује експеримент по упутству .ФИ.3.4.1. Ученик уме да претвара јединице изведених физичких величина у одговарајуће јединице SI система. ФИ.3.4.3. Ученик зна шта је грешка мерења. ФИ.3.7.1 Ученик уме да донесе релевантан закључак на основу резултата мерења.		
МАСА И ГУСТИНА	Инертност тела. Закон инерције. Маса тела на основу појма о инертности и о узајамном деловању тела. Маса и тежина као различити појмови. Мерење масе тела вагом. Одређивање густине	ФИ.1.4.2. Ученик уме да препозна мерила и инструменте за мерење дужине, времена и запремине.ФИ.1.4.3. Ученик зна да користи основне јединице за дужину, запремину и време. ФИ.1.4.5.	- повезује масу и инерцију, разликује масу и тежину тела, препознаје их у свакодневном животу и решава различите проблемске задатке.	- компетенција за учење - комуникација

	чврстих тела. Одређивање густине течности.	Ученик зна основна правила мерења. ФИ.1.4.6. Ученик зна да мери дужину, запремину и време. ФИ.1.7.1. Ученик поседује мануелне способности потребне за рад у лабораторији. ФИ.1.7.2. Ученик уме да се придржава основних правила понашања у лабораторијиФИ. 2.1.5. Ученик разуме и примењује концепт густине.ФИ.2.4.1 Ученик уме да користи важније изведене јединице SI и зна њихове ознаке. ФИ. 2.4.2 Ученик уме да препозна дозвољене јединице мере изван SI. ФИ.2.4..3. Ученик уме да користи префиксе и претвара бројне вредности физичких величина из једне јединице у другу. ФИ.2.6.2. Ученик уме да препозна векторске физичке величине. ФИ.2.6.3. Ученик уме да користи табеларни приказ зависности физичких величина. ФИ.2.7.2. Ученик уме да врши једноставна уопштавања и систематизацију резултата ФИ.2.7.3. Ученик уме да реализује експеримент по		

		упутству .ФИ.3.4.1. Ученик уме да претвара јединице изведених физичких величина у одговарајуће јединице SI система. ФИ.3.4.3 Ученик зна шта је грешка мерења ФИ.3.7.1 Ученик уме да донесе релевантан закључак на основу резултата мерења.		
ПРИТИСАК	Притисак чврстих тела. Притисак у мирној течности. Хидростатички притисак, спојени судови. Атмосферски притисак. Преношење спољњег притиска кроз течности и гасове у затвореним судовима.	ФИ 1.1.3. Ученик разуме принцип спојених судова ФИ.1.7.1. Ученик поседује мануелне способности потребне за рад у лабораторији. ФИ.1.7.2. Ученик уме да се придржава основних правила понашања у лабораторији. ФИ 2.1.6. Ученик зна да хидростатички притисак зависи од висине стуба флуида. ФИ.2.4.1 Ученик уме да користи важније изведене јединице SI и зна њихове ознаке. ФИ.2.4.3 Ученик уме да користи префиксе и претвара бројне вредности физичких величина из једне јединице у другу. ФИ. 2.6.1 Ученик разуме и примењује основне математичке формулације односа и законитости у	- демонстрира појаву инерције тела, деформације тела под дејством сила, узајамно деловање наелектрисаних тела и узајамно деловање магнета, притисак чврстих тела и течности. - разликује преношење сили прититска кроз чврста тела и течности и наводи примере примене (хидраулична преса, кочнице аутомобила, ходање по снегу...), - познаје примену хидростатичког притиска (принцип рада водовода).	- компетенција за учење - дигитална компетенција - решавање проблема

		физици. ФИ.2.6.2. Ученик уме да препозна векторске физичке величине. ФИ.2.6.3. Ученик уме да користи табеларни приказ зависности физичких величина.ФИ.2.7.1 Ученик уме табеларно и графички да прикаже резултате посматрања или мерења. ФИ.2.7.2. Ученик уме да врши једноставна уопштавања и систематизацију резултата ФИ.2.7.3. Ученик уме да реализује експеримент по упутству .ФИ. 3.1.3. Ученик зна шта је притисак чврстих тела и од чега зависи. ФИ.3.1.4. Ученик разуме и примењује концепт притиска у флуидима.		

Предмет: Информатика и рачунарство	Разред: Шести	Недељни фонд часова: 1	Годишњи фонд часова: 36
Циљ наставног предмета: Циљ учења *информатике и рачунарства* је оспособљавање ученика за управљање информацијама, безбедну комуникацију у дигиталном окружењу, креирање дигиталних садржаја и рачунарских програма за решавање различитих проблема у друштву које се развојем дигиталних технологија брзо мења.			
Корелација са другим предметима : Сви предмети			

Начин провере остварености исхода: активност на часу, пројекти и практичан рад

ОБЛАСТ/ ТЕМА	НАСТАВНИ САДРЖАЈИ	ОБЛАСТ СТАНДАРДА/СТАНДАРДИ	ИСХОДИ	КОМПЕТЕНЦИЈЕ ОПШТЕ И МЕЂУПРЕДМЕТНЕ
ИКТ	Дигитални уређаји и кориснички програми. Управљање дигиталним документима. Рад са сликама. Рад са текстом. Рад са мултимедијалним презентацијама које садрже видео и аудио садржаје.	///	- правилно користи ИКТ уређаје; – креира, уређује и структурира дигиталне садржаје који садрже табеле у програму за рад са текстом и програму за рад са мултимедијалним презентацијама; – креира и обрађује дигиталну слику; – самостално снима и врши основну обраду аудио и видео записа; – уређује мултимедијалну презентацију која садржи видео и аудио садржаје; – чува и организује податке локално и у облаку;	1. компетенција за учење 2. одговорно учешће у демкратском друштву 3. естетичка 4. комуникација 5. одговоран однос према околини 6. одговоран однос према здрављу 7. предузимљивост и оријентација ка предузетништву 8. рад са подацима и информацијама 9. решавање проблема 10. сарадња 11.дигитална компетенција
Дигитална писменост	Употреба ИКТ уређаја на одговоран и сигуран начин у мрежном окружењу. Интернет сервиси. Правила безбедног рада на Интернету. Претраживање Интернета, одабир резултата и преузимање садржаја.	///	– одговорно и правилно користи ИКТ уређаје у мрежном окружењу; – разликује основне интернет сервисе; – примењује поступке и правила за безбедно понашање и представљање на мрежи; – приступа Интернету,	1. компетенција за учење 2. одговорно учешће у демкратском друштву 3. естетичка 4. комуникација 5. одговоран однос према околини 6. одговоран однос

	Заштита приватности личних података и ауторских права.		самостално претражује, проналази и процењује информације и преузима их на свој уређај поштујући ауторска права; – објасни поступак заштите дигиталног производа/садржаја одговарајућом CC лиценцом; – објасни поступак прикупљања података путем онлајн упитника;	према здрављу 7. предузимљивост и оријентација ка предузетништву 8. рад са подацима и информацијама 9. решавање проблема 10. сарадња 11.дигитална компетенција
Рачунарство	Основе изабраног програмског језика. Основне аритметичке операције. Уграђене функције. Ниске (стрингови). Структуре података. Гранање. Понављање. Основни алгоритми.	///	– креира једноставан програм у текстуалном програмском језику; – користи математичке изразе за израчунавања у једноставним програмима; – објасни и примени одговарајућу програмску структуру (наредбе доделе, гранања, петље); – користи у оквиру програма нумеричке, текстуалне и једнодимензионе низовске вредности; – разложи сложени проблем на једноставније функционалне целине (потпрограме); – проналази и отклања грешке у програму;	1. компетенција за учење 2. одговорно учешће у демкратском друштву 3. естетичка 4. комуникација 5. одговоран однос према околини 6. одговоран однос према здрављу 7. предузимљивост и оријентација ка предузетништву 8. рад са подацима и информацијама 9. решавање проблема 10. сарадња 11.дигитална компетенција
Пројектни задатак	Фазе пројектног задатка од	///	– сарађује са осталим	1. компетенција за

	израде плана до представљања решења. Израда пројектног задатка у корелацији са другим предметима. Вредновање резултата пројектног задатка.		чановима групе у одабиру теме, прикупљању и обради материјала, представљању пројектних резултата и закључака; – користи могућности које пружају рачунарске мреже у сфери комуникације и сарадње; – креира, објављује и представља дигиталне садржаје користећи расположиве алате; – вреднује процес и резултате пројектних активности.	учење 2. одговорно учешће у демкратском друштву 3. естетичка 4. комуникација 5. одговоран однос према околини 6. одговоран однос према здрављу 7. предузимљивост и оријентација ка предузетништву 8. рад са подацима и информацијама 9. решавање проблема 10. сарадња 11.дигитална компетенција

Предмет: Техника и технологија	Разред: Шести	Недељни фонд часова: 2	Годишњи фонд часова: 72
Циљ наставног предмета: Циљ учења *технике и технологије* је да ученик развије техничко-технолошку писменост, да изгради одговоран однос према раду и производњи, животном и радном окружењу, коришћењу техничких и технолошких ресурса, стекне бољи увид у сопствена професионална интересовања и поступапредузимљиво и иницијативно.			
Корелација са другим предметима : Информатика и рачунарство, математика, биологија, географија, ликовна култура			
Начин провере остварености исхода: **активност на часу, пројекти и практичан рад**			

ОБЛАСТ/ ТЕМА	НАСТАВНИ САДРЖАЈИ	ОБЛАСТ СТАНДАРДА/СТАНДАРДИ	ИСХОДИ	КОМПЕТЕНЦИЈЕ ОПШТЕ И МЕЂУПРЕДМЕТНЕ
Животно и радно окружење	Значај и развој грађевинарства. Просторно и урбанистичко планирање. Култура становања у: урбаним и руралним срединама, објектима за индивидуално и колективно становање, распоред просторија, уређење стамбеног простора. Кућне инсталације.	///	- повеже развој грађевинарства и значај урбанизма у побољшању услова живљења; – анализира карактеристике савремене културе становања; – класификује кућне инсталације на основу њихове намене; – класификује врсте саобраћајних објеката према намени	1. компетенција за учење 2. одговорно учешће у демкратском друштву 3. естетичка 4. комуникација 5. одговоран однос према околини 6. одговоран однос према здрављу 7. предузимљивост и оријентација ка предузетништву 8. рад са подацима и информацијама 9. решавање проблема 10. сарадња 11.дигитална компетенција
Саобраћај	Саобраћајни системи. Саобраћајни објекти. Управљање саобраћајном сигнализацијом. Правила безбедног кретања пешака и возача бицикла у јавном саобраћају	///	повезује неопходност изградње прописне инфраструктуре са безбедношћу учесника у саобраћају; – повезује коришћење информационих технологија у саобраћајним објектима са управљањем и безбедношћу путника и робе; – демонстрира правилно и безбедно понашање и	1. компетенција за учење 2. одговорно учешће у демкратском друштву 3. естетичка 4. комуникација 5. одговоран однос према околини 6. одговоран однос према здрављу 7. предузимљивост и оријентација ка предузетништву

			кретање пешака и возача бицикла на саобраћајном полигону и/или уз помоћ рачунарске симулације;	8. рад са подацима и информацијама 9. решавање проблема 10. сарадња 11.дигитална компетенција
Техничка и дигитална писменост	Приказ грађевинских објеката и техничко цртање у грађевинарству. Техничко цртање помоћу рачунара. Представљање идеја и решења уз коришћење дигиталних презентација	///	скицира просторни изглед грађевинског објекта; – чита и црта грађевински технички цртеж уважавајући фазе изградње грађевинског објекта уз примену одговарајућих правила и симбола; – користи рачунарске апликације за техничко цртање, 3D приказ грађевинског објекта и унутрашње уређење стана уважавајући потребе савремене културе становања; – самостално креира дигиталну презентацију и представља је;	1. компетенција за учење 2. одговорно учешће у демкратском друштву 3. естетичка 4. комуникација 5. одговоран однос према околини 6. одговоран однос према здрављу 7. предузимљивост и оријентација ка предузетништву 8. рад са подацима и информацијама 9. решавање проблема 10. сарадња 11.дигитална компетенција
Ресурси и производња	Подела, врсте и карактеристике грађевинских материјала. Техничка средства у грађевинарству и пољопривреди. Организација рада у грађевинарству и пољопривреди.	///	– класификује грађевинске материјале према врсти и својствима и процењује могућности њихове примене; – повезује коришћење грађевинских материјала са утицајем на животну средину; – повезује алате и машине	1. компетенција за учење 2. одговорно учешће у демкратском друштву 3. естетичка 4. комуникација 5. одговоран однос према околини 6. одговоран однос

	Обновљиви извора енергије и мере за рационално и безбедно коришћење топлотне енергије. Рециклажа материјала у грађевинарству и пољопривреди и заштита животне средине Моделовање машина и уређаја у грађевинарству, пољопривреди или модела који користи обновљиве изворе енергије		са врстама грађевинских и пољопривредних радова; – реализује активност која указује на важност рециклаже; – образложи на примеру коришћење обновљивих извора енергије и начине њиховог претварања у корисне облике енергије; – правилно и безбедно користи уређаје за загревање и климатизацију простора; – повезује значај извођења топлотне изолације са уштедом енергије; – повезује гране пољопривреде са одређеном врстом производње хране; – описује занимања у области грађевинарства, пољопривреде, производње и прераде хране;	према здрављу 7. предузимљивост и оријентација ка предузетништву 8. рад са подацима и информацијама 9. решавање проблема 10. сарадња 11.дигитална компетенција
Конструкторско моделовање	Израда техничке документације. Израда макете/модела у грађевинарству, пољопривреди или модела који користи обновљиве изворе енергије. Представљање идеје, поступка израде и решења производа. Одређивање тржишне	///	изради модел грађевинске машине или пољопривредне машине уз примену мера заштите на раду; – самостално/тимски врши избор макете/модела грађевинског објекта и образлажи избор; – самостално проналази информације о условима,	1. компетенција за учење 2. одговорно учешће у демкратском друштву 3. естетичка 4. комуникација 5. одговоран однос према околини 6. одговоран однос према здрављу

	вредности производа укључујући и оквирну процену трошкова. Представљање производа и креирање дигиталне презентације.		потребама и начину реализације макете/модела користећи ИКТ; – креира планску документацију (листу материјала, редослед операција, процену трошкова) користећи програм за обраду текста; – припрема и организује радно окружење одређујући одговарајуће алате, машине и опрему у складу са захтевима посла и материјалом који се обрађује; – израђује макету/модел поштујући принципе економичног искоришћења материјала и рационалног одабира алата и машина примењујући процедуре у складу са принципима безбедности на раду; – учествује у успостављању критеријума за вредновање, процењује свој рад и рад других и предлаже унапређења постојеће макете/модела; – одреди реалну вредност израђене макете/модела укључујући и оквирну процену трошкова.	7. предузимљивост и оријентација ка предузетништву 8. рад са подацима и информацијама 9. решавање проблема 10. сарадња 11.дигитална компетенција

Предмет: ЛИКОВНА КУЛТУРА	Разред: шести	Недељни фонд часова: 1	Годишњи фонд часова: 36
Циљ наставног предмета: Циљ наставе и учења ликовне културе је да се ученик, развијајући стваралачко и креативно мишљење и естетичке критеријуме кроз практични рад, оспособљава за комуникацију и решавање проблема и да изграђује позитиван однос према уметничком наслеђу и културној баштини свог и других народа.			
Корелација са другим предметима : сви предмети			
Начин провере остварености исхода: Практичан рад; евалуација остварености наставних садржаја кроз разговор, ликовне изложбе радова ученика, чек- листе.			

ОБЛАСТ/ ТЕМА	НАСТАВНИ САДРЖАЈИ	ОБЛАСТ СТАНДАРДА/СТАНДАРДИ	ИСХОДИ По завршетку теме ученик ће бити у стању да:	КОМПЕТЕНЦИЈЕ ОПШТЕ И МЕЂУПРЕДМЕТНЕ
БОЈА	**Пигментне боје** (хроматске и ахроматске боје, основне и изведене боје). **Дејство боја** (утисак који боја оставља на посматрача, топле и хладне боје, комплементарне боје). **Светлост и боја** (светлост као услов за оплажање боја, разлике у опажању боја: валер, градација и контраст). **Примена боја** (технике и средства: акварел, темпера, мозаик, витраж, апликативни програми... изражајна својства боја у керамици, скулптури, графици, таписерији, дизајну одеће и обуће, индустријском дизајну... примена у свакодневном животу ученика).	ЛК.1.1.1. разликује и користи (у свом раду) основне медије, материјале и технике (цртање, сликање, вајање) визуелних уметности ЛК.1.1.2. изводи дводимензионалне и тродимензионалне радове ЛК.1.1.3. описује свој рад и радове других (нпр. исказује утисак) ЛК.1.3.4 зна неколико примера примене визуелних уметности у свакодневном животу ЛК.2.1.1. познаје и користи (у свом раду) основне изражајне могућности класичних и савремених медија, техника и материјала визуелних уметности ЛК.2.2.1. одабира адекватан садржај да би представио неку идеју или	- користи одабране информације као подстицај за стваралачки рад; - користи изражајна својства боја у ликовном раду и свакодневном животу; - обликује, самостално, или у сарадњи са другима, употребне предмете од материјала за рециклажу; - изрази своје замисли и	- компетенција за учење - естетичка - комуникација - одговоран однос према околини - одговоран однос према здрављу - решавање проблема - сарадња - дигитална компетенција

	Уметничко наслеђе (музеји и експонати).	концепт ЛК.3.1.1. познаје ЛК.2.3.1. лоцира одабрана уметничка дела у историјски и друштвени контекст ЛК.3.1.1. познаје и користи различите изражајне могућности класичних и савремених медија, техника и материјала визуелне уметности ЛК.3.1.2. одабира адекватна средства (медиј, материјал, технику, поступак) помоћу којих ће на најбољи начин реализовати своју (одабрану) идеју ЛК.3.3.3. користи друга места и изворе (нпр. библиотека, интернет...) да би проширио своја знања из визуелних уметности	позитивне поруке одабраном ликовном техником; - опише свој рад, естетски доживљај простора, дизајна и уметничких дела; - идентификује теме у одабраним уметничким делима и циљеве једноставних визуелних порука; разматра са другима шта и како је учио и где та знања може применити.	
КОМУНИКАЦИЈА	**Комуникативна улога уметности** (теме, мотиви и поруке у визуелним уметностима, улога уметности у свакодневном животу). **Уметничко наслеђе** (уметност некад и сад).	ЛК.1.1.1. разликује и користи (у свом раду) основне медије, материјале и технике (цртање, сликање, вајање) визуелних уметности ЛК.1.3.4 зна неколико примера примене визуелних уметности у свакодневном животу ЛК.2.1.1. познаје и користи (у свом раду)основне изражајне могућности класичних и савремених медија, техника и материјала визуелних уметности ЛК.2.1.2. образлаже свој и радове других (нпр. наводи садржај,	- користи одабране информације као подстицај за стваралачки рад; - изрази своје замисли и позитивне поруке одабраном ликовном техником; - опише свој рад, естетски доживљај дизајна и уметничких дела; - идентификује теме у одабраним уметничким	- рад са подацима и информацијама - дигитална компетенција - естетичка - комуникација

		тему,карактеристике техни- ике...) ЛК.3.1.1. познаје и користи различите изражајне могућности класичних и савремених медија, техника и материјала визуелне уметности	делима и циљеве	
ТЕКСТУРА	**Текстура** (врсте текстура – тактилна и визуелна; текстуре у природи и уметничким делима, матријали и текстура, облик и текстура, линија и текстура, ритам и текстура).	ЛК.1.1.1. разликује и користи (у свом раду) основне медије, материјале и технике (цртање, сликање, вајање) визуелних уметности ЛК.1.1.2. изводи дводимензионалне и тродимензионалне радове ЛК.2.1.1. познаје и користи (у свом раду)основне изражајне могућности класичних и савремених медија, техника и материјала визуелних уметности ЛК.2.2.2. образлаже свој рад и радове других (нпр. наводи садржај, тему, карактеристике технике...) ЛК.3.1.1. познаје и користи различите изражајне могућности класичних и савремених медија, техника и материјала визуелне уметности ЛК.3.1.2. одабира адекватна средства (медиј, материјал, технику, поступак) помоћу којих ће на најбољи начин реализовати своју (одабрану) идеју ЛК.3.3.3. користи друга места и изворе (нпр. библиотека, интернет...)	- прави разноврсне текстуре на подлогама, облицима или у апликативном програму; - користи изражајна својства боја у ликовном раду и свакодневном животу; обликује, самостално, или у сарадњи са другима, употребне предмете од материјала за рециклажу;	- рад са подацима и информацијама - решавање проблема - сарадња

		да би проширио своја знања из визуелних уметности		
УОБРАЗИЉА	**Стваралачка уобразиља** (стварност и машта, значај маште; разноврсне информације као подстицај за стварање – снови, бајке, митови, легенде...). **Уметничко наслеђе** (необична уметничка остварења).	ЛК.1.1.1. разликује и користи (у свом раду) основне медије, материјале и технике (цртање, сликање, вајање) визуелних уметности ЛК.1.3.4. зна неколико примера примене визуелних уметности у свакодневном животу ЛК.2.1.1. познаје и користи (у свом раду)основне изражајне могућности класичних и савремених медија, техника и материјала визуелних уметности ЛК.2.1.2. образлаже свој рад и радове других (нпр. наводи садржај, тему, карактеристике технике...) ЛК.2.2.1. одабира адекватан садржај да би представио неку идеју или концепт ЛК.3.1.1. познаје и користи различите изражајне могућности класичних и савремених медија, техника и материјала визуелне уметности	- користи одабране информације као подстицај за стваралачки рад; - користи изражајна својства боја у ликовном раду и свакодневном животу; - обликује, самостално, или у сарадњи са другима, употребне предмете од материјала за рециклажу; идентификује теме у одабраним уметничким делима и циљеве једноставних визуелних порука;	- естетичка - комуникација - решавање проблема - сарадња - дигитална компетенција
ПРОСТОР	**Амбијент** (елементи који чине амбијент – дизајн ентеријера, атмосфера, корисници; утицај амбијента на расположење,активност и учење; обликовање школског простора, поставка изложбе).	ЛК.1.1.1. разликује и користи (у свом раду) основне медије, материјале и технике (цртање, сликање, вајање) визуелних уметности ЛК.1.3.4 зна неколико примера	- користи одабране информације као подстицај за стваралачки рад; - повезује карактеристичан експонат и	- компетенција за учење - одговорно учешће у демократском друштву - естетичка

		примене визуелних уметности у свакодневном животу ЛК.2.1.1. познаје и користи (у свом раду) основне изражајне могућности класичних и савремених медија, техника и материјала визуелних уметности ЛК.3.1.1. познаје и користи различите изражајне могућности класичних и савремених медија, техника и материјала визуелне уметности	одговарајући музеј; опише свој рад, естетски доживљај простора, дизајна и уметничких дела	

Предмет: Музичка култура	Разред: шести	Недељни фонд часова: 1	Годишњи фонд часова: 36
Циљ наставног предмета: - развијање интересовања за музичку културу; **- развијање музикалности и креативности;** **- неговање смисла за заједничко музицирање у свим облицима васпитно-образовног рада са ученицима;** **- упознавање музичке традиције и културе свога и других народа.** **- неговање способности извођења музике (певање/свирање);** **- стицање навике слушања музике, подстицање доживљаја и оспособљавање за разумевање музике;** **- подстицање креативности у свим музичким активностима (извођење, слушање, истраживање и стварање музике);** **- упознавање основа музичке писмености и изражајних средстава музичке уметности;** **- припремање програма за културну и јавну делатност школе;** **- упознавање занимања музичке струке.**			
Корелација са другим предметима : историја, географија, верска настава, књижевност и ликовна уметност.			
Начин провере остварености исхода: **1. Наставник упознаје и идентификује музичке способности сваког ученика, 2. Праћење посебног развоја сваког ученика (рад, залагање,интересовање, став…), 3. Развој личности ученика у целини, 4. Објективно оцењивање ученика 5. Мотивација ученика на музичке активности** **и на бављење музиком у складу са њиховим стварним способностима и потребама 6. Мотивација ученика на активности из других области које су у уској вези са музиком (фолклор, плес, балет, аеробик, рецитовање уз музику …).**			

ОБЛАСТ/ ТЕМА	НАСТАВНИ САДРЖАЈИ	ОБЛАСТ СТАНДАРДА/СТАНДАРДИ	ИСХОДИ	КОМПЕТЕНЦИЈЕ ОПШТЕ И МЕЂУПРЕДМЕТНЕ
1. Човек и музика	Средњи век. Ранохришћанска музика. Византијско певање. Грегоријански корал. Рани облици вишегласја – мотет. Световна музика средњег века: трубадури, трувери, минезенгери. Духовна и световна музика у средњовековној Европи и Србији. Музика средњег века као инспирација за уметничку популарну музику. Ренесанса. Развој духовног и световног вишегласја.	1.1.1 1.1.2 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 1.3.2. 1.4.2. 1.4.3. 1.4.4. 2.1.2. 2.2.1. 2.2.2. 3.2.1. 3.2.2. 3.2.3. 3.3.1. 3.4.1. 3.4.2.	На крају часа ученик ће бити у стању да: - препозна музику старих епоха као инспирацију у савременој музици - препозна и отпева химне - користи могућности ИКТ-а у извођењу и слушању музике.	1. компетенција за учење, 2. одговорно учешће у демократском друштву 3. естетичка 4. комуникација 5. одговоран однос према околини 6. одговоран однос према здрављу 7. предузимљивост и оријентација ка предузетништву 8. рад са подацима и информацијама 9. решавање проблема 10. сарадња 11.дигитална компетенција
2. Музички инструменти	Инструменти са диркама:оргуље, чембало, клавир, хармоника, челеста. Народни инструменти	1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 2.1.2. 2.2.1. 2.2.2. 3.2.1. 3.2.2. 3.2.3.	На крају часа ученик ће бити у стању да: - класификује инструменте по начину настанка звука; - опише основне карактеристике инструмената са диркама; - опише основне карактеристике	1. компетенција за учење, 2. одговорно учешће у демократском 3. естетичка 4. комуникација 5. одговоран однос према околини 6. одговоран однос према здрављу 7. предузимљивост и

			клавира и чембала; - користи могућности ИКТ-а у примени знања о музичким инструментима	оријентација ка предузетништву 8. рад са подацима и информацијама 9. решавање проблема 10. сарадња 11.дигитална компетенција
3. Слушање музике	Елементи музичке изражајности: темпо, динамика, тонске боје различитих гласова и инструмената. Слушање световне и духовне средњовековне и ренесансне музике. Слушање вокалних, вокално-инструменталних и инструменталних композиција домаћих и страних композитора. Слушање дела традиционалне народне музике. Слушање дела инспирисаних фолклором.	1.1.1 1.1.2 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4 2.1.2. 2.2.1. 2.2.2. 3.2.1. 3.2.2. 3.2.3	На крају часа ученик ће бити у стању да: - Усмери пажњу на аналитичко слушање музике стимулисањем активног праћења примера. - Разликује звучне боје музичких инструмената, упозна се са њихових карактеристика (основне групе, грађа, техничко-извођачке могућности). - Упозна музичка дела, стваралаца и извођача.	1. компетенција за учење, 2. одговорно учешће у демократском 3. естетичка 4. комуникација 5. одговоран однос према околини 6. одговоран однос према здрављу 7. предузимљивост и оријентација ка предузетништву 8. рад са подацима и информацијама 9. решавање проблема 10. сарадња 11.дигитална компетенција

4.Извођење музике и музичко стваралаштво	Певање песама по слуху, самостално и у групи. Певање песама из нотног текста солмизацијом. Извођење (певање или свирање) једноставних ритмичких мелодијских мотива у стилу музике средњег века и ренесансе. Певање песама у комбинацији са покретом. Свирање по слуху дечијих, народних и уметничких композиција на инструментима Орфовог инструментарија и/или на другим Певање песама по слуху, самостално и у групи. Певање песама из нотног текста солмизацијом. Извођење (певање или свирање) једноставних ритмичких мелодијских мотива у стилу музике средњег века и ренесансе. Певање песама у комбинацији са покретом. Свирање по слуху дечијих, народних и уметничких композиција на инструментима Орфовог инструментарија и/или на другим инструментима.	1.3.1. 1.3.2. 1.4.2. 1 4 3 . 1.4.4. 3.3.1. 3.4.1. 3.4.2.	На крају часа ученик ће бити у стању да: - уочи значај правилне хигијене гласа, стална брига о положају тела при певању, вежбе за певачко дисање, вежбе артикулације, распевавање уз инструменталну пратњу и без ње, певање каденце; - учењем песме започне увођење у тематику, тумачење литерарног текста са наглашавањем васпитних елемената; - учи песаме по слуху демонстрирајући оригинални вид песме (у темпу, са динамиком; - учи песаме из нотног текста (уочи: кључ, предзнаке, такт уз пробу тактирања, динамичке и артикулационе ознаке, дужине и имена тонова),затим ишчитава нотни текст п (са понављањима док се текст не утврди), - осмисли почетне интонације песме кроз инструментални увод; - учи песму по деловима и фразама уз инструменталну пратњу која се у почетку своди	1. компетенција за учење, 2. одговорно учешће у демократском 3. естетичка 4. комуникација 5. одговоран однос према околини 6. одговоран однос према здрављу 7. предузимљивост и оријентација ка предузетништву 8. рад са подацима и информацијама 9. решавање проблема 10. сарадња 11.дигитална компетенција

			на мелодију; - учи теже ритмичке фигуре и мелодијске скокове који су обрађни кроз понављања; - изражајно доживи песму током певања. - Понавља краћи задати мелодијски мотиви. - Увођење већег броја разноврсних инструмената Орфовог инструментаријума. - Свирање на фрулици, мелодици, тамбури, гитари и другим инструментима. - Ритмичким и звучним ефектима креирање пратње за песме, стихове, користећи при том различите изворе звука. - Креирање покрета уз музику коју ученици певају или слушају. - Смишљање музичких питања и одговора, ритмичка допуњалка, мелодијска допуњалка са потписаним текстом, састављање мелодије од понуђених двотактних мотива. - Импровизација мелодије на задати текст. - Импровизација дијалога на	

			мелодијским инструментима Орфовог инструментаријума.	

Предмет: **Физичко и здравствено васпитање**	Разред: шести	Недељни фонд часова: **3**	Годишњи фонд часова: **108**
Циљ наставног предмета: **Циљ** наставе и учења *физичког и здравственог васпитања* је да ученик унапређује физичке способности, моторичке вештине и знања из области физичке и здравствене културе, ради очувања здравља и примене правилног и редовног физичког вежбања у савременим условима живота и рада.			
Корелација са другим предметима : Биологија ,Географија, Музичка култура, Ликовна култура ,Информатика, Математика ,Српски језик			
Начин провере остварености исхода: Евалуација у току наставних активности.			

ОБЛАСТ/ ТЕМА	НАСТАВНИ САДРЖАЈИ	ОБЛАСТ СТАНДАРДА/СТАНДАРДИ	ИСХОДИ	КОМПЕТЕНЦИЈЕ ОПШТЕ И МЕЂУПРЕДМЕТНЕ
ФИЗИЧКЕ СПОСОБНОСТИ	**Обавезни садржаји** Вежбе за развој снаге Вежбе за развој покретљивости Вежбе за развој аеробне издржљивости Вежбе за развој брзине Вежбе за развој координације Примена националне батерије тестова за праћење физичког развоја и моторичких способности	ФВ.1.3.1. испољава позитиван став према физичком вежбању у свакодневном животу ФВ.1.3.2. испољава заинтересованост за физичко вежбање ФВ.1.3.3. доказује се кроз физичко вежбање ФВ.1.3.4. испољава позитиван став према	**По завршетку теме ученик ће бити у стању да:** - примени једноставне комплексе простих и општеприпремних вежби - изведе вежбе (разноврсна природна и изведена кретања) и користи их у спорту,	1. компетенција за учење 2. одговорно учешће у демкратском друштву 6. одговоран однос према здрављу 10. сарадња

		сарадњи са другима у реализацији различитих задатака Физичког васпитања	рекреацији и различи - тим животним ситуација- ма - упореди резултате тестирања са вредности- ма за свој узраст и сагле да сопствени моторички напредак	
МОТОРИЧКЕ ВЕШТИНЕ, СПОРТ И СПОРТСКЕ ДИСЦИПЛИНЕ **Атлетика**	**Обавезни садржаји** Техника истрајног трчања Истрајно трчање - припрема за крос Техника спринтерског трчања Техника високог и ниског старта Скок увис (прекорачна техника) Бацање лоптице (до 200 г) **Препоручени садржаји** Техника штафетног трчања Скок удаљ Бацања кугле 2 кг , Бацање "вортекс-а", Тробој	ФВ.1.1.3. правилно трчи варијантама технике трчања на кратке, средње и дуге стазе и мери резултат ФВ.1.1.4. зна терминологију, значај трчања, основе тренинга и пружа прву помоћ ФВ.1.1.7. зна правилно да скаче увис варијантом технике маказице ФВ.1.1.8. зна терминологију, основе тренинга и пружа прву помоћ ФВ.1.1.9. правилно баца куглу из места и мери дужину хица ФВ.1.1.10. зна правила за такмичење, сигурносна правила, влада терминологијом, основама тренинга и пружа прву помоћ	- комбинује и користи достигнути ниво усвојене технике кретања у спорту и свакодневном животу - доводи у везу развој физичких способности са атлетским дисциплинама – примени атлетске дисциплине у складу са правилима; – развија своје моторичке способности применом вежбања из атлетике;	1. компетенција за учење 2. одговорно учешће у демкратском друштву 6. одговоран однос према здрављу 10. сарадња
МОТОРИЧКЕ ВЕШТИНЕ, СПОРТ И СПОРТСКЕ ДИСЦИПЛИНЕ **Спортска гимнастика**	**Обавезни садржаји** **Основни садржаји:**	ФВ.1.1.11. ученик/ученица правилно изводи вежбе на тлу ФВ.1.1.12. ученик/ученица правилно изводи прескоке ФВ.1.1.13. ученик/ученица изводи вежбе и комбинације	одржава стабилну и динамичку равнотежу у различитим кретањима, изводи ротације тела користи елементе гимнастике у свакодневним животним	1. компетенција за учење 2. одговорно учешће у демкратском друштву 3. естетичка 4. комуникација

	Вежбе и комбинације вежби карактеристичних за поједине справе: тло, прескок , трамполина,вратило , двовисински разбој , паралелни разбој, кругови коњ са хватаљкама , греда.	вежби на греди ФВ.1.1.14. ученица правилно изводи основне вежбе на двовисинском разбоју ФВ.1.1.15. ученик правилно изводи основне вежбе на коњу са хватаљкама ФВ.1.1.16. ученик правилно изводи основне вежбе на круговима ФВ.1.1.17. ученик правилно изводи основне вежбе на паралелном разбоју ФВ.1.1.18. ученик правилно изводи основне вежбе на вратилу	ситуацијама и игри - процени сопствене могућности за вежбање у гимнастици	6. одговоран однос према здрављу
МОТОРИЧКЕ ВЕШТИНЕ, СПОРТ И СПОРТСКЕ ДИСЦИПЛИНЕ **Основе тимских и спортских игара**	**Обавезни садржаји** **Рукомет/минирукомет:** Основни елементи технике и правила; - вођење лопте, - хватања и додавања лопте, - шутирања на гол, - финтирање, - принципи индивидуалне одбране- основна правила рукомета/минирукомета , - Спортски полигон **Кошарка:** додавање, хватање лопте, двокорак. скок-шут, игра и елементи игре. **Препоручени садржаји** Напредни елементи технике, тактике и правила игре: - хватања котрљајућих лопти, - дриблинг, - шутирања на гол, - финтирање, - основни принципи колективне	ФВ.1.1.1. игра спортску игру примењујући основну технику, неопходна правила и сарађује са члановима екипе изражавајући сопствену личност уз поштовање других ФВ.1.1.2. зна функцију спортске игре, основне појмове, неопходна правила, основне принципе тренинга и пружа прву помоћ ФВ.1.2.4. безбедност током вежбања ФВ.1.3.3. доказује се кроз физичко вежбање ФВ.1.3.4. испољава позитиван став према сарадњи са другима у реализацији различитих задатака Физичког	- примењује основна правила рукомета - користи елементе технике у игри у игри - учествује на унутародељенским такмичењима	1. компетенција за учење 2. одговорно учешће у демкратском друштву 6. одговоран однос према здрављу 9. решавање проблема 10. сарадња 11.дигитална компетенција

	одбране.	васпитања ФВ.2.1.1. игра спортску игру примењујући виши ниво технике, већи број правила, једноставније тактичке комбинације и уз висок степен сарадње са члановима екипе изражава сопствену личност уз поштовање других ФВ.2.1.2 зна функцију и значај спортске игре, већи број правила, принципе и утицај тренинга ФВ.3.1.1. игра спортску игру примењујући сложене елементе технике, испуњавајући тактичке задатке, учествује у организацији утакмице и суди на утакмицама ФВ.3.1.2. зна тактику игре, систем такмичења, начин организовања утакмице и суди		
МОТОРИЧКЕ ВЕШТИНЕ, СПОРТ И СПОРТСКЕ ДИСЦИПЛИНЕ **Плес и ритмика**	**Обавезни садржаји** Покрети уз ритам и уз музичку пратњу ,Ритмичка вежба без реквизита, Скокови кроз вијачу, Народно коло "Моравац", Народно коло из краја у којем се школа налази , Основни кораци друштвених плесова	ФВ.1.1.19. се успешно креће у ритму и темпу музичке пратње у простору основним облицима кретања (ходање, трчање)	- изведе кретања, вежбе и кратке саставе уз музичку пратњу - игра народно кол - изведе кретања у различитом ритму - изведе основне кораке плеса из народне традиције других култура	3. естетичка 4. комуникација 6. одговоран однос према здрављу
ФИЗИЧКА И	Циљ и сврха вежбања у физичком		- објасни својим речима	1. компетенција за

ЗДРАВСТВЕНА КУЛТУРА **Физичко вежбање и спорт** (Реализује се кроз све наставне области и теме уз практичан рад)	и здравственом васпитању Основна правила Рукомета/минирукомета и Малог фудбала Понашање према осталим субјектима у игри(према судији, играчима супротне и сопствене екипе) Чување и одржавање материјалних добара која се користе у физичком и здравственом васпитању Уредно постављање и склањање справа и реквизита неопходних за вежбање Упознавање ученика са најчешћим облицима насиља у физичком васпитању и спорту "Ферплеј" (навијање, победа, пораз решаванје конфликтних ситуација) Писани и електронски извори информација из области физичког васпитања и спорта		сврху и значај вежбања - користи основну терминологију вежбања - поштује правила понашања у и на просто - рима за вежбање у школи и ван ње, као и на спортским манифеста- цијама - примени мере безбед ности током вежбаа - одговорно се односи према објектима, справа- ма и реквизитима у просторима за вежбање - примени и поштује правила тимске и спорт- ске игре у складу са етич- ким нормама - навија и бодри учес- нике на такмичењима и решава конфликте на социјално прихватљив начин - користи различите изворе информација за упознавање са разн врс- ним облицима физичких и спортско-рекреативних активности - прихвати сопствену победу и пораз у складу са "ферплејом" - примењује научено у физичком и здравстве-ном васпитању у ванред –ним ситуацијама - препозна лепоту покрета и кретања у физичком вежбању и	учење 2. одговорно учешће у демкратском друштву 6. одговоран однос према здрављу 11.дигитална компетенција

			спорту- направи план дневних активности	
ФИЗИЧКА И ЗДРАВСТВЕНА КУЛТУРА **Здравствено васпитање**	Физичка активност, вежбање и здравље Основни принципи вежбања и врсте физичке активности Одржавање личне опреме за вежбање и поштовање здравствено-хигијенских мера пре и после вежбања Лична и колективна хигијена пре и после вежбања Утицај правилне исхране на здравље и развој људи Исхрана пре и после вежбања Прва помоћ: - значај прве помоћи, - врсте повреда. Вежбање и играње на чистом ваздуху - чување околине приликом вежбања		- наведе примере утицаја физичког вежбања на здравље - разликује здраве и нездраве начине исхране - направи недељни јеловник уравнотежене исхране уз помоћ настав-ника. - примењује здравстве- но - хигијенске мере пре, у току и након вежбања - препозна врсту повреде - правилно реагује у случају повреде - чува животну средину током вежбања	1. компетенција за учење 2. одговорно учешће у демкратском друштву 6. одговоран однос према здрављу

Предмет: **Грађанско васпитање**	Разред: 6	Недељни фонд часова: 1	Годишњи фонд часова: 36
Циљ наставног предмета: Циљ учења програма Грађанског васпитања је да ученик изучавањем и практиковањем основних принципа, вредности и процедура грађанског друштва постане свестан својих права и одговорности, осетљив за потребе појединаца и заједнице и спреман да активно делује у заједници уважавајући демократске вредности**.**			
Корелација са другим предметима : српски језик и књижевност, историја, географија, информатика и рачунарство			
Начин провере остварености исхода: усмени одговори, рад на часу, пројекти			

ОБЛАСТ/ ТЕМА	НАСТАВНИ САДРЖАЈИ	ОБЛАСТ СТАНДАРДА/СТАНДАРДИ	ИСХОДИ	КОМПЕТЕНЦИЈЕ ОПШТЕ И

				МЕЂУПРЕДМЕТНЕ
Људска права	1. Права и одговорности 2. Моја и твоја права – наша су права. 3. Права и одговорности. 4. Посебна група права: слобода да и припадајуће одговорности. 5. Посебна група права: заштита од и припадајуће одговорности. 6. Право на очување личног, породичног, националног, културног и верског идентитета и припадајуће одговорности. 7. Право на квалитетно образовање и једнаке могућности за све и припадајуће одговорности. 8. Инклузивно образовање - квалитетно образовање за све.		- својим речима и на примеру образложи везу права и одговорности; - наведе примере за групу права слобода да и заштита од; - аргументује значај инклузивног образовања, права и потребе за образовањем свих ученика; штити своја права на начин који не угрожава друге и њихова права; - препозна ситуације кршења права детета у свакодневном животу, примерима из прошлости, литературе; - на правилан начин користи кључне појмове савременог демократског друштва: демократија, грађанин, власт, подела власти; - својим речима на примеру образложи улогу грађана у друштвеном систему и систему власти;	Компетенција за учење, рад са подацима и информацијама, комуникација и сарадња, дигитална, одговорно учешће у демократском друштву
Демократско друштво	9. Демократско друштво и партиципација грађана 10. Демократско друштво – појам, карактеритике.		- препозна стварну партиципацију ученика у одељењу и школи; - наведе примере позитивног коришћења	Компетенција за учење, рад са подацима и информацијама, комуникација и сарадња, дигитална,

	11. Грађанин. 12. Дете као грађанин. 13. Процедуре којима се регулише живот у заједници: ко је овлашћен да доноси колективне одлуке и на основу којих процедура. 14. Власт. 15. Нивои и гране власти. 16. Лествица партиципације ученика у школи: манипулација, декоративна употреба, симболичка употреба, стварна партиципација. 17. Партиципација ученика на нивоу одељења и школе.		интернета и мобилног телефона; - образложи могући утицај друштвених мрежа на мишљење и деловање појединца; - разликује безбедно од небезбедног понашања на друштвеним мрежама; - примењује 7 златних правила за сигурно четовање и коришћење СМС порука; - препознаје ситуације интернет насиља и зна како да реагује и коме да се обрати за помоћ; - учествује у избору теме, узорка и инструмента истраживања; - учествује у спровођењу истраживања, прикупљању и обради добијених података и извођењу закључака; - презентује спроведено истраживање и добијене резултате; - процењује ефекте спроведеног истраживања и идентификује пропусте и грешке;	одговорно учешће у демократском друштву
Процеси у савремменом свету	18. Употреба и злоупотреба интернета и мобилних телефона 19. Позитивно коришћење интернета и мобилног телефона. Шта је		- разликује безбедно од небезбедног понашања на друштвеним мрежама; - примењује 7 златних правила за сигурно четовање и	Компетенција за учење, рад са подацима и информацијама, комуникација и сарадња, дигитална,

	дозвољено, а шта није на интернету. 20. Утицај друштвених мрежа на мишљење и деловање појединца. 21. Опасности у коришћењу интернета и мобилног телефона. 22. Интернет насиље и веза са Конвенцијом о правима детета. 23. Карактеристике и последице интернет насиља. 24. Седам златних правила за сигурно четовање и коришћење СМС порука. 25. Реаговање у ситуацијама интернет насиља. 26. Одговорности ученика и школе.		коришћење СМС порука; - препознаје ситуације интернет насиља и зна како да реагује и коме да се обрати за помоћ; - учествује у избору теме, узорка и инструмента истраживања; - учествује у спровођењу истраживања, прикупљању и обради добијених података и извођењу закључака; - презентује спроведено истраживање и добијене резултате; - процењује ефекте спроведеног истраживања и идентификује пропусте и грешке; - у дискусији показује вештину активног слушања, износи свој став заснован на аргументима, комуницира на неугрожавајући начин; - учествује у доношењу правила рада групе и поштује их; - проналази, критички разматра и користи информације из различитих извора.	одговорно учешће у демократском друштву
Грађански активизам	27. Планирање и извођење истраживања ставова и/или понашања ученика у школи о употреби/злоупотреби		По завршетку разреда, ученик ће бити у стању да: - идентификује проблеме у својој локалној заједници,	Компетенција за учење, рад са подацима и информацијама,

	интернета и мобилних телефона. 28. Шта су ставови, на чему се заснивају и каква је њихова веза са понашањем. 29. Избор теме, узорка и инструмента истраживања. Спровођење истраживања. 30. Обрада података. 31. Тумачење резултата. 32. Припрема 33. Припрема 34. Презентација добијених резултата. 35. Презентација 36. Евалуација истраживања		прикуља податке о проблему користећи различите изворе и технике - учествује у доношењу одлука у тиму/групи поштујући договорене процедуре и правила - учествује у покретању акција за побољшање услова живота у заједници - презентује и образлаже планове, програме и изабране акције за побољшање живота у заједници.	комуникација и сарадња, дигитална, одговорно учешће у демократском друштву

Предмет: **Верска настава**	Разред: пети	Недељни фонд часова: 1	Годишњи фонд часова: 36
Циљ наставног предмета: Да се посведоче садржаји вере и духовно искуство православне цркве.Подстаћи потребу и способност за постављање питања о смислу постојања света и човека.Подстаћи ученике да негују,чувају и одржавају свој национални и културни индетитет.Да се развије и негује тежња ка одговорном и заједничком животу са другим људима.			
Корелација са другим предметима : Историја, Музичка култура, Српски језик и књижевност, Ликовна култура, Географија, Биологија, Грађанско васпитање			
Начин провере остварености исхода: усмени одговори, рад на часу, пројекти			

ОБЛАСТ/ ТЕМА	НАСТАВНИ САДРЖАЈИ	ОБЛАСТ СТАНДАРДА/СТАНДАРДИ	ИСХОДИ **По завршетку теме ученик ће бити у стању да:**	КОМПЕТЕНЦИЈЕ ОПШТЕ И МЕЂУПРЕДМЕТНЕ
I – УВОД	Упознавање са садржајем	///		Компетенција за

1. Упознавање садржаја програма и начина рада	програма и начином рада Прелиминарна систематизација		□ моћи да сагледа садржаје којима ће се бавити настава Православног катихизиса у току 6. разреда основне школе; □ моћи да уочи какво је његово предзнање из градива Православног катихизиса обрађеног у претходном разреду школовања. □ бити мотивисан да похађа часове Православног катихизиса.	учење, рад са подацима и информацијама, комуникација и сарадња,
II - ПРИПРЕМА СВЕТА ЗА ДОЛАЗАК СИНА БОЖИЈЕГ **2. Историјске околности пред долазак Христов** **3.Јеврејско ишчекивање Месије** **4. Свети Јован Претеча**	Историјске околности пред долазак Христов ●□Старозаветна пророштва о доласку Месије ●□Свети Јован Претеча	///	□ моћи да каже да су Јевреји пред долазак Месије били под Римском окупацијом и да су међу њима постојале поделе □ моћи да препозна да су Јевреји очекивали Месију на основу старозаветних пророштава □ моћи да преприча живот Светог Јована Претече и Крститеља Господњег и каже да је он припремао народ за долазак Христа □ моћи да доживи врлински живот и покајање као припрему за сусрет са Христом;	

III - УВОД У НОВИ ЗАВЕТ **5. Нови Завет је испуњење Старог Завета** **6. Новозаветни списи** **7. Јеванђелисти**	•Нови Завет је испуњење Старог Завета •□Новозаветни списи (настанак, подела,функција, аутори...) •□Јеванђелисти	///	□ моћи да закључи да је доласком Исуса Христа Бог склопио Нови Завет са људима. □ моћи да наведе неке од новозаветних књига и околности њиховог настанка; □ моћи да пронађе одређени библијски одељак; □ моћи да каже да се Библија користи на богослужењима; □ моћи да именује Јеванђелисте и препозна њихове иконографске симболе; □ бити подстакнут на читање Светог Писма.	
IV - БОГОЧОВЕК – ИСУС ХРИСТОС **8. Пресвета Богородица – Благовести** **9. Богородичини празници** **10. Рођење Христово** **11. Христос је Богочовек** **12. Крштење Христово** **13. Христова чуда** **14. Новозаветне заповести и Беседа на гори** **15. Христос – „пут, истина и живот“** **16. Лазарева Субота и Цвети** **17. Тајна Вечера – прва**	•Пресвета Богородица – Благовести •□Богородичини празници •□Рођење Христово •□Христос је Богочовек •□Крштење Христово •□Христова чуда •□Новозаветне заповести и Беседа на гори •□Христос – Онај који је наш „пут,	///	□ моћи да преприча догађај Благовести и да препозна да је то „почетак спасења“; □ моћи да препозна службу анђела као гласника и служитеља Божијих; □ моћи да препозна Богородичино прихватање воље Божије као израз слободе; □ моћи да уочи да је за разлику од Еве, Богородица послушала Бога	

Литургија **18. Страдање Христово** **19. Васкрсење Христово**	истина и живот •Лазарева Субота и Цвети •Тајна Вечера – прва Литургија •Страдање Христово •Васкрсење Христово		моћи да преприча неке од догађаја из живота Пресвете Богородице и повеже их са Богородичиним празницима; моћи да преприча библијски опис Рођења Христовог; моћи да препозна да је Христос дошао на свет да сједини Бога и човека моћи да преприча библијски опис Христовог Крштења, поста и кушања; моћи да препозна да су Христова чуда израз Његове љубави према људима; моћи да увиди разлику између старозаветног закона и новозаветних заповести о љубави; бити подстакнут да прихвати Христа за свој животни узор; моћи да преприча догађаје Васкрсења Лазаревог и Уласка у Јерусалим; моћи да увиди контрадикторност између очекивања јеврејског народа спрам Христове	

			личности; □ моћи да хронолошки наведе догађаје Страсне седмице; □ моћи да преприча библијски опис Тајне Вечере и у приносу хлеба и вина препозна Свету Литургију; □ моћи да преприча библијски опис Христовог Страдања и Васкрсења □ моћи да кроз тумачење тропара Христовог Васкрсења препозна да је Христос победио смрт и омогућио свима васкрсење из мртвих;	
V - ЦРКВА ДУХА СВЕТОГА **20. Вазнесење и Педесетница** **21. Црква у Јерусалиму** **22. Павле – апостол незнабожаца** **23. Прогони хришћана** **24. Свети цар Константин и крштење царства**	Вазнесење и Педесетница • Заједница у Јерусалиму, према извештају из Дела апосолских • Мисионарско дело светог апостола Павла • Гоњења Цркве • Свети цар Константин и крштење царства	///	□ моћи да преприча догађаје Вазнесења и Педесетнице; □ моћи да каже да је силаском Духа Светог на апостоле рођена Црква Христова; □ моћи да именује неколико светих апостола и наведе неке од догађаја из њиховог живота; □ моћи да уочи да су у Римском царству хришћани били гоњени и наведе неке од примера мучeништва; □ моћи да објасни	

			значај доношења Миланског едикта; □ моћи да усвоји вредност толеранције међу људима различитих верских убеђења; □ моћи да уочи у којој мери је напредовао и савладао градиво Православног катихизиса у 6. разреду.	

Предмет: **Немачки језик**	Разред: шести	Недељни фонд часова: 2	Годишњи фонд часова: 72

Циљ наставног предмета:
Циљ наставе немачког језика заснива се на потребама ученика које се остварују овладавањем комуникативних вештина и развијањем способности и метода учења страног језика. Циљ наставе страног језика у основном образовању стога јесте: развијање сазнајних и интелектуалних способности ученика, његових хуманистичких, моралних и естетских ставова, стицање позитивног односа према другим језицима и културама, као и према сопственом језику и културном наслеђу, уз уважавање различитости и навикавање на отвореност у комуникацији, стицање свести и сазнања о функционисању како страног тако и матерњег језика. Током основног образовања ученик треба да усвоји основна знања из страног језика која ће му омогућити да се у једноставној усменој и писаној комуникацији споразумева са људима из других земаља, усвоји норме вербалне и невербалне комуникације у складу са специфичностима језика који учи, као и да настави, на вишем нивоу образовања и самостално, учење истог или другог страног језика. Кроз наставу страних језика ученик богати себе упознајући другог, стиче свест о значају сопственог језика и културе у контакту са другим језицима и културама. Ученик развија радозналост, истраживачки дух и отвореност према комуникацији са говорницима других језика

Корелација са другим предметима :

Енглески језик ,Српски језик и књижевност, Музичка култура, Ликовна култура, Грађанско васпитање, Географија, Информатика

Начин провере остварености исхода:
Евалуациони листићи, провере знања, домаћи задаци, разговор и усмено одговарање, наставни материјали за вежбање

ОБЛАСТ/ ТЕМА	НАСТАВНИ САДРЖАЈИ	ОБЛАСТ СТАНДАРДА/СТАНДАРДИ	ИСХОДИ	КОМПЕТЕНЦИЈЕ ОПШТЕ И МЕЂУПРЕДМЕТНЕ
Schule	*Das ist mein Vater/mein Bruder. Das ist meine Mutter/meine Schwester. Freut mich. Meine Eltern heißen Zorica und Drago. Sie ist Bäckerin. Er ist Verkäufer. Woher kommst du? Woher kommt ih? Woher kommen Sie? – Ich komme aus Serbien. Ich wohne in Smederevo. Wo wohnst du?*	**ДСТ.1.1.16. Најједноставнијим језичким средствима саопштава шта воли, а шта не и поставља иста/таква питања саговорнику.** **ДСТ.1.1.19. Писаним путем доставља информације о себи или тражи информације о другима.** **ДСТ.1.1.23. На матерњем језику саопштава основну**	Ученик ће бити у стању да: – да разуме краће текстове који се односе на представљање и тражење/давање информација личне природе, – поздрави и отпоздрави, представи себе и друге користећи једноставна језичка средства,	1. компетенција за учење 2. одговорно учешће у демкратском друштву 4. комуникација 5. одговоран однос према околини 8. рад са подацима и информацијама 9. решавање проблема 10. сарадња

	Wie ist deine Adresse/Telefonnummer? Hast du eine E-Mail-Adresse? Wie ist deine E-Mail-Adresse? Kannst du Tennis spielen? Nein, leider nicht, aber ich kann sehr gut Fußball spielen. Könnt ihr schwimmen, Kinder? Ja klar. Wo bist du geboren? Ich bin in Wien geboren. Wie alt bist du? Ich bin 11. Wann hast du Geburtstag? Am Montag. Именице у номинативу уз одговарајући члан (одређен, неодређен, присвојни, нулти). Презент слабих, јаких и модалних глагола. Упитне заменице (*wer, was*) и упитни прилози (*wo, wann, wie, warum*). (*in, aus, an*) **(Интер)културни садржаји:** устаљена правила учтивости; титуле уз презимена особа *(Frau, Herr, Doktor, Professor)*;	**тему и најопштији садржај кратког усменог исказа на страном језику.** **ДСТ.1.2.1. Препознаје и разумљиво изговара једноставније гласове и најчешће гласовне групе и познаје основне интонацијске схеме (нарочито упитну).** **ДСТ.1.2.2. Правилно записује познату лексику.** **ДСТ.1.2.3. Познаје и/или користи ограничени број правилних морфолошких облика и синтаксичких структура у оквиру наученог репертоара језичких средстава.** **ДСТ.2.1.1. Разуме фреквентне речи и изразе као главне носиоце значења у кратким саопштењима на блиске теме. ДСТ.2.1.2. Разуме једноставније поруке личне природе.** **ДСТ.2.1.7. Разуме основни смисао кратких телевизијских емисија (или других аудио-визуелних записа) о познатим темама, с предвидљивим информацијама, уколико се говори споро и разговетно.** **ДСТ.2.1.8. Разуме појединачне речи, једноставне фразе и предвидљиве конструкције у модерној музици.**	– постави и одговори на једноставна питања личне природе, – у неколико везаних исказа саопшти информације о себи и другима, – опише карактеристике бића, предмета, појава и места користећи једноставна језичка средства, – разуме једноставан опис места, – опише места користећи једноставна језичка средства, – разуме једноставна питања и обавештења која се односе на положај бића и предмета у простору и одговори на њих, – разуме обавештења о положају предмета и бића у простору, – опише дневни/недељни распоред активности, – размени једноставне исказе у вези са својим и туђим плановима и намерама, – саопшти шта он/она или неко други планира, намерава, – изрази основне жеље, потребе, осете и осећања	

		ДСТ.2.1.12. Разуме општи садржај различитих врста нелинеарних интернет текстова, прилагођених узрасту и интересовањима. **ДСТ.2.1.13. Разуме најопштији смисао једноставних прозних и поетских текстова прилагођених узрасту и интересовањима.** **ДСТ.2.1.22. Размењује основне информације о плановима и обавезама.** **ДСТ.2.1.23. Формулише љубазне молбе и извињења.** **ДСТ.2.1.27. Пише кратке текстове на блиске теме у којима описује себе, своју породицу и окружење, користећи фреквентне кохезивне елементе.** **ДСТ.2.1.29. На матерњем језику саопштава основну тему и најважније информације краћег усменог исказа.** **ДСТ.2.2.3. Познаје и/или користи једноставније граматичке елементе и конструкције.** **ДСТ.2.3.5. Познаје основне одлике регија и држава у којима се страни језик користи као већински.** **ДСТ.2.3.6. Познаје животне услове који владају у појединим екосистемима света (клима, географске**	користећи једноставна језичка средства, – размени информације које се односе на опис догађаја и радњи у садашњости, – опише сталне, уобичајене и тренутне догађаје/активности користећи неколико везаних исказа,	

		одлике и сл.) где се користи страни језик. **ДСТ.3.1.4. Разуме основни смисао и главне информације радио и телевизијских емисија (или других аудио визуелних записа) о блиским темама, као и тему и основу поруку кратких телевизијских репортажа и документарних филмова помажући се визуелним информацијама.** **ДСТ.3.1.5. Разуме општи смисао и фреквентне фразе и изразе једноставнијих текстова модерне музике.** **ДСТ.3.1.13. Описује себе и околину, школски контекст и приватан живот, свакодневне навике, претходне и планиране активности и догађаје.**		
Ich und meine Freunde	*Wann fährst du ans Meer, in die Berge, aufs Land, nach Köln, nach Polen? Kommst du ins Kino (mit)? Leider nicht. Es tut mir leid, ich kann nicht (mitkommen). Ich glaube, der Film ist langweilig. Kaufen wir zwei Liter Milch und eine Flasche Öl?* Употреба глагола кретања са акузативом. Употреба предлога (*an, in, auf, nach, für, aus, von*).	**ДСТ.1.1.16. Најједноставнијим језичким средствима саопштава шта воли, а шта не и поставља иста/таква питања саговорнику.** **ДСТ.1.1.19. Писаним путем доставља информације о себи или тражи информације о другима.** **ДСТ.1.1.23. На матерњем језику саопштава основну тему и најопштији садржај кратког усменог исказа на страном језику.**	Ученик ће бити у стању да: – да разуме краће текстове који се односе на представљање и тражење/давање информација личне природе, – поздрави и отпоздрави, представи себе и друге користећи једноставна језичка средства, – постави и одговори на једноставна питања личне природе,	1. компетенција за учење 2. одговорно учешће у демкратском друштву 4. комуникација 5. одговоран однос према околини 6. одговоран однос према здрављу 7. предузимљивост и оријентација ка предузетништву 9. решавање проблема 10. сарадња 11.дигитална

	(Интер)културни садржаји: прикладно позивање и прихватање/ одбијање позива. – разуме и једноставне молбе и захтеве и реагује на њих; – упути једноставне молбе и захтеве; – затражи и пружи кратко обавештење; – захвали и извине се на једноставан начин; – саопшти кратку поруку (телефонски разговор, дијалог уживо, СМС, писмо, имејл) којом се захваљује *Wo warst du gestern? Ich war zu Hause. Was hast du heute früh gefrühstückt? Wo hast du deine Ferien verbracht? Hast du mit Freunden gespielt? Wann bist du gestern ins Kino gegangen? Bist du heute früh aufgestanden?* Употреба претерита помоћних глагола. Употреба перфекта слабих и најфреквентнијих јаких глагола. **(Интер)културни садржаји:** историјски догађаји и открића; важније личности из	**ДСТ.1.2.1. Препознаје и разумљиво изговара једноставније гласове и најчешће гласовне групе и познаје основне интонацијске схеме (нарочито упитну).** **ДСТ.1.2.2. Правилно записује познату лексику.** **ДСТ.1.2.3. Познаје и/или користи ограничени број правилних морфолошких облика и синтаксичких структура у оквиру наученог репертоара језичких средстава.** **ДСТ.2.1.1. Разуме фреквентне речи и изразе као главне носиоце значења у кратким саопштењима на блиске теме. ДСТ.2.1.2. Разуме једноставније поруке личне природе.** **ДСТ.2.1.7. Разуме основни смисао кратких телевизијских емисија (или других аудио-визуелних записа) о познатим темама, с предвидљивим информацијама, уколико се говори споро и разговетно.** **ДСТ.2.1.8. Разуме појединачне речи, једноставне фразе и предвидљиве конструкције у модерној музици.** **ДСТ.2.1.12. Разуме општи садржај различитих врста нелинеарних интернет**	– у неколико везаних исказа саопшти информације о себи и другима, – разуме једноставне молбе и захтеве и реагује на њих, – размени информације које се односе на опис догађаја и радњи у садашњости, – опише сталне, уобичајене и тренутне догађаје/активности користећи неколико везаних исказа, – постави и одговори на једноставна питања личне природе, – саопшти шта он/она или неко други планира, намерава, – разуме краће текстове у којима се описују догађаји у прошлости, – размени информације у вези са догађајима у прошлости, – опише у неколико краћих, везаних исказа догађај из прошлости, – разуме једноставне молбе и захтеве и реагује на њих, – разуме честитку и одговори на њу, – упути пригодну честитку,	компетенција

	прошлости (историјске личности, писци, књижевнице, научници/е, уметници/е, и сл.). – разуме *Ich mag Rockmusik. Ich liebe meine Familie und meine Freunde. Ich schwimme gern. Was ist dein Hobby?* *Meine Lieblingsaktivität ist Wandern. Mein Lieblingssport ist Volleyball. Skifahren finde ich doof.* Глаги *mögen, gefallen, etwas finden...* **(Интер)културни садржаји:** интересовања, хобији, забава, разонода, спорт и рекреација; уметност (књижевност за младе, стрип, музика, филм). – разуме и формулише једноставније исказе којима се тражи мишље- ње, изражава слагање/неслагање;	**текстова, прилагођених узрасту и интересовањима.** **ДСТ.2.1.13. Разуме најопштији смисао једноставних прозних и поетских текстова прилагођених узрасту и интересовањима.** **ДСТ.2.1.22. Размењује основне информације о плановима и обавезама.** **ДСТ.2.1.23. Формулише љубазне молбе и извињења.** **ДСТ.2.1.27. Пише кратке текстове на блиске теме у којима описује себе, своју породицу и окружење, користећи фреквентне кохезивне елементе.** **ДСТ.2.1.29. На матерњем језику саопштава основну тему и најважније информације краћег усменог исказа.** **ДСТ.2.2.3. Познаје и/или користи једноставније граматичке елементе и конструкције.** **ДСТ.2.3.5. Познаје основне одлике регија и држава у којима се страни језик користи као већински.** **ДСТ.2.3.6. Познаје животне услове који владају у појединим екосистемима света (клима, географске одлике и сл.) где се користи страни језик.** **ДСТ.3.1.4. Разуме основни**	– захвали се и извини се користећи једноставна језичка средства, – саопшти кратку поруку којом се захваљује, – разуме једноставна обавештења о хронолошком времену, – тражи и даје информације о хронолошком времену и о метеоролошким приликама користећи једноставна језичка средства, – разуме једноставне изразе који се односе на поседовање и припадност, – разуме једноставне исказе који се односе на описивање интересовања, изражавање допадања и недопадања и реагује на њих, – опише своја и туђа интересовања и изрази допадање и недопадање уз једноставно образложење, – разуме свакодневне изразе у вези са непосредним и конкретним жељама, потребама, осетима и осећањима и реагује на њих, – изрази основне жеље,	

		смисао и главне информације радио и телевизијских емисија (или других аудио визуелних записа) о блиским темама, као и тему и основу поруку кратких телевизијских репортажа и документарних филмова помажући се визуелним информацијама. ДСТ.3.1.5. Разуме општи смисао и фреквентне фразе и изразе једноставнијих текстова модерне музике.	потребе, осете и осећања користећи једноставна језичка средства, – размени информације које се односе на опис догађаја и радњи у садашњости, – опише сталне, уобичајене и тренутне догађаје/активности користећи неколико везаних исказа,	
Familie	*Meine Tante ist schlank. Mein Onkel ist fleißig. Was hast du an? Ich habe meinen bleuen Regenschirm an. Peters Nase ist krumm.* Придевска промена, *Kennst du den Mann mit langem Bart und einer modischen Brille?* Придев у предикативној функцији – **п** Поређење придева *Lina ist groß. Petra ist gräßer als Lina. Lina ist am größten. Serbien liegt auf dem Balkan. Die Schüler sind traurig.* **(Интер)културни садржаји:** географске карактериситике и административне поделе земаља немачког говорног	**ДСТ.2.1.1. Разуме фреквентне речи и изразе као главне носиоце значења у кратким саопштењима на блиске теме. ДСТ.2.1.2. Разуме једноставније поруке личне природе. ДСТ.2.1.3. Разуме једноставнија упутства и поступа у складу с њима.ДСТ.2.1.8. Разуме појединачне речи, једноставне фразе и предвидљиве конструкције у модерној музицДСТ.2.1.16. Успева да на кратко поведе и/или одржи разговор на блиске и познате теме. ДСТ.2.1.17. У оквиру размене информација са саговорником о темама од непосредног личног интереса повезује неколико реченица у смислену**	Ученик ће бити у стању да: – да разуме краће текстове који се односе на представљање и тражење/давање информација личне природе, – поздрави и отпоздрави, представи себе и друге користећи једноставна језичка средства, – постави и одговори на једноставна питања личне природе, – у неколико везаних исказа саопшти информације о себи и другима, – разуме једноставне молбе и захтеве и реагује на њих, – размени информације које се односе на опис	1. компетенција за учење 2. одговорно учешће у демкратском друштву 4. комуникација 5. одговоран однос према околини 6. одговоран однос према здрављу 9. решавање проблема 10. сарадња

	подручја	**целину.ДСТ.2.1.27. Пише кратке текстове на блиске теме у којима описује себе, своју породицу и окружење, користећи фреквентне кохезивне елементе. ДСТ.3.1.15. Објашњава зашто му се нешто допада или не допада, зашто се слаже или не слаже, зашто нешто воли или не; на једноставан начин износи и образлаже своје ставове и мишљење.**	догађаја и радњи у садашњости, – опише сталне, уобичајене и тренутне догађаје/активности користећи неколико везаних исказа, – постави и одговори на једноставна питања личне природе, – саопшти шта он/она или неко други планира, намерава,	
Mein Zuhause/Feste und Bräuche	*Kann ich dir/Ihnen helfen? Möchtest du eine Orange? Kannst du mir bitte eine Orange rüberreichen? Ich möchte eine Tasse Tee.Kannst du mir ein Stück Torte rüberreichen? Vielen Dank. Ich danke dir.* Употреба неодређеног члана у номинативу и акузативу. Употреба модалних глагола у презенту. **(Интер)културни садржаји:** правила учтиве комуникације. – разуме и следи једноставнија упутства у вези с уобичајеним ситуа- цијама из свакодневног живота (правила игре, рецепт за	**ДСТ.1.1.5. Разуме основни смисао најједноставније конверзације, тј. предмет разговора који прати, уколико саговорници говоре довољно разговетно и споро. ДСТ.1.1.9. Разуме општи смисао и главне информације у најједноставнијим врстама текстова (натписи, огласи, вести, кратки извештаји, сервисне информације, временске прогнозе, брошуре, проспекти, рекламе, стрипови), уколико су праћени илустративним елементима и препознатљивим начином графичког обликовања. ДСТ.1.1.11. Успоставља и одржава друштвени контакт користећи најједноставнија језичка средстава приликом поздрављања,**	Ученик ће бити у стању да: – да разуме краће текстове који се односе на представљање и тражење/давање информација личне природе, – поздрави и отпоздрави, представи себе и друге користећи једноставна језичка средства, – постави и одговори на једноставна питања личне природе, – у неколико везаних исказа саопшти информације о себи и другима, – опише карактеристике бића, предмета, појава и места користећи једноставна језичка средства, – разуме једноставан	1. компетенција за учење 2. одговорно учешће у демкратском друштву 3. естетичка 4. комуникација 5. одговоран однос према околини 7. предузимљивост и оријентација ка предузетништву 8. рад са подацима и информацијама 9. решавање проблема 10. сарадња 11.дигитална компетенција

	припремање неког јела и сл.) са визуелном подршком без ње; *Zum Geburtstag, viel Glück, zum Geburtsag viel Glück, zum Geburtstag, liebe Lina, zum Geburtstag Viel Glück ... Ich gratuiere dir. Ich bin stolz auf dich.* Употреба личних заменица у номинативу, дативу и акузативу. **(Интер)културни садржаји:** значајни празници и догађаји и начин обележавања / прославе; честитање. – разуме једноставније текстове у којима се описују сталне, уобичајене и тренутне радње и способности; – размени информације које се односе на дату комуникативну ситуа- цију; – опише сталне, уобичајене и тренутне догађаје / активности и способ- ности користећи неколико везаних исказа;	**представљања, добродошлице, окончања комуникације, захваљивања, извињавања, давања података о себи, распитивања о основним подацима који се тичу саговорника.** **ДСТ.1.1.15. Поставља најједноставнија питања личне природе (о блиским темама, потребама, интересовањима, предметима у нечијем поседу) и одговара на слична питања саговорника.** **ДСТ.1.1.16. Најједноставнијим језичким средствима саопштава шта воли, а шта не и поставља иста/таква питања саговорнику.** **ДСТ.1.1.24. На матерњем језику саопштава основну тему и најопштији садржај кратког писаног текста на страном језику.** **ДСТ.1.2.3. Познаје и/или користи ограничени број правилних морфолошких облика и синтаксичких структура у оквиру наученог репертоара језичких средстава.** **ДСТ.1.3.1. Познаје основне појаве свакодневног живота циљних култура (нпр. начин исхране, радно време, навике, празници, разонода).**	опис места, – даје једноставна упутства у вези с уобичајеним ситуацијама из свакодневног живота, – затражи и пружи кратко обавештење, – разуме и следи једноставна упутства у вези с уобичајеним ситуацијама из свакодневног живота, – разуме једноставне текстове у којима се описују сталне, уобичајене и тренутне радње, – опише сталне, уобичајене и тренутне догађаје/активности користећи неколико везаних исказа, – опише дневни/недељни распоред активности, – размени једноставне исказе у вези са својим и туђим плановима и намерама	

		ДСТ.2.1.6. Разуме спорији, јасно артикулисани монолошки исказ од неколико реченица, уз одговарајуће паузе и понављања. **ДСТ.2.1.7. Разуме основни смисао кратких телевизијских емисија (или других аудио-визуелних записа) о познатим темама, с предвидљивим информацијама, уколико се говори споро и разговетно.** **ДСТ.2.1.8. Разуме појединачне речи, једноставне фразе и предвидљиве конструкције у модерној музици.** **ДСТ.2.1.9. Разуме краће поруке личне природе са неколико суштинских информација (писма, мејлови итд.)** **ДСТ.2.1.10. Разуме најједноставније савете и упутства која се тичу непосредних потреба (оријентација у простору, употреба апарата, правило игре), праћена визуелним елементима.** **ДСТ.2.1.14. Разуме општи смисао једноставнијих текстова модерне музике.** **ДСТ.2.1.15. Разуме садржај једноставних рекламних порука уколико не садрже игру речи или неко**		

		конотативно/скривено/метафорично ДСТ.2.1.20. Поставља једноставнија питања о темама које одговарају његовим интересовањима (слободно време, хоби, школа, породица, другови) и одговара на слична питања саговорника. **ДСТ.2.1.21. Исказује допадање и недопадање, слагање и неслагање. значење.** **ДСТ.2.1.27. Пише кратке текстове на блиске теме у којима описује себе, своју породицу и окружење, користећи фреквентне кохезивне елементе.** **ДСТ.2.1.30. На матерњем језику саопштава основну тему и најважније информације краћег писаног текста.** **ДСТ.2.2.1. Препознаје и разумљиво изговара већину гласова и гласовних група, уз одређена прозодијска ограничења (акценти, интонација, дужина).** **ДСТ.2.3.6. Познаје животне услове који владају у појединим екосистемима света (клима, географске одлике и сл.) где се користи страни језик.** **ДСТ.3.1.2. Разуме основни смисао и главне**		

		информације из разговора двоје или више (са)говорника, уколико се говори разговетно и умереним темпом. **ДСТ.3.1.3. Разуме кратко и једноставно монолошко излагање на узрасно адекватне и блиске теме, као и презентације праћене визуелним елементима.** **ДСТ.3.1.13. Описује себе и околину, школски контекст и приватан живот, свакодневне навике, претходне и планиране активности и догађаје.** **СТ.3.1.19. Пише обична и електронска писма у којима с пријатељима и познаницима договара активности и једноставним језичким средствима обрађује/спомиње узрасно релевантне теме.** **ДСТ.3.1.20. Саставља краће текстове од неколико повезаних реченица о себи, друштвеном и природном окружењу, аспектима приватног и школског живота.** **ДСТ.3.2.2. Записује речи и изразе с релативном ортографском тачношћу (тако да не долази до неспоразума) и познаје и примењује фреквентна правописна правила.**		

		ДСТ.3.2.3. Познаје и/или користи одређени број граматичких елемената и конструкција, укључујући и најчешће изузетке, као и основне начине творбе и флексије именица, глагола, придева, прилога.		
Essen und Trinken	Слушање и читање текстова који садрже једноставнија упутства (нпр. за компјутерску или обичну игру, употребу апарата, рецепт за прављење јела и сл.) са визуелном подршком и без ње; усмено и писано давање упутстава. **Садржаји** *Eier trennen und das Eiweiß schaumig schlagen. Mehl, Milch und Zucker in eine Schüssel geben und mit einem Mixer mischen, danach den Eischnee unterheben. Nun etwas Öl in einer Pfanne erhitzen und den Teig beiderseitig ausbacken, bis der Pfannkuchen goldbraun ist* Именице са нултим чланом. Употреба везника и прилога *(und, aber, oder; dann, danach)*	**ДСТ.1.1.5. Разуме основни смисао најједноставније конверзације, тј. предмет разговора који прати, уколико саговорници говоре довољно разговетно и споро.** **ДСТ.1.1.9. Разуме општи смисао и главне информације у најједноставнијим врстама текстова (натписи, огласи, вести, кратки извештаји, сервисне информације, временске прогнозе, брошуре, проспекти, рекламе, стрипови), уколико су праћени илустративним елементима и препознатљивим начином графичког обликовања.** **ДСТ.1.1.11. Успоставља и одржава друштвени контакт користећи најједноставнија језичка средстава приликом поздрављања, представљања, добродошлице, окончања комуникације, захваљивања, извињавања, давања података о себи,**	Ученик ће бити у стању да: – опише дневни/недељни распоред активности, – размени једноставне исказе у вези са својим и туђим плановима и намерама, – саопшти шта он/она или неко други планира, намерава, – разуме једноставне исказе који се односе на описивање интересовања, изражавање допадања и недопадања и реагује на њих, – опише своја и туђа интересовања и изрази допадање и недопадање уз једноставно образложење, – разуме свакодневне изразе у вези са непосредним и конкретним жељама, потребама, осетима и	1. компетенција за учење 3. естетичка 4. комуникација 5. одговоран однос према околини 6. одговоран однос према здрављу 10. сарадња 11.дигитална компетенција

	(Интер)културни садржаји: традиционалне / омиљене врсте јела. *Wie viele Menschen stehen da? Wieviel Butter brauchst du für den Kuchen? Gibt es etwas Butter im Kühlschrank? Nein, es gibt nichts da. Ich kaufe eine Flasche Öl, eine Packung Salz, einen Beutel Reis, einen Becher Joghurt, eine Schachtel Pralinen. Was kostet das? Das macht 15,50 Euro. Meine Einkaufsliste: zwei Kilo Äpfel, drei Liter Milch, ein Pfund Kaffee.* Употреба језичких средстава квантификације. Употреба лексике којом се именује амбалажа. Исказивање количине и цене. **(Интер)културни садржаји:** друштвено окружење; мерне јединице и валуте у земљама немачког говорног подручја.	**распитивања о основним подацима који се тичу саговорника.** **ДСТ.1.1.15. Поставља најједноставнија питања личне природе (о блиским темама, потребама, интересовањима, предметима у нечијем поседу) и одговара на слична питања саговорника.** **ДСТ.1.1.16. Најједноставнијим језичким средствима саопштава шта воли, а шта не и поставља иста/таква питања саговорнику.** **ДСТ.1.1.24. На матерњем језику саопштава основну тему и најопштији садржај кратког писаног текста на страном језику.** **ДСТ.1.2.3. Познаје и/или користи ограничени број правилних морфолошких облика и синтаксичких структура у оквиру наученог репертоара језичких средстава.** **ДСТ.1.3.1. Познаје основне појаве свакодневног живота циљних култура (нпр. начин исхране, радно време, навике, празници, разонода).** **ДСТ.2.1.6. Разуме спорији, јасно артикулисани монолошки исказ од неколико реченица, уз одговарајуће паузе и**	осећањима и реагује на њих, – изрази основне жеље, потребе, осете и осећања користећи једноставна језичка средства, – размени информације које се односе на опис догађаја и радњи у садашњости, – опише сталне, уобичајене и тренутне догађаје/активности користећи неколико везаних исказа, – опише карактеристике бића, предмета, појава и места користећи једноставна језичка средства, – разуме једноставан опис места, – опише места користећи једноставна језичка средства, – разуме једноставна питања и обавештења која се односе на положај бића и предмета у простору и одговори на њих, – разуме обавештења о положају предмета и бића у простору, – упути једноставне молбе и захтеве, – разуме једноставне молбе и захтеве и	

		понављања. **ДСТ.2.1.7. Разуме основни смисао кратких телевизијских емисија (или других аудио-визуелних записа) о познатим темама, с предвидљивим информацијама, уколико се говори споро и разговетно.** **ДСТ.2.1.8. Разуме појединачне речи, једноставне фразе и предвидљиве конструкције у модерној музици.** **ДСТ.2.1.9. Разуме краће поруке личне природе са неколико суштинских информација (писма, мејлови итд.)** **ДСТ.2.1.10. Разуме најједноставније савете и упутства која се тичу непосредних потреба (оријентација у простору, употреба апарата, правило игре), праћена визуелним елементима.** **ДСТ.2.1.14. Разуме општи смисао једноставнијих текстова модерне музике.** **ДСТ.2.1.15. Разуме садржај једноставних рекламних порука уколико не садрже игру речи или неко конотативно/скривено/метафорично ДСТ.2.1.20. Поставља једноставнија питања о темама које одговарају његовим интересовањима**	реагује на њих,	

		(слободно време, хоби, школа, породица, другови) и одговара на слична питања саговорника. **ДСТ.2.1.21. Исказује допадање и недопадање, слагање и неслагање. значење.** **ДСТ.2.1.27. Пише кратке текстове на блиске теме у којима описује себе, своју породицу и окружење, користећи фреквентне кохезивне елементе.** **ДСТ.2.1.30. На матерњем језику саопштава основну тему и најважније информације краћег писаног текста.** **ДСТ.2.2.1. Препознаје и разумљиво изговара већину гласова и гласовних група, уз одређена прозодијска ограничења (акценти, интонација, дужина).** **ДСТ.2.3.6. Познаје животне услове који владају у појединим екосистемима света (клима, географске одлике и сл.) где се користи страни језик.** **ДСТ.3.1.2. Разуме основни смисао и главне информације из разговора двоје или више (са)говорника, уколико се говори разговетно и умереним темпом**		

Kleidung	*Wie spat ist es? Es ist Viertel nach neun. Es ist einundzwanzig Uhr fünfzehn. Wann beginnt die Schule? Am ersten September. Am Donnerstag. Um 8 Uhr. Wie war das Wetter gestern? Regnerisch und windig. Wann kommt ihr? Am 22. April.* Употреба фраза за званично и незванично исказивање сатнице. Употреба предлога *(am, um, nach, vor).* Редни бројеви до 100. **(Интер)културни садржаји:** климатски услови у земљама немачког говорног подручја. – разуме и реагује на једноставније забране, своје и туђе обавезе; – размени једноставније информације које се односе на забране и правила понашања у школи и на јавном месту (у превозном средству, спортском центру, биоскопу, зоолошком врту и сл.) као и на своје и туђе обавезе; – представи	**ДСТ.1.1.1. Разуме најједноставније речи, имена, бројеве (нпр. цене, датуме, изразе за количину и меру) и успева да их запише, уколико му се саопштавају или диктирају полако и разговетно и уколико су јасно контекстуализовани.** **ДСТ.1.1.2. Разуме значење најфреквентнијих речи, фраза и других основних лексичких елемената у оквиру једноставних, кратких, јасно контекстуализованих усмених исказа.** **ДСТ.1.1.8. Разуме најједноставнија упутства, уколико укључују и визуелне елементе** **ДСТ.1.1.10. Чита наглас (изражајно) кратке и једноставне текстове (показујући да прати њихов општи смисао).** **ДСТ.1.1.11. Успоставља и одржава друштвени контакт користећи најједноставнија језичка средства приликом поздрављања, представљања, добродошлице, окончања комуникације, захваљивања, извињавања, давања података о себи, распитивања о основним подацима који се тичу саговорника.**	Ученик ће бити у стању да: – разуме обавештења о положају предмета и бића у простору, – упути једноставне молбе и захтеве, – разуме једноставне молбе и захтеве и реагује на њих, – разуме једноставне предлоге и одговори на њих, – даје једноставна упутства у вези с уобичајеним ситуацијама из свакодневног живота, – затражи и пружи кратко обавештење, – разуме и следи једноставна упутства у вези с уобичајеним ситуацијама из свакодневног живота, – разуме једноставне текстове у којима се описују сталне, уобичајене и тренутне радње, – опише сталне, уобичајене и тренутне догађаје/активности користећи неколико везаних исказа, – опише дневни/недељни распоред активности,	1. компетенција за учење 3. естетичка 4. комуникација 9. решавање проблема 10. сарадња 11.дигитална компетенција

	правила понашања, забране и листу својих и туђих обаве- за користећи одговарајућа језичка средства; *Wo ist dein Sportzeug?*	**ДСТ.1.1.14. Најједноставнијим језичким средствима, уз употребу увежбаних фраза, именује и описује људе и ствари из свог непосредног окружења или везане за лична искуства.** **ДСТ.1.1.15. Поставља најједноставнија питања личне природе (о блиским темама, потребама, интересовањима, предметима у нечијем поседу) и одговара на слична питања саговорника.** **ДСТ.1.1.23. На матерњем језику саопштава основну тему и најопштији садржај кратког усменог исказа на страном језику.** **ДСТ.1.2.4. Користи елементарне и најфреквентније речи и изразе за обављање основних комуникативних активности** **ДСТ.2.1.1. Разуме фреквентне речи и изразе као главне носиоце значења у кратким саопштењима на блиске теме.** **ДСТ.2.1.10. Разуме најједноставније савете и упутства који се тичу непосредних потреба (оријентација у простору, употреба апарата, правило игре), праћена визуелним**	– размени једноставне исказе у вези са својим и туђим плановима и намерама, – разуме једноставне изразе који се односе на поседовање и припадност, – разуме једноставне исказе који се односе на описивање интересовања, изражавање допадања и недопадања и реагује на њих, – опише своја и туђа интересовања и изрази допадање и недопадање уз једноставно образложење, – разуме свакодневне изразе у вези са непосредним и конкретним жељама, потребама, осетима и осећањима и реагује на њих,	

		ДСТ.2.1.13. Разуме најопштији смисао једноставних прозних и поетских текстова прилагођених узрасту и интересовањимаелементима. **ДСТ.2.1.16. Успева да накратко поведе и/или одржи разговор на блиске и познате теме.** **ДСТ.2.1.19. Једноставним средствима описује или представља људе, предмете у свакодневној употреби, места, уобичајене активности.** **ДСТ.2.1.25. Писменим путем тражи или преноси детаљнија обавештења и податке личне природе.** **ДСТ.2.1.30. На матерњем језику саопштава основну тему и најважније информације краћег писаног текста** **ДСТ.2.2.2. Исправно записује фреквентне и увежбане краће речи, познаје и примењује одређен број основних правописних правила.** **ДСТ.2.3.4. Препознаје најчешће стереотипе у вези са својом и циљним културама.** **ДСТ.2.3.8. Представља и укратко описује на циљном језику неколико познатих личности и појава из циљних**		

		култура, као и оне за које показује интересовање. **ДСТ.3.1.2. Разуме основни смисао и главне информације из разговора двоје или више (са) говорника, уколико се говори разговетно и умереним темпом.** **ДСТ.3.1.6. Разуме општи смисао и релевантне информације на блиске теме у порукама, писмима, мејловима.** **ДСТ.3.1.13. Описује себе и околину, школски контекст и приватан живот, свакодневне навике, претходне и планиране активности и догађаје.** **ДСТ.3.1.20. Саставља краће текстове од неколико повезаних реченица о себи, друштвеном и природном окружењу, аспектима приватног и школског живота.** **ДСТ.3.1.26. На страном језику саопштава једноставније информације добијене од трећег лица у вези с блиским комуникативним ситуацијама и познатим темама** **ДСТ.3.2.3. Познаје и/или користи одређени број граматичких елемената и конструкција, укључујући и**		

		најчешће изузетке, као и основне начине творбе и флексије именица, глагола, придева, прилога. **ДСТ.3.3.2. Разуме основне сличности и разлике између своје и циљних култура у области умећа живљења и прихвата постојање разлика; примењује неке основне елементе у области умећа живљења (нпр. начин обраћања ДСТ.3.3.8. Препознаје повезаност најважнијих појава из историје циљних култура и опште историје.и поздрављања).**		
Hier lebe ich	*Ich wohne ganz oben im Haus/im fünften Stock. Hast du eine Wohnung oder ein Haus? Wann gehst du schlafen? Hast du freitags immer Deutsch? Was machst du jetzt? Ich lese einen Krimiroman. Üblicherweise lese ich Romane.* Употреба прилога (*donnerstags*). Ред речи у исказној, упитној и узвичној реченици **(Интер)културни садржаји:** породични живот; живот у школи – наставне и ваннаставне	**ДСТ.1.1.1. Разуме најједноставније речи, имена, бројеве (нпр. цене, датуме, изразе за количину и меру) и успева да их запише, уколико му се саопштавају или диктирају полако и разговетно и уколико су јасно контекстуализовани.** **ДСТ.1.1.5. Разуме основни смисао најједноставније конверзације, тј. предмет разговора који прати, уколико саговорници говоре довољно разговетно и споро.** **ДСТ.1.1.9. Разуме општи смисао и главне информације у најједноставнијим врстама текстова (натписи, огласи,**	Ученик ће бити у стању да: – у неколико везаних исказа саопшти информације о себи и другима, – разуме једноставан опис животиња, – опише карактеристике бића, предмета, појава и места користећи једноставна језичка средства, – разуме једноставан опис места, – опише места користећи једноставна језичка средства,	1. компетенција за учење 2. одговорно учешће у демкратском друштву 3. естетичка 4. комуникација 5. одговоран однос према околини 6. одговоран однос према здрављу 7. предузимљивост и оријентација ка предузетништву 10. сарадња

	активности; распусти и путовања. – разуме краће текстове у којима се описују догађаји и способности у прошлости; – размени информације у вези са догађајима и способностима у прошлости; – опише у неколико краћих, везаних исказа догађај у прошлости; – опише неки историјски догађај, историјску личност и сл.; *Wo ist dein Sportzeug? Wo liegt die Schweiz auf der Landkarte? Wo ist die Bank? Ich bin vor /neben / hinter der Garage. Meine Mutter ist auf dem Wochenplatz / im Supermarkt / bei ihrer Frisörin. Die Bäckerei ist neben der Schule. Meine Stadt ist in Nordostserbien.* Употреба датива уз глаголе мировања у простору. **(Интер)културни садржаји:** јавни простор; типичан изглед школског и стамбеног простора; природа. – разуме, тражи и даје једноставнија	**вести, кратки извештаји, сервисне информације, временске прогнозе, брошуре, проспекти, рекламе, стрипови), уколико су праћени илустративним елементима и препознатљивим начином графичког обликовања.** **ДСТ.1.1.11. Успоставља и одржава друштвени контакт користећи најједноставнија језичка средстава приликом поздрављања, представљања, добродошлице, окончања комуникације, захваљивања, извињавања, давања података о себи, распитивања о основним подацима који се тичу саговорника.** **ДСТ.1.1.15. Поставља најједноставнија питања личне природе (о блиским темама, потребама, интересовањима, предметима у нечијем поседу) и одговара на слична питања саговорника.** **ДСТ.1.1.16. Најједноставнијим језичким средствима саопштава шта воли, а шта не и поставља иста/таква питања саговорнику.** **ДСТ.1.1.24. На матерњем језику саопштава основну тему и најопштији садржај**	– разуме једноставна питања и обавештења која се односе на положај бића и предмета у простору и одговори на њих, – разуме обавештења о положају предмета и бића у простору, – упути једноставне молбе и захтеве, – разуме једноставне молбе и захтеве и реагује на њих, – разуме једноставне предлоге и одговори на њих, – даје једноставна упутства у вези с уобичајеним ситуацијама из свакодневног живота, – затражи и пружи кратко обавештење, – разуме и следи једноставна упутства у вези с уобичајеним ситуацијама из свакодневног живота, – разуме једноставне текстове у којима се описују сталне, уобичајене и тренутне радње, – опише сталне, уобичајене и тренутне догађаје/активности користећи неколико везаних исказа,	

	обавештења о хронолошком времену и метеоролошким приликама у ширем комуникативном контексту; – опише дневни / недељни распоред активности; – опише метеоролошке прилике и климатске услове у својој земљи и једној од земаља циљне културе једноставним језичким средствима; *Ist das deine Katze? Nein, das ist Marias Katze. Mein Hund ist nicht da. Das ist das Haus meiner Eltern. Hast du einen Kugelschreiber? Ich brauche einen Regenschirm.* Употреба присвојних чланова. Употреба посесивног генитива.– **ре-цептивно (Интер)културни садржаји:** породица и пријатељи; однос према својој и туђој имовини. – разуме и реагује на једноставније исказе који се односе на описива- ње интересовања, хобија и изражавање допадања и недопадања; – опише своја	**кратког писаног текста на страном језику.** **ДСТ.1.2.3. Познаје и/или користи ограничени број правилних морфолошких облика и синтаксичких структура у оквиру наученог репертоара језичких средстава.** **ДСТ.1.3.1. Познаје основне појаве свакодневног живота циљних култура (нпр. начин исхране, радно време, навике, празници, разонода).** **ДСТ.2.1.6. Разуме спорији, јасно артикулисани монолошки исказ од неколико реченица, уз одговарајуће паузе и понављања.** **ДСТ.2.1.7. Разуме основни смисао кратких телевизијских емисија (или других аудио-визуелних записа) о познатим темама, с предвидљивим информацијама, уколико се говори споро и разговетно.** **ДСТ.2.1.8. Разуме појединачне речи, једноставне фразе и предвидљиве конструкције у модерној музици.** **ДСТ.2.1.9. Разуме краће поруке личне природе са неколико суштинских информација (писма, мејлови итд.)** **ДСТ.2.1.10. Разуме**	– опише дневни/недељни распоред активности, – размени једноставне исказе у вези са својим и туђим плановима и намерама, – саопшти шта он/она или неко други планира, намерава, – разуме једноставна обавештења о хронолошком времену, – тражи и даје једноставне информације о хронолошком времену користећи једноставна језичка средства, – разуме краће текстове у којима се описују догађаји у прошлости,	

	и туђа интересовања и хобије и изрази допадање и недопадање уз једноставно образложење;	**најједноставније савете и упутства која се тичу непосредних потреба (оријентација у простору, употреба апарата, правило игре), праћена визуелним елементима.** **ДСТ.2.1.14. Разуме општи смисао једноставнијих текстова модерне музике.** **ДСТ.2.1.15. Разуме садржај једноставних рекламних порука уколико не садрже игру речи или неко конотативно/скривено/метафорично ДСТ.2.1.20. Поставља једноставнија питања о темама које одговарају његовим интересовањима (слободно време, хоби, школа, породица, другови) и одговара на слична питања саговорника.** **ДСТ.2.1.21. Исказује допадање и недопадање, слагање и неслагање. значење.** **ДСТ.2.1.27. Пише кратке текстове на блиске теме у којима описује себе, своју породицу и окружење, користећи фреквентне кохезивне елементе.** **ДСТ.2.1.30. На матерњем језику саопштава основну тему и најважније информације краћег писаног текста.**		

		ДСТ.2.2.1. Препознаје и разумљиво изговара већину гласова и гласовних група, уз одређена прозодијска ограничења (акценти, интонација, дужина). **ДСТ.2.3.6. Познаје животне услове који владају у појединим екосистемима света (клима, географске одлике и сл.) где се користи страни језик.** **ДСТ.3.1.2. Разуме основни смисао и главне информације из разговора двоје или више (са)говорника, уколико се говори разговетно и умереним темпом.** **ДСТ.3.1.3. Разуме кратко и једноставно монолошко излагање на узрасно адекватне и блиске теме, као и презентације праћене визуелним елементима.** **ДСТ.3.1.13. Описује себе и околину, школски контекст и приватан живот, свакодневне навике, претходне и планиране активности и догађаје.** **СТ.3.1.19. Пише обична и електронска писма у којима с пријатељима и познаницима договара активности и једноставним језичким средствима обрађује/спомиње узрасно релевантне теме.**		

		ДСТ.3.1.20. Саставља краће текстове од неколико повезаних реченица о себи, друштвеном и природном окружењу, аспектима приватног и школског живота. **ДСТ.3.2.2. Записује речи и изразе с релативном ортографском тачношћу (тако да не долази до неспоразума) и познаје и примењује фреквентна правописна правила.** **ДСТ.3.2.3. Познаје и/или користи одређени број граматичких елемената и конструкција, укључујући и најчешће изузетке, као и основне начине творбе и флексије именица, глагола, придева, прилога.**		

Предмет: **Влашки говор са елементима националне културе**	Разред: шести	Недељни фонд часова: 2	Годишњи фонд часова: 72

Циљ наставног предмета: Циљ наставе влашког говора са елементима националне културе је да се путем усменог изражавања богате, усавршавају и негују специфичности влашког говора; да се упознају културне тековине Влаха. Настава влашког говора има за циљ да оспособи ученике за слушање и разумевање влашког говора. У овом узрасту нагласак је на усменом изражавању.
Корелација са другим предметима : **Историја, географија, српски језик, енглески језик, немачки језик, верска настава, ликовна и музичка култура**
Начин провере остварености исхода: **Наставни материјали**

ОБЛАСТ/ ТЕМА	НАСТАВНИ САДРЖАЈИ	ОБЛАСТ СТАНДАРДА/СТАНДАРДИ	ИСХОДИ	КОМПЕТЕНЦИЈЕ ОПШТЕ И МЕЂУПРЕДМЕТНЕ

ВЛАШКИ ГОВОР	- А мијаље нуме йс...представљање на влашком - Поздравиту – поздрављање на влашком - Дијалекти и влашко писмо - Специфични гласови у влашком говору - Вуорбиљи дй йнтрабат – речи којима питамо - Спун, йнтраб, збјер шй командуј - врсте реченица на влашком - ДА-НУ шй фарбурљи-потврдан и одричан облик реченица и боје - Маре-мик,речи супротног значења - . Нумарату пйна ла 10 - бројеви и бројање до 10	///	ученици разумеју конверзацију на влашком језику; разликујуизјавне, упитне и узвичне реченице; - Разликују потврдне и одричне реченице; - Уочавају речи супротног значаја; - Научили су називе бројева за прву десетицу, односно бројање до 10.	1. компетенција за учење 2. одговорно учешће у демкратском друштву 4. комуникација 5. одговоран однос према околини 6. одговоран однос према здрављу 7. предузимљивост и оријентација ка предузетништву 8. рад са подацима и информацијама 9. решавање проблема 10. сарадња 11.дигитална компетенција

КУЛТУРА ИЗРАЖАВАЊА	- Коле калу йнваць că фије ку лумња йн рйнд - Коле калу йнваць că фије ку лумња йн рйнд - Муошу Думитру - Ѓуокаријији - Уому - Кйнд пикă ђинћији алдйнтйњ - Пују шй алуј фамељија - Љеамну шй ше́ крјеашће йн башће - Астрнсу ла фйн - Ше ам лукрат дй вреамја дй ферије-говорна	///	Препричају краће текстове; - Причају о догађајима и доживљајима из свог живота; - Описују људе, предмете, биљаке и животиње. - Овладали вокабуларом који је у функцији поздрављања других људи и исказују лепо понашање, односно учтивост; - Имају културу слушања саговорника	1. компетенција за учење 2. одговорно учешће у демкратском друштву 4. комуникација 5. одговоран однос према околини 6. одговоран однос према здрављу 9. решавање проблема 10. сарадња
НАРОДНО СТВАРАЛАШТВО	- Песма о цвету - Бројалица за прсте - Нани, нани, пују мами - Три загонетке - Стан Мăртан - Лупу шй стйрку (барза)	///	Упознати су са народним песмама, причама, загонеткама; Рецитују и певају народне песме	1. компетенција за учење 2. одговорно учешће у демкратском друштву 4. комуникација 5. одговоран однос према околини 6. одговоран однос према здрављу 9. решавање проблема 10. сарадња
ЕЛЕМЕНТИ НАЦИОНАЛНЕ КУЛТУРЕ	- Инструментурји ѓуоку - Пуорту Влахилор дйн Омуољ	///	Познају празнике, народне обичаје, значајне догађаје у животу Влаха, обичаје којима се обележавају	1. компетенција за учење 2. одговорно учешће у демкратском друштву

	- Пуорту Влахилор дйла Буор - Пуорту Влахилор дйн Крајна - Извођење припремљене приредбе - Професија лу ануоштри ај батрйњ - Цасуту шй кусуту - Мйнкарје каре са војашће мăј мулт - Васйљи дйн каре са мйнкат - Љагйн - Празњику - Завјећина йн Дйлбуока-Русаљиљи - Краш́уну - Кум са ја Пашћиљи - Симдзијана - Симци - Сăнтоађери - Урсйториљи - Нунта - Помана		значајне етапе у животи појединца и заједнице; - Препознају народне игре и влашке народне инструменате; Познају елемене традиционалне народне кухиње	3. естетичка 4. комуникација 5. одговоран однос према околини 6. одговоран однос према здрављу 7. предузимљивост и оријентација ка предузетништву 9. решавање проблема 10. сарадња

Предмет: **Српски језик и књижевност**	Разред: **седми**	Недељни фонд часова: **4**	Годишњи фонд часова: **144**

Циљ и задаци наставног предмета:

Циљеви учења Српског језика и књижевности јесу да се ученик оспособи да правилно користи српски језик у различитим комуникативним ситуацијама, у говору и писању; да кроз читање и тумачење књижевних дела развија читалачке компетенције које, уз књижевно знање, обухватају емоционално и фантазијско уживљавање, живо памћење, истраживачко посматрање; подстичу имагинацију и уметнички сензибилитет, естетско доживљавање и критичко мишљење, морално просуђивање и асоцијативно повезивање; да се одговарајућим врстама читања оспособљава да усмерено приступа делу и приликом тумачења открива различите слојеве и значења; да стиче основна знања о месту, улози и значају језика и књижевности у култури, као и о медијској писмености; да стиче и развија најшира хуманистичка знања и да научи како функционално да повезује садржаје предметних области.

Корелација са другим предметима :

Страни језик, Историја, Музичка култура, Ликовна култура, Верска настава, Грађанско васпитање

Начин провере остварености исхода:
Писмени задаци, контролни задаци, тестови, усмено одговарање, наставни листови, квизови, активност на часу

ОБЛАСТ/ ТЕМА	НАСТАВНИ САДРЖАЈИ	ОБЛАСТ СТАНДАРДА/СТАНДАРДИ	ИСХОДИ	КОМПЕТЕНЦИЈЕ ОПШТЕ И МЕЂУПРЕДМЕТНЕ
КЊИЖЕВНОСТ	**ЛИРИКА** **Књижевни термини и појмови** Опкорачење. Рефрен.	СЈ.1.4.1. повезује наслове прочитаних књижевних дела (предвиђених програмима 5, 6. и 7. разреда) са именима аутора тих дела;	**По завршеној теми/области ученик ће бити у стању да:** – користи књижевне	✓ Компетенција за целоживотно учење, ✓ комуникација, ✓ рад са подацима

	Цезура. Везани и слободни стих. ауторске лирске песме: рефлексивна и сатирична песма. Језичко-стилска изражајна средства: метафора, алегорија, градација, словенска антитеза, фигуре понављања (асонанца и алитерација). Функција мотива у композицији лирске песме. Песма у прози. **ЕПИКА** **Књижевни термини и појмови** Фабула и сиже. Статички и динамички мотиви. Композиција. Епизода. Идејни слој књижевног текста. Хумор, иронија и сатира. Врсте карактеризације књижевног лика. Унутрашњи монолог. Хронолошко и ретроспективно	СЈ.1.4.2. разликује типове књижевног стваралаштва (усмена и ауторска књижевност); СЈ.1.4.3. разликује основне књижевне родове: лирику, епику и драму; СЈ.1.4.4. препознаје врсте стиха (римовани и неримовани; осмерац и десетерац); СЈ.1.4.5. препознаје различите облике казивања у књижевноуметничком тексту: нарација, дескрипција, дијалог и монолог; СЈ.1.4.6. препознаје постојање стилских фигура у књижевноуметничком тексту (епитет, поређење, ономатопеја); СЈ.1.4.7. уочава битне елементе књижевноуметничког текста: мотив, тему,фабулу, време и место радње, лик... СЈ.1.4.8. има изграђену потребу за читањем	термине и појмове обрађиване у претходним разредима и повезује их са новим делима која чита; – истакне универзалне вредности књижевног дела и повеже их са сопственим искуством и околностима у којима живи; – чита са разумевањем различите врсте текстова и коментарише их, у складу са узрастом; – разликује народну од ауторске књижевности и одлике књижевних родова и основних књижевних врста; – разликује основне одлике стиха и строфе – укрштену, обгрљену и парну риму; слободни и везани стих; рефрен; – тумачи мотиве (према њиховом	и информацијама ✓ сарадња ✓ решавање проблема ✓ дигитална компетенција ✓ одговорано учешће у демократском друштву ✓ естетичка

	приповедање. Дневник. Путопис. Аутобиографија. Легендарна прича. Предања о постанку бића, места и ствари. Афоризам. Пословице, изреке; питалице; загонетке. **ДРАМА** **Књижевни термини и појмови** Драмска радња; етапе драмске радње: увод, заплет, врхунац, перипетија, расплет. Драмска ситуација. Драма у ужем смислу.	књижевноуметничких текстова и поштује национално, књижевно и уметничко наслеђе; CJ.2.4.1. повезује дело из обавезне лектире са временом у којем је настало и са временом које се узима за оквир приповедања; CJ.2.4.2. повезује наслов дела из обавезне лектире и род, врсту и лик из дела; препознаје род и врсту књижевноуметничког дела на основу одломака, ликова, карактеристичних ситуација; CJ.2.4.4. разликује књижевнонаучне врсте: биографију, аутобиографију, дневнички путопис и научно-популарне текстове; CJ.2.4.7. разликује облике казивања у књижевноуметничком тексту: приповедање, описивање, монолог/унутрашњи монолог, дијалог;	садејству или контрастивно сти) и песничке слике у одабраном лирском тексту; – локализује књижевна дела из обавезног школског програма; – разликује етапе драмске радње; – разликује аутора књижевноуметничког текста од наратора, драмског лица или лирског субјекта; – разликује облике казивања (форме приповедања); – идентификује језичко-стилска изражајна средства и разуме њихову функцију; – анализира идејни слој књижевног дела служећи се аргументима из текста; – уочи разлике у карактеризацији ликова према особинама: физичким,	

		СЈ.2.4.8. уочава разлику између препричавања и анализе дела; СЈ.3.4.1. наводи наслов дела, аутора, род и врсту на основу одломака, ликова, карактеристичних тема и мотива; СЈ.3.4.2. издваја основне одлике књижевних родова и врста уконкретном тексту; СЈ.3.4.4. проналази и именује стилске фигуре; одређује функцију стилских фигура у тексту; СЈ.3.4.5. одређује и именује врсту стиха и строфе; СЈ.3.4.6. тумачи различите елементе књижевноуметничког дела позивајући се на само дело; СЈ.3.4.7. изражава свој став о конкретном делу и аргументовано га образлаже	говорним, психолошким, друштвеним и етичким; – разликује хумористички од ироничног и сатиричног тона књижевног дела; – критички промишља о смислу књижевног текста и аргументо вано образложи свој став; – доведе у везу значење пословица и изрека са идејним слојем текста; – препозна националне вредности и негује културноисторијску баштину; – размотри аспекте родне равноправности у вези са ликовима књижевно-уметничких текстова; – препоручи књижевно дело уз кратко образложење;	

			– упореди књижевно и филмско дело настало по истом предлошку, позоришну представу и драмски текст;	
ЈЕЗИК - ГРАМАТИКА	**Грађење и основна значења глаголских облика:** футур II, императив, потенцијал; трпни гл. придев, гл. прилог садашњи и гл. прилог прошли. Подела глаголских облика на просте и сложене и наличне (времена и начини) и неличне. **Непроменљиве врсте речи:** везници, речце, узвици. **Појам синтагме** (главни члан и зависни чланови); врсте синтагми: именичке, придевске, прилошке и глаголске. Атрибут у оквиру синтагме. **Логички субјекат. Сложени глаголски предикат.**	СЈ.1.3.1. зна особине и врсте гласова; дели реч на слогове у једноставнијим примерима; примењује књижевнојезичку норму у вези са гласовним променама СЈ.1.3.4. препознаје врсте речи; зна основне граматичке категорије променљивих речи; примењује књижевнојезичку норму у вези с облицима речи СЈ.1.3.6. препознаје синтаксичке јединице (реч, синтагму, предикатску реченицу и комуникативну реченицу) СЈ.1.3.7. разликује основне врсте независних реченица (обавештајне, упитне, заповедне) СЈ.1.3.8. одређује реченичне и синтагматске чланове у типичним (школским) примерима	**По завршеној теми/области ученик ће бити у стању да:** – разликује глаголске начине и неличне глаголске облике и употреби их у складу са нормом; – одреди врсте непроменљивих речи у типичним случајевима; – уочи делове именичке синтагме; – разликује граматички и логички субјекат; – разликује сложени глаголски предикат од зависне реченице са везником да; – препозна врсте напоредних односа међу реченичним члановима и	✓ Компетенција за целоживотно учење, ✓ рад са подацима и информацијама ✓ сарадња ✓ решавање проблема ✓ дигитална компетенција

	Напоредни односи међу реченичним члановима – саставни, раставни и супротни. Појам комуникативне и предикатске реченице. **Независне предикатске реченице** – напоредни односи међу независним реченицама (саставни, раставни, супротни). **Зависне предикатске реченице** (изричне, односне, месне, временске, узрочне, условне, допусне, намерне, последичне и поредбене). **Реченични чланови** исказани речју, предлошко-падежном кон струкцијом, синтагмом и реченицом. **Конгруенција** – основни појмови.	СЈ.1.3.9. правилно употребљава падеже у реченици и синтагми СЈ.1.3.10. правилно употребљава глаголске облике (осим имперфекта) СЈ.1.3.12. познаје основне лексичке појаве: једнозначност и вишезначност речи; основне лексичке односе: синонимију, антонимију, хомонимију; метафору* као лексички механизам СЈ.1.3.13. препознаје различита значења вишезначних речи које се употребљавају у контексту свакодневне комуникације (у кући, школи и сл.) СЈ.1.3.14. зна значења речи и фразеологизама који се употребљавају у контексту свакодневне комуникације (у кући, школи и сл.), као и оних који се често јављају у школским текстовима (у уџбеницима, текстовима из лектире и сл.) СЈ.1.3.15. одређује значења непознатих речи и израза на основу њиховог састава и / или контекста у којем су	независним реченицама; – идентификује врсте зависних реченица; – искаже реченични члан речју, предлошко-падежном конструкцијом, синтагмом и реченицом; – примени основна правила конгруенције у реченици; –	

		употребљени (једноставни случајеви) СЈ.1.3.16. служи се речницима, приручницима и енциклопедијама СЈ.1.3.21. разуме важност књижевног језика за живот заједнице и за лични развој* СЈ.2.3.3. познаје врсте речи; препознаје подврсте речи; уме да одреди облик промењиве речи СЈ.2.3.5. препознаје подврсте синтаксичких јединица (врсте синтагми, независних и зависних предикатских реченица) СЈ.2.3.6. одређује реченичне и синтагматске чланове у сложенијим примерима СЈ.2.3.8. препознаје главна значења и функције глаголских облика СЈ.2.3.10. зна значења речи и фразеологизама који се јављају у школским текстовима (у уџбеницима, текстовима из лектире и сл.), као и литерарним и медијским текстовима намењеним младима и правилно их употребљава СЈ.2.3.11. одређује значења		

		непознатих речи и израза на основу њиховог састава и / или контекста у којем су употребљени (сложенији примери) СЈ.3.3.1. дели реч на слогове у сложенијим случајевима СЈ.3.3.4. познаје подврсте речи; користи терминологију у вези са врстама и подврстама речи и њиховим граматичким категоријама СЈ.3.3.5. познаје и именује подврсте синтаксичких јединица (врсте синтагми, независних и зависних предикатских реченица) СЈ.3.3.8. зна значења речи и фразеологизама у научнопопуларним текстовима, намењеним младима и правилно их употребљава		
ЈЕЗИК - ПРАВОПИС	Правописна решења у вези са обрађеним глаголским облицима. Интерпункција у вези са зависним реченицама (запета, тачка и запета). Писање	СЈ.1.2.7. зна да се служи Правописом (школским издањем)* СЈ.1.2.8. примењује правописну норму (из сваке правописне области) у једноставним примерима СЈ.2.2.5. зна правописну	**По завршеној теми/области ученик ће бити у стању да:** – доследно примени правописну норму;	✓ Компетенција за целоживотно учење, ✓ комуникација, ✓ сарадња

	скраћеница, правописних знакова.	норму и примењује је у већини случајева СЈ.3.2.5. зна и доследно примењује правописну норму.		
ЈЕЗИК - ОРТОЕПИЈА	Дугоузлазни и дугосилазни акценат	СЈ.1.3.2. уочава разлику између књижевне и некњижевне акцентуације* СЈ.1.3.3. одређује место реченичног акцента у једноставним примерима СЈ.2.3.1. одређује место акцента у речи; зна основна правила акценатске норме	**По завршеној теми/области ученик ће бити у стању да:** - разликује дугосилазни и дугоузлазни акценат;	✓ Компетенција за целоживотно учење, ✓ комуникација,
ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА	Књижевни и остали типови текстова у функцији унапређивања језичке културе. Књижевноуметнички и публицистички текстови. Усмени и писмени састави према унапред задатим смерницама (ограничен број речи; задата лексика; одређени граматички модели и сл.). Текст заснован на	СЈ.1.1.1. разуме текст (ћирилични и латинични) који чита наглас и у себи СЈ.1.1.2. разликује уметнички и неуметнички текст; уме да одреди сврху текста: експозиција (излагање), дескрипција (описивање), нарација (приповедање), аргументација, пропаганда * СЈ.1.1.3. препознаје различите функционалне стилове на једноставним примерима СЈ.1.1.4. разликује основне делове текста и књиге (наслов, наднаслов,	**По завршеној теми/области ученик ће бити у стању да:** –говори на задату тему поштујући књижевнојезичку норму; – разликује књижевноуметничк и од публицистичког функционалног стила; – састави кохерентан писани текст у складу са задатом	✓ Компетенција за целоживотно учење, ✓ комуникација, ✓ сарадња ✓ решавање проблема ✓ одговорано учешће у демократском друштву ✓ одговоран однос прама околини ✓ естетичка

	аргументима. Технички и сугестивни опис. Репортажа. Цитати и фусноте из различитих књижевних и неуметничких текстова. Нелинеарни текстови: табеле, легенде, графикони, мапе ума и друго. Говорне вежбе: интерпретативно-уметничке (изражајно читање, рецитовање); вежба аргументовања (дебатни разговор). Правописне вежбе: диктат, исправљање правописних грешака у тексту; запета у зависносложеним реченицама; глаголски облици; електронске поруке. Језичке вежбе: допуњавање текста различитим облицима променљивих речи;	поднаслов, основни текст, поглавље, пасус, фуснота, садржај, предговор, поговор); препознаје цитат; служи се садржајем да би пронашао одређени део текста CЈ.1.1.5. проналази и издваја основне информације из текста према датим критеријумима CЈ.1.1.6. разликује у тексту битно од небитног, главно од споредног CЈ.1.1.7. повезује информације и идеје изнете у тексту, уочава јасно исказане односе (временски след, средство – циљ, узрок – последица и сл.) и изводи закључак заснован на једноставнијем тексту CЈ.1.1.8. чита једноставне нелинеарне елементе текста: легенде, табеле, дијаграме и графиконе CЈ.1.2.1. зна и користи оба писма (ћирилицу и латиницу) CЈ.1.2.2. саставља разумљиву, граматички исправну реченицу	темом наративног и дескриптивног типа; – напише једноставнији аргументативни текст позивајући се на чињенице; – користи технички и сугестивни опис у изражавању; – препозна цитат и фусноте и разуме њихову улогу; – пронађе потребне информације у нелинеарном тексту; – напише електронску (имејл, SMS) поруку поштујући нормативна правила; – примени различите стратегије читања (информативно, доживљајно, истраживачко и др.); – састави текст репортажног типа (искуствени или	

	допуњавање текста непроменљивим речима; обележавање комуникативне реченице у тексту; исказивање реченичног члана на више начина (реч, синтагма, предлошко-падежна конструкција, реченица); фразеологизми (разумевање и употреба) и друге. Писмене вежбе и домаћи задаци и њихова анализа на часу. Четири школска писмена задатка – по два у сваком полугодишту	СЈ.1.2.3. саставља једноставан експозиторни, наративни и дескриптивни текст и уме да га организује у смисаоне целине (уводни, средишњи и завршни део текста) СЈ.1.2.4. уме да преприча текст СЈ.1.2.5. свој језик прилагођава медијуму изражавања* (говору, односно писању), теми, прилици и сл.; препознаје и употребљава одговарајуће језичке варијетете (формални или неформални) СЈ.1.2.6. влада основним жанровима писмене комуникације: саставља писмо; попуњава различите обрасце и формуларе с којима се сусреће у школи и свакодневном животу СЈ.1.2.9. има изграђену језичку толеранцију и негативан став према језику дискриминације и говору мржње* СЈ.2.1.1. чита текст користећи различите стратегије читања:	фикционални); – правилно употреби фразеологизме и устаљене изразе који се јављају у литерарним и медијским текстовима намењеним младима..	

		„летимично читање” (ради брзог налажења одређених информација); читање „с оловком у руци” (ради учења, ради извршавања различитих задатака, ради решавања проблема); читање ради уживања* СЈ.2.1.2. познаје врсте неуметничких текстова (излагање, технички опис, техничко приповедање) СЈ.2.1.3. препознаје и издваја језичка средства карактеристична за различите функционалне стилове СЈ.2.1.4. разликује све делове текста и књиге, укључујући индекс, појмовник и библиографију и уме њима да се користи СЈ.2.1.5. проналази, издваја и упоређује информације из два краћа текста или више њих (према датим критеријумима) СЈ.2.1.7. препознаје став аутора неуметничког текста и разликује га од другачијих ставова изнетих у таквом тексту СЈ.2.2.1. саставља		

		експозиторни, наративни и дескриптивни текст, који је јединствен, кохерентан и унутар себе повезан СЈ.2.2.4. зна основне особине говорног и писаног језика* СЈ.3.1.1. проналази, издваја и упоређује информације из два дужа текста сложеније структуре или више њих (према датим критеријумима) СЈ.3.1.3. издваја из текста аргументе у прилог некој тези (ставу) или аргументе против ње; изводи закључке засноване на сложенијем тексту СЈ.3.1.4. чита и тумачи сложеније нелинеарне елементе текста: вишеструке легенде, табеле, дијаграме и графиконе СЈ.3.2.1. организује текст у логичне и правилно распоређене пасусе; одређује прикладан наслов тексту и поднаслове деловима текста СЈ.3.2.2. саставља аргументативни текст		

		СЈ.3.2.3. пише репортажу		

Предмет: Енглески језик	Разред: 7.	Недељни фонд часова: 2	Годишњи фонд часова: 72

Циљ наставног предмета:

Циљ наставе страног језика у основном образовању заснива се на потребама ученика које се остварују овладавањем комуникативних вештина и развијањем способности и метода учења страног језика.

Циљ наставе страног језика у основном образовању стога јесте: развијање сазнајних и интелектуалних способности ученика, његових хуманистичких, моралних и естетских ставова, стицање позитивног односа према другим језицима и културама, као и према сопственом језику и културном наслеђу, уз уважавање различитости и навикавање на отвореност у комуникацији, стицање свести и сазнања о функционисању страног и матерњег језика. Током основног образовања, ученик треба да усвоји основна знања из страног језика која ће му омогућити да се у једноставној усменој и писаној комуникацији споразумева са људима из других земаља, усвоји норме вербалне и невербалне комуникације у складу са специфичностима језика који учи, као и да настави, на вишем нивоу образовања и самостално, учење истог или другог страног језика.

Оперативни задаци по језичким вештинама се постепено проширују и усложњавају. Истовремено се континуирано примењују и оперативни задаци из претходних разреда.

<u>Разумевање говора</u>

Ученик треба да:

- разуме краће дијалоге (до 7 реплика / питања и одговора), приче и песме о темама предвиђеним наставним програмом , које чује уживо, или са аудио-визуелних записа;
- разуме општи садржај и издвоји кључне информације из краћих и прилагођених текстова после 2-3 слушања;
- разуме и реагује на одговарајући начин на усмене поруке у вези са личним искуством и са активностима на часу (позив на игру или неку групну активност, заповест, упутство, догађај из непосредне прошлости, планови за блиску будућност, свакодневне активности, жеље и избори, итд.).

Разумевање писаног текста

Ученик треба да:

- разуме краће текстове (до 80 речи), који садрже велики проценат познатих језичких елемената, структуралних и лексичких, а чији садржај је у складу са развојним и сазнајним карактеристикама, искуством и интересовањима ученика;
- разуме и адекватно интерпретира садржај илустрованих текстова (стрипове,ТВ програм, распоред часова, биоскопски програм, ред вожње, информације на јавним местима итд.) користећи језичке елементе предвиђене наставним програмом.

Усмено изражавање

Ученик треба да:

- усклађује интонацију, ритам и висину гласа са сопственом комуникативном намером и са степеном формалности говорне ситуације;
- поред информација о себи и свом окружењу описује у неколико реченица познату радњу или ситуацију у садашњости, прошлости и будућности, користећи познате језичке елементе (лексику и морфосинтаксичке структуре);
- препричава и интерпретира у неколико реченица садржај писаних, илустрованих и усмених текстова на теме предвиђене наставним програмом, користећи познате језичке елементе (лексику и морфосинтаксичке структуре);
- у неколико реченица даје своје мишљење и изражава ставове (допадање, недопадање, итд.), користећи познате језичке елементе (лексику и морфосинтаксичке структуре).

Интеракција

Ученик треба да:

- у стварним и симулираним говорним ситуацијама са саговорницима размењује исказе у вези с контекстом учионице, као и о свим осталим темама предвиђеним наставним програмом (укључујући и размену мишљења и ставова према стварима, појавама, користећи познате морфосинтаксичке структуре и лексику);
- учествује у комуникацији и поштује социокултурне норме комуникације (тражи реч, не прекида саговорника, пажљиво слуша друге, итд).

Писмено изражавање

Ученик треба да:

- пише реченице и краће текстове (до 50 речи) чију кохерентност и кохезију постиже користећи познате језичке елементе у вези са познатим писаним текстом или визуелним подстицајем;
- издваја кључне информације и препричава оно што је видео, доживео, чуо или прочитао;
- користи писани код за изражавање сопствених потреба и интересовања (шаље личне поруке, честитке, користи електронску пошту, и сл.).

Доживљај и разумевање књижевног текста

- Може да изрази утиске и осећања о кратком прилагођеном књижевном тексту (песма, скраћена верзија приче, музичка песма), користећи вербална и невербална средства изражавања (цртежи, моделирање, глума).

Знања о језику и стратегије учења

(Под знањем о језику подразумева се функционално знање, односно способност ученика да језичке структуре правилно употреби у датој комуникативној ситуацији.)

Ученик треба да:

- препознаје и користи граматичке садржаје предвиђене наставним програмом;
- поштује основна правила смисленог повезивања реченица у шире целине;
- користи језик у складу са нивоом формалности комуникативне ситуације (нпр. форме учтивости);
- разуме везу између сопственог залагања и постигнућа у језичким активностима;
- уочава сличности и разлике између матерњег и страног језика и страног језика који учи;
- разуме значај употребе интернационализама;
- примењује компезационе стратегије и то тако што:

  1. усмерава пажњу, пре свега, на оно што разуме;

  2. покушава да одгонетне значење на основу контекста и проверава питајући неког ко добро зна (друга, наставника, итд);

  3. обраћа пажњу на речи / изразе који се више пута понављају, као и на наслове и поднаслове у писаним текстовима;

  4. обраћа пажњу на разне невербалне елементе (гестови, мимика, итд. у усменим текстовима; илустрације и други

визуелни елементи у писменим текстовима);

5. размишља да ли одређена реч коју не разуме личи на неку која постоји у матерњем језику;

6. тражи значење у речнику;

7. покушава да употреби познату реч приближног значења уместо непознате (нпр. **аутомобил** уместо **возило**);

8. покушава да замени или допуни исказ или део исказа адекватним гестом / мимиком;

9. уз помоћ наставника континуирано ради на усвајању и примени општих стратегија учења (генерализација, индукција, дедукција, инференција и позитивни трансфер)

Корелација са другим предметима:
Српски језик, немачки језик, биологија, географија, историја,хемија, физичко васпитање, математика, физика, ликовно, музичко

Начин провере остварености исхода:
Посматрање и праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима, тестови вештина и различите технике формативног оцењивања, пројекти ученика, , задаци у радној свесци, усмена и писмена провера кроз задатке

ОБЛАСТ/ ТЕМА	НАСТАВНИ САДРЖАЈИ	ОБЛАСТ СТАНДАРДА/СТАНДАРДИ	ИСХОДИ	КОМПЕТЕНЦИЈЕ ОПШТЕ И МЕЂУПРЕДМЕТНЕ
Hello Септембар	Речи и изразе који се односе на тему: именовање чланова породице, школског прибора и израза који се односе на језик	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.6. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.20. 1.1.21. 1.1.22. 1.1.23.	- разуме неколико исказа у низу који се односе на изражавање способности и умећа;	1. компетенција за учење 3. естетичка 4. комуникација 9. решавање проблема

	учионице језичке структуре ***Possessive case*** *(The girl's hair is brown),* ***Adjectives- Adverbs*** *(She is a terrible singer. She sings terribly),* ***the verb can*** *(Can you run fast?),* ***Personal Pronouns*** *(I'm Kelly.)* ***Possessive Adjectives*** *(My father's brother lives in Spain.),* ***Possessive Pronouns*** *(Is thet notebook yours?),* ***Imperative*** *(Read the text.)* (Интер)културни садржаји: устаљена правила учтиве комуникације.	1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 1.3.2. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.4. 2.1.5. 2.1.6. 2.1.7. 2.1.8. 2.1.10. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.14. 2.1.18. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.22. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.1. 2.3.2.	- опише, способности и умећа; користећи неколико везаних исказа; - разуме једноставније текстове који се односе на поздрављање, представљање и тражење/давање информација личне природе; - поздрави и отпоздрави, представи себе и другог користећи једноставнија језичка средства; - размени једноставније информације личне природе; - у неколико везаних исказа саопшти информације о себи и другима;	10. сарадња 11.дигитална компетенција
Battle of the teens Септембар/октобар	Речи и изразе који се односе на тему: занимања, одећа, придеви који се односе на описивање	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.6. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.20. 1.1.21. 1.1.22. 1.1.23.	- разуме једноставније текстове у којима се	1. компетенција за учење 2. одговорно учешће у демкратском друштву

	осећања; језичке структуре ***Present Simple vs. Present Progressive*** *(When my grandparents come to London, they usually stay at a hotel. But this week they're staying with us at our new house.),* ***Stative verbs*** *(I love pop music), too/enough (This shirt is too big for me.),* ***comparison of adjectives and adverbs*** *(Geography is more interesting than Maths.),* ***Past Simple*** *(We went to the cinema.),* ***used to*** *(When I was young I didn't use to live here. I used to live in Ireland.),* ***countable and uncountable nouns*** *(I've got some money in my wallet.),* ***some/any/no/every and their compounds*** *(I haven't got any nice belts. Is there* *a shop that sells belts anywhere near* *here?).* текстове и дијалоге који се односе на тему и интеркултурне садржаје	1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 1.3.2. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.4. 2.1.5. 2.1.6. 2.1.7. 2.1.8. 2.1.10. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.14. 2.1.18. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.22. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.1. 2.3.2. 3.1.1. 3.1.6.	описују радње и ситуације у садашњости и прошлости; - разуме једноставније текстове у којима се описују способности и умећа; - размени појединачне информације и/или неколико информација у низу које се односе на радње у садашњости и прошлости; - разуме једноставније текстове који се односе на опис особа, биљака, животиња, предмета, места, појава, радњи, стања и збивања; - опише и упореди жива бића, предмете, места, појаве, радње, стања и збивања користећи једноставнија језичка средства;	4. комуникација 5. одговоран однос према околини 8. рад са подацима и информацијама 9. решавање проблема 10. сарадња

	(слушају, читају, говоре и пишу).			
Travelling around Октобар/новембар	Речи и изразе који се односе на тему: путовања и смештај, временске прилике, изрази који се односе на припремање хране, локације на мапи, животиње; језичке структуре ***Relative pronouns who/ which/ that/ whose*** *(Fred Aston is the student who/that did well in the test.),* ***Relative adverb: where*** *(The hostel where we stayed was really cheap.),* ***Future be going to*** *(I'm going to travel to Australia next summer.),* ***Future will*** *(I'll help you tidy your room.),* ***Zero conditional*** *(If you mix blue and yellow, you get green.),* ***Conditional Sentences Type 1*** *(If you tell Bill your secret, everybody will find out.),* ***Time Clauses*** *(Present-Future) (I'll call you after I finish doing my homework.)*	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.6. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.16. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.19. 1.1.20. 1.1.21. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 1.3.2. 1.3.4. 1.3.5. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.4. 2.1.5. 2.1.6. 2.1.7. 2.1.8. 2.1.9. 2.1.10. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.14. 2.1.15. 2.1.16. 2.1.18. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.21. 2.1.22. 2.1.23. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.1. 2.3.2. 2.3.3. 2.3.8. 3.1.1. 3.1.2. 3.1.3. 3.1.4. 3.1.5. 3.1.5. 3.1.6. 3.1.8. 3.1.10. 3.1.12. 3.1.16. 3.1.17. 3.1.18. 3.1.19. 3.1.20. 3.1.22. 3.1.23. 3.1.24. 3.1.26. 3.1.27. 3.1.29. 3.1.30. 3.2.1. 3.2.2. 3.2.3. 3.2.4. 3.3.1. 3.3.2. 3.3.3.	- разуме једноставније исказе који се односе на одлуке, обећања, планове, намере и предвиђања и реагује на њих; - размени једноставније исказе у вези са обећањима, одлукама, плановима, намерама и предвиђањима; - саопшти шта он/она или неко други планира, намерава, предвиђа; - разуме и формулише једноставније исказе који се односе на описивање чињеница и могућности у садшњости; - разуме једноставније текстове који се односе на оријентацију у простору; - пита и саопшти где се неко налази или где се	1. компетенција за учење 2. одговорно учешће у демкратском друштву 3. естетичка 4. комуникација 5. одговоран однос према околини 8. рад са подацима и информацијама 9. решавање проблема 10. сарадња

	all/both/neither/ none/ either *(All my classmates went to Peter's party last night but* *none of them had a good time.);* текстове и дијалоге који се односе на тему и интеркултурне садржаје (слушају, читају, говоре и пишу).		нешто дешава;	
Get active Новембар	Речи и изразе који се односе на тему: спортови и такмичења, кућни послови, слободне активности, сопртска опрема, фразални глаголи; језичке структуре ***Present Perfect Simple*** *(Henry has already bought a present for Anna but he hasn't given it to her yet.),* ***Time expressions*** *(Henry has already bought a present for Anna but he hasn't given it to her yet.),* ***Present Perfect Simple vs. Past Simple*** *(My*	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.6. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.16. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.19. 1.1.20. 1.1.21. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 1.3.2. 1.3.4. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.4. 2.1.5. 2.1.6. 2.1.7. 2.1.8. 2.1.9. 2.1.10. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.14. 2.1.15. 2.1.16. 2.1.17. 2.1.18. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.21. 2.1.22. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.1. 2.3.2. 2.3.3. 3.1.1. 3.1.2. 3.1.3. 3.1.4.	- разуме једноставније исказе који се односе на изражавање допадања и недопадања и реагује на њих; - изрази допадање и недопадање уз једноставније образложење; - разуме једноставније исказе којима се тражи мишљење и реагује на њих; - изражава мишљење, слагање/неслагање и даје	5. одговоран однос према околини 6. одговоран однос према здрављу 7. предузимљивост и оријентација ка предузетништву 8. рад са подацима и информацијама 9. решавање проблема 11.дигитална компетенција

	best friend moved to a town by the coast last year but I haven't visited him yet.), ***Present Perfect Simple: for - since*** *(We've been living in this house for six months. We've been living in this house since March.),* ***Clauses of result*** *(It was so hot yesterday that we went to the beach.);* текстове и дијалоге који се односе на тему и интеркултурне садржаје (слушају, читају, говоре и пишу).	3.1.5. 3.1.5. 3.1.6. 3.1.8. 3.1.10. 3.1.12. 3.1.15. 3.1.16. 3.1.17. 3.1.18. 3.1.19. 3.1.20. 3.1.22. 3.1.23. 3.1.24. 3.1.26. 3.1.27. 3.1.28. 3.1.29. 3.1.30. 3.2.1. 3.2.2. 3.2.3. 3.2.4. 3.3.1. 3.3.2. 3.3.3.	кратко образложење - разуме једноставнија питања која се односе на оријентацију/ положај предмета, бића и места у простору и правац кретања и одговори на њих; - затражи и разуме обавештења о оријентацији/положају предмета, бића и места у простору и правцу кретања; - опише правац кретања и просторне односе једноставнијим, везаним исказима - разуме једноставније текстове у којима се описују искуства, догађаји и способности у прошлости; - размени појединачне информације и/или неколико информација у низу о искуствима, догађајима и способностима у	

			прошлости; - опише у неколико краћих, везаних исказа искуства, догађај из прошлости; - опише неки историјски догађај, историјску личност и сл.;	
The first written test Новембар	Лексику и језичке структуре које се односе на тему и наведене комуникативне функције, а које су се радиле у темама 1, 2, 3;	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.16. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.19. 1.1.20. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 1.3.2. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.4. 2.1.6. 2.1.7. 2.1.8. 2.1.10. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.14. 2.1.15. 2.1.16. 2.1.17. 2.1.18. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.21. 2.1.22. 2.1.23. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.1. 2.3.2. 3.1.1. 3.1.2. 3.1.3. 3.1.6. 3.1.7. 3.1.8. 3.1.10. 3.1.11. 3.1.16. 3.1.17. 3.1.18. 3.1.19. 3.1.20. 3.1.23. 3.1.24. 3.1.25. 3.1.29. 3.1.30. 3.2.1. 3.2.2. 3.2.3. 3.2.4. 3.3.1. 3.3.2.	- опише и упореди жива бића, предмете, места, појаве, радње, стања и збивања користећи једноставнија језичка средства; - опише и упореди жива бића, предмете, места, појаве, радње, стања и збивања користећи једноставнија језичка средства; - размени појединачне информације и/или неколико информација у низу које се односе на радње у садашњости; - опише у неколико краћих,	1. компетенција за учење 2. одговорно учешће у демкратском друштву 3. естетичка 4. комуникација 5. одговоран однос према околини 8. рад са подацима и информацијама 9. решавање проблема

			везаних исказа искуства, догађај из прошлости.	
The Unexplained Децембар/јануар	Речи и изразе који се односе на тему: речи које се односе на сујеверје, злочине, глаголи који се користе за нарацију, грађење речи; језичке структуре ***Past Simple - Past Progressive*** *(She was watching TV when the phone rang.)*, ***Time clauses: when, while, as, as soon as*** *(As soon as we saw the strange light, we ran away.),* ***Question tags*** *(You went to the video arcade last night, didn't you?),* ***Prepositions of time/ place/movement*** *(We're leaving on 11th February.);* текстове и дијалоге који се односе на тему и интеркултурне садржаје (слушају, читају, говоре и пишу).	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.6. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.16. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.19. 1.1.20. 1.1.21. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 1.3.2. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.4. 2.1.5. 2.1.6. 2.1.7. 2.1.8. 2.1.10. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.14. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.22. 2.1.23. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.1. 2.3.2. 3.1.1. 3.1.2. 3.1.3. 3.1.6. 3.1.8. 3.1.16. 3.1.17. 3.1.25. 3.1.29. 3.1.3.	– разуме једноставније текстове у којима се описују искуства, догађаји и способности у прошлости; – размени појединачне информације и/или неколико информација у низу о искуствима, догађајима и способностима у прошлости; – опише у неколико краћих, везаних исказа искуства, догађај из прошлости; – опише неки историјски догађај, историјску личност и сл.; – разуме једноставније исказе који се односе на изражавање допадања и недопадања и реагује на њих; – изрази допадање и недопадање уз једноставније образложење; – разуме једноставније	1. компетенција за учење 3. естетичка према околини 6. одговоран однос према здрављу 7. предузимљивост и оријентација ка предузетништву 9. решавање проблема 10. сарадња

			исказе којима се тражи мишљење и реагује на њих; – изражава мишљење, слагање/неслагање и даје кратко образложење.	
Let's communicate Јануар/фебруар	Речи и изразе који се односе на тему: изрази који се користе у телефонском разговору, речи које се односе на гестикулацију, речи које се односе на компјутере, изрази са 'way'; језичке структуре ***can/could/ may/ will/ would/ might*** *(Would you do the washing-up?);* ***must/ have to/ need (to)****(I need to speak to Jane before she leaves.),* ***full infinitive*** *(I was happy to get an e-mail from Jim.),* ***bare infinitive*** *(Young children shouldn't watch TV all day.),* ***-ing form*** *(Can you buy a newspaper before coming home?);* текстове и дијалоге који се	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.6. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.16. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.19. 1.1.20. 1.1.21. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 1.3.2. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.4. 2.1.5. 2.1.6. 2.1.7. 2.1.8. 2.1.10. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.14. 2.1.15. 2.1.16. 2.1.17. 2.1.18. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.21. 2.1.22. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.1. 2.3.2. 3.1.1. 3.1.2. 3.1.3. 3.1.6. 3.1.7. 3.1.8. 3.1.10. 3.1.11. 3.1.16. 3.1.17. 3.1.18. 3.1.19. 3.1.20. 3.1.23. 3.1.24. 3.1.25. 3.1.29. 3.1.30. 3.2.1. 3.2.2. 3.2.3. 3.2.4. 3.3.1. 3.3.2.	- разуме уобичајене изразе у вези са жељама, интересовањима, потребама, осећањима и реагује на њих; - изрази жеље, интересовања, потребе, осете и осећања једноставнијим језичким средствима; - разуме једноставније текстове у којима се описују способности и умећа; - размени појединачне информације и/или неколико информација у низу које се односе на радње у садашњости;	1. компетенција за учење 2. одговорно учешће у демкратском друштву 3. естетичка 7. предузимљивост и оријентација ка предузетништву 9. решавање проблема 10. сарадња

	односе на тему и интеркултурне садржаје (слушају, читају, говоре и пишу).		- опише радње, способности и умећа користећи неколико везаних исказа; - разуме једноставније исказе који се односе на дозволе, забране, упозорења, правила понашања и обавезе и реагује на њих; - размени једноставније информације које се односе на дозволе, забране, упозорења, правила понашања и обавезе код куће, у школи и на јавном месту.	
H2O Фебруар/март	Речи и изразе који се односе на тему: речи које се односе на димензије, море, једрење, животну средину, бројеви преко 100; језичке структуре ***a/an*** *(There's an armachair and a sofa in the living room.),* ***the*** *(The Earth looks beautiful from the moon,),* ***so/ neither/ too/***	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.6. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.16. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.19. 1.1.20. 1.1.21. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 1.3.2. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.4. 2.1.5. 2.1.6. 2.1.7. 2.1.8. 2.1.10. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.14. 2.1.15. 2.1.16.	- разуме једноставније исказе који се односе на количину, димензије и цене; - размени информације у вези са количином, димензијама и ценама	1. компетенција за учење 2. одговорно учешће у демкратском друштву 4. комуникација 5. одговоран однос према околини 9. решавање проблема 10. сарадња

	either *(I went waterskiing on my holiday. - So did I.),* ***Passive Voice (Present Simple - Past Simple / Present Perfect Simple - Future 'will' - modal verbs)*** *(Old wrecks are visited by thousands of divers every year.).* текстове и дијалоге који се односе на тему и интеркултурне садржаје (слушају, читају, говоре и пишу).	2.1.17. 2.1.18. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.21. 2.1.22. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.1. 2.3.2. 3.1.1. 3.1.2. 3.1.3. 3.1.6. 3.1.7. 3.1.8. 3.1.10. 3.1.11. 3.1.16. 3.1.17. 3.1.18. 3.1.19. 3.1.20. 3.1.23. 3.1.24. 3.1.25. 3.1.29. 3.1.30. 3.2.1. 3.2.2. 3.2.3. 3.2.4. 3.3.1. 3.3.2.	- разуме једноставније текстове који се односе на опис особа, биљака, животиња, предмета, места, појава, радњи, стања и збивања; - опише и упореди жива бића, предмете, места, појаве, радње, стања и збивања користећи једноставнија језичка средства.	
The second written test Април/мај	Лексику и језичке структуре које се односе на тему и наведене комуникативне функције, а које су се радиле у темама 4, 5, и 6; задатке слушања, читања и вођеног писања.	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.16. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.19. 1.1.20. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 1.3.2. 1.3.4. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.4. 2.1.6. 2.1.7. 2.1.8. 2.1.9. 2.1.10. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.14. 2.1.15. 2.1.16. 2.1.17. 2.1.19. 2.1.23.	- изрази жеље, интересовања, потребе, осете и осећања једноставнијим језичким средствима. - саопшти шта он/она или неко други планира, намерава, предвиђа; - упути предлоге, савете и	1. компетенција за учење 2. одговорно учешће у демкратском друштву 4. комуникација 5. одговоран однос према околини 6. одговоран однос према здрављу

		2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.1. 2.3.2. 2.3.3. 3.1.1. 3.1.2. 3.1.3. 3.1.4. 3.1.5. 3.1.6. 3.1.8. 3.1.10. 3.1.12. 3.1.16. 3.1.17. 3.1.18. 3.1.19. 3.1.20. 3.1.22. 3.1.23. 3.1.24. 3.1.26. 3.1.27. 3.2.1. 3.2.2. 3.2.3. 3.2.4. 3.3.1. 3.3.2. 3.3.3.	позиве на заједничке активности користећи ситуационо прикладне комуникационе моделе.	
Stand by me Мај/јун	Речи и изразе који се односе на тему: речи које се односе на озледе и прву помоћ, изрази са ‘time’; језичке структуре ***Subject - Object Questions*** *(Who saw the accident),* ***Negative Questions*** *(Haven't I seen you before?),* ***Reflexive Pronouns*** *(He did it by himself.),* ***Should*** *(You should go to the doctor.),* ***Reported Speech (Commands, Requests)*** *(My mother told me to clean my room and not to watch TV);* текстове и дијалоге који се односе на тему и интеркултурне садржаје (слушају, читају, говоре и	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.6. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.16. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.19. 1.1.20. 1.1.21. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 1.3.2. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.4. 2.1.5. 2.1.6. 2.1.7. 2.1.8. 2.1.10. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.14. 2.1.15. 2.1.16. 2.1.17. 2.1.18. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.21. 2.1.22. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.1. 2.3.2. 3.1.1. 3.1.2. 3.1.3. 3.1.6. 3.1.7. 3.1.8. 3.1.10. 3.1.11. 3.1.16. 3.1.17. 3.1.18. 3.1.19. 3.1.20. 3.1.23. 3.1.24. 3.1.25. 3.1.29. 3.1.30. 3.2.1. 3.2.2. 3.2.3. 3.2.4. 3.3.1. 3.3.2.	– разуме једноставније предлоге, савете и позиве на заједничке активности и одговори на њих уз одговарајуће образложење; – упути предлоге, савете и позиве на заједничке активности користећи ситуационо прикладне комуникационе моделе; – затражи и пружи додатне информације у вези са предлозима, саветима и позивима на заједничке активности; – разуме уобичајене молбе и захтеве и реагује на њих; – упути уобичајене молбе и захтеве; – разуме и следи једноставнија упутства у	1. компетенција за учење 3. естетичка 4. комуникација 9. решавање проблема

	пишу).		вези с уобичајеним ситуацијама из свакодневног живота; - пружи једноставнија упутства у вези са уобичајеним ситуацијама из свакодневног живота.	

Предмет: ИСТОРИЈА	Разред: 7	Недељни фонд часова: 2	Годишњи фонд часова: 72
Циљ наставног предмета: **Циљ учења историје је да ученик изучавајући историјске догађаје, појаве, процесе и личности стекне знања и компетенције за разумевање савременог света, развије вештине критичког мишљења и одговоран однос према себи, сопственом и нционалном идентитету, културно-историјском наслеђу, друштву и држави у којој живи**			
Корелација са другим предметима : **Географија, српски језик и књижевност, верска настава**			
Начин провере остварености исхода: **Формативно, свакодневно оцењивање усмених одговора ученика** **Посматрањем наставника** **Самоевалуација и евалуација на крају месеца и током појединих часова** **Домаћи задатак**			

ОБЛАСТ/ ТЕМА	НАСТАВНИ САДРЖАЈИ	ОБЛАСТ СТАНДАРДА/СТАНДАРДИ	ИСХОДИ	КОМПЕТЕНЦИЈЕ ОПШТЕ И МЕЂУПРЕДМЕТНЕ
Основи проучавања прошлости	Основне одлике, хронолошки и просторни оквири периода од Индустријске револуције до завршетка Првог светског рата. Историјски извори за изучавање периода од Индустријске револуције до завршетка Првог светског рата и њихова сазнајна вредност (материјални, писани, аудио и визуелни).	ИС.1.1.1. именује и разликује основне временске одреднице ИС.1.1.2. именује историјске периоде и зна редослед историјских периода ИС.1.1.4. уме да одреди ком веку припадају важне године из прошлости ИС.1.1.5. уме да одреди ком историјском периоду припадају важне године из прошлости ИС.1.1.6. препознаје значење основних појмова из историје цивилизације	- именује периоде прошлости и историјске периоде и наводи граничне догађаје - повезује историјске изворе са установама у којима се чувају - именује нови век и наводи граничне догађаје - користи основне историјске појмове (стари век, средњи век, повеља, житије) - пореди историјске периоде - разврстава историјске изворе према њиховој основној подели и према историјском периоду	**Компетенција за учење** **- Рад са подацима и информацијама** **-Комуникација**
Европа, свет и српски народ на почетку индустријског доба (од средине XVIII до средине XIX века)	Индустријска револуција (парна машина и њена примена; промене у друштву – јачање грађанске и појава	ИС.1.1.6. препознаје значење основних појмова из историје цивилизације ИС 1.1.7. именује најважније појаве из националне историје	- Користи основне историјске појмове - Сагледа значај и улогу истакнутих личности у датом историјском контексту	**Компетенција за учење; Рад са подацима и информацијама** **Естетичка компетенција;**

	радничке класе). Политичке револуције (узроци, последице и обележја, европске монархије уочи револуција, просветитељске идеје, примери америчке и француске револуције; појмови уставности и поделе власти, Декларација о правима човека и грађанина, укидање феудализма). Наполеоново доба (Наполеонова владавина, ратови, тековине, Бечки конгрес). Свакодневни живот и култура (промене у начину живота). Источно питање и балкански народи (политика великих сила, борба балканских народа за ослобођење). Живот Срба под османском и хабзбуршком влашћу. Српска револуција 1804–1835 (основна обележја, ток Првог и	ИС.1.1.8. именује најважније појаве из опште историје ИС.1.1.9. зна на ком простору су се одиграле најважније појаве и догађаји из националне и опште историје ИС 1.1.10. уме да наведе узроке и последице најважнијих појава из прошлости ИС.1.2.1. препознаје на основу карактеристичних историјских извора (текстуалних, сликовних, материјалних) о којој историјској појави, догађају и личности је реч ИС.1.2.3. препознаје једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми слике ИС.1.2.4. уме да прочита једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми историјске карте у којој је наведена легенда ИС.2.2.1. уме да закључи о ком догађају, феномену и личности је реч на основу садржаја карактеристичних	-Повеже визуелне и текстуалне информације са одговарајућим историјским контекстом (хронолошки, политички, друштвени) -Сагледава значај и улогу истакнутих личности у датом историјском контексту -Поштује правила заједничког рада и препознаје своје место и улогу у групи -Уважава саговорника реагујући на оно што говори, а не на његову личност -Изражава своје ставове на аргументован начин - Доводи у везу узроке и последице историјских догађаја, појава и процеса на конкретним примерима - Приказује на историјској карти динамику различитих историјских појава и	**Комуникација**

	Другог српског устанка, последице и значај). Развој модерне српске државе (аутономија Кнежевине Србије, успостава државе, оснивање образовних и културних установа). Црна Гора у доба владичанства (основна обележја државног и друштвеног уређења). Истакнуте личности: Џејмс Ват, Волтер, Катарина II, Марија Терезија, Робеспјер, Наполеон Бонапарта, вожд Карађорђе, кнез Милош, кнегиња Љубица, Доситеј Обрадовић, Вук Караџић, прота Матеја Ненадовић, Петар I и Петар II Петровић Његош, Сава Текелија, митрополит Стефан Стратимировић.	писаних историјских извора ИС.2.2.2. уме да закључи о којем историјском феномену је реч на основу карактеристичних сликовних историјских извора ИС 3.1.1. уме да примени знање из историјске хронологије ИС.3.1.5. разуме како су повезане појаве из прошлости и садашњости	промена у новом веку - Препознаје основне карактеристике различитих идеологија - Пореди положај и начин живота припадника различитих друштвених слојева и група у индустријско доба - Изводи закључак о повезаности националне историје са регионалном и европском, на основу датих примера - Уочава пристрасност, пропаганду и стереотипе у садржајима историјских извора - Анализира и процењује ближе хронолошко порекло извора на основу садржаја - Упоређује, анализира и уочава разлике између свог и ставова других - Уочава утицај историјских догађаја,	

			појава и процеса на прилике у савременом свету -Употреби податке из табеле у једноставном истраживању -Наведе специфичности друштвених појава, процеса, политичких идеја, ставова појединаца и група насталих у новом веку - Анализирајући дате примере уочава утицај научно-технолошког развоја на промене у друштвеним и привредним односима и природном окружењу	
Европа, свет и српски народ у другој половини XIX века	Рађање модерних држава, међународни односи и кризе (револуције 1848/49 – „пролеће народа”, политичке идеје, настанак модерне Италије и Немачке, успон САД и грађански	ИС.1.1.4. уме да одреди ком веку припадају важне године из прошлости ИС.1.1.6. препознаје значење основних појмова из историје цивилизације ИС 1.1.7. именује најважније појаве из националне историје ИС.1.1.8. именује најважније	-Доводи у везу узроке и последице историјских догађаја, појава и процеса на конкретним примерима -Изводи закључак о повезаности националне историје са регионалном и	Компетенција за учење; Рад са подацима и информацијама; Естетичка компетенција; Сарадња; Дигитална компетенција;

	рат, борба за колоније у Африци и Азији, Персија, Индија, Кина, опадање Османског царства). Промене у привреди, друштву и култури (Друга индустријска револуција, људска права и слободе – право гласа, укидање робовласништва, положај деце и жена; култура, наука, образовање, свакодневни живот). Кнежевина и Краљевина Србија и њено окружење (развој државних установа и политичког живота, унутрашња и спољна политика, међународно признање – Берлински конгрес; културна и просветна политика, свакодневни живот; положај Срба под хабзбуршком и османском влашћу). Истакнуте личности: Ђузепе Гарибалди, Ото	појаве из опште историје ИС.1.1.9. зна на ком простору су се одиграле најважније појаве и догађаји из националне и опште историје ИС 1.1.10. уме да наведе узроке и последице најважнијих појава из прошлости ИС.1.2.1. препознаје на основу карактеристичних историјских извора (текстуалних, сликовних, материјалних) о којој историјској појави, догађају и личности је реч ИС.1.2.3. препознаје једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми слике ИС.1.2.4. уме да прочита једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми историјске карте у којој је наведена легенда ИС.2.2.1. уме да закључи о ком догађају, феномену и личности је реч на основу садржаја карактеристичних писаних историјских извора	европском на основу датих примера -Препознаје основне карактеристике различитих идеологија -Анализира процес настанка модерних нација и наводи њихове основне карактеристике -Користи основне историјске појмове - На карти показује места где су се десили одређени догађаји - Сагледа значај и улогу истакнутих личности у датом историјском контексту - Самостално или у групи реализује једноставне задатке - Доводи у везу узроке и последице историјских догађаја, појава и процеса на конкретним примерима - Приказује на историјској карти динамику различитих историјских појава и промена у новом веку	Комуникација; Одговоран однос према здрављу;

	фон Бизмарк, Наполеон III, краљица Викторија, Абрахам Линколн, Карл Маркс, браћа Лимијер, Алфред Нобел, кнез Александар Карађорђевић, кнез Михаило, краљ Милан, краљица Наталија и краљ Александар Обреновић, књаз Никола Петровић, Илија Гарашанин, Јован Ристић, Никола Пашић, Стојан Новаковић, патријарх Јосиф Рајачић, Катарина Ивановић, Светозар Милетић, Бењамин Калај, Алекса Шантић	ИС.2.2.2. уме да закључи о којем историјском феномену је реч на основу карактеристичних сликовних историјских извора ИС 3.1.1. уме да примени знање из историјске хронологије ИС.3.1.5. разуме како су повезане појаве из прошлости и садашњости	- Препознаје основне карактеристике различитих идеологија - Пореди положај и начин живота припадника различитих друштвених слојева и група у индустријско доба - Доводи у везу узроке и последице историјских догађаја, појава и процеса на конкретним примерима - Изводи закључак о повезаности националне историје са регионалном и европском, на основу датих примера - Уочава пристрасност, пропаганду и стереотипе у садржајима историјских извора - Анализира и процењује ближе хронолошко порекло извора на основу садржаја - Упоређује, анализира	

			и уочава разлике између свог и ставова других - Уочава утицај историјских догађаја, појава и процеса на прилике у савременом свету -Употреби податке из табеле у једноставном истраживању -Наведе специфичности друштвених појава, процеса, политичких идеја, ставова појединаца и група насталих у новом веку - Анализирајући дате примере уочава утицај научно-технолошког развоја на промене у друштвеним и привредним односима и природном окружењу -Повезује визуелне и текстуалне информације са одговарајућим историјским контекстом (хронолошки,	

			политички, друштвени, културни)	
Европа, свет и српски народ на почетку XX века	Међународни односи и кризе (формирање савеза, сукоби око колонија, Руско-јапански рат, Мароканска криза, Анексиона криза, Либијски рат, балкански ратови). Култура, наука и свакодневни живот (Светска изложба у Паризу, примена научних достигнућа, положај жена). Краљевина Србија и њено окружење (Мајски преврат, политички живот, унутрашња и спољна политика; појава југословенства, наука, култура, свакодневни живот, положај Срба под аустроугарском и османском влашћу, Црна Гора – доношење устава, проглашење краљевине; учешће Србије и Црне Горе у	ИС.1.1.6. препознаје значење основних појмова из историје цивилизације ИС 1.1.7. именује најважније појаве из националне историје ИС.1.1.8. именује најважније појаве из опште историје ИС.1.1.9. зна на ком простору су се одиграле најважније појаве и догађаји из националне и опште историје ИС 1.1.10. уме да наведе узроке и последице најважнијих појава из прошлости ИС.1.2.1. препознаје на основу карактеристичних историјских извора (текстуалних, сликовних, материјалних) о којој историјској појави, догађају и личности је реч ИС.1.2.3. препознаје једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми слике ИС.1.2.4. уме да прочита	- Доводи у везу узроке и последице историјских догађаја, појава и процеса на конкретним примерима: Балкански ратови, Први светски рат - Користи основне историјске појмове - Сагледа значај и улогу истакнутих личности у датом историјском контексту: Петар I и Александар Карађорђевић, Николај II Романов, Вилхелм II, Вудро Вилсон - Наведе специфичности друштвених појава, процеса, политичких идеја, ставова појединаца и група насталих у новом веку: интереси великих сила и савеза; Балкански ратови	**Компетенција за учење; Рад са подацима и информацијама Естетичка компетенција; Дигитална компетенција; Комуниикација; Одговорно учешће у демократском друштву;**

	балканским ратовима). Велики рат (узроци и повод, савезништва и фронтови, Србија и Црна Гора у рату; преломнице, ток и последице рата; аспекти рата – технологија рата, пропаганда, губици и жртве, глад и епидемије; човек у рату – живот у позадини и на фронту; живот под окупацијом и у избеглиштву; Велики рат у сећању). Истакнуте личности: Алберт Ајнштајн, Пјер и Марија Кири, Сигмунд Фројд, Михајло Пупин, Никола Тесла, Хенри Форд, Вилхелм II, Николај II Романов, Вудро Вилсон, краљ Петар и престолонаследник Александар Карађорђевић, Јован Цвијић, Надежда Петровић, Арчибалд Рајс, Милунка Савић, Флора Сендс, Радомир Путник, Степа Степановић, Живојин	једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми историјске карте у којој је наведена легенда ИС.2.1.1. уме да повеже личност и историјски феномен са одговарајућом временском одредницом и историјским периодом ИС 2.1.2. препознаје да постоји повезаност националне, регионалне и светске историје ИС 2.1.4. препознаје да постоји повезаност појава из прошлости са појавама из садашњости ИС.3.1.1. уме да примени знање из историјске хронологије (уме прецизно да одреди којој деценији и веку, историјском периоду припада одређена година, личност и историјски феномен) ИС 3.1.6. уме да закључи зашто је дошло до одређених историјских догађаја и које су последице важних историјских дешавања	- Уочава везу између развоја српске државности током новог века и савремене српске државе - Анализира и процени ближе хронолошко порекло извора на основу садржаја - Уочава утицај историјских догађаја, појава и процеса на прилике у савременом друштву: односи између великих сила, позиција Србије - Пореди различите историјске изворе и класификује их на основу њихове сазнајне вредности - Препознаје смисао и сврху неговања сећања на важне личности и догађаје из историје државе и друштва: споменичко наслеђе Балканских ратова, 11. новембар - Приказује на историјској карти динамику различитих	

	Мишић, Петар Бојовић, Јанко Вукотић, Драгутин Димитријевић Апис.		историјских појава и промена у новом веку: Балкански ратови и Први светски рат, Србија, Краљевина СХС - Уочава утицај историјских догађаја, појава и процеса на прилике у савременом друштву - Повеже визуелне и текстуалне информације са одговарајућим историјским контекстом: прелазак Срба преко Албаније и др. - Уочава улогу књижевних и уметничких дела на формирање националног идентитета у прошлости: "Тамо далеко", *Време смрти*, *Дан шести* и др. - Раздваја битно од небитног у историјској нарацији - Презентује самостално, или у	

			групи , резултате једноставног истраживања заснованог на коришћењу одабраних историјских извора и литературе користећи ИКТ	
Уводни и завршни часови (иницијално тестирање, закључивање оцена...)		ИС.1.1.4. уме да одреди ком веку припадају важне године из прошлости ИС.1.1.6. препознаје значење основних појмова из историје цивилизације ИС.1.1.7. именује најважније појаве из националне историје ИС.1.1.8. именује најважније појаве из опште историје ИС.1.1.9. зна на ком простору су се одиграле најважније појаве и догађаји из националне и опште историје ИС.1.2.4. уме да прочита једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми историјске карте у којој је наведена легенда ИС.2.1.1. уме да повеже	– визуелне и текстуалне информације повеже са одговарајућим историјским периодом или цивилизацијом; – користећи дату информацију или ленту времена, смести историјску појаву, догађај и личност у одговарајући историјски период, догађај и век ; – лоцира на историјској карти најважније појмове Новог века – у излагању историјске нарације користи основне	**Рад са подацима и информацијама, Комуникација**

		личност и историјски феномен са одговарајућом временском одредницом и историјским периодом ИС.3.1.1. уме да примени знање из историјске хронологије (уме прецизно да одреди којој деценији и веку, историјском периоду припада одређена година, личност и историјски феномен)	научне појмове;	

Предмет: Географија	Разред: седми	Недељни фонд часова: 2	Годишњи фонд часова: 72
Циљ наставног предмета: Циљ учења географије је да ученик појмовно и структурно овлада природно-географским, демографским , насеобинским, политичкогеографским, економско-географским, интеграционим и глобалним појавама и процесима у Србији и свету уз неговање вредности мултикултуралности и патриотизма.			
Корелација са другим предметима : Историја, грађанско, физичка географија, картографија, грађанско васпитање, биологија.			
Начин провере остварености исхода: Формативно, свакодневно оцењивање усмених одговора ученика, Самоевалуација и евалуација на крају месеца и током појединих часова, Домаћи задатак, Писана провера 15 мин. Са немом картом			

ОБЛАСТ/ ТЕМА	НАСТАВНИ САДРЖАЈИ	ОБЛАСТ СТАНДАРДА/СТАНДАРДИ	ИСХОДИ	КОМПЕТЕНЦИЈЕ ОПШТЕ И МЕЂУПРЕДМЕТНЕ
Регионална	Регионална географија.	ГЕ.1.1.3.препознаје и чита географске и	–приказује на немој	Компетенциј

Географија	Принципи регионализације. Хетерогеност и хомогеност географског простора.	допунске ел. карте ГЕ.1.3.1.познаје основне појмове о становништву и насељима и уочава њихов просторни распоред	карти: океане, мора, облике разуђености обале, низије, планине, реке, језера, државе, градове – класификује облике рељефа, водне објекте и живи свет карактеристичан за наведену територију	а за учење; Рад са подацима и информација ма Естетичка компетенција; Комуникација
Географске регије Европе	Јужна Европа – културноцивилизацијске тековине, етничка хетерогеност, туризам, политичка подела. Државе Јужне Европе: државе бивше СФРЈ, Италија, Шпанија и Грчка – основне географске карактеристике. Средња Европа – културноцивилизацијске тековине, савремени демографски процеси, природни ресурси и економски развој, урбанизација, политичка подела.	Основни ниво ГЕ.1.1.3.препознаје и чита географске и допунске ел. карте ГЕ.1.3.1.познаје основне појмове о становништву и насељима и уочава њихов просторни распоред ГЕ.1.3.2.дефинише појам привреде и препознаје привр.делатности и гране ГЕ.1.4.2.именује континенте и препознаје њихове основне природне и друштвене одлике Средњи ниво ГЕ.2.1.3.препознаје и објашњава гео.чињенице,објекте,појаве и процесе и односе који су представљени моделом,сликом,графиком,табелом,шемом ГЕ.2.1.4.приказује понуђене гео. податке на немој карти картографским средствима,графиком,табелом,шемом ГЕ.2.3.1.разликује и објашњава кретање(природно и механичко) и структуре	–приказује на немој карти: океане, мора, облике разуђености обале, низије, планине, реке, језера, државе, градове – класификује облике рељефа, водне објекте и живи свет карактеристичан за наведену територију – анализира утицај географске ширине, рељефа, односа копна и мора, морских струја, вегетације и човека на климу; – објашњава настанак пустиња на територији проучаваног континента; – проналази податке о	Компетенциј а за учење; Рад са подацима и информацијама Естетичка компетенција; Комуникација

	Немачка – основне географске карактеристике. Западна Европа – културноцивилизацијске тековине, савремени демографски процеси, природни ресурси и економски развој, урбанизација, политичка подела. Француска и Уједињено Краљевство – основне географске карактеристике. Северна Европа – природни ресурси и економски развој, народи, политичка подела. Норвешка – основне географске карактеристике. Источна Европа – културноцивилизацијске тековине, етничка хетерогеност, природни ресурси и економски развој, политичка	становништва ГЕ.2.4.2.описује природне и друштвене одлике континената и наводи њихове регије Напредни ниво ГЕ.3.1.1.доноси закључке о просторним и каузалним везама гео. чињеница, објеката,појава и процеса, односа на основу анализе геог. карте ГЕ.3.3.1. објашњава утицај природних и друш. фактора на развој и размештај становништва и насеља ГЕ.3.3.2. објашњава утицај природних и друш. фактора на развој и размештај привреде и пр. делатности ГЕ.3.4.3.објашњава геог. везе и законитости на ваневропским континентима и уме да издвоји регије	бројном стању становништва по континентима, регијама и одабраним државама и издваја просторне целине са највећом концентрацијом становништва у свету; – укаже на узроке и последице кретања броја становника, густине насељености, природног прираштаја, миграција и специфичних структура становништва по континентима, регијама и у одабраним државама; – тумачи и израђује тематске карте становништва по континентима, регијама и одабраним државама; – описује узроке и последице урбанизације на различитим континентима,	

	подела. Руска Федерација – основне географске карактеристике. Европска унија – пример интеграционих процеса.		регијама и у одабраним државама; – доведе у везу природне ресурсе са степеном економске развијености појединих регија и одабраних држава; – уз помоћ географске карте објашњава специфичности појединих просторних целина и описује различите начине издвајања регија; – објасни формирање политичке карте света; – објашњава узроке и последице глобалних феномена као што су сиромаштво, унутрашње и спољашње миграције, демографска експлозија и пренасељеност, -препознаје негативне утицаје човека на животну средину настале услед специфичности развоја пољопривреде,	

			рударства, енергетике, индустрије, саобраћаја и туризма на проучаваним континентима, регијама и у одабраним државама; – истражује утицај Европске уније на демографске, економске и политичке процесе у Европи и свету болести и епидемије	
Азија	Географски положај, границе и величина Азије. Природне одлике Азије. Становништво Азије. Насеља Азије. Привреда Азије. Политичка и регионална подела. Југозападна Азија – природни ресурси и економски развој, културно-цивилизацијске тековине, савремени демографски процеси,	Основни ниво ГЕ.1.1.3.препознаје и чита географске и допунске ел. карте ГЕ.1.3.1.познаје основне појмове о становништву и насељима и уочава њихов просторни распоред ГЕ.1.3.2.дефинише појам привреде и препознаје привр.делатности и гране ГЕ.1.4.2.именује континенте и препознаје њихове основне природне и друштвене	– доведе у везу природне ресурсе са степеном економске развијености појединих регија и одабраних држава; – уз помоћ географске карте објашњава специфичности појединих просторних целина и описује различите начине издвајања регија – препознаје негативне утицаје човека на животну средину настале услед специфичности развоја	Компетенција за учење; Рад са подацима и информацијама Естетичка компетенција; Комуникација

	урбанизација, политичка подела. Јужна Азија – културноцивилизацијске тековине, савремени демографски процеси, етничка хетерогеност, урбанизација, политичка подела. Југоисточна Азија – природни ресурси и економски развој, политичка подела. Источна Азија – културноцивилизацијске тековине, савремени демографски процеси, етничка хетерогеност, природни ресурси и економски развој, урбанизација, политичка подела. Централна Азија – природни ресурси, политичка подела, насеља и становништво.	одлике Средњи ниво ГЕ.2.1.3.препознаје и објашњава гео.чињенице,објекте,појаве и процесе и односе који су представљени моделом,сликом,графиком,табелом,шемом ГЕ.2.1.4.приказује понуђене гео. податке на немој карти картографским средствима,графиком,табелом,шемом ГЕ.2.3.1.разликује и објашњава кретање(природно и механичко) и структуре становништва ГЕ.2.4.2.описује природне и друштвене одлике континената и наводи њихове регије Напредни ниво ГЕ.3.1.1.доноси закључке о просторним и	пољопривреде, рударства, енергетике, индустрије, саобраћаја и туризма на проучаваним континентима, регијама и у одабраним државама; -објашњава узроке и последице глобалних феномена као што су сиромаштво, унутрашње и спољашње миграције, демографска експлозија и пренасељеност, болести и епидемије, политичка нестабилност; – доводе у везу квалитет живота становништва са природним, демографским, економским и политичкогеографским одликама простора; – препознаје негативне утицаје човека на	

		каузалним везама гео. чињеница, објеката,појава и процеса, односа на основу анализе геог. карте ГЕ.3.3.1. објашњава утицај природних и друш. фактора на развој и размештај становништва и насеља ГЕ.3.3.2. објашњава утицај природних и друш. фактора на развој и размештај привреде и пр. делатности ГЕ.3.4.3.објашњава геог. везе и законитости на ваневропским континентима и уме да издвоји регије	животну средину настале услед специфичности развоја пољопривреде, рударства, енергетике, индустрије, саобраћаја и туризма на проучаваним континентима, регијама и у одабраним државама; – анализира примере позитивног утицаја човека на животну средину у државама које улажу напоре на очувању природе и упоређује их са сличним примерима у нашој земљи; – изводи закључак о могућим решењима за коришћење чистих извора енергије у државама чија се привреда заснива највише на експлоатацији нафте и угља; – описује улогу међународних организација у свету	

Африка	Географски положај, границе и величина Африке. Природне одлике Африке. Становништво Африке. Насеља Африке. Привреда Африке. Политичка и регионална подела. Афрички Медитеран и Сахарска Африка. Подсахарска Африка.	Основни ниво ГЕ.1.1.3.препознаје и чита географске и допунске ел. карте ГЕ.1.3.1.познаје основне појмове о становништву и насељима и уочава њихов просторни распоред ГЕ.1.3.2.дефинише појам привреде и препознаје привр.делатности и гране ГЕ.1.4.2.именује континенте и препознаје њихове основне природне и друштвене одлике Средњи ниво ГЕ.2.1.3.препознаје и објашњава гео.чињенице,објекте,појаве и процесе и односе који су представљени моделом,сликом,графиком,табелом,шемом ГЕ.2.1.4.приказује понуђене гео. податке на немој карти картографским средствима,графиком,табелом,шемом ГЕ.2.3.1.разликује и објашњава кретање(природно и механичко) и структуре становништва ГЕ.2.4.2.описује природне и друштвене одлике континената и наводи њихове регије Напредни ниво ГЕ.3.1.1.доноси закључке о просторним и каузалним везама гео. чињеница, објеката,појава и процеса, односа на основу анализе геог. карте	–приказује на немој карти: океане, мора, облике разуђености обале, низије, планине, реке, језера, државе, градове – класификује облике рељефа, водне објекте и живи свет карактеристичан за наведену територију – анализира утицај географске ширине, рељефа, односа копна и мора, морских струја, вегетације и човека на климу; – објашњава настанак пустиња на територији проучаваног континента; – пронализи податке о бројном стању становништва по континентима, регијама и одабраним државама и издваја просторне целине са највећом концентрацијом становништва у свету; – укаже на узроке и	Компетенција за учење; Рад са подацима и информацијама Естетичка компетенција; Дигитална компетенција Комуникација

		ГЕ.3.3.1. објашњава утицај природних и друш. фактора на развој и размештај становништва и насеља ГЕ.3.3.2. објашњава утицај природних и друш. фактора на развој и размештај привреде и пр. делатности ГЕ.3.4.3.објашњава геог. везе и законитости на ваневропским континентима и уме да издвоји регије	последице кретања броја становника, густине насељености, природног прираштаја, миграција и специфичних структура становништва по континентима, регијама и у одабраним државама; – тумачи и израђује тематске карте становништва по континентима, регијама и одабраним државама; – описује узроке и последице урбанизације на различитим континентима, регијама и у одабраним државама; – доведе у везу природне ресурсе са степеном економске развијености појединих регија и одабраних држава; – уз помоћ географске карте објашњава	

			специфичности појединих просторних целина и описује различите начине издвајања регија; – објасни формирање политичке карте света; – објашњава узроке и последице глобалних феномена као што су сиромаштво, унутрашње и спољашње миграције, демографска експлозија и пренасељеност, - препознаје негативне утицаје човека на животну средину настале услед специфичности развоја пољопривреде, рударства, енергетике, индустрије, саобраћаја и туризма на проучаваним континентима, регијама и у одабраним државама; – истражује утицај Европске уније на	

			демографске, економске и политичке процесе у Европи и свету болести и епидемије – доведе у везу природне ресурсе са степеном економске развијености појединих регија и одабраних држава; – уз помоћ географске карте објашњава специфичности појединих просторних целина и описује различите начине издвајања регија – препознаје негативне утицаје човека на животну средину настале услед специфичности развоја пољопривреде, рударства, енергетике, индустрије, саобраћаја и туризма на проучаваним континентима, регијама и у одабраним државама; -објашњава узроке и	

			последице глобалних феномена као што су сиромаштво, унутрашње и спољашње миграције, демографска експлозија и пренасељеност, болести и епидемије, политичка нестабилност; – доводе у везу квалитет живота становништва са природним, демографским, економским и политичкогеографским одликама простора; – препознаје негативне утицаје човека на животну средину настале услед специфичности развоја пољопривреде, рударства, енергетике, индустрије, саобраћаја и туризма на проучаваним континентима, регијама и у	

			одабраним државама; – анализира примере позитивног утицаја човека на животну средину у државама које улажу напоре на очувању природе и упоређује их са сличним примерима у нашој земљи; – изводи закључак о могућим решењима за коришћење чистих извора енергије – описује улогу међународних организација у свету	
Северна Америка Јужна Америка	Географски положај, границе, величина и регионална подела Северне Америке. Природне одлике Северне Америке. Становништво Северне Америке. Насеља Северне Америке. Привреда Северне Америке. Политичка подела.	Основни ниво ГЕ.1.1.3.препознаје и чита географске и допунске ел. карте ГЕ.1.3.1.познаје основне појмове о становништву и насељима и уочава њихов просторни распоред ГЕ.1.3.2.дефинише појам привреде и препознаје привр.делатности и гране ГЕ.1.4.2.именује континенте и препознаје њихове основне природне и друштвене одлике Средњи ниво ГЕ.2.1.3.препознаје и објашњава гео.чињенице,објекте,појаве и процесе и односе који су представљени	–приказује на немој карти: океане, мора, облике разуђености обале, низије, планине, реке, језера, државе, градове – класификује облике рељефа, водне објекте и живи свет карактеристичан за наведену територију – анализира утицај географске ширине, рељефа, односа копна и мора, морских	Компетенција за учење; Рад са подацима и информацијама Естетичка компетенција; Дигитална компетенција Комуникација

	Географски положај, границе и величина Јужне Америке. Природне одлике Јужне Америке. Становништво Јужне Америке. Насеља Јужне Америке. Привреда Јужне Америке Политиучка подела	моделом,сликом,графиком,табелом,шемом ГЕ.2.1.4.приказује понуђене гео. податке на немој карти картографским средствима,графиком,табелом,шемом ГЕ.2.3.1.разликује и објашњава кретање(природно и механичко) и структуре становништва ГЕ.2.4.2.описује природне и друштвене одлике континената и наводи њихове регије Напредни ниво ГЕ.3.1.1.доноси закључке о просторним и каузалним везама гео. чињеница, објеката,појава и процеса, односа на основу анализе геог. карте ГЕ.3.3.1. објашњава утицај природних и друш. фактора на развој и размештај становништва и насеља ГЕ.3.3.2. објашњава утицај природних и друш. фактора на развој и размештај привреде и пр. делатности ГЕ.3.4.3.објашњава геог. везе и законитости на ваневропским континентима и уме да издвоји регије	струја, вегетације и човека на климу; – објашњава настанак пустиња на територији проучаваног континента; – проналази податке о бројном стању становништва по континентима, регијама и одабраним државама и издваја просторне целине са највећом концентрацијом становништва у свету; – укаже на узроке и последице кретања броја становника, густине насељености, природног прираштаја, миграција и специфичних структура становништва по континентима, регијама и у одабраним државама; – тумачи и израђује тематске карте становништва по континентима,	

			регијама и одабраним државама; – описује узроке и последице урбанизације на различитим континентима, регијама и у одабраним државама; – доведе у везу природне ресурсе са степеном економске развијености појединих регија и одабраних држава; – уз помоћ географске карте објашњава специфичности појединих просторних целина и описује различите начине издвајања регија; – објасни формирање политичке карте света; – објашњава узроке и последице глобалних феномена као што су сиромаштво, унутрашње и спољашње миграције, демографска експлозија и	

			пренасељеност, - препознаје негативне утицаје човека на животну средину настале услед специфичности развоја пољопривреде, рударства, енергетике, индустрије, саобраћаја и туризма на проучаваним континентима, регијама и у одабраним државама; – истражује утицај Европске уније на демографске, економске и политичке процесе у Европи и свету болести и епидемије – доведе у везу природне ресурсе са степеном економске развијености појединих регија и одабраних држава; – уз помоћ географске карте објашњава специфичности појединих просторних целина и описује	

			различите начине издвајања регија – препознаје негативне утицаје човека на животну средину настале услед специфичности развоја пољопривреде, рударства, енергетике, индустрије, саобраћаја и туризма на проучаваним континентима, регијама и у одабраним државама; -објашњава узроке и последице глобалних феномена као што су сиромаштво, унутрашње и спољашње миграције, демографска експлозија и пренасељеност, болести и епидемије, политичка нестабилност; – доводе у везу квалитет живота становништва са	

			природним, демографским, економским и политичкогеографским одликама простора; – препознаје негативне утицаје човека на животну средину настале услед специфичности развоја пољопривреде, рударства, енергетике, индустрије, саобраћаја и туризма на проучаваним континентима, регијама и у одабраним државама; – анализира примере позитивног утицаја човека на животну средину у државама које улажу напоре на очувању природе и упоређује их са сличним примерима у нашој земљи; – изводи закључак о могућим решењима за коришћење чистих извора енергије у државама чија се	

			привреда заснива највише на експлоатацији нафте и угља; – описује улогу међународних организација у свету	
Аустралија и Океанија	Географски положај, границе и величина Аустралије и Океаније. Природне одлике Аустралије. Колонијални период и становништво Аустралије. Насеља Аустралије. Привреда Аустралије. Океанија – основна географска обележја. Политичка и регионална подела. ПОЛАРНЕ ОБЛАСТИ	Основни ниво ГЕ.1.1.3.препознаје и чита географске и допунске ел. карте ГЕ.1.3.1.познаје основне појмове о становништву и насељима и уочава њихов просторни распоред ГЕ.1.3.2.дефинише појам привреде и препознаје привр.делатности и гране ГЕ.1.4.2.именује континенте и препознаје њихове основне природне и друштвене одлике Средњи ниво ГЕ.2.1.3.препознаје и објашњава гео.чињенице,објекте,појаве и процесе и односе који су представљени моделом,сликом,графиком,табелом,шемом ГЕ.2.1.4.приказује понуђене гео. податке на немој карти картографским средствима,графиком,табелом,шемом ГЕ.2.3.1.разликује и објашњава кретање(природно и механичко) и структуре становништва ГЕ.2.4.2.описује природне и друштвене одлике континената и наводи њихове	–приказује на немој карти: океане, мора, облике разуђености обале, низије, планине, реке, језера, државе, градове – класификује облике рељефа, водне објекте и живи свет карактеристичан за наведену територију – анализира утицај географске ширине, рељефа, односа копна и мора, морских струја, вегетације и човека на климу; – објашњава настанак пустиња на територији проучаваног континента; – проналази податке о бројном стању становништва по континентима,	Компетенција за учење, комуникација и сарадња, Рад са подацима и информацијама, Дигитална, Естетичка

		регије Напредни ниво ГЕ.3.1.1.доноси закључке о просторним и каузалним везама гео. чињеница, објеката,појава и процеса, односа на основу анализе геог. карте ГЕ.3.3.1. објашњава утицај природних и друш. фактора на развој и размештај становништва и насеља ГЕ.3.3.2. објашњава утицај природних и друш. фактора на развој и размештај привреде и пр. делатности ГЕ.3.4.3.објашњава геог. везе и законитости на ваневропским континентима и уме да издвоји регије	регијама и одабраним државама и издваја просторне целине са највећом концентрацијом становништва у свету; – укаже на узроке и последице кретања броја становника, густине насељености, природног прираштаја, миграција и специфичних структура становништва по континентима, регијама и у одабраним државама; – тумачи и израђује тематске карте становништва по континентима, регијама и одабраним државама; – описује узроке и последице урбанизације на различитим континентима, регијама и у одабраним државама; – доведе у везу	

			природне ресурсе са степеном економске развијености појединих регија и одабраних држава; – уз помоћ географске карте објашњава специфичности појединих просторних целина и описује различите начине издвајања регија; – објасни формирање политичке карте света; – објашњава узроке и последице глобалних феномена као што су сиромаштво, унутрашње и спољашње миграције, демографска експлозија и пренасељеност, - препознаје негативне утицаје човека на животну средину настале услед специфичности развоја пољопривреде, рударства, енергетике, индустрије, саобраћаја и туризма на проучаваним	

			континентима, регијама и у одабраним државама; – истражује утицај Европске уније на демографске, економске и политичке процесе у Европи и свету болести и епидемије – доведе у везу природне ресурсе са степеном економске развијености појединих регија и одабраних држава; – уз помоћ географске карте објашњава специфичности појединих просторних целина и описује различите начине издвајања регија – препознаје негативне утицаје човека на животну средину настале услед специфичности развоја пољопривреде, рударства, енергетике, индустрије, саобраћаја и туризма	

			на проучаваним континентима, регијама и у одабраним државама; -објашњава узроке и последице глобалних феномена као што су сиромаштво, унутрашње и спољашње миграције, демографска експлозија и пренасељеност, болести и епидемије, политичка нестабилност; – доводе у везу квалитет живота становништва са природним, демографским, економским и политичкогеографским одликама простора; – препознаје негативне утицаје човека на животну средину настале услед специфичности развоја пољопривреде,	

			рударства, енергетике, индустрије, саобраћаја и туризма на проучаваним континентима, регијама и у одабраним државама; – анализира примере позитивног утицаја човека на животну средину у државама које улажу напоре на очувању природе и упоређује их са сличним примерима у нашој земљи; – изводи закључак о могућим решењима за коришћење чистих извора енергије – описује улогу међународних организација у свету	

Предмет: Биологија	Разред: Седми	Недељни фонд часова: 2	Годишњи фонд часова: 72
Циљ наставног предмета: Циљ учења биологије је да ученик, изучавањем биолошких процеса и живих бића у интеракцији са животном средином, разуме значај биолошке разноврсности и потребу за одрживим развојом и развије одговоран однос према себи и природи.			

Корелација са другим предметима : Математика, физичко и здравствено васпитање, информатика и рачунарство, географија, физика, хемија, техника и технологија, ликовна култура, српски језик и књижевност
Начин провере остварености исхода: Контролни задаци, кратке провере, тестови, наставни листићи, усмена

ОБЛАСТ/ ТЕМА	НАСТАВНИ САДРЖАЈИ	ОБЛАСТ СТАНДАРДА/СТАНДАРДИ	ИСХОДИ	КОМПЕТЕНЦИЈЕ ОПШТЕ И МЕЂУПРЕДМЕТНЕ
1.Наслеђивање и еволуција	Улога и значај једра у метаболизму ћелије. Деоба ћелије (хромозоми, настајање телесних и полних ћелија). ДНК и појам гена (алел, генотип, фенотип) Прво Менделово правило, крвне групе, трансфузија и трансплантација. Наслеђивање пола. Наследне болести. Животни циклуси биљака и животиња. Смена генерација. Једнополни и	**Основни ниво:** Б.И.1.3.10. -Зна да је природно одабирање основни механизам прилагођавања **Средњи ниво:** Б.И.2.3.1. –Разуме основне разликке између бесполног и полног размножавања Б.И.2.3.2. –Разуме механизме настанка зигота Б.И.2.3.3. –Разуме зашто потомци личе на родитеље и на њихове претке или нису идентични са њима	– прикупи и анализира податке о животним циклусима почевши од оплођења; – упореди бесполно и полно размножавање; – идентификује разлике између митозе и мејозе на основну промене броја хромозома и њихове улоге у развићу и репродукцији; – одреди однос између гена и хромозома и основну улогу генетичког материјала у ћелији; – шематски прикаже наслеђивање пола и других особина према првом Менделовом правилу;	1. компетенција за учење 2. одговорно учешће у демкратском друштву 3.комуникација 4. одговоран однос према околини 5. одговоран однос према здрављу 6. рад са подацима и информацијама 7. решавање проблема

	двополни организми. Значај и улога полног размножавања.	Б.И.2.3.4. –Зна да на развиће организма поред генетичког материјала утиче и средина **Напредни ниво** Б.И.3.3.6.-Разуме да човек може да утиче на смер и брзину еволуционих промена својих популација и популација других врста		8. сарадња
2.Јединство грађе и функције као основа живота	Основни принципи организације живих бића. Појам симетрије – типични примери код једноћелијских и вишећелијских организама; биолошки значај. Симетрија, цефализација и сегментација код животиња. Присуство/одсуство биљних органа, (симетрија и сегментација код биљака). Ћелије са специфичном функцијом: мишићне, крвне, нервне, ћелије	**Основни ниво:** Б.И.1.1.1. Уме да наведе основне карактеристике живог света. Б.И.1.1.2. Разликује живу и неживу природу у непосредном окруженњу и у типичним случајевима Б.И.1.2.1.-Зна да су најмањи организми изграђени од једне ћелије у којој се одвијају сви карактеристични животни процеси и да зна основне	-одреди положај организма на дрвету живота на основу прикупљених и анализираних информација о његовој грађи; – упореди организме на различитим позицијама на дрвету живота према начину на који обављају животне процесе користи микроскоп за посматрање грађе гљива, биљних и животињских ткива;	1. компетенција за учење 2. одговорно учешће у демкратском друштву 3.комуникација 4. одговоран однос према околини 5. одговоран однос према здрављу 6. рад са подацима и информацијама 7. решавање

	затварачице... Грађа и улога ткива, органа, органских система и значај за функционисање организма. Компаративни преглед грађе главних група биљака, гљива и животиња – сличности и разлике у обављању основних животних процеса на методски одабраним представницима.	карактеристике грађе тих ћелија. Б.И.1.2.3.-Зна основне карактетристике грађе биљака, животиња и човека и основне функције које се обављају на нивоу организма. Б.И.1.2.4.-Познаје основну организацију органа у којима се одвијају различити животни процеси. Б.И.1.2.5.-Разуме да је за живот неопходна енергија коју организми обезбеђују исхраном Б.И.1.2.6.-Разуме да су поједини процеси заједнички за сва жива бића (дисање, надражљивост, покретљивост, раст, развиће) Б.И.1.2.7.-Зна да организми функционишу као независне целине у сталној интеракцији са окружењем		проблема 8. сарадња

		Средњи ниво: Б.И.2.1.1.Примењује критеријуме за разликовање живог од неживог на карактеристичном биолошком материјалу Б.И.2.2.1.-Разуме да постоје одређене разлике у грађи ћелије у зависности од функције коју обављају у вишећелијским организмима (разлике између биљних и животињских ћелија) Б.И.2.2.2-Зна и упоређује сличности и разлике између нивоа организације: зна да се ћелије које врше исту ф-ју групишу и образују ткива, ткива са истом ф-јом органе а органи са истом ф-јом система органа. Б.И.2.2.3.-Зна карактеристичне и основне ф-је спољашње грађе биљака Б.И.2.2.4. -Разуме да је за живот неопходна енергија		

		која се производи, складишти и одаје у специфичним процесима у ћелији и да се то зове Метаболизам Б.И.2.2.5.-Разуме да биљне ћелије захваљујући специфичној грађи могу да везују енергију и стварају (синтетишу) сложене (хранљиве) материје. **Напредни ниво:** Б.И.3.1.2.Уме да објасни зашто је несшто класификовано као живо или неживо Б.И.3.1.1.-Примењује критеријуме за разликовање живог од неживог у граничним случајевима и у атипичним примерима (вируси, делови организма, плодови и сл.) Б.И.3.1.4.-Познаје критеријуме по којима се царства међусобно разликују		

		на основу њихових својства до нивоа класе/реда најважнијих група. Б.И.3.1.5.-Уме да објасни везу између промена у просторном и временском окружењу и промена које се дешавају код живих бића у комплексним ситуацијама у сложенијим заједницама Б.И.3.2.1-Зна карактеристичне и основне ф-је унутрашње грађе биљака Б.И.3.2.2.-Разуме морфолошку повезаност појединих нивоа организације и њихову међусобну функционалну условљеност Б.И.3.2.5.-Разуме сличност и разлике у интеграцији грађе и ф-је јединке током животног циклуса Б.И.3.2.6.-Зна и разуме морфолошке и		

		функционалне карактеристике органа		
3.Порекло и разноврсност живог света	Основни принципи систематике (Карл Лине, биномна номенклатура). Приказ разноврсности живота кроз основне систематске категорије до нивоа кола и класе. Докази еволуције, фосили и тумачење филогенетских низова (предачке и потомачке форме, прелазни фосили).	**Основни ниво:** Б.И.1.1.5.- Зна да постоје просторне и временске промене код живих бића и познаје основне чињенице о томе Б.И.1.2.7.-Зна да организми функционишу као независне целине у сталној интеракцији са околином Б.И.1.3.8.- зна основне научне чињенице о еволуцији живота на земљи Б.И.1.3.9.-зна да живот на земљи има заједничко порекло са чијом се историјом можемо упознати на основу фосилних записа. Б.И.1.3.10.-зна да је природно одабирање основни механизам прилагођавања организма **Средњи ниво:**	– разврста организме према задатим критеријумима применом дихотомих кључева; повеже принципе систематике са филогенијом и еволуцијом на основу данашњих и изумрлих врста – фосила	1. компетенција за учење 2. одговорно учешће у демкратском друштву 3.комуникација 4. одговоран однос према околини 5. одговоран однос према здрављу 6. рад са подацима и информацијама 7. решавање проблема 8. сарадња

		Б.И.2.1.4.- Уме да објасни везу између промена у просторном и временском окружењу и промена које се дешавају код живих бића у околностима када делује мањи број чинилаца на типичне заједнице живих бића или организма **Напредни ниво:** Б.И.3.1.5. - Уме да објасни везу између промена у просторном и временском окружењу и промена које се дешавају код живих бића у комплексним ситуацијама у сложенијим заједницама Б.И.3.3.5.-разуме као различите еволуциони организми, мењајући учесталост особина у популацијама, доводе до еволуције Б.И.3.3.6.-Разуме да човек може да утиче на смер и брзину еволуционих промена својих популација и		

		популација других врста		
4.Живот у екосистему	Састав и структура популација. Популациона динамика (природни прираштај и миграције). Абиотички фактори и биотички односи као чиниоци природне селекције (адаптације). Мреже исхране. Животне области. Конвергенција и дивергенција животних форми. Заштита природе. Заштита биодиверзитета.	**Основни ниво:** Б.И.1.4.1.-Препозна основне еколошке појмове и зна најопштије чињенице о њима Б.И.1.4.2-Препозна утицаје абиотичких и биотичких фактора на организме и популације Б.И.1.4.3.-Уме да на задатом примеру одреди материјалне и енергетске токове у екосистему, чланове ланаца исхране и правце кружења материје и енергије **Средњи ниво**: Б.И.2.4.1.-Употребљава еколошке појмове у опису типичних ситуација Б.И.2.4.2.-Зна да правилно именује делове екосистема, заједница и популација **Напредни ниво:** Б.И.3.4.1-Уме да објасни	– идентификује основне односе у биоценози на задатим примерима; – илуструје примерима однос између еколошких фактора и ефеката природне селекције; – упореди прикупљене податке о изабраној врсти и њеној бројности на различитим стаништима; – повеже утицај абиотичких чинилаца у одређеној животној области – биому са животним формама које га насељавају; – анализира разлику између сличности и сродности организама на примерима конвергенције и дивергенције; – идентификује трофички ниво организма у мрежи исхране; предложи акције заштите биодиверзитета и учествује у њима;	1. компетенција за учење 2. одговорно учешће у демкратском друштву 3.комуникација 4. одговоран однос према околини 5. одговоран однос према здрављу 6. рад са подацима и информацијама 7. решавање проблема 8. сарадња

		како различити делови екосистема утичу једни на други као и међусобне односе популација у биоценози Б.И.3.4.4.-Разуме просторну и временску организацију животних заједница и популацији Б.И.3.4.2. разуме да се уз материјалне токове увек преноси и енергија (и обрнуто) и инетрпретира односе исхране у екосистему		
5.Човек и здравље	Примери наследних болести. Особине и грађа вируса. Болести изазване вирусима. Имунитет, вакцине. Пулс и крвни притисак. Прва помоћ: повреде крвних судова (практичан рад). Принципи уравнотежене исхране и поремећаји у	**Основни ниво:** Б.И.1.5.1-зна основне мере за одржавање личне хигијене и хигијене околине и разуме зашто је важно да их се придржава Б.И.1.5.2.-Разуме значај примене хигијенских навика у исхрани а посебно значај термичке обраде хране Б.И.1.5.4-разуме зашто је важно да се придржава	– анализира задати јеловник са аспекта уравнотежене и разноврсне исхране; – идентификује поремећаје исхране на основу типичних симптома (гојазност, анорексија, булимија); – планира време за рад, одмор и рекреацију; – доведе у везу измењено понашање људи са коришћењем психоактивних супстанци; – аргументује предности	1. компетенција за учење 2. одговорно учешће у демкратском друштву 3.комуникација 4. одговоран однос према околини 5. одговоран однос према здрављу 6. рад са подацима

	исхрани. Значај правилног чувања, припреме и хигијене намирница; тровање храном. Промене у адолесценцији. Здрави стилови живота (сан, кондиција, итд.). Последице болести зависности – нарком	званих упутства која се односе на заразне болести (епидемија и пандемија) В.И.1.5.5.-препознаје основне знаке поремећаја ф-је појединих органа и основне симптоме инфекције и разликује стање у коме може сам да интервенише од стања кад мора да се обрати лекару Б.И.1.5.6.-Разуме предности и недостатке употребе додатака у храни и исхрани (конзерванси, неконтролисана употреба витамина, антиоксиданата, минерала итд) и опасности до којих може да доводе неуравнотежена исхрана (редукционе дијете, претерано узимање хране и сл) и познаје основне принципе правилног комбиновања животних намирница	вакцинације; – примени поступке збрињавања лакших облика крварења; расправља о различитости међу људима са аспекта генетичке варијабилности, толеранције и прихватања различитости.	и информацијама 7. решавање проблема 8. сарадња

		Средњи ниво: Б.И.2.5.1- Познаје основне механизме деловања превентивних мера у очувању здравља Б.И.2.5.2.-Разуме значај и зна основне принципе правилног комбиновања животних намирница Б.И.2.5.3.-Зна како се чува хранљива вредност намирница Б.И.2.5.4.-Зна механизме којима загађење животне средине угрожава здравље човека Б.И.2.5.5.-Зна механизме деловања хемијских материја на физиолошке процесе у организму и на понашање (утицаја алкохола, различитих врста дрога, енергетских напитака и сл) **Напредни ниво:** Б.И.3.5.1.-Познаје узроке и		

		физиолошке последице заразних болести Б.И.3.5.2.-Познаје основне принципе лечења заразних и других болести Б.И.3.5.3.Разуме основне биолошке процесе који леже у основи физиолошки правилне исхране Б.И.3.5.4.-Познаје главне компоненте намирница и њихову хранљиву вредност Б.И.3.5.5.-Познаје симптоме и главне карактеристике болести метаболизма и узроке због којих настају (гојазност, анорексија, булимија, шећерна болест) Б.И.3.5.6.- Разуме механизме поремећаја ф-ја појединих органа Б.И.3.5.7.-Познаје основне биолошке механизме који доводе до развијања болести зависности		

		Б.И.3.5.8.-Разуме механизме стресног стања и утицаја јаких емотивних емоција на физиолошке процесе у организму и непонашање појединаца		

Предмет: МАТЕМАТИКА	Разред: СЕДМИ	Недељни фонд часова: 4	Годишњи фонд часова: 144
Циљ наставног предмета: Циљ учења у настави математике је да ученик, овладавајући математичким концептима, знањима и вештинама, развије основе апстрактног и критичког мишљења, позитивне ставове према математици, способност комуникације математичким језиком и писмом и примени стечена знања и вештине у даљем школовању и решавању проблема из свакодневног живота, као и да формира основ за даљи развој математичких појмова.			
Корелација са другим предметима : Корелација са градивом изучаваним у претходним разредима, ликовном културом, техником и технологијом, информатиком и рачунарством, српским језиком, физиком, географијом и хемијом.			
Начин провере остварености исхода: Посматрање - праћење ангажовања ученика - продукти ученикових активности - писмена провера - усмено испитивање - домаћи задаци - однос према раду - ангажовање на креативном домаћем задатку - ангажовање у групном раду			

ОБЛАСТ/ ТЕМА	НАСТАВНИ САДРЖАЈИ	ОБЛАСТ СТАНДАРДА/СТАНДАРДИ	ИСХОДИ	КОМПЕТЕНЦИЈЕ ОПШТЕ И МЕЂУПРЕДМЕТНЕ
РЕАЛНИ БРОЈЕВИ	-Квадрат рационалног броја. -Решавање једначине x 2 = a, a>0;; постојање ирационалних бројева	Основи ниво • Прочита и запише различите врсте бројева (природне, целе, рационалне)	Ученик ће бити у стању да: -израчуна квадрат реалног броја и квадратни корен потпуног квадрата и	Компетенција за целоживотно учење; комуникација;

	(на пример решења једначине x2 = 2). - Реални бројеви и бројевна права. - Квадратни корен, једнакост √a 2 =| a | - Децимални запис реалног броја; приближна вредност реалног броја; апсолутна грешка. - Основна својства операција с реалним бројевима. -Функција директне пропорционалности y = кx, к ∈ R\{0}. - Продужена пропорција.	• Упореди бројеве истог записа помажући се сликом када је то потребно • При мерењу одабере одговарајућу мерну јединицу, заокругљује величине исказане датом мером Средњи ниво • Упореди по величини бројеве записане у различитим облицима • Одреди супротан број, реципрочну вредност и апсолутну вредност броја; израчуна вредност једноставнијег израза са више рачунских операција, различитог приоритета, укључујући ослобађање од заграда са бројевима истог записа • Користи бројеве и бројевне изразе у једноставним, реалним ситуацијама Напредни ниво • Одреди вредност сложенијег бројевног израза • Користи бројеве и бројевне изразе у реалним	примени одговарајућа својства операција; – одреди бројевну вредност једноставнијег израза са реалним бројевима; – на основу реалног проблема састави и израчуна вредност једноставнијег бројевног израза са реалним бројевима; – одреди приближну вредност реалног броја и процени апсолутну грешку; – нацрта график функције y = кx, к ∈R\ {0}; – примени продужену пропорцију у реалним ситуацијама;	рад с подацима и информацијама; дигитална компетенција; решавање проблема; сарадња.

		ситуацијама		
ПИТАГОРИНА ТЕОРЕМА	- Питагорина теорема (директна и обрнута). - Важније примене Питагорине теореме. - Конструкције тачака на бројевној правој које одговарају бројевима √2√3√5 итд -Растојање између две тачке у координатном систему	Основни ниво • Разликује основне врсте троуглова, зна њихове основне елементе • Уме да израчуна обим и површину троугла, квадрата и правоугаоника, на основу елемената који су непосредно задати • Уме да израчуна непознату страницу правоуглог троугла примењујући Питагорину теорему Средњи ниво • Уме да израчуна обим и површину троугла, квадрата и правоугаоника, на основу елемената који се добијају применом Питагорине теореме Напредни ниво • Користи основна својства троугла, четвероугла, паралелограма и трапеза, рачуна њихове обиме и површине на основу елемената који нису непосредно дати у формулацији задатка	Ученик ће бити у стању да: – примени Питагорину теорему у рачунским и конструктивним задацима - контруктивно одреди бројеве√2√3√5 на бројевној правој - одреди растојање између две тачке у координатном систему	Компетенција за целоживотно учење; комуникација; рад с подацима и информацијама; дигитална компетенција; решавање проблема; сарадња.

		Конструише тачке на бројевној правој које одговарају неким ирационалним бројевима		
ЦЕЛИ АЛГЕБАРСКИ ИЗРАЗИ	-Степен чији је изложилац природан број; -Степен декадне јединице чији је изложилац цео број; -Операције са степенима; -Степен производа, количника и степена. Други део - Полиноми и операције (мономи, сређени облик, трансформације збира, разлике и производа полинома у сређени облик полинома); -Квадрат бинома и разлика квадрата; -Растављање полинома на чиниоце коришћењем дистрибутивног закона, формуле за квадрат бинома и разлику квадрата; -Примене	Основни ниво • Израчуна степен датог броја, зна основне операције са степенима • Сабира, одузима и множи мономе Средњи ниво • Оперише са степенима и зна шта је квадратни корен • Сабира и одузима полиноме, уме да помножи два бинома и да квадрира бином Напредни ниво • Користи особине степена и квадратног корена	Ученик ће бити у стању да: - трансформише збир, разлику и производ полинома; – примени формуле за разлику квадрата и квадрат бинома; – растави полином на чиниоце (користећи дистрибутивни закон и формуле за квадрат бинома и разлику квадрата); – примени трансформације полинома на решавање једначина;	Компетенција за целоживотно учење; комуникација; рад с подацима и информацијама; дигитална компетенција; решавање проблема; сарадња.

		• Зна и примењује формуле за разлику квадрата и квадрат бинома • Увежбано трансформише алгебарске изразе и своди их на најједноставнији облик		
МНОГОУГАО	-Појам многоугла; -Врсте многоуглова; -Збир углова многоугла; -Број дијагонала многоугла.; -Правилни многоуглови (појам, својства, конструкције); -Обим и површина многоугла; -Тежишна дуж троугла. -Ортоцентар и тежиште троугла; -Сложеније примене ставова подударности.	Основни ниво • Влада појмовима: троугао, четвероугао, квадрат и правоугаоник (уочава њихове моделе у реалним ситуацијама) Средњи ниво • Одреди број дијагонала, збир углова, обим и површину многоугла на основу елемената који су непосредно дати у задацима Напредни ниво • Користи основна својства многоугла, рачуна њихове обиме и површине са елементима који нису неопходно дати у формулацији задатка Основни ниво • Израчуна степен датог броја, зна основне	Ученик ће бити у стању да: -примени својства страница, углова и дијагонала многоугла; – израчуна површину многоугла користећи обрасце или разложиву једнакост; – конструише ортоцентар и тежиште троугла; – примени ставове подударности при доказивању једноставнијих тврђења и у конструктивним задацима	Компетенција за целоживотно учење; комуникација; рад с подацима и информацијама; дигитална компетенција; решавање проблема; сарадња..

		операције са степенима • Сабира, одузима и множи мономе Средњи ниво • Оперише са степенима и зна шта је квадратни корен • Сабира и одузима полиноме, уме да помножи два бинома и да квадрира бином Напредни ниво • Користи особине степена и квадратног корена • Зна и примењује формуле за разлику квадрата и квадрат бинома • Увежбано трансформише алгебарске изразе и своди их на најједноставнији облик		
КРУГ	Централни и периферијски угао у кругу; - Обим круга, број π; - Дужина кружног лука; - Површина круга, кружног исечка и кружног прстена. - Ротација.	Основни ниво • Влада појмовима: круг, кружна линија (издваја њихове основне елементе, уочава њихове моделе у реалним ситуацијама) • Уме да израчуна обим и површину круга датог полупречника	Ученик ће бити у стању да: – примени својства централног и периферијског угла у кругу; – израчуна обим и површину круга и његових делова; – преслика дати геометријски објекат ротацијом;	Компетенција за целоживотно учење; комуникација; рад с подацима и информацијама; дигитална компетенција;

		Средњи ниво • Користи формуле за обим и површину кружног прстена Напредни ниво • Одреди централни и периферијски угао, рачуна површину исечка, као и дужину кружног лука		решавање проблема; сарадња.
ОБРАДА ПОДАТАКА	Средња вредност - Медијана - Мод	Основни ниво: • прочита и разуме податак са графикона,дијаграма или из табеле и одреди минимум и максимум зависне величине Средњи ниво: • чита једноставне дијаграме и табеле и на основу њих обради податке по неком критеријуму • обради прикупљене подаке и представи их табеларно или графички • представља средњу вредност медијаном Напредни ниво: • тумачи дијаграме и табеле • прикупи,обради податке и сам састави дијаграм или табелу • црта график којим	Ученик ће бити у стању да: - одређује средњу вредност, медијану и мод	Компетенција за целоживотно учење; комуникација; рад с подацима и информацијама; дигитална компетенција; решавање проблема; сарадња.

		представља међусобну зависност величина		

Предмет: Физика	Разред: Седми	Недељни фонд часова: 2	Годишњи фонд часова: 72
Циљ наставног предмета: Циљ наставе физике јесте да се осигура да сви ученици стекну базичну језичку и научну писменост и да напредују ка реализацији одговарајућих Стандарда образовних постигнућа,да се оспособе да решавају проблеме и задатке у новим и непознатим ситуацијама, да изразе и образложе своје мишљење и дискутују са другима, развију мотивисаност за учење и заинтересованост за предметне садржаје, као и да упознају природне појаве и основне природне законе, да се оспособе за уочавање и распознавање физичких појава у свакодневном животу и за активно стицање знања о физичким појавама кроз истраживање, да оформе основу научног метода и да се усмере према примени физичких закона у свакодневном животу и раду.			
Корелација са другим предметима : атематика, Географија, Биологија, Техника и технологија, Информатика и рачунарство, Физичко и здравствено васпитање, Ликовна култура, Веронаука.			
Начин провере остварености исхода: контролне вежбе, усмено одговарање, активности ученика на часу			

ОБЛАСТ/ ТЕМА	НАСТАВНИ САДРЖАЈИ	ОБЛАСТ СТАНДАРДА/СТАНДАРДИ	ИСХОДИ	КОМПЕТЕНЦИЈЕ ОПШТЕ И МЕЂУПРЕДМЕТНЕ
СИЛА И КРЕТАЊЕ	Иницијални тест или утврђивање садржаја из 6 разреда . Сила као узрок промене брзине тела. Појам убрзања Сила као узрок промене брзине тела, Успостављање везе између	ФИ.1.2.1. Ученик уме да препозна врсту кретања према облику путање. ФИ.1.2.2. Ученик уме да препозна равномерно кретање. ФИ.1.2.3. Ученик уме да израчуна средњу брзину, пређени пут или протекло време ако су му познате друге две величине.	**По завршетку теме ученик ће бити у стању да:** – разликује скаларне и векторске физичке величине;	- компетенција за учење - комуникација - одговоран однос према здрављу - рад са подацима и информацијама - решавање

	силе, масе тела и убрзања, Други Њутнов закон Динамичко мерење силе. Мерење силе динамометром Трећи Њутнов закон Равномерно променљиво праволинијско кретање. Интензитет, правац и смер брзине и убрзања. Тренутна и средња брзина тела Зависност брзине од времена при равномерно променљивом праволинијском кретању. Рачунски задаци. Одређивање сталног убрзања при кретању куглице низ жљеб - лабораторијска вежба Зависност пута од времена при равномерно променљивом праволинијском кретању. Графичко представљање зависности брзине тела од времена код равномерног кретања Графичко представљање зависности брзине тела од времена код равномерно променљивог праволинијског кретања.	ФИ.1.4.1 Ученик уме да чита мерну скалу и зна да одреди вредност најмањег подеока. ФИ.1.4.2. Ученик уме да препозна мерила и инструменте за мерење дужине, масе, запремине и времена. ФИ.1.4.3. Ученик зна да користи основне јединице за дужину, масу, запремину и време. ФИ.1.4.4. Ученик уме да препозна јединицу за брзину. ФИ.1.4.6. Ученик зна да мери дужину, масу, запремину и време. ФИ.1.7.1. Ученик поседује мануелне способности потребне за рад у лабораторији. ФИ.1.7.2. Ученик уме да се придржава основних правила понашања у лабораторији. ФИ.2.1.4. Ученик разуме како односи сила утичу на врсту кретања. ФИ.2.2.1. Ученик уме да препозна убрзано кретање. ФИ.2.2.2. Ученик зна шта је механичко кретање и које га физичке величине описују. ФИ.2.4.1. Ученик уме да користи важније изведене јединице SI и зна њихове ознаке. ФИ. 2.4.2 Ученик уме да препозна дозвољене јединице мере изван SI. ФИ.2.4.3 Ученик уме да користи префиксе и претвара бројне вредности	– користи и анализира резултате мерења различитих физичких величина и приказује их табеларно и графички; – анализира зависност брзине и пређеног пута од времена код праволинијских кретања са сталним убрзањем; – примени Њутнове законе динамике на кретање тела из окружења;	проблема

		физичких величина из једне јединице у другу. ФИ.2.4.4 Ученик зна каква мерења понављамо више пута. ФИ. 2.6.1 Ученик разуме и примењује основне математичке формулације односа и законитости у физици. ФИ.2.6.2. Ученик уме да препозна векторске физичке величине. ФИ.2.6.3. Ученик уме да користи кабеларни приказ зависности физичких величина. ФИ.2.7.1 Ученик уме табеларно и графички да прикаже резултате посматрања или мерења. ФИ.2.7.2. Ученик уме да врши једноставна уопштавања и систематизацију резултата ФИ.2.7.3. Ученик уме да реализује експеримент по упутству . ФИ. 3.2.1. Ученик уме да примени односе између физичких величина које описују равномерно променљиво праволинијско кретање. ФИ.3.4.1. Ученик уме да претвара јединице изведених физичких величина у одговарајуће јединице SI система. ФИ.3.4.3 Ученик зна шта је грешка мерења ФИ.3.7.1 Ученик уме да донесе релевантан закључак на основу резултата мерења.		

		ФИ.3.7.2. Ученик уме да препозна питање на које можемо да одговоримо посматрањем или експериментом .		
КРЕТАЊЕ ТЕЛА ПОД ДЕЈСТВОМ СИЛЕ ТЕЖЕ. СИЛЕ ТРЕЊА	Убрзање при кретању тела под дејством силе теже Галилејев оглед. Слободно падање тела, бестежинско стање. Падање тела у разним срединама. – Бестежинско стање тела Хитац наниже Хитац навише Кретање тела у гравитационом пољу.Силе које се супротстављају кретању тела. Сила отпора средине Силе трења (трење мировања, клизања и котрљања). Утицај ових сила на кретање тела. Одређивање коефицијента трења клизања лабораторијска вежба	ФИ.1.1.1 Ученик уме да препозна гравитациону силу и силу трења које делују на тела која мирују или се крећу равномерно ФИ.1.4.1 Ученик уме да чита мерну скалу и зна да одреди вредност најмањег подеока. ФИ.1.4.2. Ученик уме да препозна мерила и инструменте за мерење дужине, масе, запремине и времена. ФИ.1.4.3. Ученик зна да користи основне јединице за дужину, масу, запремину и време. ФИ.1.4.4. Ученик уме да препозна јединицу за брзину ФИ.1.4.6. Ученик зна да мери дужину, масу, запремину и време. Фи.1.7.1. Ученик поседује мануелне способности потребне за рад у лабораторији. ФИ.1.7.2. Ученик уме да се придржава основних правила понашања у лабораторији.	– самостално изведе експеримент из области кинематике и динамике, прикупи податке мерењем, одреди тражену физичку величину и објасни резултате експеримента; – наводи примере простих машина које се користе у свакодневном животу; – разликује кинетичку и потенцијалну енергију тела и повеже њихове промене са извршеним радом;	- компетенција за учење - решавање проблема - сарадња

		ФИ.2.1.1. Ученик уме да препозна еластичну силу и особине инерције. ФИ.2.1.4 Ученик разуме како односи сила утичу на врсту кретања. ФИ.2.2.1. Ученик уме да препозна убрзано кретање. ФИ.2.2.2. Ученик зна шта је механичко кретање и које га физичке величине описују. ФИ.2.4.1. Ученик уме да користи важније изведене јединице SI и зна њихове ознаке. ФИ. 2.4.2 Ученик уме да препозна дозвољене јединице мере изван SI. ФИ.2.4.3 Ученик уме да користи префиксе и претвара бројне вредности физичких величина из једне јединице у другу. ФИ.2.4.4 Ученик зна каква мерења понављамо више пута. ФИ. 2.6.1. Ученик разуме и примењује основне математичке формулације односа и законитости у физици. ФИ.2.6.2. Ученик уме да препозна векторске физичке величине. ФИ.2.6.3. Ученик уме да користи табеларни приказ зависности физичких величина. ФИ.2.7.1 Ученик уме табеларно и графички да прикаже резултате посматрања или мерења. ФИ.2.7.2. Ученик уме да врши једноставна уопштавања и систематизацију резултата		

		ФИ.2.7.3. Ученик уме да реализује експеримент по упутству. ФИ.3.4.1. Ученик уме да претвара јединице изведених физичких величина у одговарајуће јединице SI система. ФИ.3.4.3 Ученик зна шта је грешка мерења. ФИ.3.5.1. Ученик разуме да се укупна механичка енергија тела при слободном паду одржава. ФИ.3.7.1 Ученик уме да донесе релевантан закључак на основу резултата мерења. ФИ.3.7.2. Ученик уме да препозна питање на које можемо да одговоримо посматрањем или експериментом .		
РАВНОТЕЖА ТЕЛА	Деловање две силе на тело, појам резултујуће силе кроз различите примере слагања сила Разлагање сила Појам и врсте равнотеже тела. Врсте равнотеже помоћу лењира или штапа Појам и врсте равнотеже тела. Врсте равнотеже помоћу лењира или штапа Слагање и разлагање сила.Равнотежа Полуга. Момент силе Равнотежа полуге и њена	ФИ.1.4.1 Ученик уме да чита мерну скалу и зна да одреди вредност најмањег подеока. ФИ.1.4.2. Ученик уме да препозна мерила и инструменте за мерење дужине, масе, запремине и времена. ФИ.1.4.3. Ученик зна да користи основне јединице за дужину, масу, запремину и време ФИ.1.4.5. Ученик зна основна правила мерења. Фи.1.7.1. Ученик поседује мануелне способности потребне за рад у лабораторији. ФИ.1.7.2. Ученик уме да се придржава основних правила понашања у лабораторији.	– прикаже како сила потиска утиче на понашање тела потопљених у течност и наведе услове пливања тела на води; – покаже врсте и услове равнотеже чврстих тела на примеру из окружења;	- компетенција за учење - комуникација - одговоран однос према здрављу - решавање проблема

	примена Сила потиска у течностима и гасовима Архимедов закон Одређивање густине чврстог тела применом Архимедовог закона лабораторијска - вежба	ФИ.2.1.1. Ученик уме да препозна еластичну силу, силу потиска и особине инерције. ФИ 2.1.2. Ученик зна основне особине гравитационе силе и силе потиска. ФИ.2.1.3. Ученик уме да препознаје када је полуга у стању равнотеже. ФИ.2.1.4 Ученик разуме како односи сила утичу на врсту кретања ФИ. 2.1.5. Ученик разуме и примењује концепт густине ФИ 2.1.6. Ученик зна да хидростатички притисак зависи од висине стуба флуида. ФИ.2.4.1. Ученик уме да користи важније изведене јединице SI и зна њихове ознаке. ФИ. 2.4.2 Ученик уме да препозна дозвољене јединице мере изван SI. ФИ.2.4.3 Ученик уме да користи префиксе и претвара бројне вредности физичких величина из једне јединице у другу. ФИ.2.4.4 Ученик зна каква мерења понављамо више пута. ФИ. 2.6.1 Ученик разуме и примењује основне математичке формулације односа и законитости у физици. ФИ.2.6.2. Ученик уме да препозна векторске физичке величине. ФИ.2.6.3. Ученик уме да користи табеларни приказ зависности физичких величина. ФИ.2.7.1 Ученик уме табеларно и	– решава квалитативне, квантитативне и графичке задатке (кинематика и динамика кретања тела, трење, равнотежа полуге, сила потиска, закони	

		графички да прикаже резултате посматрања или мерења. ФИ.2.7.2. Ученик уме да врши једноставна уопштавања и систематизацију резултата ФИ.2.7.3. Ученик уме да реализује експеримент по упутству . ФИ.3.1.1. Ученик разуме и примењује услове равнотеже полуге. ФИ.3.1.2. Ученик зна какав је однос сила које делују на тело које мирује или се равномерно креће. ФИ.3.1.4. Ученик разуме и примењује концепт притиска у флуидима. ФИ.3.4.1. Ученик уме да претвара јединице изведених физичких величина у одговарајуће јединице SI система. ФИ.3.4.3 Ученик зна шта је грешка мерења. ФИ.3.7.1 Ученик уме да донесе релевантан закључак на основу резултата мерења. ФИ.3.7.2. Ученик уме да препозна питање на које можемо да одговоримо посматрањем или експериментом .		
МЕХАНИЧКИ РАД И ЕНЕРГИЈА. СНАГА	Механички рад. Рад силе Рад силе теже и силе трења. Квалитативно увођење појма механичке енергије тела. Кинетичка енергија тела	ФИ.1.4.1 Ученик уме да чита мерну скалу и зна да одреди вредност најмањег подеока. ФИ.1.4.2. Ученик уме да препозна мерила и инструменте за мерење дужине, масе, запремине и времена.	– повеже појмове механички рад, енергија и снага и израчуна рад силе теже и рад силе трења;	- компетенција за учење - решавање проблема - сарадња - одговоран однос

	Потенцијална енергија. Гравитациона потенцијална енергија тела Веза између промене механичке енергије тела и извршеног рада. Закон о одржању механичке енергије Одређивање рада силе под чијим дејством се тело креће по различитим подлогама - лабораторијска вежба Снага. Коефицијент корисног дејства	ФИ.1.4.3. Ученик зна да користи основне јединице за дужину, масу, запремину и време ФИ.1.4.6. Ученик зна да мери дужину, масу, запремину и време. ФИ.1.7.1. Ученик поседује мануелне способности потребне за рад у лабораторији. ФИ.1.7.2. Ученик уме да се придржава основних правила понашања у лабораторији. ФИ.2.1.1. Ученик уме да препозна еластичну силу, силу потиска и особине инерције. ФИ.2.4.1. Ученик уме да користи важније изведене јединице SI и зна њихове ознаке. ФИ. 2.4.2 Ученик уме да препозна дозвољене јединице мере изван SI. ФИ.2.4.3 Ученик уме да користи префиксе и претвара бројне вредности физичких величина из једне јединице у другу. ФИ.2.4.4 Ученик зна каква мерења понављамо више пута. ФИ.2.5.1 Ученик зна да кинетичка и потенцијална енергија зависе од брзине, односно висине на којој се тело налази. ФИ.2.5.2 Ученик уме да препозна појаве код којих се електрична енергија троши на механички рад ФИ.2.5.3. Ученик уме да препозна појмове рада и снаге.		према околини

		ФИ.2.6.2. Ученик уме да препозна векторске физичке величине. ФИ.2.6.3. Ученик уме да користи табеларни приказ зависности физичких величина. ФИ.2.7.1 Ученик уме табеларно и графички да прикаже резултате посматрања или мерења. ФИ.2.7.2. Ученик уме да врши једноставна уопштавања и систематизацију резултата ФИ.2.7.3. Ученик уме да реализује експеримент по упутству .ФИ.3.4.1. Ученик уме да претвара јединице изведених физичких величина у одговарајуће јединице SI система. ФИ.3.4.3 Ученик зна шта је грешка мерења. ФИ.3.5.1. Ученик разуме да се укупна механичка енергија тела при слободном паду одржава. ФИ.3.7.1 Ученик уме да донесе релевантан закључак на основу резултата мерења. ФИ.3.7.2. Ученик уме да препозна питање на које можемо да одговоримо посматрањем или експериментом .		
ТОПЛОТНЕ ПОЈАВЕ	Честични састав супстанције: молекули и њихово хаотично кретање. Топлотно ширење тела. Појам и мерење температуре	ФИ.1.4.1 Ученик уме да чита мерну скалу и зна да одреди вредност најмањег подеока. ФИ.1.4.2. Ученик уме да препозна мерила и инструменте за мерење дужине, масе, запремине и времена.	– разликује појмове температуре и количине топлоте и прикаже различите механизме преноса	- комуникација - одговоран однос према околини

	Унутрашња енергија и температура. Количина топлоте Специфични топлотни капацитет Топлотна равнотежа. Агрегатна стања супстанције Демонстрациони огледи: – Дифузија и Брауново кретање. – Ширење чврстих тела, течности и гасова (надувани балон на стакленој посуди – флаши и две посуде са хладном и топлом водом, Гравесандов прстен, издужење жице, капилара)	ФИ.1.4.3. Ученик зна да користи основне јединице за дужину, масу, запремину и време. ФИ.1.4.6. Ученик зна да мери дужину, масу, запремину и време. ФИ.1.5.1. Ученик зна да агрегатно стање тела зависи од његове температуре. ФИ.1.5.2. Ученик уме да препозна да се механичким радом може мењати температура тела ФИ.1.7.1. Ученик поседује мануелне способности потребне за рад у лабораторији. ФИ.1.7.2. Ученик уме да се придржава основних правила понашања у лабораторији. ФИ.2.4.1. Ученик уме да користи важније изведене јединице SI и зна њихове ознаке. ФИ. 2.4.2 Ученик уме да препозна дозвољене јединице мере изван SI ФИ.2.4.3 Ученик уме да користи префиксе и претвара бројне вредности физичких величина из једне јединице у другу. ФИ.2.4.4 Ученик зна како мерења понављамо више пута. ФИ.2.5.4 Ученик зна да унутрашња енергија зависи од температуре. ФИ.2.5.5 Ученик зна да запремина тела зависи од температуре. ФИ 2.6.1 Ученик разуме и примењује основне математичке формулације односа и законитости у физици.	топлоте са једног тела на друго; – анализира промене стања тела (димензија, запремине и агрегатног стања) приликом грејања или хлађења; – наведе методе добијања топлотне енергије и укаже на примере њеног рационалног коришћења.	

		ФИ.2.6.2. Ученик уме да препозна векторске физичке величине. ФИ.2.6.3. Ученик уме да користи табеларни приказ зависности физичких величина. ФИ.2.7.1 Ученик уме табеларно и графички да прикаже резултате посматрања или мерења. ФИ.2.7.2. Ученик уме да врши једноставна уопштавања и систематизацију резултата ФИ.2.7.3. Ученик уме да реализује експеримент по упутству . ФИ.3.4.1. Ученик уме да претвара јединице изведених физичких величина у одговарајуће јединице SI система. ФИ.3.5.2. Ученик уме да препозна карактеристичне процесе и термине који описују промене агрегатних стања. ФИ.3.7.1 Ученик уме да донесе релевантан закључак на основу резултата мерења. ФИ.3.7.2. Ученик уме да препозна питање на које можемо да одговоримо посматрањем или експериментом .		

Предмет: Хемија	Разред: 7.	Недељни фонд часова: 2	Годишњи фонд часова: 72
Циљ наставног предмета: **Циљ и задаци наставног предмета:**			

Циљ учења хемије је да ученик развије систем основних хемијских појмова и вештине за правилно руковање лабораторијским посуђем, прибором и супстанцама, да се оспособи за примену стеченог знања и вештина за решавање проблема у свакодневном животу и наставку образовања, да развија способност апстрактног и критичког мишљења, способност за сарадњу и тимски рад, и одговоран однос према себи, другима и животној средини.

Корелација са другим предметима : Комуникативна компетенција, компетенција за учење, дигитална компетенција Математика, физика, историја, српски језик, страни језик, географија, биологија.

Начин провере остварености исхода: Усмено одговарање, писмене провере, рад на часу, домаћи задаци

ОБЛАСТ/ ТЕМА	НАСТАВНИ САДРЖАЈИ	ОБЛАСТ СТАНДАРДА/СТАНДАРДИ	ИСХОДИ	КОМПЕТЕНЦИЈЕ ОПШТЕ И МЕЂУПРЕДМЕТНЕ
1. Хемија као експериментална наука и хемија у свету око нас	Хемија и њен значај -Супстанце. Врсте супстанци	ХЕ.1.1.1. ХЕ.1.1.2. ХЕ.1.1.9. ХЕ.1.1.12. ХЕ.1.5.1.	– идентификује и објашњава појмове који повезују хемију са другим наукама и различитим професијама ипринципима одрживог развоја; – разуме значај хемије за развој технологије и развој друштва уопште; – разликује елементе од једињења на примерима супстанци из	1. -Физика: идентификује и објашњава појмове који повезују хемију са другим наукама и различитим професијама и принципима одрживог развоја; -биологија: идентификује и објашњава појмове који повезују хемију са другим наукама и различитим професијама ипринципима одрживог развоја; -географија: идентификује и објашњава појмове који повезују хемију са другим наукама и различитим професијама ипринципима

			окружења; – зна да постоји 118 елемената и да постоји могућност откривања нових; – закључује на основу огледа да елементи у једињењима не задржавају своја својства; – разликује једињења од смеша; – препознају примере смеша у свакодневном окружењу; разликује врсте смеша на примерима.	одрживог развоја; -Опште међупреднетне компетенције: 1. Рад с подацима и информацијама 2.Дигитална компетенција 3.Сарадња 4.Одговорно учешће у демократском друштву 5.Комуникација 6.Решавање проблема, 2. Упућивање ученика на изворе информације, уџбенике, интернет ресурсе, доступне књиге 3. Упућивање ученика на школске ресурсе 4. Ученик слуша, коментарише, дискутује, поставља питања, црта, скицира, самостално или уз помоћ наставника користи литературу и доступне интернет изворе, размењује искуства и информације са другим ученицима и наставницима. Сваком ученику који има потешкоћа у савладивању садржаја прилагодити наставни садржај. Упућивање појединих ученика на додатне садржаје са интернета, доступне литература, упућивање на додатну наставу и на доступне скупове са

				одговарајућом тематиком, упућивање да помогне учењу ученицима који имају слабија постигнућаање. Упућивање ученика на додатну наставу и допунски рад. 5. Самостално или уз помоћ наставника користи доступне информцаије
2. Хемијска лабораторија	Хемијска лабораторија и експерименти. - Мерење -Физичка и хемијска својства супстанци . -Физичке и хемијске промене супстанци .	– разуме фазе научног метода. – зна шта је хемијски експеримент и где се изводи; – зна и разуме шта је демонстрациони оглед и ко га изводи; – разуме и зна физичке величине и њихове мерне јединице и препознаје мерне инструменте и физичке величине које се њима мере; – зна и разуме основна правила рада, мере опреза у хемијској лабораторији; – зна какве незгоде могу настати у хемијској лабораторији; – зна и разуме шта подразумева прва помоћ	ХЕ.1.1.1. ХЕ.1.1.2. ХЕ.1.1.9. ХЕ.1.1.12. ХЕ.1.5.1.	1. -Физика:разуме фазе научног метода ; зна и разуме шта је демонстрациони оглед и ко га изводи; зна шта је хемијски експеримент и где се изводи; зна и разуме основна правила рада, мере опреза у хемијској лабораторији; зна какве незгоде могу настати у хемијској лабораторији; правилно рукује лабораторијским посуђем, прибором и супстанцама, и показује одговоран однос према здрављу и животној средини; -биологија разуме фазе научног метода; зна и разуме шта је демонстрациони оглед и ко га изводи; зна шта је хемијски експеримент и где се изводи; зна и разуме основна правила рада,

		у хемијској лабораторији; – правилно рукује лабораторијским посуђем, прибором и супстанцама, и показује одговоран однос према здрављу и животној средини; – експериментално појединачно и у групи испита, опишеи објасни физичка и хемијска својства супстанции физичке и хемијске промене супстанци; – објашњава основну разлику између хемијских елемената и једињења и препознаје примере хемијских елемената и једињења у свакодневном животу; објашњава по чему се разликују чисте супстанце од смеша и илуструје то примерима.		мере опреза у хемијској лабораторији; зна какве незгоде могу настати у хемијској лабораторији; правилно рукује лабораторијским посуђем, прибором и супстанцама, и показује одговоран однос према здрављу и животној средини; -географија: разуме фазе научног метода -Опште међупреднетне компетенције: 1. Рад с подацима и информацијама 2.Дигитална компетенција 3.Сарадња 4.Одговорно учешће у демократском друштву 5.Комуникација 6.Решавање проблема, 2. Упућивање ученика на изворе информације, уџбенике, интернет ресурсе, доступне књиге 3. Упућивање ученика на школске ресурсе 4. Ученик слуша, коментарише, дискутује, поставља питања, црта, скицира, самостално или уз помоћ наставника користи литературу и доступне интернет изворе, размењује искуства и информације са другим

				ученицима и наставницима. Сваком ученику који има потешкоћа у савладивању садржаја прилагодити наставни садржај. Упућивање појединих ученика на додатне садржаје са интернета, доступне литература, упућивање на додатну наставу и на доступне скупове са одговарајућом тематиком, упућивање да помогне учењу ученицима који имају слабија постигнућаање. Упућивање ученика на додатну наставу и допунски рад. 5. Самостално или уз помоћ наставника користи доступне информцаије
3. Атоми и хемијски елементи	-Атоми хемијских елемената. -Хемијски симболи. -Грађа атома: атомско језгро и електронски омотач	– представља структуру атома, молекула и јона помоћу модела, хемијских симбола и формула; – повезује распоред електрона у атому елемента с положајем елемента у Периодном систему елемената и својствима елемента; – зна да нуклеони чине језгро, а електрони образују електронски омотач атома;	ХЕ.1.5.1.	1. -Физика:разуме фазе научног метода ; зна и разуме шта је демонстрациони оглед и ко га изводи; зна шта је хемијски експеримент и где се изводи; зна и разуме основна правила рада, мере опреза у хемијској лабораторији; зна какве незгоде могу настати у хемијској лабораторији; правилно рукује лабораторијским посуђем, прибором и супстанцама, и

		– зна релативна наелектрисања протона, неутрона и електрона; – повезује наелектрисања протона, неутрона и електрона са наелектрисањем атома; – зна однос маса протона, неутрона и електрона; – разликују атомски од масеног броја; – објашњава зависност масеног броја од броја нуклеона; – повезује атомски и масени број са израчунавањем броја протона, неутрона и електрона; – уочава да су изотопи атоми истог елемента, али да се разликују по маси; – повезује знање о изотопима са њиховом применом; – разуме да се електрони крећу у електронском омотачу по енергетским нивоима; – зна да се електрони по енергетским нивоима разликују по енергији;		показује одговоран однос према здрављу и животној средини; -биологија разуме фазе научног метода; зна и разуме шта је демонстрациони оглед и ко га изводи; зна шта је хемијски експеримент и где се изводи; зна и разуме основна правила рада, мере опреза у хемијској лабораторији; зна какве незгоде могу настати у хемијској лабораторији; правилно рукује лабораторијским посуђем, прибором и супстанцама, и показује одговоран однос према здрављу и животној средини; -географија: разуме фазе научног метода -Опште међупредметне компетенције: 1. Рад с подацима и информацијама 2.Дигитална компетенција 3.Сарадња 4.Одговорно учешће у демократском друштву 5.Комуникација 6.Решавање проблема, 2. Упућивање ученика на изворе информације, уџбенике, интернет ресурсе, доступне књиге

		– разуме појам валентних електрона; – примењује правила распоређивања електрона по енергетским нивоима; – уочава, анализира и објашњава податке из таблице Периодног система елемената; – разуме својства елемената, атомски број, број и распоред електрона у електронском омотачу; – разликује хемијске елементе и једињења на основу хемијских симбола и хемијских формула; – изгради знање о племенитим гасовима; – зна на који начин се добијају племенити гасови; – зна физичка својства племенитих гасова; објасни стабилност племенитих гасова		3. Упућивање ученика на школске ресурсе 4. Ученик слуша, коментарише, дискутује, поставља питања, црта, скицира, самостално или уз помоћ наставника користи литературу и доступне интернет изворе, размењује искуства и информације са другим ученицима и наставницима. Сваком ученику који има потешкоћа у савладивању садржаја прилагодити наставни садржај. Упућивање појединих ученика на додатне садржаје са интернета, доступне литература, упућивање на додатну наставу и на доступне скупове са одговарајућом тематиком, упућивање да помогне учењу ученицима који имају слабија постигнућаање. Упућивање ученика на додатну наставу и допунски рад. 5. Самостално или уз помоћ наставника користи доступне информцаије
4. Молекули елемената и једињења, јони и	Ковалентна веза. Грађење молекула Елемената	□ препознаје тип хемијске везе у супстанцама и повезује га са својствима тих супстанци;	ХЕ.1.5.1. ХЕ.2.1.1. ХЕ.3.1.4	1. □ -Математика: разуме да је хемијска формула једињења са јонском везом најмањи бројчани

јонска једињења	-Ковалентна веза. Грађење молекула Једињења -Јонска веза -Валенца. Хемијске формуле и називи	□ објашњава настајање ковалентне везе на једноставнијим примерима; □ разликује поларну и неполарну ковалентну везу; □ разуме квалитативно и квантитативно значење хемијских формула; □ разликује молекулске, електронске и структурне формуле и разуме њихово значење; □ објашњава настајање молекула елемената и молекула једињења; □ објашњава настанак јонске везе на примерима; □ разуме да је хемијска формула једињења са јонском везом најмањи бројчани однос јона у јонској кристалној решетки; □ разуме разлике и сличности између атома и јона по броју и врсти субатомских честица; □ разуме појам кристалне решетке и разликује атомске, молекулске и јонске кристалне решетке на примерима; □ повезује честичну		однос јона у јонској кристалној решетки; одређује валенце елемената на основу хемијске формуле; на основу модела напише хемијску формулу. -Опште међупреднетне компетенције: 1. Рад с подацима и информацијама 2.Дигитална компетенција 3.Сарадња 4.Одговорно учешће у демократском друштву 5.Комуникација 6.Решавање проблема, 2. Упућивање ученика на изворе информације, уџбенике, интернет ресурсе, доступне књиге 3. Упућивање ученика на школске ресурсе 4. Ученик слуша, коментарише, дискутује, поставља питања, црта, скицира, самостално или уз помоћ наставника користи литературу и доступне интернет изворе, размењује искуства и информације са другим ученицима и наставницима. Сваком ученику који има потешкоћа у савладивању садржаја прилагодити наставни садржај.

		структуру супстанце и агрегатно стање које она има при нормалним условима; □ уочава и објашњава зависност својстава хемијских једињења од типа хемијске везе и врсте кристалне решетке; □ уочава, анализира, објашњава и закључује о разликама у својствима једињења са поларном и неполарном ковалентном везом на основу огледа; □ примењује правила писања хемијских формула на основу валенце елемената □ разликује молекулске, електронске и структурне формуле и разуме њихово значење; □ одређује валенце елемената на основу хемијске формуле; на основу модела напише хемијску формулу.		Упућивање појединих ученика на додатне садржаје са интернета, доступне литература, упућивање на додатну наставу и на доступне скупове са одговарајућом тематиком, упућивање да помогне учењу ученицима који имају слабија постигнућаање. Упућивање ученика на додатну наставу и допунски рада. 5. Самостално или уз помоћ наставника користи доступне информцаије
5. Хомогене и хетерогене смеше	Смеше: хомогене и хетерогене -Раствори -Растварање и растворљивост	□ разликује хомогене и хетерогене смеше; □ наводи примере смеша из свакодневног живота; □ зна да је састав смеше произвољан;	ХЕ.1.1.9. ХЕ.1.1.10. ХЕ.1.1.11.. ХЕ.1.2.9. ХЕ.1.2.10. ХЕ.1.5.1. ХЕ.2.1.3.	1. □ -Математика: разуме да је хемијска формула једињења са јонском везом најмањи бројчани однос јона у јонској кристалној решетки; одређује валенце елемената на основу хемијске

	-Хомогене смеше у природи – вода -Хомогене смеше у природи – ваздух -Масени процентни састав смеша - 1 део -Масени процентни састав смеша –2 део -Раздвајање састојака смеша (декантовање, цеђење, одвајање магнетом)	- објашњава по чему се разликују чисте супстанце од смеша и илуструје то примерима; - објасни процес растварања супстанце и квантитативно значење растворљивости супстанце; - зна који је састав и шта утиче на квалитет и састав ваздуха; - зна значај воде за живи свет и разликује једињење воде од вода у природи; - изводи израчунавања у вези с масеним процентним саставом раствора; - зна да наведе, бира и примењује основне методе раздвајања састојака смеше.		формуле; на основу модела напише хемијску формулу. -Опште међупредметне компетенције: 1. Рад с подацима и информацијама 2.Дигитална компетенција 3.Сарадња 4.Одговорно учешће у демократском друштву 5.Комуникација 6.Решавање проблема, 2. Упућивање ученика на изворе информације, уџбенике, интернет ресурсе, доступне књиге 3. Упућивање ученика на школске ресурсе 4. Ученик слуша, коментарише, дискутује, поставља питања, црта, скицира, самостално или уз помоћ наставника користи литературу и доступне интернет изворе, размењује искуства и информације са другим ученицима и наставницима. Сваком ученику који има потешкоћа у савладивању садржаја прилагодити наставни садржај. Упућивање појединих ученика на додатне садржаје са интернета, доступне литература,

				упућивање на додатну наставу и на доступне скупове са одговарајућом тематиком, упућивање да помогне учењу ученицима који имају слабија постигнућаање. Упућивање ученика на додатну наставу и допунски рада. 5. Самостално или уз помоћ наставника користи доступне информцаије
6. Хемијске реакције и хемијске једначине	-Хемијске реакције. -Закон о одржању масе. -Састављање једначина хемијских реакција	– напише једначине хемијских реакција и објасни њихово квалитативно и квантитативно значење; -квантитативно тумачи хемијске симболе и формуле.	ХЕ.1.1.6. ХЕ.1.1.8.	1. -Математика: напише једначине хемијских реакција и објасни њихово квалитативно и квантитативно значење -Опште међупреднетне компетенције: 1. Рад с подацима и информацијама 2.Дигитална компетенција 3.Сарадња 4.Одговорно учешће у демократском друштву 5.Комуникација 6.Решавање проблема, 2. Упућивање ученика на изворе информације, уџбенике, интернет ресурсе, доступне књиге 3. Упућивање ученика на школске ресурсе

				4. Ученик слуша, коментарише, дискутује, поставља питања, црта, скицира, самостално или уз помоћ наставника користи литературу и доступне интернет изворе, размењује искуства и информације са другим ученицима и наставницима. Сваком ученику који има потешкоћа у савладивању садржаја прилагодити наставни садржај. Упућивање појединих ученика на додатне садржаје са интернета, доступне литература, упућивање на додатну наставу и на доступне скупове са одговарајућом тематиком, упућивање да помогне учењу ученицима који имају слабија постигнућаање. Упућивање ученика на додатну наставу и допунски рада. 5. Самостално или уз помоћ наставника користи доступне информцаије
7. Израчунавања у хемији	Релативна атомска и релативна молекулска маса. -Количина супстанце и мол. Моларна маса.	– разуме да је стварна маса атома мала и да се користи релативна атомска маса; – разуме да је стварна маса молекула мала;	ХЕ.1.5.1. ХЕ.2.1.4.	1. -Математика: на основу хемијске формуле израчуна релативну молекулску масу; квантитативно тумачи хемијске симболе и формуле користећи

	-Закон сталних односа маса. -Масени процентни састав једињења. -Израчунавања на основу једначина хемијских реакција.	– на основу хемијске формуле израчуна релативну молекулску масу; – квантитативно тумачи хемијске симболе и формуле користећи појмове релативна атомска и молекулска маса, количина супстанце и моларна маса; – изводи израчунавања у вези с масеним процентним саставом раствора; – разуме и примењује Закон о одржању масе при писању једначина хемијских реакција и при хемијским израчунавањима; – -изводи једноставна израчунавања на основу једначине хемијске реакције – стехиометријска израчунавања.		појмове релативна атомска и молекулска маса, количина супстанце и моларна маса; разуме и примењује Закон о одржању масе при писању једначина хемијских реакција и при хемијским израчунавањима; изводи једноставна израчунавања на основу једначине хемијске реакције – стехиометријска израчунавања. Физика: разуме и примењује Закон о одржању масе при писању једначина хемијских реакција и при хемијским израчунавањима; -Опште међупреднетне компетенције: 1. Рад с подацима и информацијама 2.Дигитална компетенција 3.Сарадња 4.Одговорно учешће у демократском друштву 5.Комуникација 6.Решавање проблема, 2. Упућивање ученика на изворе информације, уџбенике, интернет ресурсе, доступне књиге 3. Упућивање ученика на школске ресурсе 4. Ученик слуша, коментарише, дискутује, поставља питања,

				црта, скицира, самостално или уз помоћ наставника користи литературу и доступне интернет изворе, размењује искуства и информације са другим ученицима и наставницима. Сваком ученику који има потешкоћа у савладивању садржаја прилагодити наставни садржај. Упућивање појединих ученика на додатне садржаје са интернета, доступне литература, упућивање на додатну наставу и на доступне скупове са одговарајућом тематиком, упућивање да помогне учењу ученицима који имају слабија постигнућаање. Упућивање ученика на додатну наставу и допунски рада. 5. Самостално или уз помоћ наставника користи доступне информцаије
8. Водоник и кисеоник и њихова једињења; Соли	-Водоник. -Кисеоник. -Оксиди – формуле, називи, својства. Оксидација, сагоревање, рђање	опише и објасни физичка и хемијска својства водоника и кисеоника; зна појам оксид и оксидација; зна и примењује правила писања оксида;	ХЕ.1.2.6. ХЕ.1.2.5. ХЕ.1.2.7. ХЕ.1.2.8.	-Физика: зна и разуме појам електролитичке дисоцијације, примењује писање једначина дисоцијације киселина, хироксида и соли Биологија: зна физичка и хемијска својства соли; Географија: зна физичка

	-Киселине: формуле, називи и својства. -Хидроксиди (базе): формуле, називи и својства. -Мера киселости раствора: pH-скала. -Неутрализација. Соли	- представља хемијским једначинама хемијске реакције оксидације; - разуме појам киселина и начине добијања киселина; - доказује киселине индикаторима; - разликује киселине од оксида; - разуме појам хидроксиди и начин њиховог добијања; - примени правила писања хидроксида; - доказује хидроксиде индикаторима; - разуме појам соли и начин њиховог добијања; - зна физичка и хемијска својства соли; - зна и разуме појам електролитичке дисоцијације, примењује писање једначина дисоцијације киселина, хироксида и соли; - разуме појам неутрализације; -тумачи ознаке са амбалаже супстанци/комерцијалних		и хемијска својства соли; - -Опште међупреднетне компетенције: 1. Рад с подацима и информацијама 2.Дигитална компетенција 3.Сарадња 4.Одговорно учешће у демократском друштву 5.Комуникација 6.Решавање проблема, 2. Упућивање ученика на изворе информације, уџбенике, интернет ресурсе, доступне књиге 3. Упућивање ученика на школске ресурсе 4. Ученик слуша, коментарише, дискутује, поставља питања, црта, скицира, самостално или уз помоћ наставника користи литературу и доступне интернет изворе, размењује искуства и информације са другим ученицима и наставницима. Сваком ученику који има потешкоћа у савладивању садржаја прилагодити наставни садржај. Упућивање појединих ученика на додатне садржаје са интернета, доступне литература, упућивање на додатну наставу и на доступне скупове са

		производа		одговарајућом тематиком, упућивање да помогне учењу ученицима који имају слабија постигнућаање. Упућивање ученика на додатну наставу и допунски рада. 5. Самостално или уз помоћ наставника користи доступне информцаије

Предмет: Информатика и рачунарство	Разред: Седми	Недељни фонд часова: 1	Годишњи фонд часова: 36
Циљ наставног предмета: Циљ учења Информатике и рачунарства је оспособљавање ученика за управљање информацијама, безбедну комуникацију у дигиталном окружењу, креирање дигиталних садржаја и рачунарских програма за решавање различитих проблема у друштву које се развојем дигиталних технологија брзо мења			
Корелација са другим предметима : Сви предмети			
Начин провере остварености исхода: презентације, усмено излагање, практичан рад			

ОБЛАСТ/ ТЕМА	НАСТАВНИ САДРЖАЈИ	ОБЛАСТ СТАНДАРДА/СТАНДАРДИ	ИСХОДИ	КОМПЕТЕНЦИЈЕ ОПШТЕ И МЕЂУПРЕДМЕТНЕ
ИКТ	Обележавање логичке структуре и генерисање прегледа садржаја текстуалног документа. Карактеристике рачунарске графике (пиксел, резолуција, RGB и	///	– разликује визуелну презентацију и логичку структуру текста; – користи алате за стилско обликовање документа и креирање прегледа садржаја у програму за обраду	1. компетенција за учење 2. одговорно учешће у демкратском друштву 3. естетичка 4. комуникација 5. одговоран однос

	CMYK модели приказа боја, растерска и векторска графика). Рад у програму за растерску графику. Рад у програму за векторску графику. Израда гиф анимација. Коришћење алата за снимање екрана.		текста; – објасни принципе растерске и векторске графике и модела приказа боја; – креира растерску слику у изабраном програму; – креира векторску слику у изабраном програму; – користи алате за уређивање и трансформацију слике; – креира гиф анимацију; – креира видео-запис коришћењем алата за снимање екрана;	према околини 6. одговоран однос према здрављу 7. предузимљивост и оријентација ка предузетништву 8. рад са подацима и информацијама 9. решавање проблема 10. сарадња 11.дигитална компетенција
Дигитална писменост	URL, DNS, IP адреса. Хипервеза и хипертекст. Електронска пошта, креирање налога, слање и пријем поште. Електронска пошта (контакти, безбедност, нежељена пошта). Рад на дељеним документима (текстуалним документима / пре-	///	– разликује појмове URL, DNS, IP адреса; – објасни појмове хипервеза и хипертекст; – креира, форматира и шаље електронску пошту; – обавља електронску комуникацију на сигуран, етички одговоран и безбедан начин водећи рачуна о	1. компетенција за учење 2. одговорно учешће у демкратском друштву 3. естетичка 4. комуникација 5. одговоран однос према околини 6. одговоран однос према здрављу 7. предузимљивост и оријентација ка

	зентацијама /упитницима...) у облаку		приватности; – препозна непримерени садржај, нежељене контакте и адекват-но се заштити; – сарадднички креира и дели документе у облаку водећи рачуна о одговарајућим нивоима приступа; – подешава хипервезе према делу садржаја, другом документу или веб локацији;	предузетништву 8. рад са подацима и информацијама 9. решавање проблема 10. сарадња 11.дигитална компетенција
Рачунарство	Рад са изабраним текстуалним програмским језиком у области 2Д графике. Основне карактеристике изабране графичке библиотеке. Методе за исцртавање основних геометријских облика. Подешавање боја и положаја објеката. Примена петљи и случајно генерисаних вредности на исцртава-	///	– уз помоћ програмске библиотеке текстуалног програмског је-зика исцртава елементе 2Д графике; – употребљава петље и генератор насумичних бројева за исцрта-вање сложенијих облика; – планира, опише и имплементира решење једноставног про-блема; – проналази и отклања грешке у програму;	1. компетенција за учење 2. одговорно учешће у демкратском друштву 3. естетичка 4. комуникација 5. одговоран однос према околини 6. одговоран однос према здрављу 7. предузимљивост и оријентација ка предузетништву 8. рад са подацима и информацијама 9. решавање

	ње геометријских облика.			проблема 10. сарадња 11.дигитална компетенција
Пројектни задатак	Фазе пројектног задатка од израде плана до представљања решења. Израда пројектног задатка у корелацији са другим предметима. Вредновање резултата пројектног задатака.	///	– сарађује са осталим члановима групе у свим фазама пројект-ног задатка: – креира, уређује и структурира дигиталне садржаје који комби-нују текст, слике, линкове, табеле и анимације; – креира рачунарске програме који доприносе решавању про-јектног задатка; – поставља резултат свог рада на Интернет ради дељења са дру-гима уз помоћ наставника; – вреднује своју улогу у групи при изради пројектног задатка и активности за које је био задужен.	1. компетенција за учење 2. одговорно учешће у демкратском друштву 3. естетичка 4. комуникација 5. одговоран однос према околини 6. одговоран однос према здрављу 7. предузимљивост и оријентација ка предузетништву 8. рад са подацима и информацијама 9. решавање проблема 10. сарадња 11.дигитална компетенција

Предмет: **ЛИКОВНА КУЛТУРА**	Разред: седми	Недељни фонд часова: 1	Годишњи фонд часова: 36
Циљ наставног предмета: Циљ учења Ликовне културе је да се ученик, развијајући стваралачко мишљење и естетичке критеријуме кроз практични рад, оспособљава за комуникацију и да изграђује позитиван однос према култури и уметничком наслеђу свог и других народа.			
Корелација са другим предметима : сви предмети			
Начин провере остварености исхода: Практичан рад; евалуација остварености наставних садржаја кроз разговор, ликовне изложбе радова ученика, чек- листе.			

ОБЛАСТ/ ТЕМА	НАСТАВНИ САДРЖАЈИ	ОБЛАСТ СТАНДАРДА/СТАНДАРДИ	ИСХОДИ По завршетку теме ученик ће бити у стању да:	КОМПЕТЕНЦИЈЕ ОПШТЕ И МЕЂУПРЕДМЕТНЕ
ПРОСТОР И КОМПОЗИЦИЈА	Композиција. Боје и емоције, стилизација облика. Композиција линија, композиција боја, композиција облика. Равнотежа, контраст, понављање и степеновање облика, варијације. Орнамент и арабеска. Пропорције. Пропорције главе и тела. Перспектива. Колористичка, ваздушна, линеарна перспектива.	ЛК.1.1.2. изводи дводимензионалне и тродимензионалне радове ЛК.1.1.3. описује свој рад и радове других (нпр. исказује утисак) ЛК.1.3.4. зна неколико примера примене визуелних уметности у свакодневном животу ЛК.2.2.2. образлаже свој рад и радове других (нпр. наводи садржај, тему, карактеристике технике...) ЛК.2.3.1. лоцира одабрана уметничка дела у историјски и друштвени контекст ЛК.3.3.1. анализира одабрана	– користи традиционалне технике и одабрана савремена средства за ликовна истраживања; – изражава, одабраним ликовним елементима, емоције, стање или имагинацију; – обликује композиције примењујући основна знања о пропорцијама и перспективи; – користи, сам или у сарадњи са другима, одабране изворе, податке и	- рад са подацима и информацијама - дигитална компетенција - естетичка - комуникација

		уметничка дела у односу на време настанка и према културној припадности (описује основне карактеристике, намеру уметника...) ЛК.3.3.4. разуме међусобну повезаност и утицај уметности и других области живота	информације као подстицај за стваралачки рад;	
КОМУНИКАЦИЈА	Теме. Историјска, религијска и митолошка тема. Оригинал, копија и плагијат. Дигитална фотографија. Кадар, селфи и аутопортрет. Анимација. Процес креирања, стори борд. Сцена. Обједињавање покрета, игре и звука. Презентације..	ЛК.1.1.2. изводи дводимензионалне и тродимензионалне радове ЛК.1.1.3. описује свој рад и радове других (нпр. исказује утисак) ЛК.1.3.4. зна неколико примера примене визуелних уметности у свакодневном животу ЛК.2.1.1. познаје и користи (у свом раду)основне изражајне могућности класичних и савремених медија, техника и материјала визуелних уметности ЛК.2.2.2. образлаже свој рад и радове других (нпр. наводи садржај, тему, карактеристике технике...) ЛК.2.3.1. лоцира одабрана	– користи, сам или у сарадњи са другима, одабране изворе, податке и информације као подстицај за стваралачки рад; – разговара о одабраним идејама, темама или мотивима у уметничким остварењима различитих култура и епоха; – уважава себе и друге када снима, обрађује и дели дигиталне фотографије; – учествује у заједничком креативном раду који обједињује различите уметности и/или уметност и технологију; – прави, самостално или у	- рад са подацима и информацијама - дигитална компетенција - естетичка - комуникација

		уметничка дела у историјски и друштвени контекст ЛК.3.3.1. анализира одабрана уметничка дела у односу на време настанка и према културној припадности (описује основне карактеристике, намеру уметника...) ЛК.3.3.4. разуме међусобну повезаност и утицај уметности и других области живота	тиму, презентације о одабраним темама повезујући кључне текстуалне податке и визуелне информације;	
УМЕТНОСТ ОКО НАС	Уметност и технологија. Уметничка занимања и продукти. Савремена технологија и уметност. Уметност око нас. Уметничка рециклажа, уметнички пројекти, хуманитарне акције... Наслеђе.	ЛК.1.1.2. изводи дводимензионалне и тродимензионалне радове ЛК.1.1.3. описује свој рад и радове других (нпр. исказује утисак) ЛК.1.3.4. зна неколико примера примене визуелних уметности у свакодневном животу ЛК.2.2.2. образлаже свој рад и радове других (нпр. наводи садржај, тему, карактеристике технике...) ЛК.3.3.4. разуме међусобну повезаност и утицај	– учествује у заједничком креативном раду који обједињује различите уметности и/или уметност и технологију; – прави, самостално или у тиму, презентације о одабраним темама повезујући кључне текстуалне податке и визуелне информације; – представи своје и радове других, кратко, аргументовано и	- компетенција за учење - естетичка - комуникација - рад са подацима и информацијама - сарадња

		уметности и других области живота	афирмативно; – разматра своја интересовања и могућности у односу на занимања у визуелним уметностима.	

Предмет: Музичка култура	Разред: седми	Недељни фонд часова: 1	Годишњи фонд часова: 36
Циљ наставног предмета:Развијање интересовање за музичку уметност, стваралачко и критичко мишљење код ученика , формирање естетичке перцепције и музички укус, као и одговоран однос према очувању музичког наслеђа и култури свога и других народа.			
Корелација са другим предметима : историја, географија, књижевност, ликовна култура, страни језици, информатика, верска настава			
Начин провере остварености исхода: певање,извођење композиција, самостално и у групи, препознавање слушање музике, уочавање карактеристика, препознавање инструмената слушањем музичких примера.			

ОБЛАСТ/ ТЕМА	НАСТАВНИ САДРЖАЈИ	ОБЛАСТ СТАНДАРДА/СТАНДАРДИ	ИСХОДИ	КОМПЕТЕНЦИЈЕ ОПШТЕ И МЕЂУПРЕДМЕТНЕ
Човек и музика	Барок, рођење опере, ораторијум, кантата, инструментална музика и облици (свита и кончерто гросо). Композитори: Бах,	1.1.2. 2.1.1.и 2.1.2. 3.1.1 и 3.1.2.	Ученик треба да уочи основне карактеристике музичког стваралаштва у бароку и класицизму.	1.компентенција за учење, 2.одговорно учешће у демократском друштву,

	Хендл, Вивалди и Монтеверди . Класицизам. Појам симфоније и сонате. Жанрови класичне и црквене музике, симонијска , концертантна , камерна дела, солистичка музика и опера. Композитори: Хајдн, Моцарт и Бетовен.			3.естетичка, 4.комуникација, 5. одговоран однос према околини, 6.одговоран однос према здрављу, 7.предузимљивост и оријентација ка предузетништву , 8.рад са подацима и информацијама, 9.решавање проблема, 10. сарадња, 11.дигитална компетенција
Музички инструменти	Слушање дела традиционалне народне музике, домаћих и страних композитора световне и духовне музике барока и класицизма.	1.1.2. 2.1.1. 2.1.2.	Ученик треба да опише основне карактеристике гудачких и трзалачких инструмената и састава, као и српских народних инструмената.	1.компентенција за учење, 2.одговорно учешће у демократском друштву, 3.естетичка, 4.комуникација, 5. одговоран однос према околини, 6.одговоран однос према здрављу, 7.предузимљивост и оријентација ка предузетништву , 8.рад са подацима и информацијама, 9.решавање

				проблема, 10. сарадња, 11.дигитална компетенција
Слушање музике	Слушање дела традиционалне народне музике, домаћих и страних композитора световне и духовне музике барока и класицизма.	1.2.1. и 1.2.2. 2.2.1. 3.2.2.	Ученик треба да, на основу слушања музике, именује музичке изражајне елементе, извођачки састав, препозна структуру одређеног музичког жанра и српски музички фолклор. Треба да опише и анализира карактеристике звучног примера (темпо, динамику, специфичан ритам и сл).	1.компентенција за учење, 2.одговорно учешће у демократском друштву, 3.естетичка, 4.комуникација, 5. одговоран однос према околини, 6.одговоран однос према здрављу, 7.предузимљивост и оријентација ка предузетништву , 8.рад са подацима и информацијама, 9.решавање проблема, 10. сарадња, 11.дигитална компетенција
Извођење музике	Извођење једноставних ритмичких и мелодијских примера у вези са обрађеном темом, и у стилу барока и класицизма. Певање и	1.4.3. 3.4.1. и 3.4.2.	Ученик треба да препозна основне елементе музичке писмености.	1.компентенција за учење, 2.одговорно учешће у демократском друштву, 3.естетичка,

	свирање песама по слуху и из нотног текста народнох и уметничких композиција на различитим мелодијским и инструментима из Орфовог инструментаријума.			4.комуникација, 5. одговоран однос према околини, 6.одговоран однос према здрављу, 7.предузимљивост и оријентација ка предузетништву , 8.рад са подацима и информацијама, 9.решавање проблема, 10. сарадња, 11.дигитална компетенција
Музичко стваралаштво	Креирање покрета уз музику коју ученици изводе. Креирање ритмичке пратње. Реконструкција догађаја у стилу барока и класицизма.	1.4.3. 3.4.1. и 3.4.2.	Ученик треба да изводи пратеће мелодијске и ритмичке деонице на постојећим или направљеним музичким инструментима,осмишљава пратеће аранжмане и компонује музичке целине.	1.компентенција за учење, 2.одговорно учешће у демократском друштву, 3.естетичка, 4.комуникација, 5. одговоран однос према околини, 6.одговоран однос према здрављу, 7.предузимљивост и оријентација ка предузетништву , 8.рад са подацима и информацијама, 9.решавање

				проблема, 10. сарадња, 11.дигитална компетенција

Предмет: **Физичко и здравствено васпитање**	Разред: седми	Недељни фонд часова: **3**	Годишњи фонд часова: **108**
Циљ наставног предмета: **Циљ** наставе и учења *физичког и здравственог васпитања* је да ученик унапређује физичке способности, моторичке вештине и знања из области физичке и здравствене културе, ради очувања здравља и примене правилног и редовног физичког вежбања у савременим условима живота и рада.			
Корелација са другим предметима : Биологија ,Географија, Музичка култура, Ликовна култура ,Информатика, Математика ,Српски језик			
Начин провере остварености исхода: Евалуација у току наставних активности.			

ОБЛАСТ/ ТЕМА	НАСТАВНИ САДРЖАЈИ	ОБЛАСТ СТАНДАРДА/СТАНДАРДИ	ИСХОДИ	КОМПЕТЕНЦИЈЕ ОПШТЕ И МЕЂУПРЕДМЕТНЕ
ФИЗИЧКЕ СПОСОБНОСТИ	**Обавезни садржаји** Вежбе за развој снаге Вежбе за развој покретљивости Вежбе за развој аеробне издржљивости Вежбе за развој брзине Вежбе за развој координације	ФВ.1.3.1. испољава позитиван став према физичком вежбању у свакодневном животу ФВ.1.3.2. испољава заинтересованост за физичко	**По завршетку теме ученик ће бити у стању да:** - примени једноставне комплексе простих и	1. компетенција за учење 2. одговорно учешће у демкратском друштву 6. одговоран однос према здрављу

	Примена националне батерије тестова за праћење физичког развоја и моторичких способности	вежбање ФВ.1.3.3. доказује се кроз физичко вежбање ФВ.1.3.4. испољава позитиван став према сарадњи са другима у реализацији различитих задатака Физичког васпитања	општеприпремних вежби - изведе вежбе (разноврсна природна и изведена кретања) и користи их у спорту, рекреацији и различи - тим животним ситуација-ма - упореди резултате тестирања са вредности-ма за свој узраст и сагле да сопствени моторички напредак	10. сарадња
МОТОРИЧКЕ ВЕШТИНЕ, СПОРТ И СПОРТСКЕ ДИСЦИПЛИНЕ **Атлетика**	**Обавезни садржаји** Техника истрајног трчања Истрајно трчање - припрема за крос Техника спринтерског трчања Техника високог и ниског старта Скок увис (прекорачна техника) Бацање лоптице (до 200 г) **Препоручени садржаји** Техника штафетног трчања Скок удаљ Бацања кугле 2 кг , Бацање "вортекс-а", Тробој	ФВ.1.1.3. правилно трчи варијантама технике трчања на кратке, средње и дуге стазе и мери резултат ФВ.1.1.4. зна терминологију, значај трчања, основе тренинга и пружа прву помоћ ФВ.1.1.7. зна правилно да скаче увис варијантом технике маказице ФВ.1.1.8. зна терминологију, основе тренинга и пружа прву помоћ ФВ.1.1.9. правилно баца куглу из места и мери дужину хица ФВ.1.1.10. зна правила за такмичење, сигурносна	- комбинује и користи достигнути ниво усвојене технике кретања у спорту и свакодневном животу - доводи у везу развој физичких способности са атлетским дисциплинама – примени атлетске дисциплине у складу са правилима; – развија своје моторичке способности применом вежбања из атлетике;	1. компетенција за учење 2. одговорно учешће у демкратском друштву 6. одговоран однос према здрављу 10. сарадња

		правила, влада терминологијом, основама тренинга и пружа прву помоћ		
МОТОРИЧКЕ ВЕШТИНЕ, СПОРТ И СПОРТСКЕ ДИСЦИПЛИНЕ **Спортска гимнастика**	**Обавезни садржаји** **Основни садржаји:** Вежбе и комбинације вежби карактеристичних за поједине справе: тло, прескок , трамполина,вратило , двовисински разбој , паралелни разбој, кругови коњ са хватаљкама , греда. **Проширени садржаји:** На тлу и справама сложеније вежбе и комбинације вежби.	ФВ.1.1.11. ученик/ученица правилно изводи вежбе на тлу ФВ.1.1.12. ученик/ученица правилно изводи прескоке ФВ.1.1.13. ученик/ученица изводи вежбе и комбинације вежби на греди ФВ.1.1.14. ученица правилно изводи основне вежбе на двовисинском разбоју ФВ.1.1.15. ученик правилно изводи основне вежбе на коњу са хватаљкама ФВ.1.1.16. ученик правилно изводи основне вежбе на круговима ФВ.1.1.17. ученик правилно изводи основне вежбе на паралелном разбоју ФВ.1.1.18. ученик правилно изводи основне вежбе на вратилу	одржава стабилну и динамичку равнотежу у различитим кретањима, изводи ротације тела користи елементе гимнастике у свакодневним животним ситуацијама и игри - процени сопствене могућности за вежбање у гимнастици	1. компетенција за учење 2. одговорно учешће у демкратском друштву 3. естетичка 4. комуникација 6. одговоран однос према здрављу
МОТОРИЧКЕ ВЕШТИНЕ, СПОРТ И СПОРТСКЕ ДИСЦИПЛИНЕ	**Обавезни садржаји**	ФВ.1.1.1. игра спортску игру примењујући основну технику, неопходна правила и сарађује са члановима	- пимењује основна правила рукомета - користи елементе	1. компетенција за учење 2. одговорно учешће у демкратском

Основе тимских и спортских игара	**Рукомет/минирукомет:** Основни елементи технике и правила; - вођење лопте, - хватања и додавања лопте, - шутирања на гол, - финтирање, - принципи индивидуалне одбране- основна правила рукомета/минирукомета , - Спортски полигон **Кошарка:** додавање, хватање лопте, двокорак. скок-шут, игра и елементи игре. **Одбојка:** Основни елементи технике, тактике и правила игре. **Препоручени садржаји** Напредни елементи технике, тактике и правила игре: - хватања котрљајућих лопти, - дриблинг, - шутирања на гол, - финтирање, - основни принципи колективне одбране.	екипе изражавајући сопствену личност уз поштовање других ФВ.1.1.2. зна функцију спортске игре, основне појмове, неопходна правила, основне принципе тренинга и пружа прву помоћ ФВ.1.2.4. безбедност током вежбања ФВ.1.3.3. доказује се кроз физичко вежбање ФВ.1.3.4. испољава позитиван став према сарадњи са другима у реализацији различитих задатака Физичког васпитања ФВ.2.1.1. игра спортску игру примењујући виши ниво технике, већи број правила, једноставније тактичке комбинације и уз висок степен сарадње са члановима екипе изражава сопствену личност уз поштовање других ФВ.2.1.2 зна функцију и значај спортске игре, већи број правила, принципе и утицај тренинга ФВ.3.1.1. игра спортску игру примењујући сложене	технике у игри у игри - учествује на унутародељенским такмичењима	друштву 6. одговоран однос према здрављу 9. решавање проблема 10. сарадња 11.дигитална компетенција

		елементе технике, испуњавајући тактичке задатке, учествује у организацији утакмице и суди на утакмицама ФВ.3.1.2. зна тактику игре, систем такмичења, начин организовања утакмице и суди		
МОТОРИЧКЕ ВЕШТИНЕ, СПОРТ И СПОРТСКЕ ДИСЦИПЛИНЕ **Плес и ритмика**	**Основни садржаји** Вежбе са вијачом. Вежбе са обручем. Вежбе са лоптом. Народно коло „Моравац”. Народно коло из краја у којем се школа налази. Енглески валцер. **Проширени садржаји** Састав са обручем. Састав са лоптом. Састав са вијачом. Основни кораци rock n roll	ФВ.1.1.19. се успешно креће у ритму и темпу музичке пратње у простору основним облицима кретања (ходање, трчање)	- изведе кретања, вежбе и кратке саставе уз музичку пратњу - игра народно кол - изведе кретања у различитом ритму - изведе основне кораке плеса из народне традиције других култура	3. естетичка 4. комуникација 6. одговоран однос према здрављу
ФИЗИЧКА И ЗДРАВСТВЕНА КУЛТУРА **Физичко вежбање и спорт** (Реализује се кроз све наставне области и теме уз практичан рад)	**Основни садржаји** Основна подела вежби. Функција скелетно-мишићног система. Основна правила одбојке. Понашање према осталим субјектима у игри (према судији, играчима супротне и сопствене екипе). Чување и одржавање		- објасни својим речима сврху и значај вежбања - користи основну терминологију вежбања - поштује правила понашања у и на просто -рима за вежбање у школи и ван ње, као и на	1. компетенција за учење 2. одговорно учешће у демкратском друштву 6. одговоран однос према здрављу 11.дигитална компетенција

	материјалних добара која се користе у вежбању. Облици насиља у физичком васпитању и спорту. Навијање, победа, пораз решавање спорних ситуација. Писани и електронски извори информација из области физчког васпитања и спорта. Вежбање у функцији сналажења у ванредним ситуацијама. Значај вежбања за одбрамбено-безбедносне потребе. Повезаност физичког вежбања и естетике. Породица и вежбање Планирање вежбања **Основни садржаји** Основна подела вежби. Функција скелетно-мишићног система. Основна правила одбојке. Понашање према осталим субјектима у игри (према судији, играчима супротне и сопствене екипе). Чување и одржавање материјалних добара која се користе у вежбању. Облици насиља у физичком васпитању и спорту. Навијање, победа, пораз решавање спорних ситуација. Писани и електронски извори		спортским манифестацијама - примени мере безбед ности током вежбаа - одговорно се односи према објектима, справама и реквизитима у просторима за вежбање - примени и поштује правила тимске и спортске игре у складу са етич- ким нормама - навија и бодри учеснике на такмичењима и решава конфликте на социјално прихватљив начин - користи различите изворе информација за упознавање са разн врсним облицима физичких и спортско-рекреативних активности - прихвати сопствену победу и пораз у складу са "ферплејом" - примењује научено у физичком и здравственом васпитању у ванред –ним ситуацијама - препозна лепоту покрета и кретања у	

	информација из области физчког васпитања и спорта. Вежбање у функцији сналажења у ванредним ситуацијама. Значај вежбања за одбрамбено-безбедносне потребе. Повезаност физичког вежбања и естетике. Породица и вежбање Планирање вежбања **Основни садржаји** Основна подела вежби. Функција скелетно-мишићног система. Основна правила одбојке. Понашање према осталим субјектима у игри (према судији, играчима супротне и сопствене екипе). Чување и одржавање материјалних добара која се користе у вежбању. Облици насиља у физичком васпитању и спорту. Навијање, победа, пораз решавање спорних ситуација. Писани и електронски извори информација из области физчког васпитања и спорта. Вежбање у функцији сналажења у ванредним ситуацијама. Значај вежбања за одбрамбено-безбедносне потребе. Повезаност физичког вежбања и		физичком вежбању и спорту- направи план дневних активности	

	естетике. Породица и вежбање Планирање вежбања **Основни садржаји** Основна подела вежби. Функција скелетно-мишићног система. Основна правила одбојке. Понашање према осталим субјектима у игри (према судији, играчима супротне и сопствене екипе). Чување и одржавање материјалних добара која се користе у вежбању. Облици насиља у физичком васпитању и спорту. Навијање, победа, пораз решавање спорних ситуација. Писани и електронски извори информација из области физчког васпитања и спорта. Вежбање у функцији сналажења у ванредним ситуацијама. Значај вежбања за одбрамбено-безбедносне потребе. Повезаност физичког вежбања и естетике. Породица и вежбање Планирање вежбања			
ФИЗИЧКА И ЗДРАВСТВЕНА КУЛТУРА Здравствено	**Основни садржаји** Утицај аеробног вежбања (ходања, трчања и др.) на кардио-респираторни систем. Здравствено-		- наведе примере утицаја физичког вежбања на здравље - разликује здраве и	1. компетенција за учење 2. одговорно учешће у демкратском

васпитање	хигијенске мере пре и после вежбања. Значај употребе воћа и поврћа и градивних материја (протеини и беланчевине) у исхрани. Подела енергетских напитака и последице њиховог прекомерног конзумирања. Прва помоћ након површинских повреда (посекотина и одеротина). Вежбање у различитим временским условима. Чување околине при вежбању. Последице конзумирања дувана и алкохола. Додаци исхрани – суплементи. Вежбање и менструални циклус. Значај заштите репродуктивних органа приликом вежбања. **Основни садржаји**		нездраве начине исхране - направи недељни јеловник уравнотежене исхране уз помоћ настав- ника. - примењује здравстве-но - хигијенске мере пре, у току и након вежбања - препозна врсту повреде - правилно реагује у случају повреде - чува животну средину током вежбања	друштву 6. одговоран однос према здрављу

Предмет: Грађанско васпитање	Разред: 7	Недељни фонд часова: 1	Годишњи фонд часова: 36
Циљ наставног предмета: Основна циљ овог предмета је развијање ставова и вредности код ученика, њихово оспособљавање за успешно задовољавање сопствених потреба и интереса, развијање сопствене личности и потенцијала уз поштовање других особа, њихово идентитета и уважавање њихових потреба и интереса. Такође, циљ предмета је и то да ученици стекну сазнање, формирају ставове, развију вештине и усвоје вредности које су предпоставка, за компентентан, одговоран и ангожован живот у демократском друштву.			
Корелација са другим предметима : српски језик и књижевност, историја, географија, информатика и рачунарство			

Начин провере остварености исхода: Формативно, недељно оцењивање усмених одговора ученика и рада у групи Самоевалуација и евалуација на крају месеца и током појединих часова, домаћи задатак, оцена продуката рада и презентације

ОБЛАСТ/ ТЕМА	НАСТАВНИ САДРЖАЈИ	ОБЛАСТ СТАНДАРДА/СТАНДАРДИ	ИСХОДИ	КОМПЕТЕНЦИЈЕ ОПШТЕ И МЕЂУПРЕДМЕТНЕ
Увод	Подсећање на садржаје из ГВ5. и ГВ6. разреда Представљање циљева задатака, садржаја и метода рада	///	- повезује већ научене теме	Компетенција за учење, рад са подацима и информацијама, комуникација и сарадња, дигитална, одговорно учешће у демократском друштву
Грађанин	Грађанин и политика у прошлости Грађанин и политика у садашњости (два часа) Знања, вештине, особине, вредности и понашања грађанина Одговорни и активни грађанин Конвенција о правима детета- место и улоге детета као грађанина Деца и одрасли као грађани – сличности и разлике	///	- разуме значења кључних појмова који се односе на грађанина и државу - схвати историјски развој грађанских права и слобода - препозна карактеристике одговорног и активног грађанина - разуме место и улогу детета	Компетенција за учење, рад са подацима и информацијама, комуникација и сарадња, дигитална, одговорно учешће у демократском друштву

	Пордица, школа, локална заједница, држава - заједнице у којима живимо Права појединца и опште добро Индив. и моралне вредности појединца као грађанина		као грађанина у друштву - разуме однос између грађанских права, појединца и општег добра - препозна начела развијене грађанске одговорности	
Ђачки парламент и иницијатива	Општа добробит и поштовње иницијативе деце Појам и значај волонтерских акција Вредности на којима почива волонтерски рад Извођење волонтерских акција Анализа успешности волонтерских акција	///	- препозна начела развијене грађанске одговорности - разуме значај волонтерског покрета -разуме значаја волонтерских акција - да самостално преузме ангажовање у различитим иницијативама и акцијама - да разуме разуме значај неопходности иницијативе за подстизање промена у друштвеној заједници	Компетенција за учење, рад са подацима и информацијама, комуникација и сарадња, дигитална, одговорно учешће у демократском друштву

Држава и власт	Појам и историјски контекст развоја државе Неопходност постојања власти, ограничена и неограничена власт Владавина појединца-владавина закона Демократија, устав (Устав Србије и права детета) Демократија-устав и деч.права Место и улога ђачког парламента Начини функционисања ђачког парламента Покретање иници.да се расправља о ђачком парл. Избор тема демократском процедуром	///	- разуме појам државе и историјски контекст у ком су се државе развијале - разуме појам демократије - разуме неопходност постојања власти - препозна концепт ограничене власти - препозна неопходност иницијативе Ђачког парламента	Компетенција за учење, рад са подацима и информацијама, комуникација и сарадња, дигитална, одговорно учешће у демократском друштву
Завршни део	-Израда речника кључних појмова са којима смо се сусретали у току школске године - Какво искуство и новостечено знање носиш са собом	///	- наброји основне појмове са којима се сусретао у току школске године - дефинише већи део појмова са којима се сусретао у	Компетенција за учење, рад са подацима и информацијама, комуникација и сарадња, дигитална, одговорно учешће у демократском

			току овог разреда - покаже спремност ка узимању учешћа у волонтерским акцијама	друштву

Предмет: Немачки језик	Разред: седми	Недељни фонд часова: 2	Годишњи фонд часова: 72
Циљ наставног предмета: Циљ наставе немачког језика заснива се на потребама ученика које се остварују овладавањем комуникативних вештина и развијањем способности и метода учења страног језика. Циљ наставе страног језика у основном образовању стога јесте: развијање сазнајних и интелектуалних способности ученика, његових хуманистичких, моралних и естетских ставова, стицање позитивног односа према другим језицима и културама, као и према сопственом језику и културном наслеђу, уз уважавање различитости и навикавање на отвореност у комуникацији, стицање свести и сазнања о функционисању како страног тако и матерњег језика. Током основног образовања ученик треба да усвоји основна знања из страног језика која ће му омогућити да се у једноставној усменој и писаној комуникацији споразумева са људима из других земаља, усвоји норме вербалне и невербалне комуникације у складу са специфичностима језика који учи, као и да настави, на вишем нивоу образовања и самостално, учење истог или другог страног језика. Кроз наставу страних језика ученик богати себе упознајући другог, стиче свест о значају сопственог језика и културе у контакту са другим језицима и културама. Ученик развија радозналост, истраживачки дух и отвореност према комуникацији са говорницима других језика			
Корелација са другим предметима : Енглески језик ,Српски језик и књижевност, Музичка култура, Ликовна култура, Грађанско васпитање, Географија, Информатика			
Начин провере остварености исхода: Евалуациони листићи, провере знања, домаћи задаци, разговор и усмено одговарање, наставни материјали за вежбање			

ОБЛАСТ/ ТЕМА	НАСТАВНИ САДРЖАЈИ	ОБЛАСТ СТАНДАРДА/СТАНДАРДИ	ИСХОДИ	КОМПЕТЕНЦИЈЕ ОПШТЕ И МЕЂУПРЕДМЕТНЕ

Schule	Wie ist dein/Ihr Name/Vorname/Nachname? Das ist Herr/Frau... Ich möchte dir/Ihnen meine Mutter vorstellen. Darf ich ..... vorstellen? Das ist Robert, der neue Schüler in unserer Klasse. – Willkommen. Wo wohnst du? Ich wohne in der Goethestraße 34. Ist das ein Einfamilienhaus oder ein Mehrfamilienhaus? – Eigentlich ein Reihenhaus. Was ist deine Mutter von Beruf? Sie ist Ärztin. Hast du Geschwister? – Ja, einen älteren Bruder. Er heißt Martin und ist verheiratet/ studiert Geografie/ wohnt in Wien. Презент јаких и слабих, помоћних и модалних глагола Упитне реченице Личне заменице Присвојни придеви Бројеви (основни и редни) (Интер)културни садржаји: устаљена правила учтиве комуникације; имена, презимена и надимци; родбина и родбинске везе; адреса; формално и неформално представљање; степени сродства и родбински односи; већи градови у земљама циљне културе	ДСТ.1.1.16. Најједноставнијим језичким средствима саопштава шта воли, а шта не и поставља иста/таква питања саговорнику. ДСТ.1.1.19. Писаним путем доставља информације о себи или тражи информације о другима. ДСТ.1.1.23. На матерњем језику саопштава основну тему и најопштији садржај кратког усменог исказа на страном језику. ДСТ.1.2.1. Препознаје и разумљиво изговара једноставније гласове и најчешће гласовне групе и познаје основне интонацијске схеме (нарочито упитну). ДСТ.1.2.2. Правилно записује познату лексику. ДСТ.1.2.3. Познаје и/или користи ограничени број правилних морфолошких облика и синтаксичких структура у оквиру наученог репертоара језичких средстава. ДСТ.2.1.1. Разуме фреквентне речи и изразе као	– разуме једноставније текстове који се односе на поздрављање, представљање и тражење/ давање информација личне природе; – поздрави и отпоздрави, представи себе и другог користећи једноставнија језичка средства; – размени једноставније информације личне природе; – у неколико везаних исказа саопшти информације о себи и другима; – разуме и следи једноставнија упутства у вези с уобичајеним ситуацијама из свакодневног живота; – пружи једноставнија упутства у вези с уобичајеним ситуацијама из свакодневног живота;	1. компетенција за учење 2. одговорно учешће у демкратском друштву 3. естетичка 4. комуникација 5. одговоран однос према околини 6. одговоран однос према здрављу 7. предузимљивост и оријентација ка предузетништву 8. рад са подацима и информацијама 9. решавање проблема 10. сарадња 11.дигитална компетенција

	Lest den Text und macht dann die Übung 3! Während der Klassenarbeit darf man kein Wörterbuch benutzen. Wähle die richtige Antwort aus und kreuze sie an. Du sollst alle Geräte vor der Reise ausschalten. Glasmüll kommt hier rein, in den Glascontainer. In Deutschland trennt man den Müll. Императив. Презент. (Интер)културни садржаји: правила учтивости у складу са степеном формалности и ситуацијом.	главне носиоце значења у кратким саопштењима на блиске теме. ДСТ.2.1.2. Разуме једноставније поруке личне природе. ДСТ.2.1.7. Разуме основни смисао кратких телевизијских емисија (или других аудио-визуелних записа) о познатим темама, с предвидљивим информацијама, уколико се говори споро и разговетно. ДСТ.2.1.8. Разуме појединачне речи, једноставне фразе и предвидљиве конструкције у модерној музици. ДСТ.2.1.12. Разуме општи садржај различитих врста нелинеарних интернет текстова, прилагођених узрасту и интересовањима. ДСТ.2.1.13. Разуме најопштији смисао једноставних прозних и поетских текстова прилагођених узрасту и интересовањима. ДСТ.2.1.22. Размењује основне информације о плановима и обавезама. ДСТ.2.1.23. Формулише		

		љубазне молбе и извињења. ДСТ.2.1.27. Пише кратке текстове на блиске теме у којима описује себе, своју породицу и окружење, користећи фреквентне кохезивне елементе. ДСТ.2.1.29. На матерњем језику саопштава основну тему и најважније информације краћег усменог исказа. ДСТ.2.2.3. Познаје и/или користи једноставније граматичке елементе и конструкције. ДСТ.2.3.5. Познаје основне одлике регија и држава у којима се страни језик користи као већински. ДСТ.2.3.6. Познаје животне услове који владају у појединим екосистемима света (клима, географске одлике и сл.) где се користи страни језик. ДСТ.3.1.4. Разуме основни смисао и главне информације радио и телевизијских емисија (или других аудио визуелних записа) о блиским темама, као и тему и основу поруку		

		кратких телевизијских репортажа и документарних филмова помажући се визуелним информацијама. ДСТ.3.1.5. Разуме општи смисао и фреквентне фразе и изразе једноставнијих текстова модерне музике. ДСТ.3.1.13. Описује себе и околину, школски контекст и приватан живот, свакодневне навике, претходне и планиране активности и догађаје.		
Ich und meine Freunde	Möchtest du mit mir morgen ins Konzert gehen? Es beginnt um 20 Uhr. Ich weiß, dass du diese Sängerin magst. Komm zu mir und bring deine CDs mit. Du solltest mehr Obst und Gemüse essen, wenn du fit bleiben möchtest. Sport ist wichtig. Ich gehe morgen einkaufen. Kommst du mit ? – Ja, gerne./ Einverstanden./ Abgemacht. Leider kann ich nicht. Ich muss meiner Mutter helfen. Kommst du nicht mit? – Doch, das habe ich dir schon gesagt. Питање се негацијом и афирмативан одговор Doch. Императив. Облик sollte за давање савета и препорука. Презент.	ДСТ.1.1.16. Најједноставнијим језичким средствима саопштава шта воли, а шта не и поставља иста/таква питања саговорнику. ДСТ.1.1.19. Писаним путем доставља информације о себи или тражи информације о другима. ДСТ.1.1.23. На матерњем језику саопштава основну тему и најопштији садржај кратког усменог исказа на страном језику. ДСТ.1.2.1. Препознаје и разумљиво изговара једноставније гласове и најчешће гласовне групе и	– разуме једноставније предлоге, савете и позиве на заједничке активности и одговори на њих уз одговарајуће образложење; – упути предлоге, савете и позиве на заједничке активности користећи ситуационо прикладне комуникационе моделе; – затражи и пружи додатне информације у вези са предлозима, саветима и позивима на заједничке активности; – разуме једноставније текстове у којима се описују радње и	1. компетенција за учење 2. одговорно учешће у демкратском друштву 3. естетичка 4. комуникација 5. одговоран однос према околини 9. решавање проблема 10. сарадња 11.дигитална компетенција

	(Интер)културни садржаји: прикладно упућивање предлога, савета и позива и реаговање на предлоге, савете и позиве. Ich trainiere Basketball seit 5 Jahren. Ich gehe zum Training jeden Abend von 20 bis 22 Uhr. Ich sehe jeden Morgen fern und zwar nur den Wetterbericht. Maria schwimmt gern, deshalb geht sie freitags ins Schwimmbad. Er fastet mittwochs und freitags. Предлози за време Прилози за време. Презент. (Интер)културни садржаји: породични живот; живот у школи – наставне и ваннаставне активности; распусти и путовања Unsere Nachbarn leben in der Schweiz. Wir haben viele Poster in unserem Klassenzimmer. Susis Hund ist ein Rottweiler. Wessen Regenschirm ist das, deiner oder von deiner Mutter? Присвојни детерминативи. Присвојни придеви. Конструкције за изражавање припадања (ein Freund von	познаје основне интонацијске схеме (нарочито упитну). ДСТ.1.2.2. Правилно записује познату лексику. ДСТ.1.2.3. Познаје и/или користи ограничени број правилних морфолошких облика и синтаксичких структура у оквиру наученог репертоара језичких средстава. ДСТ.2.1.1. Разуме фреквентне речи и изразе као главне носиоце значења у кратким саопштењима на блиске теме. ДСТ.2.1.2. Разуме једноставније поруке личне природе. ДСТ.2.1.7. Разуме основни смисао кратких телевизијских емисија (или других аудио-визуелних записа) о познатим темама, с предвидљивим информацијама, уколико се говори споро и разговетно. ДСТ.2.1.8. Разуме појединачне речи, једноставне фразе и предвидљиве конструкције у модерној музици. ДСТ.2.1.12. Разуме општи	ситуације у садашњости; – разуме једноставније текстове у којима се описују способности и умећа; – размени појединачне информације и/или неколико информација у низу које се односе на радње у садашњости; – опише радње, способности и умећа користећи неколико везаних исказа – размени једноставније информације које се односе на дозволе, забране, упозорења, правила понашања и обавезе код куће, у школи и на јавном месту; – разуме једноставније исказе који се односе на поседовање и припадност; – формулише једноставније исказе који се односе на поседовање и припадност; – пита и каже шта неко има/ нема и чије је нешто; – разуме једноставније	

	mir). (Интер)културни садржаји: породица и пријатељи; однос према својој и туђој имовини. Ich denke, wir müssen ihm helfen. – Du hast recht. Natürlich. Selbstverständlich. Meiner Meinung nach ist diese Reise zu teuer. Bist du auch dieser Meinung? Denkst du auch so? Was denkst du darüber? Was hältst du davon? Bist du damit einverstanden? – Ich denke/meine, ... Презент. Глаголи с предложном допуном (најфреквентнији за ову комуникативну функцију) Зависно-сложене реченице (dass, ob, w-?, weil) (Интер)културни садржаји: поштовање основних норми учтивости у комуникацији са вршњацима и одраслима	садржај различитих врста нелинеарних интернет текстова, прилагођених узрасту и интересовањима. ДСТ.2.1.13. Разуме најопштији смисао једноставних прозних и поетских текстова прилагођених узрасту и интересовањима. ДСТ.2.1.22. Размењује основне информације о плановима и обавезама. ДСТ.2.1.23. Формулише љубазне молбе и извињења. ДСТ.2.1.27. Пише кратке текстове на блиске теме у којима описује себе, своју породицу и окружење, користећи фреквентне кохезивне елементе. ДСТ.2.1.29. На матерњем језику саопштава основну тему и најважније информације краћег усменог исказа. ДСТ.2.2.3. Познаје и/или користи једноставније граматичке елементе и конструкције. ДСТ.2.3.5. Познаје основне одлике регија и држава у којима се страни језик	исказе којима се тражи мишљење и реагује на њих;	

		користи као већински. ДСТ.2.3.6. Познаје животне услове који владају у појединим екосистемима света (клима, географске одлике и сл.) где се користи страни језик. ДСТ.3.1.4. Разуме основни смисао и главне информације радио и телевизијских емисија (или других аудио визуелних записа) о блиским темама, као и тему и основу поруку кратких телевизијских репортажа и документарних филмова помажући се визуелним информацијама. ДСТ.3.1.5. Разуме општи смисао и фреквентне фразе и изразе једноставнијих текстова модерне музике.		
Wetter, Umwelt, Reisen	Freiburg ist eine wunderschöne Stadt in Baden-Württemberg. Es liegt an der Grenze zu Frankreich. Freiburg ist eine Studentenstadt, weil dort sehr viele Studenten aus der ganzen Welt studieren. Wie sieht deine Schwester aus? Sie ist ein hübsches Mädchen mit grünen Augen und roten, lockigen	ДСТ.1.1.1. Разуме најједноставније речи, имена, бројеве (нпр. цене, датуме, изразе за количину и меру) и успева да их запише, уколико му се саопштавају или диктирају полако и разговетно и уколико су јасно контекстуализовани. ДСТ.1.1.2. Разуме значење	— разуме једноставније текстове који се односе на поздрављање, представљање и тражење/ давање информација личне природе; – поздрави и отпоздрави, представи себе и другог користећи једноставнија	1. компетенција за учење 2. одговорно учешће у демкратском друштву 3. естетичка 4. комуникација 5. одговоран однос према околини 6. одговоран однос према здрављу

	Haaren. Sie sieht wie eine Irin aus. Elefanten sind die größten Tiere der Welt. Die können mehrere Tonnen wiegen, obwohl sie nur Pflanzen fressen. Описни придеви. Поређење придева. Придевска деклинација – основни облици слабе и мешовите деклинације (уз конкретне именице). Презент (Интер)културни садржаји: особености наше земље и земаља говорног подручја циљног језика (знаменитости, географске карактеристике и сл.)	најфреквентнијих речи, фраза и других основних лексичких елемената у оквиру једноставних, кратких, јасно контекстуализованих усмених исказа. ДСТ.1.1.8. Разуме најједноставнија упутства, уколико укључују и визуелне елементе ДСТ.1.1.10. Чита наглас (изражајно) кратке и једноставне текстове (показујући да прати њихов општи смисао). ДСТ.1.1.11. Успоставља и одржава друштвени контакт користећи најједноставнија језичка средства приликом поздрављања, представљања, добродошлице, окончања комуникације, захваљивања, извињавања, давања података о себи, распитивања о основним подацима који се тичу саговорника. ДСТ.1.1.14. Најједноставнијим језичким средствима, уз употребу увежбаних фраза, именује и описује људе и ствари из	језичка средства; – размени једноставније информације личне природе; – у неколико везаних исказа саопшти информације о себи и другима; – разуме једноставније текстове који се односе на опис особа, биљака, животиња, предмета, места, појава, радњи, стања и збивања ; – опише и упореди жива бића, предмете, места, појаве, радње, стања и збивања користећи једноставнија језичка средства;	7. предузимљивост и оријентација ка предузетништву 8. рад са подацима и информацијама 9. решавање проблема 10. сарадња 11.дигитална компетенција

		свог непосредног окружења или везане за лична искуства. ДСТ.1.1.15. Поставља најједноставнија питања личне природе (о блиским темама, потребама, интересовањима, предметима у нечијем поседу) и одговара на слична питања саговорника. ДСТ.1.1.23. На матерњем језику саопштава основну тему и најопштији садржај кратког усменог исказа на страном језику. ДСТ.1.2.4. Користи елементарне и најфреквентније речи и изразе за обављање основних комуникативних активности ДСТ.2.1.1. Разуме фреквентне речи и изразе као главне носиоце значења у кратким саопштењима на блиске теме. ДСТ.2.1.10. Разуме најједноставније савете и упутства који се тичу непосредних потреба (оријентација у простору,		

		употреба апарата, правило игре), праћена визуелним ДСТ.2.1.13. Разуме најопштији смисао једноставних прозних и поетских текстова прилагођених узрасту и интересовањимаелементима. ДСТ.2.1.16. Успева да накратко поведе и/или одржи разговор на блиске и познате теме. ДСТ.2.1.19. Једноставним средствима описује или представља људе, предмете у свакодневној употреби, места, уобичајене активности. ДСТ.2.1.25. Писменим путем тражи или преноси детаљнија обавештења и податке личне природе. ДСТ.2.1.30. На матерњем језику саопштава основну тему и најважније информације краћег писаног текста ДСТ.2.2.2. Исправно записује фреквентне и увежбане краће речи, познаје и примењује одређен број основних правописних правила.		

		ДСТ.2.3.4. Препознаје најчешће стереотипе у вези са својом и циљним културама. ДСТ.2.3.8. Представља и укратко описује на циљном језику неколико познатих личности и појава из циљних култура, као и оне за које показује интересовање. ДСТ.3.1.2. Разуме основни смисао и главне информације из разговора двоје или више (са) говорника, уколико се говори разговетно и умереним темпом. ДСТ.3.1.6. Разуме општи смисао и релевантне информације на блиске теме у порукама, писмима, мејловима. ДСТ.3.1.13. Описује себе и околину, школски контекст и приватан живот, свакодневне навике, претходне и планиране активности и догађаје. ДСТ.3.1.20. Саставља краће текстове од неколико повезаних реченица о себи, друштвеном и природном окружењу, аспектима		

		приватног и школског живота. ДСТ.3.1.26. На страном језику саопштава једноставније информације добијене од трећег лица у вези с блиским комуникативним ситуацијама и познатим темама ДСТ.3.2.3. Познаје и/или користи одређени број граматичких елемената и конструкција, укључујући и најчешће изузетке, као и основне начине творбе и флексије именица, глагола, придева, прилога. ДСТ.3.3.2. Разуме основне сличности и разлике између своје и циљних култура у области умећа живљења и прихвата постојање разлика; примењује неке основне елементе у области умећа живљења (нпр. начин обраћања ДСТ.3.3.8. Препознаје повезаност најважнијих појава из историје циљних култура и опште историје.и поздрављања).		
Alltagsleben	Guten Tag, kann ich Ihnen	ДСТ.1.1.1. Разуме	– разуме уобичајене	1. компетенција за

	helfen ? – Ja, ich suche ein T-Shirt aus Baumwolle in Größe XL./ Enschuldigung, wann fährt der ICE nach Hamburg ab? Um 23.45 von Gleis 5. – Danke schön. Wie komme ich zum Gleis 5? – Gehen Sie drüben und dann noch etwa 50 Meter geradeaus, da ist der Gles 5. Liebe Fahrgäste, wir machen eine Pause an der Tankstelle, steigen Sie bitte in 15 Minuten wieder in den Bus ein. Ich habe gehört, dass du an der Deutscholympiade den ersten Preis gewonnen hast. Ich gratuliere dir zum Erfolg. – Danke schön. Ich bedanke mich. Упитне реченице. Прилози за место. Предлози за правац. Основни бројеви (Интер)културни садржаји: правила учтиве комуникације, значајни празници и догађаји, честитања. Was möchtest du werden? Heute Nachmittag gehe ich mit Anna aus. Nächste Woche werde ich nach Berlin fahren. Am Sonntag werde ich 15. Dann organisiere/mache ich eine Party. Презент Футур Упитне реченице	најједноставније речи, имена, бројеве (нпр. цене, датуме, изразе за количину и меру) и успева да их запише, уколико му се саопштавају или диктирају полако и разговетно и уколико су јасно контекстуализовани. ДСТ.1.1.5. Разуме основни смисао најједноставније конверзације, тј. предмет разговора који прати, уколико саговорници говоре довољно разговетно и споро. ДСТ.1.1.9. Разуме општи смисао и главне информације у најједноставнијим врстама текстова (натписи, огласи, вести, кратки извештаји, сервисне информације, временске прогнозе, брошуре, проспекти, рекламе, стрипови), уколико су праћени илустративним елементима и препознатљивим начином графичког обликовања. ДСТ.1.1.11. Успоставља и одржава друштвени контакт користећи најједноставнија језичка средстава приликом поздрављања, представљања,	молбе и захтеве и реагује на њих; – упути уобичајене молбе и захтеве; – честита, захвали и извини се користећи једноставнија језичка средства – разуме једноставније исказе који се односе на одлуке, обећања, планове, намере и предвиђања и реагује на њих; – размени једноставније исказе у вези са обећањима, одлукама, плановима, намерама и предвиђањима;	учење 2. одговорно учешће у демкратском друштву 3. естетичка 4. комуникација 5. одговоран однос према околини 9. решавање проблема 10. сарадња

	(Интер)културни садржаји: правила учтивости у складу са степеном формалности и ситуацијом	добродошлице, окончања комуникације, захваљивања, извињавања, давања података о себи, распитивања о основним подацима који се тичу саговорника. ДСТ.1.1.15. Поставља најједноставнија питања личне природе (о блиским темама, потребама, интересовањима, предметима у нечијем поседу) и одговара на слична питања саговорника. ДСТ.1.1.16. Најједноставнијим језичким средствима саопштава шта воли, а шта не и поставља иста/таква питања саговорнику. ДСТ.1.1.24. На матерњем језику саопштава основну тему и најопштији садржај кратког писаног текста на страном језику. ДСТ.1.2.3. Познаје и/или користи ограничени број правилних морфолошких облика и синтаксичких структура у оквиру наученог репертоара језичких средстава.		

		ДСТ.1.3.1. Познаје основне појаве свакодневног живота циљних култура (нпр. начин исхране, радно време, навике, празници, разонода). ДСТ.2.1.6. Разуме споријe, јасно артикулисани монолошки исказ од неколико реченица, уз одговарајуће паузе и понављања. ДСТ.2.1.7. Разуме основни смисао кратких телевизијских емисија (или других аудио-визуелних записа) о познатим темама, с предвидљивим информацијама, уколико се говори споро и разговетно. ДСТ.2.1.8. Разуме појединачне речи, једноставне фразе и предвидљиве конструкције у модерној музици. ДСТ.2.1.9. Разуме краће поруке личне природе са неколико суштинских информација (писма, мејлови итд.) ДСТ.2.1.10. Разуме најједноставније савете и упутства која се тичу непосредних потреба		

		(оријентација у простору, употреба апарата, правило игре), праћена визуелним елементима. ДСТ.2.1.14. Разуме општи смисао једноставнијих текстова модерне музике. ДСТ.2.1.15. Разуме садржај једноставних рекламних порука уколико не садрже игру речи или неко конотативно/скривено/метафорично ДСТ.2.1.20. Поставља једноставнија питања о темама које одговарају његовим интересовањима (слободно време, хоби, школа, породица, другови) и одговара на слична питања саговорника. ДСТ.2.1.21. Исказује допадање и недопадање, слагање и неслагање. значење. ДСТ.2.1.27. Пише кратке текстове на блиске теме у којима описује себе, своју породицу и окружење, користећи фреквентне кохезивне елементе. ДСТ.2.1.30. На матерњем		

		језику саопштава основну тему и најважније информације краћег писаног текста. ДСТ.2.2.1. Препознаје и разумљиво изговара већину гласова и гласовних група, уз одређена прозодијска ограничења (акценти, интонација, дужина). ДСТ.2.3.6. Познаје животне услове који владају у појединим екосистемима света (клима, географске одлике и сл.) где се користи страни језик. ДСТ.3.1.2. Разуме основни смисао и главне информације из разговора двоје или више (са)говорника, уколико се говори разговетно и умереним темпом. ДСТ.3.1.3. Разуме кратко и једноставно монолошко излагање на узрасно адекватне и блиске теме, као и презентације праћене визуелним елементима. ДСТ.3.1.13. Описује себе и околину, школски контекст и приватан живот, свакодневне навике, претходне и		

		планиране активности и догађаје. СТ.3.1.19. Пише обична и електронска писма у којима с пријатељима и познаницима договара активности и једноставним језичким средствима обрађује/спомиње узрасно релевантне теме. ДСТ.3.1.20. Саставља краће текстове од неколико повезаних реченица о себи, друштвеном и природном окружењу, аспектима приватног и школског живота. ДСТ.3.2.2. Записује речи и изразе с релативном ортографском тачношћу (тако да не долази до неспоразума) и познаје и примењује фреквентна правописна правила. ДСТ.3.2.3. Познаје и/или користи одређени број граматичких елемената и конструкција, укључујући и најчешће изузетке, као и основне начине творбе и флексије именица, глагола, придева, прилога.		
Medien, Musik	Wie hast du deine Ferien	ДСТ.1.1.4. Разуме споро и	– разуме једноставније	1. компетенција за

	verbracht? Wohin bist du gereist? Als ich klein war, hatte ich Angst vor Hunden, aber vor zwei Monaten habe ich einen Hund zum Geburtstag bekommen. Habt ihr eure Hausaufgaben gemacht? Ich wollte mit Sophie telefonieren, aber niemand hat auf meinen Anruf geantwortet. Перфект. Претерит помоћних и модалних глагола. Временске реченице са везником als/wenn Прилози за време. (Интер)културни садржаји: историјски догађаји, епохална открића; важније личности из прошлости Was ist deine Lieblingsfreizeitbeschäftigung? Was machst du in deiner Freizeit am liebsten? Was trinkst du lieber, Apfelsaft oder Orangensaft? – Orangensaft trinke ich am liebsten. London gefällt mir nicht, weil es zu viele Menschen auf den Straßen gibt. Ich finde das Leben in Wien sehr sicher. Ich verbringe meinen Urlaub am liebsten am Meer, denn ich mag Wasser und Schwimmen. Компарација придева. Деклинација	разговетно артикулисана јасно контекстуализована питања која се односе на непосредне личне потребе и интересовања, породицу, блиско окружење. ДСТ.1.1.9. Разуме општи смисао и главне информације у најједноставнијим врстама текстова (натписи, огласи, вести, кратки извештаји, сервисне информације, временске прогнозе, брошуре, проспекти, рекламе, стрипови), уколико су праћени илустративним елементима и препознатљивим начином графичког обликовања. ДСТ.1.1.12. Саопштава саговорнику основне информације о себи и најближем окружењу (породица, кућни љубимци, место становања, школа, хоби). ДСТ.1.1.15. Поставља најједноставнија питања личне природе (о блиским темама, потребама, интересовањима, предметима у нечијем	текстове у којима се описују искуства, догађаји и способности у прошлости; – размени појединачне информације и/или неколико информација у низу о искуствима, догађајима и способностима у прошлости; – опише у неколико краћих, везаних исказа искуства, догађај из прошлости; – опише неки историјски догађај, историјску личност и сл. – разуме једноставније исказе који се односе на изражавање допадања и недопадања и реагује на њих; – изрази допадање и недопадање уз једноставно образложење;	учење 2. одговорно учешће у демкратском друштву 3. естетичка 4. комуникација 7. предузимљивост и оријентација ка предузетништву 8. рад са подацима и информацијама 9. решавање проблема 10. сарадња 11.дигитална компетенција

	именица. (Интер)културни садржаји: уметност, књижевност за младе, стрип, музика, филм	поседу) и одговара на слична питања саговорника. ДСТ.1.1.21. Повезује неколико кратких исказа у везани текст о блиским темама ДСТ.1.1.24. На матерњем језику саопштава основну тему и најопштији садржај кратког писаног текста на страном језику ДСТ.1.2.4. Користи елементарне и најфреквентније речи и изразе за обављање основних комуникативних активности ДСТ.1.3.4. Познаје неколико најпознатијих историјских и савремених личности циљних култура; наводи и на матерњем језику даје основне податке о некој личности из циљних култура за коју показује интересовање. ДСТ.2.1.1. Разуме фреквентне речи и изразе као главне носиоце значења у кратким саопштењима на блиске теме. ДСТ.2.1.11. Разуме општи смисао и најважније информације у		

		једноставнијим информативним текстовима (новинске вести, брошуре, проспекти, кратке репортаже, кратки прилози на друштвеним мрежама) с блиском тематиком и предвидљивим порукама ДСТ.2.1.14. Разуме општи смисао једноставнијих текстова модерне музике. ДСТ.2.1.19. Једноставним средствима описује или представља људе, предмете у свакодневној употреби, места, уобичајене активности. ДСТ.2.1.26. Пише једноставне поруке (у личном обраћању) и објаве (на социјалним мрежама), као и кратка писма пријатељима и познаницима да би изразио захвалност, извињење и слично. ДСТ.2.1.30. На матерњем језику саопштава основну тему и најважније информације краћег писаног текста. ДСТ.2.2.4. Поседује ограничени репертоар готових израза и вишечланих		

		конструкција за исказивање свакодневних конкретних активности и потреба ДСТ.2.3.1. Разуме и описује сличности и разлике у свакодневном животу (нпр. начин исхране, радно време, навике, празници, разонода). ДСТ.2.3.8. Представља и укратко описује на циљном језику неколико познатих личности и појава из циљних култура, као и оне за које показује интересовање. ДСТ.3.1.3. Разуме кратко и једноставно монолошко излагање на узрасно адекватне и блиске теме, као и презентације праћене визуелним елементима. ДСТ.3.1.5. Разуме општи смисао и фреквентне фразе и изразе једноставнијих текстова модерне музике. ДСТ.3.1.10. Разуме информације, главне идеје и поруке фикционалних прича и других форми из области књижевности за младе. ДСТ.3.1.11. Разуме општи смисао и једноставније формулације у текстовима модерне музике.		

		ДСТ.3.1.15. Објашњава зашто му се нешто допада или не допада, зашто се слаже или не слаже, зашто нешто воли или не; на једноставан начин износи и образлаже своје ставове и мишљење. ДСТ.3.1.24. На матерњем језику саопштава основну тему и појединачне информације нешто опширнијег усменог исказа, примереног узрасту и интересовањима. ДСТ.3.2.3. Познаје и/или користи одређени број граматичких елемената и конструкција, укључујући и најчешће изузетке, као и основне начине творбе и флексије именица, глагола, придева, прилога. ДСТ.3.3.9. Препознаје утицај неколико најзначајнијих личности и дела из друштвене и уметничке историје циљних култура у свету, које доводи у везу са друштвеним и уметничким појавама из наше историје и обрнуто.		
Essen und Trinken	Ist der Platz hier frei? – Ja,	ДСТ.1.1.5. Разуме основни	– разуме једноставније	1. компетенција за

	nehmen Sie Platz, bitte./ Ja, setz dich bitte hin. Diese Strasse ist gesperrt. Sie müssen einen Umweg machen. Darf ich denn meinen Koffer bis zur Abreise an der Rezeption stehen/liegen lassen? In der Klinik muss man das Handy ausmachen. Wenn du in die Kirche gehst, musst du eine lange Hose anziehen. Упитне реченице Презент модалних глагола Императив (Интер)културни садржаји: понашање на јавним местима; значење знакова и симбола Wieviele Schüler sind in deiner Klasse? Es gibt 12 Schülerinnen und 15 Schüler. Diese Jacke kostet jetzt 45 Euro, aber ihr Preis war 98,50 Euro. Jetzt ist sie stark reduziert, mehr als 50%. Er wohnt im dritten Stock. Sein Gebäude hat 12 Stockwerke. Columbus hat 1492 Amerika entdeckt. Mein Vater ist 1978 geboren und ich 2009. Für diese Torte brauche ich 5 Eier und 250 Gramm Butter. Основни бројеви преко 1.000. Редни бројеви до 100. Изражавање година до 2000 и касније. Употреба члана.	смисао најједноставније конверзације, тј. предмет разговора који прати, уколико саговорници говоре довољно разговетно и споро. ДСТ.1.1.9. Разуме општи смисао и главне информације у најједноставнијим врстама текстова (натписи, огласи, вести, кратки извештаји, сервисне информације, временске прогнозе, брошуре, проспекти, рекламе, стрипови), уколико су праћени илустративним елементима и препознатљивим начином графичког обликовања. ДСТ.1.1.11. Успоставља и одржава друштвени контакт користећи најједноставнија језичка средстава приликом поздрављања, представљања, добродошлице, окончања комуникације, захваљивања, извињавања, давања података о себи, распитивања о основним подацима који се тичу саговорника. ДСТ.1.1.15. Поставља најједноставнија питања	забране, правила понашања, своје и туђе обавезе и реагује на њих; – размени једноставније информације које се односе на дозволе, забране, упозорења, правила понашања и обавезе код куће, у школи и на јавном месту; – разуме једноставније изразе који се односе на количину и цену; – пита и саопшти колико нечега има/ нема, користећи једноставнија језичка средства; – пита/ каже/ израчуна колико нешто кошта.	учење 4. комуникација 5. одговоран однос према околини 6. одговоран однос према здрављу 10. сарадња

	(Интер)културни садржаји: друштвено окружење; валуте циљних култура	личне природе (о блиским темама, потребама, интересовањима, предметима у нечијем поседу) и одговара на слична питања саговорника. ДСТ.1.1.16. Најједноставнијим језичким средствима саопштава шта воли, а шта не и поставља иста/таква питања саговорнику. ДСТ.1.1.24. На матерњем језику саопштава основну тему и најопштији садржај кратког писаног текста на страном језику. ДСТ.1.2.3. Познаје и/или користи ограничени број правилних морфолошких облика и синтаксичких структура у оквиру наученог репертоара језичких средстава. ДСТ.1.3.1. Познаје основне појаве свакодневног живота циљних култура (нпр. начин исхране, радно време, навике, празници, разонода). ДСТ.2.1.6. Разуме спорији, јасно артикулисани монолошки исказ од неколико реченица, уз		

		одговарајуће паузе и понављања. ДСТ.2.1.7. Разуме основни смисао кратких телевизијских емисија (или других аудио-визуелних записа) о познатим темама, с предвидљивим информацијама, уколико се говори споро и разговетно. ДСТ.2.1.8. Разуме појединачне речи, једноставне фразе и предвидљиве конструкције у модерној музици. ДСТ.2.1.9. Разуме краће поруке личне природе са неколико суштинских информација (писма, мејлови итд.) ДСТ.2.1.10. Разуме најједноставније савете и упутства која се тичу непосредних потреба (оријентација у простору, употреба апарата, правило игре), праћена визуелним елементима. ДСТ.2.1.14. Разуме општи смисао једноставнијих текстова модерне музике. ДСТ.2.1.15. Разуме садржај једноставних рекламних		

		порука уколико не садрже игру речи или неко конотативно/скривено/метафорично ДСТ.2.1.20. Поставља једноставнија питања о темама које одговарају његовим интересовањима (слободно време, хоби, школа, породица, другови) и одговара на слична питања саговорника. ДСТ.2.1.21. Исказује допадање и недопадање, слагање и неслагање. значење. ДСТ.2.1.27. Пише кратке текстове на блиске теме у којима описује себе, своју породицу и окружење, користећи фреквентне кохезивне елементе. ДСТ.2.1.30. На матерњем језику саопштава основну тему и најважније информације краћег писаног текста. ДСТ.2.2.1. Препознаје и разумљиво изговара већину гласова и гласовних група, уз одређена прозодијска ограничења (акценти,		

		интонација, дужина). ДСТ.2.3.6. Познаје животне услове који владају у појединим екосистемима света (клима, географске одлике и сл.) где се користи страни језик. ДСТ.3.1.2. Разуме основни смисао и главне информације из разговора двоје или више (са)говорника, уколико се говори разговетно и умереним темпом		
Gesundheit, Ferien	Ich trainiere Basketball seit 5 Jahren. Ich gehe zum Training jeden Abend von 20 bis 22 Uhr. Ich sehe jeden Morgen fern und zwar nur den Wetterbericht. Maria schwimmt gern, deshalb geht sie freitags ins Schwimmbad. Er fastet mittwochs und freitags. Предлози за време Прилози за време. Презент. (Интер)културни садржаји: породични живот; живот у школи – наставне и ваннаставне активности; распусти и путовања	ДСТ.1.1.16. Најједноставнијим језичким средствима саопштава шта воли, а шта не и поставља иста/таква питања саговорнику. ДСТ.1.1.19. Писаним путем доставља информације о себи или тражи информације о другима. ДСТ.1.1.23. На матерњем језику саопштава основну тему и најопштији садржај кратког усменог исказа на страном језику. ДСТ.1.2.1. Препознаје и разумљиво изговара једноставније гласове и најчешће гласовне групе и	– саопшти шта он/ она или неко други планира, намерава, предвиђа; – разуме уобичајене изразе у вези са жељама, интересовањима, потребама, осетима и осећањима и реагује на њих; – изрази жеље, интересовања, потребе, осете и осећања једноставнијим језичким средствима; – разуме и следи једноставнија упутства у вези с уобичајеним ситуацијама из свакодневног живота;	1. компетенција за учење 2. одговорно учешће у демкратском друштву 3. естетичка 4. комуникација 5. одговоран однос према околини 6. одговоран однос према здрављу 9. решавање проблема 10. сарадња

		познаје основне интонацијске схеме (нарочито упитну). ДСТ.1.2.2. Правилно записује познату лексику. ДСТ.1.2.3. Познаје и/или користи ограничени број правилних морфолошких облика и синтаксичких структура у оквиру наученог репертоара језичких средстава. ДСТ.2.1.1. Разуме фреквентне речи и изразе као главне носиоце значења у кратким саопштењима на блиске теме. ДСТ.2.1.2. Разуме једноставније поруке личне природе. ДСТ.2.1.7. Разуме основни смисао кратких телевизијских емисија (или других аудио-визуелних записа) о познатим темама, с предвидљивим информацијама, уколико се говори споро и разговетно. ДСТ.2.1.8. Разуме појединачне речи, једноставне фразе и предвидљиве конструкције у модерној музици. ДСТ.2.1.12. Разуме општи	– пружи једноставнија упутства у вези с уобичајеним ситуацијама из свакодневног живота; – разуме једноставније текстове у којима се описују радње и ситуације у садашњости; – разуме једноставније текстове у којима се описују способности и умећа; – размени појединачне информације и/или неколико информација у низу које се односе на радње у садашњости; – опише радње, способности и умећа користећи неколико везаних исказа	

		садржај различитих врста нелинеарних интернет текстова, прилагођених узрасту и интересовањима. ДСТ.2.1.13. Разуме најопштији смисао једноставних прозних и поетских текстова прилагођених узрасту и интересовањима. ДСТ.2.1.22. Размењује основне информације о плановима и обавезама. ДСТ.2.1.23. Формулише љубазне молбе и извињења. ДСТ.2.1.27. Пише кратке текстове на блиске теме у којима описује себе, своју породицу и окружење, користећи фреквентне кохезивне елементе. ДСТ.2.1.29. На матерњем језику саопштава основну тему и најважније информације краћег усменог исказа. ДСТ.2.2.3. Познаје и/или користи једноставније граматичке елементе и конструкције. ДСТ.2.3.5. Познаје основне одлике регија и држава у којима се страни језик		

		користи као већински. ДСТ.2.3.6. Познаје животне услове који владају у појединим екосистемима света (клима, географске одлике и сл.) где се користи страни језик. ДСТ.3.1.4. Разуме основни смисао и главне информације радио и телевизијских емисија (или других аудио визуелних записа) о блиским темама, као и тему и основу поруку кратких телевизијских репортажа и документарних филмова помажући се визуелним информацијама.		

Предмет: Влашки говор са елементима националне културе	Разред: седми	Недељни фонд часова: 2	Годишњи фонд часова: 72
Циљ наставног предмета: Циљ наставе влашког говора са елементима националне културе је да се путем усменог изражавања богате, усавршавају и негују специфичности влашког говора; да се упознају културне тековине Влаха. Настава влашког говора има за циљ да оспособи ученике за слушање и разумевање влашког говора. У овом узрасту нагласак је на усменом изражавању.			
Корелација са другим предметима :			

Историја, географија, српски језик, енглески језик, немачки језик, верска настава, ликовна и музичка култура
Начин провере остварености исхода: **Наставни материјали**

ОБЛАСТ/ ТЕМА	НАСТАВНИ САДРЖАЈИ	ОБЛАСТ СТАНДАРДА/СТАНДАРДИ	ИСХОДИ	КОМПЕТЕНЦИЈЕ ОПШТЕ И МЕЂУПРЕДМЕТНЕ
КЊИЖЕВНОСТ	- LIRJIKA - - Terminurlji dî literatură - Kîntatuorju šî kînćiku. - Struofa šî vjersu în kînćiku dî lirjikă. - Motivurlji în kînćik. - Elementurlji dî akustikă šî veđearje în sljika dî poezije. - Epiteturlji. - Onomatuopeja. - Komparacîja (śe să parjekjeašće, vuorba dî parjekit, ku śe să parjekjeašće). - - Lektjira - - kînćiše dă žalje, deskînćiku - - kînćiše pomîntuluj - -kînćiše svîncîlor - - Kînćišilji vlasăšć a lu lumnje or a lu autorj šî poecî vlasăšć kum aljeaźe	///	-одреди род књижевног дела -анализира елементе композиције лирске песме (строфа, стих) -одреди главне мотиве у песмама -препозна и разликује акустичне и визуелне елементе песничке слике -препозна и одреди епитете у песми -препозна и одреди ономатопеју -прпозна и одреди компарацију у песми -разликује књижевне облике казивања -одреди увод, заплет, кулминацију и расплет у прозном тексту -одреди тему, место и време вршења радње; низање догађаја	1. компетенција за учење 2. одговорно учешће у демкратском друштву 4. комуникација 5. одговоран однос према околини 6. одговоран однос према здрављу 7. предузимљивост и оријентација ка предузетништву 8. рад са подацима и информацијама 9. решавање проблема 10. сарадња 11.дигитална компетенција

	nastavnjiku. - - EPIKA - Terminurlji dî literatură - Al śe skrije šî al śe povîastuje. - Fuorma lu spusu: dăskrisu, povăstujitu; dijaluogu. - Fabula: rînđitu lu potrivjelurj. - Junaśi aj marj šî junaśi aj miś. - Karakterizacîja lu figurj – kum vorbjeašć, kum să rînduje. - Karakterizacîja lu figurj pră etikă; relacîja ku ajlalc. - Suoarta lu povješć dî epikă: basnă, povješć dî lumnje, povješć skrisă dî autorj. - Lektjira - -Повјестјиј дје копиј пйнтру ноаптја бунă - Povješćilji dî kopij pîntru nuoapća bună, Negotin 2017 - -Basnje šî povješć vlasăšć a lu lumnje šî/or a lu autorj kum aljeaźe nastavnjiku. - DRAMA - Terminurlji dî literatură - Činu, poivitu, figurîlji în		-одреди главне и споредне ликове у тексту -опише физички изглед, мисли, осећаје и ставове ликова из текста -анализира поступке ликове у делу служећи се аргументима из текста -уочава хумор у књижевном делу -илуструје веровања, обичаје, начин живота и догађаје у прошлости описане у књижевним делима -анализира елементе композиције драмског текста (чин; појава, призор, сцена) -разликује врсте игроказа (позоришни, телевизијски и радијски) -препоручи усмено и писмено, књижевно дело уз кратко образложење -отпева влашке народне и популарне дечије песме које су	

	dramă. - Sorcîlji lu dramă. - Komjenđa – karakteristikurlji. - - Lektjira - 1. Źukarijilji dî batrînjeacă (pră aljes). - 2. Drama dî teatăr, TV or radio. - - TJEKSTURLJI DÎ NAUKĂ ŠÎ DÎ INFORMISÎT - (aljeasă pînă la duoa) - 1. Kultura vlasaskă dîn lumnje. - 2. Dîn vijaca lu anuoštri aj batrînj. - 3. Aljesu dîn kărc, enciklopedije, nuovinj dî kopij šî dî la Internet. - 4. Teksturlji dîn nuovinj (aljesu đin "Vuorba nuastră") - - Šîmăj lektjiră dî aljes - 1. Filmurj pră ljimba anuastră - 2. Stripurj karje kum aljeaźe. - 3. Am katat teatru dî kopij.		примерене његовом узрасту -напише састав са описом дешавања и ликова прозног текста који је прочитао	
ЈЕЗИК (ГОВОР)	- Pronvacatu: aoristu šî	///	-мења именице по	1. компетенција за учење

	imperfektu - Învacatu: - Vrjeamja verburljilor: imperativu, potencijalu, futur II - Deklinacija numinjicîlor - Morfologija vuorbilor: - radaśina vuorbi, prefiks, sufiks, deminutiv, augmentativ, hipokoristik, pejorativ - Sintaksa: - Vuorbilji înskimbatuoarje: numiturilji, adusaturilji, pronumiturilji, numjeri, verburlji. - Vuorbilji njeînskimbatuoarje: adunaturilji, propusurlji, ljegaturilji, vorbiturilji šî zbjeraturilji. - Skrisu lu glasurj ă, й, дз, ш́, ж́ - (ă, î, dz, ś, ż) - Skripsuoarja Vlaha - ćirilica. - Skripsuoarja Vlaha - latinica. - Sa skrije đirjept ljimbilje strinje, diftongurj uo/ua šî žumaglasîluor împreunaće (îă) în aorist		падежима - мења глаголе по временима -правилно употреби глаголе у реченицама -да познаје структуру речи и њихово грађење -одреди врсте речи -одреди и разликује промењљиве речи -одреди и разликује непромењљиве речи -Доследно примењује влашко писмо (ћириличну и латичну верзију) при писању „изабраних речи“. - да правилно пише називе страних језика и националности, дифтонга уо/уа и полугласника у аористу -правилно изговара гласове ă, й, дз, ш́, ж́. -правилно изговара речи обраћајући пажњу на интонацију -говори јасно у складу са нормом влашког говора свога краја -течно и разговетно чита наглас текстове	2. одговорно учешће у демкратском друштву 4. комуникација 5. одговоран однос према околини 6. одговоран однос према здрављу 9. решавање проблема 10. сарадња

	- Vuorbitu lu glasurj ă,î,dz,ś, ź. - Intonacîja šî pauzîlji în rîndu ku sîamnurlji dî interpunkcîje; întonacîja lu spusurlji dî întrabat. - Artikulacîja: vorbjeašće sî să audă răpedzîtuorilji, întînj merjekuc da prăurmă măjjut (sîngurj or în grupă)		разноврсне тематике	
ЈЕЗИЧКА /ГОВОРНА КУЛТУРА	Povîastujitu - dî aja śe lji sa potrivit, dî aja śe a vadzut, dî aja śe jej vrjeu, dî śe lji duor. ● Întîlpinatu lu grupj dî vuorbj la vro tjemă šî întîlpinat spusu dîn vuorbje śe îs daće. Vorbitu la telefuon – înśeputu šî ogojitu ku vuorba în rîndu ku bontuonu. ● Bontuonu, rugatu dî aźutamînt, dijaluogu. ● Povăstujitu (în doa, tri spusurj) dî aj dîn kasă, komšîj, drugarj, škuoală šî aja śe să lukră la škuoală, ka šî dî vro potrivjală karje îj sa potrivit. ● Dăskrisu - lu enterijer šî eksterijer, lu uoamenj, žuoavinje, poivituri în priruodă. ● Śe sîngur ginđeašće dî tjekstu śe a śećit (dî śe ma fuost drag šî dî śe). ● Kapjećenja, autoru, junaku	///	користи различите облике казивања: дескрипцију (портрет, ентеријер, екстеријер, природне појаве), приповедање у 1. и 3. лицу, дијалог - води спонтани, хумористички и телефонски разговор - слуша са разумевањем текстове који му се читају на влашком - слуша саговорника са разумевањем и пуном пажњом - саставља говорени или писани текст о доживљају књижевног дела и на теме из свакодневног	1. компетенција за учење 2. одговорно учешће у демкратском друштву 4. комуникација 5. одговоран однос према околини 6. одговоран однос према здрављу 9. решавање проблема 10. сарадња

	šî kum je jeal. ● Reprodukcîja lu tjekstu/povastă askultată or śećită, ku aźutatu lu plan or sîngur reprodukuje. Dăskrisu lu sljikă or vrun lukru în măjmulće sljiś. Reprodukcîja în vuorbă or skris lu filurj śe îs kataće, pră plan śe je fakut Dramatizacîja lu vrun tjekst pră vuoje or potrivjeală dîn tuoatădzî. Intonacîja đirjaptă lu spusu dî dzîs, dî întrabat šî dî zbjerat kind să śećeašće tjekstu. Dikcîja šî intonacîja đirjaptă lu vuorbje kind să recituje kinćiše dî ađeturj vlasăšć. Śećitu în śeat šî raspunsu la întrabărj dî tjekstu śe je śećit. Îngazdatu lu vuorbarj: vježbilji dî leksikă šî semantikă (sî dzîšem aśi: fuźitu dî vuorbj premulće; însamnatu figurativjit lu vuorbje; aflatu lu părcîlji lu spus karje nus); vježbilji dî stil: (sî dzîšem aśi: tjekstu învintă povăstujitu frumuos; šabluonu dî situacîje ka o fuormă dî katat mejfrumuos spus) Proskrisu lu tjeksturj skurće pră daćina śe je dată (primenjitu lu ruod, număr, vrjeamja, sluogu...).		живота и света маште -драматизује прочитани текст по избору, доживљај или догађај из свакодневног живота -користи речник при богаћењу сопственог фонда речи -чита краћи једноставан текст на влашком језику са разумевањем -правилно интонује изјавну, упитну и усклични реченицу приликом читања текста -прочита у себи текст и одговори на питања у вези с текстом, након читања -усмено и писмено препричава на влашком одгледане филмове; усмено и писено -усмено и писмено препричава на влашком одгледане филмове; усмено и писмено прича на влашком према	

	Skrisu la kărc. Skrisu la tjeksturj la tjema lu škuoală, drugarije, ferije dî vară šî dî jarnă. Prezentacîja lu tjekst karje sîngurj a skris šî lukru în tim.		слици/сликама и о доживљајима -рецитује народне влашке обредне песме -препише краћи текст по задатом плану (замена рода, броја, времена, слогова...). -пише писма -пише писмене саставе на тему школе, другарства, летњег и зимског распуста	
ЕЛЕМЕНТИ КУЛТУРЕ И ТРАДИЦИЈЕ	-Povješć dîn vrjemja Turśîlor šî istorija nuastră dîn vrjemja aja -Traju al dă vrodată -Mitologija -Ađeturj šî običăjurj -Muzika dă vrodată -Uaminj kunoskuc -Mînkarja dă vrodată	///	-зна како се живело некада у време Турака -слуша приче из влашке митологије и нађе о којим се митским бићима некад причало -познаје обичаје и како се изводе обреди -зна како се спрема неко старинско јело -препознаје приче о знаменитим људима из прошлости	1. компетенција за учење 2. одговорно учешће у демкратском друштву 3. естетичка 4. комуникација 5. одговоран однос према околини 6. одговоран однос према здрављу 7. предузимљивост и оријентација ка предузетништву 9. решавање проблема 10. сарадња

Предмет: **Српски језик и књижевност**	Разред: **осми**	Недељни фонд часова: **4**	Годишњи фонд часова: **136**

Циљ наставног предмета:
Циљеви наставе и учења *Српског језика и књижевности* јесу да се ученик оспособи да правилно користи српски језик у различитим комуникативним ситуацијама, у говору и писању, тако што ће овладати основним законитостима српског књижевног језика, да стиче основна знања о улози и значају језика у националној култури и изградњи националног идентитета; да кроз читање и тумачење књижевних дела из српске и светске баштине развија читалачке компетенције које, уз књижевно знање, обухватају емоционално и фантазијско уживљавање, живо памћење, истраживачко посматрање, подстичу имагинацију и уметнички сензибилитет, естетско доживљавање и критичко мишљење, морално просуђивање и асоцијативно повезивање; да се одговарајућим врстама читања оспособљава да усмерено приступа делу и приликом тумачења открива различите слојеве и значења; да стиче основна знања о месту, улози и значају језика и књижевности у српској и светској култури, негује љубав према српском језику и књижевности; да стиче и развија најшира хуманистичка знања и да научи како функционално да повезује садржаје предметних области.

Корелација са другим предметима :
Страни језик, Историја,Географија, Музичка култура, Ликовна култура, Верска настава, Грађанско васпитање

Начин провере остварености исхода:
Писмени задаци, контролни задаци, тестови, усмено одговарање, наставни листови, квизови, активност на часу

ОБЛАСТ/ ТЕМА	НАСТАВНИ САДРЖАЈИ	ОБЛАСТ СТАНДАРДА/СТАНДАРДИ	ИСХОДИ	ОПШТЕ МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ
КЊИЖЕВНОСТ	Окосницу програма књижевности чине	СЈ.1.4.1. повезује наслове прочитаних књижевних дела (предвиђених	**По завршеној теми/области**	✓ Компетенција за целоживотно учење,

	текстови из лектире. Лектира је разврстана по књижевним родовима – лирика, епика, драма, лирско-епска дела и обогаћена избором нефикционалних, научнопопуларних и информативних текстова. Обавезни део лектире састоји се, углавном, од дела која припадају канонском корпусу дела националне и светске књижевности и обогаћен је актуелним делима. Избор дела је у највећој мери заснован на принципу прилагођености узрасту. **КЊИЖЕВНИ ТЕРМИНИ И ПОЈМОВИ** Стилска средства: анафора и епифора,	програмима од V до VII разреда) са именима аутора тих дела CJ.1.4.2. разликује типове књижевног стваралаштва (усмена и ауторска књижевност) CJ.1.4.3. разликује основне књижевне родове: лирику, епику и драму CJ.1.4.4. препознаје врсте стиха (римовани и неримовани; осмерац и десетерац) CJ.1.4.5. препознаје различите облике казивања у књижевноуметничком тексту: нарација, дескрипција, дијалог и монолог CJ.1.4.6. препознаје постојање стилских фигура у књижевноуметничком тексту (епитет, поређење, ономатопеја) CJ.1.4.7. уочава битне елементе књижевноуметничког текста: мотив, тему, фабулу, време и место радње, лик... CJ.1.4.8. има изграђену потребу за читањем књижевноуметничких	**ученик ће бити у стању да:** - чита са разумевањем књижевноуметничке текстове и остале типове текстова, примењујући различите стратегије читања; – тумачи значења, језичке, естетске и структурне особине уметничких текстова, користећи књижевне термине и појмове; – критички промишља о стварности на основу прочитаних дела; - уме да истакне универзалне вредности књижевног дела и повеже их са сопственим искуством и околностима у којима живи; – повеже писце и дела из обавезног	✓ комуникација, ✓ рад са подацима и информацијама ✓ сарадња ✓ решавање проблема ✓ дигитална компетенција ✓ одговорано учешће у демократском друштву ✓ одговоран однос према околини ✓ предузимљивост и оријентација ка предузетништву ✓ естетичка

	апострофа. Лирске врсте: народне љубавне песме, обичајне песме (сватовске, тужбалице и здравице); љубавна песма (ауторска). Епско-лирске врсте: поема, балада. Драмски спев. Мемоари. Биографија **Систематизација претходно обрађених садржаја из књижевности**	текстова и поштује национално, књижевно и уметничко наслеђе* CJ.1.1.9. способан је за естетски доживљај уметничких дела* CJ.2.4.1. повезује дело из обавезне лектире са временом у којем је настало и са временом које се узима за оквир приповедања CJ.2.4.2. повезује наслов дела из обавезне лектире и род, врсту и лик из дела; препознаје род и врсту књижевноуметничког дела на основу одломака, ликова, карактеристичних ситуација CJ.2.4.4. разликује књижевнонаучне врсте: биографију, аутобиографију, дневник и путопис и научно-популарне текстове CJ.2.4.5. препознаје и разликује одређене (тражене) стилске фигуре у књижевноуметничком тексту (персонификација, хипербола, градација, метафора, контраст) CJ.2.4.6. одређује мотиве,	дела програма од 5. до 8. разреда; – издвоји основне одлике књижевног рода и врсте у конкретном тексту, као и језичко-стилске карактеристике текста у склопу интерпретације; – уочи слојевитост књижевног дела и међужанровско прожимање; – повеже књижевна дела са историјским или другим одговарајућим контекстом; – одреди временски оквир у којем је писац стварао; – разликује аутора књижевноуметничко г текста од наратора, драмског лица или лирског субјекта; – препозна националне	

		идеје, композицију, форму, карактеристике лика (психолошке, социолошке, етичке) и њихову међусобну повезаност СЈ.2.4.7. разликује облике казивања у књижевноуметничком тексту: приповедање, описивање, монолог / унутрашњи монолог, дијалог СЈ.2.4.8. уочава разлику између препричавања и анализе дела СЈ.2.4.9. уме да води дневник о прочитаним књигама* СЈ.3.4.1. наводи наслов дела, аутора, род и врсту на основу одломака, ликова карактеристичних тема и мотива СЈ.3.4.2. издваја основне одлике књижевних родова и врста у конкретном тексту СЈ.3.4.3. разликује аутора дела од лирског субјекта и приповедача у делу СЈ.3.4.4. проналази и именује стилске фигуре; одређује функцију стилских	вредности и негује културноисторијску баштину, поштујући особености сопственог народа и других народа; – учествује у избору књижевних дела и начина њихове обраде и представљања; – објасни настанак и развој српског књижевног језика;	

		фигура у тексту СЈ.3.4.5. одређује и именује врсту стиха и строфе СЈ.3.4.6. тумачи различите елементе књижевноуметничког дела позивајући се на само дело СЈ.3.4.7. изражава свој став о конкретном делу и аргументовано га образлаже СЈ.3.4.8. повезује књижевноуметничке текстове с другим текстовима који се обрађују у настави*		
ЈЕЗИК-ГРАМАТИКА	**<u>Историја српског језика</u>** Језик Словена у прапостојбини; сеобе Словена и стварање словенских језика. Мисија Ћирила и Методија. Почетак писмености код Срба. Старословенски језик и писма (глагољица и ћирилица). Развој српског књижевног језика: српскословенски, рускословенски, славеносрпски језик. Вук Караџић –	СЈ.1.3.1. зна особине и врсте гласова; дели реч на слогове у једноставнијим примерима; примењује књижевнојезичку норму у вези са гласовним променама СЈ.1.3.2. уочава разлику између књижевне и некњижевне акцентуације* СЈ.1.3.3. одређује место реченичног акцента у једноставним примерима СЈ.1.3.4. препознаје врсте речи; зна основне граматичке категорије променљивих речи; примењује	**По завршеној теми/области ученик ће бити у стању да:** – разуме значај књижевног језика за културу и историју српског народа; – сврста српски језик у одговарајућу језичку групу у Европи; – именује дијалекте српског језика; – разуме постојеће језичке прилике у	✓ Компетенција за целоживотно учење, ✓ рад са подацима и информацијама ✓ сарадња ✓ решавање проблема ✓ дигитална компетенција

	реформа језика, писма и правописа. Књижевни језик код Срба од Вука до данас (основни подаци). Основне језичке групе у Европи и место српског језика у породици словенских језика. Дијалекти српског језика: екавски (призренско-тимочки, косовскоресавски, шумадијско-војвођански) и ијекавски (зетско-рашки и источнохерцеговачки) . Народни језик (језик као скуп дијалеката) и књижевни (нормирани) језик. Службена употреба језика и писма према Уставу. Језици националних мањина (основни подаци). Језик – основне особине говорног и писаног језика. **<u>Грађење речи: –</u>**	књижевнојезичку норму у вези с облицима речи СЈ.1.3.6. препознаје синтаксичке јединице (реч, синтагму, предикатску реченицу и комуникативну реченицу) СЈ.1.3.7. разликује основне врсте независних реченица (обавештајне, упитне, заповедне) СЈ.1.3.8. одређује реченичне и синтагматске чланове у типичним (школским) примерима СЈ.1.3.9. правилно употребљава падеже у реченици и синтагми СЈ.1.3.10. правилно употребљава глаголске облике (осим имперфекта) СЈ.1.3.12. познаје основне лексичке појаве: једнозначност и вишезначност речи; основне лексичке односе: синонимију, антонимију, хомонимију; метафору* као лексички механизам СЈ.1.3.13. препознаје различита значења вишезначних речи које се употребљавају у контексту	Србији; – издвоји делове творенице и препозна основне моделе њиховог грађења; – користи садржаје из граматике обрађене у претходним разредима и повеже их са новим градивом;	

	основни модели: извођење, слагање, префиксација; – просте речи и творенице (изведенице, сложенице, префиксалне творенице); – састав творенича: корен, творбена основа, префикс, суфикс. **Систематизација претходно обрађених садржаја из фонетике, морфологије и синтаксе.** **Фонетика:** подела гласова и гласовне промене. **Морфологија**: врсте и подврсте речи и њихове категорије. **Синтакса**: реченични чланови (састав и функција); независне и зависне реченице; слагање реченичних чланова	свакодневне комуникације (у кући, школи и сл.) СЈ.1.3.14. зна значења речи и фразеологизама који се употребљавају у контексту свакодневне комуникације (у кући, школи и сл.), као и оних који се често јављају у школским текстовима (у уџбеницима, текстовима из лектире и сл.) СЈ.1.3.15. одређује значења непознатих речи и израза на основу њиховог састава и / или контекста у којем су употребљени (једноставни случајеви) СЈ.1.3.16. служи се речницима, приручницима и енциклопедијамаСЈ.1.3.21. разуме важност књижевног језика за живот заједнице и за лични развој* СЈ.2.3.1. одређује место акцента у речи; зна основна правила акценатске норме СЈ.2.3.3. познаје врсте речи; препознаје подврсте речи; уме да одреди облик променљиве речи СЈ.2.3.5. препознаје подврсте синтаксичких јединица (врсте синтагми,		

		независних и зависних предикатских реченица) СЈ.2.3.6. одређује реченичне и синтагматске чланове у сложенијим примерима СЈ.2.3.8. препознаје главна значења и функције глаголских облика СЈ.2.3.10. зна значења речи и фразеологизама који се јављају у школским текстовима (у уџбеницима, текстовима из лектире и сл.), као и литерарним и медијским текстовима намењеним младима и правилно их употребљава СЈ.2.3.11. одређује значења непознатих речи и израза на основу њиховог састава и / или контекста у којем су употребљени (сложенији примери) СЈ.3.3.1. дели реч на слогове у сложенијим случајевима СЈ.3.3.4. познаје подврсте речи; користи терминологију у вези са врстама и подврстама речи и њиховим граматичким категоријама		

		СЈ.3.3.5. познаје и именује подврсте синтаксичких јединица (врсте синтагми, независних и зависних предикатских реченица) СЈ.3.3.8. зна значења речи и фразеологизама у научнопопуларним текстовима, намењеним младима и правилно их употребљава		
ЈЕЗИК - ПРАВОПИС	Писање имена из страних језика са акцентом на њихову промену. Спојено и одвојено писање речи (сложенице, полусложенице, синтагме). Генитивни знак. Црта и цртица; други интерпункцијски и правописни знаци.	СЈ.1.2.7. зна да се служи Правописом (школским издањем); СЈ.1.2.8. примењује правописну норму(из сваке правописне области) у једноставним примерима; СЈ.2.2.5. зна правописну норму и примењује је у већини случајева;	**По завршеној теми/области ученик ће бити у стању да:** - доследно примени правописну норму; - користи правопис (школско издање)	✓ Компетенција за целоживотно учење, ✓ комуникација, ✓ сарадња
ЈЕЗИК - ОРТОЕПИЈА	Краткоузлазни и краткосилазни акценат; правила о распореду акцената и неакцентованих дужина (основни појмови)	СЈ.2.3.1. одређује место акцента у речи; зна основна правила акценатске норме	**По завршеној теми/области ученик ће бити у стању да:** - примени основна правила о распореду	✓ комуникација,

			акцената;	
ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА	**<u>Књижевни и остали типови текстова</u>** у функцији унапређивања језичке културе. Текстови писани различитим функционалним стиловима: публицистички стил (репортажа, интервју); административни стил (молба, жалба, уплатница, обрасци, радна биографија; бирократски језик); научни стил (примери из текстова у уџбеницима других наставних предмета; употреба термина). **<u>Лексикологија:</u>** – једнозначност и вишезначност речи; – лексичка метафора и лексичка метонимија као механизми остваривања вишезначности; – синонимија, антонимија и	СЈ.1.1.1. разуме текст (ћирилични и латинични) који чита наглас и у себи СЈ.1.1.2. разликује уметнички и неуметнички текст; уме да одреди сврху текста: експозиција (излагање), дескрипција (описивање), нарација (приповедање), аргументација, пропаганда * СЈ.1.1.3. препознаје различите функционалне стилове на једноставним примерима СЈ.1.1.4. разликује основне делове текста и књиге (наслов, наднаслов, поднаслов, основни текст, поглавље, пасус, фуснота, садржај, предговор, поговор); препознаје цитат; служи се садржајем да би пронашао одређени део текста СЈ.1.1.5. проналази и издваја основне информације из текста према датим критеријумима СЈ.1.1.6. разликује у тексту битно од небитног, главно	**По завршеној теми/области ученик ће бити у стању да:** – уочи разлику између научног, административног и разговорног функционалног стила; – пише и говори поштујући карактеристике различитих функционалних стилова; – уочи разликуизмеђу речи и лексеме; – препозна метафору и метонимију као лексичке механизме и разуме значење вишезначних речи карактеристичних за свакодневну комуникацију; – разуме значење застарелих речи и	✓ Компетенција за целоживотно учење, ✓ комуникација, ✓ сарадња ✓ решавање проблема ✓ одговорано учешће у демократском друштву ✓ одговоран однос прама околини ✓ естетичка

	хомонимија; – застареле речи; нове речи – неологизми; – речник, лексикон, енциклопедија. Пропагандни текстови (рекламе и слично). Расправа и есеј на задату тему. Приказ (књиге, филма, позоришне представе и сл.). **Говорне вежбе:** интерпретативно-уметничке (изражајно читање, рецитовање); анализа снимљеног разговора; интервју; расправа (дискусија); презентовање чињеница и коментара. **Правописне вежбе**: диктат, уочавање и објашњавање правописних грешака у тексту; писање имена из страних језика; писање позајмљеница (информатички термини, мејл и сл.);	од споредног СЈ.1.1.7. повезује информације и идеје изнете у тексту, уочава јасно исказане односе (временски след, средство – циљ, узрок – последица и сл.) и изводи закључак заснован на једноставнијем тексту СЈ.1.1.8. чита једноставне нелинеарне елементе текста: легенде, табеле, дијаграме и графиконе СЈ.1.2.1. зна и користи оба писма (ћирилицу и латиницу) СЈ.1.2.2. саставља разумљиву, граматички исправну реченицу СЈ.1.2.3. саставља једноставан експозиторни, наративни и дескриптивни текст и уме да га организује у смисаоне целине (уводни, средишњи и завршни део текста) СЈ.1.2.4. уме да преприча текст СЈ.1.2.5. свој језик прилагођава медијуму изражавања* (говору, односно писању), теми,	неологизама; – користи речник, енциклопедију и лексикон; – уочи манипулацију у пропагандним текстовима; – напише приказ, расправу и краћи есеј; – разликује деловетекста и књиге – укључујући индекс, појмовник, библиографију – и уме да их користи; – повезује информације и идеје изнесене у тексту, - уочава јасно исказане односе и изводи закључак заснован на тексту.	

	писање сложеница, полусложеница и синтагми; писање црте и цртице; запета у независносложеним реченицама. **<u>Језичке вежбе</u>**: уочавање и исправљање грешака у неправилно маркираном тексту; попуњавање текста са празнинама; тражење грешака у тексту и исправљање. Лексичко-семантичке вежбе: допуњавање реченица хомонимима (хомоними и акценти); проналажење одговарајућег синонима; антонимски ланац; одређивање значења метафоре и метонимије у тексту; тумачење застарелих речи и неологизама; дефинисање лексема. **<u>Писмене вежбе и домаћи задаци</u>** и	прилици и сл.; препознаје и употребљава одговарајуће језичке варијетете (формални или неформални) CJ.1.2.6. влада основним жанровима писмене комуникације: саставља писмо; попуњава различите обрасце и формуларе с којима се сусреће у школи и свакодневном животу CJ.1.2.8. примењује правописну норму (из сваке правописне области) у једноставним примерима CJ.1.2.9. има изграђену језичку толеранцију и негативан став према језику дискриминације и говору мржње* CJ.2.1.1. чита текст користећи различите стратегије читања: „летимично читање” (ради брзог налажења одређених информација); читање „с оловком у руци” (ради учења, ради извршавања различитих задатака, ради решавања проблема);		

	њихова анализа на часу. Четири школска писмена задатка – по два у сваком полугодишту	читање ради уживања* СЈ.2.1.2. познаје врсте неуметничких текстова (излагање, технички опис, техничко приповедање) СЈ.2.1.3. препознаје и издваја језичка средства карактеристична за различите функционалне стилове СЈ.2.1.4. разликује све делове текста и књиге, укључујући индекс, појмовник и библиографију и уме њима да се користи СЈ.2.1.5. проналази, издваја и упоређује информације из два краћа текста или више њих (према датим критеријумима) СЈ.2.1.7. препознаје став аутора неуметничког текста и разликује га од другачијих ставова изнетих у таквом тексту СЈ.2.2.1. саставља експозиторни, наративни и дескриптивни текст, који је јединствен, кохерентан и унутар себе повезан СЈ.2.2.4. зна основне особине говорног и писаног		

		језика* СЈ.3.1.1. проналази, издваја и упоређује информације из два дужа текста сложеније структуре или више њих (према датим критеријумима) СЈ.3.1.3. издваја из текста аргументе у прилог некој тези (ставу) или аргументе против ње; изводи закључке засноване на сложенијем тексту СЈ.3.1.4. чита и тумачи сложеније нелинеарне елементе текста: вишеструке легенде, табеле, дијаграме и графиконе СЈ.3.2.1. организује текст у логичне и правилно распоређене пасусе; одређује прикладан наслов тексту и поднаслове деловима текста СЈ.3.2.2. саставља аргументативни текст СЈ.3.2.3. пише репортажу		

Предмет: Енглески језик	Разред: 8.	Недељни фонд часова:	Годишњи фонд часова: 72

		2	

Циљ наставног предмета:

Циљ наставе страног језика у основном образовању заснива се на потребама ученика које се остварују овладавањем комуникативних вештина и развијањем способности и метода учења страног језика.

Корелација са другим предметима :

Српски, математика, физика, хемија, ликовна и музичка култура, физичко васпитање, историја,

Начин провере остварености исхода:

Посматрање и праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима, тестови вештина и различите технике формативног оцењивања, пројекти ученика, , задаци у радној свесци, усмена и писмена провера кроз задатке

ОБЛАСТ/ ТЕМА	НАСТАВНИ САДРЖАЈИ	ОБЛАСТ СТАНДАРДА/СТАНДАРДИ	ИСХОДИ	КОМПЕТЕНЦИЈЕ ОПШТЕ И МЕЂУПРЕДМЕТНЕ
Teen age Септембар /октобар	Речи и изразе који се односе на тему; језичке структуре *Colin enjoys cooking and cooks every Sunday. She travels abroad twice a month.* ***(Present Simple Tense)****. He's making chicken with mushrooms today.* ***(Present Progressive Tense)*** *What time did you get home yesterday? I got home at 7 o'clock. My sister has travelled abroad twice.* ***(Past Simple Tense)***	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.16. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.20. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.4. 2.1.6. 2.1.8. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.14. 2.1.15. 2.1.16. 2.1.17. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.22. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.1. 2.3.2. 3.1.1. 3.1.2. 3.1.3. 3.1.6.	- препознају и именују појмове који се односе на тему; - разумеју краће и дуже текстове у којима се описују сталне, уобичајене и тренутне радње; - размењују информације које се односе на догађаје у садашњости; - разумеју сложеније исказе	1. компетенција за учење 3. естетичка 4. комуникација 9. решавање проблема 10. сарадња 11.дигитална компетенција

	(Present Perfect Tense). *She used to spend her time surfing the net. Dear Sophie... All the best,* текстове и дијалоге који се односе на тему и интеркултурне садржаје (слушају, читају, говоре и пишу).	3.1.10. 3.1.11. 3.1.15. 3.1.16. 3.1.17. 3.1.18. 3.1.19. 3.1.20. 3.1.21. 3.1.22. 3.1.23 3.1.24. 3.1.25. 3.1.28. 3.1.29. 3.1.30. 3.1.31. 3.1.32. 3.2.1. 3.2.2. 3.2.3. 3.2.4. 3.3.1. 3.3.2. 3.3.3.	који се односе на описивање догађаја у прошлости; - размењују информације које се односе на искуства и догађаје у прошлости користећи сложенија језичка средства; - опишу сталне, уобичајене и тренутне догађаје / активности и способности користећи сложенија језичка средства у неколико везаних исказа; -разумеју основне сличности и разлике између своје и циљних култура у различитим аспектима свакодневног живота и прихвата постојање разлика. -пишу обична и електронска писма у којима са пријатељима и познаницима договарају активности и једноставним	

			језичким средствима обрађују/спомињу узрасно релевантне теме.	
Travel Октобар / новембар	Речи и изразе који се односе на тему; језичке структуре *While captain was sailing through the Mediterranean, a pirate ship attacked his ship. We were boarding the ship when we saw Ted.* ***(Past Simple Tense- све употребе и упоредно са Past Progressive Tense)****, The flight was longer than I expected. It's the most exciting experience I've ever had. The more you study, the better you do at school.* ***(Comparisons)*** *Hello, how can I help you? I'd like to book a flight. How much will it cost?* текстове и дијалоге који се односе на тему и интеркултурне садржаје (слушају, читају, говоре и пишу).	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.6. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.16. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.20. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 1.3.2 1.3.3. 1.3.4. 1.3.5. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.4. 2.1.5. 2.1.6. 2.1.8. 2.1.9. 2.1.10. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.14. 2.1.15. 2.1.16. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.22. 2.1.23. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.2. 2.3.3. 2.3.4. 2.3.7. 2.3.8. 3.1.1. 3.1.2. 3.1.3. 3.1.4. 3.1.5. 3.1.6. 3.1.8. 3.1.9. 3.1.10. 3.1.11. 3.1.12. 3.1.14. 3.1.16. 3.1.17. 3.1.18. 3.1.19. 3.1.20. 3.1.21. 3.1.22. 3.1.23. 3.1.24. 3.1.25. 3.1.26. 3.1.27. 3.1.28. 3.1.29. 3.1.30. 3.1.31. 3.1.32. 3.2.1. 3.2.2. 3.2.3. 3.2.4. 3.3.1. 3.3.2. 3.3.6.	- препознају и именују појмове који се односе на тему; - разумеју сложеније исказе који се односе на описивање догађаја у прошлости; - размењују информације које се односе на искуства и догађаје у прошлости користећи сложнија језичка средства; - описују жива бића предмете користећи сложенија језичка средства; - размењују информације везане за дату комуникативну функцију; - разумеју и траже дозволе уз одговарајуће	1. компетенција за учење 2. одговорно учешће у демкратском друштву 4. комуникација 5. одговоран однос према околини 8. рад са подацима и информацијама 9. решавање проблема 10. сарадња

			образложење и реагују на њих; - разумеју молбе и реагују на њих; - изражавају молбе користећи учтива језичка средства; -размењују информације, траже одређени предмет, објашњење, услугу, повезујући неколико краћих исказа у смислену целину.	
Team spirit Новембар / децембар	Речи и изразе који се односе на тему; језичке структуре *If you get lost, ask for directions. Max may be late for work if he doesn't take a taxi. What would you do if you won €100.000? If I were in your shoes I'd call a police.* ***(Conditional Sentences Type 1 and 2)****, Don't worry, we'll win the race. Look at all those people at the bus stop. It's going to be crowded on the*	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.6. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.15. 1.1.16. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.20. 1.1.21. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 1.3.2. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.4. 2.1.5. 2.1.6. 2.1.8. 2.1.9. 2.1.10. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.15. 2.1.17. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.21. 2.1.22. 2.1.24.	- препознају и именују појмове који се односе на тему; - препознају и именују појмове који се односе на тему; - разумеју краће и дуже текстове који се односе на изражавање предвиђања и одлука; исказивање	1. компетенција за учење 2. одговорно учешће у демкратском друштву 3. естетичка 4. комуникација 5. одговоран однос према околини 8. рад са подацима и информацијама 9. решавање проблема 10. сарадња

	bus. ***(Future will/going to),*** текстове и дијалоге који се односе на тему и интеркултурне садржаје (слушају, читају, говоре и пишу).	2.1.25. 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.1. 2.3.2. 2.3.3. 2.3.4. 3.1.1. 3.1.2. 3.1.3. 3.1.4. 3.1.5. 3.1.6. 3.1.7. 3.1.8. 3.1.9. 3.1.10. 3.1.11. 3.1.12. 3.1.14. 3.1.16. 3.1.17. 3.1.18. 3.1.19. 3.1.20. 3.1.22. 3.1.23. 3.1.24. 3.1.26. 3.1.27. 3.1.29. 3.1.30. 3.1.31. 3.1.32. 3.2.1. 3.2.2. 3.2.3. 3.2.4. 3.3.1. 3.3.2. 3.3.3 3.3.4. 3.3.5. 3.3.6.	планова и намера у будућности; - размењују сложеније информације које се односе на изражавање предвиђања и одлука; - опишу планове, намере, амбиције, жеље, одлуке и предвиђања у будућности у неколико једноставнијих/сложенијих везаних исказа; - разумеју општи смисао и већину фраза и израза у текстовима на тему савремене музике.	
The first written test Децембар	Лексику и језичке структуре које се односе на тему и наведене комуникативне функције, а које су се радиле у темама 1, 2 и 3; задатке слушања, читања и вођеног писања.	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.6. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.16. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.20. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 1.3.2. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.4. 2.1.5. 2.1.6. 2.1.8. 2.1.9. 2.1.10. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.15. 2.1.17. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.21. 2.1.22. 2.2.1.	-разумеју краће и дуже текстове који се односе на описивање предмета, као и краће и дуже текстове који се односе на описивање радњи, стања и појава у садашњости, прошлости и будућности;	5. одговоран однос према околини 6. одговоран однос према здрављу 7. предузимљивост и оријентација ка предузетништву 8. рад са подацима и информацијама 9. решавање

		2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.1. 2.3.2. 2.3.3. 2.3.4. 3.1.1. 3.1.2. 3.1.3. 3.1.4. 3.1.5. 3.1.6. 3.1.7. 3.1.8. 3.1.9. 3.1.10. 3.1.11. 3.1.12. 3.1.14. 3.1.16. 3.1.17. 3.1.18. 3.1.19. 3.1.20. 3.1.22. 3.1.23. 3.1.24. 3.1.26. 3.1.27. 3.2.1. 3.2.2. 3.2.3. 3.2.4. 3.3.1. 3.3.2. 3.3.3. 3.3.4. 3.3.5. 3.3.6.	- размене сложеније информације које се односе на изражавање предвиђања и одлука; исказивање планова, намера, жеља и амбиција у будућности.	проблема 11.дигитална компетенција
Action Јануар	Речи и изразе који се односе на тему; језичке структуре *Albert is given an activity gift by his parents every year. The stadium won't be completed in time for the cup final. Dinner had been served by the time we arrived at the party. Helmets should be worn at all times.* ***(Passive Voice)*** *(Verbs with two objects) The beach was so crowded that we couldn't sit anywhere.* текстове и дијалоге који се односе на тему и интеркултурне садржаје (слушају, читају, говоре и пишу).	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.6. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.16. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.19. 1.1.20. 1.1.21. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 1.3.3. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.4. 2.1.5. 2.1.6. 2.1.7. 2.1.8. 2.1.9. 2.1.10. 2.1.11. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.14. 2.1.15. 2.1.18. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.21. 2.1.22. 2.1.23. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.1.27. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.1. 2.3.2. 2.3.3. 2.3.4. 2.3.7. 2.3.8. 3.1.1. 3.1.2. 3.1.3. 3.1.4. 3.1.5. 3.1.6. 3.1.7. 3.1.8. 3.1.9. 3.1.10. 3.1.11. 3.1.12. 3.1.13. 3.1.14. 3.1.15. 3.1.16. 3.1.17. 3.1.18. 3.1.19. 3.1.20. 3.1.21.	- препознају и именују појмове који се односе на тему; - разумеју краће и дуже текстове који се односе на описивање предмета, као и краће и дуже текстове који се односе на описивање радњи, стања и појава у садашњости, прошлости и будућности; - опишу у неколико везаних исказа предмете, као и радње, стања и појаве у садашњости, прошлости и будућности; - разумеју сложеније исказе	1. компетенција за учење 2. одговорно учешће у демкратском друштву 3. естетичка 4. комуникација 5. одговоран однос према околини 8. рад са подацима и информацијама 9. решавање проблема

		3.1.22. 3.1.23. 3.1.24. 3.1.25. 3.1.26. 3.1.27. 3.1.28. 3.1.29. 3.1.30. 3.1.31. 3.1.32. 3.2.1. 3.2.2. 3.2.3. 3.2.4. 3.3.1. 3.3.2. 3.3.3. 3.3.4. 3.3.6. 3.3.8. 3.3.9.	који се односе на тражење и давање информација везаних за спортске догађаје и реагују на њих; - разумеју значај циљног језика у контексту комуникације на глобалном нивоу. -разумеју основни смисао и могу да издвоје главне информације из аутентичних телевизијских емисија о познатим, узрасно адекватним темама које слушају/гледају у смисленим целинама. -пруже одговарајуће информације које се односе на филмску уметност.	
Being human Фебруар	Речи и изразе који се односе на тему; језичке структуре *Jack may/might/could be at home now. Ring and see. Those*	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.6. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12.	- препознају и именују појмове који се односе на тему;	1. компетенција за учење 3. естетичка према околини 6. одговоран однос

	red things can't be berries. They're too small. I must buy a new pair of jeans for the party. You mustn't/can't use the equipment in the gym unless you get permission from the instructor. You needn't have told everybody about the mistake I made! Yous should think carefully about which car to buy. ***(Modal verbs)****, I don't want to put the blame on anybody.* ***(Verbs with prepositions)*** текстове и дијалоге који се односе на тему и интеркултурне садржаје (слушају, читају, говоре и пишу).	1.1.13. 1.1.14. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.20. 1.1.21. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 1.3.2. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.4. 2.1.5. 2.1.6. 2.1.8. 2.1.9. 2.1.10. 2.1.11. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.14. 2.1.15. 2.1.16. 2.1.18. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.22. 2.1.23. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.1. 2.3.2. 2.3.3. 3.1.1. 3.1.2. 3.1.3. 3.1.4. 3.1.5. 3.1.6. 3.1.7. 3.1.8. 3.1.9. 3.1.10. 3.1.11. 3.1.12. 3.1.14. 3.1.16. 3.1.17. 3.1.18. 3.1.19. 3.1.20. 3.1.21. 3.1.22. 3.1.23. 3.1.24. 3.1.25. 3.1.27. 3.1.28. 3.1.29. 3.1.30. 3.1.31. 3.1.32. 3.2.1. 3.2.2. 3.2.3. 3.2.4. 3.3.1. 3.3.2. 3.3.3. 3.3.6.	-разумеју и саопштавају сложеније исказе који се односе на изражавање одлука и предвиђања -разумеју краће и дуже текстове који се односе на изражавање предвиђања и одлука; исказивање планова и намера у будућности; - размењују сложеније информације које се односе на изражавање предвиђања и одлука; -разумеју краће и дуже текстове који се односе на описивање људи, њихових склоности, навика и искустава, као и на описивање обавеза и задужења; - размењују сложеније исказе који се односе на описивање људи, њихових склоности навика и искустава;	према здрављу 7. предузимљивост и оријентација ка предузетништву 9. решавање проблема 10. сарадња

			- описују људе, њихове склоности, навике и искуства користећи сложенија језичка средства; - описују обавезе и задужења.	
Colour Март/април	Речи и изразе који се односе на тему; језичке структуре *We want to paint the living room. Would you be willing to help? Judy might visit us tonight, so we should prepare something for dinner.* ***(Full infinitive/Bare infinitive)*** *Shopping is my idea of having fun. How about going out tonight?* ***(-ing form)*** *Lillian said that she had to buy some new make-up.* ***(Reported speech - statements)*** *The detective wondered where Jack was going.* ***(Reported speech - questions)****The police officer ordered the driver to stop the car.* ***(Reported speech – commands, requests)*** текстове и дијалоге који се односе на тему и интеркултурне	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.6. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.16. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.19. 1.1.20. 1.1.21. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 1.3.3. 1.3.4. 1.3.5. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.4. 2.1.5. 2.1.6. 2.1.7. 2.1.8. 2.1.9. 2.1.10. 2.1.11. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.14. 2.1.15. 2.1.18. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.21. 2.1.22. 2.1.23. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.1.27. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.1. 2.3.2. 2.3.3. 2.3.4. 2.3.7. 2.3.8. 3.1.1. 3.1.2. 3.1.3. 3.1.4. 3.1.5. 3.1.6. 3.1.7. 3.1.8. 3.1.9. 3.1.10. 3.1.11. 3.1.12. 3.1.13. 3.1.14. 3.1.15. 3.1.16. 3.1.17. 3.1.18. 3.1.19. 3.1.20. 3.1.22. 3.1.23. 3.1.24. 3.1.25. 3.1.26. 3.1.27. 3.1.29. 3.1.30. 3.1.31. 3.1.32. 3.2.1. 3.2.2.	- препознају и именују појмове који се односе на тему; - разумеју краће и дуже текстове који се односе на описивање догађаја у прошлости; - опишу догађаје у прошлости користећи једноставнија/ сложенија језичка средства; - разумеју и саопште сложеније исказе који се односе на преношење својих и туђих мишљења и речи у садашњости и прошлости; - упоређују и уочавају сличности и разлике у	1. компетенција за учење 2. одговорно учешће у демкратском друштву 3. естетичка 7. предузимљивост и оријентација ка предузетништву 9. решавање проблема 10. сарадња

	садржаје (слушају, читају, говоре и пишу).	3.2.3. 3.2.4. 3.3.1. 3.3.2. 3.3.3. 3.3.4. 3.3.5. 3.3.6. 3.3.8. 3.3.9.	начину живота у земљама циљне културе и код нас.	
The second written test Април	Лексику и језичке структуре које се односе на тему и наведене комуникативне функције, а које су се радиле у темама 6, 7 и 8; задатке слушања, читања и вођеног писања.	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.6. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.16. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.20. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 1.3.2. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.4. 2.1.5. 2.1.6. 2.1.8. 2.1.9. 2.1.10. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.15. 2.1.17. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.21. 2.1.22. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.1. 2.3.2. 2.3.3. 2.3.4. 3.1.1. 3.1.2. 3.1.3. 3.1.4. 3.1.5. 3.1.6. 3.1.7. 3.1.8. 3.1.9. 3.1.10. 3.1.11. 3.1.12. 3.1.14. 3.1.16. 3.1.17. 3.1.18. 3.1.19. 3.1.20. 3.1.22. 3.1.23. 3.1.24. 3.1.26. 3.1.27. 3.2.1. 3.2.2. 3.2.3. 3.2.4. 3.3.1. 3.3.2. 3.3.3. 3.3.4. 3.3.5. 3.3.6.	- разумеју текстове који се односе на описивање радњи, стања и појава у садашњости, прошлости и будућности; - опишу у неколико везаних исказа стања и појаве у садашњости, прошлости и будућности - опишу у неколико везаних исказа предмете, као и радње, стања и појаве у садашњости, прошлости и будућности.	1. компетенција за учење 2. одговорно учешће у демкратском друштву 4. комуникација 5. одговоран однос према околини 9. решавање проблема 10. сарадња
Consumer society Мај	Речи и изразе који се односе на тему; језичке структуре *legal –illegal, satisfaction-dissatisfaction, responsible-*	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.6. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.16. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.19.	- препознају и именују појмове који се односе на тему; - разумеју сложенији опис	1. компетенција за учење 2. одговорно учешће у демкратском друштву

	irresponsible, lead-mislead ***(opposites)*** *All the students have studied hard for the final exam. I liked both dresses, but in the end I bought neither of them. Would you like coffee or tea? Either, I don't mind. Neither Ben nor Carmen seem to understand what the problem is.* ***(All/ Both / Neither / None / Either)*** *What a great idea! This is such a great offer!* ***(exclamatory sentences)*** текстове и дијалоге који се односе на тему и интеркултурне садржаје (слушају, читају, говоре и пишу).	1.1.20. 1.1.21. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 1.3.3. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.4. 2.1.5. 2.1.6. 2.1.7. 2.1.8. 2.1.9. 2.1.10. 2.1.11. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.14. 2.1.15. 2.1.18. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.21. 2.1.22. 2.1.23. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.1.27. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.1. 2.3.2. 2.3.3. 2.3.4. 2.3.7. 2.3.8. 3.1.1. 3.1.2. 3.1.3. 3.1.4. 3.1.5. 3.1.6. 3.1.7. 3.1.8. 3.1.9. 3.1.10. 3.1.11. 3.1.12. 3.1.13. 3.1.14. 3.1.15. 3.1.16. 3.1.17. 3.1.18. 3.1.19. 3.1.20. 3.1.21. 3.1.22. 3.1.23. 3.1.24. 3.1.25. 3.1.26. 3.1.27. 3.1.28. 3.1.29. 3.1.30. 3.1.31. 3.1.32. 3.2.1. 3.2.2. 3.2.3. 3.2.4. 3.3.1. 3.3.2. 3.3.3. 3.3.4. 3.3.6. 3.3.8. 3.3.9.	предмета, радњи, стања и збивања; - опишу предмете, радње, стања и збивања користећи позната језичка средства; - разумеју сложеније исказе који се односе тражење и давање информација везаних за куповину и реагују на њих; - пруже одговарајуће информације које се односе на куповину; - разумеју и саопште исказе који се односе на изражавање количина и цена.	4. комуникација 5. одговоран однос према околини 6. одговоран однос према здрављу
				1. компетенција за учење 3. естетичка 4. комуникација 9. решавање проблема

Предмет: ИСТОРИЈА	Разред: ОСМИ	Недељни фонд часова: 2	Годишњи фонд часова: 68

Циљ наставног предмета:
Циљ и задаци наставног предмета:
Општи циљ наставе историје је да:
– сви ученици стекну базичну језичку и научну писменост и да напредују ка реализацији одговарајућих Стандарда образовних постигнућа
– са се оспособе да решавају проблеме и задатке у новим и непознатим ситуацијама
– да изразе и образложе своје мишљење и дискутују са другима
– развију мотивисаност за учење и заинтересованост за предметне садржаје
– развијање историјске свести и хуманистичко образовање ученика
– да допринесе разумевању историјског простора и времена, историјских догађаја, појава и процеса
– развијање националног и европског идентитета и духа толеранције код ученика

Корелација са другим предметима :

Географија, српски језик, верска настава

Начин провере остварености исхода:
Формативно, свакодневно оцењивање усмених одговора ученика, Посматрањем наставника, Самоевалуација и евалуација на крају месеца и током појединих часова, Домаћи задатак

ОБЛАСТ/ ТЕМА	НАСТАВНИ САДРЖАЈИ	ОБЛАСТ СТАНДАРДА/СТАНДАРДИ	ИСХОДИ	КОМПЕТЕНЦИЈЕ ОПШТЕ И МЕЂУПРЕДМЕТНЕ
Основи проучавања прошлости	Основне одлике периода од завршетка Првог светског рата до наших дана. Историјски извори за изучавање периода од	ИС.1.1.1. именује и разликује основне временске одреднице ИС.1.1.2. именује историјске периоде и зна редослед историјских периода	- именује периоде прошлости и историјске периоде и наводи граничне догађаје - повезује историјске	- Компетенција за учење (Има позитиван и одговоран однос

	завршетка Првог светског рата до наших дана и њихова сазнајна вредност (материјални, писани, аудио-визуелни, усмена сведочанства, дигитални)	ИС.1.1.4. уме да одреди ком веку припадају важне године из прошлости ИС.1.1.5. уме да одреди ком историјском периоду припадају важне године из прошлости ИС.1.1.6. препознаје значење основних појмова из историје цивилизације	изворе са установама у којима се чувају - именује савремено доба и наводи граничне догађаје - користи основне историјске појмове - пореди историјске периоде - разврстава историјске изворе према њиховој основној подели и према историјском периоду	према учењу) - Рад са подацима и информацијама (Користи знања и вештине из различитих предмета да представи, прочита и протумачи податке користећи текст, бројеве, ленту времена) -Комуникација (Ученик комуницира на сврсисходан и конструктиван начин у образовном контексту)
Европа, свет и српски народ у југословенској држави у периоду између два светска рата	Последице Великог рата (демографски и материјални губици, одраз рата у друштвеном и културном животу, Мировна конференцијау Паризу – нова карта Европе и света).	ИС.1.1.6. препознаје значење основних појмова из историје цивилизације ИС 1.1.7. именује најважније појаве из националне	- Користи основне историјске појмове - Сагледа значај и улогу истакнутих личности у датом историјском контексту -Повеже визуелне и текстуалне	Компетенција за учење; Рад са подацима и информацијама; Одговорно учешће у демократском

	Револуције у Русији и Европи (узроци, ток и последице). Стварање југословенске државе (југословенска идеја, процес и носиоци уједињења, међународно признање и границе). Политичке и друштвено-економске прилике у Европи и свету (либералне демократије, тоталитарне идеологије економске кризе; култура, наука и уметност, свакодневни живот). Југословенска краљекраљевина (простор, становништво и друштво; конституисање државе, политички живот; међународни положај економске прилике; култура, улога двора; национално и верско питање). Истакнуте личности: Николај II Романов, Владимир Иљич Лењин, Роза Луксембург, Александар Флеминг,	историје ИС.1.1.8. именује најважније појаве из опште историје ИС.1.1.9. зна на ком простору су се одиграле најважније појаве и догађаји из националне и опште историје ИС 1.1.10. уме да наведе узроке и последице најважнијих појава из прошлости ИС.1.2.1. препознаје на основу карактеристичних историјских извора (текстуалних, сликовних, материјалних) о којој историјској појави, догађају и личности је реч ИС.1.2.3. препознаје једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми слике ИС.1.2.4. уме да прочита	информације са одговарајућим историјским контекстом (хронолошки, политички, друштвени) -Поштује правила заједничког рада и препознаје своје место и улогу у групи -Уважава саговорника реагујући на оно што говори, а не на његову личност -Изражава своје ставове на аргументован начин - Доводи у везу узроке и последице историјских догађаја, појава и процеса на конкретним примерима - Приказује на историјској карти динамику различитих историјских појава и промена у савременом добу - Препознаје основне карактеристике различитих идеологија	друштву; Естетичка компетенција; Комуникација

	Пабло Пикасо, Волт Дизни, Чарли Чаплин, Сергеј Ејзенштајн, Бенито Мусолини, Адолф Хитлер, Јосиф Стаљин, Френклин Рузвелт, Александар I, Марија, Петар II и Павле Карађорђевић,Никола Пашић Стјепан Радић, Милан Стојадиновић, Драгиша Цветковић, Влатко Мачек, Слободан Јовановић, Милутин Миланковић, Исидора Секулић, Ксенија Атанасијевић, Милена Павловић Барили, Иван Мештровић	једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми историјске карте у којој је наведена легенда ИС.1.2.7. зна да исте историјске појаве могу различито да се тумаче ИС.2.2.1. уме да закључи о ком догађају, феномену и личности је реч на основу садржаја карактеристичних писаних историјских извора ИС.2.2.2. уме да закључи о којем историјском феномену је реч на основу карактеристичних сликовних историјских извора ИС 3.1.1. уме да примени знање из историјске хронологије ИС.3.1.5. разуме како су повезане појаве из прошлости и садашњости ИС.3.2.4. уме да одреди на	- Изводи закључак о повезаности националне историје са регионалном и европском, на основу датих примера - Уочава пристрасност, пропаганду и стереотипе у садржајима историјских извора - Анализира и процењује ближе хронолошко порекло извора на основу садржаја - Упоређује, анализира и уочава разлике између свог и ставова других - Уочава утицај историјских догађаја, појава и процеса на прилике у савременом свету -Употреби податке из табеле у једноставном истраживању -Наведе специфичности друштвених појава, процеса, политичких	

		основу анализе историјског извора контекст у којем је настао извор и контекст о којем говори извор (идеолошки, културолошки, социјални, политички, географски контекст извора)	идеја, ставова појединаца и група насталих у савременом добу - Анализирајући дате примере уочава утицај научно-технолошког развоја на промене у друштвеним и привредним односима и природном окружењу - Идентификује основне карактеристике тоталитарних идеологија и наводи њихове последице у историјском и савременом контексту -Уочи елементе континуитета и дисконтинуитета српске државности -Наведе примере како су идеје о родној верској и етничкој равноправности утицале на савремене политичке прилике и развој друштва;	

Други светски рат	Други светски рат (7о+6у+1п+1с=15) Свет у рату –узроци, међународне кризе, сукоби и освајајачка политика тоталитарних држава; почетак и ток рата, зараћене стране, савезништва, фронтови, најважније операције, нови начини ратовања, ратна свакодневица; страдање цивила и ратни злочини; крај рата и победа Антифашистичке коалиције. Југославија и српски народ у рату-улазак у рат, војни пораз, окупација, подела, квислиншке творевине; геноцид и злочини; устанак, антифашистичка борба и грађански рат; војне операције, живот у рату. Последице рата-људски и материјални губици;	ИС.1.1.6. препознаје значење основних појмова из историје цивилизације ИС 1.1.7. именује најважније појаве из националне историје ИС.1.1.8. именује најважније појаве из опште историје ИС.1.1.9. зна на ком простору су се одиграле најважније појаве и догађаји из националне и опште историје ИС 1.1.10. уме да наведе узроке и последице најважнијих појава из прошлости ИС.1.2.1. препознаје на основу карактеристичних историјских извора (текстуалних, сликовних, материјалних) о којој историјској појави, догађају и личности је реч ИС.1.2.3. препознаје једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми слике ИС.1.2.4. уме да прочита	-Доводи у везу узроке и последице историјских догађаја, појава и процеса на конкретним примерима -Изводи закључак о повезаности националне историје са регионалном и европском на основу датих примера -Препознаје основне карактеристике различитих идеологија -Користи основне историјске појмове -На карти показује места где су се десили одређени догађаји - Приказује на историјској карти динамику различитих историјских појава и промена у Савременом добу - Сагледа значај и улогу истакнутих личности у датом историјском контексту	Компетенција за учење; Рад са подацима и информацијама; Естетичка компетенција; Сарадња; Дигитална компетенција; Комуникација; Одговорно учешће у демократском друштву

	демографске и друштвене промене, миграције, уништавање културног наслеђа; суђења за ратне злочине, стварање ОУН. Истакнуте личности: Френклин Рузвелт, Винстон Черчил, Јосиф Стаљин, Адолф Хитлер, Бенито Мусолини, цар Хирохито, Франциско Франко, Мао Цедунг, Ана Франк, Петар II Карађорђевић, Драгољуб Михаиловић, Јосип Броз Тито, Милан Недић, Анте Павелић, Диана Будисављевић.	једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми историјске карте у којој је наведена легенда ИС.1.2.5. уме да прочита једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми табеле ИС.2.2.1. уме да закључи о ком догађају, феномену и личности је реч на основу садржаја карактеристичних писаних историјских извора ИС.2.2.2. уме да закључи о којем историјском феномену је реч на основу карактеристичних сликовних историјских извора ИС 3.1.1. уме да примени знање из историјске хронологије ИС.3.1.5. разуме како су повезане појаве из прошлости и садашњости ИС.3.2.4. уме да одреди на основу анализе историјског извора контекст у којем је настао извор и контекст о којем говори извор (идеолошки, културолошки, социјални, политички,	- Самостално или у групи реализује једноставне задатке - Доводи у везу узроке и последице историјских догађаја, појава и процеса на конкретним примерима - Препознаје основне карактеристике различитих идеологија - Пореди положај и начин живота припадника различитих друштвених слојева и група у Савременом добу - Изводи закључак о повезаности националне историје са регионалном и европском, на основу датих примера - Уочава пристрасност, пропаганду и стереотипе у садржајима историјских извора - Анализира и процењује ближе	

		географски контекст извора)	хронолошко порекло извора на основу садржаја - Упоређује, анализира и уочава разлике између свог и ставова других - Уочава утицај историјских догађаја, појава и процеса на прилике у савременом свету -Употреби податке из табеле у једноставном истраживању -Повезује визуелне и текстуалне информације са одговарајућим историјским контекстом (хронолошки, политички, друштвени, културни) -Уочи одраз историјских догађаја и појава у књижевним и уметничким делима -Објасни значење појмова геноцид и Холокауст -Препозна пропаганду,	

			стереотипе, идеолошку позицију у историјском извору и формулише став који се супротставља манипулацији - Идентификује узроке, елементе и последице историјских сукоба и ратова и дискутује о могућим начинима превенције конфликта	
Европа, свет и српски народ у југословенској држави у периоду Хладног рата	Свет после Другог светског рата – блоковска подела, трка у наоружању, глобална димензија хладног рата, ратна жаришта и кризе, деколонизација, европске интеграције, покрети еманципације- покрети за женска и мањинска права, антиратни и антирасни покрети; научна достигнућа, освајање свемира, медији, популарна култура. Југославија и српски	ИС.1.1.6. препознаје значење основних појмова из историје цивилизације ИС 1.1.7. именује најважније појаве из националне историје ИС.1.1.8. именује најважније појаве из опште историје ИС.1.1.9. зна на ком простору су се одиграле најважније појаве и догађаји из националне и опште	- Доводи у везу узроке и последице историјских догађаја, појава и процеса на конкретним примерима - Користи основне историјске појмове - Сагледа значај и улогу истакнутих личности у датом историјском контексту - Наведе специфичности друштвених појава, процеса, политичких идеја, ставова	Компетенција за учење; Рад са подацима и информацијама; Естетичка компетенција; Дигитална компетенција; Комуниикација; Одговорно учешће у демократском друштву;

	народ после Другог светског рата-изградња новог државног и друштвеног уређења, једнопартијски систем, однос власти према политичким противницима, међународни положај, економске и културне прилике, самоуправљање, несврстаност, свакодневица, популарна култура, нове тенденције у култури. Истакнуте личности: Џон Кенеди, Никита Хрушчов, Махатма Ганди, Голда Меир, Мартин Лутер Кинг, Роза Паркс, Нелсон Мендела, Енди Ворхол, Јосип Броз, Александар Ранковић, Милован Ђилас, Иво Андрић, Милош Црњански, Александар Петровић, Мира Траиловић, Душан Ковачевић.	историје ИС 1.1.10. уме да наведе узроке и последице најважнијих појава из прошлости ИС.1.2.1. препознаје на основу карактеристичних историјских извора (текстуалних, сликовних, материјалних) о којој историјској појави, догађају и личности је реч ИС.1.2.3. препознаје једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми слике ИС.1.2.4. уме да прочита једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми историјске карте у којој је наведена легенда ИС.1.2.5. уме да прочита једноставне и карактеристичне историјске	појединаца и група насталих у Савременом добу - Анализира и процени ближе хронолошко порекло извора на основу садржаја - Уочава утицај историјских догађаја, појава и процеса на прилике у савременом друштву: односи између великих сила, позиција Србије и Југославије - Пореди различите историјске изворе и класификује их на основу њихове сазнајне вредности - Препознаје смисао и сврху неговања сећања на важне личности и догађаје из историје државе и друштва - Приказује на историјској карти динамику различитих историјских појава и промена у савременом добу - Уочава утицај	

		информације дате у форми табеле ИС.1.2.6. уме да прочита једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми графикона ИС.1.2.8. препознаје различита тумачења исте историјске појаве на једноставним примерима ИС.2.1.1. уме да повеже личност и историјски феномен са одговарајућом временском одредницом и историјским периодом ИС 2.1.2. препознаје да постоји повезаност националне, регионалне и светске историје ИС 2.1.3. препознаје да постоји повезаност регионалне и светске историје ИС 2.1.4. препознаје да	историјских догађаја, појава и процеса на прилике у савременом друштву - Повеже визуелне и текстуалне информације са одговарајућим историјским контекстом - Презентује самостално, или у групи , резултате једноставног истраживања заснованог на коришћењу одабраних историјских извора и литературе користећи ИКТ - Анализира историјске догађаје и појаве на основу доступног аудио-визуелног материјала -Препозна на примерима из савремене историје важност поштовања људских права -Препозна пропаганду,	

		постоји повезаност појава из прошлости са појавама из садашњости ИС.2.2.2. уме да закључи о којем историјском феномену је реч на основу карактеристичних сликовних историјских извора ИС.3.1.1. уме да примени знање из историјске хронологије (уме прецизно да одреди којој деценији и веку, историјском периоду припада одређена година, личност и историјски феномен) ИС 3.1.6. уме да закључи зашто је дошло до одређених историјских догађаја и које су последице важних историјских дешавања ИС.3.2.4. уме да одреди на основу анализе историјског извора контекст у којем је настао извор и контекст о којем говори извор	стереотипе, идеолошку позицију у историјском извору и формулише став који се супротставља манипулацији	

		(идеолошки, културолошки, социјални, политички, географски контекст извора)		
Европа, свет и српска држава и народ у савременим процесима	Свет после Хладног рата –пад Берлинског зида; слом комунизма у Европи, распад СССР-а, нова политичка карта Европе, стварање Европске уније, доминација САД, локални конфликти и интервенције великих сила, процеси глобализације, Четврта индустријска револуција (дигитални медији, интернет, друштвене мреже и мобилна телефонија), претња тероризма, миграције, савремени културни покрети. Српски народ на крају XX и на почетку XXI века-криза СФРЈ 80-их година, међунационалне тензије, увођење вишестраначког политичког система,	ИС.1.1.6. препознаје значење основних појмова из историје цивилизације ИС 1.1.7. именује најважније појаве из националне историје ИС.1.1.8. именује најважније појаве из опште историје ИС.1.1.9. зна на ком простору су се одиграле најважније појаве и догађаји из националне и опште историје ИС 1.1.10. уме да наведе узроке и последице најважнијих појава из прошлости ИС.1.2.1. препознаје на основу карактеристичних историјских извора	- Доводи у везу узроке и последице историјских догађаја, појава и процеса на конкретним примерима - Користи основне историјске појмове - Сагледа значај и улогу истакнутих личности у датом историјском контексту - Наведе специфичности друштвених појава, процеса, политичких идеја, ставова појединаца и група насталих у Савременом добу - Анализира и процени ближе хронолошко порекло извора на основу садржаја - Пореди различите историјске изворе и класификује их на	Компетенција за учење; Рад са подацима и информацијама; Естетичка компетенција; Дигитална компетенција; Комуниикација; Одговорно учешће у демократском друштву;

	распад СФРЈ, грађански рат и стварање нових држава, интернационализација сукоба и међународне интервенције, економске прилике и свакодневни живот, ратни злочини, страдање цивилног становништва, разарање културног наслеђа, НАТО агресија на СРЈ, последице ратова, политичке промене 2000.године, република Србија као самостална држава, питање статуса Косова и Метохије, односи у региону, српски народ у дијаспори и региону, процес придруживања ЕУ, култура и спорт. Истакнуте личности: Роналд Реган, Михаил Горбачов, Маргарет Тачер, Бил Гејтс, Владимир Путин, Ангела Меркел, Слободан Милошевић, Фрањо Туђман, Алија Изетбеговић, Зоран Ђинђић, Војислав	(текстуалних, сликовних, материјалних) о којој историјској појави, догађају и личности је реч ИС.1.2.3. препознаје једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми слике ИС.1.2.4. уме да прочита једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми историјске карте у којој је наведена легенда ИС.1.2.5. уме да прочита једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми табеле ИС.1.2.6. уме да прочита једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми графикона ИС.2.1.1. уме да повеже	основу њихове сазнајне вредности - Препознаје смисао и сврху неговања сећања на важне личности и догађаје из историје државе и друштва - Приказује на историјској карти динамику различитих историјских појава и промена у савременом добу - Уочава утицај историјских догађаја, појава и процеса на прилике у савременом друштву - Повеже визуелне и текстуалне информације са одговарајућим историјским контекстом - Презентује самостално, или у групи , резултате једноставног истраживања заснованог на коришћењу одабраних	

	Коштуница	личност и историјски феномен са одговарајућом временском одредницом и историјским периодом ИС 2.1.2. препознаје да постоји повезаност националне, регионалне и светске историје ИС 2.1.4. препознаје да постоји повезаност појава из прошлости са појавама из садашњости ИС.2.2.2. уме да закључи о којем историјском феномену је реч на основу карактеристичних сликовних историјских извора ИС.3.1.1. уме да примени знање из историјске хронологије (уме прецизно да одреди којој деценији и веку, историјском периоду припада одређена година, личност и историјски феномен) ИС 3.1.6. уме да закључи	историјских извора и литературе користећи ИКТ - Препозна историјску димензију политичких, културних и технолошких промена у савременом свету и републици Србији – Изведе закључке о узроцима, току и последицама ратова условљених распадом СФРЈ користећи изворе различитог порекла и сазнајних вредности - Анализира историјске догађаје и појаве на основу доступног аудио-визуелног материјала –Препозна пропаганду, стереотипе, идеолошку позицију у историјском извору и формулише став који се супротставља манипулацији – Наведе примере како су идеје о родној	

		зашто је дошло до одређених историјских догађаја и које су последице важних историјских дешавања ИС 3.2.7. уме да изрази став и мишљење о одређеном тумачењу историјског феномена и да одреди врсту пристрасности (манипулација, пропаганда, стереотип)	верској и етничкој равноправности утицале на савремене политичке прилике и развој друштва;	
Уводни и завршни часови (иницијално тестирање, историјска карта, закључивање оцена...)		ИС.1.1.4. уме да одреди ком веку припадају важне године из прошлости ИС.1.1.6. препознаје значење основних појмова из историје цивилизације ИС.1.1.7. именује најважније појаве из националне историје ИС.1.1.8. именује најважније појаве из опште историје ИС.1.1.9. зна на ком простору су се одиграле најважније појаве и догађаји	визуелне и текстуалне информације повеже са одговарајућим историјским периодом или цивилизацијом; користећи дату информацију или ленту времена, смести историјску појаву, догађај и личност у одговарајући историјски период, догађај и век ; лоцира на историјској карти најважније појмове Савременог доба у излагању	Рад са подацима и информацијама, Комуникација

		из националне и опште историје ИС.1.2.4. уме да прочита једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми историјске карте у којој је наведена легенда ИС.2.1.1. уме да повеже личност и историјски феномен са одговарајућом временском одредницом и историјским периодом ИС.3.1.1. уме да примени знање из историјске хронологије (уме прецизно да одреди којој деценији и веку, историјском периоду припада одређена година, личност и историјски феномен)	историјске нарације користи основне научне појмове	

Предмет: Географија	Разред: 8	Недељни фонд часова: 2	Годишњи фонд часова: 68
Циљ наставног предмета: Циљ учења географије је да ученик појмовно и структурно овлада природно-географским,			

демографским , насеобинским, политичкогеографским, економско-географским, интеграционим и глобалним појавама и процесима у Србији и свету уз неговање вредности мултикултуралности и патриотизма.
Корелација са другим предметима : историја, биологија, хемија, ликовна култура
Начин провере остварености исхода: Иницијално тестирање, формативно,свакодневно оцењивање усмених одговора ученика , самоевалуација и евалуација на крају месеца и током појединих часова.

ОБЛАСТ/ ТЕМА	НАСТАВНИ САДРЖАЈИ	ОБЛАСТ СТАНДАРДА/СТАНДАРДИ	ИСХОДИ	КОМПЕТЕНЦИЈЕ ОПШТЕ И МЕЂУПРЕДМЕТНЕ
ГЕОГРАФСКИ ПОЛОЖАЈ, ГРАНИЦЕ И ВЕЛИЧИНА ТЕРИТОРИЈЕ СРБИЈЕ	Југоисточна Европа, интеграциони и дезинтеграцион и процеси. Географски положај Србије. Историјскогеографски развој Србије. Симболи Србије. Границе и проблеми пограничних крајева.	Основни ниво ГЕ.1.1.3.препознаје и чита географске и допунске елементе карте ГЕ.1.4.1.препознаје основне природне и друштвене одлике наше државе Средњи ниво ГЕ.2.1.1.одређује стране света у простору и на географској карти ГЕ.2.1.2. одређује положај места на географској карти ГЕ.2.1.3.препознаје и објашњава географске чињенице- објекте, појаве, процесе и односе који су представљени моделом, сликом, графиком, табелом и	- одреди географски положај Србије и доведе га у везу са историјско-географским развојем; - учествује у предлагању и реализацији истраживачког пројекта у локалној средини; - анализира карактеристике граница и пограничних крајева	Компетенција за учење; Рад са подацима информацијама Естетичка компетенција; Дигитална компетенција Комуникација

		схемом ГЕ.2.1.4.приказује понуђене географске податке на немој карти картографским средствима,графиком,табелом,шемом Напредни ниво ГЕ.3.1.1.доноси закључке о просторним и каузалним везама гео. чињеница, објеката,појава и процеса, односа на основу анализе геог. карте	Србије. - анализира тематске карте и статистичке податке и графички их приказује;	
ФИЗИЧКОГЕОГРАФСКЕ ОДЛИКЕ СРБИЈЕ	Геотектонски процеси на територији Србије. Сеизмизам Србије. Тектонски облици рељефа. Падински процеси и рељеф настао деловањем воде. Рељеф настао деловањем леда, ветра и човека. Утицаји ерозивних и акумулативних процеса на човека. Климатски фактори	Основни ниво ГЕ.1.1.3.препознаје и чита географске и допунске елементе карте ГЕ1.2.3.именује Земљине сфере и препознаје њихове основне одлике ГЕ.1.4.1.препознаје основне природне и друштвене одлике наше државе Средњи ниво ГЕ.2.1.2.одређује положај места и тачака на географској карти ГЕ.2.1.3.препознаје и објашњава гео.чињенице,објекте,појаве и процесе и односе који су представљени моделом,сликом,графиком,та	- учествује у предлагању и реализацији истраживачког пројекта у локалној средини; - анализира тематске карте и статистичке податке и графички их приказује; - опише узроке и последице геотектонских процеса на територији Србије; - класификује	Компетенција за учење; Рад са подацима и информацијама Дигитална Естетичка компетенција; Комуникација Сарадња Одговоран однос према околини

	и елементи. Климатске области у Србији. Подземне воде Србије. Реке Србије. Језера Србије. Заштита вода и заштита од вода. Земљишта Србије. Распрострањеност биљног и животињског света.	белом,шемом ГЕ.2.1.4.приказује понуђене географске податке на немој карти картографским средствима,графиком,табелом,шемом ГЕ.2.2.2. разликује и објашњава географске чињенице- објекте, појаве, процесе и односе у Земљиним сферама ГЕ.2.4.1.описује природне и друштвене одлике наше државе и наводи њене географске регије Напредни ниво ГЕ.3.1.1.доноси закључке о просторним и каузалним везама гео. чињеница, објеката,појава и процеса, односа на основу анализе геог. карте ГЕ.3.3.2. објашњава утицај природних и друш. фактора на развој и размештај привреде и пр. делатности ГЕ.3.4.1.објашњава географске везе и законитости у нашој земљи и уме да издвоји географске регије	облике рељефа на територији Србије и именује репрезентативне; - анализира утицај климатских фактора и климатских елемената на климу Србије; - класификује и описује својства водних објеката користећи карту Србије; - наводи начине коришћења вода Србије; - препознаје ефекте утицаја физичкогеографских процеса на човека и адекватно реагује у случају природних непогода; доведи у везу распрострањеност биљних и животињских врста и	

			физичко-географске карактеристике простора.	
ДРУШТВЕНОГЕОГРАФСКЕ ОДЛИКЕ СРБИЈЕ	Кретање броја становника и њихов просторни размештај. Природно кретање. Миграциони процеси. Структуре становништва. Демографски проблеми и популациона политика. Прва насеља у Србији. Село и рурални процеси. Градови. Урбанизација и проблеми урбаног развоја. Београд. Природни ресурси и привредни развој. Друштвени услови Привредног развоја и промене у структури	Основни ниво ГЕ.1.1.3.препознаје и чита географске и допунске елементе карте ГЕ.1.3.1.познаје основне појмове о становништву и насељима и уочава њихов просторни распоред ГЕ1.2.3.именује Земљине сфере и препознаје њихове основне одлике ГЕ.1.3.2.дефинише појам привреде и препознаје привредне делатности и гране ГЕ.1.4.1. препознаје основне природне и друштвене одлике наше државе Средњи ниво ГЕ.2.1.2. одређује положај места и тачака на географској карти	анализира тематске карте и статистичке податке и графички их приказује; објашњава популациону динамику становништва Србије: кретање броја становника, природни прираштај и миграције; - изводи закључке о утицају популационе динамике на структуре становништва у нашој земљи; - изводи закључке о важности предузимања мера популационе политике; - израђује и	Компетенција за учење Рад са подацима и информацијама Дигитална Естетичка компетенција Комуникација Сарадња Одговоран живот у демократском друштву

	привреде. Пољопривреда и географски простор. Индустрија и географски простор. Саобраћај и географски простор. Туризам и трговина.	ГЕ.2.1.3.препознаје и објашњава гео.чињенице,објекте,појаве и процесе и односе који су представљени моделом,сликом,графиком,табе л ом,шемом ГЕ.2.1.4.приказује понуђене гео. податке на немој карти картографским средствима,графиком,табелом,ш емом ГЕ.2.3.1.разликује и објашњава кретање(природно и механичко) и структуре становништва ГЕ.2.4.1.описује природне и друштвене одлике наше државе и наводи њене регије Напредни ниво ГЕ.3.1.1.доноси закључке о просторним и каузалним везама гео. чињеница, објеката,појава и процеса, односа на основу анализе географске карте ГЕ.3.3.1. објашњава утицај природних и друш. фактора на	анализира графичке приказе структура становништва; - објашњава утицај природних и друштвених фактора на настанак, развој и трансформацију насеља у нашој земљи; - уз помоћ карте Србије и других извора информација анализира утицај природних и друштвених фактора на развој и размештај привредних делатности у нашој земљи; - доводи у везу размештај привредних делатности са квалитетом животне средине у нашој	

		развој и размештај становништва и насеља ГЕ.3.3.2. објашњава утицај природних и друштвених фактора на развој и размештај привреде и привредних делатности	земљи;	
ПРИРОДНА И КУЛТУРНА БАШТИНА СРБИЈЕ	Природна баштина Србије. Културна баштина Србије. Светска баштина под заштитом Унескоа у Србији.	Основни ниво ГЕ.1.1.3.препознаје и чита географске и допунске елементе карте Средњи ниво ГЕ.2.1.3.препознаје и објашњава географскечињенице,објекте,појаве и процесе и односе који су представљени моделом,сликом,графиком,табелом,шемом ГЕ.2.1.4.приказује понуђене географске податке на немој карти картографским средствима,графиком,табелом,шемом Напредни ниво ГЕ.3.1.1.доноси закључке о просторним и каузалним везама гео. чињеница, објеката,појава и процеса, односа на основу анализе географске карте	- учествује у предлагању и реализацији истраживачког пројекта у локалној средини; - анализира тематске карте и статистичке податке и графички их приказује; описује репрезентативне објекте природне и културне баштине и означава их на карти.	Компетенција за учење Рад са подацима и информацијама Дигитална Естетичка компетенција Комуникација Сарадња Одговоран живот у демократском друштву
Географија завичаја	Појам и	Основни ниво	- учествује у	Компетенција за

	географски положај завичаја. Природне карактеристике. Друштвене карактеристике.	ГЕ.1.1.3.препознаје и чита географске и допунске елементе карте ГЕ.1.3.1.познаје основне појмове о становништву и насељима и уочава њихов просторни распоред ГЕ.1.3.2.дефинише појам привреде и препознаје привр.делатности и гране ГЕ.1.4.2.именује континенте и препознаје њихове основне природне и друштвене одлике Средњи ниво ГЕ.2.1.3.препознаје и објашњава гео.чињенице,објекте,појаве и процесе и односе који су представљени моделом,сликом,графиком,табелом, шемом ГЕ.2.1.4.приказује понуђене гео. податке на немој карти картографским средствима,графиком,табелом,шемом ГЕ.2.3.1.разликује и објашњава кретање(природно и механичко) и	предлагању и реализацији истраживачког пројекта у локалној средини; - анализира тематске карте и статистичке податке и графички их приказује; - препознаје ефекте утицаја физичкогеографских процеса на човека и адекватно реагује у случају природних непогода; - доведи у везу распрострањеност биљних и животињских врста и физичко-географске карактеристике простора; - кретање броја становника, природни	учење Рад са подацима и информацијама Дигитална Естетичка компетенција Комуникација Сарадња Одговоран живот у демократском друштву

		структуре становништва ГЕ.2.4.1.описује природне и друштвене одлике наше државе и наводи њене регије Напредни ниво ГЕ.3.1.1.доноси закључке о просторним и каузалним везама гео. чињеница, објеката,појава и процеса, односа на основу анализе геог. карте ГЕ.3.3.1. објашњава утицај природних и друш. фактора на развој и размештај становништва и насеља ГЕ.3.3.2. објашњава утицај природних и друш. фактора на развој и размештај привреде и привредних делатности ГЕ.3.4.1.објашњава географске везе и законитости у нашој земљи и уме да издвоји географске регије	прираштај и миграције; - изводи закључке о утицају популационе динамике на структуре становништва; - изводи закључке о важности предузимања мера популационе политике; - израђује и анализира графичке приказе структура становништва; - објашњава утицај природних и друштвених фактора на настанак, развој и трансформацију насеља; - уз помоћ карте Србије и других извора информација анализира утицај природних и	

			друштвених фактора на развој и размештај привредних делатности; - доводи у везу размештај привредних делатности са квалитетом животне средине; - препознаје ефекте производње и коришћења различитих извора енергије на квалитет животне средине; описује репрезентативне објекте	
Срби у региону и дијаспори	Срби у Црној Гори. Срби у БиХ − Република Српска. Срби у Хрватској. Срби у осталим суседним државама. Срби у дијаспори.	Основни ниво ГЕ.1.1.3.препознаје и чита географске и допунске елементе карте ГЕ.1.3.1.познаје основне појмове о становништву и насељима и уочава њихов просторни распоред Средњи ниво	- учествује у предлагању и реализацији истраживачког пројекта у локалној средини; - анализира тематске карте и статистичке	Компетенција за учење Рад са подацима и информацијама Дигитална Естетичка компетенција Комуникација Сарадња Одговоран живот

		ГЕ.2.1.3.препознаје и објашњава географске чињенице,објекте,појаве и процесе и односе који су представљени моделом,сликом,графиком,табелом, шемом ГЕ.2.1.4.приказује понуђене географске податке на немој карти картографским средствима,графиком,табелом,шемом ГЕ.2.3.1.разликује и објашњава кретање(природно и механичко) и структуре становништва Напредни ниво ГЕ.3.3.1. објашњава утицај природних и друштвених фактора на развој и размештај становништва и насеља	податке и графички их приказује; објашњава утицај историјских и савремених миграција на размештај Срба у свету	у демократском друштву

Предмет: Биологија	Разред: Осми	Недељни фонд часова: 2	Годишњи фонд часова: 68
Циљ наставног предмета: Циљ учења биологије је да ученик, изучавањем биолошких процеса и живих бића у интеракцији биолошке разноврсности са			

животном средином, развије одговоран однос према себи и природи и разумевање значаја и потребе за одрживим развојем.
Корелација са другим предметима : Математика, физичко и здравствено васпитање, информатика и рачунарство, географија, физика, хемија техника и технологија, ликовна култура, српски језик и књижевност.
Начин провере остварености исхода: Контролни задаци, кратке провере, тестови, наставни листићи, усмена одговарања, ПП презентације

ОБЛАСТ/ ТЕМА	НАСТАВНИ САДРЖАЈИ	ОБЛАСТ СТАНДАРДА/СТАНДАРДИ	ИСХОДИ	КОМПЕТЕНЦИЈЕ ОПШТЕ И МЕЂУПРЕДМЕТНЕ
1.Јединство грађе и функције као основа живота	Улога и значај појединих ћелијских органела у метаболизму ћелије: једро, ендплазматични ретикулум, рибозоми, хлоропласти, центриоле, лизизоми. Матичне ћелије-ћелије програмиране за различите функције. Принцип економичности грађе и функције живих бића. Улога и значај ензима. Ендокрини систем и хуморална регулација. Регулаторна улога хормона биљака и животиња. Надржљивост,	**Основни ниво:** Б.И.1.1.1. Уме да наведе основне карактеристике живог света. Б.И.1.1.2. Разликује живу и неживу природу у непосредном окружењу и у типичним случајевима Б.И.1.2.1.-Зна да су најмањи организми изграђени од једне ћелије у којој се одвијају сви карактеристични животни процеси и да зна основне	-повеже грађу ћелијских органела са њиховом улогом у метаболизму ћелија; -повеже однос површине и запремине ћелије и тела са начином обављања основних животних функција; -индентификује регулаторне механизме у одржавању хемостазе; -илуструје примерима везу између физиолошких одговора живих бића и промена у спољашњој средини;	1. компетенција за учење 2. одговорно учешће у демкратском друштву 3.комуникација 4. одговоран однос према околини 5. рад са подацима и информацијама 6. решавање проблема

	проводљивост, контрактилност. Чулно-нервни систем животња. Рефлексни лук. Поремећај фунције ендокриног система, нервног система и чула. Неуротрансмитери, нерни импулси, драж, надражај. Хомеостаза-принцип повратне спреге. Фтосинтеза. Ћелијско дисање. Трансипрација. Температурна регулација.	карактеристике грађе тих ћелија. Б.И.1.2.3.-Зна основне карактетристике грађе биљака, животиња и човека и основне функције које се обављају на нивоу организма. Б.И.1.2.4.-Познаје основну организацију органа у којима се одвијају различити животни процеси. Б.И.1.2.5.-Разуме да је за живот неопходна енергија коју организми обезбеђују исхраном Б.И.1.2.6.-Разуме да су поједини процеси заједнички за сва жива бића (дисње, надражљивост, покретљивост, раст, развиће) Б.И.1.2.7.-Зна да организми функционишу као независне целине у сталној интеракцији са окружењем		7. сарадња

		Средњи ниво: Б.И.2.1.1.Примењује критеријуме за разликовање живог од неживог на карактеристичном биолошком материјалу Б.И.2.2.1.-Разуме да постоје одређене разлике у грађи ћелије у зависности од функције коју обављају у вишећелијским организмима (разлике између биљних и животињских ћелија) Б.И.2.2.2-Зна и упоређује сличности и разлике између нивоа организације: зна да се ћелије које врше исту ф-ју групишу и образују ткива, ткива са истом ф-јом органе а органи са истом ф-јом система органа. Б.И.2.2.3.-Зна карактеристичне и основне ф-је спољашње грађе биљака Б.И.2.2.4. -Разуме да је за живот неопходна енергија		

		која се производи, складишти и одаје у специфичним процесима у ћелији и да се то зове Метаболизам Б.И.2.2.5.-Разуме да биљне ћелије захваљујући специфичној грађи могу да везују енергију и стварају (синтетишу) сложене (хранљиве) материје. **Напредни ниво:** Б.И.3.1.2.Уме да објасни зашто је нешто класификовано као живо или неживо Б.И.3.1.1.-Примењује критеријуме за разликовање живог од неживог у граничним случајевима и у атипичним примерима (вируси, делови организма, плодови и сл.) Б.И.3.1.5.-Уме да објасни везу између промена у просторном и временском		

		окружењу и промена које се дешавају код живих бића у комплексним ситуацијама у сложенијим заједницама Б.И.3.2.1-Зна карактеристичне и основне ф-је унутрашње грађе биљака Б.И.3.2.2.-Разуме морфолошку повезаност појединих нивоа организације и њихову међусобну функционалну условљеност Б.И.3.2.5.-Разуме сличност и разлике у интеграцији грађе и ф-је јединке током животног циклуса Б.И.3.2.6.-Зна и разуме морфолошке и функционалне карактеристике органа		
2.Човек и здравље	Резултати стандардних лабораторијских анализа крви и урина. Биолошки смисао адолесценције (родни и полни идентитет у	**Основни ниво:** Б.И.1.5.1-зна основне мере за одржавање личне хигијене и хигијене околине и разуме	-одговорно се односи према свом здрављу; -изрази критички став према медијским садржајима који се баве здравим стиловима живота;	1. компетенција за учење 2. одговорно учешће у демкратском

	контексту хормонске активности и индивидуалне генетичке варијабилности). Заштита од полно преносивих болести контрацепције. Одговорност за сопствено здравље.	зашто је важно да их се придржава Б.И.1.5.2.-Разуме значај примене хигијенских навика у исхрани а посебно значај термичке обраде хране Б.И.1.5.4-разуме зашто је важно да се придржава званичних упутства која се односе на заразне болести (епидемија и пандемија) В.И.1.5.5.-препознаје основне знаке поремећаја ф-је појединих органа и основне симптоме инфекције и разликује стање у коме може сам да интервенише од стања кад мора да се обрати лекару Б.И.1.5.6.-Разуме предности и недостатке употребе додатака у храни и исхрани (конзерванси, неконтролисана употреба витамина, антиоксиданата, минерала итд) и опасности	-повише промене настале у пубертету са деловањем хормона; -индентификује поремаћај у раду органа и система органа изазваних нездравим начином живота;	друштву 3.комуникација 4. одговоран однос према околини 5. рад са подацима и информацијама 6. решавање проблема 7. сарадња

		до којих може да доводе неуравнотежена исхрана (редукционе дијете, претерано узимање хране и сл) и познаје основне принципе правилног комбиновања животних намирница **Средњи ниво:** Б.И.2.5.1- Познаје основне механизме деловања превентивних мера у очувању здравља Б.И.2.5.2.-Разуме значај и зна основне принципе правилног комбиновања животних намирница Б.И.2.5.3.-Зна како се чува хранљива вредност намирница Б.И.2.5.4.-Зна механизме којима загађење животне средине угрожава здравље човека Б.И.2.5.5.-Зна механизме		

		деловања хемијских материја на физиолошке процесе у организму и на понашање (утицаја алкохола, различитих врста дрога, енергетских напитака и сл) **Напредни ниво:** Б.И.3.5.1.-Познаје узроке и физиолошке последице заразних болести Б.И.3.5.2.-Познаје основне принципе лечења заразних и других болести Б.И.3.5.3.Разуме основне биолошке процесе који леже у основи физиолошки правилне исхране Б.И.3.5.4.-Познаје главне компоненте намирница и њихову хранљиву вредност Б.И.3.5.6.- Разуме механизме поремећаја ф-ја појединих органа Б.И.3.5.7.-Познаје основне биолошке механизме који		

		доводе до развијања болести зависности Б.И.3.5.8.-Разуме механизме стресног стања и утицаја јаких емотивних емоција на физиолошке процесе у организму и непонашање појединаца		
3 Порекло и разноврсност живог света	„Календар живота“ , еволуција различитих група организма кроз геолошка доба и велика изумирања. Значај алги (цијанобактерије) и биљака за репродукцију кисеоника и озонског омотача, као заштита од УВ зрака, и услов за развој осталих живих бића. Строматолити. Излазак из воде на копно.	**Основни ниво:** Б.И.1.1.5.- Зна да постоје просторне и временске промене код живих бића и познаје основне чињенице о томе Б.И.1.2.7.-Зна да организми функционишу као независне целине у сталној интеракцији са околином Б.И.1.3.8.- зна основне научне чињенице о еволуцији живота на Земљи Б.И.1.3.9.-зна да живот на Земљи има заједничко порекло са чијом се историјом можемо упознати на основу фосилних записа.	-доведе у везу промене животних услова са еволуцијом живота на планети; -истражи давно нестале екосистеме;	1. компетенција за учење 2. одговорно учешће у демкратском друштву 3.комуникација 4. одговоран однос према околини 5. рад са подацима и информацијама 6. решавање проблема 7. сарадња

		Б.И.1.3.10.-зна да је природно одабирање основни механизам прилагођавања организма **Средњи ниво:** Б.И.2.3.5.- Уочава да постоје разлике између јединки исте врсте и различитих врста и да зна да су оне настале деловањем еволуционих механизма Б.И.2.4.1.-Употребљава еколошке појмове у опису типичних ситуација **Напредни ниво:** Б.И.3.1.5. - Уме да објасни везу између промена у просторном и временском окружењу и промена које се дешавају код живих бића у комплексним ситуацијама у сложенијим заједницама Б.И.3.3.5.-разуме као различите еволуциони организми, мењајући учесталост особина у		

		популацијама, доводе до еволуције Б.И.3.4.2. разуме да се уз материјалне токове увек преноси и енергија (и обрнуто) и инетрпретира односе исхране у екосистему		
4.Наслеђивање и еволуција	Улуткавање и пресвлачење инсеката. Пубертет и адолесценција човека. Цветање, плодоношење и сазревање плодова биљака. Теорија еволуције. Постанак нових врста кроз еволуционе процесе. Еволуција човека	**Основни ниво** Б.И.1.3.10. -Зна да је природно одабирање основни механизам прилагођавања **Средњи ниво**: Б.И.2.3.1. –Разуме основне разликке између бесполног и полног размножавања Б.И.2.3.2. –Разуме механизме настанка зигота Б.И.2.3.3. –Разуме зашто потомци личе на родитеље и на њихове претке или нису идентични са њима Б.И.2.3.4. –Зна да на развиће организма поред генетичког	-повеже промене које се догађају организму током животног циклуса са активностима гена; -повеже промене наследног материјала са настанком нових врста путем природне селекције;	1. компетенција за учење 2. одговорно учешће у демкратском друштву 3.комуникација 4. одговоран однос према околини 5. рад са подацима и информацијама 6. решавање проблема 7. сарадња

		материјала утиче и средина **Напредни ниво** Б.И.3.3.6.-Разуме да човек може да утиче на смер и брзину еволуционих промена својих популација и популација других врста		
5. Живот у екосистему	Еволуција и развој екосистема. Концепт климакса. Циклуси кружења основних суспстанци у природи (H2O, C, N) и њихова повезаност. Азотофиксација, микориза, симбиоза, симбионтски организми (лишајеви). Ограниченост ресурса (капацитет средине) и одрживи развој. Нестанак врста и фактори угрожавања (H.I.P.P.O. концепт). Типични екосистеми Србије. Ретке и угрожене врсте Србије. Интродукције и реинтродукције и инвазивне врсте. Последице глобалних промена.	**Основни ниво:** Б.И.1.4.1.-Препозна основне еколошке појмове и зна најопштије чињенице о њима Б.И.1.4.2-Препозна утицаје абиотичких и биотичких фактора на организме и популациј Б.И.1.4.3.-Уме да на задатом примеру одреди материјалне и енергетске токове у екосистему, чланове ланаца исхране и правце кружења материје и енергије Б.И.1.4.4.- Препозна карактеристичне услове који владају у екосистемима Србије и најважније представнике врста који их	-установи узрочно-последичну везу између губитка врста у екосистему и негативних последица у преносу супстанце и енергије у мрежама исхране; -критички процени последице људских делатности у односу на расположиве ресусе на Земљи; -повеже утицај еколошких чинилаца са распоредом карактеристичних врста које насељавају простор Србије; -истражи присуство инвазивних врста у својој околини и вероватне путеве насељавања; -истражи разлоге губитка биодиверзитета на локалнм подручју.	1. компетенција за учење 2. одговорно учешће у демкратском друштву 3.комуникација 4. одговоран однос према околини 5. рад са подацима и информацијама 6. решавање проблема 7. сарадња

		насељавају Б.И.1.4.5.- Препозна основне последице развоја човечанства на природу и најважније врсте загађивања воде, ваздуха и земљишта Б.И.1.4.8.-Зна шта лично може предузети у заштити свог личног окружења **Средњи ниво:** Б.И.2.1.4.- Уме да објасни везу између промена у просторном и временском окружењу и промена које се дешавају код живих бића у околностима када делује мањи број чинилаца на типичне заједнице живих бића или организма Б.И.2.4.1.-Употребљава еколошке појмове у опису типичних ситуација Б.И.2.4.2.-Зна да правилно именује делове екосистема, заједница и популација Б.И.2.6.1. – Уме да у датој		

		ситуацији препозна негативне утицаје и донесе закључке о мерама заштите **Напредни ниво:** Б.И.3.4.1-Уме да објасни како различити деловиекосистема утичу једни на други као и међусобне односе популација у биоценози Б.И.3.4.2. разуме да се уз материјалне токове увек преноси и енергија (и обрнуто) и инетрпретира односе исхране у екосистему Б.И.3.4.4.-Разуме просторну и временску организацију животних заједница и популацији Б.И.3.4.7.-Познаје механизме деловања мера заштита животне средине природе и биодиверзитета Б.И.3.4.8.-Разуме зашто се неограничени развој човечанства не може се одржати у ограниченим		

		условима планете Б.И.3.6.5. – Уз помоћ наставника или сам осмисли активности које ће допринети побољшању квалитета животне средине квалитета живљења		

Предмет: МАТЕМАТИКА	Разред: ОСМИ	Недељни фонд часова: 4	Годишњи фонд часова: 136
Циљ наставног предмета: Циљ учења у настави математике је да ученик, овладавајући математичким концептима, знањима и вештинама, развије основе апстрактног и критичког мишљења, позитивне ставове према математици, способност комуникације математичким језиком и писмом и примени стечена знања и вештине у даљем школовању и решавању проблема из свакодневног живота, као и да формира основ за даљи развој математичких појмова.			
Корелација са другим предметима : Корелација са градивом изучаваним у претходним разредима, ликовном културом, техником и технологијом, информатиком и рачунарством, српским језиком, физиком, географијом и хемијом.			
Начин провере остварености исхода: - Посматрање - праћење ангажовања ученика - продукти ученикових активности - писмена провера - усмено испитивање - домаћи задаци - однос према раду - ангажовање на креативном домаћем задатку - ангажовање у групном раду			

ОБЛАСТ/ ТЕМА	НАСТАВНИ САДРЖАЈИ	ОБЛАСТ СТАНДАРДА/СТАНДАРДИ	ИСХОДИ	КОМПЕТЕНЦИЈЕ ОПШТЕ И МЕЂУПРЕДМЕТНЕ
СЛИЧНОСТ	-Пропорционалне величине. -Талесова теорема.	Основни ниво : • влада појмом слчичности геометријских фигура	Ученик ће бити у стању да: -– примени Талесову	Компетенција за целоживотно учење Комуникација

	-Сличност троуглова. -Примене сличности.	• разуме појам пропорционалности • влада ставовима о сличности троуглова • користи Талесову теорему на једноставним примерима Средњи ниво : • уме да примењује особине сличности на правоугли троугао • уме да пореди троуглова по сличности и одређује коефицијент сличности • уме да примени Талесову теорему на сложенијим примерима Напредни ниво : • уме да примењује особине сличности и Талесову теорему у решавању практичних животних проблема	теорему у геометријским задацима и реалном контексту; – примени сличност троуглова у геометријским задацима и реалном контексту	Рад с подацима и информацијама Дигитална компетенција Решавање проблема Сарадња
ТАЧКА, ПРАВА И РАВАН	Однос тачке и праве, тачке и равни. Односи правих; мимоилазне праве. Односи праве и равни, нормала на раван,	Основни ниво : • влада појмовима тачка,права и раван; • уочава њихове моделе у реалним ситуацијама и уме да их нацрта користећи прибор • разликује паралелне	Ученик ће бити у стању да: -анализира односе тачака, правих и равни у простору и запише те односе математичким	Компетенција за целоживотно учење Комуникација Рад с подацима и информацијама Дигитална компетенција

	растојање тачке од равни. Односи две равни. Ортогонална пројекција на раван (тачке, дужи и праве). Угао између праве и равни. Полиедар.	и нормалне праве • одређује међусобни положај тачке,праве и равни • препознаје ортогоналну пројекцију • препознаје полиедар Средњи ниво : • уме да „види “ простор • посматрањем модела уочава међусобне односе тачака, правих и равни и исте зна приказати цртежом • одређује растојање тачака и њихових пројекција • уме да користи особине полиедра Напредни ниво : • уме да решава комбинаторне задатке • закључује користећи особине паралелних и нормалних правих и равни • примењује научено у решавању практичних животних проблема	писмом; – представља цртежом односе геометријских објеката у равни и простору и користи их приликом решавања задатака; – уочи правоугли троугао у простору и примени Питагорину теорему у геометријским задацима и реалном контексту	Решавање проблема Сарадња
ЛИНЕАРНЕ ЈЕДНАЧИНЕ И НЕЈЕДНАЧИНЕ С ЈЕДНОМ НЕПОЗНАТОМ	Линеарна једначина. Решавање линеарних једначина с једном непознатом.	Основни ниво: • препознаје једнакост • уме да провери решење линеарне једначине	Ученик ће бити у стању да: – реши линеарну једначину, неједначину и систем линеарних	Компетенција за целоживотно учење Комуникација Рад с подацима и информацијама Дигитална

	Линеарна неједначина. Решавање линеарних неједначина с једном непознатом. Примена у реалним ситуацијама	са једном непознатом • решава линеарне једначине у којима се непозната појављује само у једном члану Средњи ниво: • решава сложеније линеарне једначине • примењује једначине у једноставнијим текстуалним задацима Напредни ниво: • саставља и решава сложеније линеарне једначине • користи једначине решавајући сложеније текстуалне задатке	једначина са две непознате; – реши реалне проблеме користећи линеарну једначину, неједначину или систем линеарних једначина са две непознате;	компетенција Решавање проблема Сарадња
ПРИЗМА	Призма: појам, врсте, елементи. Мрежа праве призме. Површина праве призме. Запремина праве	Основни ниво: • влада појмовима коцка и квадар, • уочава њихове моделе у реалним ситуацијама • зна њихове основне	Ученик ће бити у стању да: – израчуна површину и запремину праве призме	Компетенција за целоживотно учење Комуникација Рад с подацима и информацијама Дигитална

	призме.	елементе • рачуна њихову површину и запремину Средњи ниво: • влада појмом призме • рачуна површину и запремину призме када су неопходни елементи непосредно дати Напредни ниво: израчунава површину и запремину призме када неопходни елементи нису непосредно дати	и четворостране призме е (основа правоугаоник), правилне тростране и шестостране призме; – примени обрасце за површину и запремину тела у реалним ситуацијама;	компетенција Решавање проблема Сарадња
ПИРАМИДА	Пирамида; појам, врсте, елементи. Мрежа пирамиде. Површина пирамиде. Запремина пирамиде.	Основни ниво: • влада појмом пирамиде, • уочава њене моделе у реалним ситуацијама • зна њене основне елементе Средњи ниво: • рачуна површину и запремину пирамиде када су неопходни елементи непосредно дати Напредни ниво: • израчунава површину и запремину пирамиде када неопходни елементи нису непосредно дати	Ученик ће бити у стању да: – израчуна површину и запремину праве призме и четворостране пирамиде (основа правоугаоник), правилне тростране и шестостране пирамиде; – примени обрасце за површину и запремину тела у реалним ситуацијама;	Компетенција за целоживотно учење Комуникација Рад с подацима и информацијама Дигитална компетенција Решавање проблема Сарадња

ЛИНЕАРНА ФУНКЦИЈА	Линеарна функција (y = kx + n). График линеарне функције; нула и знак функције, монотоност. Имплицитни облик задавања линеарне функције. Цртање и читање графика линеарних функција	Основни ниво: • податке из табеле прикаже графиконом и обрнуто • одређује вредност функције дате таблицом или формулом Средњи ниво: • уочава завиисност међу променљивим, • зна функцију y=kx+n и графички интерпретира њена својства Напредни ниво: • зна функцију y=kx+n и графички интерпретира њена својства • користи особине функција	Ученик ће бити у стању да: нацрта и анализира график линеарне функције; – учествује у избору истраживачког пројекта и начина рада.	Компетенција за целоживотно учење Комуникација Рад с подацима и информацијама Дигитална компетенција Решавање пробlема Сарадња
СИСТЕМИ ЛИНЕАРНИХ ЈЕДНАЧИНА С ДВЕ НЕПОЗНАТЕ	Појам линеарне једначине с две непознате. Појам система од две линеарне једначине с две непознате. Решавање система методом замене и методом супротних коефицијената; графичка интерпретација	Основни ниво: • препознаје једнакост • уме да провери решења система линеарних једначина са две непознате Средњи ниво: • решава системе линеарних једначина са две непознате • примењује једначине у једноставнијим текстуалним задацима Напредни ниво: • саставља и решава	Ученик ће bити у стању да: – реши линеарну једначину, неједначину и систем линеарних једначина са две непознате; – реши реалне проблеме користећи линеарну једначину, неједначину	Компетенција за целоживотно учење Комуникација Рад с подацима и информацијама Дигитална компетенција Решавање пробlема Сарадња

	система. Примена у реалним ситуацијама	системе линеарних једначина са две непознате • користи системе линеарних једначина решавајући сложеније текстуалне задатке	или систем линеарних једначина са две непознате;	
ВАЉАК, КУПА И ЛОПТА	Ваљак и његови елементи. Мрежа ваљка. Површина и запремина правог ваљка. Купа и њени елементи. Мрежа купе. Површина и запремина праве купе. Појам лопте и сфере. Пресеци лопте (сфере) и равни. Површина и запремина лопте.	Основни ниво: • влада појмом ваљка, • уочава његове моделе у реалним ситуацијама • зна његове основне елементе Средњи ниво: • рачуна површину и запремину ваљка када су неопходни елементи непосредно дати Напредни ниво: • израчунава површину и запремину ваљка када неопходни елементи нису непосредно дати Основни ниво: • влада појмом купе, • уочава њене моделе у реалним ситуацијама • зна њене основне елементе	Ученик ће бити у стању да: – израчуна површину и запремину праве призме и четворостране пирамиде (основа правоугаоник), правилне тростране и шестостране пирамиде; – израчуна површину и запремину ваљка, купе и лопте; – примени обрасце за површину и запремину тела у реалним ситуацијама;	Компетенција за целоживотно учење Комуникација Рад с подацима и информацијама Дигитална компетенција Решавање пробlема Сарадња

		Средњи ниво: • рачуна површину и запремину купе када су неопходни елементи непосредно дати Напредни ниво: • израчунава површину и запремину купе када неопходни елементи нису непосредно дати Основни ниво: • влада појмом лопте, • уочава њене моделе у реалним ситуацијама • зна њене основне елементе Средњи ниво: • рачуна површину и запремину лопте када су неопходни елементи непосредно дати Напредни ниво: израчунава површину и запремину лопте када неопходни елементи нису непосредно дати		

Предмет: Физика	Разред: осми	Недељни фонд часова: 2	Годишњи фонд часова: 68
Циљ наставног предмета: упознавање ученика са природним појавама и основним законима природе, стицање основе научне писмености, оспособљавање за уочавање и распознавање физичких појава и активно стицање знања о физичким феноменима кроз истраживање, усвајање основа научног метода и усмеравање према примени физичких закона у свакодневном животу и раду.			
Корелација са другим предметима : са наставним садржајима математике, географије, физичког и здравственог васпитања, информатике и рачунарства, технике и технологије...			
Начин провере остварености исхода: Евалуација у току наставних активности.			

ОБЛАСТ/ ТЕМА	НАСТАВНИ САДРЖАЈИ	ОБЛАСТ СТАНДАРДА/СТАНДАРДИ	ИСХОДИ	КОМПЕТЕНЦИЈЕ ОПШТЕ И МЕЂУПРЕДМЕТНЕ
ОСЦИЛАТОРНО И ТАЛАСНО КРЕТАЊЕ	Осцилаторно кретање (осциловање тела обешеног о опругу, осциловање куглице клатна). Појмови и величине којима се описује осциловање тела (амплитуда, период, фреквенција). Закон о одржању механичке енергије при осциловању тела. Механички таласи. Основни параметри којима се описује таласно кретање (таласна дужина,	ФИ.1.2.1. Ученик уме да препозна врсту кретања према облику путање ФИ.1.4.2. Ученик уме да препозна мерила и инструменте за мерење дужине, масе, запремине и времена.ФИ.1.4.3. Ученик зна да користи основне јединице за дужину, масу, запремину и време. ФИ.1.4.5. Ученик зна основна правила мерења. ФИ.1.4.6. Ученик зна да мери дужину,	**По завршетку теме ученик ће бити у стању да:** – повезује физичке величине које описују осцилације и таласе; – демонстрира и објасни: осциловање куглице клатна и тела обешеног о опругу, осциловање жица и ваздушних стубова; – решава квалитативне, квантитативне и графичке	-компетенција за учење -комуникација - решавање проблема - сарадња

	фреквенција, брзина). Звук. Карактеристике звука и звучна резонанција. *Демонстрациони огледи.* Осциловање куглице клатна и тела обешеног о опругу (у ваздуху и у течности). Осциловање жица и ваздушних стубова (ксилофон, различите затегнуте жице, једнаке стаклене флаше са различитим нивоима воде). Одакле долази звук (гумено црево са два левка, канап и две пластичне чаше...). Таласи (таласна машина или када). Демонстрација звучне резонанције променом висине ваздушног стуба (дужа стаклена цев са водом) Лабораторијска вежба 1. Мерење периода осциловања клатна или периода осциловања тега на опрузи	запремину и време. ФИ.1.7.1. Ученик поседује мануелне способности потребне за рад у лабораторији. ФИ.1.7.2. Ученик уме да се придржава основних правила понашања у лабораторији. ФИ.2.2.3. Ученик уме да препозна основне појмове које описују осцилаторно кретање. ФИ.3.1.2. Ученик зна какав је однос сила које делују на тело које мирује или се равномерно креће. ФИ.3.2.1. Ученик уме да примени односе између физичких величина које описују равномерно променљиво праволинијско кретање. ФИ.3.2.2. Ученик уме да примени односе између физичких величина које описују осцилаторно кретање. ФИ.3.2.3. Ученик зна како се величине које описују таласно кретање .	задатке из сваке наведене области;	
СВЕТЛОСНЕ ПОЈАВЕ	Карактеристике светлости. Праволинијско простирање	ФИ.1.4.3. Ученик зна да користи основне јединице за	– анализира примере одбијања и преламања	

	светлости (сенка и полусенка, помрачење Сунца и Месеца). Закон одбијања светлости. Равна и сферна огледала и конструкција ликова предмета. Брзина светлости у различитим срединама. Индекс преламања и закон преламања светлости. Тотална рефлексија. Преламање светлости кроз призму и сочива. Одређивање положаја ликова код сочива. Оптички инструменти. Лупа и микроскоп. *Демонстрациони огледи.* Сенке. Хартлијева плоча за илустровање закона о одбијању и преламању светлости. Преламање светлости (штапић делимично урођен у чашу с водом, новчић у чаши са водом и испод ње). Преламање беле светлости при пролазу кроз призму.	дужину, масу, запремину и време. ФИ.1.4.5. Ученик зна основна правила мерења Фи.1.7.1. Ученик поседује мануелне способности потребне за рад у лабораторији. ФИ.1.7.2. Ученик уме да се придржава основних правила понашања у лабораторији. ФИ.2.4.1. Ученик уме да користи важније изведене јединице SI и зна њихове ознаке. ФИ.2.4.3 Ученик уме да користи префиксе и претвара бројне вредности физичких величина из једне јединице у другу..ФИ.2.7.1 Ученик уме табеларно и графички да прикаже резултате посматрања или мерења. ФИ.2.7.2. Ученик уме да врши једноставна уопштавања и систематизацију резултата ФИ.2.7.3. Ученик уме да реализује експеримент по упутству .	светлости, тоталне рефлексије (огледала, сочива) и користи лупу и микроскоп; – демонстрира и објасни: појаву сенке, функционисање ока и корекцију вида; – примењује превентивне мере заштите од буке и од прекомерног излагања Сунчевом зрачењу;	

	Преламање светлости кроз сочиво, око и корекција вида (оптичка клупа, геометријска оптика на магнетној табли, стаклена флаша са водом као сочиво). Лупа и микроскоп. Лабораторијске вежбе 1. Провера закона одбијања светлости коришћењем равног огледала.	ФИ.3.2.5. Ученик уме да препозна основне особине звука и светлости.. ФИ.3.2.6. Ученик зна како се прелама и одбија светлост .		
ЕЛЕКТРИЧНО ПОЉЕ	Наелектрисавање тела. Елементарна количина наелектрисања. Закон о одржању количине наелектрисања. Узајмно деловање наелектрисаних тела. Кулонов закон. Електрично поље (линије сила, хомогено и нехомогено поље). Рад силе електричног поља. Напон. Веза напона и јачине хомогеног електричног поља. Електричне појаве у атмосфери. *Демонстрациони огледи.* Наелектрисавање чврстих изолатора и проводника.	ФИ.1.1.2. Ученик уме да препозна смер деловања магнетне и електростатичке силе. ФИ.1.3.1. Ученик уме да препозна да струја тече само кроз проводне материјале. ФИ.1.7.1. Ученик поседује мануелне способности потребне за рад у лабораторији. ФИ.1.7.2. Ученик уме да се придржава основних правила понашања у лабораторији. ФИ.2.3.1. Ученик зна да разликује електричне проводнике и изолаторе. ФИ.2.4.1. Ученик уме да користи важније изведене јединице SI и зна њихове ознаке. ФИ.2.4.3 Ученик уме	демонстрира узајамно деловање наелектрисаних тела и објасни од чега оно зависи; – прикаже и опише електрично поље, израчуна силу којом поље делује на наелектрисање и повеже електрични напон и јачину електричног поља;	- компетенција за учење

	Електрофор, електрично клатно и електроскоп. Линије сила електричног поља (перјанице, гриз у рицинусовом уљу и јаком електричном пољу). Фарадејев кавез. Антистатичке подлоге. Инфлуентна машина. Мехури сапунице у електричном пољу. Модел громобрана.	да користи префиксе и претвара бројне вредности физичких величина из једне јединице у другу.ФИ 2.6.1 Ученик разуме и примењује основне математичке формулације односа и законитости у физици. ФИ.2.6.2. Ученик уме да препозна векторске физичке величине. ФИ.2.6.3. Ученик уме да користи табеларни приказ зависности физичких величина ФИ.2.7.3. Ученик уме да реализује експеримент по упутству . ФИ.3.4.1. Ученик уме да претвара јединице изведених физичких величина у одговарајуће јединице SI система. ФИ.3.7.1 Ученик уме да донесе релевантан закључак на основу резултата мерења.		
ЕЛЕКТРИЧНА СТРУЈА	Електрична струја (једносмерна, наизменична). Услови за настајање електричне струје и извори струје (EMS). Мерење електричне струје и напона.	ФИ.1.3.1. Ученик уме да препозна да струја тече само кроз проводне материјале. ФИ.1.4.5. Ученик зна основна правила мерења ФИ.1.7.1. Ученик поседује мануелне способности потребне за рад у	– објасни провођење струје кроз метале, течности и гасове и упореди отпорности металних проводника на основу њихових карактеристика; – наводи и користи	- компетенција за учење -одговоран однос према околини

	Електрична отпорност проводника. Проводници и изолатори. Омов закон за део струјног кола. Рад и снага електричне струје. Џул-Ленцов закон. Омов закон за цело струјно коло. Везивање отпорника. Електрична струја у течностима и гасовима. Мере заштите од електричне струје (жива бића, објекти и електрични уређаји). *Демонстрациони огледи.* Демонстрациони амперметар у струјном колу. Регулисање електричне струје у колу реостатом и потенциометром. Графитна мина (оловке) као потенциометар. Мерење електричне отпорности омметром. Загревање проводника при протицању електричне струје. Протицање електричне струје у воденом раствору	лабораторији. ФИ.1.7.2. Ученик уме да се придржава основних правила понашања у лабораторији. ФИ.2.3.1. Ученик зна да разликује електричне проводнике и изолаторе.ФИ.2.3.2. Ученик зна називе основних елемената електричног кола. ФИ.2.3.3. Ученик уме да препозна да су извори напона везани редно или паралелно . ФИ.2.3.4. Ученик уме да израчуна отпор, јачину струје или напон ако су му познате друге две величине. ФИ.2.3.5. Ученик уме да препозна топлотне ефекте електричне струје. ФИ.2.3.6. Ученик разуме појмове енергије и снаге електричне струје. ФИ.2.4.1. Ученик уме да користи важније изведене јединице SI и зна њихове ознаке. ФИ.2.5.2. Ученик уме да препозна појаве код којих се електрична енергија троши на механички рад. ФИ.2.5.3. Ученик уме да препозна појмове рада и снаге. ФИ. 2.6.1 Ученик	различите изворе електричне струје (EMS) и зна да их разврста ради рециклаже; – познаје основне елементе електричног кола и уме да их повеже, изабере одговарајући опсег мерног инструмента и мери јачину струје и напон, одређује вредност отпорности редно и паралелно везаних отпорника и резултате прикаже табеларно и графички; – решава квалитативне, квантитативне и графичке задатке из сваке наведене области; описује ефекте који се испољавају при протицању електричне струје; – описује узајамно деловање два паралелна проводника са струјом, деловање магнетног поља на струјни проводник и принцип рада електромагнета и	

	кухињске соли. Лимун као батерија. Пражњење у Гајслеровим цевима помоћу Теслиног трансформатора. Лабораторијске вежбе 1. Зависност електричне струје од напона на отпорнику (таблични и графички приказ зависности). 2. Одређивање електричне отпорности отпорника у колу помоћу амперметра и волтметра.	разуме и примењује основне математичке формулације односа и законитости у физици. ФИ.2.6.2. Ученик уме да препозна векторске физичке величине. ФИ.2.6.3. Ученик уме да користи табеларни приказ зависности физичких величина ФИ.2.7.2. Ученик уме да врши једноставна уопштавања и систематизацију резултата ФИ.2.7.3. Ученик уме да реализује експеримент по упутству . ФИ.3.3.1. Ученик зна како се везују отпорници и инструменти у електричном пољу. ФИ.3.4.2. Ученик уме да мери јачину струје и напон у електричном колу. ФИ.3.4.3 Ученик зна шта је грешка мерења ФИ.3.7.1 Ученик уме да донесе релевантан закључак на основу резултата мерења.	електромотора; – препозна основна својства наизменичне струје, израчуна потрошњу електричне енергије у домаћинству и да се придржава основних правила безбедности при коришћењу електричних уређаја у свакодневном животу;	
МАГНЕТНО ПОЉЕ	Магнетно поље сталних магнета. Магнетно поље Земље. Магнетно поље електричне струје. Дејство магнетног	ФИ.1.1.2. Ученик уме да препозна смер деловања магнетне и електростатичке силе.ФИ.1.3.2. Ученик уме да препозна магнетне ефекте електричне струје. ФИ.1.7.1. Ученик поседује мануелне	објасни принцип рада компаса и природу Земљиног магнетног поља; – користи компас и апликације за паметне телефона за оријентацију у	- компетенција за учење

	поља на струјни проводник. Допринос Николе Тесле и Михајла Пупина развоју науке о електромагнетним појавама и њиховој примени. *Демонстрациони огледи.* Линије сила магнетног поља потковичастог магнета и магнетне шипке. Магнетна игла и школски компас. Ерстедов оглед. Електромагнет. Узајамно деловање два паралелна проводника кроз које протиче струја.	способности потребне за рад у лабораторији. ФИ.1.7.2. Ученик уме да се придржава основних правила понашања у лабораторији. ФИ.2.4.1. Ученик уме да користи важније изведене јединице SI и зна њихове ознак ФИ.2.4.3 Ученик уме да користи префиксе и претвара бројне вредности физичких величина из једне јединице у другу. ФИ.3.7.1 Ученик уме да донесе релевантан закључак на основу резултата мерења. ФИ.3.7.2. Ученик уме да препозна питање на које можемо да одговоримо посматрањем или експериментом .	природи;	
ЕЛЕМЕНТИ АТОМСКЕ И НУКЛЕАРНЕ ФИЗИКЕ	Структура атома (језгро, електронски омотач). Нуклеарне силе. Природна радиоактивност. Радиоактивно зрачење (алфа, бета и гама зраци) и њихово дејство на биљни и животињски свет. Заштита од радиоактивног зрачења.	ФИ.1.7.1. Ученик поседује мануелне способности потребне за рад у лабораторији. ФИ.1.7.2. Ученик уме да се придржава основних правила понашања у лабораторији. ФИ.2.4.1. Ученик уме да користи важније изведене јединице SI	– објасни структуру атомског језгра и нуклеарне силе; – опише радиоактивност, врсте зрачења, радиоактивне изотопе, познаје њихово дејство, примену и мере заштите; – разликује фисију и фузију	- одговорно учешће у демкратском друштву - дигитална компетенција - одговоран однос према околини - одговоран однос према здрављу -рад са

	Вештачка радиоактивност. Фисија и фузија. Примена нуклеарне енергије и радиоактивног зрачења. *Демонстрациони оглед.* Детекција присуства радиоактивног зрачења. (школски Гајгер-Милеров бројач)	и зна њихове ознаке. ФИ.2.4.3 Ученик уме да користи префиксе и претвара бројне вредности физичких величина из једне јединице у другу ФИ.2.5.3. Ученик уме да препозна појмове рада и снаге. ФИ.2.6.3. Ученик уме да користи табеларни приказ зависности физичких величина.	и наводи могућности њихове примене.	подацима и информацијама
ФИЗИКА И САВРЕМЕНИ СВЕТ	Значај физике за развој других природних наука Допринос физике развоју савремене медицине (ултразвук, ЕКГ, скенер, магнетна резонанција, Гама нож…) Физика и савремене технологије (интернет, мобилна телефонија, даљинско управљање, нанофизика....)	ФИ.2.6.2. Ученик уме да препозна векторске физичке величине. ФИ.2.6.3. Ученик уме да користи табеларни приказ зависности физичких величина ФИ.2.7.3. Ученик уме да реализује експеримент по упутству . ФИ.3.7.1 Ученик уме да донесе релевантан закључак на основу резултата мерења. ФИ.3.7.2. Ученик уме да препозна питање на које можемо да одговоримо посматрањем или експериментом .	– описује карактеристике звука, ултразвука и инфразвука и наводи примере примене ултразвука;	- компетенција за учење -одговорно учешће у демкратском друштву

Предмет: Хемија	Разред: 8.	Недељни фонд часова: 2	Годишњи фонд часова: 68
Циљ наставног предмета: Циљ наставе хемије јесте да се осигура да сви ученици стекну базичну језичку и научну писменост и да напредују ка реализацији одговарајућих Стандарда образовних постигнућа,да се оспособе да решавају проблеме и задатке у новим и непознатим ситуацијама, да изразе и образложе своје мишљење и дискутују са другима, развију мотивисаност за учење и заинтересованост за предметне садржаје .			
Корелација са другим предметима : Комуникативна компетенција, компетенција за учење, дигитална компетенција, математика, физика, историја, српскијезик, страни језик, географија, биологија.			
Начин провере остварености исхода: Усмено одговарање, писмене провере, рад на часу, домаћи задаци			

ОБЛАСТ/ ТЕМА	НАСТАВНИ САДРЖАЈИ	ОБЛАСТ СТАНДАРДА/СТАНДАРДИ	ИСХОДИ	КОМПЕТЕНЦИЈЕ ОПШТЕ И МЕЂУПРЕДМЕТНЕ
1. Метали, оксиди и хидроксиди	Метали у неживој и живој природи. Општа физичка и хемијска својства метала. Алкални и земноалкални метали. Гвожђе, бакар, алуминијум, олово и цинк, њихове легуре и	ХЕ.1.2.1; ХЕ.1.2.4; ХЕ.1.2.5; ХЕ.1.2.6; ХЕ.1.2.7; ХЕ.1.2.8; ХЕ.2.1.4; ХЕ.2.2.1; ХЕ.2.2.2; ХЕ.2.2.3; ХЕ.2.2.4; ХЕ.3.2.1; ХЕ.3.2.2; ХЕ.3.2.3; ХЕ.3.2.4; ХЕ.3.2.6.	▪ Наведе примену метала и руда у свакодневном животу; ▪ Пише формуле једињења на основу назива; ▪ Опише физичка и хемијска својства метала, оксида и хидроксида и наводи	1. -Физика: идентификује и објашњава појмове који повезују хемију са другим наукама и различитим професијама и принципима одрживог развоја; □ -биологија: идентификује и

	практична примена. Оксиди метала и хидроксиди, својства и примена. **Демонстрациони огледи:** реакција Na, K, Mg и Ca са водом; реакција MgO и CaO са водом и испитивање својстава насталог раствора помоћу лакмус- хартије; испитивање електропроводљивости раствора натријум-хидроксида. **Лабораторијска вежба I**: испитивање физичких својстава метала; реакција метала са киселинама.		примену у свакодневном животу; ▪ Пише једначине хемијских реакција сагоревања, растварање метала и оксида метала у води; ▪ Израчуна масу и количину супстанце користећи пропорције.	објашњава појмове који повезују хемију са другим наукама и различитим професијама ипринципима одрживог развоја; -географија: идентификује и објашњава појмове који повезују хемију са другим наукама и различитим професијама ипринципима одрживог развоја; -Опште међупреднетне компетенције: 1. Рад с подацима и информацијама 2.Дигитална компетенција 3.Сарадња 4.Одговорно учешће у демократском друштву 5.Комуникација 6.Решавање проблема, 2. Упућивање ученика на изворе

				информације, уџбенике, интернет ресурсе, доступне књиге 3. Упућивање ученика на школске ресурсе 4. Ученик слуша, коментарише, дискутује, поставља питања, црта, скицира, самостално или уз помоћ наставника користи литературу и доступне интернет изворе, размењује искуства и информације са другим ученицима и наставницима. Сваком ученику који има потешкоћа у савладивању садржаја прилагодити наставни садржај. Упућивање појединих ученика на додатне садржаје са интернета, доступне литература,

				упућивање на додатну наставу и на доступне скупове са одговарајућом тематиком, упућивање да помогне учењу ученицима који имају слабија постигнућаање. Упућивање ученика на додатну наставу и допунски рад. 5. Самостално или уз помоћ наставника користи доступне информцаије
2. Неметали, оксиди и киселине	Неметали у неживој и живој природи. Општа физичка и хемијска својства неметала. Халогени елементи, сумпор, азот, фосфор и угљеник. Оксиди неметала и киселине, својства и примена.	ХЕ.1.2.1.; ХЕ.1.2.4; ХЕ.1.2.5; ХЕ.1.2.6; ХЕ.1.2.7; ХЕ.1.2.8; ХЕ.2.1.4; ХЕ.2.2.1; ХЕ.2.2.2; ХЕ.2.2.3; ХЕ.2.2.4; ХЕ.3.2.1; ХЕ.3.2.2; ХЕ.3.2.3; ХЕ.3.2.4; ХЕ.3.2.6.	▪ Наведе примену неметала и његових једињења у свакодневном животу; ▪ На основу закона сталних односа маса и кватитативног састава раствора одреди односе маса елемената у различитим једињењима; ▪ Опише физичка и	1. -Физика: идентификује и објашњава појмове који повезују хемију са другим наукама и различитим професијама и принципима одрживог развоја; □ -биологија: идентификује и објашњава појмове који повезују хемију са другим наукама и

	Демонстрациони огледи: добијање сумпор(IV) - оксида и испитивање његових својстава; разблаживање концентроване сумпорне киселине; добијање угљеник(IV)-оксида и испитивање његових својстава; испитивање електропроводљивости дестиловане воде и хлороводоничне киселине;доказивање базних својстава воденог раствора амонијака. **Лабораторијска вежба II:** испитивање физичких својстава неметала. **Лабораторијска вежба III**: доказивање киселости неорганских киселина помоћу лакмус- хартије		хемијска својства неметала и повезује их с њиховом практичном применом; ▪ Луисовим симболима представи настајање (не)поларне ковалентне везе у молекулима и једињењима халогених елемената; ▪ Изведе потребна мерења и на основу лабораторијске вежбе одреди физичка и хемијска својства супстанци; ▪ Пише једначине хемијских реакција сагоревања нематала, растварање оксида нематала у води; ▪ Пише формуле, називе киселине и једначине електролитичке дисоцијације	различитим професијама ипринципима одрживог развоја; □ -географија: идентификује и објашњава појмове који повезују хемију са другим наукама и различитим професијама ипринципима одрживог развоја; -Опште међупреднетне компетенције: 1. Рад с подацима и информацијама 2.Дигитална компетенција 3.Сарадња 4.Одговорно учешће у демократском друштву 5.Комуникација 6.Решавање проблема, 2. Упућивање ученика на изворе информације, уџбенике, интернет ресурсе, доступне

			неорганских киселина;	књиге 3. Упућивање ученика на школске ресурсе 4. Ученик слуша, коментарише, дискутује, поставља питања, црта, скицира, самостално или уз помоћ наставника користи литературу и доступне интернет изворе, размењује искуства и информације са другим ученицима и наставницима. Сваком ученику који има потешкоћа у савладивању садржаја прилагодити наставни садржај. Упућивање појединих ученика на додатне садржаје са интернета, доступне литература, упућивање на додатну наставу и на доступне скупове са

				одговарајућом тематиком, упућивање да помогне учењу ученицима који имају слабија постигнућаање. Упућивање ученика на додатну наставу и допунски рад. 5. Самостално или уз помоћ наставника користи доступне информцаије
3. Соли	Добијање соли. Формуле соли и називи. Дисоцијација соли. Физичка и хемијска својства соли. Примена соли. **Демонстрациони огледи:** реакција неутрализације хлороводоничне киселине и раствора натријум-хидроксида;реакција између метала и киселине; хемијске	ХЕ.1.2.4; ХЕ.1.2.6; ХЕ.2.1.4; ХЕ.2.2.1; ХЕ.2.2.2; ХЕ.2.2.3; ХЕ.3.2.2; ХЕ.3.2.3; ХЕ.3.2.4; ХЕ.3.2.6.	Именује соли на основу назива и валенце метала и киселинског остатка; Пише једначине хемијских реакција за добијање соли; На конкретним задацима изведе стехиометријска израчунавања, примењујући одговарајућа правила; Користи пропорције и израчунава масу и количину супстанце;	1. -Физика: идентификује и објашњава појмове који повезују хемију са другим наукама и различитим професијама и принципима одрживог развоја; -биологија: идентификује и објашњава појмове који повезују хемију са другим наукама и различитим професијама ипринципима

	реакције соли: између калцијум-карбоната и хлороводоничне киселине, раствора гвожђе(III)-хлорида и натријум-хидроксида, раствора сребро- нитрата и натријум-хлорида. **Лабораторијска вежба IV:** добијање соли и испитивање растворљивости различитих соли у води; добијање баријум-сулфата; доказивање угљеник(IV)-оксида и настајање калцијум-карбоната		Пише реакције дисоцијације соли и одређује катјоне и анјоне; Одреди физичка и хемијска својства соли; На основу експерименталног рада одреди растворљивост соли у води; Наведе примену одговарајућих соли у свакодневном животу;	одрживог развоја; -географија: идентификује и објашњава појмове који повезују хемију са другим наукама и различитим професијама ипринципима одрживог развоја; -Опште међупреднетне компетенције: 1. Рад с подацима и информацијама 2.Дигитална компетенција 3.Сарадња 4.Одговорно учешће у демократском друштву 5.Комуникација 6.Решавање проблема, 2. Упућивање ученика на изворе информације, уџбенике, интернет ресурсе, доступне књиге 3. Упућивање ученика на школске

				ресурсе 4. Ученик слуша, коментарише, дискутује, поставља питања, црта, скицира, самостално или уз помоћ наставника користи литературу и доступне интернет изворе, размењује искуства и информације са другим ученицима и наставницима. Сваком ученику који има потешкоћа у савладивању садржаја прилагодити наставни садржај. Упућивање појединих ученика на додатне садржаје са интернета, доступне литература, упућивање на додатну наставу и на доступне скупове са одговарајућом тематиком, упућивање да

				помогне учењу ученицима који имају слабија постигнућаање. Упућивање ученика на додатну наставу и допунски рад. 5. Самостално или уз помоћ наставника користи доступне информцаије
4. Органска једињења и њихова општа својства	Својства атома угљеника и многобројност органских једињења. Функционалне групе и класе органских једињења. Општа својства органских једињења. **Демонстрациони огледи:** упоређивање својстава органских и неорганских једињења; доказивање угљеника у органским супстанцама.	ХЕ.1.3.1; ХЕ.1.3.2; ХЕ.1.3.3; ХЕ.2.3.1; ХЕ.3.3.1; ХЕ.3.3.2; ХЕ.3.3.3.	▪ Одреди физичка и хемијска својства органских једињења; ▪ Пише формуле органских једињења у зависности од врсте низа и хемијске везе; ▪ На конкретним задацима одреди број примарних, секундарних, терцијарних и кватернарних С атома ; ▪ Наведе примену органских једињења; ▪ Именује и пише функционалне групе и разуме сличности и разлике у	1. -Физика: идентификује и објашњава појмове који повезују хемију са другим наукама и различитим професијама и принципима одрживог развоја; □ -биологија: идентификује и објашњава појмове који повезују хемију са другим наукама и различитим професијама ипринципима одрживог развоја; □ -географија: идентификује и

			својствима органских једињења; ▪ На конкретним примерима, на основу врсте атома и функционалне групе пише назив класе органских једињења; Одреди масене проценте свих класа органских једињења;	објашњава појмове који повезују хемију са другим наукама и различитим професијама ипринципима одрживог развоја; -Опште међупреднетне компетенције: 1. Рад с подацима и информацијама 2.Дигитална компетенција 3.Сарадња 4.Одговорно учешће у демократском друштву 5.Комуникација 6.Решавање проблема, 2. Упућивање ученика на изворе информације, уџбенике, интернет ресурсе, доступне књиге 3. Упућивање ученика на школске ресурсе 4. Ученик слуша, коментарише,

				дискутује, поставља питања, црта, скицира, самостално или уз помоћ наставника користи литературу и доступне интернет изворе, размењује искуства и информације са другим ученицима и наставницима. Сваком ученику који има потешкоћа у савладивању садржаја прилагодити наставни садржај. Упућивање појединих ученика на додатне садржаје са интернета, доступне литература, упућивање на додатну наставу и на доступне скупове са одговарајућом тематиком, упућивање да помогне учењу ученицима који имају слабија

				постигнућаање. Упућивање ученика на додатну наставу и допунски рад. 5. Самостално или уз помоћ наставника користи доступне информцаије
5. Угљоводоници	Подела угљоводоника. Номенклатура. Изомерија. Физичка својства угљоводоника. Хемијска својства угљоводоника. Полимери. Нафта и земни гас. **Демонстрациони огледи:** испитивање растворљивости и сагоревање n-хексана (медицински бензин); разликовање засићених и незасићених ацикличних угљоводоника (реакција са калијум-перманганатом). **Вежба V:** састављање	ХЕ.1.3.1; ХЕ.1.3.2; ХЕ.1.3.3; ХЕ.2.3.1; ХЕ.2.2.2; ХЕ.3.3.1; ХЕ.3.3.2; ХЕ.3.3.3.	▪ На конкретним примерима класификује угљоводонике на основу назива; ▪ Наведе примену деривата нафте у свакодневном животу; ▪ Пише формуле и називе алкана; ▪ Пише формуле и називе алкил-група; ▪ Примењује правила за давање назива угљоводоника с разгранатим низом; ▪ Пише и именује изомере низа и изомере положаја на основу молекулске формуле; ▪ Одреди физичка својства	1. -Физика: идентификује и објашњава појмове који повезују хемију са другим наукама и различитим професијама и принципима одрживог развоја; -биологија: идентификује и објашњава појмове који повезују хемију са другим наукама и различитим професијама ипринципима одрживог развоја; -географија: идентификује и објашњава појмове који повезују хемију са другим наукама и

	модела молекула угљоводоника, писање структурних формула и именовање угљоводоника.		угљоводоника и упореди физичка својства за различите класе органских једињења; ▪ Пише једначине хемијских реакција адиције, сагоревања, супституције и полимеризације и израчунава масу и количину супстанце;	различитим професијама ипринципима одрживог развоја; -Опште међупреднетне компетенције: 1. Рад с подацима и информацијама 2.Дигитална компетенција 3.Сарадња 4.Одговорно учешће у демократском друштву 5.Комуникација 6.Решавање проблема, 2. Упућивање ученика на изворе информације, уџбенике, интернет ресурсе, доступне књиге 3. Упућивање ученика на школске ресурсе 4. Ученик слуша, коментарише, дискутује, поставља питања, црта, скицира, самостално

				или уз помоћ наставника користи литературу и доступне интернет изворе, размењује искуства и информације са другим ученицима и наставницима. Сваком ученику који има потешкоћа у савладивању садржаја прилагодити наставни садржај. Упућивање појединих ученика на додатне садржаје са интернета, доступне литература, упућивање на додатну наставу и на доступне скупове са одговарајућом тематиком, упућивање да помогне учењу ученицима који имају слабија постигнућаање. Упућивање ученика на додатну наставу и

				допунски рад. 5. Самостално или уз помоћ наставника користи доступне информцаије
6. Органска једињења с кисеоником	Алкохоли – номеклатура, својства и примена. Карбоксилне киселине – номенклатура, својства и примена. Масне киселине. Естри – номеклатура, својства и примена. **Демонстрациони огледи:** добијање алкохола алкохолним врењем; доказивање киселости карбоксилних киселина; лабораторијско добијање и испитивање својстава етил-етаноата. **Лабораторијска вежба VI**: физичка и хемијска својства органских једињења са кисеоником; испитивање растворљивости алкохола и карбоксилних	ХЕ.1.3.1; ХЕ.1.3.2; ХЕ.1.3.3; ХЕ.2.3.1; ХЕ.2.2.2; ХЕ.3.3.1; ХЕ.3.3.2; ХЕ.3.3.3	▪ Пише молекулске и рационалне структурне формуле алкохола, карбоксилних и масних киселина; ▪ Прими правила за давање назива алкохола, карбоксилних киселина и естара; ▪ Хемијским једначинама прикаже хемијска својства органских једињења с кисеоником; ▪ На конкретним примерима, користи пропорцију и зводи потребна израчунавања; ▪ Наведе примену органских једињења с кисеоником у свакодвеном животу, као и последице	1. -Физика: идентификује и објашњава појмове који повезују хемију са другим наукама и различитим професијама и принципима одрживог развоја; □ -биологија: идентификује и објашњава појмове који повезују хемију са другим наукама и различитим професијама ипринципима одрживог развоја; □ -географија: идентификује и објашњава појмове који повезују хемију са другим наукама и различитим професијама ипринципима

	киселина са различитим бројем атома угљеника у молекулу у води и неполарном растварачу; реакција етанске и лимунске киселине са натријум-хидрогенкарбонатом.		прекомерне и недовољне употребе истих; ▪ Пише једначине хемијских реакција естерификације и именује естре поштујући правила;	одрживог развоја; -Опште међупреднетне компетенције: 1. Рад с подацима и информацијама 2.Дигитална компетенција 3.Сарадња 4.Одговорно учешће у демократском друштву 5.Комуникација 6.Решавање проблема, 2. Упућивање ученика на изворе информације, уџбенике, интернет ресурсе, доступне књиге 3. Упућивање ученика на школске ресурсе 4. Ученик слуша, коментарише, дискутује, поставља питања, црта, скицира, самостално или уз помоћ наставника користи литературу и

				доступне интернет изворе, размењује искуства и информације са другим ученицима и наставницима. Сваком ученику који има потешкоћа у савладивању садржаја прилагодити наставни садржај. Упућивање појединих ученика на додатне садржаје са интернета, доступне литература, упућивање на додатну наставу и на доступне скупове са одговарајућом тематиком, упућивање да помогне учењу ученицима који имају слабија постигнућаање. Упућивање ученика на додатну наставу и допунски рад. 5. Самостално или уз помоћ наставника

				користи доступне информцаије
7. Биолошки важна органска једињења	Масти и уља. Угљени хидрати у прегледу: моносахариди (глукоза и фруктоза), дисахариди (сахароза и лактоза), полисахариди (скроб и целулоза). Амино-киселине. Протеини. Витамини. **Демонстрациони огледи:** сапонификација масти – сапуни. **Лабораторијска вежба VII:** испитивање растворљивост масти и уља, и угљених хидрата у води; доказивање скроба; денатурација протеина.	ХЕ.1.4.1; ХЕ.1.4.2; ХЕ.2.4.1; ХЕ.3.4.1; ХЕ.3.4.2.	▪ Описује физичка и хемијска својства масти, уља, угљених хидрата, витамина, амино-киселина и протеина; ▪ Пише једначине хемијских рекција сапонификације, естерификације и каталитичке хидрогенизације; ▪ Класификује угљене хидрате према степену сложености; ▪ Пише настајање пептидне везе и одређује колико молекула воде настаје; ▪ На конкретним примерима задатака израчунава моларну масу биолошки важног органског једињења, масу или процентни састав; ▪ Наведе заступљеност у природи и улоге	1. -Физика: идентификује и објашњава појмове који повезују хемију са другим наукама и различитим професијама и принципима одрживог развоја; -биологија: идентификује и објашњава појмове који повезују хемију са другим наукама и различитим професијама ипринципима одрживог развоја; -географија: идентификује и објашњава појмове који повезују хемију са другим наукама и различитим професијама ипринципима одрживог развоја; -Опште

			масти и уља, угљених хидрата, протеина у живим организмима и доведе их у везу са здрављем и правилном исхраном људи;	међупреднетне компетенције: 1. Рад с подацима и информацијама 2.Дигитална компетенција 3.Сарадња 4.Одговорно учешће у демократском друштву 5.Комуникација 6.Решавање проблема, 2. Упућивање ученика на изворе информације, уџбенике, интернет ресурсе, доступне књиге 3. Упућивање ученика на школске ресурсе 4. Ученик слуша, коментарише, дискутује, поставља питања, црта, скицира, самостално или уз помоћ наставника користи литературу и доступне интернет изворе, размењује искуства и

				информације са другим ученицима и наставницима. Сваком ученику који има потешкоћа у савладивању садржаја прилагодити наставни садржај. Упућивање појединих ученика на додатне садржаје са интернета, доступне литература, упућивање на додатну наставу и на доступне скупове са одговарајућом тематиком, упућивање да помогне учењу ученицима који имају слабија постигнућаање. Упућивање ученика на додатну наставу и допунски рад. 5. Самостално или уз помоћ наставника користи доступне информцаије

8. Заштита животне средине и зелена хемија	Загађивачи, загађујуће супстанце и последице загађивања. Рециклажа. Зелена хемија.	ХЕ.1.5.1.	▪ Рукује супстанцама с комерцијалним производима у складу с ознакама опасности, упозорења и обавештења на амбалажи, придржава се правила о начину чувања производа и одлагању отпада; ▪ Критички процени последице људских активности које доводе до загађивања воде, ваздуха и земљишта; ▪ Наведе загађујуће супстанце ваздуха, земљишта и воде и опише њихов утицај на животну средину; ▪ Објасни значај планирања и решавања проблема заштите животне средине;	1. -Физика: идентификује и објашњава појмове који повезују хемију са другим наукама и различитим професијама и принципима одрживог развоја; -биологија: идентификује и објашњава појмове који повезују хемију са другим наукама и различитим професијама ипринципима одрживог развоја; -географија: идентификује и објашњава појмове који повезују хемију са другим наукама и различитим професијама ипринципима одрживог развоја; -Опште међупреднетне компетенције: 1. Рад с подацима и

				информацијама 2.Дигитална компетенција 3.Сарадња 4.Одговорно учешће у демократском друштву 5.Комуникација 6.Решавање проблема, 2. Упућивање ученика на изворе информације, уџбенике, интернет ресурсе, доступне књиге 3. Упућивање ученика на школске ресурсе 4. Ученик слуша, коментарише, дискутује, поставља питања, црта, скицира, самостално или уз помоћ наставника користи литературу и доступне интернет изворе, размењује искуства и информације са другим ученицима и наставницима.

				Сваком ученику који има потешкоћа у савладивању садржаја прилагодити наставни садржај. Упућивање појединих ученика на додатне садржаје са интернета, доступне литература, упућивање на додатну наставу и на доступне скупове са одговарајућом тематиком, упућивање да помогне учењу ученицима који имају слабија постигнућаање. Упућивање ученика на додатну наставу и допунски рад. 5. Самостално или уз помоћ наставника користи доступне информцаије

Предмет: Информатика и рачунарство	Разред: Осми	Недељни фонд часова: 1	Годишњи фонд часова: 34
Циљ наставног предмета: Циљ учења Информатике и рачунарства је оспособљавање ученика за управљање информацијама, безбедну комуникацију у дигиталном окружењу, креирање дигиталних садржаја и рачунарских програма за решавање различитих проблема у друштву које се развојем дигиталних технологија брзо мења.			
Корелација са другим предметима : Сви предмети			
Начин провере остварености исхода: практичан рад, усмено излагање, активности на часу			

ОБЛАСТ/ ТЕМА	НАСТАВНИ САДРЖАЈИ	ОБЛАСТ СТАНДАРДА/СТАНДАРДИ	ИСХОДИ	КОМПЕТЕНЦИЈЕ ОПШТЕ И МЕЂУПРЕДМЕТНЕ
ИКТ	Радно окружење програма за табеларне прорачуне. Креирање радне табеле и унос података (нумерички, текстуални, датум, време....).Формуле и функције. Примена формула за израчунавање статистика. Сортирање и филтрирање података. Груписање података и израчунавање	///	– унесе и мења податке у табели; – разликује типове података у ћелијама табеле; – сортира и филтрира податке по задатом критеријуму; – користи формуле за израчунавање статистика; – представи визуелно податке на одговарајући начин; – примени основне функције	1. компетенција за учење 2. одговорно учешће у демкратском друштву 3. естетичка 4. комуникација 5. одговоран однос према околини 6. одговоран однос према здрављу 7. предузимљивост и оријентација ка предузетништву 8. рад са подацима и информацијама

	статистика по групама. Визуелизација података – израда графикона. Форматирање табеле (вредности и ћелија) и припрема за штампу. Рачунарство у облаку – дељене табеле (нивои приступа, измене и коментари).		форматирања табеле, сачува је у пдф формату и одштампа;	9. решавање проблема 10. сарадња 11.дигитална компетенција
Дигитална писменост	Заштита личних података. Права детета у дигиталном добу Отворени подаци. Појам и примена вештачке интелигенције Садашњост и будућност вештачке интелигенције – етичка питања	///	– приступи дељеном документу, коментарише и врши измене унутар дељеног документа; – разуме на које све начине делимо личне податке приликом коришћења интернета; – разуме потенцијалне ризике дељења личних података путем интернета, поготову личних података деце; – разуме везу између ризика на интернету и кршења права; -објасни појам вештачке интелигенције -наведе примере коришћења вештачке интелигенције у	1. компетенција за учење 2. одговорно учешће у демкратском друштву 3. естетичка 4. комуникација 5. одговоран однос према околини 6. одговоран однос према здрављу 7. предузимљивост и оријентација ка предузетништву 8. рад са подацима и информацијама 9. решавање проблема 10. сарадња 11.дигитална компетенција

			свакодневном животу	
Рачунарство	Програмски језици и окружења погодни за анализу и обраду података (Jupyter, Octave, R, ...). Унос података у једнодимензионе низове. Једноставне анализе низова података помоћу библиотечких функција (сабирање, просек, минимум, максимум, сортирање, филтрирање). Графичко представљање низова података. Унос и представљање табеларно записаних података. Анализе табеларно записаних података (нпр. просек сваке колоне, минимум сваке врсте, ...). Обраде табеларно записаних података (сортирање, филтрирање, ...).	///	– објасни појам „отворени подаци”; – успостави везу између отварања података и стварања услова за развој иновација и привредних грана за које су доступни отворени подаци; – унесе серију (низ) података;– изврши једноставне анализе низа података (израчуна збир, просек, проценте, ...); – графички представи низове података (у облику линијског, стубичастог или секторског дијаграма); – унесе табеларне податке или их учита из локалних датотека и сними их; – изврши основне анализе и обраде табеларних података (по врстама и по колонама, сортирање, филтрирање, ...);	1. компетенција за учење 2. одговорно учешће у демкратском друштву 3. естетичка 4. комуникација 5. одговоран однос према околини 6. одговоран однос према здрављу 7. предузимљивост и оријентација ка предузетништву 8. рад са подацима и информацијама 9. решавање проблема 10. сарадња 11.дигитална компетенција

			– изврши анализе које укључују статистике по групама;	
Пројектни задатак	Онлајн упитник (креирање – типови питања, дељење – нивои приступа и безбедност). Онлајн упитник (прикупљање и обрада података, визуализација). Отворени подаци. Инфографик. Управљање дигиталним уређајима (програмирање уређаја). Фазе пројектног задатка од израде плана до представљања решења.		– сарађује са осталим члановима групе у свим фазама пројектног задатка; – сарадднички осмисли и спроведе фазе пројектног задатка; – самовредннује своју улогу у оквиру пројектног задатка/тима; – креира рачунарске програме који доприносе решавању пројектног задатка; – поставља резултат свог рада на Интернет ради дељења са другима уз помоћ наставника; – вреднује своју улогу у групи при изради пројектног задатка и активности за које је био задужен..	1. компетенција за учење 2. одговорно учешће у демкратском друштву 3. естетичка 4. комуникација 5. одговоран однос према околини 6. одговоран однос према здрављу 7. предузимљивост и оријентација ка предузетништву 8. рад са подацима и информацијама 9. решавање проблема 10. сарадња 11.дигитална компетенција

Предмет: Техника и технологија	Разред: Осми	Недељни фонд часова:	Годишњи фонд часова: 68

		2	
Циљ наставног предмета: Циљ учења Технике и технологије је да ученик развије техничко-технолошку писменост, да изгради одговоран однос према раду и производњи, животном и радном окружењу, коришћењу техничких и технолошких ресурса, стекне бољи увид у сопствена професионална интересовања и поступа предузимљиво и иницијативно.			
Корелација са другим предметима : Информатика и рачунарство, математика, биологија, географија, ликовна култура, физика			
Начин провере остварености исхода: практичан рад, усмено излагање			

ОБЛАСТ/ ТЕМА	НАСТАВНИ САДРЖАЈИ	ОБЛАСТ СТАНДАРДА/СТАНДАРДИ	ИСХОДИ	КОМПЕТЕНЦИЈЕ ОПШТЕ И МЕЂУПРЕДМЕТНЕ
Животно и радно окружење	Увод у електротехнику, рачунарство и мехатронику. Електрична инсталација – опасност и мере заштите. Примена електричних апарата и уређаја у домаћинству, штедња енергије и енергетска ефикасност. Професије (занимања) у области електротехнике и мехатронике.	///	– процени значај електротехнике, рачунарства и мехатронике у животном и радном окружењу; – анализира опасности од неправилног коришћења електричних апарата и уређаја и познаје поступке пружања прве помоћи; – образложи важност енергетске ефикасности електричних уређаја у домаћинству; – повеже професије (занимања) у области електротехнике и	1. компетенција за учење 2. одговорно учешће у демкратском друштву 3. естетичка 4. комуникација 5. одговоран однос према околини 6. одговоран однос према здрављу 7. предузимљивост и оријентација ка предузетништву 8. рад са подацима и информацијама

			мехатронике са сопственим интересовањима	9. решавање проблема 10. сарадња 11.дигитална компетенција
Саобраћај	Саобраћајна средства на електропогон – врсте и карактеристике. Хибридна возила.Електрични и електронски уређаји у саобраћајним средствима. Основи телекомуникација..	///	– упореди карактеристике електричних и хибридних саобраћајних средстава са конвенционалним; – разуме значај електричних и електронских уређаја у саобраћајним средствима	1. компетенција за учење 2. одговорно учешће у демкратском друштву 3. естетичка 4. комуникација 5. одговоран однос према околини 6. одговоран однос према здрављу 7. предузимљивост и оријентација ка предузетништву 8. рад са подацима и информацијама 9. решавање проблема 10. сарадња 11.дигитална компетенција
Техничка и дигитална писменост	Основне компоненте ИКТ уређаја. Управљање процесима и стварима на даљину помоћу ИКТ. Основни симболи у електротехници. Рачунарски софтвери за симулацију рада електричних кола.	///	– користи доступне телекомуникационе уређаје и сервисе; – класификује компоненте ИКТ уређаја према намени; – процени значај управљања процесима и уређајима помоћу ИКТ; – црта електричне шеме правилно користећи симболе;	1. компетенција за учење 2. одговорно учешће у демкратском друштву 3. естетичка 4. комуникација 5. одговоран однос према околини 6. одговоран однос према здрављу

	Израда и управљање електромеханичким моделом.		– користи софтвере за симулацију рада електричних кола;– састави електромеханички модел и управљањиме помоћу интерфејса;	7. предузимљивост и оријентација ка предузетништву 8. рад са подацима и информацијама 9. решавање проблема 10. сарадња 11.дигитална компетенција
Ресурси и производња	Електроенергетски систем. Производња, трансформација и пренос електричне енергије. Обновљиви извори електричне енергије. Електроинсталациони материјал и прибор. Кућне електричне инсталације. Састављање електричних кола Коришћење фазног испитивача и мерење електричних величина мултиметром. Електричне машине.Електротехнички апарати и уређаји у домаћинству. Основни електронике. Рециклажа електронских компоненти.		– објасни систем производње, трансформације и преноса електричне енергије; – анализира значај коришћења обновљивих извора електричне енергије; – разликује елементе кућне електричне инсталације; – повеже електрично и/или електронско коло према задатој шеми; – користи мултиметар; – анализира карактеристике електричних машина и повезује их са њиховом употребом; – класификује електронске компоненте на основу намене; – аргументује значај рециклаже електронских компоненти;	1. компетенција за учење 2. одговорно учешће у демкратском друштву 3. естетичка 4. комуникација 5. одговоран однос према околини 6. одговоран однос према здрављу 7. предузимљивост и оријентација ка предузетништву 8. рад са подацима и информацијама 9. решавање проблема 10. сарадња 11.дигитална компетенција
Конструкторско моделовање	Моделовање електричних машина и уређаја. Огледи са електропанелима. Коришћење интерфејса за управљање помоћу рачунара.	///	– самостално/тимски истражује и осмишљава пројекат; – креира документацију, развије и представи бизнис план производа;	1. компетенција за учење 2. одговорно учешће у демкратском друштву 3. естетичка

	Израда и коришћење једноставног школског робота управљаним вештачком интелигенцијом. Рад на пројекту:– израда производа/модела;– управљање моделом;– представљање производа/модела..		– састави производ према осмишљеном решењу; – састави и управља једноставним школским роботом уз примену вештачке интелигенције: – представи решење готовог производа/модела; – процењује свој рад и рад других и предлаже унапређење реализованог пројекта.	4. комуникација 5. одговоран однос према околини 6. одговоран однос према здрављу 7. предузимљивост и оријентација ка предузетништву 8. рад са подацима и информацијама 9. решавање проблема 10. сарадња 11.дигитална компетенција

Предмет: **ЛИКОВНА КУЛТУРА**	Разред: осми	Недељни фонд часова: 1	Годишњи фонд часова: 34
Циљ наставног предмета: Циљ учења Ликовне културе је да се ученик, развијајући стваралачко мишљење и естетичке критеријуме кроз практични рад, оспособљава за комуникацију и да изграђује позитиван однос према култури и уметничком наслеђу свог и других народа.			
Корелација са другим предметима : сви предмети			
Начин провере остварености исхода: Практичан рад; евалуација остварености наставних садржаја кроз разговор, ликовне изложбе радова ученика, чек- листе.			

ОБЛАСТ/ ТЕМА	НАСТАВНИ САДРЖАЈИ	ОБЛАСТ СТАНДАРДА/СТАНДАРДИ	ИСХОДИ **По завршетку теме ученик ће бити у стању да:**	КОМПЕТЕНЦИЈЕ ОПШТЕ И МЕЂУПРЕДМЕТНЕ
КОМПОЗИЦИЈА	Примена принципа	ЛК.1.1.1. разликује и користи (у свом раду) основне медије, материјале и	– бира одговарајући прибор, материјал,	- компетенција за учење

	компоновања. Простор и пропорције (ергономија, перспектива). Примена принципа компоновања (ритам, контраст, доминанта, градација, равнотежа, јединство и хармонија) Простор и пропорције (перспектива).	технике (цртање, сликање, вајање) визуелних уметности ЛК.1.1.2. изводи дводимензионалне и тродимензионалне радове ЛК.1.2.1. описује свој рад и радове других (нпр. исказује утисак) ЛК.1.1.3. описује свој рад и радове других (нпр. исказује утисак) ЛК.2.1.1. познаје и користи (у свом раду)основне изражајне могућности класичних и савремених медија, техника и материјала визуелних уметности ЛК.2.1.2. образлаже свој и радове других (нпр. наводи садржај, тему,карактеристике технике...) ЛК.2.2.1. одабира адекватан садржај да би приказао неку идеју ЛК.2.2.2. образлаже свој рад и радове других (нпр. наводи садржај, тему, карактеристике технике...) ЛК.2.3.1. лоцира одабрана уметничка дела у историјски и друштвени контекст ЛК.3.1.1. познаје и користи изражајне могућности класичних и савремених медија, техника и материјала визуелни уметности ЛК.3.1.2. одабира адекватна средства (медиј, материјал, технику, поступак) помоћу којих ће на најбољи начин реализовати своју (одабрану) идеју	технику, уређај и апликативни програм за изражавање идеја, имагинације, емоција, ставова и порука; – користи разноврсне податке и информације као подстицај за стваралачки рад; – примењује знања о елементима и принципима компоновања у стваралачком раду и свакодневном животу; – дискутује аргументовано о својим и радовима других уважавајући различита мишљења; – прави презентације усклађујући слику и текст и приказујући кључне податке и визуелне информације; – тумачи садржаје одабраних уметничких дела и одабрану	- естетичка - комуникација - одговоран однос према околини - одговоран однос према здрављу - решавање проблема - сарадња - дигитална компетенција - рад са подацима и информацијама - дигитална компетенција - естетичка - комуникација

		ЛК.3.2.2. изводи радове са одређеном намером, користећи основне визуелне елементе и принципе да би постигао одређени ефекат ЛК.3.3.1.анализира одабрана уметничка дела у односу на време настанка и према културној припадности(описује основне карактеристике, намеру уметника) ЛК.3.3.3. користи друга места и изворе (нпр. библиотека, интернет...) да би проширио своја знања из визуелних уметности.	визуелну метафорику; – разговара о значају културне баштине за лични развој, развој туризма и очување културног идентитета земље.	
НАСЛЕЂЕ	Културна баштина (значај, заштита и промоција наслеђа). Најзначајнија уметничка остварења и уметници, локалитети и споменици на територији Србије и у свету.	ЛК.2.2.2. образлаже свој рад и радове других (нпр. наводи садржај, тему, карактеристике технике...) ЛК.3.3.1.анализира одабрана уметничка дела у односу на време настанка и према културној припадности(описује основне карактеристике, намеру уметника ЛК.3.3.3. користи друга места и изворе (нпр. библиотека, интернет...) да би проширио своја знања из визуелних уметности ЛК.3.3.4. разуме међусобну повезаност и утицај уметности и других области живота	– разговара о значају културне баштине за лични развој, развој туризма и очување културног идентитета земље. – прави презентације усклађујући слику и текст и приказујући кључне податке и визуелне информације; – реализује једноставне ликовне пројекте, самостално и у сарадњи	- рад са подацима и информацијама - дигитална компетенција - естетичка - комуникација

			са другима;	
КОМУНИКАЦИЈА	Декодирање слике (теме, мотиви, поруке, метафора, алегорија, пиктограми...). Пројекти (цртеж, слика, скулптура, дигитална фотографија, филм, анимација, игрице, стрип, графити, мурали, инсталације, шминка и боди арт, одевне комбинације и детаљи...).	ЛК.1.1.1. разликује и користи (у свом раду) основне медије, материјале и технике (цртање, сликање, вајање) визуелних уметности ЛК.1.1.2. изводи дводимензионалне и тродимензионалне радове ЛК.1.1.3. описује свој рад и радове других (нпр. исказује утисак) ЛК.2.2.2. образлаже свој рад и радове других (нпр. наводи садржај, тему, карактеристике технике...) ЛК.3.1.1. познаје и користи изражајне могућности класичних и савремених медија, техника и материјала визуелни уметности ЛК.3.1.2. одабира адекватна средства (медиј, материјал, технику, поступак) помоћу којих ће на најбољи начин реализовати своју (одабрану) идеју ЛК.3.3.1.анализира одабрана уметничка дела у односу на време настанка и према културној припадности(описује основне карактеристике, намеру уметника)	– тумачи садржаје одабраних уметничких дела и одабрану визуелну метафорику; – користи разноврсне податке и информације као подстицај за стваралачки рад;	- компетенција за учење - одговорно учешће у демократском друштву - естетичка - комуникација - рад са подацима и информацијама - решавање проблема - сарадња

Предмет: Музичка култура	Разред: осми	Недељни фонд часова: 1	Годишњи фонд часова: 34
Циљ наставног предмета: **Циљ учења предмета Музичка култура је , да код ученика, развијајући интересовања за музичку уметност , стваралачко и критичко мишљење ,** **формира естетску перцепцију и музички укус, као и одговоран однос према очувању музичког наслеђаи култури свога и других народа.**			
Корелација са другим предметима : **историја, српски језик и књижевност, страни језици, географија, ликовна култура, верска настава, информатика и рачунарство**			
Начин провере остварености исхода: певање , извођење композиција, самостално и у групи, препознавање слушања музике, уочавање карактеристика, препознавање инструмената слушањем музичких примера.			

ОБЛАСТ/ ТЕМА	НАСТАВНИ САДРЖАЈИ	ОБЛАСТ СТАНДАРДА/СТАНДАРДИ	ИСХОДИ	КОМПЕТЕНЦИЈЕ ОПШТЕ И МЕЂУПРЕДМЕТНЕ
Човек и музика	Романтизам, програмска и апсолутна музика, соло-песма , клавирска минијатура, националне и стилизоване игре (полка, мазурка, чардаш, казачок, сиртаки, валцер, танго…), музичко-сценска дела, Сметана, Дворжак, Шопен, Лист, Шуберт, Шуман, Паганини, Верди,	1.1.1., 1.1.2, 2,1,1, 2.1.2,2.1.3,. 3.1.1, 3,1.2,3.1.3, 3.1.4.	Повеже различите видове музичког изражавања са друштвено-историјским амбијентом у коме су настали, уочи основне карактеристике музичког стваралаштва у романтизму , импресионизму и савременом добу,	1.компентенција за учење, 2.одговорно учешће у демократском друштву, 3.естетичка, 4.комуникација, 5. одговоран

	Росини, Пучини, Чајковски, Бородин, Мусоргски, Мокрањац, импресионизам, Равел, Дебиси, савремено доба, жанрови (џез, популарна и апстрактна музика). Појам импровизације , Стравински, Прокофјев, Коњовић, Бабић, Вера Миланковић.		препознаје националне игре у делима уметничке музике, наведе изражајна средства музичке уметности у овим периодима и идентификује елементе музике ранијих епоха као инспирацију у музици савременог доба.	однос према околини, 6.одговоран однос према здрављу, 7.предузимљивост и оријентација ка предузетништву , 8.рад са подацима и информацијама, 9.решавање проблема, 10. сарадња, 11.дигитална компетенција
Музички инструменти	Дувачки инструменти	1.1.2, 2.2.1. 3.1.1.	Препозна врсту дувачких инструмената по изгледу и звуку, опише начин добијања тона код ове групе и препозна инструмент или групу према врсти композиције у оквиру датог музичког стила.	1.компентенција за учење, 2.одговорно учешће у демократском друштву, 3.естетичка, 4.комуникација, 5. одговоран однос према околини, 6.одговоран однос према

				здрављу, 7.предузимљивост и оријентација ка предузетништву , 8.рад са подацима и информацијама, 9.решавање проблема, 10. сарадња, 11.дигитална компетенција
Слушање музике	Темпо, динамика, тонске боје различитих гласова и инструмената. Слушање световне музике романтизма, импресионизма и савременог доба. Слушање вокалних, вокално-инструменталних и инструменталних композиција, домаћих и страних композитора. Слушање дела традиционалне народне музике.	1.2.1, 1.2.2, 1.2.3 и 1.2.4. 2.2.1. и 2.2.2.3.2.1, 3.2.2. и 3.2.3.	Објасни како је музика повезана са другим уметностима и областима ван уметности (музика и религија, технологија записивања,штампања нота, извођачке и техничке могућности инструмената).	1.компентенција за учење, 2.одговорно учешће у демократском друштву, 3.естетичка, 4.комуникација, 5. одговоран однос према околини, 6.одговоран однос према здрављу, 7.предузимљивост и оријентација ка предузетништву ,

				8.рад са подацима и информацијама, 9.решавање проблема, 10. сарадња, 11.дигитална компетенција
Извођење музике	Певање песама по слуху и и из нотног текста (солмизацијом) самостално и у групи. Певање песама у такту ⅞ и ⅝ по слуху. Певање песама у комбинацији са плесним покретом. Певање и свирање из нотног текста народних и уметничких композиција на инструментима Орфовог инструментаријума или на другим инструментима. Извођење једноставнијих музичких примера у вези са обрађеном темом. Певање или свирање одломака или тема у стилу музике романтизма, импресионизма или савременог доба.	1.3.1, 1.3.2. 3.3.1.	Изводи музичке примере користећи глас, покрет и инструменте, самостално и у групи, комуницира у групи импровизујући мање музичке целине гласом, инструментом или покретом, учествује у креирању и реализацији школских приредби, догађаја и пројеката, изрази доживљај музике језиком других уметности (плес, глума ,писана или говорна реч, ликовна уметност), примењује принцип сарадње и међусобног подстицања у комуникацији и заједничком музицирању.	1.компентенција за учење, 2.одговорно учешће у демократском друштву, 3.естетичка, 4.комуникација, 5. одговоран однос према околини, 6.одговоран однос према здрављу, 7.предузимљивост и оријентација ка предузетништву , 8.рад са подацима и информацијама, 9.решавање проблема,

				10. сарадња, 11.дигитална компетенција
Музичко стваралаштво	Импровизација. Креирање покрета уз музику коју ученици изводе. Креирање ритмичке пратње. Реконструкција музичких догађаја у стилу романтизма, импресионизма и савремене музике. Израда дувачких инструмената од доступних материјала.	1.4.1, 1.4.2, 1.4.3, 1.4.4. 3.4.1, 3.4.2,3.4.3.	Користи музичке обрасце у осмишљавању музичких целина кроз певање , свирање и покрет, да се понаша у складу са правилима музичког бонтона у различитим музичким приликама, критички просуђује утицај музике на здравље , користи могућности ИКТ-а, за самостално истраживање, извођење и стваралаштво.	1.компентенција за учење, 2.одговорно учешће у демократском друштву, 3.естетичка, 4.комуникација, 5. одговоран однос према околини, 6.одговоран однос према здрављу, 7.предузимљивост и оријентација ка предузетништву , 8.рад са подацима и информацијама, 9.решавање проблема, 10. сарадња, 11.дигитална компетенција

Предмет: **Физичко и здравствено васпитање**	Разред: осми	Недељни фонд часова: **3**	Годишњи фонд часова: **102**
Циљ наставног предмета: **Циљ** наставе и учења *физичког и здравственог васпитања* је да ученик унапређује физичке способности, моторичке вештине и знања из области физичке и здравствене културе, ради очувања здравља и примене правилног и редовног физичког вежбања у савременим условима живота и рада.			
Корелација са другим предметима : Биологија ,Географија, Музичка култура, Ликовна култура ,Информатика, Математика ,Српски језик			
Начин провере остварености исхода: Евалуација у току наставних активности.			

ОБЛАСТ/ ТЕМА	НАСТАВНИ САДРЖАЈИ	ОБЛАСТ СТАНДАРДА/СТАНДАРДИ	ИСХОДИ	КОМПЕТЕНЦИЈЕ ОПШТЕ И МЕЂУПРЕДМЕТНЕ
ФИЗИЧКЕ СПОСОБНОСТИ	**Обавезни садржаји** Вежбе за развој снаге Вежбе за развој покретљивости Вежбе за развој аеробне издржљивости Вежбе за развој брзине Вежбе за развој координације Примена националне батерије тестова за праћење физичког развоја и моторичких способности	ФВ.1.3.1. испољава позитиван став према физичком вежбању у свакодневном животу ФВ.1.3.2. испољава заинтересованост за физичко вежбање ФВ.1.3.3. доказује се кроз физичко вежбање ФВ.1.3.4. испољава позитиван став према сарадњи са другима у	**По завршетку теме ученик ће бити у стању да:** - примени једноставне комплексе простих и општеприпремних вежби - изведе вежбе (разноврсна природна и изведена кретања) и користи их у спорту, рекреацији и различи -	1. компетенција за учење 2. одговорно учешће у демкратском друштву 6. одговоран однос према здрављу 10. сарадња

		реализацији различитих задатака Физичког васпитања	тим животним ситуација-ма - упореди резултате тестирања са вредности-ма за свој узраст и сагле да сопствени моторички напредак	
МОТОРИЧКЕ ВЕШТИНЕ, СПОРТ И СПОРТСКЕ ДИСЦИПЛИНЕ **Атлетика**	**Обавезни садржаји** Техника истрајног трчања Истрајно трчање - припрема за крос Техника спринтерског трчања Техника високог и ниског старта Скок увис (прекорачна техника) Бацање лоптице (до 200 г) **Препоручени садржаји** Техника штафетног трчања Скок удаљ Бацања кугле 2 кг , Бацање "вортекс-а", Тробој	ФВ.1.1.3. правилно трчи варијантама технике трчања на кратке, средње и дуге стазе и мери резултат ФВ.1.1.4. зна терминологију, значај трчања, основе тренинга и пружа прву помоћ ФВ.1.1.7. зна правилно да скаче увис варијантом технике маказице ФВ.1.1.8. зна терминологију, основе тренинга и пружа прву помоћ ФВ.1.1.9. правилно баца куглу из места и мери дужину хица ФВ.1.1.10. зна правила за такмичење, сигурносна правила, влада терминологијом, основама тренинга и пружа прву помоћ	- комбинује и користи достигнути ниво усвојене технике кретања у спорту и свакодневном животу - доводи у везу развој физичких способности са атлетским дисциплинама – примени атлетске дисциплине у складу са правилима; – развија своје моторичке способности применом вежбања из атлетике;	1. компетенција за учење 2. одговорно учешће у демкратском друштву 6. одговоран однос према здрављу 10. сарадња
МОТОРИЧКЕ ВЕШТИНЕ, СПОРТ И	**Обавезни садржаји** **Основни садржаји:** Вежбе и комбинације вежби	ФВ.1.1.11. ученик/ученица правилно изводи вежбе на тлу	одржава стабилну и динамичку равнотежу у различитим кретањима,	1. компетенција за учење 2. одговорно учешће

СПОРТСКЕ ДИСЦИПЛИНЕ **Спортска гимнастика**	карактеристичних за поједине справе: тло, прескок , трамполина,вратило , двовисински разбој , паралелни разбој, кругови коњ са хватаљкама , греда. **Проширени садржаји:** На тлу и справама сложеније вежбе и комбинације вежби.	ФВ.1.1.12. ученик/ученица правилно изводи прескоке ФВ.1.1.13. ученик/ученица изводи вежбе и комбинације вежби на греди ФВ.1.1.14. ученица правилно изводи основне вежбе на двовисинском разбоју ФВ.1.1.15. ученик правилно изводи основне вежбе на коњу са хватаљкама ФВ.1.1.16. ученик правилно изводи основне вежбе на круговима ФВ.1.1.17. ученик правилно изводи основне вежбе на паралелном разбоју ФВ.1.1.18. ученик правилно изводи основне вежбе на вратилу	изводи ротације тела користи елементе гимнастике у свакодневним животним ситуацијама и игри - процени сопствене могућности за вежбање у гимнастици	у демкратском друштву 3. естетичка 4. комуникација 6. одговоран однос према здрављу
МОТОРИЧКЕ ВЕШТИНЕ, СПОРТ И СПОРТСКЕ ДИСЦИПЛИНЕ **Основе тимских и спортских игара**	**Обавезни садржаји** **Рукомет/минирукомет:** Основни елементи технике и правила; - вођење лопте, - хватања и додавања лопте, - шутирања на гол, - финтирање, - принципи индивидуалне одбране- основна правила рукомета/минирукомета , - Спортски полигон **Кошарка:** додавање, хватање	ФВ.1.1.1. игра спортску игру примењујући основну технику, неопходна правила и сарађује са члановима екипе изражавајући сопствену личност уз поштовање других ФВ.1.1.2. зна функцију спортске игре, основне појмове, неопходна правила, основне принципе тренинга	- примењује основна правила рукомета - користи елементе технике у игри у игри - учествује на унутародељенским такмичењима	1. компетенција за учење 2. одговорно учешће у демкратском друштву 6. одговоран однос према здрављу 9. решавање проблема 10. сарадња 11.дигитална

	лопте, двокорак. скок-шут, игра и елементи игре. **Одбојка:** Основни елементи технике, тактике и правила игре. **Препоручени садржаји** Напредни елементи технике, тактике и правила игре: - хватања котрљајућих лопти, - дриблинг, - шутирања на гол, - финтирање, - основни принципи колективне одбране.	и пружа прву помоћ ФВ.1.2.4. безбедност током вежбања ФВ.1.3.3. доказује се кроз физичко вежбање ФВ.1.3.4. испољава позитиван став према сарадњи са другима у реализацији различитих задатака Физичког васпитања ФВ.2.1.1. игра спортску игру примењујући виши ниво технике, већи број правила, једноставније тактичке комбинације и уз висок степен сарадње са члановима екипе изражава сопствену личност уз поштовање других ФВ.2.1.2 зна функцију и значај спортске игре, већи број правила, принципе и утицај тренинга ФВ.3.1.1. игра спортску игру примењујући сложене елементе технике, испуњавајући тактичке задатке, учествује у организацији утакмице и суди на утакмицама ФВ.3.1.2. зна тактику игре, систем такмичења, начин		компетенција

		организовања утакмице и суди		
МОТОРИЧКЕ ВЕШТИНЕ, СПОРТ И СПОРТСКЕ ДИСЦИПЛИНЕ **Плес и ритмика**	**Основни садржаји** Вежбе са вијачом. Вежбе са обручем. Вежбе са лоптом. Народно коло „Моравац". Народно коло из краја у којем се школа налази. Енглески валцер. **Проширени садржаји** Састав са обручем. Састав са лоптом. Састав са вијачом. Основни кораци rock n roll	ФВ.1.1.19. се успешно креће у ритму и темпу музичке пратње у простору основним облицима кретања (ходање, трчање)	- изведе кретања, вежбе и кратке саставе уз музичку пратњу - игра народно кол - изведе кретања у различитом ритму - изведе основне кораке плеса из народне традиције других култура	3. естетичка 4. комуникација 6. одговоран однос према здрављу
ФИЗИЧКА И ЗДРАВСТВЕНА КУЛТУРА **Физичко вежбање и спорт** (Реализује се кроз све наставне области и теме уз практичан рад)	**Основни садржаји** Основна подела вежби. Функција скелетно-мишићног система. Основна правила одбојке. Понашање према осталим субјектима у игри (према судији, играчима супротне и сопствене екипе). Чување и одржавање материјалних добара која се користе у вежбању. Облици насиља у физичком васпитању и спорту. Навијање, победа, пораз решавање спорних ситуација. Писани и електронски извори		- објасни својим речима сврху и значај вежбања - користи основну терминологију вежбања - поштује правила понашања у и на просто -рима за вежбање у школи и ван ње, као и на спортским манифеста-цијама - примени мере безбед ности током вежбаа - одговорно се односи према објектима, справа-	1. компетенција за учење 2. одговорно учешће у демкратском друштву 6. одговоран однос према здрављу 11.дигитална компетенција

	информација из области физчког васпитања и спорта. Вежбање у функцији сналажења у ванредним ситуацијама. Значај вежбања за одбрамбено-безбедносне потребе. Повезаност физичког вежбања и естетике. Породица и вежбање Планирање вежбања **Основни садржаји** Основна подела вежби. Функција скелетно-мишићног система. Основна правила одбојке. Понашање према осталим субјектима у игри (према судији, играчима супротне и сопствене екипе). Чување и одржавање материјалних добара која се користе у вежбању. Облици насиља у физичком васпитању и спорту. Навијање, победа, пораз решавање спорних ситуација. Писани и електронски извори информација из области физчког васпитања и спорта. Вежбање у функцији сналажења у ванредним ситуацијама. Значај вежбања за одбрамбено-безбедносне потребе. Повезаност физичког вежбања и		ма и реквизитима у просторима за вежбање - примени и поштује правила тимске и спорт-ске игре у складу са етич- ким нормама - навија и бодри учес-нике на такмичењима и решава конфликте на социјално прихватљив начин - користи различите изворе информација за упознавање са разн врс-ним облицима физичких и спортско-рекреативних активности - прихвати сопствену победу и пораз у складу са "ферплејом" - примењује научено у физичком и здравстве-ном васпитању у ванред –ним ситуацијама - препозна лепоту покрета и кретања у физичком вежбању и спорту- направи план дневних активности	

	естетике. Породица и вежбање Планирање вежбања **Основни садржаји** Основна подела вежби. Функција скелетно-мишићног система. Основна правила одбојке. Понашање према осталим субјектима у игри (према судији, играчима супротне и сопствене екипе). Чување и одржавање материјалних добара која се користе у вежбању. Облици насиља у физичком васпитању и спорту. Навијање, победа, пораз решавање спорних ситуација. Писани и електронски извори информација из области физчког васпитања и спорта. Вежбање у функцији сналажења у ванредним ситуацијама. Значај вежбања за одбрамбено-безбедносне потребе. Повезаност физичког вежбања и естетике. Породица и вежбање Планирање вежбања **Основни садржаји**			

	Основна подела вежби. Функција скелетно-мишићног система. Основна правила одбојке. Понашање према осталим субјектима у игри (према судији, играчима супротне и сопствене екипе). Чување и одржавање материјалних добара која се користе у вежбању. Облици насиља у физичком васпитању и спорту. Навијање, победа, пораз решавање спорних ситуација. Писани и електронски извори информација из области физчког васпитања и спорта. Вежбање у функцији сналажења у ванредним ситуацијама. Значај вежбања за одбрамбено-безбедносне потребе. Повезаност физичког вежбања и естетике. Породица и вежбање Планирање вежбања			

Предмет: Грађанско васпитање	Разред: осми	Недељни фонд часова: 1	Годишњи фонд часова: 34
Циљ наставног предмета: Основна циљ овог предмета је развијање ставова и вредности код ученика, њихово оспособљавање за успешно задовољавање сопствених потреба и интереса, развијање сопствене личности и потенцијала уз поштовање других особа, њихово			

идентитета и уважавање њихових потреба и интереса. Такође, циљ предмета је и то да ученици стекну сазнање, формирају ставове, развију вештине и усвоје вредности које су предпоставка, за компентентан, одговоран и ангожован живот у демократском друштву.
Корелација са другим предметима : српски језик и књижевност, историја, географија, биологија, информатика и рачунарство
Начин провере остварености исхода: активности ученика на часу, пројекти

ОБЛАСТ/ ТЕМА	НАСТАВНИ САДРЖАЈИ	ОБЛАСТ СТАНДАРДА/СТАНДАРДИ	ИСХОДИ	КОМПЕТЕНЦИЈЕ ОПШТЕ И МЕЂУПРЕДМЕТНЕ
ЉУДСКА ПРАВА Заједница културно различитих група	Припадност држави и нацији 1. Патриотизам - осећај љубави и поноса према домовини и свим припадницима који је чине. 2. Начини изражавања патриотизма. 3. Обесправљивање права и слобода других 4. Ксенофобија, расизам, антисемитизам, антициганизам. 5. Заједница културно различитих група 6. Културна разноликост у форми мултикултуралности и интеркултуралности.	///	Изрази осећај љубави и поноса према својој домовини на начин који никога не угрожава; • образложи зашто су понашања која се могу описати као ксенофобија, расизам, антисемитизам, антициганизам облици дискриминације и кршења људских права; • наведе примере повезаности различитих култура у једној заједници и образложи потребу интеркултуралног дијалога за квалитетан	Компетенција за учење, рад са подацима и информацијама, комуникација и сарадња, дигитална, одговорно учешће у демократском друштву

	7. Интеркултурни дијалог као средство развоја поштовања различитих култура и суживот. 8. Припадници националних мањина у Србији - заштита права и слободе припадника националних мањина пол и род		живот свих чланова те заједнице; • покаже интересовање за упознавањем различитих култура; • наведе права која националне мањине у Србији по Уставу имају; • разликује појмове пол и род и препознаје родне стереотипе; • уочава у рекламама, филмовима, књигама, изрекама, стриповима и другим продуктима културе на који начин се преносе родни обрасци; • указује на примере родне равноправности и неравноправности у ситуацијама из свакодневног живота;	
ДЕМОКРАТСКО ДРУШТВО Родна (не) равноправност	9. Биолошке разлике (анатомске и физиолошке) насупрот	///	• дискутује о значају уважавања родне перспективе приликом	Компетенција за учење, рад са подацима и

	разликама које друштво ствара (очекивања друштва од мушкараца и жена). 10. Преношење родних образаца. 11. Стереотипи и предрасуде о роду. 12. Родна перспектива 13. Укључивање родне перспективе приликом доношења одлука важних за једну заједницу (образовање, здравље, породица, запошљавање, спорт...). 14. Родна равноправност и једнаке могућности за све у циљу развоја друштва. 15. Препреке родној равноправности. 16. Одговорност државе, организација цивилног друштва и појединца за постизање родне равноправности. Привремене позитивне мере за постизање родне равноправности		доношења одлука значајних за једну заједницу; • наведе неколико привремених позитивних мера за постизање родне равноправности и аргументе за њихову примену; • препозна у понашању особе карактеристике насилника и жртве; • наведе могуће начине реаговања у ситуацији сусрета са насилником; • наведе основне функције медија и образложи зашто је важно да постоје кодекс новинара и кодекс деца и медији; • образложи значај слободе медија за развој демократије; • у медијима проналази примере предрасуда,	информацијама, комуникација и сарадња, дигитална, одговорно учешће у демократском друштву, одговоран однос према здрављу

	(квоте уписа на факултет, субвенције за запошљавање...). 17. Родно засновано насиље 18. Родне разлике као основа неравнотеже моћи. Злоупотреба моћи насилника. 19. Карактеристике особе која врши насиље, која је изложена насиљу или која му сведочи. 20. Мере заштите од родно заснованог насиља.		стереотипа, дискриминације, нетолеранције по различитим основама и критички их анализира; • препозна механизме манипулације медија и утицај медија на сопствено мишљење и деловање; • проналази и користи информације из различитих извора, критички их разматра и вреднује; • препозна пример злоупотребе деце у медијима; • у дискусији показује вештину активног слушања, износи свој став заснован на аргументима, комуницира на конструктиван начин; • учествује у припреми, реализацији и евалуацији кратког филма.	

ПРОЦЕСИ У САВРЕМЕНОМ СВЕТУ Медији	21. Врсте и функције медија. 22. Слобода медија и њихов допринос развоју демократије. 23. Медији као извор информација и дезинформација. Манипулације путем медија (одлагање информације, скретање пажње, побуђивање емоција, стварање осећаја кривице, неговање некултуре...). 24. Медијска писменост 25. Способност разумевања, критичког и аналитичког усвајања медијских садржаја. 26. Кодекс у медијима 27. Кодекс деца и медији. 28. Кодекс новинара. 29. Притисци на новинаре као инструмент ограничавања слободе изражавања.	///		Компетенција за учење, рад са подацима и информацијама, комуникација и сарадња, дигитална, одговорно учешће у демократском друштву
ГРАЂАНСКИ АКТИВИЗАМ	30. Избор теме и формулисање идеје. 31. Писање сценарија.	////		Компетенција за учење, рад са подацима и

Вредности грађанског друштва	Подела задатака. 32. Снимање. 33. Монтажа. 34. Презентација. Евалуација.			информацијама, комуникација и сарадња, дигитална, одговорно учешће у демократском друштву

Предмет: Верска настава	Разред: осми	Недељни фонд часова: 1	Годишњи фонд часова: 34
Циљ наставног предмета:			
Корелација са другим предметима :			
Начин провере остварености исхода:			

ОБЛАСТ/ ТЕМА	НАСТАВНИ САДРЖАЈИ	ОБЛАСТ СТАНДАРДА/СТАНДАРДИ	ИСХОДИ	КОМПЕТЕНЦИЈЕ ОПШТЕ И МЕЂУПРЕДМЕТНЕ

Предмет: Немачки језик	Разред: осми	Недељни фонд часова: 2	Годишњи фонд часова: 68

Циљ наставног предмета:
Циљ наставе немачког језика заснива се на потребама ученика које се остварују овладавањем комуникативних вештина и развијањем способности и метода учења страног језика. Циљ наставе страног језика у основном образовању стога јесте: развијање сазнајних и интелектуалних способности ученика, његових хуманистичких, моралних и естетских ставова, стицање позитивног односа према другим језицима и културама, као и према сопственом језику и културном наслеђу, уз уважавање различитости и навикавање на отвореност у комуникацији, стицање свести и сазнања о функционисању како страног тако и матерњег језика. Током основног образовања ученик треба да усвоји основна знања из страног језика која ће му омогућити да се у једноставној усменој и писаној комуникацији споразумева са људима из других земаља, усвоји норме вербалне и невербалне комуникације у складу са специфичностима језика који учи, као и да настави, на вишем нивоу образовања и самостално, учење истог или другог страног језика. Кроз наставу страних језика ученик богати себе упознајући другог, стиче свест о значају сопственог језика и културе у контакту са другим језицима и културама. Ученик развија радозналост, истраживачки дух и отвореност према комуникацији са говорницима других језика

Корелација са другим предметима :
Енглески језик ,Српски језик и књижевност, Музичка култура, Ликовна култура, Грађанско васпитање, Географија, Информатика

Начин провере остварености исхода:
Евалуациони листићи, провере знања, домаћи задаци, разговор и усмено одговарање, наставни материјали за вежбање

ОБЛАСТ/ ТЕМА	НАСТАВНИ САДРЖАЈИ	ОБЛАСТ СТАНДАРДА/СТАНДАРДИ	ИСХОДИ	КОМПЕТЕНЦИЈЕ ОПШТЕ И МЕЂУПРЕДМЕТНЕ
Schule	Hallo Sarah, wie geht es dir? Guten Tag, Frau Bauer, wie geht es Ihnen? Danke, (mir geht es) sehr gut/prima/ nicht schlecht. Leider schlecht. Es geht. Ich freue mich. Freut mich! Es war schön. Ich hoffe, dich wiederzusehen. Bis bald! Bis dann!	ДСТ.1.1.16. Најједноставнијим језичким средствима саопштава шта воли, а шта не и поставља иста/таква питања саговорнику. ДСТ.1.1.19. Писаним путем доставља	Ученик ће бити у стању да: – да разуме краће текстове који се односе на представљање и тражење/давање информација личне природе,	1. компетенција за учење 2. одговорно учешће у демкратском друштву 4. комуникација 5. одговоран однос према околини 9. решавање проблема 10. сарадња

	Ist Marion dein Vor- oder Nachname? – Mein Vorname. Und wie ist dein Nachname? – Kruggel. Vesna, woher kommst du? – Ich bin in Deutschland geboren, aber meine Eltern kommen aus Serbien. Sie sind vor 20 Jahren nach Deutschland gekommen./ Sie leben seit 20 Jahren hier in Bamberg. Das ist meine Oma Maria. – Ist sie deine Oma mütterlicherseits oder väterlicherseits? – Sie ist die Mutter von meinem V ater. Meine Großeltern väterlicherseits sind gestorben, als ich 10 Jahre alt war. Meine Großeltern väterlicherseits leben nicht mehr. Das sind meine Schulfreunde Maja und Philip. Wir trainieren jeden Tag/ zweimal pro Woche/ montags und freitags zusammen Judo im Sportverein „Spartak“. Maja und ich sind auch Mitglieder der Drama AG. – Bist auch in einem Verein/ in einer AG? Treibst du Sport? Spielst du ein Instrumet? Das ist Herr Baumgartner, mein neuer Nachbar. Er ist Ingenieur und arbeitet bei Bosch. Er kommt aus Stuttgart. Jetzt wohnt er aber in Serbien. Er ist geschieden und hat zwei Kinder. Als Programierer entwickelt er Programme in seiner Firma. Личне заменице	информације о себи или тражи информације о другима. ДСТ.1.1.23. На матерњем језику саопштава основну тему и најопштији садржај кратког усменог исказа на страном језику. ДСТ.1.2.1. Препознаје и разумљиво изговара једноставније гласове и најчешће гласовне групе и познаје основне интонацијске схеме (нарочито упитну). ДСТ.1.2.2. Правилно записује познату лексику. ДСТ.1.2.3. Познаје и/или користи ограничени број правилних морфолошких облика и синтаксичких структура у оквиру наученог репертоара језичких средстава. ДСТ.2.1.1. Разуме фреквентне речи и изразе као главне носиоце значења у кратким саопштењима на блиске теме.	– поздрави и отпоздрави, представи себе и друге користећи једноставна језичка средства, – постави и одговори на једноставна питања личне природе, – у неколико везаних исказа саопшти информације о себи и другима, – опише карактеристике бића, предмета, појава и места користећи једноставна језичка средства, – разуме једноставан опис места, – опише места користећи једноставна језичка средства, – разуме једноставна питања и обавештења која се односе на	

	Упитне речи (wer, woher, wo, wohin, wie...). Одређени и неодређени члан. Прилози за време, место и начин Правилно и неправилно поређење придева и прилога (gern, gut, viel) Садашње и прошло време (перфект и претерит помоћних и модалних глагола).Wie lange brauchst du bis zur Schule? Ich brauche eine halbe Stunde zu Fuß. Aber wenn ich mit dem Bus fahre, (dann) brauche nur 10 Minuten. Die Schüler in Indien tragen Uniformen wie die Schüler in England, nicht wahr? Wenn du dich nicht regelmäßig bewegst, kannst du nicht gesund bleiben. Mein Vater geht montags ins Schwimmbad und freitags ins Fitnesstudio. Ich komme in 10 Minuten, bitte warte auf mich. Wir leben seit 5 Jahren in dieser Wohnung. Er fährt für drei Wochen nach Berlin. Презент за изражавање сталних и уобичајених радњи Везници (wenn, während) Предлози за изражавање времена (in, an, um, seit, für).	ДСТ.2.1.2. Разуме једноставније поруке личне природе. ДСТ.2.1.7. Разуме основни смисао кратких телевизијских емисија (или других аудио-визуелних записа) о познатим темама, с предвидљивим информацијама, уколико се говори споро и разговетно. ДСТ.2.1.8. Разуме појединачне речи, једноставне фразе и предвидљиве конструкције у модерној музици. ДСТ.2.1.12. Разуме општи садржај различитих врста нелинеарних интернет текстова, прилагођених узрасту и интересовањима. ДСТ.2.1.13. Разуме најопштији смисао једноставних прозних и поетских текстова прилагођених узрасту и интересовањима. ДСТ.2.1.22. Размењује	положај бића и предмета у простору и одговори на њих, – разуме обавештења о положају предмета и бића у простору, – опише дневни/недељни распоред активности, – размени једноставне исказе у вези са својим и туђим плановима и намерама, – саопшти шта он/она или неко други планира, намерава, – изрази основне жеље, потребе, осете и осећања користећи једноставна језичка средства, – размени информације које се односе на опис догађаја и радњи у садашњости,	

	(Интер)културни садржаји : породични живот; живот у школи и у ширем друштвеном окружењу – наставне и ваннаставне активности; распусти и путовања; традиција и обичаји. (Интер)културни садржаји : устаљена правила учтиве комуникације; имена и надимци; родбина, породични односи и родбинске везе. Особености градова и области у земљама немачког говорног подручја.	основне информације о плановима и обавезама. ДСТ.2.1.23. Формулише љубазне молбе и извињења. ДСТ.2.1.27. Пише кратке текстове на блиске теме у којима описује себе, своју породицу и окружење, користећи фреквентне кохезивне елементе. ДСТ.2.1.29. На матерњем језику саопштава основну тему и најважније информације краћег усменог исказа. ДСТ.2.2.3. Познаје и/или користи једноставније граматичке елементе и конструкције. ДСТ.2.3.5. Познаје основне одлике регија и држава у којима се страни језик користи као већински. ДСТ.2.3.6. Познаје животне услове који владају у појединим екосистемима света (клима, географске одлике и сл.) где се	– опише сталне, уобичајене и тренутне догађаје/активност и користећи неколико везаних исказа	

		користи страни језик. ДСТ.3.1.4. Разуме основни смисао и главне информације радио и телевизијских емисија (или других аудио визуелних записа) о блиским темама, као и тему и основу поруку кратких телевизијских репортажа и документарних филмова помажући се визуелним информацијама. ДСТ.3.1.5. Разуме општи смисао и фреквентне фразе и изразе једноставнијих текстова модерне музике. ДСТ.3.1.13. Описује себе и околину, школски контекст и приватан живот, свакодневне навике, претходне и планиране активности и догађаје.		
Jung sein – Anders sein	Wie sieht er/sie aus? – Er ist groß und schlank, seine Haare sind blond und glatt. Sie ist etwas kleiner als er. Sie hat lange, lockige Haare und ist sehr hübsch. Wie ist er? – Fleißig, zuverlässig, ordentlich, humorvoll und hilfsbereit.	ДСТ.1.1.16. Најједноставнијим језичким средствима саопштава шта воли, а шта не и поставља иста/таква питања	Ученик ће бити у стању да: – да разуме краће текстове који се односе на представљање и	1. компетенција за учење 2. одговорно учешће у демкратском друштву 3. естетичка 4. комуникација 5. одговоран однос према

	Sie ist eine gute Schauspielerin, wie geboren für die Bühne. Fast food ist ungesund. Pommes sind zu fett und zu salzig. Warum isst du sie dann? Dein Zimmer ist aber schön gemütlich. Es ist groß und hell, modern eingerichtet. Das Sofa ist sehr bequem. Am besten gefällt mir der Balkon und der Blick von hier oben. Das Fenster ist gebrochen! Das Wetter ist aber wunderschön/ furchtbar. Der Film ist ziemlich/ sehr/ total langweilig, das habe ich nicht erwartet. Именице. Личне заменице Упитне речи (wer, woher, wo, wohin, wie, welcher, welche, welches, was für ein...). Одређени и неодређени члан – употреба. Прилози за време, место и начин и појачавање особина (ganz, ziemlich, total, furchtbar, schrecklich...) Правилно и неправилно поређење придева и прилога (gern, gut, viel) Придевска промена са чланом. Садашње и прошло време (перфект и претерит).	саговорнику. ДСТ.1.1.19. Писаним путем доставља информације о себи или тражи информације о другима. ДСТ.1.1.23. На матерњем језику саопштава основну тему и најопштији садржај кратког усменог исказа на страном језику. ДСТ.1.2.1. Препознаје и разумљиво изговара једноставније гласове и најчешће гласовне групе и познаје основне интонацијске схеме (нарочито упитну). ДСТ.1.2.2. Правилно записује познату лексику. ДСТ.1.2.3. Познаје и/или користи ограничени број правилних морфолошких облика и синтаксичких структура у оквиру наученог репертоара језичких средстава. ДСТ.2.1.1. Разуме фреквентне речи и изразе као главне	тражење/давање информација личне природе, – поздрави и отпоздрави, представи себе и друге користећи једноставна језичка средства, – постави и одговори на једноставна питања личне природе, – у неколико везаних исказа саопшти информације о себи и другима, – разуме једноставне молбе и захтеве и реагује на њих, – размени информације које се односе на опис догађаја и радњи у садашњости, – опише сталне, уобичајене и тренутне догађаје/активност и користећи неколико везаних	околини 9. решавање проблема 10. сарадња 11.дигитална компетенција

		носиоце значења у кратким саопштењима на блиске теме. ДСТ.2.1.2. Разуме једноставније поруке личне природе. ДСТ.2.1.7. Разуме основни смисао кратких телевизијских емисија (или других аудио-визуелних записа) о познатим темама, с предвидљивим информацијама, уколико се говори споро и разговетно. ДСТ.2.1.8. Разуме појединачне речи, једноставне фразе и предвидљиве конструкције у модерној музици. ДСТ.2.1.12. Разуме општи садржај различитих врста нелинеарних интернет текстова, прилагођених узрасту и интересовањима. ДСТ.2.1.13. Разуме најопштији смисао једноставних прозних и поетских текстова	исказа, – постави и одговори на једноставна питања личне природе, – саопшти шта он/она или неко други планира, намерава, – разуме краће текстове у којима се описују догађаји у прошлости, – размени информације у вези са догађајима у прошлости, – опише у неколико краћих, везаних исказа догађај из прошлости, – разуме једноставне молбе и захтеве и реагује на њих, – разуме честитку и одговори на њу, – упути пригодну честитку, – захвали се и извини се	

		прилагођених узрасту и интересовањима. ДСТ.2.1.22. Размењује основне информације о плановима и обавезама. ДСТ.2.1.23. Формулише љубазне молбе и извињења. ДСТ.2.1.27. Пише кратке текстове на блиске теме у којима описује себе, своју породицу и окружење, користећи фреквентне кохезивне елементе. ДСТ.2.1.29. На матерњем језику саопштава основну тему и најважније информације краћег усменог исказа. ДСТ.2.2.3. Познаје и/или користи једноставније граматичке елементе и конструкције. ДСТ.2.3.5. Познаје основне одлике регија и држава у којима се страни језик користи као већински. ДСТ.2.3.6. Познаје животне услове који владају у појединим	користећи једноставна језичка средства, – саопшти кратку поруку којом се захваљује, – разуме једноставна обавештења о хронолошком времену, – тражи и даје информације о хронолошком времену и о метеоролошким приликама користећи једноставна језичка средства, – разуме једноставне изразе који се односе на поседовање и припадност, – разуме једноставне исказе који се односе на описивање интересовања, изражавање допадања и недопадања и	

		екосистемима света (клима, географске одлике и сл.) где се користи страни језик. ДСТ.3.1.4. Разуме основни смисао и главне информације радио и телевизијских емисија (или других аудио визуелних записа) о блиским темама, као и тему и основу поруку кратких телевизијских репортажа и документарних филмова помажући се визуелним информацијама. ДСТ.3.1.5. Разуме општи смисао и фреквентне фразе и изразе једноставнијих текстова модерне музике.	реагује на њих, – опише своја и туђа интересовања и изрази допадање и недопадање уз једноставно образложење, – разуме свакодневне изразе у вези са непосредним и конкретним жељама, потребама, осетима и осећањима и реагује на њих, – изрази основне жеље, потребе, осете и осећања користећи једноставна језичка средства, – размени информације које се односе на опис догађаја и радњи у садашњости, – опише сталне, уобичајене и тренутне догађаје/активност и користећи неколико везаних	

			исказа,	
Landeskunde und Alltagsleben	Meine Stadt ist klein, sie liegt am See und ist von Bergen umgeben. Alles ist niedlich und es ist schön, hier zu leben. Serbien befindet sich an der Kreuzung von Zentral- und Südosteuropa. Belgrad und Novi Sad liegen and der Donau. Deutschland besteht aus 16 Bundesländern, Österreich aus neun und die Schweiz aus 26 Kantonen. Was sind die Wahrzeichen von Belgrad? Was muss man in Belgrad besichtigen? (Интер)културни садржаји : особености наше земље и земаља немачког говорног подручја (знаменитости, географске карактеристике и сл.) Um wieviel Uhr treffen wir uns heute vor dem Kino? Um halb acht oder? Kommst du mit? Nehmen Sie/ Nimm den Bus Nummer 78 um Viertel nach sieben. Er fährt direkt zum Kino. Dann sehen wir uns, bis dann. Ich ziehe nach Deutschland um, deshalb lade ich dich zu meiner Abschiedsparty ein. Sag bitte Bescheid, wenn du nicht kommen kannst. Danke für die Einladung. Leider kann ich nicht kommen, denn ich bin am Samstag bei meinen Gr oßeltern. Sie feiern ihren	ДСТ.1.1.1. Разуме најједноставније речи, имена, бројеве (нпр. цене, датуме, изразе за количину и меру) и успева да их запише, уколико му се саопштавају или диктирају полако и разговетно и уколико су јасно контекстуализовани. ДСТ.1.1.5. Разуме основни смисао најједноставније конверзације, тј. предмет разговора који прати, уколико саговорници говоре довољно разговетно и споро. ДСТ.1.1.9. Разуме општи смисао и главне информације у најједноставнијим врстама текстова (натписи, огласи, вести, кратки извештаји, сервисне информације, временске прогнозе, брошуре, проспекти, рекламе, стрипови),	Ученик ће бити у стању да: – да разуме краће текстове који се односе на представљање и тражење/давање информација личне природе, – поздрави и отпоздрави, представи себе и друге користећи једноставна језичка средства, – постави и одговори на једноставна питања личне природе, – у неколико везаних исказа саопшти информације о себи и другима, – разуме једноставне молбе и захтеве и реагује на њих, – размени информације које се односе на опис догађаја и радњи у	1. компетенција за учење 2. одговорно учешће у демкратском друштву 3. естетичка 4. комуникација 5. одговоран однос према околини 9. решавање проблема 10. сарадња 11.дигитална компетенција

	Hochzeitstag. Danke für die Einladung, ich komme gerne. Wir gehen morgen ins Konzert. Hast du Lust mitzukommen?/ Hast du Lust auf das Konzert? – Natürlich. Super Idee. Ich bin nicht daran interessiert. Du bist dick geworden. Du solltest deine Ernährung umstellen und dich mehr bewegen. Vielleicht solltest du nach 18 Uhr nichts essen. Vergiss alle Süßigkeiten! Iss mehr Obst und Gemüse! Sollte за давање савета Модални и помоћни глаголи за изражавање предлога (möcht-, können/ könnt-, wollen, dürfen/dürft-, würd-) Заповедни начин Прилози (deshalb, darum, deswegen) Везници за изражавање узрока (weil, da, denn) (Интер)културни садржаји : прикладно упућивање предлога, савета и позива и реаговање на предлоге, савете и позиве.Können/Könnten Sie mir sagen, wie ich zum Stadion komme? Entschuldigung, wo ist die nächste Bushaltestelle? – Gehen Sie nur geradeaus und dann die zweite Straße links.	уколико су праћени илустративним елементима и препознатљивим начином графичког обликовања. ДСТ.1.1.11. Успоставља и одржава друштвени контакт користећи најједноставнија језичка средстава приликом поздрављања, представљања, добродошлице, окончања комуникације, захваљивања, извињавања, давања података о себи, распитивања о основним подацима који се тичу саговорника. ДСТ.1.1.15. Поставља најједноставнија питања личне природе (о блиским темама, потребама, интересовањима, предметима у нечијем поседу) и одговара на слична питања саговорника. ДСТ.1.1.16. Најједноставнијим	садашњости, – опише сталне, уобичајене и тренутне догађаје/активност и користећи неколико везаних исказа, – постави и одговори на једноставна питања личне природе, – саопшти шта он/она или неко други планира, намерава,	

	Was ist dieses weiße Gebäude gegenüber dem Rathaus? Wir sind an der Donau vorbeigefahren. Mein Haus ist nicht weit weg von der Bushaltestelle (entfernt). Wo ist der Fahrkartenautomat? – Da drüben. Das Wetter ist schön, geh raus und verbringe nicht die ganze Zeit drinnen vor dem Computer. Kommt er aus Süddeutschland? – Ja, sein Ort ist liegt im Südwesten. Er liegt an einem wunderschönen See. Предлози за изражавање положаја и просторних односа Прилози за изражавање просторних односа Компаратив и суперлатив придева Заповедни начин. (Интер)културни садржаји : јавни простор; типичан изглед места; географске карактеристике наше земље и земаља говорног подручја циљног језика; идиоматска/метафоричка употреба предлошких израза.	језичким средствима саопштава шта воли, а шта не и поставља иста/таква питања саговорнику. ДСТ.1.1.24. На матерњем језику саопштава основну тему и најопштији садржај кратког писаног текста на страном језику. ДСТ.1.2.3. Познаје и/или користи ограничени број правилних морфолошких облика и синтаксичких структура у оквиру наученог репертоара језичких средстава. ДСТ.1.3.1. Познаје основне појаве свакодневног живота циљних култура (нпр. начин исхране, радно време, навике, празници, разонода). ДСТ.2.1.6. Разуме спорији, јасно артикулисани монолошки исказ од неколико реченица, уз одговарајуће паузе и понављања.		

		ДСТ.2.1.7. Разуме основни смисао кратких телевизијских емисија (или других аудио-визуелних записа) о познатим темама, с предвидљивим информацијама, уколико се говори споро и разговетно. ДСТ.2.1.8. Разуме појединачне речи, једноставне фразе и предвидљиве конструкције у модерној музици. ДСТ.2.1.9. Разуме краће поруке личне природе са неколико суштинских информација (писма, мејлови итд.) ДСТ.2.1.10. Разуме најједноставније савете и упутства која се тичу непосредних потреба (оријентација у простору, употреба апарата, правило игре), праћена визуелним елементима. ДСТ.2.1.14. Разуме општи смисао једноставнијих текстова		

		модерне музике. ДСТ.2.1.15. Разуме садржај једноставних рекламних порука уколико не садрже игру речи или неко конотативно/скривено/метафорично ДСТ.2.1.20. Поставља једноставнија питања о темама које одговарају његовим интересовањима (слободно време, хоби, школа, породица, другови) и одговара на слична питања саговорника. ДСТ.2.1.21. Исказује допадање и недопадање, слагање и неслагање. значење. ДСТ.2.1.27. Пише кратке текстове на блиске теме у којима описује себе, своју породицу и окружење, користећи фреквентне кохезивне елементе. ДСТ.2.1.30. На матерњем језику саопштава основну тему и најважније		

		информације краћег писаног текста. ДСТ.2.2.1. Препознаје и разумљиво изговара већину гласова и гласовних група, уз одређена прозодијска ограничења (акценти, интонација, дужина). ДСТ.2.3.6. Познаје животне услове који владају у појединим екосистемима света (клима, географске одлике и сл.) где се користи страни језик. ДСТ.3.1.2. Разуме основни смисао и главне информације из разговора двоје или више (са)говорника, уколико се говори разговетно и умереним темпом. ДСТ.3.1.3. Разуме кратко и једноставно монолошко излагање на узрасно адекватне и блиске теме, као и презентације праћене визуелним елементима. ДСТ.3.1.13. Описује себе и околину, школски		

		контекст и приватан живот, свакодневне навике, претходне и планиране активности и догађаје. СТ.3.1.19. Пише обична и електронска писма у којима с пријатељима и познаницима договара активности и једноставним језичким средствима обрађује/спомиње узрасно релевантне теме. ДСТ.3.1.20. Саставља краће текстове од неколико повезаних реченица о себи, друштвеном и природном окружењу, аспектима приватног и школског живота. ДСТ.3.2.2. Записује речи и изразе с релативном ортографском тачношћу (тако да не долази до неспоразума) и познаје и примењује фреквентна правописна правила. ДСТ.3.2.3. Познаје и/или користи одређени број граматичких елемената		

		и конструкција, укључујући и најчешће изузетке, као и основне начине творбе и флексије именица, глагола, придева, прилога.		
Alltagsleben	Kannst du/Könntest du etwas langsamer/leiser sprechen? Könnten Sie das Radio ausmachen, ich kann mich nicht konzentireren. Ich bitte dich um Hilfe. Ich bitte dich mir zu helfen. Lass mich in Ruhe! Lass mich ausreden! Der Leher teilte mit, dass der Unterricht morgen wegen seiner Krankheit ausfällt. Entschldigung! Vezeihung! Entschuldige für Verspätung! Tut mir leid, aber ich habe den Bus verpasst. Ich gratuliere zum Jubiläum. Alles Gute! Herzlichen Glückwunsch! Danke schön. Ich bedanke mich für die Geschenke. Модални глаголи и глагол lassen за изражавање молбе и захтева (облици индикатива и конјуктива) (Интер)културни садржаји: правила учтиве комуникације, значајни празници и догађаји, честитања. Ich gehe morgen zum Zahnarzt, denn ich habe heftige Zahnschmerzen. Unsere Tante Maria kommt in zwei Stunden zu uns.	ДСТ.1.1.1. Разуме најједноставније речи, имена, бројеве (нпр. цене, датуме, изразе за количину и меру) и успева да их запише, уколико му се саопштавају или диктирају полако и разговетно и уколико су јасно контекстуализовани. ДСТ.1.1.5. Разуме основни смисао најједноставније конверзације, тј. предмет разговора који прати, уколико саговорници говоре довољно разговетно и споро. ДСТ.1.1.9. Разуме општи смисао и главне информације у најједноставнијим врстама текстова	Ученик ће бити у стању да: – разуме обавештења о положају предмета и бића у простору, – упути једноставне молбе и захтеве, – разуме једноставне молбе и захтеве и реагује на њих, – разуме једноставне предлоге и одговори на њих, – даје једноставна упутства у вези с уобичајеним ситуацијама из свакодневног живота, – затражи и пружи кратко	1. компетенција за учење 2. одговорно учешће у демкратском друштву 3. естетичка 4. комуникација 5. одговоран однос према околини 7. предузимљивост и оријентација ка предузетништву 8. рад са подацима и информацијама 9. решавање проблема 10. сарадња 11.дигитална компетенција

	Nach dem Studium wirst du bestimmt bei deinem Vater in der Firma arbeiten. Ich vermute, dass er im Ausland studieren wird. Ich glaube, der Regen hört bald auf. Ich hoffe, dass der Regen bald aufhört. Was hast du am Sonntagnachmittag vor? – Nichts, ich möchte mich ein bisschen erholen. Was wirst du Hans in Belgrad zeigen, wenn er zu Besuch kommt? Презент и футур Везници (wenn, sobald). (Интер)културни садржаји : правила учтивости у складу са степеном формалности и ситуацијом; традиција и обичаји. Was ist deine Lieblingsfreizeitbeschäftigung? – Skaten. Mir gefällt dieser Film sehr. Er ist einfach Spitze. Die Schauspieler waren total gut. Ich finde Schwimmen sehr gesund. Er mag Skilaufen, darüber hat er sich immer gefreut. Ich liebe Tiere. Basteln macht mir Spaß. Sie genießt, wenn sie ihren Morgenkaffee auf der Terrasse trinkt. Meine Schwester mag lieber Cola als Fanta. Was magst du lieber? Was bevorzugst du? Hörbücher oder gedruckte Bücher?	(натписи, огласи, вести, кратки извештаји, сервисне информације, временске прогнозе, брошуре, проспекти, рекламе, стрипови), уколико су праћени илустративним елементима и препознатљивим начином графичког обликовања. ДСТ.1.1.11. Успоставља и одржава друштвени контакт користећи најједноставнија језичка средстава приликом поздрављања, представљања, добродошлице, окончања комуникације, захваљивања, извињавања, давања података о себи, распитивања о основним подацима који се тичу саговорника. ДСТ.1.1.15. Поставља најједноставнија питања личне природе (о блиским темама, потребама, интересовањима,	обавештење, – разуме и следи једноставна упутства у вези с уобичајеним ситуацијама из свакодневног живота, – разуме једноставне текстове у којима се описују сталне, уобичајене и тренутне радње, – опише сталне, уобичајене и тренутне догађаје/активност и користећи неколико везаних исказа, – опише дневни/недељни распоред активности, – размени једноставне исказе у вези са својим и туђим плановима и намерама, – разуме једноставне изразе	

	Придевска промена Питања са Wie? Welcher, welche, welches? Was für ein? (Интер)културни садржаји : уметност, књижевност за младе, стрип, музика, филм, спорт.	предметима у нечијем поседу) и одговара на слична питања саговорника. ДСТ.1.1.16. Најједноставнијим језичким средствима саопштава шта воли, а шта не и поставља иста/таква питања саговорнику. ДСТ.1.1.24. На матерњем језику саопштава основну тему и најопштији садржај кратког писаног текста на страном језику. ДСТ.1.2.3. Познаје и/или користи ограничени број правилних морфолошких облика и синтаксичких структура у оквиру наученог репертоара језичких средстава. ДСТ.1.3.1. Познаје основне појаве свакодневног живота циљних култура (нпр. начин исхране, радно време, навике, празници, разонода). ДСТ.2.1.6. Разуме	који се односе на поседовање и припадност, – разуме једноставне исказе који се односе на описивање интересовања, изражавање допадања и недопадања и реагује на њих, – опише своја и туђа интересовања и изрази допадање и недопадање уз једноставно образложење, – разуме свакодневне изразе у вези са непосредним и конкретним жељама, потребама, осетима и осећањима и реагује на њих	

		спорији, јасно артикулисани монолошки исказ од неколико реченица, уз одговарајуће паузе и понављања. ДСТ.2.1.7. Разуме основни смисао кратких телевизијских емисија (или других аудио-визуелних записа) о познатим темама, с предвидљивим информацијама, уколико се говори споро и разговетно. ДСТ.2.1.8. Разуме појединачне речи, једноставне фразе и предвидљиве конструкције у модерној музици. ДСТ.2.1.9. Разуме краће поруке личне природе са неколико суштинских информација (писма, мејлови итд.) ДСТ.2.1.10. Разуме најједноставније савете и упутства која се тичу непосредних потреба (оријентација у простору, употреба		

		апарата, правило игре), праћена визуелним елементима. ДСТ.2.1.14. Разуме општи смисао једноставнијих текстова модерне музике. ДСТ.2.1.15. Разуме садржај једноставних рекламних порука уколико не садрже игру речи или неко конотативно/скривено/метафорично ДСТ.2.1.20. Поставља једноставнија питања о темама које одговарају његовим интересовањима (слободно време, хоби, школа, породица, другови) и одговара на слична питања саговорника. ДСТ.2.1.21. Исказује допадање и недопадање, слагање и неслагање. значење. ДСТ.2.1.27. Пише кратке текстове на блиске теме у којима описује себе, своју породицу и окружење, користећи фреквентне		

		кохезивне елементе. ДСТ.2.1.30. На матерњем језику саопштава основну тему и најважније информације краћег писаног текста. ДСТ.2.2.1. Препознаје и разумљиво изговара већину гласова и гласовних група, уз одређена прозодијска ограничења (акценти, интонација, дужина). ДСТ.2.3.6. Познаје животне услове који владају у појединим екосистемима света (клима, географске одлике и сл.) где се користи страни језик. ДСТ.3.1.2. Разуме основни смисао и главне информације из разговора двоје или више (са)говорника, уколико се говори разговетно и умереним темпом. ДСТ.3.1.3. Разуме кратко и једноставно монолошко излагање на		

		узрасно адекватне и блиске теме, као и презентације праћене визуелним елементима. ДСТ.3.1.13. Описује себе и околину, школски контекст и приватан живот, свакодневне навике, претходне и планиране активности и догађаје. СТ.3.1.19. Пише обична и електронска писма у којима с пријатељима и познаницима договара активности и једноставним језичким средствима обрађује/спомиње узрасно релевантне теме. ДСТ.3.1.20. Саставља краће текстове од неколико повезаних реченица о себи, друштвеном и природном окружењу, аспектима приватног и школског живота. ДСТ.3.2.2. Записује речи и изразе с релативном ортографском тачношћу (тако да не долази до		

		неспоразума) и познаје и примењује фреквентна правописна правила. ДСТ.3.2.3. Познаје и/или користи одређени број граматичких елемената и конструкција, укључујући и најчешће изузетке, као и основне начине творбе и флексије именица, глагола, придева, прилога.		
Wohnen	Es war nett von dir, dass du auf meinen Hund aufgepasst hast, während ich beim Arzt war. Wo hast du gewohnt, als du Kind warst? Hast du dieses Buch schon gelesen? – Ja, vor 3 Jahren. Nach 8 Jahren hat er aufgehört Basketball zu trainieren. Wie hast du deine Ferien verbracht? – Zuerst bin ich mit meinen Eltern ans Meer gefahren und danach habe ich eine Sprachreise nach London gemacht. Es war super. Der Erste Weltkrieg ist 1914 ausgebrochen und hat vier Jahre gedauert. Mileva Maric war mit Albert Einstein verheiratet. Sie hat ihm viel bei der Forschung geholfen und zu seinem Erfolg beigetragen. Перфект	ДСТ.1.1.5. Разуме основни смисао најједноставније конверзације, тј. предмет разговора који прати, уколико саговорници говоре довољно разговетно и споро. ДСТ.1.1.9. Разуме општи смисао и главне информације у најједноставнијим врстама текстова (натписи, огласи, вести, кратки извештаји, сервисне информације, временске прогнозе, брошуре, проспекти, рекламе, стрипови),	Ученик ће бити у стању да: – у неколико везаних исказа саопшти информације о себи и другима, – разуме једноставан опис животиња, – опише карактеристике бића, предмета, појава и места користећи једноставна језичка средства, – разуме једноставан опис	1. компетенција за учење 3. естетичка 4. комуникација 7. предузимљивост и оријентација ка предузетништву 8. рад са подацима и информацијама 9. решавање проблема 10. сарадња 11.дигитална компетенција

	и претерит правилних и неправилних глагола Везници wenn, als, während, bis. Интер)културни садржаји : историјски догађаји, епохална открића; важније личности из прошлости Wie viele Einwohner hat Belgrad? Etwa 1.7 Millionen. Der Rhein ist mehr als 1200m lang. Wie hoch ist das höchste Gebäude der Welt? – 829 Meter, das ist ein Wolkenkratzer in Dubai. Wie groß bist du? – 1,87. Er wohnt im fünften Stock. Wie weit ist Novi Sad von Belgrad entfernt? – Ich denke, 80km. Wieviel wiegt ein Elephant? – Keine Ahnung. Wie groß ist deine Wohnung? – Die Fläche beträgt 76 Quadratmeter. Was brauchst du für diesen Kuchen? – 250 Gramm Mehl, 10 Eier, eine Tafel Schokolade. Основни бројеви преко 1000 Мерне јединице (Интер)културни садржаји : друштвено окружење; валуте циљних култура; метрички и неметрички систем мерних јединица.	уколико су праћени илустративним елементима и препознатљивим начином графичког обликовања. ДСТ.1.1.11. Успоставља и одржава друштвени контакт користећи најједноставнија језичка средстава приликом поздрављања, представљања, добродошлице, окончања комуникације, захваљивања, извињавања, давања података о себи, распитивања о основним подацима који се тичу саговорника. ДСТ.1.1.15. Поставља најједноставнија питања личне природе (о блиским темама, потребама, интересовањима, предметима у нечијем поседу) и одговара на слична питања саговорника. ДСТ.1.1.16. Најједноставнијим	места, – опише места користећи једноставна језичка средства, – разуме једноставна питања и обавештења која се односе на положај бића и предмета у простору и одговори на њих, – разуме обавештења о положају предмета и бића у простору, – упути једноставне молбе и захтеве, – разуме једноставне молбе и захтеве и реагује на њих, – разуме једноставне предлоге и одговори на њих, – даје једноставна упутства у вези с уобичајеним ситуацијама из свакодневног	

		језичким средствима саопштава шта воли, а шта не и поставља иста/таква питања саговорнику. ДСТ.1.1.24. На матерњем језику саопштава основну тему и најопштији садржај кратког писаног текста на страном језику. ДСТ.1.2.3. Познаје и/или користи ограничени број правилних морфолошких облика и синтаксичких структура у оквиру наученог репертоара језичких средстава. ДСТ.1.3.1. Познаје основне појаве свакодневног живота циљних култура (нпр. начин исхране, радно време, навике, празници, разонода). ДСТ.2.1.6. Разуме спорији, јасно артикулисани монолошки исказ од неколико реченица, уз одговарајуће паузе и понављања.	живота, – затражи и пружи кратко обавештење, – разуме и следи једноставна упутства у вези с уобичајеним ситуацијама из свакодневног живота, – разуме једноставне текстове у којима се описују сталне, уобичајене и тренутне радње, – опише сталне, уобичајене и тренутне догађаје/активност и користећи неколико везаних исказа, – опише дневни/недељни распоред активности, – размени једноставне исказе у вези са својим и туђим плановима и	

		ДСТ.2.1.7. Разуме основни смисао кратких телевизијских емисија (или других аудио-визуелних записа) о познатим темама, с предвидљивим информацијама, уколико се говори споро и разговетно. ДСТ.2.1.8. Разуме појединачне речи, једноставне фразе и предвидљиве конструкције у модерној музици. ДСТ.2.1.9. Разуме краће поруке личне природе са неколико суштинских информација (писма, мејлови итд.) ДСТ.2.1.10. Разуме најједноставније савете и упутства која се тичу непосредних потреба (оријентација у простору, употреба апарата, правило игре), праћена визуелним елементима. ДСТ.2.1.14. Разуме општи смисао једноставнијих текстова	намерама, – саопшти шта он/она или неко други планира, намерава, – разуме једноставна обавештења о хронолошком времену, – тражи и даје једноставне информације о хронолошком времену користећи једноставна језичка средства, – разуме краће текстове у којима се описују догађаји у прошлости,	

		модерне музике. ДСТ.2.1.15. Разуме садржај једноставних рекламних порука уколико не садрже игру речи или неко конотативно/скривено/метафорично ДСТ.2.1.20. Поставља једноставнија питања о темама које одговарају његовим интересовањима (слободно време, хоби, школа, породица, другови) и одговара на слична питања саговорника. ДСТ.2.1.21. Исказује допадање и недопадање, слагање и неслагање. значење. ДСТ.2.1.27. Пише кратке текстове на блиске теме у којима описује себе, своју породицу и окружење, користећи фреквентне кохезивне елементе. ДСТ.2.1.30. На матерњем језику саопштава основну тему и најважније		

		информације краћег писаног текста. ДСТ.2.2.1. Препознаје и разумљиво изговара већину гласова и гласовних група, уз одређена прозодијска ограничења (акценти, интонација, дужина). ДСТ.2.3.6. Познаје животне услове који владају у појединим екосистемима света (клима, географске одлике и сл.) где се користи страни језик. ДСТ.3.1.2. Разуме основни смисао и главне информације из разговора двоје или више (са)говорника, уколико се говори разговетно и умереним темпом. ДСТ.3.1.3. Разуме кратко и једноставно монолошко излагање на узрасно адекватне и блиске теме, као и презентације праћене визуелним елементима. ДСТ.3.1.13. Описује себе и околину, школски		

		контекст и приватан живот, свакодневне навике, претходне и планиране активности и догађаје. СТ.3.1.19. Пише обична и електронска писма у којима с пријатељима и познаницима договара активности и једноставним језичким средствима обрађује/спомиње узрасно релевантне теме. ДСТ.3.1.20. Саставља краће текстове од неколико повезаних реченица о себи, друштвеном и природном окружењу, аспектима приватног и школског живота. ДСТ.3.2.2. Записује речи и изразе с релативном ортографском тачношћу (тако да не долази до неспоразума) и познаје и примењује фреквентна правописна правила. ДСТ.3.2.3. Познаје и/или користи одређени број граматичких елемената		

		и конструкција, укључујући и најчешће изузетке, као и основне начине творбе и флексије именица, глагола, придева, прилога.		
Gesund leben	Ich denke/miene/glaube/vermute, dass Fast Food der Gesundheit schaden kann. Ich finde, Fast Food kann auch schmecken. Ich teile auch deine Meinung. Meiner Meinung/Ansicht nach haben die Deutschen das beste Br ot. Ich fnde ihren Rock zu kurz. Findest du auch? Wer gewinnt das Spiel, was denkst du? Ich finde das Kleid nicht so schön, obwohl es so teuer ist. Er sagt, dass ihm der neue Mathelehrer gut gefällt. Nur weiß er noch nicht, ob er streng ist. Везници dass, w?, ob, obwohl (Интер)културни садржаји : поштовање основних норми учтивости у комуникацији са вршњацима и одраслима.	ДСТ.1.1.16. Најједноставнијим језичким средствима саопштава шта воли, а шта не и поставља иста/таква питања саговорнику. ДСТ.1.1.19. Писаним путем доставља информације о себи или тражи информације о другима. ДСТ.1.1.23. На матерњем језику саопштава основну тему и најопштији садржај кратког усменог исказа на страном језику. ДСТ.1.2.1. Препознаје и разумљиво изговара једноставније гласове и најчешће гласовне групе и познаје основне интонацијске схеме (нарочито упитну).	Ученик ће бити у стању да: – опише дневни/недељни распоред активности, – размени једноставне исказе у вези са својим и туђим плановима и намерама, – саопшти шта он/она или неко други планира, намерава, – разуме једноставне исказе који се односе на описивање интересовања, изражавање допадања и недопадања и	1. компетенција за учење 2. одговорно учешће у демкратском друштву 3. естетичка 4. комуникација 5. одговоран однос према околини 6. одговоран однос према здрављу 9. решавање проблема 10. сарадња

		ДСТ.1.2.2. Правилно записује познату лексику. ДСТ.1.2.3. Познаје и/или користи ограничени број правилних морфолошких облика и синтаксичких структура у оквиру наученог репертоара језичких средстава. ДСТ.2.1.1. Разуме фреквентне речи и изразе као главне носиоце значења у кратким саопштењима на блиске теме. ДСТ.2.1.2. Разуме једноставније поруке личне природе. ДСТ.2.1.7. Разуме основни смисао кратких телевизијских емисија (или других аудио-визуелних записа) о познатим темама, с предвидљивим информацијама, уколико се говори споро и разговетно. ДСТ.2.1.8. Разуме појединачне речи, једноставне фразе и	реагује на њих, – опише своја и туђа интересовања и изрази допадање и недопадање уз једноставно образложење, – разуме свакодневне изразе у вези са непосредним и конкретним жељама, потребама, осетима и осећањима и реагује на њих, – изрази основне жеље, потребе, осете и осећања користећи једноставна језичка средства, – размени информације које се односе на опис догађаја и радњи у садашњости, – опише сталне, уобичајене и тренутне догађаје/активност и користећи неколико везаних	

		предвидљиве конструкције у модерној музици. ДСТ.2.1.12. Разуме општи садржај различитих врста нелинеарних интернет текстова, прилагођених узрасту и интересовањима. ДСТ.2.1.13. Разуме најопштији смисао једноставних прозних и поетских текстова прилагођених узрасту и интересовањима. ДСТ.2.1.22. Размењује основне информације о плановима и обавезама. ДСТ.2.1.23. Формулише љубазне молбе и извињења. ДСТ.2.1.27. Пише кратке текстове на блиске теме у којима описује себе, своју породицу и окружење, користећи фреквентне кохезивне елементе. ДСТ.2.1.29. На матерњем језику саопштава основну тему и најважније	исказа, – опише карактеристике бића, предмета, појава и места користећи једноставна језичка средства, – разуме једноставан опис места, – опише места користећи једноставна језичка средства, – разуме једноставна питања и обавештења која се односе на положај бића и предмета у простору и одговори на њих, – разуме обавештења о положају предмета и бића у простору, – упути једноставне молбе и захтеве, – разуме једноставне молбе и захтеве и реагује	

		информације краћег усменог исказа. ДСТ.2.2.3. Познаје и/или користи једноставније граматичке елементе и конструкције. ДСТ.2.3.5. Познаје основне одлике регија и држава у којима се страни језик користи као већински. ДСТ.2.3.6. Познаје животне услове који владају у појединим екосистемима света (клима, географске одлике и сл.) где се користи страни језик. ДСТ.3.1.4. Разуме основни смисао и главне информације радио и телевизијских емисија (или других аудио визуелних записа) о блиским темама, као и тему и основу поруку кратких телевизијских репортажа и документарних филмова помажући се визуелним информацијама.	на њих,	

Предмет: Влашки говор са елементима националне културе	Разред: осми	Недељни фонд часова: 2	Годишњи фонд часова: 72
Циљ наставног предмета: Циљ наставе влашког говора са елементима националне културе је да се путем усменог изражавања богате, усавршавају и негују специфичности влашког говора; да се упознају културне тековине Влаха. Настава влашког говора има за циљ да оспособи ученике за слушање и разумевање влашког говора. У овом узрасту нагласак је на усменом изражавању.			
Корелација са другим предметима : **Историја, географија, српски језик, енглески језик, немачки језик, верска настава, ликовна и музичка култура**			
Начин провере остварености исхода: **Наставни материјали**			

ОБЛАСТ/ ТЕМА	НАСТАВНИ САДРЖАЈИ	ОБЛАСТ СТАНДАРДА/ СТАНДАРДИ	ИСХОДИ	КОМПЕТЕНЦИЈЕ ОПШТЕ И МЕЂУПРЕДМЕТНЕ
КЊИЖЕВНОСТ	- LIRJIKA - - Terminurlji dî literatură - Kîntatuorju šî kînćiku. - Struofa šî vjersu în kînćiku dî lirjikă. - Motivurlji în kînćik. - Elementurlji dî akustikă šî veđearje în sljika dî poezije. - Epiteturlji. - Onomatuopeja. - Komparacîja (śe să parjekjeašće, vuorba dî parjekit, ku śe să parjekjeašće).	///	-одреди род књижевног дела -анализира елементе композиције лирске песме (строфа, стих) -одреди главне мотиве у песмама -препозна и разликује акустичне и визуелне елементе песничке слике -препозна и одреди епитете у песми -препозна и одреди	1. компетенција за учење 2. одговорно учешће у демкратском друштву 4. комуникација 5. одговоран однос према околини 6. одговоран однос према здрављу 7. предузимљивост и оријентација ка предузетништву 8. рад са подацима и

	- - Lektjira - - kînćiśe dă žalje, deskînćiku - - kînćiśe pomîntuluj - -kînćiśe svîncîlor - - Kînćiśilji vlasăšć a lu lumnje or a lu autorj šî poecî vlasăšć kum aljeaźe nastavnjiku. - - EPIKA - Terminurlji dî literatură - Al śe skrije šî al śe povîastuje. - Fuorma lu spusu: dăskrisu, povăstujitu; dijaluogu. - Fabula: rînđitu lu potrivjelurj. - Junaśi aj marj šî junaśi aj miś. - Karakterizacîja lu figurj – kum vorbjeašć, kum să rînduje. - Karakterizacîja lu figurj pră etikă; relacîja ku ajlalc. - Suoarta lu povješć dî epikă: basnă, povješć dî lumnje, povješć skrisă dî autorj. - Lektjira - -Повјестјиј дје копиј пйнтру ноаптја бунă - Povješćilji dî kopij pîntru nuoapća bună, Negotin 2017 - -Basnje šî povješć vlasăšć a lu lumnje šî/or a lu autorj kum aljeaźe nastavnjiku. - DRAMA - Terminurlji dî literatură - Činu, poivitu, figurîlji în dramă.		ономатопеју -прпозна и одреди компарацију у песми -разликује књижевне облике казивања -одреди увод, заплет, кулминацију и расплет у прозном тексту -одреди тему, место и време вршења радње; низање догађаја -одреди главне и споредне ликове у тексту -опише физички изглед, мисли, осећаје и ставове ликова из текста -анализира поступке ликове у делу служећи се аргументима из текста -уочава хумор у књижевном делу -илуструје веровања, обичаје, начин живота и догађаје у прошлости описане у књижевним делима -анализира елементе композиције драмског текста (чин; појава, призор, сцена) -разликује врсте	информацијама 9. решавање проблема 10. сарадња 11.дигитална компетенција

	- Sorcîlji lu dramă. - Komjenđa – karakteristikurlji. - - Lektjira - 1. Źukarijilji dî batrînjeacă (pră aljes). - 2. Drama dî teatăr, TV or radio. - - TJEKSTURLJI DÎ NAUKĂ ŠÎ DÎ INFORMISÎT - (aljeasă pînă la duoa) - 1. Kultura vlasaskă dîn lumnje. - 2. Dîn vijaca lu anuoštri aj batrînj. - 3. Aljesu dîn kărc, enciklopedije, nuovinj dî kopij šî dî la Internet. - 4. Teksturlji dîn nuovinj (aljesu đin "Vuorba nuastră") - - Šîmăj lektjiră dî aljes - 1. Filmurj pră ljimba anuastră - 2. Stripurj karje kum aljeaźe. - 3. Am katat teatru dî kopij.		игроказа (позоришни, телевизијски и радијски) -препоручи усмено и писмено, књижевно дело уз кратко образложење -отпева влашке народне и популарне дечије песме које су примерене његовом узрасту -напише састав са описом дешавања и ликова прозног текста који је прочитао	
ЈЕЗИК (ГОВОР)	- Pronvacatu: aoristu šî imperfektu - Învacatu: - Vrjeamja verburljilor: imperativu, potencijalu, futur II - Deklinacija numinjicîlor - Morfologija vuorbilor: - radaśina vuorbi, prefiks, sufiks, deminutiv, augmentativ, hipokoristik, pejorativ - Sintaksa: - Vuorbilji înskimbatuoarje:	///	-мења именице по падежима - мења глаголе по временима -правилно употреби глаголе у реченицама -да познаје структуру речи и њихово грађење -одреди врсте речи -одреди и разликује променљиве речи	1. компетенција за учење 2. одговорно учешће у демкратском друштву 4. комуникација 5. одговоран однос према околини 6. одговоран однос према здрављу 9. решавање проблема 10. сарадња

	numiturilji, adusaturilji, pronumiturilji, numjeri, verburlji. - Vuorbilji njeînskimbatuoarje: adunaturilji, propusurlji, ljegaturilji, vorbiturilji šî zbjeraturilji. - Skrisu lu glasurj ă, й, дз, ш́, ж́ - (ă, î, dz, ś, ż) - Skripsuoarja Vlaha - ćirilica. - Skripsuoarja Vlaha - latinica. - Sa skrije đirjept ljimbilje strinje, diftongurj uo/ua šî žumaglasîluor împreunaće (îă) în aorist - Vuorbitu lu glasurj ă,î,dz,ś, ź. - Intonacîja šî pauzîlji în rîndu ku sîamnurlji dî interpunkcîje; întonacîja lu spusurlji dî întrabat. - Artikulacîja: vorbjeašće sî să audă răpedzîtuorilji, întînj merjekuc da prăurmă măjjut (sîngurj or în grupă)		-одреди и разликује непроменљиве речи -Доследно примењује влашко писмо (ћириличну и латичну верзију) при писању „изабраних речи“. - да правилно пише називе страних језика и националности, дифтонга уо/уа и полугласника у аористу -правилно изговара гласове ă, й, дз, ш́, ж́. -правилно изговара речи обраћајући пажњу на интонацију -говори јасно у складу са нормом влашког говора свога краја -течно и разговетно чита наглас текстове разноврсне тематике	
ЈЕЗИЧКА /ГОВОРНА КУЛТУРА	Povîastujitu - dî aja śe lji sa potrivit, dî aja śe a vadzut, dî aja śe jej vrjeu, dî śe lji duor. ● Întîlpinatu lu grupj dî vuorbj la vro tjemă šî întîlpinat spusu dîn vuorbje śe îs daće. Vorbitu la telefuon – înśeputu šî ogojitu ku vuorba în rîndu ku bontuonu. ● Bontuonu, rugatu dî aźutamînt, dijaluogu.	///	користи различите облике казивања: дескрипцију (портрет, ентеријер, екстеријер, природне појаве), приповедање у 1. и 3. лицу, дијалог - води спонтани, хумористички и телефонски разговор	1. компетенција за учење 2. одговорно учешће у демкратском друштву 4. комуникација 5. одговоран однос према околини 6. одговоран однос према здрављу 9. решавање проблема

	● Povăstujitu (în doa, tri spusurj) dî aj dîn kasă, komšîj, drugarj, škuoală šî aja śe să lukră la škuoală, ka šî dî vro potrivjală karje îj sa potrivit. ● Dăskrisu - lu enterijer šî eksterijer, lu uoamenj, žuoavinje, poivituri în priruodă. ● Śe sîngur ginđeašće dî tjekstu śe a śećit (dî śe ma fuost drag šî dî śe). ● Kapjećenja, autoru, junaku šî kum je jeal. ● Reprodukcîja lu tjekstu/povastă askultată or śećită, ku aźutatu lu plan or sîngur reprodukuje. Dăskrisu lu sljikă or vrun lukru în măjmulće sljiś. Reprodukcîja în vuorbă or skris lu filurj śe îs kataće, pră plan śe je fakut Dramatizacîja lu vrun tjekst pră vuoje or potrivjeală dîn tuoatădzî. Intonacîja đirjaptă lu spusu dî dzîs, dî întrabat šî dî zbjerat kind să śećeašće tjekstu. Dikcîja šî intonacîja đirjaptă lu vuorbje kind să recituje kinćiśe dî ađeturj vlasăšć. Śećitu în śeat šî raspunsu la întrabărj dî tjekstu śe je śećit. Îngazdatu lu vuorbarj: vježbilji dî leksikă šî semantikă (sî dzîšem aśi: fuźitu dî vuorbj premulće; însamnatu figurativjit lu vuorbje; aflatu lu părcîlji lu spus karje nus); vježbilji dî stil: (sî dzîšem aśi: tjekstu învintă povăstujitu frumuos; šabluonu dî situacîje ka o fuormă dî katat mejfrumuos spus) Proskrisu lu tjeksturj skurće pră		- слуша са разумевањем текстове који му се читају на влашком - слуша саговорника са разумевањем и пуном пажњом - саставља говорени или писани текст о доживљају књижевног дела и на теме из свакодневног живота и света маште -драматизује прочитани текст по избору, доживљај или догађај из свакодневног живота -користи речник при богаћењу сопственог фонда речи -чита краћи једноставан текст на влашком језику са разумевањем -правилно интонује изјавну, упитну и ускличну реченицу приликом читања текста -прочита у себи текст и одговори на питања у вези с текстом, након читања -усмено и писмено	10. сарадња

	daćina śe je dată (primenjitu lu ruod, număr, vrjeamja, sluogu...). Skrisu la kărc. Skrisu la tjeksturj la tjema lu škuoală, drugarije, ferije dî vară šî dî jarnă. Prezentacîja lu tjekst karje sîngurj a skris šî lukru în tim.		препричава на влашком одгледане филмове; усмено и писено -усмено и писмено препричава на влашком одгледане филмове; усмено и писмено прича на влашком према слици/сликама и о доживљајима -рецитује народне влашке обредне песме -препише краћи текст по задатом плану (замена рода, броја, времена, слогова...). -пише писма -пише писмене саставе на тему школе, другарства, летњег и зимског распуста	
ЕЛЕМЕНТИ КУЛТУРЕ И ТРАДИЦИЈЕ	-Povješć šî istorija dîn Ratu marje aidîntînj šî aduojljai Mitologija Ađeturj šî običăjurj Urdžîja(safsaljija šî dulfurija) Majstuorija dă vrodată – stari zanati Uaminj kunoskuc	///	-истражује историју и историјске приче препозна приче о знаменитим људима из прошлости познаје наше обичаје и како се изводе обреди слуша приче из влашке митологије и нађе о којим се митским бићима некад причало познаје влашку	1. компетенција за учење 2. одговорно учешће у демкратском друштву 3. естетичка 4. комуникација 5. одговоран однос према околини 6. одговоран однос према здрављу 7. предузимљивост и оријентација ка

	Puortu Vlahilor		народну ношњу зна како су људи радили у прошлости и какво је било њихово понашање.	предузетништву 9. решавање проблема 10. сарадња

НАСТАВНИ ПРОГРАМ
ВЕРСКЕ НАСТАВЕ – ПРАВОСЛАВНОГ КАТИХИЗИСА
ЗА ОСНОВНУ ШКОЛУ
ОД V-VIII РАЗРЕДА

Назив предмета: **ВЕРСКА НАСТАВА – ПРАВОСЛАВНИ КАТИХИЗИС**

Годишњи фонд часова: **36**

Разред: **Пети**

ТЕМА (наставне јединице)	**ЦИЉ**	**ИСХОДИ** По завршетку теме ученик ће:	**ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ ПО ТЕМАМА**	**НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА**
I – УВОД **1. Упознавање садржаја програма и начина рада**	• Упознавање ученика са садржајем предмета, планом и програмом и начином реализације наставе Православног катихизиса; • Установити каква су знања стекли и какве ставове усвојили ученици у претходном школовању.	• моћи да сагледа садржаје којима ће се бавити настава Православног катихизиса у току 5. разреда основне школе; • моћи да уочи какво је његово предзнање из градива Православног катихизиса обрађеног у претходном циклусу школовања. • бити мотивисан да похађа часове Православног катихизиса.	• Упознавање са садржајем програма и начином рада • Прелиминарна систематизација	Катихизација као литургијска делатност- заједничко је дело катихете (вероучитеља) и његових ученика. Катихета (вероучитељ) би требало стално да има науму да катихеза не постоји ради гомилања информација („знања о вери“), већ као настојање да се учење и искуство Цркве лично усвоје и спроведу у живот кроз слободно учешће у богослужбеном животу Цркве. На почетку сваке наставне теме ученике би требало упознати са циљевима и исходима наставе, садржајима по темама, начином остваривања програма рада, као и са начином вредновања њиховог рада.
II - РЕЛИГИЈА И КУЛТУРА СТАРОГ СВЕТА **2. Религија и култура старог света** **3. Човек тражи Бога**	• Упознати ученике са основним елементима религије и културе старог века. • Упознати ученике са паганским митовима и легендама о вечном животу. • Припремити ученике за сусрет са Откровењем Истинитог Бога.	• моћи да именује неке политеистичке религије. • моћи да наведе неке од карактеристика политеистичких религија и културе старог века	• Религија и култура старог света • Човекова жеђ за Богом и вечним животом • Митови и легенде	

III - ОТКРИВЕЊЕ - СВЕТ БИБЛИЈЕ **4. Божије Откровење** **5. Свето Писмо (настанак, подела)**	• Развити код ученика свест о Богу као личности која се открива човеку • Упознати ученике са појмовима Светог Предања и Светог Писма • Објаснити ученицима узрок и начин настанка Библије	• моћи да уочи да се Бог откривао изабраним људима, за разлику од паганских божанстава; • моћи да објасни да је рођење Христово догађај који дели историју на стару и нову еру; • моћи да наведе неке од библијских књига, њихове ауторе и оквирно време настанка • моћи да разликује Стари и Нови Завет • бити подстакнут да се односи према Библији као светој књизи;	• Божије Откровење • Свето Писмо (настанак, подела)	**Врсте наставе** Настава се реализује кроз следеће облике наставе: • **теоријска настава (35 часова)** • **практична настава (1 час)** **Место реализације наставе** • Теоријска **настава се реализује у учионици**; • Практична настава се **реализује у цркви – учешћем у литургијском сабрању;** **Дидактичко методичка упутства за реализацију наставе** • Уводне часове требало би осмислити тако да допринесу међусобном упознавању ученика, упознавању ученика с циљевима, исходима, наставним садржајима, али и тако да наставник стекне почетни увид у то каквим предзнањима и ставовима из подручја Православног катихизиса, група располаже. • Реализација програма требало би да се одвија у складу с принципима савремене активне наставе, која својом динамиком подстиче ученике на истраживачки и проблемски приступ садржајима тема. У току реализације стављати нагласак више на доживљајно и формативно, а мање на сазнајно и информативно.
IV - СТВАРАЊЕ СВЕТА И ЧОВЕКА **6. Стварање света** **7. Стварање човека** **8. Прародитељски грех** **9. Човек изван рајског врта**	• Пружити ученицима знање да Бог из љубави ствара свет да би му дао вечно постојање; • Оспособити ученике за разумевање посебности улоге човека у свету, као споне између Бога и света. • Објаснити ученицима повест о првородном греху и његовим последицама; • Указати ученицима на начин на који се Бог стара о свету и човеку од Адама до Ноја; • Пробудити у ученицима осећај одговорности за свет који их окружује.	• моћи да преприча библијску причу о постању и доживи је као дело љубави Божије • моћи да увиди да је Бог поред видљивог света створио и анђеле • моћи да преприча библијску приповест о стварању човека и уочи да је човек сличан Богу јер је слободан • бити подстакнут на развијање осећаја личне одговорности према природи; • моћи да наведе неке од последица првородног греха по човека и читаву створену природу; • моћи да преприча неку од библијских прича до Аврама; • моћи да повеже причу о Нојевој барци са Црквом	• Шестоднев • Стварање човека „по икони и подобију“ • Прародитељски грех • Човек изван рајског врта (Каин и Авељ, Ноје, Вавилонска кула)	

		• бити подстакнут на послушност као израз љубави према Богу;		• Квалитет наставе се постиже када се наставни садржаји реализују у складу са савременим педагошким захтевима у погледу употребе разноврсних метода, облика рада и наставних средстава. • Имаући у виду захтеве наставног програма и могућности транспоновања наставног садржаја у педагошко дидактичка решења, наставник би требало да води рачуна и о психолошким чиниоцима извођења наставе – узрасту ученика, нивоу психофизичког развоја, интересовањима, склоностима, способностима и мотивацији ученика. • У остваривању савремене наставе наставник је извор знања, креатор, организатор и координатор ученичких активности у наставном процесу. • Настава је успешно реализована ако је ученик спреман да Цркву схвати као простор за остваривање своје личности кроз заједничарење са ближњима и Тројичним Богом који постаје извор и пуноћа његовог живота.
V - СТАРОЗАВЕТНА ИСТОРИЈА СПАСЕЊА **10. Аврам и Божији позив** **11. Исак и његови синови** **12. Праведни Јосиф** **13. Мојсије** **14. Пасха**	• Упознати ученике са старозаветним личностима и догађајима • Указати ученицима на везу између старозаветних личности и Христа • Указати ученицима на повезаност Пасхе и Христа • Указати ученицима на етичку вредност старозаветних списа • Развијање свести ученика о старању Божјем за свет кроз библијску историју; • Пружити ученицима знање о старозаветним мотивима у иконографији.	• моћи да наведе неке од најважнијих старозаветних личности и догађаја • моћи да уочи везу старозаветних праотаца и патријараха са Христом • моћи да исприча да јеврејски народ прославља Пасху као успомену на излазак из Египта • моћи да извуче моралну поуку из библијских приповести • моћи да препозна старозаветне личности и догађаје у православној иконографији.	• Аврам и Божији позив • Исак и његови синови • Праведни Јосиф • Мојсије • Пасха	
VI - ЗАКОН БОЖИЈИ **15. На гори Синају** **16. Десет Божјих заповести** **17.Закон Божији као педагог за Христа**	• Објаснити ученицима околности у којима је Бог дао Закон преко Мојсија; • Пружити ученицима основно знање о томе да се кроз заповести Божје остварује заједница између Бога и људи;	• моћи да преприча библијски опис давања Десет Божијих заповести Мојсију; • моћи да наведе и протумачи на основном нивоу Десет Божјих заповести; • моћи да разуме да је од односа према Заповестима зависила и припадност Божијем народу;	• Добијање Божијих заповести на гори Синају • Садржај Десет Божјих заповести • Смисао Декалога као припреме за Христа	

	• Пружити ученицима основ за разумевање да су Десет Божјих заповести водич и припрема за Христове заповести љубави	• бити подстакнут да примени вредности Декалога у свом свакодневном животу.		**Евалуација наставе** Евалуацију наставе (процењивање успешности реализације наставе и остварености задатака и исхода наставе) наставник ће остварити на два начина: • процењивањем реакције ученика или прикупљањем коментара ученика путем анкетних евалуационих листића; • провером знања које ученици усвајају на часу и испитаивањем ставова; **Оцењивање** Непосредно описно оцењивање ученика може се вршити кроз: • усмено испитивање; • писмено испитивање; • посматрање понашања ученика; **Оквирни број часова по темама** Увод – **1** Религија и култура старог света – **3** Откривење – Свет Библије – **4** Стварање света и човека – **7** Старозаветна историја спасења – **7** Закон Божији – **4** Месијанска нада – **8** Евалуација – **1+1**
VII - МЕСИЈАНСКА НАДА **18. „Земља меда и млека“** **19. Цар Давид** **20. Соломон и јерусалимски храм** **21. Псалми Давидови** **22. Старозаветни пророци** **23. Месијанска нада**	• Упознати ученике са појмом „обећане земље“ и њеним значајем за „изабрани народ Божији“ • Објаснити ученицима значај старозаветне Скиније и Храма • Указати ученицима на улогу старозаветних царева и пророка • Указати ученицима на лепоту Давидових псалама • Објаснити ученицима појам Месије • Предочити ученицима специфичности библијског текста и омогућити им да доживе његову сликовитост	• моћи да препозна на слици Ковчег Завета и Скинију и да у једној реченици каже шта је мана • моћи да именује најважније личности јеврејског народа у Обећаној земљи • моћи да уочи да је Светиња над светињама посебно место Божијег присуства • знати да је цар Давид испевао Псалме у славу Божију • моћи да наведе неке од старозаветних пророка • моћи да уочи да су старозаветни пророци најављивали долазак Месије • увидети значај покајања и молитве као „жртве угодне Богу“ на основу одељака поучних и пророчких књига • моћи да уочи у којој мери је напредовао и савладао градиво Православног катихизиса у 5. разреду.	• Насељавање Обећане земље (Исус Навин, Самсон...) • Цар Давид • Соломон и јерусалимски храм • Псалми Давидови • Старозаветни пророци • Месијанска нада	

КОРЕЛАЦИЈА С ДРУГИМ ПРЕДМЕТИМА / МОДУЛИМА:

1. Српски језик и књижевност
2. Историја
3. Географија
4. Биологија
5. Ликовна култура
6. Музичка култура
7. Грађанско васпитање

Назив предмета: **ВЕРСКА НАСТАВА – ПРАВОСЛАВНИ КАТИХИЗИС**

Годишњи фонд часова: **36**

Разред: **Шести**

ТЕМА (наставне јединице)	**ЦИЉ**	**ИСХОДИ** По завршетку теме ученик ће:	**ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ ПО ТЕМАМА**	**НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА**
I – УВОД **1. Упознавање садржаја програма и начина рада**	• Упознавање ученика са садржајем предмета, планом и програмом и начином реализације наставе Православног катихизиса; • Установити каква су знања стекли и какве ставове усвојили ученици у претходном разреду школовања.	• моћи да сагледа садржаје којима ће се бавити настава Православног катихизиса у току 6. разреда основне школе; • моћи да уочи какво је његово предзнање из градива Православног катихизиса обрађеног у претходном разреду школовања. • бити мотивисан да похађа часове Православног катихизиса.	• Упознавање са садржајем програма и начином рада	Катихизација као литургијска делатност- заједничко је дело катихете (вероучитеља) и његових ученика. Катихета (вероучитељ) би требало стално да има науму да катихеза не постоји ради гомилања информација („знања о вери“), већ као настојање да се учење и искуство Цркве лично усвоје и спроведу у живот кроз слободно учешће у богослужбеном животу Цркве. На почетку сваке наставне теме ученике би требало упознати са циљевима и исходима наставе, садржајима по темама, начином остваривања програма рада, као и са начином вредновања њиховог рада. **<u>Врсте наставе</u>** Настава се реализује кроз следеће облике наставе: • **теоријска настава (35 часова)** • **практична настава (1 час)**
II - ПРИПРЕМА СВЕТА ЗА ДОЛАЗАК СИНА БОЖИЈЕГ **2. Историјске околности пред долазак Христов** **3.Јеврејско ишчекивање Месије** **4. Свети Јован Претеча**	• Упознати ученике са културно-историјским приликама у Палестини пред Христово рођење; • Указати ученицима на старозаветна пророштва везана за долазак Спаситеља – Месије; • Објаснити ученицима улогу и значај Светог Јована Претече; • Развити свест код ученика о значају покајања и врлинског живота;	• моћи да каже да су Јевреји пред долазак Месије били под Римском окупацијом и да су међу њима постојале поделе • моћи да препозна да су Јевреји очекивали Месију на основу старозаветних пророштава • моћи да препприча живот Светог Јована Претече и Крститеља Господњег и каже да је он припремао народ за долазак Христа • моћи да доживи врлински живот и покајање као припрему за сусрет са Христом;	• Историјске околности пред долазак Христов • Старозаветна пророштва о доласку Месије • Свети Јован Претеча	

III - УВОД У НОВИ ЗАВЕТ **5. Нови Завет је испуњење Старог Завета** **6. Новозаветни списи** **7. Јеванђелисти**	• Упознати ученике са настанком новозаветних књига; • Објаснити ученицима кључне новозаветне појмове; • Пружити ученицима основ за разумевање смисла новозаветних догађаја; • Подстаћи ученике да самостално читају Свето Писмо.	• моћи да закључи да је доласком Исуса Христа Бог склопио Нови Завет са људима. • моћи да наведе неке од новозаветних књига и околности њиховог настанка; • моћи да пронађе одређени библијски одељак; • моћи да каже да се Библија користи на богослужењима; • моћи да именује Јеванђелисте и препозна њихове иконографске симболе; • бити подстакнут на читање Светог Писма.	• Нови Завет је испуњење Старог Завета • Новозаветни списи (настанак, подела,функција, аутори...) • Јеванђелисти	**<u>Место реализације наставе</u>** • Теоријска **настава се реализује у учионици;** • Практична настава се **реализује у цркви – учешћем у литургијском сабрању;** **<u>Дидактичко методичка упутства за реализацију наставе</u>** • Уводне часове требало би осмислити тако да допринесу међусобном упознавању ученика, упознавању ученика с циљевима, исходима, наставним садржајима, али и тако да наставник стекне почетни увид у то каквим предзнањима и ставовима из подручја Православног катихизиса, група располаже. • Реализација програма требало би да се одвија у складу с принципима савремене активне наставе, која својом динамиком подстиче ученике на истраживачки и проблемски приступ садржајима тема. У току реализације стављати нагласак више на доживљајно и формативно, а мање на сазнајно и информативно. • Квалитет наставе се постиже када се наставни садржаји реализују у складу са савременим педагошким захтевима у погледу употребе разноврсних метода, облика рада и наставних средстава.
IV - БОГОЧОВЕК – ИСУС ХРИСТОС **8. Пресвета Богородица – Благовести** **9. Богородичини празници** **10. Рођење Христово** **11. Христос је Богочовек** **12. Крштење Христово** **13. Христова чуда** **14. Новозаветне заповести и Беседа на гори**	• Пружити ученицима основно знање о личности Пресвете Богородице; • Објаснити ученицима хришћанско поимање слободе; • Пружити ученицима основно знање о јеванђељским казивањима о Господу Исусу Христу; • Објаснити ученицима разлог оваплоћења Сина Божијег; • Подстаћи ученике да у описима Христових чуда увиде љубав Божију	• моћи да преприча догађај Благовести и да препозна да је то „почетак спасења“; • моћи да препозна службу анђела као гласника и служитеља Божијих; • моћи да препозна Богородичино прихватање воље Божије као израз слободе; • моћи да уочи да је за разлику од Еве, Богородица послушала Бога • моћи да преприча неке од догађаја из живота Пресвете Богородице и повеже их са Богородичиним празницима; • моћи да преприча библијски опис Рођења Христовог;	• Пресвета Богородица – Благовести • Богородичини празници • Рођење Христово • Христос је Богочовек • Крштење Христово • Христова чуда • Новозаветне заповести и Беседа на гори • Христос – Онај који је наш „пут, истина и живот“	

15. Христос – „пут, истина и живот“ **16. Лазарева Субота и Цвети** **17. Тајна Вечера – прва Литургија** **18. Страдање Христово** **19. Васкрсење Христово**	• Кроз Христове заповести о љубави и тумачење појединих одељака из Беседе на гори указати ученицима на значај љубави према Богу и ближњима. • Подстаћи ученике да живе по Јеванђељу; • Указати ученицима на повезаност Тајне Вечере и Свете Литургије; • Представити ученицма догађаје Страдања и Васкрсења Христовог као кључне за спасење света и човека.	• моћи да препозна да је Христос дошао на свет да сједини Бога и човека • моћи да преприча библијски опис Христовог Крштења, поста и кушања; • моћи да препозна да су Христова чуда израз Његове љубави према људима; • моћи да увиди разлику између старозаветног закона и новозаветних заповести о љубави; • бити подстакнут да прихвати Христа за свој животни узор; • моћи да преприча догађаје Васкрсења Лазаревог и Уласка у Јерусалим; • моћи да увиди контрадикторност између очекивања јеврејског народа спрам Христове личности; • моћи да хронолошки наведе догађаје Страсне седмице; • моћи да преприча библијски опис Тајне Вечере и у приносу хлеба и вина препозна Свету Литургију; • моћи да преприча библијски опис Христовог Страдања и Васкрсења • моћи да кроз тумачење тропара Христовог Васкрсења препозна да је Христос победио смрт и омогућио свима васкрсење из мртвих;	• Лазарева Субота и Цвети • Тајна Вечера – прва Литургија • Страдање Христово • Васкрсење Христово	• Имаући у виду захтеве наставног програма и могућности транспоновања наставног садржаја у педагошко дидактичка решења, наставник би требало да води рачуна и о психолошким чиниоцима извођења наставе – узрасту ученика, нивоу психофизичког развоја, интересовањима, склоностима, способностима и мотивацији ученика. • У остваривању савремене наставе наставе наставник је извор знања, креатор, организатор и координатор ученичких активности у наставном процесу. • Настава је успешно реализована ако је ученик спреман да Цркву схвати као простор за остваривање своје личности кроз заједничарење са ближњима и Тројичним Богом који постаје извор и пуноћа његовог живота. **<u>Евалуација наставе</u>** Евалуацију наставе (процењивање успешности реализације наставе и остварености задатака и исхода наставе) наставник ће остварити на два начина: • процењивањем реакције ученика или прикупљањем коментара ученика путем анкетних евалуационих листића;

V - ЦРКВА ДУХА СВЕТОГА **20. Вазнесење и Педесетница** **21. Црква у Јерусалиму** **22. Павле – апостол незнабожаца** **23. Прогони хришћана** **24. Свети цар Константин и крштење царства**	• Објаснити ученицима значај догађаја Вазнесења и Педесетнице; • Упознати ученике са мисионарском делатношћу светих апостола; • Упознати ученике са особеностима сведочења вере у раној Цркви; • Указати ученицима на узроке гоњења хришћана; • Подстаћи ученике на толеранцију према припадницима других вероисповести.	• моћи да преприча догађаје Вазнесења и Педесетнице; • моћи да каже да је силаском Духа Светог на апостоле рођена Црква Христова; • моћи да именује неколико светих апостола и наведе неке од догађаја из њиховог живота; • моћи да уочи да су у Римском царству хришћани били гоњени и наведе неке од примера мучeништва; • моћи да објасни значај доношења Миланског едикта; • моћи да усвоји вредност толеранције међу људима различитих верских убеђења; • моћи да уочи у којој мери је напредовао и савладао градиво Православног катихизиса у 6. разреду.	• Вазнесење и Педесетница • Заједница у Јерусалиму, према извештају из Дела апосолских • Мисионарско дело светог апостола Павла • Гоњења Цркве • Свети цар Константин и крштење царства	• провером знања које ученици усвајају на часу и испитаивањем ставова; **<u>Оцењивање</u>** Непосредно описно оцењивање ученика може се вршити кроз: • усмено испитивање; • писмено испитивање; • посматрање понашања ученика; **<u>Оквирни број часова по темама</u>** Увод – **1** Припрема света за долазак Сина Божијег – **5** Увод у Нови Завет – **5** Богочовек Исус Христос – **16** Црква Духа Светога – **7** Евалуација – **1+1**

КОРЕЛАЦИЈА С ДРУГИМ ПРЕДМЕТИМА / МОДУЛИМА:

1. Српски језик и књижевност
2. Историја
3. Географија
4. Ликовна култура
5. Музичка култура
6. Грађанско васпитање

Назив предмета: **ВЕРСКА НАСТАВА – ПРАВОСЛАВНИ КАТИХИЗИС**

Годишњи фонд часова: **36**

Разред: **Седми**

ТЕМА (наставне јединице)	**ЦИЉ**	**ИСХОДИ** По завршетку теме ученик ће:	**ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ ПО ТЕМАМА**	**НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА**
I – УВОД **1. Упознавање садржаја програма и начина рада**	• Упознавање ученика са садржајем предмета, планом и програмом и начином реализације наставе Православног катихизиса; • Установити каква су знања стекли и какве ставове усвојили ученици у претходном разреду школовања	• моћи да сагледа садржаје којима ће се бавити настава Православног катихизиса у току 7. разреда основне школе; • моћи да уочи какво је његово предзнање из градива Православног катихизиса обрађеног у претходном разреду школовања. • бити мотивисан да похађа часове Православног катихизиса.	• Упознавање са садржајем програма и начином рада	Катихизација као литургијска делатност- заједничко је дело катихете (вероучитеља) и његових ученика. Катихета (вероучитељ) би требало стално да има науму да катихеза не постоји ради гомилања информација („знања о вери“), већ као настојање да се учење и искуство Цркве лично усвоје и спроведу у живот кроз слободно учешће у богослужбеном животу Цркве. На почетку сваке наставне теме ученике би требало упознати са циљевима и исходима наставе, садржајима по темама, начином остваривања програма рада, као и са начином вредновања њиховог рада. **<u>Врсте наставе</u>** Настава се реализује кроз следеће облике наставе: • **теоријска настава (34 часова)** • **практична настава (2часа)**
II – БОГОПОЗНАЊЕ **2. Процес сазнавања** **3. Личносно познање** **4. Познање Бога** **5. Бог је један, али није сам**	• Подстаћи ученике да преиспитају свој однос према знању и учењу; • Кроз очигледне примере и експерименте објаснити ученицма три начина сазнавања: објективно, субјективно и личносно и границе њихове примене (наука, уметност, теологија); • Указати ученицима на повезаност љубави и знања у црквеном искуству;	• моћи да уочи да су знање и учење важни у његовом животу; • моћи да кроз очигледне примере и експерименте закључи да постоје различити начини сазнавања • моћи да кроз примере из личног искуства уочи да једино онај кога заволимо за нас постаје личност - непоновљиво и бескрајно важно биће; • моћи да повезује личносно познање са нашим познањем Бога; • моћи да препозна да нам Христос открива Бога као љубавну заједницу три личности;	• Процес сазнавања као дело целе личности: чула, разум, слободна воља, искуство • Личносно познање, упознавање кроз љубав • Познање Бога • Бог је један, али није сам (Бог је заједница три личности: Отац, Син и Свети Дух)	

	• Објаснити ученицима да нам Христос открива Бога као Свету Тројицу; • Развити код ученика свест о љубави као темељу заједнице.	• моћи да вреднује своје понашање на основу љубави коју исказује према својим ближњима; • бити подстакнут на одговорније обликовање заједничког живота са другима.		**Место реализације наставе** • Теоријска **настава се реализује у учионици;** • Практична настава се **реализује у цркви – учешћем у литургијском сабрању;**
III – ЈЕДИНСТВО ЦРКВЕ ХРИСТОВЕ **6. Сабори као израз јединства Цркве** **7. Васељенски сабори** **8. Символ вере** **9. Богочовек Христос**	• Указати ученицима на Саборе као израз јединства Цркве; • Објаснити појмове јереси и догмата; • Пружити ученицима основно знање о историјском контексту настанка Символа вере; • Развијање свести ученика о значају и месту Символа вере у Крштењу и Литургији; • Пружити ученицима основ за разумевање основне истине о Тајни Богочовека Христа;	• моћи да уочи да је Црква на Саборима решавала проблеме са којима се сусретала кроз историју; • бити подстакнут да своје проблеме и несугласице са другима решава кроз разговор и заједништво; • знати да је Символ вере установљен на Васељенским саборима; • умети да интерпретира Символ вере; • знати да се Символ вере изговара на Крштењу и Литургији; • моћи да уочи да појам Богочовека описује Христа као истинитог Бога и истинитог Човека;	• Сабори као израз јединства Цркве • Васељенски сабори • Символ вере • Христос је истинити Бог и истинити Човек	**Дидактичко методичка упутства за реализацију наставе** • Уводне часове требало би осмислити тако да допринесу међусобном упознавању ученика, упознавању ученика с циљевима, исходима, наставним садржајима, али и тако да наставник стекне почетни увид у то каквим предзнањима и ставовима из подручја Православног катихизиса, група располаже. • Реализација програма требало би да се одвија у складу с принципима савремене активне наставе, која својом динамиком подстиче ученике на истраживачки и проблемски приступ садржајима тема. У току реализације стављати нагласак више на доживљајно и формативно, а мање на сазнајно и информативно. • Квалитет наставе се постиже када се наставни садржаји реализују у складу са савременим педагошким захтевима у погледу употребе разноврсних метода, облика рада и наставних средстава.
IV - СВЕТОТАЈИНСКИ ЖИВОТ ЦРКВЕ **10. Светотајински живот Цркве** **11. Света Литургија – светајна Цркве**	• Пружити ученицима основ за разумевање да се кроз учешће у Светим Тајнама Цркве наш живот и сви његови елементи узводе у личносни однос са Богом; • Пружити ученицима основ за разумевање смисла и значаја Светих Тајни;	• моћи да увиди да Црква Светим Тајнама повезује човека са Богом у најважнијим моментима његовог живота (рођење и духовно рођење – Крштење, венчање и Брак, Црквена брига за болесне у јелеосвећењу...) • моћи да увиди да је Литургија извор и циљ свих Тајни Цркве;	• Светотајински живот Цркве • Света Литургија као светајна Цркве • Свете Тајне Крштења и Миропомазања • Света Тајна Исповести	

12. Свете Тајне Крштења и Миропомазања **13. Света Тајна Исповести** **14. Света Тајна Брака** **15. Монашка заједница** **16. Света Тајна Рукоположења** **17. Молитвословља Цркве**	• Развијање свести ученика о неопходности личног учествовања у светотајинском животу Цркве.	• знати да је Причешће врхунац светотајинског живота • моћи да препозна Крштење и Миропомазање као Тајне уласка у Цркву; • бити подстакнут да на покајање гледа као на промену начина живота; • моћи да увиди да су брак и монаштво два пута која воде ка Богу; • моћи да разликује и именује службе у Цркви (епископ, свештеник, ђакон и народ); • моћи да препозна своју службу у Цркви; • моћи да у молитвословљима уочи важност природних елемената (воде, грожђа, жита, светлости...) • бити подстакнут на учествовање у светотајинском животу Цркве;	• Света Тајна брака (слика Христа и Цркве) • Монашка заједница (искорак ка животу будућег века) • Света Тајна Рукоположења • Молитвословља Цркве	• Имаући у виду захтеве наставног програма и могућности транспоновања наставног садржаја у педагошко дидактичка решења, наставник би требало да води рачуна и о психолошким чиниоцима извођења наставе – узрасту ученика, нивоу психофизичког развоја, интересовањима, склоностима, способностима и мотивацији ученика. • У остваривању савремене наставе наставе наставник је извор знања, креатор, организатор и координатор ученичких активности у наставном процесу. • Настава је успешно реализована ако је ученик спреман да Цркву схвати као простор за остваривање своје личности кроз заједничарење са ближњима и Тројичним Богом који постаје извор и пуноћа његовог живота. **<u>Евалуација наставе</u>** Евалуацију наставе (процењивање успешности реализације наставе и остварености задатака и исхода наставе) наставник ће остварити на два начина: • процењивањем реакције ученика или прикупљањем коментара ученика путем анкетних евалуационих листића; • провером знања које ученици усвајају на часу и испитаивањем ставова;
V - СРПСКА ЦРКВА КРОЗ ВЕКОВЕ **18. Света браћа Кирило и Методије** **19. Свети Сава** **20. Срби светитељи** **21. Крсна слава и обичаји**	• Објаснити ученицима значај мисионарске и просветитељске делатности Свете браће и Светог Саве; • Указати ученицима кроз примере српских светитеља на значај стицања хришћанских врлина;	• моћи да препозна да култура и писменост Словена имају корен у мисионарској делатности просветитеља равноапостолних Кирила и Методија; • моћи да објасни просветитељску улогу и значај Светога Саве за српски народ; • бити подстакнут да доживи српске светитеље као учитеље хришћанских врлина;	• Света браћа Кирило и Методије • Свети Сава • Срби светитељи (вероучитељ ће на више часова описати живот и подвиге неколико светитеља Српске Цркве по избору: - Света лоза Немањића	

22. Српска црквена баштина	• Указати ученицима на историјски пут Српске Цркве кроз житија изабраних светитеља; • Подстаћи ученике да развију доживљај Крсне славе као молитвеног прослављања Бога и светитеља; • Развити код ученика свест о важности неговања традиције и обичаја (Крсна слава, литије, храмовне и градске славе); • Пружити ученицима могућност да сагледају улогу СПЦ у развоју српске културе и идентитета.	• моћи да препозна неговање српских православних обичаја као начин преношења искуства вере и прослављања Бога и светитеља • моћи да препозна евхаристијску симболику у елементима Крсне Славе; • бити подстакнут да прослављање Крсне славе везује за Литургију • бити подстакнут да доживи, вреднује и негује богатство и лепоту српске културне баштине. • моћи да уочи у којој мери је напредовао и савладао градиво Православног катихизиса у 7. разреду.	- Св. цар Лазар - Св. Василије Острошки - Св. Николај Жички и Охридски - Св. Петар Цетињски - Св. Вукашин из Клепаца) • Крсна слава и обичаји (литије, храмовне и градске славе...) • Српска црквена баштина	**<u>Оцењивање</u>** Непосредно описно оцењивање ученика може се вршити кроз: • усмено испитивање; • писмено испитивање; • посматрање понашања ученика; **<u>Оквирни број часова по темама</u>** Увод – **1** Богопознање – **5** Јединство Цркве Христове – **7** Светотајински живот Цркве – **11** Српска Црква кроз векове – **10** Евалуација – **1+1**

КОРЕЛАЦИЈА С ДРУГИМ ПРЕДМЕТИМА / МОДУЛИМА:

1. Српски језик и књижевност
2. Историја
3. Географија
4. Биологија
5. Физика
6. Ликовна култура
7. Музичка култура
8. Грађанско васпитање
9. Техничко и информатичко образовање

Назив предмета: **ВЕРСКА НАСТАВА – ПРАВОСЛАВНИ КАТИХИЗИС**

Годишњи фонд часова: **34**

Разред: **Осми**

ТЕМА (наставне јединице)	**ЦИЉ**	**ИСХОДИ** По завршетку теме ученик ће:	**ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ ПО ТЕМАМА**	**НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА**
I – УВОД **1. Упознавање садржаја програма и начина рада**	• Упознавање ученика са садржајем предмета, планом и програмом и начином реализације наставе Православног катихизиса; • Установити каква су знања стекли и какве ставове усвојили ученици у претходном разреду школовања.	• моћи да сагледа садржаје којима ће се бавити настава Православног катихизиса у току 8. разреда основне школе; • моћи да уочи какво је његово предзнање из градива Православног катихизиса обрађеног у претходном разреду школовања. • бити мотивисан да похађа часове Православног катихизиса.	• Упознавање са садржајем програма и начином рада	Катихизација као литургијска делатност- заједничко је дело катихете (вероучитеља) и његових ученика. Катихета (вероучитељ) би требало стално да има науму да катихеза не постоји ради гомилања информација („знања о вери“), већ као настојање да се учење и искуство Цркве лично усвоје и спроведу у живот кроз слободно учешће у богослужбеном животу Цркве. На почетку сваке наставне теме ученике би требало упознати са циљевима и исходима наставе, садржајима по темама, начином остваривања програма рада, као и са начином вредновања њиховог рада.
II - ЧОВЕК ЈЕ ИКОНА БОЖИЈА **2. Човек - икона Божја и свештеник твари** **3. Хришћанско схватање личности** **4. Грех као промашај човековог назначења** **5. Новозаветне заповести Божије**	• Продубити код ученика знање о човеку као икони Божијој у свету; • Развити свест код ученика о неопходности живота у заједници; • Развити свест код ученика да је грех злоупотреба слободе; • Омогућити ученицима основ за разумевање хришћанског појма слободе;	• моћи да увиди да је човек икона Божија јер је слободна личност и да је служба човекова да буде спона између Бога и света. • моћи да увиди да се човек остварује као личност у слободној заједници љубави са другим. • бити подстакнут да учествује у литургијској заједници. • моћи да сагледа грех као промашај људског назначења; • моћи да разликује слободу од самовоље;	• Човек - икона Божја и свештеник твари • Хришћанско схватање личности • Грех као промашај човековог назначења • Две велике заповести о љубави • Слобода и љубав у хришћанском етосу	

6. Слобода и љубав у хришћанском етосу	• Подстаћи ученике на узајамну љубав и поштовање; • Подстаћи ученике на стално преиспитивање свог живота.	• моћи да увиди да човек може бити роб својих лоших особина и навика; • бити подстакнут да увиди вредност ближњега у сопственом животу; • моћи да усвоји став да једино кроз љубав човек може превазићи конфликт; • моћи да вреднује своје поступке на основу Христових заповести о љубави.		**Врсте наставе** Настава се реализује кроз следеће облике наставе: • **теоријска настава (32 часова)** • **практична настава (2часа)** **Место реализације наставе** • Теоријска **настава се реализује у учионици**; • Практична настава се **реализује у цркви – учешћем у литургијском сабрању;** **Дидактичко методичка упутства за реализацију наставе** • Уводне часове требало би осмислити тако да допринесу међусобном упознавању ученика, упознавању ученика с циљевима, исходима, наставним садржајима, али и тако да наставник стекне почетни увид у то каквим предзнањима и ставовима из подручја Православног катихизиса, група располаже. • Реализација програма требало би да се одвија у складу с принципима савремене активне наставе, која својом динамиком подстиче ученике на истраживачки и проблемски приступ садржајима тема. У току реализације стављати нагласак више на доживљајно и формативно, а мање на сазнајно и информативно.
III - ПОДВИЖНИЧКО – ЕВХАРИСТИЈСКИ ЕТОС **7. Хришћански подвиг** **8. Подвизи Светитеља** **9. Пост** **10. Хришћанске врлине** **11. Евхаристијски поглед на свет**	• Омогућити ученицима основ за правилно разумевање хришћанског подвига; • Упутити ученике на смисао подвига светитеља; • Објаснити ученицима начин, смисао и циљ поста; • Упознати ученике са Житијима Светих; • Развити евхаристијски етос код ученика.	• моћи да увиди да је подвиг начин живота у Цркви; • моћи да препозна различите подвиге као путеве који воде ка истом циљу; • моћи да објасни кад и како се пости; • моћи да увиди смисао и значај поста; • бити подстакнут на пост и молитву као начин служења Богу; • бити подстакнут да развија хришћанске врлине; • бити подстакнут да се критички односи према својим поступцима; • бити подстакнут да чита Житија Светих; • бити подстакнут да заснује свој однос према Богу на захвалности.	• Хришћански подвиг • Примери подвига: свети људи су имали различите подвиге • Хришћански пост (духовни смисао, начин поста, евхаристијски, једнодневни и вишедневни пост) • Основне хришћанске врлине • Евхаристијски поглед на свет	

IV – ЛИТУРГИЈА **12. Молитва - лична и саборна** **13. Црква је Тело Христово** **14. Божанствена Литургија (опис тока литургије)** **15. Литургијски простор (делови храма)** **16. Освећење времена**	• Указати ученицима на значај личне и саборне молитве; • Објаснити ученицима важност Литургије тумачењем значења речи Евхаристија и Литургија (захвалност и заједничко дело); • Указати ученицима да је литургијско сабрање израз Цркве као Тела Христовог; • Указати ученицима на целину литургијског догађаја као узајамног даривања Бога и његовог народа • Упознати ученике са смислом и основним елементима Литургије; • Подстаћи ученике на заједничко учешће у богослужењима; • Објаснити ученицима динамику богослужбеног времена.	• моћи да увиди да је молитва разговор са Богом; • бити подстакнут да преиспита и обогати свој молитвени живот; • моћи да схвати личну молитву као припрему за саборну молитву; • моћи да објасни значење речи Литургија и Евхаристија; • моћи да однос међу члановима Цркве пореди са повезаношћу удова у људском телу; • моћи да препозна неке од елемената Литургије; • моћи да увиди да Молитва Господња има литургијску основу; • моћи да наведе најважније делове храма и препозна њихову богослужбену намену. • моћи да именује нека богослужења и да зна да постоје покретни и непокретни празници; • бити подстакнут да активније учествује у богослужењима;	• Молитва - лична и саборна • Црква је Тело Христово • Божанствена литургија - Проскомидија - Литургија речи (јектенија, мали вход, читања) - Евхаристија (велики вход, анафора, Молитва Господња, причешће) • Литургијски простор (делови храма) • Повезивање времена са литургијским доживљајем вечности (дневни, недељни и годишњи богослужбени круг)	• Квалитет наставе се постиже када се наставни садржаји реализују у складу са савременим педагошким захтевима у погледу употребе разноврсних метода, облика рада и наставних средстава. • Имаући у виду захтеве наставног програма и могућности транспоновања наставног садржаја у педагошко дидактичка решења, наставник би требало да води рачуна и о психолошким чиниоцима извођења наставе – узрасту ученика, нивоу психофизичког развоја, интересовањима, склоностима, способностима и мотивацији ученика. • У остваривању савремене наставе наставе наставник је извор знања, креатор, организатор и координатор ученичких активности у наставном процесу. • Настава је успешно реализована ако је ученик спреман да Цркву схвати као простор за остваривање своје личности кроз заједничарење са ближњима и Тројичним Богом који постаје извор и пуноћа његовог живота.
V - ЦАРСТВО БОЖИЈЕ **17. Царство Божије – циљ стварања**	• Објаснити ученицима да је Царство Божије крајњи циљ историје;	• моћи да објасни да је Бог створио свет са циљем да постане Царство Божије;	• Царство Божије – циљ стварања • Васкрсење мртвих и живот будућег века	

18. Живот будућег века **19. Сведоци Царства Божијег** **20. Обожење – циљ хришћанског живота** **21. Знаци присутва Царства Божијег у овом свету (чуда, мошти...)** **22. Икона – прозор у вечност**	• Указати ученицима на повезаност између васкрсења мртвих и Царства Божијег; • Објаснити ученицима појам обожења указујући им на библијски опис Преображења Господњег; • Развијање свести ученика да је Литургија икона Царства Божјег; • Упознати ученике са сведочанствима присуства Божијег у овом свету (чуда, мошти...); • Предочити ученицима улогу Цркве у свету; • Пружити ученицима основно знање о икономији Духа Светога; • Упознати ученике са иконографијом као изразом есхатолошког стања света и човека.	• моћи да објасни да Царство Божије у пуноћи наступа по другом Христовом доласку и васкрсењу мртвих; • моћи да објасни да је Бог створио човека као сарадника на делу спасења; • моћи да препозна да је Литургија икона Царства Божијег; • бити подстакнут да активније учествује у Светој Литургији. • моћи да преприча догађај Преображења Господњег; • моћи да повеже појмове светости и обожења са дејством Светога Духа • моћи да препозна да је предукус Царства Божијег присутан у моштима, чудотворним иконама, исцељењима... • моћи да препозна разлику између православне иконографије и световног сликарства; • моћи да препозна икону као символ Царства Божијег; • бити подстакнут да на правилан начин изражава поштовање према хришћанским светињама. • моћи да уочи у којој мери је напредовао и савладао градиво Православног катихизиса у 8. разреду, као и у целом циклусу.	• Етос хришћана као сведочанство Царства Божијег • Обожење – живот у савршеној заједници с Богом и другима • Знаци присутва Царства Божијег у овом свету (чуда, мошти...) • Икона – прозор у вечност	**<u>Евалуација наставе</u>** Евалуацију наставе (процењивање успешности реализације наставе и остварености задатака и исхода наставе) наставник ће остварити на два начина: • процењивањем реакције ученика или прикупљањем коментара ученика путем анкетних евалуационих листића; • провером знања које ученици усвајају на часу и испитаивањем ставова; **<u>Оцењивање</u>** Непосредно описно оцењивање ученика може се вршити кроз: • усмено испитивање; • писмено испитивање; • посматрање понашања ученика; **<u>Оквирни број часова по темама</u>** Увод – **1** Човек је икона Божија – **6** Подвижничко-евхаристијски етос – **7** Литургија – **9** Царство Божије – **8** Евалуација – **1+2**

КОРЕЛАЦИЈА С ДРУГИМ ПРЕДМЕТИМА / МОДУЛИМА:

1. Српски језик и књижевност
2. Историја
3. Биологија
4. Ликовна култура
5. Музичка култура
6. Грађанско васпитање
7. Техничко и информатичко образовање

Аутори:
ђакон Радомир Маринковић, координатор Тима
Вук Јовановић
Дејан Корцеба
Сања Николић
Јелена Лалић
Предраг Грковић

Назив слободне наставне активности - **Животне вештине**				
Циљ и задаци: овладавање знањима, развијење вештине и формирање ставове који ће му омогућити боље разумевање различитих животних ситуација и изазова, повећање капацитет да на одговоран начин брине о себи, другима и околини и понаша се у складу са културом безбедности.				
Корелација са другим предметима : географија, биологија, техника и технологија				
Начин провере остварености исхода: наставни листови, усмено одговарање, активност на часу, мини пројекат				
Разред: пети или шести	број часова:	недељно: 1	годишње: 36	време реализације:
Теме	Исходи	Међупредметне компетенције	Начин реализације	
Вештине значајне за учење, рад и друштвени живот Вештине критичког мишљења, решавања проблема, доношења одлука. Организационе вештине и вештине управљања временом. Социо-емоционалне вештине: сарадња, комуникација, асертивност, решавање сукоба, препознавање сопствених и туђих емоција, превазилажење стреса.	на одговоран начин брине о себи и околини и помаже другима у невољи; – проналази релевантне и поуздане изворе информација од значаја за сналажење у свакодневним и ванредним животним ситуацијама; – критички промишља и доноси одлуке уважавајући контекст ситуације, процену последица и најбољи интерес за себе, друге и околину; – јасно изрази сопствене мисли и осећања, са пажњом слуша саговорника и комуницира са другима на конструктиван начин; – сарађује са члановима групе којој припада и одупре се притиску групе на асертиван начин;	Одговоран однос према здрављу Компетенција за целоживотно учење Сарадња Решавање проблема Одговорно учешће у демократском друштву Рад са подацима и информацијама Дигитална компетенција Комуникација Одговоран однос према околини	предавања наставника и ученика, дискусије, радионице, мини пројекти ученика, технике за развој критичког мишљења (шест шешира, мождана олуја, за и против, мозгалице), анкете, интервјуи,	прво полугодиште

	– организује своје свакодневне активности на продуктиван начин;			
Вештине значајне за изградњу културе безбедности Култура безбедности и надлежности за смањење ризика од катастрофа. Климатске промене и заштита животне средине у контексту културе безбедности. Општа безбедност: безбедност у саобраћају; знаци опасности и упозорења (зрачење, биолошка опасност, ЕОС – експлозивни остаци рата, запаљиво, хемијски производи). План комуникације и евакуације у случају несреће. Елементарне непогоде: пожари, земљотреси, поплаве, екстремни метеоролошки услови. Безбедност на води. Прва помоћ.	– препозна опасности и адекватно реагује; – разликује ризично од превентивног и безбедног поступања пре, током и након елементарне непогоде; – тумачи знакове опасности, посебно ЕОР и поступа у складу са упутствима надлежних служби; – процени сопствене могућности и ограничења у решавању проблема и потражи одговарајућу помоћ кад процени да ситуација превазилази његове могућности; – повезује информације од релевантних институција са потенцијалним ризицима и правилним реаговањем у кризним ситуацијама; – образложи значај солидарности са људима у невољи; – аргументује значај културе безбедности и пружања прве помоћи; – искаже афирмативни став о људима који су активисти Црвеног крста;	Одговоран однос према здрављу Компетенција за целоживотно учење Сарадња Решавање проблема Одговорно учешће у демократском друштву Рад са подацима и информацијама Дигитална компетенција Комуникација Одговоран однос према околини	предавања наставника и ученика, дискусије, радионице, трибине, мини пројекти ученика, технике за развој критичког мишљења (шест шешира, мождана олуја, за и против, мозгалице), анкете, интервјуи. Предавања о безбедности од стране Ватрогасне службе, Полиције, Дома здравља, Цивилне заштите. Израда плана комуникације и евакуације у случају непогода, природних катастрофа, катастрофа које је изазвао људски фактор. Радионице прве помоћи	друго полугодиште

	– наведе које надлежан за одређене ванредне ситуације и симулира позив хитним службама; – доведе у везу заштиту животне средине са климатским променама и културом безбедности; – разликује безбедно, небезбедно и ризично понашање у саобраћају и примењује мере заштите приликом вожње различитим превозним средствима; – наброј правила којих се треба придржавати у комуникацији током несреће, наведе садржај торбе за случај несреће, поступа према плану евакуације и комуникације; – наброј и објасни мере за ублажавање и смањења ризика од земљотреса, пожара, поплава и екстремних метеоролошких услова; – разликује безбедна од небезбедних купалишта, објасни улогу спасиоца, поступа у складу са правилима понашања на купалиштима и демонстрира поступак самопомоћи у случају грча мишића у води; – наведе принципе и демонстрира пружање прве			

	помоћи на изабраном примеру.			

Назив слободне наставне активности – **Медијска писменост**				
Циљ и задаци: подстицање развоја медијске културе ученика и доприношење јачању способности разумевања, деконструкције и креирања медијских садржаја, које ће ученику помоћи за даљи когнитивни, емоционални и социјални развој у савременом медијацентричном окружењу. Основни задатак наставника који остварује овај програм је да подстиче интересовање ученика за аналитички приступ медијским садржајима и развија одговорно понашање ученика приликом креирања и објављивања медијских порука путем друштвених мрежа и телефонских апликација				
Корелација са другим предметима : српски језик и књижевност, информатика и рачунарство, страни језик				
Начин провере остварености исхода: активности на часу, презентације, усмено одговарање				
Разред: пети или шести	број часова:	недељно: 1	годишње: 36	време реализације:
Теме	Исходи	Међупредметне компетенције	Начин реализације	
Појам и функције медија	ученик ће бити у стању да: идентификује/процени комуникацијски процес у односу медији – публика (корисници); – разликује традиционалне и нове медије поредећи начине пласирања порука; – упореди основне	Компетенција за целоживотно учење Комуникација Рад са подацима Дигитална компетенција Решавање проблема Сарадња Одговорно учешће у демократском друштву Одговоран однос према	предавања наставника и ученика, рад на рачунару и мобилном телефону (праћење, креирање, објављивање и дељење медијских садржаја), дискусије, вођени разговори, рад у групама, израда презентација,	прво полугодиште

	особености различитих медија и изводи закључке о функцијама медија; – опише и анализира своје медијске навике;	здрављу Одговоран однос према околини Естетичка компетенција Предузимљивост и оријентација ка предузетништву		
Деконструкција и конструкција медијске поруке	-разликује медијске садржаје од стварности, идентификујући их као конструкте стварности; – деконструише једноставније примере медијских порука; – одговорно креира једноставније медијске садржаје	Компетенција за целоживотно учење Комуникација Рад са подацима Дигитална компетенција Решавање проблема Сарадња Одговорно учешће у демократском друштву Одговоран однос према здрављу Одговоран однос према околини Естетичка компетенција Предузимљивост и оријентација ка предузетништву	предавања наставника и ученика, рад на рачунару и мобилном тлефону (праћење, креирање, објављивање и дељење медијских садржаја), дискусије, вођени разговори, рад у групама, израда презентација	прво полугодиште
Оглашавање	критички вреднује оглашавање у различитим медијским садржајима и препознаје профит као основни циљ;	Компетенција за целоживотно учење Комуникација Рад са подацима Дигитална компетенција	предавања наставника и ученика, рад на рачунару и мобилном тлефону (праћење, креирање, објављивање и дељење	друго полугодиште

	– наводи примере манипулације у медијским садржајима којима се подстичу куповина и потрошња, одређена осећања, вредности и ставови потрошача	Решавање проблема Сарадња Одговорно учешће у демократском друштву Одговоран однос према здрављу Одговоран однос према околини Естетичка компетенција Предузимљивост и оријентација ка предузетништву	медијских садржаја), дискусије, вођени разговори, рад у групама, израда презентација	
Медијски садржаји на мобилним дигиталним платформама и претраживање на интернету	– разликује функције и могућности мобилних дигиталних платформи; – идентификује недостатке и предности мобилног телефона као уређаја за комуницирање, информисање и забаву; – препознаје сврху и начин функционисања претраживача „на мрежи” и агрегатора садржаја; – вреднује и разврстава једноставније примере информација са интернета према изворима из којег	Компетенција за целоживотно учење Комуникација Рад са подацима Дигитална компетенција Решавање проблема Сарадња Одговорно учешће у демократском друштву Одговоран однос према здрављу Одговоран однос према околини Естетичка компетенција Предузимљивост и оријентација ка предузетништву	предавања наставника и ученика, рад на рачунару и мобилном тлефону (праћење, креирање, објављивање и дељење медијских садржаја), дискусије, вођени разговори, рад у групама, израда презентација	друго полугодиште

	потичу, делећи их на поуздане и непоуздане; – препознаје ризично понашање на друштвеним мрежама			

Назив слободне наставне активности – **Сачувајмо нашу планету**				
Циљ и задаци: развијање функционалне писмености из области заштите животне средине, разумевање односа човек – природа са циљем бољег схватања света који га окружује, лакше сналажење у природном и социјалном окружењу и формирање одговорног и активног појединца у циљу разумевања и примене концепта одрживог развоја.				
Корелација са другим предметима :биологија ,географија				
Начин провере остварености исхода: активности на часу, презентације, учешће у дебатама и дискусијама,мини пројекат				
Разред: пети	број часова:	недељно: 1	годишње: 36	време реализације:
Теме	Исходи	Међупредметне компетенције	Начин реализације	
Положај и улога човека у природи	наведе основне појмове о животној средини; – наведе примере утицаја човека на животну средину; – уочи узрочно-последичне везе и односе на релацији човек и животна средина; – препозна проблеме у локалној средини на	Компетенција за целоживотно учење Естетичка компетенција Решавање проблема Комуникација Сарадња Рад са подацима и информацијама Дигитална компетенција Одговорно учешће у	презентације и демонстрације наставника, мини пројекти ученика дискусије дебате студије случаја	прво полугодиште

	основу концепта одрживог развоја; – активно и одговорно управља и решава интегративне пројектне задатке; – повезује хоризонтално и вертикално знања о одрживом коришћењу ресурса и користи холистички приступ у решавању проблема одрживог развоја;	демократском друштву Предузимљивост и оријентација ка предузетништву Одговоран однос према здрављу Одговоран однос према околини		
Природна богатства (ресурси) и одрживо коришћење	развија ставове и вредности о очувању животне средине кроз решавање проблема на локалитету; – емоционално реагује на проблеме локалног окружења; – схвати и разуме поделу и значај природних ресурса – разликује обновљиве од необновљивих природних ресурса; – препозна и наводи примере обновљивих и необновљивих природних ресурса; – критички се односи према нерационалном коришћењу	Компетенција за целоживотно учење Естетичка компетенција Решавање проблема Комуникација Сарадња Рад са подацима и информацијама Дигитална компетенција Одговорно учешће у демократском друштву Предузимљивост и оријентација ка предузетништву Одговоран однос према здрављу Одговоран однос према околини	презентације и демонстрације наставника, мини пројекти ученика дискусије дебате студије случаја	прво полугодиште

	необновљивих природних ресурса			
Извори и последице загађивања животне средине	наведе изворе и последице загађења природне средине – разликује изворе и врсте загађења; – анализира из различитих углова утицај загађења на живи свет; – разврстава изворе загађења; – истражи изворе загађења у локалној средини; – наведе примере последица стварања озонских рупа и других глобалних проблема на животну средину; – уочава узрочно последичне везе између глобалних и локалних проблема загађења и очувања природне средине; – уочи повезаност природних, социјалних и економских фактора у очувању животне средине; – креира решења за	Компетенција за целоживотно учење Естетичка компетенција Решавање проблема Комуникација Сарадња Рад са подацима и информацијама Дигитална компетенција Одговорно учешће у демократском друштву Предузимљивост и оријентација ка предузетништву Одговоран однос према здрављу Одговоран однос према околини	презентације и демонстрације наставника, мини пројекти ученика дискусије дебате студије случаја	друго полугодиште

	смањење загађења од отпада у оквиру пројеката; – користи методе и алате истраживања на терену; – прикупља податке из различитих извора уз критичко сагледавање и доношење закључка;			
Биодиверзитет и геодиверзитет	разликује биодиверзитет од геодиверзитета; – идентификује и објашњава факторе који доводе до угрожавања биодиверзитета и геодиверзитета; – процењује негативан утицај појединих фактора на биодиверзитет и геодиверзитет у локалној средини; – наводи примере заштите биодиверзитета и геодиверзитета; – креира истраживачке задатке; – користи ИКТ приликом прикупљања информација и представљања	Компетенција за целоживотно учење Естетичка компетенција Решавање проблема Комуникација Сарадња Рад са подацима и информацијама Дигитална компетенција Одговорно учешће у демократском друштву Предузимљивост и оријентација ка предузетништву Одговоран однос према здрављу Одговоран однос према околини	презентације и демонстрације наставника, мини пројекти ученика дискусије дебате	друго полугодиште

	резултата истраживања о геодиверзитету и биодиверзитету; – ради у тиму, размењује мишљење и учествује у акцијама очувања животне средине; – објашњава резултате истраживања повезаности геодиверзитета и биодиверзитета.			

Назив слободне наставне активности- **Сачувајмо нашу планету**				
Циљ и задаци: развијање функционалне писмености из области заштите животне средине, разумевање односа човек – природа са циљем бољег схватања света који га окружује, лакше сналажење у природном и социјалном окружењу и формирање одговорног и активног појединца у циљу разумевања и примене концепта одрживог развоја.				
Корелација са другим предметима : географија, биологија				
Начин провере остварености исхода: активности на часу, презентације, учешће у дебатама и дискусијама				
Разред: шести	број часова:	недељно: 1	годишње: 36	време реализације
Теме	Исходи	Међупредметне компетенције	Начин реализације	
Одрживост, животна средина и утицај човека	– дефинише појмове и разуме разлике између појмова географски омотач, животна средина и природна	Компетенција за целоживотно учење Естетичка компетенција	презентације и демонстрације наставника, мини пројекти ученика дискусије дебате	прво полугодиште

	средина; – наведе примере повезаности и условљености литосфере, атмосфере, хидросфере и биосфере у оквиру географског омотача; – наведе принципе одрживог развоја;	Решавање проблема Комуникација Сарадња Рад са подацима и информацијама Дигитална компетенција Одговорно учешће у демократском друштву Предузимљивост и оријентација ка предузетништву Одговоран однос према здрављу Одговоран однос према околини	студије случаја коришћење различитог дидактичког материјала (новински чланци, клипови, фотографије, филмови на тему очувања животне средине) радне акције израда стрипова креативне радионице	
Одговоран однос према одрживости животне средине	уочи активности човека које доприносе одрживости животне средине; – уочи узрочно последичне везе између активности човека и промена у животној средини; – уочи повезаност природних, социјалних и економских фактора у очувању животне средине; – процени и упореди различите утицаје човека на потрошњу	Компетенција за целоживотно учење Естетичка компетенција Решавање проблема Комуникација Сарадња Рад са подацима и информацијама Дигитална компетенција Одговорно учешће у демократском друштву Предузимљивост и оријентација ка предузетништву Одговоран однос према		прво полугодиште

	ресурса и одлагање отпада; – истражи изворе загађења у локалној средини; – анализира узроке и последице загађења у локалној средини	здрављу Одговоран однос према околини		
Одговоран однос према разноврсности неживе природе	– разврстава глобалне промене, упореди их и процени њихов утицај на животну средину – кроз решење пројектних задатака идентификује разлоге, узроке и последице емисије штетних гасова; – класификује изворе буке у локалном окружењу; – наведе и аргументује могућа решења за заштиту од буке; – класификује објекте геонаслеђа; – издвоји критеријуме за издвајање објеката геонаслеђа као репрезентативних примера геодиверзитета; – учествује у дебати о одрживом понашању у	Компетенција за целоживотно учење Естетичка компетенција Решавање проблема Комуникација Сарадња Рад са подацима и информацијама Дигитална компетенција Одговорно учешће у демократском друштву Предузимљивост и оријентација ка предузетништву Одговоран однос према здрављу Одговоран однос према околини		друго полугодиште

	заштићеном подручја			
Одговоран однос према разноврсности живог света	– графички прикаже промену броја заштићених биљних и животињских врста Србије у одређеном временском периоду; – препозна на карти заштићена подручја из наше земље која имају међународни значај; – образлаже разлоге заштите појединих биљних и животињских врста у Србији; – развија ставове и вредности о очувању животне средине кроз решавање проблема на локалитету; – формулише истраживачки задатак кроз рад у групама; – прикупи информације релевантне за истраживање; – користи ИКТ приликом прикупљања информација и представљања резултата истраживања; – учествује у акцијама	Компетенција за целоживотно учење Естетичка компетенција Решавање проблема Комуникација Сарадња Рад са подацима и информацијама Дигитална компетенција Одговорно учешће у демократском друштву Предузимљивост и оријентација ка предузетништву Одговоран однос према здрављу Одговоран однос према околини		друго полугодиште

	које су усмерене ка заштити и очувању животне средине			

Назив слободне наставне активности – **Моја животна средина**				
Циљ и задаци: допринети развоју компетенција потребних за одговорну улогу у друштву у погледу очувања животне средине, биодиверзитета и одрживог развоја				
Корелација са другим предметима : биологија и географија				
Начин провере остварености исхода: активности на часу, презентације, усмено одговарање, мини пројекти				
Разред: седми или осми	број часова:	недељно: 1	годишње: 36/34	време реализације
Теме	Исходи	Међупредметне компетенције	Начин реализације	
Еколошки отисак и опстанак	– образложи избор теме/истраживања из области одрживог развоја, циљ и план рада користећи вештину јавног говора; – формулише истраживачки задатак; – планира ресурсе и управља њима, усмерен на достизање реалног циља; – прикупи, одабере и обради информације релевантне за истраживање, користећи поуздане изворе информација,	Компетенција за целоживотно учење Комуникација Рад са подацима и информацијама Дигитална компетенција Решавање проблема Сарадња Одговорно учешће у демократском друштву Одговоран однос према здрављу Одговоран однос према околини Естетичка компетенција	тимски рад на задату тему/активност дебате дискусије практичан рад ученика/радне акције мини пројекти презентације, демонстрације, студије случаја, симулације, играње улога	прво полугодиште
Управљање отпадом				прво полугодиште
Рециклажа, ремедијација и поновна употреба добара и сировина				друго полугодиште
Обновљиви извори енергије				друго полугодиште

	наводећи извор и аутора; – прикаже и образложи резултате истраживања са аспеката очувања животне средине, биодиверзитета и здравља, усмено, писано, графички или одабраном уметничком техником; – користи ИКТ за комуникацију, прикупљање и обраду података и представљање резултата истраживања; – вреднује утицај својих навика у потрошњи ресурса и одлагању отпада; – учествује у акцијама које су усмерене ка заштити, обнови и унапређењу животне средине и одрживом развоју; – повеже значај очувања животне средине са бригом о сопственом и колективном здрављу; – одговорно се односи према себи, сарадницима, животној средини и културном	Предузимљивост и оријентација ка предузетништву		

	наслеђу; – користи језик и стил комуникације који су специфични за поједине научне и техничке дисциплине и чува језички идентитет; – сарађује у тиму, поштујући разлике у мишљењу и интересима, дајући лични допринос постизању договора и афирмишући толеранцију и равноправност у дијалогу; – критички процени сопствени рад и рад сарадника у групи.			

Назив слободне наставне активности – **Домаћинство**
Циљ и задаци: да ученици интегришу и функционализују знања стечена у оквиру различитих предмета у контексту свакодневног живота, да унапреде вештине и формирају навике у вези са важним активностима у свакодневном животу у области становања, одевања, исхране и употребе различитих материјала.
Корелација са другим предметима : Српски језик, Ликовна култура, Техника и технологија, Биологија, Физика, Хемија, Историја, Географија
Начин провере остварености исхода: активности на часу, презентације, продукти са радионица

Разред: седми или осми	број часова:	недељно: 1	годишње: 36/34	време реализације
Теме	Исходи	Међупредметне компетенције	Начин реализације	
САВРЕМЕНО ДОМАЋИНСТВО И ПОРОДИЦА	одговорно испуњава обавезе потребне за живот у заједници / домаћинству; – преиспита сопствене и навике других чланова заједнице/домаћинства и утиче на њихову промену ка рационалном планирању, економичној потрошњи и развијању одговорних еколошких навика;	Компетенција за целоживотно учење Комуникација Рад са подацима информацијама Дигитална компетенција Решавање проблема Сарадња Одговорно учешће у демократском друштву Одговоран однос према здрављу Одговоран однос према	- креативне радионице; - презентације; - анализа инсерата филмова, аудио-визуелних прилога, аудио и визуелних садржаја; - рад на истраживачким и пројектним задацима; - прављење досијеа, дигиталне збирке и сл.; - студије случаја; - играње улога; - дискусије; - рад у групи на платформама за учење;	прво полугодиште

КУЛТУРА СТАНОВАЊА	користи рачунарске апликације, 3D приказ грађевинског објекта и унутрашњег уређења домаћинства, уважавајући потребе савремене културе становања; – учествује у активностима уређења и заштите домаћинства и окружења у коме се оно налази; – анализира карактеристике савремене културе становања и повеже развој и значај урбанизма за побољшање услова живљења домаћинства; – правилно разврстава и одлаже отпад из домаћинства, припрема га и предаје на рециклажу; – образлаже на примеру у домаћинству употребу обновљивих извора	околини Естетичка компетенција Предузимљивост и оријентација ка предузетништву	- учење у другим установама; - посете разним културно-уметничким дешавањима; - обликовање и организовање промоција и кампања;	прво полугодиште

	енергије и значај топлотне изолације са уштедом енергије у домаћинству; – правилно и безбедно користи уређаје за загревање и климатизацију простора;			
КУЛТУРА ОДЕВАЊА	- разликује природне од вештачких тканина, правилно их употребљава и одржава;			

				друго полугодиште

КУЛТУРА ПОНАШАЊА	планира буџет домаћинства и управља њиме; – планира радну недељу, укључује и усклађује обавезе које има као појединац и у заједници/ домаћинству; – критички процењује сопствени рад и рад сарадника у групи; – сарађује у тиму, поштујући разлике у мишљењу и афирмише толеранцију и равноправност у дијалогу.			

СРЕДСТВА ЗА ОДРЖАВАЊЕ ЛИЧНЕ ХИГИЈЕНЕ И ХИГИЈЕНЕ ДОМАЋИНСТВА	– истражује и прави план набавке средстава за одржавање личне хигијене и чистоће домаћинства; – процењује значај и утицај информација и извора информација и повезује их са сопственим искуством ради решавања различитих проблемских ситуација; – комуницира на конструктиван начин; – процењује значај и утицај научних достигнућа на свакодневни живот; – осмишљава и предузима истраживање у решавању проблема, одговорно се односи према свом животу, животу других и животној средини;			

ИСХРАНА У ДОМАЋИНСТВУ	правилно се храни, води рачуна о сопственом здрављу и здрављу породице;- планира дневне оброке за своје домаћинство у складу са општим принципима правилне исхране уз уважавање потреба свих чланова домаћинства; – примењује основне технике и правила обраде и припреме намирница уз примену правилног руковања прибором, посуђем, справама и апаратима за припрему хране;			

Назив слободне наставне активности – **Филозофија са децом**				
Циљ и задаци: овладање знањима, развије вештине и формира ставове који ће подстаћи и убрзати његов интелектуални развој и унапредити вештине размишљања, закључивања, самосталног, критичког и креативног мишљења.				
Корелација са другим предметима : српски језик и књижевност, грађанско васпитање				
Начин провере остварености исхода: активности на часу, преодукти рада, усмено одговарање				
Разред: седми или осми	број часова:	недељно: 1	годишње: 36/34	време реализације
Теме	Исходи	Међупредметне компетенције	Начин реализације	
Појам добра / зла Појам уметности Појам правде Појам слободе Појам среће Појам толеранције Појам вршњачког насиља Појам истине/лажи	– критички промишља и анализира питања и проблеме свог окружења – са пажњом слуша саговорника и комуницира са другима на конструктиван начин – јасно изрази сопствене мисли и осећања – практикује интелектуалну отвореност и радозналост	Компетенција за целоживотно учење Комуникација Рад са подацима и информацијама Дигитална компетенција Решавање проблема Сарадња Одговорно учешће у демократском друштву	тимски рад на задату тему/активност дебате дискусије	прво полугодиште

Појам живота Појам времена и простора Појам пријатељства Појам храбрости Појам бога Појам човека Појам мудрости и знања Појам света Појам природе Појам једнакости и различитости Појам љубави	– уважава релевантне аргументе – практикује толеранцију и разлике у мишљењу – искаже објективност и непристрасност у процени властитих и туђих становишта, поступака и постигнућа – сарађује са члановима групе којој припада и одупре се притиску групе на асертиван начин – препозна проблеме у свом непосредном окружењу и дискутује о могућностима њиховог решавања – развије осетљивост за социјални и културни контекст – учествује у расправи која доприноси атмосфери отворености и узајамног уважавања – преузме одговорност за сопствене поступке, однос према природном и друштвеном окружењу, – усвоји интелектуалне врлине истинољубивости	Одговоран однос према здрављу Одговоран однос према околини Естетичка компетенција Предузимљивост и оријентација ка предузетништву		друго полугодиште

Назив слободне наставне активности – **Врлине и вредности као животни компас**				
Циљ и задаци: Циљ програма је оснаживање личног развоја ученика и подстицање развоја вредности и врлина као главних ослонаца и водича у животу за добробит појединца и друштва, као и развој социјалних вештина значајних за просперитет, физичко и ментално здравље и живот у атмосфери узајамног уважавања и бриге једних за друге.				
Корелација са другим предметима : српски језик и књижевност, грађанско васпитање				
Начин провере остварености исхода: активности на часу, преодукти рада, усмено одговарање				
Разред: седми или осми	број часова:	недељно: 1	годишње: 36/34	време реализације
Теме	Исходи	Међупредметне компетенције	Начин реализације	
ЖИВОТНЕ ВРЕДНОСТИ: Живот. Породица. Здравље. Љубав. Образовање. Мир. Другарство. Заједништво. Опште добро. Социјална правда или једнакост.	-доведе у везу вредности, врлине и осећања са понашањем људи; – критички разматра систем вредности у друштву; – препозна активности којима се промовишу људске врлине и вредности и изражава позитиван став	Компетенција за целоживотно учење Решавање проблема Одговорно учешће у демократском друштву Сарадња Комуникација Одговоран однос према околини Одговоран однос према здрављу Дигитална компетенција Рад с подацима и информацијама	тимски рад на задату тему радионице дебате дискусије драматизација	прво полугодиште

ЉУДСКЕ ВРЛИНЕ: Праведност. Истинољубивост. Одговорност. Захвалност. Поштење. Толеранција. Емпатија. Поверење. Солидарност. Самоприхватање. Одмереност СОЦИЈАЛНЕ ВЕШТИНЕ:	према томе; − се одупре притиску вршњака да се понаша супротно сопственом систему вредности; -препозна примере бриге за друге и позитивно се о томе изјасни; − покаже саосећање са другим људима и спремност да помогне другоме у складу са својим могућностима; − идентификује код себе врлине које поседује и које жели да развије; -препозна и именује врлине код блиских особа и у примерима из живота, књижевности, филма; -препозна и именује сопствена и туђа осећања;			друго полугодиште

Просоцијално понашање. Брига за себе и друге. Сарадња. Асертивна комуникација. Препознавање сопствених и туђих осећања. Самоконтрола. Волонтирање. Конструктивно решавање конфликата. Одређивање приоритета. Критичко мишљење.	− користи асертивну комуникацију; − образложи значај дружења и наведе шта другови једни другима не треба да раде; − препозна примере негативног понашања где се лично добро ставља испред општег добра и искаже свој негативни став према томе; − користи технике самоконтроле осећања; − прихвати одговорност за сопствено понашање; − конструктивно решава конфликте;			

ДОБРОЧИНСТВО: Филантропија - појам и значај. Доброчинитељи некад и сад. Црвени крст. Институт за трансфузију крви. Хуманитарне невладине организације. Добротворне фондације. Осмишљавање и реализација мање акције за добробит неког појединца, групе или заједнице.	-наведе неколико глобалних и локалних организација које се баве хуманитарним радом и исказује позитиван став према волонтирању; − искаже поштовање и захвалност према људима који чине добра дела за опште добро; − у дискусији покаже вештину активног слушања, износи свој став заснован на аргументима, напада проблем а не особу; − сарађује и буде члан тима.			